

BĒRNA VADONIS

Priekšvārds

Kad laulība mīlestībā savieno divas sirdis un dzīves un tiek izveidotas jaunas mājas, tad pirmās to dibinātāju rūpes ir: kā pienācīgi izaudzināt bērnu, kas pagodina šīs mājas? Lūkojoties dārgās, bezpalīdzīgās, viņu rūpēm uzticētās mazāsdvēselītes sejā, arī mūsdienās vecāki neatlaidīgi apsver seno jautājumu: kā mēs audzināsim savu bērnu?

Bērna vadīšanas pamācību nozīmi vislabāk var saprast tad, ja ievērojam svarīgo vietu, kādu tās ieņem Dieva Vārdā un biežajos, sīkajos norādījumos par šo tematu Praviešu Gara rakstos. Elena Vaita (1827 - 1917?) deva daudz padomu vecākiem vairākās savās grāmatās, bet it īpaši rakstos par praktisku kristīgu dzīvi, kas ik nedēļas parādījās dažādos žurnālos. Turklāt daudzām ģimenēm viņa veltīja simtiem personīgu liecību, kurās specifiski izklāstīja problēmas, ar kurām šīs ģimenes saskārās. Sajos rakstos un personīgajās liecībās viņa izskaid-roja galvenos principus vecākiem un vēlamo rīcību, kā viņai rādīja atklāsmē. Vēlākajos gados E. Vaita izteica vēlmi izdot grāmatu kristīgiem vecākiem, lai skaidri atklātu "mātes pienākumu un ietekmi pār viņas bērnu". Nesen izveidotā *Adventistu māja* un tagad šis sakopojums ir izteiktās vēlmes piepildījums. Vienīgi rūpīga un lūgšanu pavadīta šīs grāmatas izpēte var atklāt milzīgo un tālejošo bērna pareizas izglītošanas ietekmi, ko Dievs uzticējis vecāku atbildībai.

Tas, ka E. Vaita bija četru zēnu māte, deva viņai tiesības izprotoši un līdzjūtīgi sniegt tālāk saņemtās zināšanas. Autores pieredze, praktiski lietojot principus, kurus viņa izklāstīja citiem, ir radījusi uzticību lasītāju sirdīs.

Sagatavojot *Bērna vadoni*, ir pāršķirstīti visi E. Vaitas darbi, gan publicētie, gan npublicētie. Katras nodaļas beigās atrodams pilns izmantoto avotu saraksts. Šīs grāmatas saturs sakopots no daudziem rakstiem, kas tapuši septiņdesmit gadu laikā, tādēļ, apvienojot dažus tematus to dabiskajā secībā, laiku pa laikam parādās neizbēgami pārrāvumi izteiktajā domā un izteiksmes veidā. Grāmatas sastādītāji savā darbā bija ierobežoti, meklējot un sakārtojot dažādas liecības un izdomājot virsrakstus.

Bērna vadoni sagatavoja E. Vaitas literārā mantojuma aizbildņu pilnvarotā padome savos birojos Vašingtonā. Darbu veica saskaņā ar E. Vaitas aizbildņiem atstātajiem norādījumiem, ka tiem jāstāda un jāiespiež viņas manuskriptu, kā arī publicēto darbu sakopojumi.

Šī grāmata ir ļoti nepieciešama. Svaru kausos ir liktas mūžīgās intereses. Katrs domājošs tēvs un māte vērtēs sīkos paskaidrojumus par disciplīnu, rakstura veidošanu, fizisko un garīgo izglītību. Izdevēju un E. Vaitas literārā mantojuma aizbildņu patiesa vēlēšanās ir, lai šis sējums, tāpat kā *Adventistu māja*, *Vēstis jaunatnei* un citas vecākus un jauniešus pamācošas grāmatas, vadītu vecākus viņu vissvarīgākajā pienākumā.

Izdevēji

LASĪTĀJAM

Vecāku priekštiesība ir kopā ar saviem bērniem nākt pie Dieva pilsētas vārtiem, sakot: "Es esmu centies mācīt saviem bērniem mīlēt Kungu, darīt Viņa prātu un pagodināt Viņu." Ja viņi patiešām tā būs darījuši, tad vārti būs vaļā un vecāki kopā ar bērniem varēs pa tiem ieiet. Tomēr visi tur ieiet nevarēs. Ārpusē paliks tie vecāki un bērni, kuru raksturi nav pārvērsti, pakļaujoties Dieva gribai. Roka ir pacelta, un izskan vārdi: "Jūs esat atstājuši novārtā mājas pienākumus. Jūs neesat darījuši darbu, kas sagatavotu dvēseli Debešu mājām. Jūs nevarat ieiet pa vārtiem." Bērnu priekšā vārti ir aizslēgti tāpēc, ka tie nav mācījušies darīt Dieva prātu, bet vecāki nevar pa tiem ieiet, jo ir izturējušies nevērīgi pret viņiem uzticētajiem pienākumiem.¹

No Dieva Vārda un Viņa Gara Liecībām ir atspīdējusi gaisma, tāpēc nevienam sava pienākuma izpratnē nav jāmaidās. Dievs vēlas, lai vecāki audzinātu savus bērnus tā, lai tie pazītu Viņu un cienītu Viņa prasības. Tiem savi mazuļi jāaudzina kā Kunga ģimenes jaunākie locekļi, lai viņiem būtu skaists raksturs un piemīlīga daba un viņi būtu sagatavoti spīdēt Debesu pagalmos. Atstājot novārtā savu pienākumu un izdabājot bērnu nepareizajām tieksmēm, vecāki tiem aizslēdz Debesu pilsētas vārtus. Šis patiesības vecākiem ir sevišķi jāpiekrodina. Viņiem jāatmostas un jāuzņemas ilgi novārtā pamestais darbs.²

Elena Vaita

¹Manuskripts 31, 1909. g.

²Liecības draudzei, 5. sēj., 325, 326. lpp.

1. DAĻA. MĀJAS – BĒRNA PIRMĀ SKOLA

1. Mājas skolas svarīgums

[17] **Audzinašana sākas mājās.** Bērna audzināšanai ir jāsākas mājās. Tā ir viņa pirmā skola. Šeit, kur skolotāji ir vecāki, viņam jāapgūst mācību viela, kas vedīs cauri visai dzīvei, – jāiemācās cieņa, paklausība, godbijība, paškontrolē. Mājas audzināšanas ietekmei ir izšķirošais spēks uz labu vai uz ļaunu. Daudzējādā ziņā tā var būt klusa un pakāpeniska, bet, vērsta pareizajā virzienā, tā kļūst par tālu sniedzošu spēku par labu patiesībai un taisnībai. Ja bērns mājās nav pareizi mācīts, sātans audzinās viņu ar saviem līdzekļiem. Cik tāpēc liela nozīme ir audzināšanai mājās!¹

Mājās ieliek pamatus. Visiem vecākiem ir pienākums izglītēt bērnus gan fiziski, gan garīgi. Katras mātes un tēva mērķim vajadzētu būt nodrošināt bērnam līdzsvarotu, simetrisku raksturu. Šis ir ļoti svarīgs un nozīmīgs darbs – darbs, kas prasa gan pacietīgas, neatlaidīgas pūles, gan nopietnas pārdomas un lūgšanas. Ir jāieliek pareizs pamats, celtnes balstam ir jābūt stingram un nelokāmam, un tad dienu no dienas jāturpina būvēt, slīpēt, pilnveidot.²

Neatņemiet bērniem šīs tiesības. Vecāki, atcerieties, ka jūsu mājas ir skola, kur jāsaprot bērni Debesu mājām. Jūs varat saviem bērniem liegt daudzko, tikai neatņemiet tiem audzināšanu, ko viņiem vajadzētu saņemt savas dzīves pirmajos gados. Nepieļaujiet nevienu piktu vārdu. Māciet saviem bērniem būt laipniem un pacietīgiem. [18] Māciet viņiem domāt par citiem. Tā jūs sagatavosiet bērnus augstākajai kalpošanai reliģiskā sfērā.³

Mājām vajadzētu būt sagatavošanas skolai, kurā bērni un jaunieši sagatavotos kalpot Meistaram, iestāties augstākajā skolā Dieva valstībā.⁴

Šis pienākums nav otršķirīgs. Neuzskatiet mājas audzināšanu par sekundāru. Patiesā audzināšanā tā ieņem pirmo vietu. Tēviem un mātēm ir uzticēts veidot bērna prātu.⁵

“Uz kuru pusi lieksi zaru, uz to pusi lieksies koks.” Cik biedējošs ir šis sakāmvārds! Tas jāattiecina uz bērnu audzināšanu. Vecāki, vai jūs atceraties, ka jums ir uzticēts svēts pienākums – audzināt bērnus no pašām pirmajām dzīvības dienām? Sie jaunie kociņi ir jākopj ļoti saudzīgi, lai tos varētu pārstādīt Kunga dārzā. Audzināšanu mājās nekādā gadījumā nedrīkst atstāt novārtā. Tie, kuri ir nolaidīgi šajā jautājumā, neizpilda reliģisku pienākumu.⁶

Mājas audzināšanas plašais darbības lauks. Audzināšana mājās nozīmē ļoti daudz. Tai ir plašs darbības lauks. Ābrahāmu sauc par ticības tēvu. Viens no iemesliem, kas padarīja viņu par ievērojamu dievbijības paraugu, bija stingrā nostāja, ka viņa mājā ikviens ievēros Dieva pavēles. Ābrahāms piekopa mājas reliģiju. Viņš, kurš redz, kā katrā mājā audzina bērnus un kāda ir šis audzināšanas ietekme, saka: “Es esmu viņu izredzējis, lai viņš saviem bērniem pavēl pēc viņa, ka tie sargā tā Kunga ceļu, lai darītu taisnību un tiesas.” 1.Moz. 18:19⁷

Dievs pavēlēja ebrejiem mācīt saviem bērniem Viņa prasības un stāstīt tiem visu, ko Viņš ir darījis ar savu tautu. [19] Mājas un skola nebija šķirti. Bērniem bija jādzird pamācības nevis no svešinieku lūpām, bet gan no tēva un mātes mīlošajām sirdīm. Domas par Dievu bija saistītas ar visiem mājas dzīves ikdienas notikumiem. Dieva varenos darbus, atbrīvojot savu tautu, pārstāstīja ar sevišķu daiļrunību un godbijību. Lielās patiesības par Dieva aizgādību un par mūžīgo dzīvi dziļi iespaidās jaunajos prātos. Tie uzzināja, kas ir paties, labs un skaists.

Pasniegtās mācības ilustrēja ar attēliem un simboliem, vēl pamatīgāk saglabājot tās atmiņā. Šis dzīvās ilustrācijas bērnu jau gandrīz no zīdaiņa vecuma iepazīstināja ar tēvu noslēpumiem, gudrību

un cerību, kā arī ievadīja tādā domāšanas veidā, emocijās un gaidās, kas sniedzas pāri redzamajam un īslaicīgajam uz neredzamo un mūžīgo.⁸

Audzinašana mājās ievada mācības skolā un sagatavo tām. Vecāku darbs sākas pirms skolotāju darba. Viņu mājas ir skola – pirmā pakāpe. Ja vecāki cenšas rūpīgi un ar lūgšanām uzzināt savus pienākumus un izpilda tos, tie sagatavo bērnus otrajai pakāpei – saņemt pamācības no skolotāja.⁹

Tā veido raksturu. Mājas var būt skola, kur veido bērnu raksturus pēc Debesu godības parauga.¹⁰

Audzinašana Nācaretes mājās. Jēzus ieguva savu izglītību mājās. Viņa pirmais cilvēciskais skolotājs bija māte. No viņas lūpām un no praviešu runām Viņš mācījās Debesu lietas. [20] Viņš dzīvoja zemnieku mājās un uzticīgi un priecīgi pildīja savu saimniecības pienākumu daļu. Viņš, kurš bija Debesu Pavēlnieks, bija padevīgs kalps, mīļš un paklausīgs dēls. Viņš apguva amatu un kopā ar Jāzepu paša rokām strādāja namdara darbnīcā.¹¹

2. Pirmie skolotāji

[21] Vecākiem jāsaprot sava atbildība. Tēvam un mātei vajadzētu būt pirmajiem savu bērnu skolotājiem.¹

Viņiem jāsaprot sava atbildība. Pasaule ir pilna ar slazdiem, kuros var iekļūt bērnu kājas. Savtīgu un juteklīgu izpriecu dzīve ir savaldzinājusi ļaunu masas. Uz tā ceļa, kas šķiet ceļš uz laimi, tie nevar saskatīt apslēptās briesmas un šausmīgo galu. Izdabājot ēstkārei un kaislībām, tie izšķiež savus spēkus. Tādā veidā miljoni sagrauj savu dzīvi šajā pasaulē un arī nākamajā. Vecākiem vajadzētu atcerēties, ka bērni noteikti sadursies ar šīm kārdināšanām. Jau pirms bērna dzimšanas vajadzētu sākties sagatavošanās darbam, kas palīdzētu viņam veiksmīgi izcīnīt cīņu pret ļauno.²

Vecākiem uz katra soļa ir vajadzīgs kaut kas augstāks par cilvēcisku gudrību, lai viņi varētu saprast, kā vislabāk audzināt bērnus lietderīgai, laimīgai dzīvei šeit un augstākajai kalpošanai un lielākam priekam mūžībā.³

Bērnu audzināšanas lielā nozīme Dieva plānā. Bērnu audzināšana ieņem nozīmīgu lomu Dieva plānā atklāt kristietības spēku. Uz vecākiem gulstas svinīga atbildība audzināt bērnus tā, lai, izejot pasaulē, viņi saviem līdzcilvēkiem darītu labu un nevis ļaunu.⁴

Vecāki nedrīkst vieglprātīgi raudzīties uz savu bērnu audzināšanu, ne arī atstāt šo darbu novārtā. [22] Viņiem daudz laika vajadzētu veltīt rūpīgai to likumu izpētei, kas regulē mūsu eksistenci. Viņu pirmajam mērķim vajadzētu būt iemācīties pareizi apieties ar saviem bērniem, lai nodrošinātu tiem veselā miesā veselu garu...

Daudzi, kas sevi apliecina par Kristus sekotājiem, ir nožēlojami nolaidīgi pret mājas pienākumiem. Tie nesaprot, cik svēts ir pienākumus, ko Dievs ir ielicis viņu rokās, – veidot bērnu raksturus tā, lai tiem būtu morāla izturība pretoties daudzajām kārdināšanām, kas sapin jauniešu kājas.⁵

Ir nepieciešama sadarbība ar Dievu. Kristus nelūdz Tēvu, lai mācekļus paņem no šīs pasaules, bet gan lai pasargā tos no ļauna, no padošanās kārdināšanām, ko viņi sastaps ik uz soļa. To pašu tēviem un mātēm vajadzētu lūgt par saviem bērniem. Bet vai ir pareizi lūgt Dievu un tad ļaut bērniem darīt, kā tiem tīk? Dievs nevar atturēt bērnus no ļauna, ja vecāki nesadarbojas ar Viņu. Vecākiem vajadzētu drosmīgi un priecīgi darīt savu darbu, pastā-vīgi pieliekot neatlaidīgas pūles.⁶

Ja vecāki uzskatītu, ka viņi nevienu brīdi nav atbrīvoti no savas nastas audzināt un skolot bērnus Dievam, ja tie darītu savu darbu ticībā, sadarbojoties ar Dievu nopietnās lūgšanās un darbā, tad tiem būtu panākumi, vadot bērnus pie Pestītāja.⁷

Kā savu atbildību uzņēma kāds laulāts pāris. Eņģelis nāca no Debesīm, lai dotu Caharijam un Elizabetei norādījumus gan par to, kā tiem vajadzētu audzināt savu bērnu, gan arī par darbu sadarbībā ar Dievu, lai sagatavotu vēstnesi, [23] kas pasludinās Kristus nākšanu. Kā vecākiem viņiem vajadzēja sadarboties ar Dievu, veidojot Jāni tādu raksturu, kas darītu viņu piemērotu izpildīt darbu, ko Dievs viņam bija uzticējis kā lietpratīgam strādniekam.

Jānis bija vecumā dzimis dēls. Viņš bija brīnumbērns, un vecāki varēja domāt, ka viņam ir paredzēts īpašs darbs Kunga plānā un tāpēc Kungs pats par viņu parūpēsies. Taču viņi tā nedomāja. Viņi

pārcēlās uz dzīvi nomaļā vietā laukos, lai viņu dēls nebūtu pakļauts pilsētas dzīves kārdināšanām un lai viņu nemudinātu novērsties no padomiem un norādījumiem, ko viņi kā vecāki dēlam sniegs. Viņi izpildīja savu daļu, attīstot bērņā raksturu, kas noteikti būtu gatavs pieņemt mērķi, kuru Dievs viņa dzīvei bija paredzējis. Viņi svēti izpildīja savu pienākumu.⁸

Uzskatiet bērņus par jūsu pārvaldībā nodotu mantu! Vecākiem vajadzētu uzskatīt, ka Dievs viņiem uzticējis bērņus, lai audzinātu tos Debesu ģimenei. Māciet viņus dievbijībā un mīlestībā, jo "gudrības sākums ir tā Kunga bijāšana". (Sal.pam. 9:10)⁹

Tie, kuri ir uzticīgi Dievam, atklās Viņu mājas dzīvē. Viņi savu bērņu audzināšanu uzskatīs par svētu darbu, ko tiem uzticējis Visuaugstākais.¹⁰

Vecākiem jāklūst par kristīgiem skolotājiem. Vecāki lielā mērā atstāj novārtā savu svarīgo darbu. Pamostieties, vecāki, no sava garīgā miega! Jums ir jāsaprot, ka pirmās pamācības, ko bērņš saņem, viņam ir jāsaņem tieši no jums. Jums jāmaca saviem mazajiem pazīt Kristu. Šis darbs jums jāpaveic, pirms sātans ir iesējis savu sēklu viņu sirdīs. Kristus aicina bērņus, un tie ir jāved pie Viņa, audzinot čakluma, tīrības un kārtības ieradumos. [24] Kristus vēlas, lai viņi saņemtu tieši šādu disciplīnu.¹¹

Ja vecāki nesaņem un neierobežo sevi, lai kļūtu par gudriem un drošiem kristīgiem skolotājiem, tad viņu durvju priekšā ir grēks.¹²

Ir nepieciešama vienotība starp vecākiem. Vīram un sievietei mājas skolas darbā jābūt cieši vienotiem. Viņiem ir jābūt delikātiem un ļoti piesardzīgiem savā runas veidā, lai neatvērtu kārdināšanu durvis, pa kurām ienāks sātans, lai iegūtu uzvaru pēc uzvaras. Viņiem ir jābūt laipniem un pieklājīgiem vienam pret otru, savā rīcībā atklājot savstarpēju, kristīgu cieņu. Katram ir jādara sava daļa, lai ienestu mājās patīkamu, veselīgu gaisotni. Bērņu klātbūtnē viņiem nedrīkst būt domstarpību.¹³

Katram bērņam dots īpašs skolotājs. Mātei bērņu audzināšanas darbā vajadzētu būt galvenajai. Kamēr uz tēvu gulstas nopietni un svarīgi pienākumi, mātei, gandrīz nepārtraukti atrodoties kopā ar saviem bērņiem, sevišķi nenobriedušā vecumā, vajadzētu vienmēr būt viņu īpašajam skolotājam un draugam.¹⁴

Audzināšana, kas ir daudz plašāka nekā tikai pamācības. Vecākiem ir jāmacās nešaunoties paklausīt Dieva balsij, kas uz viņiem runā no Viņa Vārda. Tā darot, viņi var mācīt arī saviem bērņiem cieņu un paklausību vārdos un darbos. Šis ir darbs, kuŗu vajadzētu veikt mājās. Tie, kuri to dara, pacels sevi, saprotot, ka viņiem jāpaceļ savi bērņi. Šāda audzināšana nozīmē daudz vairāk nekā tikai pamācības.¹⁵

[25] Uz labu laimi darītu darbu Dievs nepieņem. Uz labu laimi darīts darbs neizturēs tiesas pārbaudi. Kristīgiem vecākiem jāapvieno ticība un darbi. Kā Abrahāms pavēlēja savam namam pēc sevis, tāpat arī viņiem jāpavēl savām ģimenēm pēc sevis. Standarts, kas katram tēvam un mātei jāpaaugstina, ir dots: "Tie sargā tā Kunga ceļu." 1.Moz. 18:19 Jebkurš cits ceļš ved nevis uz Dieva pilsētu, bet nostāda postītāja ierindā.¹⁶

Lai vecāki pārbauda savu darbu. Vai vecāki pārskatīs savu bērņu audzināšanas un pamācīšanas darbu? Vai viņi apdomās, vai savu pienākumu ir veikuši pilnīgi, ticot un cerot, ka šie bērņi Kunga Jēzus dienā būs liksmības kronis? Vai viņi savu bērņu labklājībai ir strādājuši tā, lai Jēzus, raugoties no Debesīm, ar Svētā Gara dāvanu varētu svētīt viņu pūles? Vecāki, jūsu uzdevums ir sagatavot bērņus augstākajam derīgumam šajā dzīvē un godībai mūžībā!¹⁷

3. Kad sākt bērņu audzināt?

[26] Audzināšana sākas no mazotnes. Vārds "audzināšana" nozīmē vairāk nekā tikai mācības skolā. Audzināšana sākas ar zīdaiņi mātes rokās. Attīstot un veidojot bērņa raksturu, māte viņu audzina.¹

Vecāki sūta savus bērņus skolā; un, to izdarījuši, viņi domā, ka ir tos izaudzinājuši. Bet audzināt nozīmē daudz vairāk nekā daudzi domā: tas ietver bērņa mācīšanu no zīdaiņa vecuma līdz bērņībai, no bērņības līdz jaunībai, no jaunības līdz brieduma gadiem. Tiklīdz bērņš spēj izveidot kādu ideju, vajadzētu sākties viņa audzināšanai.²

Sāciet tad, kad prātu ietekmēt ir visvieglāk. Audzināšanas un pamācīšanas darbam vajadzētu sākties jau mazbērņa vecumā, jo tad prātu ietekmēt ir visvieglāk, un sniegtās pamācības tajā iespiežas

dzīji.³

Faktiski bērņus mājas skolā vajadzētu audzināt no šūpuļa līdz brieduma gadiem. Arī skolotājiem pašiem tajā jāiegūst svarīgas zināšanas, kā tas ir katrā pareizi vadītā skolā. Sevišķi mātei, kura mājās ir galvenais skolotājs, vajadzētu tur saņemt visvērtīgākās mācības savā dzīvē.⁴

Vecāku pienākums ir runāt patiesību... Dienu no dienas vecākiem vajadzētu Kristus skolā mācīties no Tā, kas mīl viņus. Tad stāsts par Dieva [27] bezgalīgo mīlestību mājas skolā tiks atkārtots nenobriedušajam ganāmpulkam. Pirms saprāts ir pilnībā attīstījies, bērņi no saviem vecākiem var pārņemt pareizo garu.⁵

Izpētiet, kā audzināt bērņus agrā bērņībā. Audzināšana agrā bērņībā ir jautājums, kuru visiem vajadzētu rūpīgi izpētīt. Mums bērņi audzināšana ir jāpadara par profesiju, jo viņu glābšana lielā mērā ir atkarīga no tā, kā viņi ir audzināti bērņībā. Ja vecāki un aizbildņi vēlas, lai bērņi būtu šķīsti, tiem jāuztur pašiem savas sirds skaidrība un dzīves šķīstība. Mums kā tēviem un mātēm jāaudzina un jādisciplinē pašiem sevi. Tad kā skolotāji mājās mēs varam pamācīt savus bērņus, sagatavojot viņus mūžīgajam mantojumam.⁶

Iesāciet pareizi! Bērņi ir dārgi atpirkts Dieva īpašums. Ak, tēvi un mātes, esiet ļoti piesardzīgi, lai izturētos pret viņiem Kristum līdzīgā veidā!⁷

Jaunie prāti ir jāaudzina ļoti apdomīgi un saprātīgi, jo nepareizie ieradumi, kas izveidojas bērņībā un jaunībā, bieži pavada visu turpmāko dzīvi. Lai Dievs mums palīdz saprast, cik svarīgi ir audzināšanu iesākt pareizi!⁸

Pirmā bērņa audzināšanas svarīgums. Pirmo bērņi vajadzētu sevišķi rūpīgi audzināt, jo viņš audzinās pārējos. Bērņi aug, iespaidojoties no tiem, kas ir ap viņiem. Ja ar viņiem nodarbojas tādi, kas ir trokšņaini un trakulīgi, tad arī viņi kļūst skaļi un gandrīz nepanesami.⁹

Augs – ilustrācija bērņa audzināšanai. Auga pakāpeniskā attīstība no sēkliņas ilustrē bērņa audzināšanu. "Papriekš stiebru, tad vārpu, tad briedušus graudus vārpā." Marka 4:28 [28] Tas, kurš deva šo līdzību, radīja arī niecīgo sēkliņu, ielika tajā dzīvības īpatnības un noteica likumus tās augšanai. Līdzībā mācītās patiesības kļūva par realitāti Viņa paša dzīvē. Viņš, Debesu Kēniņš, godības Kungs, piedzima kā bērņš Betlēmē un kādu laiku bija bezpalīdzīgs mazulis mātes aprūpē. Bērņībā Viņš runāja un rīkojās kā bērņš, kas godā savus vecākus un paklausīgi izpilda viņu vēlēšanās. Bet, tiklīdz pamodās prāta spējas, Viņš pastāvīgi pieauga žēlastībā un patiesības atziņā.¹⁰

2. DAĻA. METODES UN MĀCĪBU LĪDZEKĻI

4. Mācīšanas metodes

Vecākiem jāamācās valdīt pār savu namu. Tēvi un mātes savu darbu reti dara tā, kā to vajadzētu... Vecāki, vai jūs esat izpētījuši, kā jums vajadzētu valdīt, lai varētu gudri audzināt savu bērņi gribu un dziņas? Māciet jaunajām vīnstīgām vīties ap patieso Atbalstu. Nepietiek ar to, ka jūs sakāt "dari to" vai "dari šo" un tad pilnīgi aizmirstat, un nedomājat par to, ko esat likuši darīt. Sagatavojiet ceļu, lai bērņš varētu priecīgi izpildīt jūsu pavēles. Māciet vīnstīgas pieķerties Jēzum... Māciet tās lūgt palīdzību no Kunga mazajās dzīves lietās, būt nomodā, lai redzētu sīkos pienākumus, kas kādam ir jāpaveic, māciet būt izpalīdzīgiem mājās. Ja jūs savus bērņus neaudzināsi, tad atradīsies kāds, kas to darīs, jo sātans meklē izdevības, lai iesētu sirdīs nezāļu sēklu.¹

Pieejiet savam uzdevumam ar mierīgu garu un mīlošu sirdi. Mana māsa, vai Dievs tev ir uzticējis mātes pienākumus?... Tev ir jāamācās pareizās metodes un jāapgūst taktiskums, audzinot savus mazos, lai tie varētu sargāt tā Kunga ceļus. Tev pastāvīgi ir jātiecas pēc prāta un dvēseles augstākās kultūras, lai tu savu bērņi audzināšanā pamācīšanā varētu ienest mierīgu garu un mīlošu sirdi, lai tu vari viņus piepildīt ar šķīstām tieksmēm un attīstīt viņos mīlestību uz godīgām, tīrām un svētām lietām. Kā pazemīgs Dieva bērņš mācies Kristus skolā; centies pastāvīgi pavairot savus spēkus, lai tu mājās varētu darīt [32] pilnīgu, pamatīgu darbu gan ar vārdiem, gan ar paraugu.²

Mierīga, lēnprātīga izturēšanās veida efekts. Tikai nedaudzi izprot, cik iedarbīgs ir maigs un reizē nelokāms izturēšanās veids, pat rūpējoties par zīdaini. Īgna, nepacietīga māte vai aukle rada sapikumu bērņā uz viņas rokām, turpretī lēnprātīga pieeja nomierina mazuļa nervus.³

Teorijas ir jāpārbauda. Grāmatu lasīšanai nav lielas nozīmes, ja iegūtās atziņas nevar īstenot praktiskajā dzīvē. Un tomēr pat visvērtīgākos citu ieteikumus nevajadzētu pieņemt bez pārdomām un bez šķirošanas. Visu nevar vienādi pielāgot katras mātes apstākļiem vai katra bērna īpašajam raksturam un temperamentam. Lai māte uzmanīgi izpēta citu pieredzi, atzīmē atšķirības starp viņu un savām metodēm un tad rūpīgi pārbauda tos ieteikumus, kas patiešām liekas vērtīgi.⁴

Senos laikos lietotās metodes. No seniem laikiem uzticīgie Israēlā audzināšanai pievērsa lielu uzmanību. Kungs bija noteicis, ka bērniem jau no pašas mazotnes vajadzētu mācīt par Viņa ļauestību un diženumu, sevišķi kā tas ir atklāts Viņa likumā un Israēla vēsturē. Ar dziesmām, lūgšanām un Svēto Rakstu studijām, kas piemērotas jaunajam prātam, tēviem un mātēm vajadzēja pamācīt savus bērnus, ka Dieva likums ir Viņa rakstura izpausme un ka, uzņemot likuma principus savās sirdīs, viņu prātos un dvēselēs tiek ierakstīta Dieva līdzība. Gan skolā, gan mājās lielākā daļa mācību bija mutiskas, bet jaunieši mācījās arī lasīt ebreju rakstus. [33] Svēto Rakstu Vecās Derības pergamenta rullī bija atvērti viņu izpētei.⁵

Māciet laipni un ar mīlestību. Tēvu un māšu īpašais darbs ir mācīt savus bērnus laipni un ar mīlestību. Tiem ir jāparāda, ka viņi kā vecāki ir tie, kas nosaka un valda, nevis ka bērni ir viņu pārvaldnieki. Bērni ir jāmāca, ka no viņiem prasa paklausību.

Nemierīgais gars dabīgi tiecas pēc ļaunā. Aktīvais prāts, ja to nenodarbinās ar kaut ko labāku, pievērsīs uzmanību tam, ko ierosinās sātans. Bērniem ir (..) jādod norādījumi, viņi ir jāvirza uz drošu ceļu, jāattur no netikumiem, jāiegūst ar laipnību un jāpieņem labvēlībā.

Tēvi un mātes, jums ir darāms svinīgs darbs. Jūsu bērnu mūžīgā glābšana ir atkarīga no jūsu rīcības veida. Kā jūs varat veiksmīgi izaudzināt savus bērnus? Tikai ne rājoties, jo tas neko labu nedos. Runājiet ar saviem bērniem, parādot uzticību viņu prāta spējām. Izturieties pret viņiem laipni, maigi, mīloši. Stāstiet viņiem, ko Dievs vēlas, lai tie darītu. Stāstiet, ka Dievs gribētu, lai viņus izaudzina un pamāca būt par Viņa līdzstrādniekiem. Ja jūs darīsiet savu daļu, tad varat būt droši, ka Kungs paveiks savējo.⁸

Veltiet laiku pārrunām. Katrai mātei vajadzētu atvēlēt laiku, lai aprunātos ar bērniem, lai labotu viņu kļūdas un pacietīgi mācītu tiem pareizo ceļu.⁹

Mainiet pamācīšanas veidus. Audzinot bērnus, vislielāko rūpību vajadzētu veltīt metožu maiņai, lai nepārtraukti attīstītu augstās un cēlās prāta spējas. Tikai nedaudzi saprot prāta visbūtiskākās vajadzības [34] un to, kā virzīt pieaugošās jauniešu prāta spējas, domas un jūtas.¹⁰

Lai pirmās mācību stundas notiek brīvā dabā! Mātes, ļaujiet mazajiem spēlēties brīvā dabā, ļaujiet tiem klausīties putnu dziesmas un iepazīt Dieva mīlestību, kā tā ir izteikta Viņa skaistajos darbos. Lai tie apgūst vienkāršas mācības no dabas grāmatas un savas apkārtnes; un, prātam attīstoties, tām var pievienot un cieši nostiprināt atmiņā grāmatu zinības.¹¹

Bērniem un jauniešiem laba nodarbošanās ir augsnes apstrāde. Tā ved viņus tiešā saskarsmē ar dabu un tās Dievu. Un, lai tiem varētu būt šī priekšrocība, mūsu skolām vajadzētu būt saistītām ar lieliem puķu dārziem un plašiem tīrumiem.

Audzināšana šādā vidē ir saskaņā ar Dieva dotajiem norādījumiem par jaunatnes izglītošanu.

Sevišķi vērtīgi tas būs nervoziem bērniem un jauniešiem, kurus mācības no grāmatām nogurdina un kuriem tās grūti atcerēties. Tie atradīs veselību un laimi, iepazīstot dabu. Gūtie iespaidi tik ātri neizgaisīs, jo būs saistīti ar lietām, kas pastāvīgi atrodas acu priekšā.¹²

Lai stundas ir īsas un interesantas! Ja vecāki pamatīgi darīs savu daļu, sniedzot bērniem norādījumu pēc norādījuma, priekšrakstu pēc priekšraksta, padarot savas stundas īsas un interesantas un mācot ne tikai ar vārdiem, bet arī ar paraugu, tad Kungs strādās ar viņu pūlēm un padarīs tos par prasmīgiem skolotājiem.¹³

"Sakiet vienkārši, sakiet bieži." Tiem, kas audzina bērnus, vajadzētu izvairīties no garlaicīgām piezīmēm. [35] Īstā laikā sniegtām īsām pamācībām būs svētīgs iespaids. Ja jums ir jāpasaka daudz, tad nesakiet visu uzreiz. Sad un tad izteikt nedaudz saistošu vārdu būs svētīgāk, nekā izsacīt tos visus vienā reizē. Garas runas apgrūtinā mazos bērnu prātus. Pārāk gara runāšana izraisa riebumu pat pret garīgām pamācībām, tāpat kā pārēšanās apgrūtinā kuņģi un maziņa apetīti, pat radot riebumu pret ēdienu. Ļaužu prāti var būt pārslogoti ar pārāk daudz garām un plašām runām.¹⁴

Veiciniet patstāvīgu domāšanu. Kamēr bērni un jaunieši no skolotājiem un mācību grāmatām iegūst faktu zināšanas, māciet tos pašiem iegūt atziņas un ieraudzīt patiesību. Jautājiet tiem, ko viņi iemācās, rūpējoties par augiem savā dārzā. Raugoties skaistā ainavā, jautājiet, kāpēc Dievs ir ietērpis laukus un mežus tik pievilcīgās un dažādās krāsās? Kāpēc Viņš visu nenokrāsoja tumši brūnā krāsā? Kad bērni plūc puķes, lieciet tiem padomāt, kāpēc Dievs mums ir saglabājis šo Ēdenes skaistumu? Māciet tiem dabā saskatīt visur esošos, nepārprotamos pierādījumus, ka Dievs domā par mums, māciet ieraudzīt, cik brīnīši visas lietas ir pielāgotas mūsu vajadzībām un laimei.¹⁵

Vadiet bērna darbošanos. Vecākiem nevajadzētu domāt, ka ir nepieciešams apspiest bērna rošību, bet tiem ir jāsaprot, ka ir svarīgi vadīt un mācīt mazos pareizā virzienā. Šīs aktīvās dziņas ir līdzīgas vīnakokam, kurš, ja to nevada, lien pāri katram celmam un krūmājam un nostiprina savas stīgas pie zemiem balstiem. Ja vīnakoka zari nav trenēti meklēt piemērotu balstu, tad tie bezmērķīgi izšķiež savu enerģiju. Tā tas ir arī ar bērniem. [36] Viņi pastāvīgi ir jāmāca būt rošīgiem pareizā virzienā. Dodiet viņu rokām un prātiem darīt to, kas attīstīs viņu fiziskās un prāta spējas.¹⁶

Māciet agri būt izpalīdzīgam. Jau ļoti agri vajadzētu mācīt bērnam būt izpalīdzīgam. Tiklīdz spēks un spriešanas spējas ir pietiekami attīstītas, tam vajadzētu uzticēt pienākumus mājas darbos. Bērnu vajadzētu iedrošināt mēģināt palīdzēt tēvam un mātei, iedrošināt aizliegt un kontrolēt sevi, vispirms rūpējoties par citu laimi un ērtībām nevis par savējām, meklēt izdevības, lai uzmundrinātu un atbalstītu brāļus, māsas un rotaļu biedrus, būt laipnam pret vecākiem cilvēkiem, pret neveiksminiekiem un slimajiem. Jo vairāk mājās valdīs patiesas kalpošanas gars, jo pilnīgāk tas attīstīsies bērnu dzīvē. Tie mācīsies rast prieku, kalpojot citiem un upurējot sevi viņu labā.¹⁷

Vecāki, māciet bērniem darīt Dieva gribu, uzticīgi izpildot mājas pienākumus, kas viņiem uzticēti kā ģimenes locekļiem. Tas bērniem dos visvērtīgāko pieredzi un mācīs, ka tiem nav jākoncentrē savas domas uz sevi, jādara pēc savas patikas vai jāizklaidē sevi. Pacietīgi māciet bērniem izpildīt savus pienākumus ģimenes lokā.¹⁸

Veidojiet raksturu, atkārtoti izrādot nedaudz uzmanības. Vecāki, audzinot savus bērnus, iedziļinieties mācībās, ko Dievs devis dabā! Ja jums vajadzētu izaudzēt neļķi, rozi vai liliju, kā jūs to darītu? Pajautājiet dārzniekam, ar kādiem paņēmieniem viņš katram zariņam un lapai liek tik krāšņi uzplaukt un tik simetriski un jauki attīstīties. Viņš jums pastāstīs, ka tas nav panākts [37] ar rupju un nesaudzīgu rīcību, jo tā maigos asņus tikai nolauztu. Tas notika, atkārtoti izrādot nedaudz uzmanības. Viņš aplaistīja zemi, sargāja augošos stādus no asiem vējiem un dedzinošas saules, un Dievs lika tiem uzplaukt un uziedēt visā krāšņumā. Attieksmē pret bērniem sekojiet dārznieka metodei! Ar saudzīgu pieskārienu, ar mīlestības pilnām pūlēm centieties veidot viņu raksturus pēc Kristus rakstura parauga!¹⁹

Pievērsiet uzmanību mazām lietām. Ak, cik lielu kļūdu pieļauj bērnu un jauniešu audzināšanā, izpatīkot, izdabājot un lutinot tos! Viņi kļūst savtīgi un nemākulīgi, tiem trūkst enerģijas, lai veiktu dzīves sīkos uzdevumus. Tādi bērni nav vingrināti iegūt rakstura spēku, izpildot ikdienas pienākumus, lai arī cik vienkārši tie būtu...

Neviens nav derīgs lielam un svarīgam darbam, ja nav bijis uzticīgs, veicot dzīves sīkos pienākumus. Raksturs veidojas pakāpeniski, un pakāpeniski arī dvēsele tiek vingrināta pielikt pūles un enerģiju samērīgi uzdevumam, kas ir jāpaveic.²⁰

Talantīgi bērni prasa lielākas rūpes. Mums vajadzētu ierakstīt bērnu prātos, ka viņi nepieder sev pašiem, lai ietu, nāktu, ģērbtos un rīkotos, kā pašiem patīk. Ja viņiem piemīt personīga pievilcība un retas dabas dotas spējas, tad audzināšanai vajadzētu pievērst lielāku uzmanību, lai šīs dāvanas nekļūtu par lāstu un netiktu iz-lietotas tā, ka padarītu cilvēku nespējīgu šīs dzīves realitātei un ar glaimiem, iedomību un mīlestību uz izrādīšanos arī nederīgu mūžībai.²¹

Atturieties no nepiemērotām piezīmēm un glaimiem. Nepievērsiet bērniem pārāk lielu uzmanību. Ļaujiet tiem mācīties pašiem sevi nodarbināt. [38] Neizstādiēt viņus apmeklētāju priekšā kā atjautīgus un gudrus brīnumbērnus, bet, cik iespējams, saglabājiet viņu bērniības vienkāršību. Viens no galvenajiem iemesliem, kāpēc bērni ir uzbāzīgi, pādroši un bezkaunīgi, ir tas, ka tie ir par daudz uzteikti un slavēti un, viņiem dzirdot, ir atkārtotas viņu asprātīgās, dzelīgās piezīmes. Centieties pārmērīgi nekritizēt, ne arī pārpludināt ar slavu un glaimiem. Sātans pārāk ātri iesēs viņu jaunajās sirdīs ļauno sēklu, un jums šajā darbā viņam nevajadzētu palīdzēt.²²

Lasiet kopā ar saviem bērniem. Tēvi un mātes, centieties iegūt visu iespējamo palīdzību no mūsu

grāmatām un publikācijām (Septītās dienas adventistu – tulk.piez.). Atvēliet laiku lasīšanai kopā ar saviem bērniem... Izveidojiet mājās lasīšanas brīžus, kad visiem ģimenes locekļiem jānoliek malā dienas rūpes un jāapvienojas kopīgās studijās. Pievienojoties ģimenes lasīšanas vakariem, sevišķu labumu gūs tie jaunieši, kas ir pieraduši lasīt romānus un lētas stāstu grāmatas.²³

“Māciet”, nevis “stāstiet”. Vecākiem ir uzticēts lielais audzināšanas un pamācīšanas darbs, lai sagatavotu bērnus nākamajai, mūžīgajai dzīvei. Daudzi tēvi un mātes, šķiet, domā, ka savu pienākumu ir izdarījuši, apgērbjot, pabarojot savus mazos un izglītojot pēc pasaules standartiem. Vecāki ir par daudz aizņēmti savās darīšanās vai izpriecās, lai padarītu bērnu audzināšanu par savas dzīves uzdevumu. Viņi necenšas audzināt savus bērnus tā, lai tie savus talantus izlietotu Pestītāja godam. Salamans neteica: “Pastāsti savam bērnam viņa ceļu, no tā viņš neatstājas arī tad, kad viņš jau vecs kļuvis.” Viņa vārdi bija: “Māci savam bērnam viņa ceļu, no tā viņš neatstājas arī tad, kad viņš jau vecs kļuvis.” Sal.pam. 22:6²⁴

[39] Māciet paškontroli. Neviens cits cilvēkam uzticētais darbs neprasa lielākas rūpes un prasmi kā pareiza bērnu un jauniešu audzināšana. Nav spēcīgāku iespaidu par tiem, kurus saņemam savas dzīves agrīnajos gados... Cilvēka daba ir trīsdaļīga, un Salamana ieteiktā mācīšana ietver pareizu fizisko, intelektuālo un morālo spēku attīstību. Lai šo darbu veiktu pareizi, vecākiem un skolotājiem pašiem jāsaprot, “pa kādu ceļu bērnam vajadzētu iet”. Tas ietver vairāk nekā tikai grāmatu zinības un skolu pro-grammas. Tas nozīmē vingrināties sātību, brālīgu laipnību un dievbijību, kā arī izpildīt savus pienākumus pret sevi, saviem līdzcilvēkiem un pret Dievu.

Bērnu audzināšanas principiem vajadzētu atšķirties no nesaprātīgu dzīvnieku dresēšanas principiem. Lops ir tikai jāpieradina pakļauties savam saimniekam, bet bērnam jāiemāca valdīt pār sevi. Griba ir jāvingrina paklausīt saprāta un sirdsapziņas balsij. Bērns var būt tā disciplinēts, ka viņam, līdzīgi dzīvniekam, nav pašam savas gribas, ka viņa individualitāte ir pazudusi skolotāja individualitātē. Šāda audzināšana nav gudra, un tās iespaids – postošs. Šādi audzinātiem bērniem trūkst nelokāmības un lēmuma pieņemšanas spējas. Viņi nav mācīti rīkoties pēc principiem; spriešanas spējas nav nostiprinātas, tās lietojot. Cik tālu vien iespējams, katram bērnam vajadzētu mācīt pašpalīdzību. Izmēģinot dažādas spējas, viņš iemācīsies, kas ir viņa stiprās puses un kas viņā ir nepilnīgs. Gudrs skolotājs sevišķu uzmanību veltīs vājo vietu attīstībai, lai bērns varētu izveidot līdzsvarotu, harmonisku raksturu.²⁵

1Manuskripts 5, 1896.g.

2Review and Herald, 1891.g. 15. septembris

3Pacific Health Journal, 1890.g.janvāris

4The Signs of the Times, 1882.g. 9.februāris

5Kristīgās audzināšanas pamati, 442.lpp.

6Vēstule 104, 1897.g.

7Vēstule 28, 1890.g.

8Manuskripts 33, 1909.g.

9Liecības draudzei, 1.sēj., 390.lpp.

10Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 73.lpp.

11Turpat, 146.lpp.

12Turpat, 186.,187.lpp.

13The Signs of the Times, 1896.g. 13. augusts

14Liecības draudzei, 2.sēj., 420.lpp.

15Audzināšana, 119.lpp.

16The Signs of the Times, 1896.g. 13. augusts

17Dziednieciskā kalpošana, 401.lpp.

18Review and Herald, 1896.g. 17. novembris

19Laikmetu ilgas, 516.lpp.

20Liecības draudzei, 3.sēj., 46.,47.lpp.

21The Signs of the Times, 1875.g. 9.decembris

22The Signs of the Times, 1882.g. 9.februāris

23Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 138.lpp.

24Review and Herald, 1890.g. 24. jūnijs

25Kristīgās audzināšanas pamati, 57.lpp.

5. Bībele kā mācību grāmata

Bērna pirmā mācību grāmata. Bībelei vajadzētu būt bērna pirmajai mācību grāmatai. Vecākiem no šīs grāmatas jāsniedz gudras pamācības. Dieva Vārds ir jāpadara par dzīves statūtiem. No tā bērniem ir jāmācās, ka Dievs ir viņu Tēvs, un no skaistajām Viņa Vārda mācībām tiem ir jāiegūst zināšanas par

Viņa raksturu. Uzņemot sevī Bībelē atklātos principus, tiem ir jāmacās darīt taisnību un tiesu.¹

Apsolījumu, svētību un rājienu grāmata. Mātei vajadzētu vienmēr uzturēt savu prātu spīrgtu un glabāt tajā Dieva Vārda apsolījumus, svētības, kā arī aizliegumus, lai tad, kad viņas bērni rīkojas nepareizi, viņa varētu aizrādīt ar Dieva vārdiem un parādīt tiem, ka viņi apbēdina Dieva Garu. Māciet tos, ka Jēzus atbalstam un smaidiem ir daudz lielāka vērtība nekā visbagātāko, visslavenāko un visizglītotāko pasaules cilvēku slavas vārdiem, glaimiem vai atzinībai. Ar mīlestību, maigi un nopietni ik dienas vediet viņus pie Kristus. Jūs nekam nedrīkstat ļaut nostāties starp jums un šo lielo darbu.²

Dieva Vārda izpēte veido raksturu. Ieviešot Bībeles mācības praktiskajā dzīvē, tās ietekmē raksturu morāli un reliģiski. Timotejs mācījās un apgūto ieviesa dzīvē. Lielais apustulis bieži izjautāja viņu par Rakstu vēsturi. Viņš parādīja jauneklim nepieciešamību izvairīties no katra ļauna ceļa un stāstīja viņam, ka visus, kas ir uzticīgi un patiesi, noteikti pavadīs svētības, piešķirot tiem ticības pilnu, ceļu vīrišķību. [42] Cēla, vispusīga vīrišķība nerodas nejauši. To kā rezultātu iegūst, veidojot raksturu dzīves agrīnajos gados un mājās praktizējot Dieva likumus. Dievs svētīs visu to ticīgo pūles, kas audzina savus bērnus pēc Viņa norādījumiem.³

Bībelē Dieva mīlestība ir atklāta kā jauks temats. Ikvienā ģimenē bērni ir jāaudzina pēc tā Kunga norādījumiem un pamācībām. Ļaunās tieksmes ir jākontrolē, ļaunās rakstura īpašības jāapspiež; un bērni ir jāmaca, ka viņi ir Kunga īpašums, atpirkts ar Viņa dārgajām asinīm, un ka viņi nedrīkst veltīt savu dzīvi izpriecām un iedomībām, rīkoties pēc sava prāta un īstenot savas idejas, bet tomēr skaitīties Dieva bērni. Bērni ir jāpamāca laipni un pacietīgi. (..) Lai vecāki māca viņiem par Dieva mīlestību tādā veidā, lai tas ģimenes lokā būtu jauks un patīkams temats, un lai draudze uzņemas atbildību pabarot gan ganāmpulka jērus, gan avis.⁴

Bībeles stāsti iedrošina biklu bērnu. Tikai apziņa par Dieva klātbūtni var aizdzīt bailes, kas biklam bērnam padara dzīvi par nastu. Lai viņš ieraksta sava atmiņā apsolījumu: "Tā Kunga eņģelis apmetas ap tiem, kas Viņu bīstas, un tos izglābj." Ps. 34:7 Lai viņš lasa brīnišķo stāstu par Elisu kalnu pilsētā un vareno Debesu eņģeļu pulku starp viņu un bruņoto ienaidnieka karaspēku. Lai viņš lasa, kā Pēterim, esot cietumā notiesātam uz nāvi, parādījās Dieva eņģelis; kā Dieva kalps izveda viņu drošībā, paejot garām bruņotajai sardzei, masīvajam durvīm un lielajiem dzelzs vārtiem ar tā bultām un aizbīdņiem. [43] Lai viņš lasa par notikumu jūrā, kad apcietinātais Pāvils ceļā uz tiesas un soda vietu vētras svaidītajiem kareivjiem un jūrniekiem teica šos spēcīgos iedrošinājuma un cerības vārdus: "Nezaudējiet drosmi! Nevienš no jums neies bojā (..) Jo šinī naktī man piestājās Dieva eņģelis, kam es piederu un arī kalpoju, sacīdams: nebīsties, Pāvil! Tev jāstājas ķeizara priekšā, un redzi, Dievs tev visus ir dāvinājis, kas līdz ar tevi brauc kuģī." Ticot šim apsolījumam, Pāvils pārliecināja savus ceļabiedrus: "Nevienam no jums ne mats no galvas nenokritis." Tā viss beidzās laimīgi. Tāpēc, ka uz kuģa bija viens cilvēks, caur kuru Dievs varēja strādāt, tika pasargāti visi pagānu kareivji un jūrnieki. "Tā visi izglabās krastā." Ap. d. 27:22-24,34,44⁵

Šie notikumi nav uzrakstīti tikai tāpēc, lai mes lasītu un brīnītos, bet gan lai tā pati ticība, kas darbojās Viņa kalpos senatnē, varētu darboties arī mūsos. Tagad Viņš strādās ne mazāk ievērojamā veidā, ja vien atradīsies ticības pilnas sirdis, kas kalpos kā Viņa spēka kanāli.⁶

Esiet stipri ticībā un māciet saviem bērniem, ka mēs visi esam atkarīgi no Dieva. Lasiet tiem stāstu par četriem ebreju jaunekļiem un ierakstiet viņu prātos izpratni par iespaidu uz labu, kas atklājās Daniēla laikā, pateicoties nelokāmai uzticībai principiem.⁷

Padariet Bībeles mācības vienkāršas. Vecākiem jāmaca bērniem Bībeles mācības, padarot tās tik vienkāršas, ka tās var saprast bez piepūles. [44] Apstākļi var atšķirt bērnus no vecākiem un no mājām, bet bērniībā un jaunībā sniegtās pamācības būs tiem par svētību visā dzīvē.⁸

¹Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 108.,109.lpp.

²Review and Herald, 1885.g. 14. aprīlis

³Vēstule 33, 1897.g.

⁴Review and Herald, 1892.g. 25. oktobris

⁵Audzinašana, 255.,256.lpp.

⁶Manuskripts 33, 1909.g.

⁷Vēstule 189, 1903.g.

⁸Manuskripts 57, 1897.g.

6. Dabas grāmata

[45] Neizsmeļams pamācību avots. Pēc Bībeles mūsu nākamajai lielākajai mācību grāmatai vajadzētu būt dabai.¹

Mazajam bērnam, kas vēl nespēj mācīties no drukātām grāmatām un ieiet skolas rutīnā, daba ir neizsmeļams pamācību un prieka avots. Sirds, kas vēl nav apcietināta saskarē ar Jauno, ātri pazīst Tā klātbūtni, kas apņem visas radītās lietas. Ausis, kuras vēl nav sabojājuši pasaules trokšņi, sadzirdēs Balsi, kas runā dabas izpausmēs. Tikpat liels prieka un pamācību avots dabas mācības būs arī vecākiem bērniem, kam pastāvīgi ir vajadzīgi tās klusie atgādinājumi par garīgo un mūžīgo.²

Mācību grāmata Ēdenē. Visa dabas pasaule ir paredzēta, lai izskaidrotu jautājumus par Dievu. Adamam un Ievai Ēdenes mājās daba bija pilna ar dievatziņu, no tās plūda dievišķas pamācības. Viņu dzirdīgās ausis dabā saklausīja gudrības balsi. Gudrība atvēra acis, un viņi to uzņēma sirdī, jo satikās ar Dievu Viņa radītajos darbos.³

Dabas grāmata, kas viņu priekšā atklāja savas dzīvās mācības, bija neizsīkstošs norādījumu un prieka avots. Uz katras lāpas mežā, uz katra akmens kalnos, uz katra saules stara, uz zemes, jūrā un debesīs bija rakstīts Dieva vārds. Ēdenes iemītnieki sarunājās gan ar dzīvo, gan nedzīvo radību – ar lapām, puķēm, kokiem un ikvienu dzīvo radījumu, sākot ar levitānu ūdeņos un beidzot ar puteklīti saules staros, – [46] uzzinot no katra viņu dzīvības noslēpumus. Dieva godība debesu padebešos, neskaitāmas pasaules savā nekļūdīgajā rotācijā, "mākoņu peldēšana" (Īj. 37:16), gaismas un skaņas, dienas un nakts noslēpumi – tie visi bija zemes pirmās skolas audzēkņu mācību priekšmeti.⁴

Pēc grēkā krišanas pievienotas mācības. Kaut gan pār zemi gūlās lāsts, daba joprojām palika par cilvēka mācību grāmatu. Tagad tā nemācīja tikai labo, jo visur bija redzams Jaunais, kas ar savu samaitājošo pieskārienu sabojāja zemi, jūru un gaisu. Tur, kur kādreiz bija rakstīts tikai Dieva raksturs, labā atziņa, tagad bija rakstīts arī sātana raksturs, jaunā atziņa. No dabas, kur tagad bija rakstīta labā un Jaunā atziņa, cilvēkam bija nemitīgi jāsaņem brīdinājumi par grēka sekām.⁵

Daba kā ilustrācija Bībeles mācībām. Bībeles rakstnieki bieži lieto ilustrācijas no dabas; un, novērojot lietu kārtību dabas pasaulē, mēs iemantosim spēju Svētā Gara vadībā pilnīgāk saprast Dieva Vārda mācības.⁶

Dabas pasaule ir atslēga, ko Dievs ir ielicis cilvēkbērnu rokās, lai atslēgtu Viņa Vārda bagātību krātuvi. Neredzamo attēlo redzamais; tas, ko Dievs ir radījis, palīdz izprast dievišķo gudrību, mūžīgo patiesību un nebeidzamo žēlastību.⁷

Bērnus vajadzētu pamudināt meklēt dabā to, kas ilustrē Bībeles mācības, un izsekot Bībelē salīdzinājumiem no dabas. Gan dabā, gan Svētajos Rakstos tiem vajadzētu uzmeklēt visu, kas simbolizē Kristu, kā arī to, ko Viņš izmantoja, lai ilustrētu patiesību. Tā var iemācīties saskatīt Viņu kokā un vīnogulājā, lilijā un rozē, saulē un zvaigznē. [47] Tā var iemācīties dzirdēt Viņa balsi putnu dziesmās, koku šalkoņā, pērkona dārdos un jūras mūzikā. Un katrs elements dabā tiem atgādinās Viņa dārgās mācības.

Tiem, kas tā iepazīstas ar Kristu, zeme nekad nebūs vientuļa, pamesta vieta. Tā būs viņu Tēva mājas, pildītas ar Tā klātbūtni, kas reiz mājaja cilvēku vidū.⁸

Bībele izskaidro dabas noslēpumus. Nonākot saskarē ar dabu, bērns ieraudzīs apjukuma cēloņus. Taču viņš nevar izprast naidīgo spēku darbību. Seit dabai vajag izskaidrotāju. Redzot, ka Jaunais ir iejaucies pat dabas pasaulē, visiem ir jāmācās tā pati sāpīgā mācība – "To ienaidnieks darījis." Mat. 13:28

Dabas mācības pareizi var izlasīt tikai no Golgatas plūstošajā gaismā. Lai Betlēmes un krusta stāsts parāda, kā labais uzvar Jauno un kā katra mums piešķirtā svētība kļūst par pestīšanas dāvanu.

Ar ērkšķiem un dadžiem, dzelkšņiem un nezālēm ir attēlots Jaunais, kas sagrauj un izkropļo. Dziedošos putnos un plaukstošos ziedos, lietū un saules staros, vasaras vēsmās un liegajā rasā, desmit tūkstošos dabas elementu, sākot ar ozolu mežā un beidzot ar vijolīti, kas zied pie tā saknēm, ir redzama mīlestība, kas atjauno. Un daba joprojām stāsta mums par Dieva labestību.⁹

Mācības ideālā skolas telpā. Kā Ēdenes iemītnieki mācījās no dabas lappusēm, kā Mozus saskatīja Dieva rokrakstu Arābijas kalnos un līdzenumos un bērns Jēzus Nācaretes kalnu nogāzēs, [48] tā arī šodien bērni var mācīties no Viņa. Neredzamo attēlo redzamais.¹⁰

Attīstiet mīlestību pret dabu. Lai māte (..) atrod laiku, lai attīstītu sevī un savos bērnos mīlestību pret skaisto dabā. Lai viņa norāda uz krāšņumu, kas plešas debesīs, uz tūkstošiem skaistuma veidu, kas grezno zemi, un tad stāsta bērniem par To, kas visu ir radījis. Tā viņa var pacelt jaunos prātus pie Radītāja un pamodināt sirdīs cieņu un mīlestību pret visu svētību Devēju. Laukiem un pakalniem – dabas auditorijām – vajadzētu būt mazo bērnu klases telpām. Tās bagātībām vajadzētu būt viņu mācību grāmatai. Mācību stundas, kas tā būs ierakstītas viņu prātos, tik drīz neaizmirsīsies.

Vecāki var darīt daudz, lai savienotu savus bērnus ar Dievu, pamudinot viņus mīlēt dabu, ko Viņš tiem ir devis, un pazīt Devēja roku visā, ko viņi ir saņēmuši. Tā var jau agri sagatavot sirds augsni dārgajai patiesības sēklai, kas noteiktajā laikā izaugs un nesīs bagātīgu ražu.¹¹

Pievienojieties putniem slavas dziesmās. Maziem bērniem vajadzētu būt sevišķi tuvu dabai. Sargiet viņus no modes važām un ļaujiet būt brīviem kā jēriem, spēlējies patīkamajā un veselīgajā saules gaismā. Rādiet tiem krūmus un puķes, vienkāršo zālāju un varenos kokus un ļaujiet iepazīt to skaisto un izsmalcināto formu dažā-dību. Māciet tiem ieraudzīt Dieva gudrību un mīlestību Viņa radītajos darbos; un, kad bērnu sirdis viļņojas priekā un pateicīgā mīlestībā, lai tie pievienojas putniem viņu slavas dziesmās.

Māciet bērniem un jauniešiem aplūkot [49] lielā Mākslinieka darbus un atdarināt to pievilcīgās īpašības savā rakstura celtnē. Kad Dieva mīlestība ir iekarojusi viņu sirdis, lai tie ienes savās dzīvēs svētuma skaistumu. Tā viņi izlietos savas spējas par svētību citiem un par godu Dievam.¹²

Vērsiet uzmanību no dabas uz tās Dievu. Bērniem ir nepieciešamas mācību stundas, kas viņos ieaudzina drosmi stāties pretī ļaunumam. Māciet tiem dabā saskatīt dabas Dievu, un tā viņi iepazīs Radītāju. Kā es varu vislabāk iemācīt saviem bērniem kalpot Dievam un pagodināt Viņu? Šim jautājumam vajadzētu nodarbināt vecāku prātus. Ja visas Debesis ir ieinteresētas cilvēces labklājībā, vai arī mums nevajadzētu darīt visu, kas mūsu spēkos, savu bērnu labklājības dēļ?¹³

Dabas izpēte stiprina prātu. Dieva godība atklājas Viņa roku darbos. Šeit atrodami noslēpumi, ko izpētot tiek stiprināts prāts. Daba var kļūt par atvērtu grāmatu tiem, kas ir izklaidējušies, lasot daiļliteratūru, un tādā veidā izšķērdējuši dārgo laiku. Visapkārt esošajos Dieva darbos viņi var izlasīt patiesību. Vienkāršajās meža koku lapās, zāles stiebros, kas noklāj zemi kā ar zaļu samta paklāju, augos un puķēs, cēlajos meža kokos, diženajos kalnos, granīta klintīs, nemierīgajā okeānā, dārgajos gaismas briljantos, kas izkaisīti debesīs, lai padarītu skaistu nakti, neizsmejamajās saules gaismas bagātībās, mēness svinīgajā krāšņumā, ziemas aukstumā, vasaras karstumā, gadalaiku maiņā, pilnīgajā kārtībā un saskaņā, ko pārvalda bezgalīgs spēks, ikviens var atrast tēmas izpētei; šeit ir jautājumi, kuri aicina uz dziļām pārdomām, aicina kādu brīdi ļauties radošu domu lidojumam.

[50] Ja vieglprātīgie un izpriecu meklētāji ļaus savām domām kavēties pie reālā un patiesā, viņu sirdis nepaliks vienaldzīgas, bet būs pildītas ar godbijību, un tie pielūgs dabas Dievu. Dieva rakstura apcere un izpēte, kā tas atklāts Viņa radītajos darbos, atvērs lauku pārdomām, atraujot prātu no zemiskām, degradējošām, spēkus atņemošām izpriečām. Radītāja raksturu mēs varam lasīt gan debesīs virs mums, gan zemē zem mūsu kājām, piepildot sirdis ar pateicību. Katrs nervs un katra sajūta atsauksies Dieva mīlestības izpausmei Viņa brīnišķajos darbos.¹⁴

Daba un Bībele bija Jēzus mācību grāmatas. Viņš (Jēzus) audzināšanu saņēma no Debesu norādītajiem avotiem: no derīga darba, no Rakstu studijām, no dabas un no dzīves piedzīvojumiem – no Dieva mācību grāmatām, kas bagātīgi sniedz pamācības katram, kas tās satver ar labprātīgām rokām, atvērtām acīm un saprotošu sirdi.¹⁵

Viņa pamatīgā Svēto Rakstu pazīšana rāda, cik čakli Viņš jaunībā ir studējis Dieva Vārdu. Turklāt Viņa priekšā bija atvērta arī Dieva radības grāmata. Visu lietu Radītājs apguva tās mācības, ko Viņa paša roka bija rakstījusi zemes, jūras un debess plašumos. Norobežojies no pasaules nesvētajiem iespaidiem, Viņš no dabas sakopoja lielu zinātnisko atziņu krājumu. Jēzus pētīja augu, dzīvnieku un cilvēku dzīvi. Kopš visagrākās bērnības Viņam bija tikai viens mērķis – Viņš dzīvoja, lai būtu par svētību citiem. [51] Tam Jēzus smēlās spēkus dabā. Pētot augu un dzīvnieku valsti, Viņam radās jaunas idejas. (..)

Mēģinot izprast visu lietu jēgu, Jēzum pavērās Dieva Vārda un darbu nozīme. Viņu pavadīja Debesu būtnes, un Viņš domāja svētas domas un uzturēja svētas attiecības ar citiem. No agras bērnības Viņš pastāvīgi pieauga garīgumā un patiesības atziņā.

Kā Jēzus ieguva izglītību, tā to var iegūt katrs bērns. Kad mēs centīsimies ar Dieva Vārda palīdzību iepazīties ar Debesu Tēvu, mums tuvosies eņģeļi, prāts tiks stiprināts un mūsu raksturs kļūs pilnīgāks un cēlāks.¹⁶

Vēlāk Jēzus izmantoja dabu savās mācībās. Lielais Skolotājs veda savus klausītājus savienībā ar dabu, lai tie varētu ieklausīties balsī, kas runā no visām radītajām lietām; un, kad viņu sirdis atmaiga un prāti kļūva uzņēmīgi, Viņš palīdzēja tiem iztulkot to skatu garīgās mācības, pie kurām kavējās viņu acis. Līdzības, Viņa iemīļotais patiesības mācīšanas līdzeklis, parāda, cik Viņa gars bija atvērts pret dabas iespaidiem un kā Viņš priecājās, iegūstot no ikdienas dzīves garīgas mācības.

Putni gaisā, lilijas uz lauka, sējējs un sēkla, gans un avis – ar tiem Kristus ilustrēja nemirstīgās patiesības. Viņš ņēma ilustrācijas arī no dzīves notikumiem, kas bija pazīstami klausītājiem – raugs, ādas trauki, pērle, zivju tīkls, pazaudētais grasis, izšķērdīgais dēls, mājas uz klints un uz smiltīm. [52] Viņa mācībās bija kaut kas, ar ko ieinteresēt katru prātu, uzrunāt katru sirdi. Pateicoties pastāvīgajiem atgādinājumiem par garīgo un neredzamo, ikdienas pienākumi, kas tika uzskatīti par smagu, jebkuras augstākas domas laupītu darbu virkni, tika atdzīvināti un padarīti cildeni.

Tā vajadzētu mācīt arī mums. Lai bērni mācās ieraudzīt dabā Dieva mīlestības un gudrības izpausmi; lai domas par Viņu saistās ar putniem, puķēm un kokiem; lai visas redzamās lietas tiem kļūst par neredzamā izskaidrotājām un visi dzīves notikumi – par dievišķajiem audzināšanas līdzekļiem.

Kad bērni šādā veidā mācās pētīt, kādu mācību sniedz katra radītā lieta un katrs dzīves piedzīvojums, parādiet tiem, ka tie paši likumi, kas pārvalda dabas parādības un dzīves notikumus, kontrolē arī mūs, ka tie ir doti mūsu labumam un ka tikai paklausībā tiem mēs varam atrast patiesu laimi un panākumus.¹⁷

7. Dabas grāmatas praktiskas mācības

[53] Dieva balss Viņa roku darbos. Visur, kur ejam, mēs dzirdam Dieva balsi un redzam Viņa roku darbu. Sākot ar svinīgajiem, dobjiem pārķona dārdiem un vecā okeāna nemitīgo dunoņu, līdz pat priecīgajām dziesmām, kas pieskandina mežu ar meldijām, daba desmit tūkstošos balsu slavē Viņu. Uz zemes, jūrā un debesīs redzamajos brīnišķajos toņos un krāsās, kas vai nu mainās greznos kontrastos, vai saplūst saskaņā, mēs ieraugām Viņa godību. Mūžīgie kalni stāsta par Viņa spēku. Koki, kas saulē plivina savus zaļos karogus, un puķes savā izsmalcinātajā skaistumā norāda uz Radītāju. Jūras dzelmes un zemes dzīles atklāj Viņa bagātības. Tas, kas ielika okeānā pērles un starp klintīm novietoja ametistu un kriolītu, mīl skaistumu. Austrumos lečoša saule ir simbols Tam, kas ir visu savu radījumu dzīvība un gaisma. Viss spožums un skaistums, kas apņem zemi un izgaismo debesis, runā par Dievu.

Vai tad mēs, priecājoties par Viņa dāvanām, aizmirsīsim Devēju? Lai tas drīzāk pamudina mūs pārdomāt Viņa labestību un mīlestību. Lai viss, kas mūsu zemes mājās ir skaists, atgādina mums par mūsu Debesu mājām – par kristāla jūru un zaļajiem laukiem, par koku šalkām un dzīvības avotiem, par mirdzošo pilsētu un baltās drēbēs tērtajiem dziedātājiem, – par to skaistuma pasauli, kuru nevar uzzīmēt neviens mākslinieks, [54] kuru nevar aprakstīt neviena mirstīga mēle. "Bet tā ir, kā rakstīts: ko acs nav redzējusi un auss nav dzirdējusi un kas neviena cilvēka sirdī nav nācis, to Dievs ir sagatavojis tiem, kas Viņu mīl." 1.Kor. 2:9¹

Par Dieva mīlestību un raksturu. Mātēm nevajadzētu būt tā saistītām ar mākslīgo un apkrautām ar rūpēm, ka tās nevarētu atvēlēt laiku, lai kopā ar bērniem mācītos no Dieva lielās dabas grāmatas, ietekmējot viņu jaunos prātus ar plaukstošu pumpuru un puķu skaistumu. Cēlie koki un skaistie putni, kas slavē Radītāju ar savām priecīgajām dziesmām, stāsta viņiem par Dieva labestību, žēlastību un devību. Katra lapa un zieds ar savām dažādajām nokrāsām, piepildot gaisu ar savām smaržām, stāsta bērniem, ka Dievs ir mīlestība. Viss, kas šajā pasaule ir labs, jauks un skaists, atklāj tiem mūsu Debesu Tēva mīlestību. Dieva raksturu tie var iepazīt Viņa radītajos darbos.²

Par Dieva pilnību. Kā daba parāda atzinību Meistaram, darot vislabāko, lai padarītu zemi skaistu un atklātu Dieva pilnību, tāpat cilvēkiem vajadzētu censties atklāt Dieva pilnību, ļaujot Viņam caur tiem piepildīt savus taisnības, žēlastības un labestības nodomus.³

Par Radītāju un sabatu. Kas dod mums saules gaismu, lai zeme varētu zaļot un nest augļus? Un kas dod auglīgas lietusgāzes? Kas mums ir devis debesis, sauli un zvaigznes? Kas jums ir devis saprātu un kas sargā jūs dienu no dienas? (..) Ik reizi, kad paskatāmies uz pasauli, mēs saņemam

atgādinājumus par Dieva vareno roku, [55] kas to ir izsaukusi esamībā. Debess jums virs mūsu galvām un ar zaļu paklāju klātā zeme zem kājām atsauc atmiņā Dieva spēku un arī Viņa mīlošo laipnību. Viņš varēja radīt brūnu vai melnu zāli, bet Dievs mīl skaistumu, un tāpēc Viņš mums ir piešķīris skaistas lietas, ko aplūkot. Kurš varētu nokrāsot puķes tik smalkos toņos, kādos Dievs tās ir ietērpis? (..)

Nav labākas mācību grāmatas par dabu. "Nemiet vērā lilijas, kas ne vērpj, ne auž. Bet Es jums saku: pat Salamans visā savā greznumā nav bijis tā apģērbs kā viena no tām." Lūk. 12:27 Lai bērnu domas kavējas pie Dieva. Sī iemesla dēļ Dievs mums ir devis septīto dienu un atstājis to par piemīgas zīmi Viņa radītajiem darbiem.⁴

Paklausība likumam. Tas pats spēks, kas uztur dabu, darbojas arī cilvēkos. Tie paši lieli likumi, kas vienādi vada zvaigznes un atomus, kontrole cilvēku dzīvi. Likumi, kas pārvalda sirdsdarbību, regulējot dzīvības straumes plūsmu organismā, ir varenā Saprāta likumi, kuru pakļautībā atrodas dvēsele. No Viņa rodas dzīvība. Tikai saskaņā ar Viņu var atrast tās patieso darbības lauku. Visiem Viņa radījumiem nosacījumi ir vienādi – dzīvība tiek uzturēta, saņemot dzīvību no Dieva, dzīve tiek izlietota saskaņā ar Radītāja gribu. Pārkāpt Viņa likumus – fiziskos, garīgos vai morālos – nozīmē atteikties no saskaņas ar Universu, radīt disonansi, anarhiju, drupas.

Tam, kas to saprot, atveras visa daba; pasaule ir mācību grāmata, dzīve ir skola. Cilvēka savienība ar dabu un Dievu, likuma vara visā Universā, pārkāpuma sekas [56] – tas viss noteikti ietekmē prātu un veido raksturu. Tās ir mācības, kas mūsu bērniem ir jāapgūst.⁵

Citas mācības no dabas likumiem. Kopjot zemi, uzmanīgs strādnieks pamanīs, ka viņa priekšā atveras necerētas dārgumu krātuves. Nevienš nevar būt veiksmīgs zemkopis vai dārzkopis, neņemot vērā dabā ieliktos likumus. Ir jāizpēta katra atsevišķā augs īpašās vajadzības. Dažādu dzimtu augi pieprasa dažādu augsni un kopšanu, un panākumus nodrošina pakļaušanās katra augs dzīvības likumiem.

Rūpība, kas nepieciešama, augus pārstādot, kad pat nevienu saknes galiņu nedrīkst saspiest vai noraut, rūpes par jaunajiem stādiem, apgriešana un laistīšana, sargāšana no sala naktī un no saules dienā, nezāļu ravēšana, slimības un kaitēkļi, augu veidošana – tas viss ne tikai atklāj svarīgas mācības par rakstura attīstību, bet arī darbojas kā attīstības līdzekļi. Tas sniedz visbūtiskākās mācības, attīstot rūpīgumu, pacietību un uzmanību pret sīkumiem, kā arī mācot paklausīt likumiem.

Pastāvīgā saskare ar dzīvības noslēpumiem un dabas pievilcību, kā arī maigums, kas tiek pamodināts, kalpojot šai skaistajai Dieva radībai, uzmundrina prātu un attīra un padara cildenu raksturu. Un apgūtas mācības sagatavo strādnieku veiksmīgāk apieties ar citiem cilvēkiem.⁶

Mācības no sēklas sēšanas. Līdzība par sējēju un sēklu izsaka dzīļu garīgu mācību. Sēkla simbolizē principus, kas iesēti sirdī, un tās augšana – rakstura attīstību. Sajā vietā jūs mācību varat padarīt praktisku. Bērni var sagatavot zemi [57] un iesēt sēklu. Viņiem strādājot, vecāki vai skolotāji var tiem stāstīt par sirds dārzu, kurā iesēta laba vai slikta sēkla. Kā dārzs jāgatavo fiziskās sēklas sēšanai, tā arī sirds jāgatavo patiesības sēklai. Augam augot, var turpināt meklēt sakritības starp fizisko un garīgo sēšanu.⁷

Sējot sēklu zemē, var mācīt par Kristus nāvi, augam augot – patiesību par augšāmcelšanos.⁸

Sirds dārzam ir nepieciešama kopšana. Apstrādājot augsni, nepārtraukti var kaut ko mācīties. No neapstrādāta zemes gabala neviens negaida, ka tas reiz nesīs ražu. Augsnes sagatavošanā, sēklas sēšanā un labības audzēšanā jāpieliek uzcītīgs, neatlaidīgs darbs. Tā tam vajadzētu būt arī garīgajā sēšanā. Sirds dārzs ir jākopj. Dvēsele ir jāsalauž nožēlā. Ļaundabīgie augi, kas nomāc labos, ir jāizravē. Kā augsni, kas noaugusi ar ērkšķiem un dadziem, var iegūt tikai ar uzcītīgu darbu, tā sirds jaunās tieksmes var uzvarēt tikai ar nopietnām pūlēm Kristus vārdā un spēkā.⁹

Pieaugt žēlastībā. Stāstiet saviem bērniem par Dieva brīnumdarošo spēku. Studējot lielo dabas mācību grāmatu, Dievs iespaidos viņu prātus. Zemnieks uzar zemi un iesēj sēklu, bet viņš nevar likt sēklai augt. Viņam jāpaļaujas uz Dievu, ka Viņš darīs to, kas cilvēka spēkos nav iespējams. Kungs sēklā ieliek savu dzīvības spēku, liekot tai uzdīgt. Viņa uzraudzībā dzīvības dīglis izlaužas cauri cietajam apvalkam, kas to apņem, un aug, lai nestu augļus. [58] Vispirms parādās stiebrs, tad vārpa un tad brieduši graudi vārpa. Stāstot bērniem par Dieva darbu, ko Viņš paveic sēklā, viņi mācās noslēpumu par pieaugšanu žēlastībā.

Pacelties pāri videi. Amerikā dabā aug ūdensrozes. Šīs skaistās rozes izaug tīras, neaptraipītas, pilnīgas, bez neviena bojājuma. Tās izaug no sārņu masas. Es sacīju savam dēlam: "Es gribu, lai tu pacenstos noplūkt šo rozi cik vien iespējams tuvu saknei. Es gribu, lai tu kaut ko iemācītos."

Viņš izvilka pilnas rokas ar ūdensrozēm, un es paskatījos uz tām. To kātiņos bija daudz atvērtu kanālu, un, tā kā tie ieguva barības vielas no tīrajām smiltīm upes dibenā, tad izauga šķīstis un neaptraipīts zieds. Augs atsacījās no sārņiem. Nekas nešķīstis viņu neietekmēja, bet tas attīstījās savā šķīstumā.

Tieši tā mums jāaudzina jaunieši šajā pasaulē. Lai viņu sirdis un prāti tiek apgaismoti, kas ir Dievs, kas ir Jēzus Kristus un kādu upuri Viņš pienesa mūsu labā. Lai viņi uzsūc šķīstumu, tikumību, žēlsirdību, laipnību, mīlestību un atturību; lai tie smeļ to no visa spēka Avota.¹¹

Mācības uzticībā un pacietībā. "Bet prasi dzīvniekiem, tie tevi pamācīs, un debesu putniem, tie tev pavēstīs, (..) un jūras zivis tev to izstāstīs." "Dodies pie skudrām, (..) novēro viņu rīcību." "Skatieties uz putniem." "Nemiet vērā kraukļus." Īj. 12:7,8; Sal.pam. 6:6; Mat. 6:26; Lūk. 12:24

Mums nav tikai jāpastāsta bērnam par šiem Dieva radījumiem. Dzīvniekiem pašiem ir jābūt viņu skolotājiem. [59] Skudras māca pacietību un čaklumu, neatlaidību, pārvarot šķēršļus, tālredzību nākotnē. Putni ir jaukās uzticības mācības skolotāji. Mūsu Debesu Tēvs gādā par tiem; bet tiem jāsavāc barība, jāvij ligzdas un jāaudzina savi mazuli. Katru brīdi putni ir pakļauti ienaidniekam, kas grib tos iznīcināt. Tomēr cik priecīgi tie dodas savā darbā! Cik prieka pilnas ir viņu mazās dziesmas!

Dziesminieks skaisti apraksta Dieva rūpes par meža dzīvniekiem: "Augstie kalni ir par mājokli kalnu kazām, un klintis āpsiem par patvērumu." Ps. 104:18 Viņš liek strautiem burbuļot dziļumos starp kalniem, kur mājō putni un "dzied koku zaros dziesmas". (Ps. 104:12) Visi meža un kalnu dzīvnieki ir daļa no Viņa lielās saimes. Viņš atver savu roku un apmierina "katra dzīva radījuma ilgas". (Ps. 145:16, angļu tulk.)¹²

Kukaiņi māca strādīgumu. Čaklā bite sniedz saprātīgajiem cilvēkiem paraugu, kuru būtu labi atdarināt. Sie kukaiņi ievēro pilnīgu kārtību un stropā nepieļauj nevienu dīkdieni. Bites izpilda tām norādīto darbu ar tādu intelektu un rošību, kas ir ārpus mūsu saprašanas. Gudrais vīrs aicina mūs pievērst uzmanību zemes sīkajām lietām: "Dodies pie skudrām, tu sliņķi, novēro viņu rīcību un mācies! Lai gan viņām nav nedz valdnieka, nedz priekšnieku, nedz citu kungu, viņas tomēr sagādā sev maizi vasarā un iekrāj sev barību ražas ievākšanas laikā." Sal.pam. 6:6 "Skudras, nespēcīga tauta, un tomēr viņas vasarā sakrāj sev barību ziemai." Sal.pam. 30:25 No šiem mazajiem skolotājiem mēs varam mācīties uzticības mācību. Ja mēs ar tādu pašu čaklumu pilnveidotu spējas, [60] ar kurām visgudrais Radītājs mūs ir apveltījis, cik lielā mērā palielinātos mūsu derīgums! Dieva acs ir pār vismazāko Viņa radījumu; vai tad Viņš neuzlūkos cilvēku, kas veidots pēc Viņa līdzības, un neprasis no viņa atbilstošus pārskatus par visiem labumiem, ko Viņš tam ir devis?¹³

¹Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 54.,55.lpp.

²The Signs of the Times, 1875.g. 5.augusts

³Vēstule 47, 1903.g.

⁴Manuskripts 16, 1895.g.

⁵Audzinašana, 99.,100.lpp.

⁶Turpat, 111.,112.lpp.

⁷Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 142.lpp.

⁸Audzinašana, 111.lpp.

⁹Turpat

¹⁰Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 124.,125.lpp.

¹¹Manuskripts 43a, 1894.g.

¹²Audzinašana, 117.,118.lpp.

¹³Liecības draudzei, 4.sēj., 455., 456. lpp.

3. DAĻA. SKOLOTĀJU IZGLĪTOŠANA

8. Nepieciešama sagatavošanās

[63] Dīvaini nevērīgi izturas pret mātes sagatavošanos. Bērna pirmā skolotāja ir māte. Vislielākās uzņēmības un visātrākās attīstības posmā viņa audzināšana lielā mērā atrodas mātes rokās. Viņai pirmajai ir dota iespēja veidot labu vai ļaunu raksturu. Mātei vajadzētu saprast šīs iespējas vērtību un vairāk kā jebkuram citam skolotājam vajadzētu būt apmācītai izmantot to cik vien labi iespējams. Tomēr nav neviena cita, kura sagatavošanai pievērs tik maz uzmanības. Lai atbalstītu to, kura

ietekme audzināšanā ir visspēcīgākā un sniedzas vistālāk, velta vismazāk sistemātisku centienu.

Nepieciešama rūpīga, pamatīga sagatavošanās. Tie, kam ir uzticētas rūpes par maziem bērniem, pārāk bieži nezina viņu fiziskās vajadzības; viņi maz zina par veselības likumiem un attīstības principiem. Arī rūpēties par bērnu mentālo un garīgo attīstību šie cilvēki nav labāk sagatavoti. Viņi var būt skoloti vadīt biznesu vai spīdēt sabiedrībā; viņi var sasniegt apbrīnas vērtus panākumus literatūrā vai zinātnē; bet par bērnu audzināšanu tiem ir maz zināšanu.¹

Arī uz tēviem gulstas atbildība audzināt bērnus gan pirmajos dzīvības gados, gan arī vēlāk, un abiem vecākiem vissvarīgākais ir rūpīgi un pamatīgi sagatavoties. Pirms uzņemties iespēju būt par tēvu un māti, vīrietim un sievietei vajadzētu iepazīties ar fiziskās attīstības likumiem – ar fizioloģiju un higiēnu, ar grūtniecības laika īpatnībām, ar iedzimtības likumiem, [64] sanitāriju, pareizu apģērbu, kustībām, slimību ārstēšanu; vecākiem vajadzētu arī izprast prāta attīstības un morālās audzināšanas likumus. (..)

Audzināšana nekad nepaveiks to, ko tā varētu un ko tai vajadzētu paveikt, kamēr pilnībā netiks izprasts vecāku darba svarīgums un kamēr viņus neizglītos veikt savu svēto pienākumu.²

Vecākiem vajadzētu pētīt dabas likumus. Viņiem vajadzētu iepazīt cilvēka ķermeni. Viņiem ir jāsaprot dažādu orgānu funkcijas, to attiecības un savstarpējā atkarība. Viņiem vajadzētu pētīt, kāda saistība ir starp garīgajiem un fiziskajiem spēkiem un kādi ir nosacījumi katras spējas veselīgai darbībai. Uzņemties vecāku pienākumus bez šādas sagatavotības ir grēks.³

“Kurš ir piemērots?” Vecāki tiešām var jautāt: “Kurš ir piemērots šim uzdevumam?” Piemērots ir vienīgi Dievs, un, ja tie neņem Viņu vērā, nemeklē Viņa palīdzību un padomu, viņiem patiešām nav cerības izpildīt šo uzdevumu. Bet ar lūgšanām, Bībeles izpēti un nopietnu dedzību no savas puses vecāki var gūt sekmes šajā svarīgajā pienākumā, un par izlietoto laiku un pieliktajām pūlēm tiem simtkārtīgi atlīdzinās. (..) Gudrības avots, kur tēvs un māte var smelties visas nepieciešamās zināšanas šajā jomā, ir vienmēr pieejams.⁴

Brīžiem sirds var būt gatava krist mazdūšībā, bet dzīvajai apziņai par briesmām, kas apdraud mīlo mazuļu tagadnes un nākotnes laimi, vajadzētu pamudināt kristīgus vecākus vēl nopietnāk meklēt palīdzību no spēka un gudrības avota. Tai vajadzētu padarīt viņus piesardzīgākus, apņēmīgākus, mierīgākus, bet reizē arī stingrākus, rūpējoties par dvēselēm, par kurām būs jāatbild.⁵

[65] Audzinot bērnus, ir jāizprot Dieva griba. Vecākiem nav attaisnojuma, ja tie neiegūst skaidru izpratni par Dieva gribu, lai varētu paklausīt Viņa valstības likumiem. Tikai tā tie var tuvināt savus bērnus Debesīm. Mani brāļi un māšas, jūsu pienākums ir izprast Dieva prasības. Kā jūs varat mācīt saviem bērniem Dieva ceļus, ja paši nezina, kas labs un kas ļauns, ja jūs nesaprotat, ka paklausība nozīmē mūžīgu dzīvību un nepaklausība – mūžīgu nāvi?

Izprast Dieva gribu – to mums vajadzētu padarīt par savas dzīves uzdevumu. Tikai tad, ja tā darām, mēs varam audzināt savus bērnus pareizi.⁶

Norādījumiem bagātā Dieva rokasgrāmata. Vecāki nevar pareizi izpildīt savus pienākumus, ja viņi Dieva Vārdu nepadara par savas dzīves vadoni, ja nesaprot, ka tiem katras dārgās dvēseles raksturs ir jāveido un jāaudzina tā, lai tā pēcgalā derētu mūžīgai dzīvei.⁷

Norādījumiem pārpilnajai Bībelei vajadzētu būt vecāku mācību grāmatai. Ja viņi audzina savus bērnus pēc šiem priekšrakstiem, tad tie ne tikai vada mazo kājas pa pareizo taku, bet arī izglīto sevi savam vissvētākajam pienākumam.⁸

Vecāku darbs ir svarīgs un nopietns; viņiem uzliktie pienākumi ir lieli. Bet, ja tēvs un māte rūpīgi pētīs Dieva Vārdu, tie atradīs tajā daudz norādījumu un dārgu apsolījumu, kas doti viņiem ar noteikumu, ka vecāki savu darbu veiks uzticīgi un labi.⁹

Noteikumi vecākiem un bērniem. Dievs ir devis noteikumus gan bērnu, gan vecāku vadīšanai. Šiem noteikumiem ir precīzi jāpaklause. Bērniem nedrīkst [66] izdabāt un atļaut domāt, ka viņi drīkst sekot savām pašu vēlmēm, neprasot padomu vecākiem. (..)

No likumiem, kurus Dievs devis bērnu un vecāku vadīšanai, nedrīkst būt nevienas grēcīgas novirzes. Dievs sagaida, ka vecāki sniegs saviem bērniem tādu izglītību, kas ir saskaņā ar Viņa Vārda

principiem. Ticība un darbi ir jāsavieno. Viss, ko dara mājas un skolas dzīvē, ir jādara pareizi un kārtīgi.¹⁰

Pie bauslības un liecības. Ja mājas audzināšanas darbā īsteno visu, ko Dievs ir paredzējis, tad tas pieprasa, lai vecāki būtu čakli Rakstu pētnieki. Viņiem ir jābūt lielā Skolotāja skolēniem. Dienu no dienas uz viņu lūpām ir jābūt mīlestības un laipnības likumam. Viņu dzīvē ir jāatklāj žēlastība un patiesība, kas bija redzama viņu Parauga dzīvē. Tad svētota mīlestība savienos bērnu un vecāku sirdis, un jaunā paaudze izaugs nostiprināta ticībā un iesakņota un nopamatota Dieva mīlestībā.

Ja Dieva griba un ceļi kļūs par Septītās dienas adventistu vecāku gribu un ceļiem, tad viņu bērni izaugs, lai mīlētu un godātu Dievu un paklausītu Viņam. Sātans nespēs valdīt pār viņu prātiem, jo tie būs audzināti uzlūkot Kunga Vārdu kā visaugstāko un katru savu piedzīvojumu pārbaudīs pie bauslības un liecības.¹¹

Ja esat bijuši nolaidīgi, izpērciet laiku. Vecākiem vajadzētu pētīt Dieva Vārdu sevis un savu ģimeņu dēļ. Diemžēl pārāk bieži tā nenotiek, un daudzi bērni izaug nemācīti, neprasmīgi un nesavaldīgi. Vecākiem tagad vajadzētu darīt visu, kas viņu spēkos, [67] lai izpirktu savu nolaidību un nodrošinātu saviem bērniem vislabāko ietekmi.¹²

Pētiēt Rakstus, vecāki! Esiet ne tikai Vārda klausītāji, bet arī darītāji. Audziniet savus bērnus saskaņā ar Dieva standartu!¹³

Vadošais princips: kā saka Kungs? Visu vecāku pienākums ir audzināt savus bērnus tā Kunga ceļos. Tas nav darbs, ar kuru var niekoties vai nolikt malā, nepiedzīvojot Dieva nepatiku. Mēs neesam aicināti izšķirt, kā rīkoties citiem vai kā visvieglāk gūt sekmes, bet gan – kā saka Kungs? Neviens viltus ceļš nevar ne vecākiem, ne bērniem nodrošināt mieru, laimi un gara dusu. Bet, ja sirdī valda dievbijība, savienota ar mīlestību uz Jēzu, tad būs miers un prieks.

Vecāki, atveriet Dieva Vārdu Tā priekšā, kas lasa jūsu sirdis un katru noslēpumu, un jautājiet: "Ko saka Raksti?" Tam ir jābūt jūsu dzīves principam. Tie, kas mīl dvēseles, neklusēs, redzot, ka tās ir briesmās. Mēs esam pārliecināti, ka, apejoties ar cilvēku prātiem, gudrus uz izglābšanos vecākus var padarīt un uzturēt tikai un vienīgi Dieva patiesība.¹⁴

Individuāla sagatavošanās. Ja vispār ir kāds pārāks pienākumu postenis, kas pieprasa prāta attīstību un kur intelektuālajiem un fiziskajiem spēkiem ir vajadzīgs veselīgs tonis un enerģija, tad tā ir bērnu audzināšana.¹⁵

Nemot vērā mātes individuālo atbildību, katrai sievietei vajadzētu attīstīt līdzsvarotu prātu un skaidru raksturu, kas atspoguļo tikai patieso, labo un skaisto. Sieva un māte var saistīt pie savas sirds vīru un bērnus ar neatslābstošu mīlestību, [68] kas atklājas lēnprātīgos vārdos un pieklājīgā izturēšanās veidā. Un parasti ir tā, ka bērni viņu atdarina.¹⁶

Mātes, tas ir jūsu svēts pienākums. Mana māša, Kristus tev ir uzticējis svētu darbu – mācīt saviem bērniem Viņa baušļus. Lai tu būtu piemērota šim darbam, tev pašai jādzīvo paklausībā visiem Viņa priekšrakstiem. Ievēro modri katru vārdu un darbu. Visuzcītīgāk sargi savus vārdus. Uzvari sava rakstura straujumu; jo nepacietība, ja tā izpaudīsies, palīdzēs ienaidniekam padarīt mājas dzīvi bērniem nepatīkamu un nemīlīgu.¹⁷

Darbs, sadarbojoties ar dievišķo. Mātes, lai jūsu sirdis ir atvērtas saņemt Dieva norādījumus, vienmēr paturot prātā faktu, ka, saskaņojoties ar Dieva gribu, jums jāizdara sava daļa. Jums sevi jāieceļ gaismā un jāmeklē gudrība no Dieva, lai jūs varētu zināt, kā rīkoties, lai jūs varētu atzīt Dievu par savu darba vadītāju un lai jūs saprastu, ka esat strādnieki kopā ar Viņu. Lai jūsu sirdis pārdomā Debesu lietas! Attīstiet savus Dieva dotos talantus, veicot pienākumus, kurus Dievs jums kā mātēm ir uzlicis, un strādājiet, sadarbojoties ar dievišķajiem spēkiem. Strādājiet saprātīgi, un, "vai ēdat vai dzerat, visu to dariet Dievam par godu". 1.Kor. 10:31¹⁸

Mātei vajadzētu nodot sevi un savus bērnus līdzjūtīgā Pestītāja gādībai. Nopietni, pacietīgi, droši un bez bailēm viņai vajadzētu censties pilnveidot savas spējas, lai, audzinot savus bērnus, viņa varētu pareizi izmantot prāta augstākos spēkus. Mātes augstākajam mērķim vajadzētu būt – sniegt saviem bērniem tādu izglītību, ko atzīst Dievs. Ja viņa ķersies pie darba ar gudrību [69], tad saņems spēku izpildīt savu daļu.¹⁹

Mātei vajadzētu izjust savu vajadzību pēc Svētā Gara vadības, lai viņai būtu īsta pieredze, paklausot Kunga ceļiem un gribai. Tad caur Kristus žēlastību viņa var būt gudra, lēnprātīga un mīloša savu bērnu skolotāja.²⁰

Ja esat sākuši nepareizi. Vecākiem, kuri sākuši audzināt nepareizi, es saku: nekrītiēt izmisumā! Jums jābūt patiesi atgrieztiem pie Dieva. Jums ir vajadzīgs patiess, Dieva Vārdam paklausīgs gars. Jums savos ieradumos un praksē ir jāizdara noteikta reforma, saskaņojot savu dzīvi ar Dieva likuma glābjošajiem principiem. Ja jūs tā darīsiet, tad jums būs Kristus taisnība, kas caurstrāvo šo likumu, jo jūs mīlat Dievu un atzīstat Viņa likumu kā Viņa rakstura norakstu. Patiesa ticība Kristus nopelnam nav iedomā. Tam, ka jūs savā dzīvē un raksturā ieviešat Kristus īpašības un audzināt un pamācāt savus bērnus, neatlaidīgi cenšoties paklausīt Dieva likumiem, ir visaugstākā nozīme. Visos savos audzināšanas plānos jums vajadzētu vadīties pēc "tā saka tas Kungs". (..)

Nāciet Dieva priekšā dziļā un patiesā nožēlā. Iesāciet gadu, (..) nopietni meklējot Dievu, lai iegūtu žēlastību, garīgu izšķiršanas spēju ieraudzīt trūkumus pagātnes rīcībā. Nožēlojiet Dieva priekšā, ka esat atstājuši novārtā mājas misionāra darbu.²¹

Šī ir jūsu uzticības diena, jūsu atbildības un iespējas diena. Drīz pienāks jūsu norēķina diena. Veiciet savu darbu ar nopietnām lūgšanām un uzticīgām pūlēm. Māciet saviem bērniem, ka viņu priekštiesība ir katru dienu saņemt Svētā Gara kristību. Lai Kristus izlieto jūs kā savu izpalīdzīgo roku Viņa nodomu īstenošanā. [70] Ar lūgšanu palīdzību jūs varat iegūt pieredzi, kas jūsu kalpošanai bērnu labā piešķirs ideālus panākumus.²²

9. Aicinājums sevi pilnveidot

[71] Ir nepieciešama pastāvīga izaugsme. Mātes darbs ir tāds, ka tas pieprasa pastāvīgu izaugsmi viņas pašas dzīvē, lai viņa savus bērnus varētu vadīt uz augstākiem un arvien augstākiem sasniegumiem. Bet sātam kaļ plānus, lai iegūtu gan vecāku, gan bērnu dvēseles. Mātes ir atrautas no saviem mājas pienākumiem un rūpīgas mazuļu audzināšanas, lai kalpotu sev un pasaulei.¹

Ja nav cita iemesla, tad vismaz savu bērnu dēļ mātēm vajadzētu attīstīt savu intelektu, jo viņas savā darbā nes lielāku atbildību nekā karalis savā tronī. Tikai nedaudzas mātes izjūt viņām uzliktā pienākuma nastu un saprot, kādus rezultātus viņas var panākt savā īpašajā darbā, ja pacietīgi un pamatīgi pūlēsies pilnveidot sevi.

Vispirms mātei vajadzētu attīstīt un pakļaut stingrai disciplīnai visas prāta spējas un sirde jūtas, lai viņai nebūtu izkropļots un vienpusīgs raksturs un lai viņa neatstātu savu trūkumu un dīvainību pēdas bērnos. Daudzas mātes ir jāpamodina ieraudzīt noteikto vajadzību pēc izmaiņām viņu nodomos un raksturos, lai viņas varētu godprātīgi veikt pienākumus, kurus labprātīgi ir uzņēmušās, uzsākot laulības dzīvi. Ja sieviete piešķir pareizu uzmanību šiem jautājumiem, kas skar cilvēces likteni, tad viņas derīguma joma var paplašināties un viņas ietekme palielināties līdz gandrīz neierobežotai pakāpei.²

Lai jūsu gudrība un prasmes pastāvīgi pieaug. Ja mātes vēlas pieaugt gudrībā un spējās, tad viņām vairāk nekā citiem ir jāpieradina sevi [72] domāt un analizēt. Tās, kas būs neatlaidīgas šajā virzienā, drīz sapratīs, ka ir apguvušas spējas, kurās viņas sevi uzskatīja par nepilnīgām. Viņas mācās pareizi veidot savu bērnu raksturus. Šim darbam veļtito centienu un pārdomu rezultāts būs redzams bērnu paklausībā, vienkāršībā, atturībā un šķīstībā. Šis rezultāts bagātīgi atalgos visas pieliktās pūles.

Dievam patīktu, ja mātes pastāvīgi censtos pilnveidot gan prātu, gan sirdi. Viņām vajadzētu saprast, ka mātei ir darbs Dieva druvā, audzinot un pamācot savus bērnus. Un, jo pilnīgāk viņas var attīstīt savus spēkus, jo prasmīgākas tās kļūs savā vecāku pienākumā.³

Vecākiem ir jāpieaug intelektuāli un morāli. Mātes pienākums ir attīstīt prātu un uzturēt šķīstu sirdi. Viņai vajadzētu savai intelektuālajai un morālajai izaugsmei izmantot visus līdzekļus, kas tai pieejami, lai viņa varētu būt piemērota pilnveidot savu bērnu prātus.⁴

Vecākiem pastāvīgi jābūt mācekļiem Kristus skolā. Viņiem ir vajadzīga enerģija un spēks, lai Kristus vienkāršībā varētu mācīt Dieva ģimenes jaunākajiem locekļiem atzīt Viņa gribu.⁵

Kristīgās kultūras brīnišķais spēks. Vecāki vēl nav pamodušies, lai saprastu kristīgās kultūras brīnišķo spēku. Vēl ir patiesības raktuves, kurās ir jāstrādā un kuras dīvainā kārtā ir atstātas novārtā. Šī bezrūpīgā vienaldzība nesāņem Dieva atzinību. Vecāki, Dievs aicina jūs uz šo jautājumu raudzīties

svaidītām acīm. Līdz šim jūs esat bijuši pavirši un virspusēji. [73] Uzsāciet savu ilgi novārtā atstāto darbu, un Dievs sadarbosies ar jums. Ielieciet savā darbā visu sirdi, un Dievs palīdzēs jums pilnveidoties. Sāciet ar evaņģēlija ienešanu mājas dzīvē.⁶

Mēs tagad esam Dieva darbnīcā. Daudzi no mums ir neaptēsti akmeņi no akmeņlauztuvēm. Bet, kad Dieva patiesība nāk mums palīgā, tiek atņemta katra nepilnība, un mēs esam sagatavoti, lai spīdētu kā dzīvi akmeņi Debesu templī, kur būsīm ne tikai svēto eņģeļu, bet arī paša Debesu Ķēniņa sabiedrībā.⁷

Mērķis – pilnība. Mātes, vai jūs neiztiksiet bez nederīgā, mazsvarīgā darba, kas lemts iznīcībai? Vai jūs necentīsieties tuvojies Dievam, lai darbā, kas būs tikpat nezūdošs kā mūžība, jūs varētu vadīt Viņa gudrība, un Viņa žēlastība pavadīt? Lai jūsu mērķis būtu izaudzināt bērnus ar pilnīgu raksturu! Atcerieties, ka tikai tādi redzēs Dievu. (..)

Daudzi vecāki atstāj novārtā Dieva doto darbu. Tie paši ir tālu no šķīstuma un svētuma un neredz savu bērnu trūkumus tā, kā redzētu, ja viņu acis būtu uzlūkojušas un apbrīnojušas Kristus rakstura pilnību.⁸

Kā kļūt ideālai mātei. Mātei un sievai nav jāieslīgst garlaicīgajā mājsaimniecības darbā, bet jāatrod laiks, lai lasītu, vispusīgi izglītos, lai būtu sava vīra sabiedrotā un lai uzturētu saikni ar attīstībā esošajiem bērnu prātiem. Lai viņa gudri izmanto savas tagadējās iespējas ietekmēt savus dārgos izvēlēties augstāku dzīvi. Lai māte atrod laiku, lai padarītu dārgo Glābēju par savu ikdienas pavadoni un tuvu draugu. Lai viņa atvēl laiku Dieva Vārda studijām un arī kādu brīdi, [74] lai izietu ar bērniem laukā un mācītos par Dievu no Viņa darbu skaistuma.

Lai viņa uztur sevī priecīgu garastāvokli un dzīvesprieku. Neveltiet visu laiku bezgalīgai šūšanai, bet padariet vakarus par jaukiem sadraudzības brīžiem, par ģimenes atkalapvienošanas pēc dienas pienākumiem. Daudzi vīri tādā veidā tiktu pamudināti priekšroku dot mājas, nevis klubu vai bāru sabiedrībai. Daudzus zēnus tas atturētu no ielas un veikalu stūriem. Daudzas meitenes būtu pasargātas no vieglprātīgiem, neceļos vedošiem draugiem. Mājas ietekme uz vecākiem un bērniem būtu tāda, kādu Dievs to ir paredzējis, – svētība mūža garumā.⁹

Padoms mātēm – gūstiet panākumus mājas dzīvē. Jums nevajadzētu sekot savām tieksmēm. Jums vajadzētu būt ļoti uzmanīgām, lai visās lietās rādītu pareizu paraugu. Neesiet kūtras. Pamodiniet savus dusošos spēkus. Ar savu gādību un izpalīdzību kļūstiet nepieciešamas saviem vīriem. Esiet viņiem par svētību visās lietās. Uzņemieties pienākumus, kuruš ir būtiski veikt. Izpēti, kā ar degsmi paveikt parastos, neinteresantos, vienkāršos, bet visnepieciešamākos pienākumus, kas attiecas uz mājas dzīvi. (..)

Centieties padarīt mājas dzīvi laimīgu. Sievas un mātes postenis nozīmē vairāk nekā jūs domājat. (..) Jums ir jāpārzina ģimenes dzīves kultūra un jāiegūst pieredze mājas dzīvē. Jums ir vajadzīga daudzveidība, rosība, visnopietnākās pūles, gribasspēka attīstība, ko šī dzīve pieprasa.¹⁰

Vecāki, kas ir pārāk aizņemti. Daudzi vecāki sūdzas, ka viņiem ir ļoti daudz ko darīt un ka neatliek laika, lai pilnveidotu sevi, audzinātu bērnus [75] praktiskai dzīvei vai mācītu tiem, kā kļūt Kristus ganāmpulka jēriem.¹¹

Vecākiem savs prāts ir jāapbruņo pret grēku, lai izsargātos no tā, kas ne tikai sagraus viņus pašus, bet arī pārnesīs sāpes un visa veida bēdas un ļaunumu uz viņu pēcnācējiem. Pareizi audzinot sevi, vecākiem jāmača bērniem Debesu pamatlikumi.¹²

Vecākiem vajadzētu laipni uzklausīt padomu. Kamēr vecāki guļ bezdievīgā vienaldzībā, sātans bērnu sirdīs sēj sēklu, kas uzdīgs, lai nestu nāves ražu. Tomēr šādi vecāki bieži apvainojas par padomu, kas norāda uz viņu kļūdām. Tie rīkojas tā, it kā gribētu saviem padomdevējiem jautāt, kādas viņiem ir tiesības jaukties viņu bērnu darīšanās. Bet vai viņu bērni nav arī Dieva bērni? Kā Viņš vērtē viņu pienākuma ļaunprātīgu nepildīšanu? Kādu attaisnojumu šie tēvi un mātes piedāvās, kad Viņš jautās tiem, kāpēc viņi ir laiduši pasaulē bērnus un tad ļāvuši tiem būt par izsmieklu sātana kārdināšanām?¹³

Esiet gatavi uzklausīt citu padomus. Nedomājiet, ka tā nav jūsu brāļu un māsu darīšana, kā jūs izturaties pret saviem bērniem un kā jūsu bērni uzvedas.¹⁴

Ieguvums no padomdošanas sapulcēm. (Piezīme. Šeit ir norāde uz darbu grupās telts sanāksmēs.) Dievs mūsu rokām ir uzticējies vissvētāko darbu, un mums ir jāsanāk kopā, lai saņemtu norādījumus, kas mūs sagatavos veikt šo pienākumu. (..) Mums ir jāsatiekas un jāsaņem dievišķais pieskāriens, lai mēs varētu saprast, kāds ir mūsu darbs mājās. Vecākiem ir jāsaprot, [76] kā viņiem mājas svētnīcā ir jāaudzina un jāskolo savi dēli un meitas, lai, izejot no tās, tie būtu sagatavoti spīdēt kā gaisma pasaulē.¹⁵

Šādas telts nometnes mums var palīdzēt labāk izprast savus mājas pienākumus. Šeit vajadzētu apgūt mācības par darbu, kuru Kungs gribētu, lai mūsu māšas paveic savās mājās. Viņām ir jāmacās piekopt laipnu valodu, runājot ar vīru un bērniem. Viņām vajadzētu izpētīt, kā viņas var palīdzēt katram ģimenes loceklim pakļauties Dieva kārtībai. Lai tēvi un mātes saprot, ka viņu pienākums ir padarīt māju jauku un patīkamu un ka paklausību neiegūst ar bāršanos un draudiem. Daudziem vecākiem vēl ir jāmacās, ka ar dusmu uzplūdiem neko labu nevar paveikt. Daudzi neņem vērā vajadzību runāt ar bērniem laipni. Viņi neatceras, ka šie mazie ir dārgi atpirkti un iegūti Kunga Jēzus īpašumā.¹⁶

4. DAĻA. PAKLAUSĪBA – VISSVARĪGĀKĀ MĀCĪBA

10. Laimes un panākumu atslēga

[79] Laime ir atkarīga no paklausības. Lai tēvi, mātes un skolotāji mūsu skolās atceras, ka mācīt bērniem paklausību ir audzināšanas augstākā nozare. Kopumā ņemot, šim audzināšanas virzienam piešķir pārāk mazu nozīmi.¹

Bērni būs laimīgāki, daudz laimīgāki, atrodoties pareizas disciplīnas vadībā, nekā atstāti darīt to, ko ierosina viņu neaudzinātās dziņas.²

Veikla un pastāvīga paklausība vecāku noteikumiem veicinās pašu bērnu laimi, kā arī paaugstinās Dieva godu un ienesīs labu sabiedrībā. Bērniem vajadzētu mācīties, ka, pakļaujoties mājas likumiem, viņi iegūst pilnīgu brīvību. Kristiešiem jāmacās tā pati mācība – paklausībā Dieva likumiem ir pilnīga brīvība.³

Dieva griba ir Debesu likums. Tik ilgi, kamēr šis likums pārvaldīja dzīvi, visa Dieva ģimene bija svēta un laimīga. Bet, kad dievišķais likums tika pārkāpts, parādījās skaudība, greizsirdība, nesaskaņas, un daļa no Debesu iemītniekiem krita. Tik ilgi, kamēr mūsu laicīgajās mājās godās Dieva likumu, ģimene būs laimīga.⁴

Nepaklausības dēļ zaudēja Ēdeni. Ādama un Ievas nepaklausības vēsture pašos Zemes pirmsākumos mums ir atklāta pilnīgi. Vienas nepareizas rīcības dēļ mūsu pirmie vecāki pazaudēja savas skaistās Ēdenes mājas. Un tas bija tāds sīkums! Mums ir iemesls [80] būt pateicīgiem, ka tā nebija lielāka lieta, jo, ja tas tā būtu, tad strauji vairotos nepaklausība mazās lietās. Tas bija vismazākais pārbaudījums, kādu Dievs varēja dot svētajam pārim Ēdenē.

Nepaklausība un grēks Dievam vienmēr ir liels pārkāpums. Neuzticība mazās lietās, ja to nenorāj, drīz vien noved pie pārkāpuma lielās lietās. Noziegums nav nepaklausības lielums, bet gan nepaklausība pati par sevi.⁵

Laicīgās un garīgās labklājības pamats. Laicīgā un garīgā labklājība ir atkarīga no paklausības Dieva likumam. Bet mēs nelasām Dieva Vārdu un tāpēc neiepazīstamies ar nosacījumiem, lai saņemtu svētības, kuras piešķir visiem, kas čakli klausās Dieva likumu un uzcītīgi māca to savām ģimenēm. Paklausība Dieva Vārdam ir mūsu dzīvība, mūsu laime. Raugoties uz pasauli, mēs redzam, ka tā vaid un sten to cilvēku ļaunuma un vardarbības dēļ, kuri ir pazeminājuši Dieva likumu. Viņš ir atņēmis savas svētības no augļu un vīna dārziem. Tikai uz Zemes dzīvojošo, Viņa baušļus ievērojošo ļaužu dēļ Dievs vēl atliek savu spriedumu. Viņš izpleš savu žēlastību taisno dēļ, kas mīl un bīstas Viņu.⁶

Vadiet bērnus paklausības ceļos. Uz vecākiem gulstas svēts pienākums vadīt savus bērnus pa stingras paklausības ceļiem. Patiesa laime šajā dzīvē un nākamajā ir atkarīga no paklausības vārdiem "tā saka Kungs". Vecāki, lai Kristus dzīve ir jūsu paraugs! Sātans izgudros visus iespējamus līdzekļus, lai sadragātu šo augsto dievbijības standartu, nosaucot to par pārāk stingru. Jūsu darbs ir savu bērnu dzīves agrīnajos gados iedvest viņiem atziņu, ka tie ir veidoti pēc Dieva līdzības. [81] Kristus nāca šajā pasaulē, lai sniegtu dzīvu paraugu tam, kādiem visiem vajadzētu būt, un vecākiem, kuri apgalvo, ka tic šī laika patiesībai, ir jāmaca saviem bērniem mīlēt Dievu un paklausīt Viņa likumam. Tas ir vislielākais un vissvarīgākais darbs, ko vecāki var darīt. Tas ir Dieva nodoms, lai pat bērni un

jaunieši saprastu, ko Dievs prasa, un lai viņi spētu saskatīt atšķirību starp taisnību un grēku, starp paklausību un nepaklausību.⁷

Lai paklausība kļūst prieks. Vecākiem vajadzētu mācīt saviem bērniem priekšrakstu pēc priekšraksta, rindiņu pēc rindiņas, šeit mazdruciņ un tur mazdruciņ, nepieļaujot nekādu necieņas parādīšanu pret Dieva svēto likumu. Viņiem vajadzētu pajauties uz dievišķo spēku, lūdzot Kungu palīdzēt noturēt bērnus pie Viņa, kas deva savu vienpiedzimušo Dēlu, lai vestu neuzticīgos un nepaklausīgos atpakaļ pie uzticības. Dievs ilgojas pār sievietēm un vīriešiem bagātīgi izliet savas mīlestības straumes. Kungs ilgojas redzēt, ka tie priecīgi dara Viņa prātu, izlieto visus tiem uzticētos spēkus kalpošanai Viņam un māca visiem, kas nonāk viņu ietekmes lokā, ka dzīvot Kristum nozīmē paklausīt likumam.⁸

11. Audzināšana no mazotnes

[82] Sāciet mācīt agri. Paklausību vecāku autoritātei vajadzētu ieaudzināt jau agrā bērnībā un attīstīt jaunībā.¹

Daži vecāki domā, ka viņi var ļaut saviem mazuļiem bērnībā darīt pašiem pēc savas patikas un tad, kad tie kļūs vecāki, tad varēs pārliecināt; bet tā ir kļūda. Sāciet mācīt paklausību zīdaiņa vecumā. (..) Savā mājas skolā pieprasiet paklausību.²

Jau agrā bērnībā bērni ir jāmāca paklausīt vecākiem, respektēt viņu vārdus un cienīt viņu autoritāti.³

Pirms ir attīstīts saprāts. Viena no pirmajām mācībām, ko bērnam vajadzētu iemācīties, ir paklausības mācība. Paklausību var mācīt, pirms bērns ir pietiekami vecs, lai pats spriestu.⁴

Mātes darbam vajadzētu sākties ar zīdaiņiem. Viņai vajadzētu strādāt pie bērna gribas un rakstura un pakļaut tā tieksmes. Māciet bērnam paklausīt, un, bērnam pieaugot, nekļūstiet pieļāvīgāki.⁵

Pirms nostiprinās paša griba. Tikai nedaudzi vecāki sāk gana agri mācīt saviem bērniem paklausību. Bērnam parasti atļauj divus vai trīs gadus valdīt pār saviem vecākiem, kas atturas disciplinēt viņu, domādami, ka bērns ir pārāk mazs, lai viņam mācītu paklausīt. Bet visu šo laiku mazajā būtnē arvien vairāk nostiprinās paša "es", un tas ar katru dienu padara vecāku uzdevumu iegūt kontroli pār bērnu arvien sarežģītāku.

Bērni jau ļoti agri var uztvert to, ko viņiem skaidri un vienkārši pastāsta, un viņiem var iemācīt paklausīt ar laipnu un saprātīgu rīcību. (..) [83] Mātei nevajadzētu atļaut bērnam gūt virsroku pār viņu nevienā gadījumā, un, lai saglabātu šo autoritāti, nav nepieciešams ķerties pie bargiem līdzekļiem; stingra, nosvērta roka un laipnība, kas pārliecinās bērnu par jūsu mīlestību, sasniegs savu mērķi. Bet pajaujiet tikai savtībai, dusmām un ietiepībai pirmajos trijos bērna dzīves gados brīvi iet savu ceļu, un to būs grūti pakļaut veselīgai disciplīnai. Bērna raksturs būs kļuvis nepatīkams. Tam patiks iet savu ceļu; vecāku uzraudzība tam būs pretīga. Šīs jaunās tieksmes pieaugs līdz ar viņu, līdz brieduma gados savas ārkārtīgās savtības un paškontroles trūkuma dēļ viņš būs atkarīgs no tā jaunuma žēlastības, kas plosās mūsu zemē.⁶

Nekad nevajadzētu bērniem atļaut parādīt necieņu pret saviem vecākiem. Stūrgalvība nekad nedrīkst palikt nenorāta. Bērna nākotnes labklājībai ir vajadzīga laipna un mīloša, bet stingra disciplīna.

Paklausība vecākiem ved pie paklausības Dievam. Bērniem un jauniešiem, kuru vecāki lūdz Dievu, ir liela priekštiesība, jo tādiem ir iespēja atzīt un mīlēt Viņu. Cienot savus vecākus un paklausot viņiem, tie var mācīties, kā godāt Debesu Tēvu un paklausīt Tam. Ja tie staigās kā gaismas bērni, tie būs laipni un pieklājīgi, mīloši un godbijīgi pret saviem vecākiem, kas atrodas blakus viņiem. Un tā bērni būs labāk sagatavoti mīlēt Dievu, ko nav redzējuši. Ja bērni ir uzticīgi savu vecāku pārstāvji un ar Dieva palīdzību īsteno dzīvē patiesību, tad gan ar vārdiem, gan ar darbiem viņi atzīs, ka ir Dieva īpašums, un pagodinās Viņu ar labi sakārtotu dzīvi un dievbijīgām sarunām.⁸

[84] Tikai paklausīgie ieies Debesīs. Lai vecāki un skolotāji ieraksta bērnu prātos patiesību, ka Kungs pārbauda viņus šajā dzīvē, lai redzētu, vai viņi ar mīlestību un godbijību paklausīs Viņam. Tie, kas nav paklausīgi Kristum šeit, nepaklausīs Viņam arī mūžīgajā pasaulē.⁹

Ja vecākus un bērnus kādreiz aicinās ieiet Debesu dzīvokļos, tad tas būs tāpēc, ka viņi šajā pasaulē būs iemācījušies paklausīt Dieva baušļiem. ¹⁰

12. Paklausībai jākļūst par ieradumu

[85] Lai jūsu pūles ir lēnprātīgas, bet pastāvīgas. Bērniem jā māca, ka spējas viņiem ir dotas, lai godātu un slavētu Dievu. Šim nolūkam viņiem jā mācās paklausības mācība. (..) Šis ieradums ir jā nostiprina ar lēnprātīgām, neatlaidīgām pūlēm. Tā var lielā mērā novērst vēlākos konfliktus starp gribu un autoritāti, kas tik bieži jauniešu prātos pamodina atsvešināšanos un rūgtumu pret vecākiem un skolotājiem un pārāk bieži arī pretošanos jebkurai autoritātei – gan cilvēciskejai, gan dievišķajai.¹

Nepieļaujiet nekādus argumentus un izlocīšanos. Vecākiem vispirms vajadzētu rūpēties par to, lai nodibinātu ģimenē labu valdību. Vecāku vārdam vajadzētu būt likumam, izslēdzot jebkurus argumentus vai atrunāšanos. Jau no zīdaiņa vecuma bērniem vajadzētu mācīt bez ierunām paklausīt saviem vecākiem.²

Stingra disciplīna reizēm var izraisīt neapmierinātību, un bērni vēlēties iet savus ceļus. Tomēr tad, ja viņi būs mācījušies paklausību saviem vecākiem, tie būs labāk sagatavoti pakļauties Dieva prasībām. Bērībā saņemta audzināšana bagātina reliģisko pieredzi un veido cilvēka raksturu.³

Nepieļaujiet nekādus izņēmuma gadījumus. Kā skolotājiem savā ģimenē vecākiem ir jāuzmana, lai likumus nepārkāptu. (..) Ja vecāki atļaus bērniem nepaklausīt, tad viņi tiem neiemācīs pareizo disciplīnu. Bērns ir jā aizved līdz padevībai un paklausībai. Nedrīkst atļaut nepaklausīt. Pie to vecāku durvīm, kas atļauj bērniem nepaklausīt, atrodas grēks. (..) [86] Bērniem jāsaprot, ka viņiem ir jāpaklausa.

Pieprasiet ātru, pilnīgu paklausību. Ja vecākiem neizdodas panākt no saviem bērniem ātru un pilnīgu paklausību, viņiem neizdodas savos mazuļos ielikt pareizu rakstura pamatu. Viņi audzina bērnus, kas darīs tiem kaunu vecumdienās un sāpinās viņu sirdis, tuvojoties nāvei.⁵

Prasībām jābūt saprātīgām. Vecāku prasībām vienmēr jābūt saprātīgām; laipnību vajadzētu paust, nevis neprātīgi izdabājot, bet gan gudri vadot. Vecākiem bērni jāaudzina patīkamā garā, bez strīdiem un sīkumainības. Viņiem jācenšas saistīt mazo sirdis pie sevis ar mīlestības zīda saitēm. Lai visi – tēvi, mātes, skolotāji, vecākie brāļi un māsas – kļūst par audzinošu spēku, kas stiprinātu ikvienu garīgu interesi un ienestu mājas un skolas dzīvē veselīgu gaisotni, kas palīdzēs jaunākajiem bērniem augt Kunga brīdinājumos un pamācībās.⁶

Gan mūsu pašu, gan arī citu bērnu audzināšanas pieredze apliecina, ka tad, ja vecāki un aizbildņi attur bērnus no ļauna, viņu mīlestība pret tiem nekļūst mazāka.⁷

Vajadzētu dot iemeslus paklausībai. Bērniem ir jā mācās paklausīt ģimenes vadībai. Ievērojot mājas dzīves likumus, viņiem ir jāizveido līdzsvarots raksturs, ko Dievs var atziņīgi novērtēt. Kristīgiem vecākiem ir jā māca savus bērnus paklausīt Dieva likumam. (..) Iemeslus šai paklausībai un cieņu pret Dieva likumiem bērnos var iedvest, [87] tiklīdz tie var saprast to būtību, un zina, ko tiem vajadzētu darīt un no kā atturēties.⁸

Vecāku vārdam jābūt likumam. Bērniem, kas atrodas jūsu uzraudzībā, vajadzētu iemācīties pakļauties jums. Jūsu vārdam vajadzētu būt viņu likumam.

Daudziem kristīgiem vecākiem neizdodas pavēlēt savam namam pēc sevis, un tad tie brīnās, ka viņu bērni ir nesaprātīgi, nepaklausīgi, nepateicīgi un nesvēti. Dievs rāj šādus vecākus. Viņi nav audzinājuši savus bērnus Kunga pamācībās un brīdinājumos. Viņi nav mācījuši tiem pirmo kristietības mācību: "Gudrības sākums ir tā Kunga bijāšana." "Muļķīgas blēņas", saka gudrais vīrs, "mīt bērna sirdī." Sal.pam. 9:10; 22:15 Neprāta mīlestība, ilgas darīt ļaunu, naidis pret svētām lietām – ar šīm grūtībām vecākiem ir jāstopas mājas misijas laukā. (..)

Vecākiem Dieva spēkā ir jāuzmostas un jāpavēl savai saimei pēc sevis. Viņiem ar stingru roku ir jā mācās apspiest ļauno, tomēr bez nepacietības un dusmu uzliesmojumiem. Viņi nedrīkst likt bērniem minēt, kas ir pareizi, bet vajadzētu norādīt ceļu nepārprotamos vārdos un mācīt pa to staigāt.¹⁰

Viena nepaklausīga bērna ietekme. Viens nepaklausīgs bērns nodarīs lielu ļaunumu tiem, ar kuriem viņš ir kopā, jo viņš veidos citus bērnus pēc sava parauga.¹¹

Aizverot acis pret grēku. Māciet saviem bērniem godāt jūs, jo šo pienākumu viņiem uzliek Dieva likums. Ja jūs atļaujat bērniem bezrūpīgi izturēties pret jūsu vēlmēm [88] un nepievērst uzmanību mājas likumiem, jūs aizverat acis pret grēku. Jūs atļaujat ļaunajam strādāt pēc savas gribas; un to pašu nepakļāvību, godbijības trūkumu un sevis mīlestību bērni ienesīs pat reliģiskajā dzīvē un

draudzē. Visa šī ļaunuma sākums Debesu grāmatās ir pieskaitīts vecāku nevērībai.¹²

Paklausības ieradums izveidojas atkārtojot. Paklausības un autoritātes cienīšanas mācību stundas ir bieži jāatkārto. Šāds darbs ģimenē būs spēks uz labu un atturēs no ļaunā ne tikai bērnus, liekot tiem mīlēt patiesību un taisnību, bet arī vecāki būs tāpat svētīti. So darbu, ko pieprasa Kungs, var paveikt tikai tad, ja tam velta daudz nopietnu pārdomu un meklē padomu Dieva Vārdā, lai varētu mācīt saskaņā ar Viņa norādījumiem.¹³

5. DAĻA. CITAS PAMATMĀCĪBAS

13. Paškontrole

[91] Gatavojiet bērnus dzīvei un tās pienākumiem. Māte, raugoties uz viņas aprūpē nodotajiem bērniem, var ar dziļām rūpēm jautāt: "Kas ir viņu audzināšanas lielais mērķis un nolūks? Vai sagatavot viņus dzīvei un tās pienākumiem, ieņemot cienījamu stāvokli pasaules sabiedrībā, darīt labu, būt par svētību līdzcilvēkiem, beidzot iegūt taisno atalgojumu?" Ja tā, tad pirmā mācība, kas tiem ir jāiemāca, ir pašsavaldīšanās; jo neviena nedisciplinēta, ietiepīga persona nevar cerēt uz panākumiem šajā pasaulē, ne arī saņemt atlīdzību nākamajā.¹

Māciet bērnu piekāpties. Pat mazuļi līdz gada vecumam dzird un saprot to, kas viņiem ir pateikts, un zina, cik lielā mērā viņiem izdabā. Mātes, jums vajadzētu mācīt bērnus piekāpties jūsu vēlmēm. Ja jūs gribat uzturēt kontroli pār saviem bērniem un saglabāt savu cieņu kā māte, jums tas ir jādara. Jūsu bērni ātri iemācās, ko jūs no viņiem sagaidāt. Viņi zina, kad viņu griba uzvar jūsējo, un pacentīsies izkaulēt no jums pēc iespējas vairāk.²

Visbriesmīgākā cietsirdība ir atļaut attīstīties nepareiziem ieradumiem, ļaut bērnam valdīt un diktēt savus likumus.³

Neapmieriniet savtīgas vēlmes. Ja vecāki nebūs uzmanīgi, tie izturēsies pret saviem bērniem tā, ka bērni pieprasīs sev īpašu uzmanību un privilēģijas, un vecāki būs spiesti atteikties paši no kaut kā, lai izdabātu mazajiem. Bērni aicinās [92] vecākus darīt dažādas lietas viņu labā, apmierināt viņu vēlmes, un vecāki piekāpsies viņu vēlmēm, neņemot vērā, ka tas bērnos attīsta savtību. Bet, darot šo darbu, vecāki dara ļaunu saviem bērniem, un vēlāk tie atklās, cik grūti ir neitralizēt pirmajos dzīves gados gūtās audzināšanas ietekmi. Bērniem agri ir jāiemācās, ka vēlmes, kuras tiem iečukst savtība, nevar tikt apmierinātas.⁴

Nedodiet neko, pēc kā bērns raud. Dārga mācība, kuru mātei vajadzēs atkārtot atkal un atkal, ir tā, ka bērns nav tas, kam būtu jāvalda; bērns nav kungs, bet mātes griba un viņas vēlmes ir galvenās. Šādi viņa māca bērnam pašsavaldīšanos. Nedodiet viņam neko, pēc kā viņš raud, pat ja jūsu maigā sirds vienmēr tik ļoti ilgojas to darīt; jo, ja tie vienreiz ar raudāšanu iegūs uzvaru, tad gribēs darīt to atkal. Otrreiz cīņa būs sīvāka.⁵

Nekad nepieļaujiet dusmīgu kaislību izrādīšanu. Viens no mātes pirmajiem uzdevumiem ir apspiest viņas mazo bērnu kaislības. Bērniem nevajadzētu atļaut izrādīt dusmas; viņiem nevajadzētu atļaut mesties uz grīdas, sist un brēkt tāpēc, ka viņiem ir liegts kaut kas, kas nebūtu viņiem nācis par labu. Man sāp, kad redzu, cik daudzi vecāki izdabā saviem bērniem dusmu uzplūdus. Šķiet, ka mātes raugās uz šiem dusmu izvirdumiem kā uz kaut ko, kas ir jāpacieš, un izliekas vienaldzīgas pret bērna uzvedību. Bet, ja ļaunums ir pieļauts vienreiz, tad to atkārtos. Tādējādi izveidosies ieradums, un bērna raksturs iegems ļaunu veidni.⁶

[93] Kad norāt ļauno garu. Daudzreiz esmu ievērojusi, ka mazie ratiņos ķepurojas un brēc, ja netiek izpildīta viņu griba. Tieši tad ir laiks savaldīt ļauno garu. Ienaidnieks mēģina dažnedažādā veidā pārvaldīt mūsu bērnu dvēseles, bet vai mēs pieļausim, lai tas izrikojas ar viņiem pēc savas patikas? Mazie nespēj izšķirt, kāds gars tos pārvalda, un tādēļ vecāku pienākums ir spriest un rīkoties viņu vietā. Rūpīgi jāseko līdzīvi viņu ieradumiem. Bērnu jāiedrošina valdīt pār sevi visās lietās. Jāapslāpē ļaunās tieksmes un prāts jārosina uz taisnību.⁷

Sāciet ar "Betlēmes dziesmām"! Mātēm vajadzētu zīdaiņus uz savām rokām audzināt pēc pareiziem principiem un ieradumiem. Viņām nevajadzētu atļaut bērniem dauzīt ar galvu pret grīdu. Audziniet mazos jau zīdaiņu vecumā! Iesāciet ar Betlēmes dziesmām! Maigās melodijas nomierinās. Dziediet bērniem šīs klusinātās melodijas par Kristu un Viņa mīlestību!⁸

Nekādas vilcināšanās un neizlēmību. Nepareizās rakstura īpašības bērnam ir jāapvalda, cik ātri vien iespējams; jo ilgāk šo pienākumu atliek, jo grūtāk to ir paveikt. Bērniem ar strauju, kaislīgu raksturu

ir vajadzīgas īpašas vecāku rūpēs. Ar viņiem vajadzētu apieties sevišķi laipni, bet stingri. Šajos gadījumos no vecāku puses nedrīkst būt nekādas vilcināšanās vai neizlēmības. Vajadzētu rūpīgi izkopt un nostiprināt rakstura īpašības, kas dabīgi aptur viņu īpašo nepilnību attīstību. Izdabāšana bērna straujajam un nepareizajam raksturam beigsies ar viņa bojāeju. Viņa nepilnības ar katru gadu kļūs stiprākas, kavēs prāta attīstību [94] un izjauks labo un cēlo rakstura iezīmju līdzsvaru.⁹

Būtisks ir vecāku pašsavaldišanās paraugs. Daži vecāki neprot sevi savaldīt. Viņi nekontrolē paši savu slimīgo ēstkāri vai straujo raksturu; tāpēc viņi nevar mācīt savus bērnus atteikt ēstkārei un savaldīt sevi.¹⁰

Ja vecāki vēlas mācīt bērniem pašsavaldišanos, tiem vispirms pašiem ir jāizveido šis ieradums. Vecāku rājieni un sīkumainība veicina strauja, kaislīga rakstura attīstību bērnos.¹¹

Nenogurstiet darīt labu. Vecāki pārāk daudz mīl bezrūpību un izpriecās, lai darītu Dieva norādīto darbu mājas dzīvē. Ja bērni mājās būtu saņēmuši pareizu audzināšanu, mums nevajadzētu sastapties ar šausmīgo jaunuma stāvokli, kas valda starp mūsdienu jauniešiem. Ja vecāki uzņemtos Dieva doto darbu un gan ar vārdiem, gan ar paraugu mācītu saviem bērniem atturību, pašizliedzību un pašsavaldišanos, viņi ieraudzītu, ka, cenšoties darīt savu pienākumu tā, lai tas būtu Dievam pieņemams, viņi Kristus skolā iemācās dārgas mācības. Viņi mācītos pacietību, iecietību, mīlestību un lēnprātību; un šīs ir īstās mācības, kas jā māca bērniem.

Kad ir pamodinātas vecāku morālās jūtas un viņi ar atjaunotu enerģiju uzņemas savu novārtā pamesto darbu, tiem nevajadzētu kļūt mazdūšīgiem vai atļaut sevi kavēt šajā darbā. Pārāk daudzi pagurst, labu darot. Ieraugot, ka tas prasa nogurdinošas pūles, pastāvīgu sevis savaldīšanu un pieaugošu žēlastību, kā arī zināšanas, lai prastu rīkoties [95] negaidītās ārkārtējās situācijās, kas var rasties, vecāki zaudē cerības, padodas ciņā un ļauj dvēseļu ienaidniekam iet savu ceļu. Darbam ir jāturpinās dienu no dienas, mēnesi pēc mēneša, gadu no gada, līdz ir izveidojies bērna raksturs un nostiprinājušies pareizi ieradumi. Jums nevajadzētu padoties un atstāt savas ģimenes nenoteiktā, nesavaldītā pašplūsmā.¹²

Nekad nezaudējiet kontroli pār sevi. Mums nekad nevajadzētu zaudēt kontroli pār sevi. Lai vienmēr paturam savā priekšā pilnīgo Paraugu. Ir grēks runāt nepacietīgi un īgni vai izjust dusmas – pat tad, ja mēs nerunājam. Mums ir jādzīvo vērtīgu dzīvi, pareizi atklājot Kristu. Dusmīgu vārdu runāšana ir līdzīga krama sīšanai: tā tūlīt uzkurina naidīgas jūtas.

Nekad nelīdzinieties adatainam kastanim. Neatļaujieties mājās lietot skarbus, griezīgus vārdus. Jums vajadzētu ielūgt Debesu Viesi savās mājās, vienlaikus padarot Viņam un Debesu eņģeļiem iespējamu mājdošanu kopā ar jums. Jums vajadzētu saņemt Kristus taisnību, Dieva Gara svētošanu, svētuma skaistumu, lai jūs saviem līdzcilvēkiem varētu atklāt Dzīvības Gaismu.¹³

“Pacietīgais ir labāks nekā stiprais, un, kas ir kungs pats pār savu garu un sirdi, tas ir labāks par to, kas iekaro pilsētas.” Sal.pam. 16:32 Vīrietis vai sieviete, kas saglabā prāta līdzsvaru, uzbrūkot kārdinājumam izdabāt kaislībām, Dieva un Debesu eņģeļu skatījumā stāv augstāk nekā visslavenākais ģenerālis, kas ar savu armiju dodas kaujā un izcīna uzvaru. Kāds slavens imperators uz savas nāves gultas sacīja: “Starp visām manām uzvarām ir tikai viena, kas tagad sniedz iepriecinājumu. Tā ir uzvara, kuru es esmu ieguvis pār savu nevaldāmo raksturu.” [96] Aleksandram un Cēzaram bija vieglāk pakļaut pasauli nekā sevi. Iekarojuši tautu pēc tautas, tie krita – viens kā nesātības, otrs kā neprātīgas godkāres upuris.¹⁴

14. Mierīgums, cieņa un bijība

[97] Apspiediet nepiedienīgu trokšņošanu un nevaldāmību. Neatļaujiet mātes prātu nodarbināt ar pārāk daudz lietām. (..) Ar vislielāko uzcītību un visciešāko modrību viņai ir jā rūpējas par mazajiem, kuri, ja tiem atļauj, seko katram impulsam, kas izriet no viņu neapmācītajām, nezinošajām sirdīm. Sava gara pārpilnībā viņi ienesīs mājās troksni un nevaldāmību. Tas ir jā aptur. Bērni būs drīzāk laimīgi, ja viņus audzinās nedarīt šādas lietas. Viņiem ir jā māca, ka tad, kad ierodas apmeklētāji, viņiem ir jābūt rāmiem un goddevīgiem.²

Lai mājās valda miers. Tēvi un mātes, (..) māciet saviem bērniem, ka viņiem ir jāpakļaujas likumam. Neļaujiet tiem domāt, ka tāpēc, ka viņi ir bērni, viņu privilēģija ir taisīt mājās tādu troksni, kādu vien tie vēlas. Ir jāizveido un jāievieš gudri noteikumi un priekšraksti, lai nesabojātu mājas dzīves skaistumu.²

Atļaujot bērniem spiegt un kliegt, vecāki viņiem nodara lielu ļaunumu. Tiem nevajadzētu atļaut būt

viēglprātīgiem un trakulīgiem. Ja šīs nevēlamās rakstura iezīmes neapvalda jau agrīnajos gados, bērni tās nostiprinātas un attīstītas nesīs līdzī reliģiskajā un ikdienas dzīvē. Bērni būs laimīgi, ja tiem mājās mācīs būt rā-miem.³

[98] Māciet cieņu pret pieredzējušu spriedumu. Bērniem vajadzētu mācīt cienīt pieredzējušu spriedumu. Viņiem vajadzētu būt tā audzinātiem, lai viņu prāti būtu vienoti ar vecāku un skolotāju prātiem, un tā skolotiem, lai viņi varētu saskatīt, cik pareizi ir ņemt vērā pieaugušo padomu. Tad, kad viņi aizies prom no vadošās rokas, viņu raksturi nebūs līdzīgi vējā trīcošām niedrēm.⁴

Vecāku paviršība veicina necieņu. Ja savās pašu mājās bērniem atļauj izturēties ar necieņu, būt nepaklausīgiem, nepateicīgiem un sapīkušiem, tad viņu grēki guļ vecāku durvju priekšā.⁵

Mātei (..) sava saime jāvada gudri, sava mātes stāvokļa cienībā. Viņas ietekmei mājās jābūt sevišķi svarīgai, viņas vārdam – likumam. Ja viņa ir kristiete, tad Dieva vadībā tā iedvesīs cieņu savos bērnos. Pasakiet saviem bērniem precīzi, ko jūs no tiem prasāt.⁶

Ja vecāki nesaglabā savu autoritāti, tad bērniem, kad tie dodas uz skolu, nav arī sevišķas cieņas pret skolotājiem vai skolas vadību. Bijība un cieņa, kādai tiem vajadzētu būt, viņiem mājās nekad nav mācīta. Tēvi un mātes ir bijuši vienā līmenī ar saviem bērniem.⁷

Neapvaldītas nekaunības augļi. Parādiet cieņu pret saviem bērniem un neļaujiet tiem izteikt jums nevienu necieņas pilnu vārdu.⁸

Gudra jaunieša attieksme. Gudrs un augsti svētīts ir tas jaunais cilvēks, kurš par savu pienākumu uzskata uzlūkot par saviem padomdevējiem, saviem mierinātājiem un zināmā mērā par saviem pavēlniekiem savus vecākus vai, ja to nav, savus aizbildņus, vai tos, pie kā viņš dzīvo, [99] un kurš atļauj savas mājas ierobe-žojumiem valdīt pār viņu.⁹

Bijība ir rūpīgi jākopj. (Piezīme. Pilnīgākai šī jautājuma izpētei lasiet 80. nodaļu "Godbijība pret svētām lietām".) Godbijība, (..) ir īpašība, kura rūpīgi jākopj. Katrs bērns jā māca, lai tas parāda patiesu godbijību Dievam. ¹⁰

Kungs vēlas, lai mēs saprastu, ka mums savi bērni ir jāievirza pareizās attiecībās ar pasauli, draudzi un ģimeni. Attiecības ar ģimeni ir pirmajā vietā. Mācīsim bērniem būt pieklājīgiem citam pret citu un pieklājīgiem pret Dievu. Jūs varētu jautāt: "Ko tu domā, sakot, ka mums jā māca būt pieklājīgiem pret Dievu?" Ar to es domāju, ka bērniem ir jā māca godāt mūsu Debesu Tēvu un augstu vērtēt lielo un bezgalīgo upuri, ko Kristus ir pienesis mūsu labā. Vecākiem un bērniem ir jā uztur tik ciešas attiecības ar Dievu, ka Debesu eņģeļi var ar viņiem sarunāties. Sie vēstneši ir izstumti no daudzām mājām, kur netaisnība un nepieklājība pret Dievu ir pārpilnībā. Satversim no Viņa Vārda Debesu garu un ienesīsim to savās dzīvēs šeit virs zemes!¹¹

Kā mācīt bijību. Vecāki var un viņiem nepieciešams savus bērnus ieinteresēt dažādajās atziņās, kas atrodamas svētajās lappusēs. Tomēr, ja tiešām grib to panākt, tad vecākiem pašiem jāinteresējas par Dieva Vārdu, jā pazīst Rakstos ietvertās patiesības, kā Dievs to pavēlēja Israēlam; par tām jārunā "savā namā sēžot un pa ceļu staigājot, apgulstoties un pieceļoties". (5. Moz. 11:19) Kas vēlas, lai viņu bērni mīlētu un godātu Dievu, tiem jārunā par Viņa laipnību, varenību un spēku, kā tas viss ir atklāts Viņa Vārdā un radīšanas darbos.¹²

Bijību atklāj paklausība. Parādiet bērniem, ka patiesu bijību atklāj paklausība. Dievs nav pavēlējis neko, kas nebūtu svarīgs, un nav cita ceļa, kā parādīt Viņam tīkamu bijību, kā vien paklausot tam, ko Viņš ir sacījis.¹³

15. Rūpes par mantām

[101] Apspiediet postīšanas tieksmes. Audzināšanai jābūt vispusīgai un pastāvīgai. Katrai mātei vajadzētu būt čaklai. Viņa nekam nedrīkst atļaut novērst savu prātu. Viņa nedrīkst atļaut bērniem sekot savai neaudzinātajai gribai, apejoties ar priekšmetiem mājās. Viņiem vajadzētu mācīt, ka, spēlējoties ar rotaļlietām, nedrīkst turēt mājas pastāvīgā nekārtībā. Mātes, jau dzīves agrīnajos gados māciet saviem bērniem, ka visas mantas mājās nav viņu rotaļlietas! Tā jūs iemācīsiet viņiem kārtību. Viena lga, kādu traci bērns var sacelt, neļaujiet nostiprināt un attīstīt postīšanas instinktu, kas bērniībā ir liels. Dievs saka: "Tevis būs." un "Tevis nebūs." Nezaudējot savaldību, bet noteikti vecākiem ir jāpasaka saviem bērniem "Nē!" un tā arī ir jādomā.

Ar stingrību viņiem ir jāatsakās atļaut mājās visu brīvi ņemt un mētāt apkārt pa grīdu vai zemi. Tie,

kas atļauj bērnam šādi rīkoties, nodara viņam lielu ļaunumu. Viņš var nebūt slikts bērns, bet viņa audzināšana padara to nemierīgu un postošu.1

Māciet cienīt citu mantas. Daži vecāki atļauj bērniem būt postītājiem, rotaļāties ar lietām, kuras viņi nedrīkst aiztikt. Bērniem vajadzētu mācīt, ka viņi nedrīkst aiztikt citu cilvēku īpašumu. Ģimenēs labklājības un laimes dēļ viņiem ir jābūt ievērot īpašuma likumus. [102] Bērni nav laimīgāki, kad viņiem atļauj aiztikt visu, ko vien viņi redz. Ja viņus nemācīs rūpēties, viņi izaugs ar nepatīkamām postītāja rakstura iezīmēm.2

Stipras un izturīgas rotaļlietas. Nedodiet bērniem viegli saplēšamas rotaļlietas. To darīt nozīmē mācīt postīšanas mācību. Lai viņiem ir nedaudz rotaļlietu un lai tās ir stipras un izturīgas. Šādi ieteikumi, lai arī tie šķiet niecīgi, bērna audzināšanā nozīmē daudz.3

16. Veselības pamatlikumi

[103] Sāciet agri veselības audzināšanu. Cilvēka Radītājs ir iekārtojis mūsu organisma dzīvo mehānismu. Un Dievs ir apsollījis, ka Viņš uzturēs šo mehānismu veselīgā darbībā, ja cilvēki paklausīs Viņa likumiem un sadarbosies ar Viņu. (..) Mēs varam aplūkot un apbrīnot Dieva darbu dabas pasaulē, bet cilvēka dzīve tomēr ir visapbrīnojamākā.

Ar pašu pirmo saprāta atmodu cilvēkam vajadzētu iepazīt savu fizisko uzbūvi. Šeit Jehova ir atstājis sevi kā paraugu, jo cilvēks tika radīts pēc Dieva līdzības.1

Bērnu pirmajam izpētes objektam vajadzētu būt cilvēka organismam. Viņiem vajadzētu uzzināt, kā saglabāt savu ķermeni veselu.2

Mācības ar primāru nozīmi. Bērnu agrīnajā audzināšanā daudzi vecāki un skolotāji nespēj saprast, ka vislielāko uzmanību vajadzētu veltīt ķermeņa fiziskajai uzbūvei, lai varētu nodrošināt veselīgu miesas un prāta stāvokli.3

Mūsu ģimeņu nākotnes laime un sabiedrības labklājība lielā mērā ir atkarīga no fiziskās un morālās audzināšanas, kādu bērni saņem savas dzīves pirmajos gados.4

Vecākiem ir jāsaprot un jābūt fizioloģija. Ja vecāki paši iegūtu zināšanas un izprastu, cik svarīgi ir tās praktiski lietot savu dārgo bērnu audzināšanā, mēs redzētu bērnu un jauniešu starpā citādāku lietu kārtību. Bērniem ir jābūt [104] par viņu pašu ķermeni. Taču ir ļoti maz jauniešu, kam būtu noteiktas zināšanas par cilvēka dzīvības noslēpumiem. Viņi ļoti maz zina par dzīvo mehānismu. Dāvids saka: "Es Tev pateicos, ka esmu tik brīnišķīgi radīts." Ps. 139:14

Māciet saviem bērniem pētīt cēloņus un sekas; parādiet tiem, ka, pārkāpjot savas būtnes likumus, viņiem ir jāmaksā sods, ciešot slimībās. Ja jūs savās pūlēs nevarat saskatīt nekādu īpašu pānākumus, nekritiet mazdūšībā; māciet pacietīgi rindīņu pēc rindīņas, priekšrakstu pēc priekšraksta, šeit mazdrusciņ un tur maz-drusciņ. (..) Māciet neatlaidīgi, kamēr ir iegūta uzvara. Turpiniet pamācīt savus bērnus par viņu pašu ķermeni un kā par to rūpēties. Neapdomīga rīcība pret ķermeņa veselību rosina neapdomīgu rīcību pret morālā rakstura attīstību.5

Veselīgam dzīvesveidam jābūt ģimenes principam. Veselīgs dzīvesveids ir jāpadara par ģimenes principu. Vecākiem ir jāpamostas Dieva uzticētajām atbildībām. Lai viņi pēta veselības reformas principus un māca saviem bērniem, ka pašizliedzības taka ir vienīgais ceļš uz drošību. Lielākā daļa pasaules iedzīvotāju, neievērojot fiziskos likumus, izposta savus pašsavaldīšanās spēkus un padara sevi nederīgus izprast mūžīgās patiesības. Labprātīgi izvēloties nezināt par sava organisma uzbūvi, viņi vada arī bērnus sevis izdabāšanas ceļā, tā sagatavojot tiem ceļu, pa kuru ejot viņiem būs jācieš sods par dabas likumu pārkāpšanu.6

Fiziskā attīstība. Fizisko attīstību ir daudz vienkāršāk nodrošināt nekā garīgo. Bērnistaba, rotaļlaukums, darbnīca; sēklas sēšana un ražas ievākšana – tas viss attīsta bērnu fiziski. [105] Parasti labvēlīgos apstākļos bērns dabīgi iegūst veselīgu enerģiju un pareizu ķermeņa orgānu attīstību. Tomēr pat fiziskajā jomā bērnu vajadzētu rūpīgi skolot.

Paklausība dabas likumiem dod veselību un laimi. Mūsu bērniem vajadzētu zināt par savu fizisko organismu. Jau agrā vecumā ar pacietīgām pamācībām viņiem var likt saprast, ka jāpaklausā savas būtnes likumiem, ja viņi grib būt brīvi no sāpēm un slimībām. Bērniem vajadzētu saprast, ka viņu dzīves nevar būt derīgas, ja tie ir slimību sakropļoti. Tie arī nevar lūgt Dievu pēc palīdzības, ja, neievērojot dabas likumus, izsauc pār sevi slimību.8

17. Tīriba

[106] Dievs ir prasīgs. Kungs pavēlēja Israēla bērniem mazgāt savas drēbes un iznest no nometnes visu nešķīsto, lai, ejot garām, Viņš neredzētu viņu netīrību. Sodien Dievs iet garām mūsu mājām un noraugās uz ģimeņu antisanitāro stāvokli un nevīžīgajiem ieradumiem. Vai mums tie nebūtu steidzīgi jāpārskata?

Vecāki, Dievs jūs ir padarījis par saviem līdzekļiem, lai jūs varētu iedēstīt savu bērnu prātos pareizos principus. Jums ir uzticēti Kunga mazie, un tas Dievs, kurš lika Israēla bērniem uzaugt tīrības ieradumus, arī tagad neatļauj mājās nekādu netīrību un nešķīstību. Dievs jums ir uzticējis darbu audzināt bērnus šajā virzienā, un, mācot tiem tīrības ieradumus, jūs mācāt garīgas mācības. Bērni redzēs, ka Dievs vēlas, lai tiem būtu tīra sirds, tāpat kā miesa, un nonāks pie šķīsto principu izpratnes, kurai, kā Dievs ir iecerējis, vajadzētu būt par pamatu katrai darbībai viņu dzīvēs.¹

Ja Dievs bija tik prasīgs, ka pavēlēja ievērot tīrību tiem, kas ceļoja tuksnesī, gandrīz visu laiku pavadot brīvā dabā, tad no mums, kas dzīvojam slēgtās mājās, kur netīrība ir vairāk redzama un kur tai ir vēl neveselīgāka ietekme, Viņš neprasa mazāk.²

Tīrībai vajadzētu kļūt par otro dabu. Netīrība mājās ir liela kļūda, jo tā ir audzinoša savās sekās un izplata savu ietekmi arī ārpusē. Pat zīdaiņu vecumā bērnu prātus un ieradumus vajadzētu ievirzīt pareizajā gultnē. (..) Parādiet tiem, ka netīrība, [107] vai tā būtu pie miesas vai pie apģērba, Dievam nav pieņemama. Māciet tiem ēst tīri. Ir jābūt pastāvīgi modriem, lai šie ieradumi kļūtu par viņu otro dabu. (..) Netīrība tiks nicināta, kā tam arī vajadzētu būt.

Ak, ja visi saprastu, ka šos mazos pienākumus nevar atstāt novārtā! Visa viņu nākotnes dzīve veidosies pēc bērnības ieradumiem un paražām. Bērni ir sevišķi labi ietekmējami, un sanitārās zināšanas tiem var sniegt, neatļaujot būt nekārtīgiem.³

Māciet mīlestību pret tīrību un naidu pret netīrību. Jums ir jāattīsta mīlestība pret kārtīgumu un stingru tīrību.⁴

Gērbiet savus bērnus vienkārši un neuzkrītoši. Lai viņu apģērbs ir pagatavots no izturīga materiāla. Uzturiet to svaigu un tīru. Māciet bērniem ienīst visu netīro un mēslus.⁵

Lai spēki, kurus jūs tagad upurējat nevajadzīgām domām par to, ko ēdīsiet vai ko dzersiet, un ar ko sevi apģērbsiet, tiek izlietoti, lai uzturētu bērnus tīrus un viņu drēbes kārtīgas. Nepārprotiet mani šajā jautājumā. Es nesaku, ka jums tie būtu jātur kā lelles mājās. Ar tīrām smiltīm un sausu zemi rotaļāties nav nekas slikts, bet viņu pašu ķermeņa izgarojumi ir tie, kas padara netīru, un tādēļ ir jāmaina apģērbs un jāmazgā ķermenis.⁶

Uzturiet telpas tīras. Daudzām ģimenēm varētu palīdzēt un tās svētīt, ja vecāki varētu atrast bērniem, ko darīt. Kāpēc sludinātāji un skolotāji nav noteiktāki šajā jautājumā, kas tik daudz ko nozīmē fiziskajai veselībai un garīgajai stabilitātei? [108] Zēniem un meitenēm vajadzētu saprast, ka viņu loma ir būt daļai no mājas saimniecības. Viņiem vajadzētu uzturēt telpas tīras no katra nepatīkama skata. Ir jāsniedz pamācības šajā jomā.⁷

Katra netīrības izpausme tiecas radīt slimību. Tumšos, novārtā atstātos kaktos, pūstošos sārņos, mikļumā un pelējumos nāvi izraisošie mikrobi ir pārpilnībā. Nekādiem nevajadzīgiem dārzājiem vai kritušu lapu kaudzēm nevajadzētu atļaut palikt mājas tuvumā, lai pūdetu un indētu gaisu. Nevajadzētu paciest mājās neko, kas ir netīrs vai pūstošs. Pilsētās, kuras uzskatīja par pilnīgi veselīgām, daudzas tīfa epidēmijas ir izraisījuši trūdēšana dažu bezrūpīgu saimnieku dzīvesvietās. Pilnīga tīrība, daudz saules gaismas, rūpīga uzmanība katras mājas dzīves detaļas sanitārijai – tam visam ir liela nozīme, lai nerastos slimības un mājas iemītnieki būtu omulīgi un enerģiski.⁸

Veselībai svarīga personīga tīrība. Ideāla tīrība ir būtiska gan fiziskajai, gan prāta veselībai. Caur ādu no organisma pastāvīgi tiek izvadīti netīrumi. Miljoni ādas poru ātri aizsērē, ja cilvēks neuztur tās tīras, bieži mazgājoties. Tā netīrumi, kurus vajadzēja izvadīt caur ādu, kļūst par papildu nastu citiem izvadorgāniem.

Lielākajai daļai cilvēku svētīga būtu vēsa vai remdena pelde katru dienu no rīta vai vakarā. Pareizas temperatūras vanna stiprina pret saaukstēšanos, jo tā uzlabo asinsriņķošanu. Asinis nokļūst virspusē pie ādas un tiek panākta vieglāka un regulārākā plūsma. Prāts un ķermenis tiek vienādi spēcīnāti. Muskuļi kļūst elastīgāki, intelekts – skaidrāks. Pelde [109] nomierina nervus. Tā palīdz zarnām, kuņģim un aknām, piešķirot katram no tiem veselību un enerģiju, tādējādi veicinot gremošanu.

Ir svarīgi uzturēt tīru arī apģērbu. Drēbes uzsūc nevajadzīgās vielas, kas izdalās caur porām; ja tās bieži nemaina un nemazgā, netīrumi atkal uzsūcas organismā.⁹

Tīra apkārtnē veicina sirds skaidrību. Esmu bieži redzējusi bērnu gultas tādā stāvoklī, ka smirdīgā, indīgā smaka, kas no tām nepārtraukti izgaro, man bija nepanesama. Turiet visu, ko tik ierauga bērna acs un kas saskaras ar viņa ķermeni, dienu un nakti tīru un veselīgu. Tas būs viens no līdzekļiem, lai mācītu viņiem izvēlēties tīro un skaidro. Lai jūsu bērnu guļamistaba ir kārtīga, ja arī tajā nav dārgu mēbeļu.¹⁰

Saglabājiet pareizo līdzsvaru. Tīrība un kārtība ir kristīgi pienākumi, tomēr arī šos labos ieradumus var pārspīlēt un padarīt par būtiskāko, atstājot novārtā īsteni svarīgāko. Tie, kas šādu apsvērumu dēļ ir nevērīgi pret savu bērnu interesēm, dod desmito tiesu no mētrām un ķimenēm, bet grūtāko bauslībā, proti, tiesu, žēlastību un mīlestību uz Dievu, atstāj nepiepildītu.¹¹

18. Tīrība, kārtība un regularitāte

[110] Attīstiet kārtību un labu gaumi. Kārtības un gaumes attīstība ir svarīga daļa bērnu audzināšanā. (..)

Kā savu bērnu aizbildņiem un skolotājiem jums ir uzlikts pienākums darīt katru sīku lietu savā mājā precīzi un kārtīgi. Palīdziet saviem bērniem apgūt nenovērtējamo mācību uzturēt tīru un kārtīgu savu apģērbu. Turiet arī savu apģērbu tīru, svaigu un cienījamu. (..)

Dievs jums ir uzlicis pienākumu vienmēr būt savās mājās par paraugu pareizajam. (..) Atcerieties, ka, dienu no dienas uzticīgi pildot sīkos mājas darbiņus, jūs esat strādnieki kopā ar Dievu, pilnveidojot kristīgu raksturu.¹

Paturiet prātā, vecāki, ka jūs strādājat savu bērnu glābšanai. Ja jūsu ieradumi ir pareizi, ja jūs atklājat tīrību un kārtību, tikumu un taisnību, dvēseles, miesas un gara svētošanu, jūs atbilstat Pestītāja vārdiem: "Jūs esat pasaules gaisma."

Māciet kārtības ieradumus. Katrai ģimenei ir jābūt kārtīguma, tīrības un rūpīguma ieradumi. Mums, kas apliecinām ticību patiesībai, ir jāparāda pasaulei, ka patiesības un taisnības principi nepadara cilvēku prastu, rupju, netīru un nekārtīgu. (..)

[111] Mīlestība pret Dievu ģimenē izpaudīsies mīlestībā pret bērniem. Neviltota mīlestība neļaus tiem ieslīgt bezdarbīgā slābanumā un nekārtībā, jo tas ir vienkāršākais ceļš; bet no vecāku šķīstā parauga, ar mīlošu, bet nelokāmu stingrību attīstot čaklus ieradumus, kļūstot par tēviem un mātēm, jūsu bērni audzinās savus bērnus pēc tās pašas kārtības.³

Māciet bērniem rūpēties par apģērbu. Sāciet agri mācīt bērnus rūpēties par savām drēbēm. Lai viņiem ir zināma vieta, kur nolikt savas lietas, māciet viņiem tās kārtīgi salocīt un nolikt vietā. Ja jūs nevarat iegādāties pat lētu kumodi, paņemiet kasti, iemontējiet tajā plauktus un aplājiņiet ar kādu gaišu, priecīgu drānu. Lai iemācītu tīrību un kārtību, jums būs tam jāatvēr noteikts laiks katru dienu, bet jūsu bērna vēlākos gados tas atmaksāsies un beidzot jums aiztaupīs daudz pūļu un laika.

Uzturiet kārtīgu savu istabu. Ja bērniem ir sava istaba un ja viņiem māca to turēt tīru un patīkamu, tad viņiem būs īpašnieka jūtas – viņi jutīs, ka vecāku namā tiem ir arī pašiem savas mājas, un bērni gūs gandarījumu, uzturot to glītu un tīru. Mātei pēc vajadzības viņu darbs jāpārbauda, jāizsaka ierosinājumi un norādījumi. Tas ir mātes darbs.⁵

Regulāras stundas miegam. Cik plaši izplatīts ir ieradums pārvērst dienu par nakti un nakti par dienu! Daudzi jaunieši veselīgi guļ no rītiem, kad viņiem vajadzētu būt nomodā kopā ar agri dziedošajiem putniem un būt rosīgiem, kad visa daba ir nomodā.⁶

Daži jaunieši ļoti pretojas kārtībai un disciplīnai. Viņi neciena mājas likumus, neceļoties noteiktā laikā. [112] Viņi guļ gultā dažas stundas pēc rītausmas, kad katram vajadzētu jau būt nomodā. Tie strādā līdz vēlai naktij un ir atkarīgi no mākslīga apgaismojuma, aizstājot tās gaismas vietu, kuru daba ir nodrošinājusi piemērotām stundām. Tā rīkojoties, tie ne tikai izšķiež dārgas izdevības, bet arī rada liekus izdevumus. Bet gandrīz katrā gadījumā tiek atrasts arī aizbildinājums: "Es nevaru tikt galā ar savu darbu. Man kaut kas ir jādara. Es nevaru agri doties pie miera." (..) Dārgie kārtības ieradumi tiek salauzti, un šādi notriekts laiks rīta agrumā ietekmē visu dienu.

Mūsu Dievs ir kārtības Dievs, un Viņš vēlas, lai Viņa bērni gribētu pakļaut sevi kārtībai un Viņa disciplīnai. Vai tāpēc nebūtu labāk salauzt ieradumu pārvērst nakti par dienu un spirtgās rīta stundas par nakti? Ja jaunieši izveidotu regularitātes un kārtības ieradumus, viņiem uzlabotos veselība, noskaņojums, atmiņa un raksturs.

Katra pienākums ir ievērot stingrus noteikumus savas dzīves ieradumos. Tas ir jūsu pašu labā, dārgie jaunieši, gan fiziski, gan morāli. No rīta pieceloties, pārdomājiet, cik tālu vien iespējams, kas jums dienas laikā jāpaveic. Ja nepieciešams, ierīkojiet nelielu piezīmju grāmatiņu, kurā īsi pierakstīt, kas jāizdara, un nosakiet laiku, kurā darbs ir jāpadara.⁷

19. Sirds skaidrība

[113] Sniedziet pamācības šķīstuma principos. Kristīgās mātes, es kā māte ļoti lūdzu jūs saprast atbildību, kas gulstas uz jums. Māciet saviem bērniem jau no šūpuļa pašizliedzību un pašsavaldīšanos. Audziniet savus mazos, lai viņiem būtu veselīga ķermeņa uzbūve un laba morāle. Ierakstiet viņu uzņēmīgajos prātos patiesību, ka Dievs nav paredzējis, lai mēs dzīvotu tikai tagadējam apmierinājumam, bet gan mūžīgai labklājībai. Šīs mācības būs kā sēkla, kas sēta auglīgā augsnē, un tā nesīs augļus, kas iepriecinās jūsu sirdis.¹

Lai pasargātu bērnus no demoralizējošiem iespaidiem, vecākiem vajadzētu mācīt viņiem šķīstuma principus. Tiem bērniem, kuri mājās izveido paklausības un pašsavaldīšanās ieradumus, skolas dzīvē būs mazāk grūtību un viņi izbēgs no daudzām kārdināšanām, kas vajā jauniešus. Vecākiem vajadzētu mācīt bērniem būt patiesiem pret Dievu visos apstākļos un visās vietās. Viņiem vajadzētu apņemt tos ar iespaidiem, kas stiprina raksturu. Uzsākot skolas gaitas, šādi trenēti bērni nebūs par iemeslu nemieram un bažām. Viņi būs par atbalstu saviem skolotājiem un par piemēru un iedrošinājumu citiem skolēniem.²

Vingrinieties būt vienmēr modri. Vecākiem un aizbildņiem ir jāsauglabā savas sirds un dzīves skaidrība, ja viņi vēlas, lai viņu bērni būtu šķīsti. Viņiem ir jāsniedz vajadzīgās pamācības, un papildus tam viņiem ir jāvingrinās nepārtraukta modrība. Jaunajos prātos katru dienu mostas jaunas domas, [114] sirdīs rodas jauni iespaidi. Draudzības saites, kuras viņi veido, grāmatas, kuras viņi lasa, ieradumi, kurus tie lolo, – viss ir jāsaugā.

Uzturiet mājas šķīstas un pievilcīgas. Mājoklis ir jāuztur tīrs un šķīsts. Netīri, nolaisti kakti mājās radīs netīrus, nolaistus kaktus sirdī. Mātes, jūs esat savu bērnu audzinātājas un varat izdarīt lielu darbu, ja agri sāksiet tiem iedvest skaidras domas, uzturot viņu istabas pievilcīgas, tīras un patīkamas.⁴

Sargiet sabiedrību. Ja vecāki vēlas, lai bērniem būtu skaidras sirdis, tad viņiem jā rūpējas par šķīstu sabiedrību, tādu, kādu atbalsta Dievs.⁵

Ar kādu rūpību vecākiem vajadzētu pasargāt savus bērnus no bezrūpīgiem, izlaidīgiem, demoralizējošiem ieradumiem! Tēvi un mātes, vai jūs saprotat, kāda atbildība gulstas uz jums? Vai jūs atļaujāt saviem bērniem biedroties ar citiem bērniem, nebūdami klāt, lai uzzinātu, kādu audzināšanu tie iegūst? Neatļaujiet tiem būt vieniem kopā ar citiem bērniem. Veltiet viņiem īpašu uzmanību. Katru vakaru jums jāzina, kur viņi ir un ko dara. Vai viņi visos savos ieradumos ir šķīsti? Vai jūs esat viņiem mācījuši morālas šķīstības principus? Ja jūs esat bijuši nolaidīgi, lai mācītu rindīņu pēc rindīņas, priekšrakstu pēc priekšraksta, šeit mazdruciņ un tur mazdruciņ, neļaujiet paiet vēl vienai dienai, neatzīstot bērniem savu nolaidību šajā jautājumā. Tad pastāstiet tiem, ka jūs tagad esat nolēmuši darīt savu Dieva doto darbu. Lūdziet viņus iesaistīties šajā dzīves pārbūvē kopā ar jums.⁶

Kaimiņi var atļaut saviem bērniem nākt uz jūsu māju, lai pavadītu vakarus un naktis kopā ar jūsu bērniem. Jūsu pārbaudījums un izvēle ir – riskēt aizvainot kaimiņus, sūtot viņu bērnus atpakaļ uz pašu mājām, vai arī izdabāt viņiem un ļaut tiem atrasties zem viena jumta ar jūsu bērniem un tā atvērt durvis tādām zināšanām, kas viņiem būs par lāstu visu dzīvi. Lai glābtu savus bērnus no samaitāšanas, es neatļāvu viņiem gulēt vienā gultā vai vienā istabā ar citiem zēniem, un, ja apstākļi pieprasīja, ceļojot, drīzāk uzklāju tiem nelielu gultu uz grīdas nekā novietoju tos kopā ar citiem. Es esmu centusies viņus atturēt no biedrošanās ar rupjiem, slikti audzinātiem zēniem un esmu devusi viņiem ierosmes, lai padarītu viņu nodarbošanos mājās priecīgu un laimīgu. Nodarbinot prātus un rokas, viņiem bija maz laika un vēlēšanās, lai spēlētos uz ielas kopā ar citiem zēniem un tā iegūtu ielas audzināšanu.

Uzceliet barjeras pret juteklību. Tiem, kuru pārziņā atrodas Dieva īpašums, pēc Viņa līdzības radīto bērnu dvēseles un miesas, vajadzētu uzcelt barjeras pret laikmetus ilgstošo juteklīgo izdabāšanu, kas

tūkstošiem sagrauj fizisko un morālo veselību. Ja daudziem šī laika noziegumiem izsekotu līdz to patiesajam cēlonim, tad būtu redzams, ka tajos ir vainojama to tēvu un māšu nezināšana, kuri ir bijuši vienaldzīgi šajos jautājumos. Sai nožēlojamajai nezināšanai tiek upurēta veselība un dzīvība.

Vecāki, ja jūs nespējat saviem bērniem sniegt audzināšanu, kādu Dievs jums ir uzlicis par pienākumu viņiem sniegt, jums būs jāatbild Viņam par sekām. Šīs sekas neierobežosies tikai ar jūsu bērniem. Kā viens dadzis, kam ļauj izaugt uz lauka, nes atbilstošu ražu, tā grēki, kas radušies jūsu nolaidības dēļ, strādās, lai sagrautu visu, kas nonāks to ietekmes lokā.⁸

[116] Piepildiet prātu ar šķīstiem tēliem. Kristīga cilvēka dzīve ir nepārtraukta pašizliedzība un pašsavaldīšanās. Tas bērniem jā māca jau kā zīdaiņiem. Māciet viņiem, ka tiem jābūt sātīgiem un skaidriem savās domās, sirdī un darbos; ka viņi pieder Dievam, jo ir dārgi atpirkti ar Viņa mīļotā Dēla dārgajām asinīm.⁹

Ja dzīves nenobriedušajos gados bērnu prāti ir pildīti ar jaukiem patiesības, šķīstuma un labestības priekšstatiem, tad viņi tieksies pēc tā, kas ir šķīsts un pacilājošs, un viņu iztēli nevarēs tik viegli sabojāt un sagrozīt. Ja iesiet pretējā virzienā un paši pastāvīgi kavēsieties pie zemiskiem skatiem, ja daudz runāsi par nevēlamām rakstura īpašībām, ja aprunāsi cītus, tad mazie gūs mācības no apsūdzību vārdiem un izteicieniem un sekos postošajam paraugam. Šī jaunuma atstātās pēdas, līdzīgi lepras izpausmēm, pielips tiem dzīves otrajā pusē.

Sēkla, ko bērībā būs iesējusi rūpīga, dievbijīga māte, izaugs par taisnības koku, kas plauks un nesīs augļus; un mācības, kuras ar savu priekšrakstu un paraugu sniegs dievbijīgs tēvs, kā tas bija Jāzepa dzīvē, ar laiku dos bagātīgu ražu.¹⁰

6. DAĻA. PRAKTISKO TIKUMU MĀCĪBAS

20. Lietderība

Māciet bērniem būt lietderīgiem. Mājas skolā bērniem vajadzētu mācīt, kā veikt ikdienas dzīves praktiskos pienākumus. Kamēr viņi vēl ir mazi, mātei vajadzētu dot viņiem katru dienu dažus vienkāršus uzdevumus. Viņa vairāk laika patērēs, lai iemācītu, kā darīt, nekā izdarot pašai, bet lai viņa atceras, ka viņa bērnu raksturā ieliek pamatu lietderībai. Lai māte atceras, ka mājas ir skola, kurā viņa ir galvenā skolotāja. Viņas pienākums ir mācīt bērniem, kā ātri un prasmīgi veikt mājsaimniecības pienākumus. Cik vien agri var, viņus vajadzētu mācīt dalīties mājas nastās. No bērības zēniem un meitenēm vajadzētu mācīt nest smagākas un arvien smagākas nastas, saprātīgi palīdzot ģimenes saimniecības darbā.¹

Nepievērsiet uzmanību bērnišķīgām kļūdām. Tūkstoši ir atstāti gandrīz neaudzināti savās pašu mājās. "Tas sagādā tik daudz ražu," saka māte, "es labāk visu padaru pati; tās ir tādas grūtības; jūs apgrūtināt mani."

Vai māte ir aizmirsusi, ka viņai pašai bija jā mācās lēnām un pa drusciņai, pirms viņa varēja kļūt lietderīga? Tā ir pārestība bērniem, ka jūs atsakāties viņus pamazām mācīt. Turiet bērnus pie sevis. Ļaujiet tiem uzdot jautājumus un pacietīgi atbildiet viņiem. Dodiet bērniem kaut ko darīt, un ļaujiet viņiem būt laimīgiem, domājot, ka viņi palīdz jums.

Kad bērni cenšas darīt pareizo, viņus nedrīkst atstumt. Ja viņi kļūdās, ja visādi gadās un saplīst lietas, nelamāji viņus. [120] Visa viņu nākotnes dzīve ir atkarīga no audzināšanas, kādu jūs viņiem sniegsiet bērības gados. Māciet viņiem, ka visas viņu miešas un prāta spējas ir nodotas viņiem lietošanai un ka viss pieder Kungam un ir paredzēts kalpošanai Viņam. Dažiem no šiem bērniem Kungs dod agri izprast Viņa gribu. Vecāki un skolotāji, sāciet agri mācīt bērniem, kā attīstīt Dieva dotās spējas.²

Ļaujiet bērniem dalīties mājas nastās. Padariet savu bērnu dzīvi patīkamu un reizē māciet tiem būt paklausīgiem un lietderīgiem, nesot mazas nastas tā, kā jūs nesat lielākas. Audziniet viņus čakluma ieradumos – tā, lai ienaidnieks nevarētu padarīt viņu prātus par savu darbnīcu. Dodiet bērniem kaut ko domāt, kaut ko darīt, lai viņi sagatavotos derīgumam šajā dzīvē un nākamajā.³

Jau no dzīves agrīnajiem gadiem bērniem vajadzētu mācīt dalīties mājas nastās. Viņiem vajadzētu mācīt, ka pienākumi ir abpusēji. Viņiem arī ir jā māca strādāt ātri un kārtīgi. Sai audzināšanai viņu dzīves turpmākajos gados būs vislielākā vērtība.⁴

Katram ģimenes loceklim vajadzētu saprast, kāds ir viņa uzdevums kopīgajā darbā. Visiem, sākot ar sešus gadus vecu bērnu, vajadzētu saprast, ka no viņiem prasa nest savu dzīves nastu daļu.⁵

Piedzīvojumu un izpriecu avots. Cik svarīgi, ka mātes un tēvi jau no agras bērnības sniedz bērniem pareizas pamācības! Viņiem ir jāmāca paklausīt bauslim: "Godini savu tēvu un savu māti, lai tu ilgi dzīvotu tanī zemē, ko tās Kungs, tavš Dievs, tev dod." [121] Pieaugot bērniem ir jāciens rūpes, kuras vecāki viņiem velta. Viņiem ir jārod vislielākais prieks, palīdzot tēvam un mātei.

Pievilcīga var būt pat vispazemīgākā nodarbošanās. Ja bērnus mācītu uzskatīt pazemīgo ikdienas pienākumu apli par ceļu, ko viņiem ir norādījis Kungs, par skolu, kurā viņiem ir jāvingrinās uzticami un prasmīgi kalpot, cik daudz patīkamāks un godājamāks tiem liktos viņu darbs! Veicot katru pienākumu kā veltītu tam Kungam, vispazemīgākā nodarbošanās iegūst pievilcību un saista zemes strādniekus ar Debesu svētajām būtnēm, kuras pilda Dieva gribu. Mums savā vietā vajadzētu izpildīt pienākumus ar tādu pašu uzticamību, kā to dara eņģeļi savā augstākajā sfērā.⁷

¹Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 122. lpp.

²Vēstule 104, 1897.g.

³Manuskripts 62, 1901.g.

⁴The Signs of the Times, 1901.g. 11. decembris

⁵Liecības draudzei, 2.sēj., 700. lpp.

⁶Manuskripts 129, 1903.g.

⁷The Signs of the Times, 1910.g. 11. oktobris

21. Darba mīlestība

[122] Aizsarglīdzeklis jauniešiem. Viens no drošākajiem jauniešu aizsardzības līdzekļiem ir lietderīga nodarbošanās. Bērniem, kuri ir trenēti strādīguma ieradumos tā, ka visas viņu stundas ir izlietas derīgi un patīkami, nav tieksmes gausties par savu likteni un nav laika laiskai sapņošanai. Viņi ir mazākās briesmās iegūt netikumīgus ieradumus vai biedrus.¹

Darba mīlestībai ir neizmērojama vērtība. Māciet bērniem darīt kaut ko lietderīgu. Ar cilvēcisku gudrību vien nepietiek, lai vecāki varētu saprast, kā vislabāk audzināt savus bērnus derīgai, laimīgai dzīvei šeit virs zemes un augstākai kalpošanai un lielākam priekam mūžībā.²

Uzticiet vecumam un spējām piemērotus uzdevumus. No zīdaiņa vecuma bērniem vajadzētu mācīt darīt to, kas ir piemērots viņu vecumam un spējām. Vecākiem vajadzētu tagad iedrošināt savus bērnus kļūt neatkarīgākiem. Nopietnas bēdas drīz būs redzamas uz zemes, un bērnus vajadzētu audzināt tā, lai viņi spētu ar tām sastapties.³

Māciet savus bērnus būt derīgiem un nest viņu gadiem atbilstošas nastas. Tad strādāšanas ieradums kļūs par viņu otro dabu, un lietderīgs darbs nekad neliksies kā katorga.⁴

Dīkdienības augļu raža. Vecāki nevar izdarīt lielāku grēku kā izturēties nevērīgi pret Dieva dotajām atbildībām, atstājot bērnus bezdarbībā; jo šie bērni drīz iemācīsies mīlēt laiskumu un izaugs par kūtriem, nederīgiem vīriem un sievietēm. Kad viņi būs pietiekami [123] veci, lai uzturētu sevi, un iestāsies darbā, viņi strādās lēni, kā liekēži, un domās, ka, izšķiežot laiku, viņiem ir jāsaņem tāda pati alga kā tad, ja tie būtu uzticīgi darījuši savu darbu. Pastāv liela atšķirība starp šiem cilvēkiem un tiem, kuri saprot, ka viņiem jābūt uzticamiem pārvaldniekiem. Vienalga, ar ko jaunieši nodarbojas, viņiem vajadzētu būt "čakliem, dedzīgiem garā, gataviem kalpot tam Kungam". (Rom. 12:11) Jo tas, kurš ir neuzticams mazās lietās, ir neuzticams arī lielās.⁵

Ja bērnu mājās pareizi audzinās, viņš neatradīsies uz ielas un nesaņems gadījuma rakstura audzināšanu, ko iegūst tik daudzi. Vecāki, kuri saprātīgi mīl savus bērnus, neļaus tiem izaugt slinkos ieradumos, atstājot neziņā, kā paveikt mājas pienākumus. Nezināšana Dievam nav pieņemama un nav labvēlīga, darot Viņa darbu.⁶

Gudra laika izlietošana. Tur, kur ir bezdarbības pārpilnība, sātans strādā ar savām kārdināšanām, lai sabojātu dzīvi un raksturu. Ja jaunieši nav mācīti derīgam darbam, tie atrodas briesmās. Nav svarīgi, vai viņi ir bagāti vai nabagi, jo sātans atradīs tiem nodarbošanos pēc viņa paša gribas. Jaunieši, kurus nesargā princips, neuzskata laiku kā dārgu, Dieva uzticētu bagātību, par ko katrai cilvēciskai būtnei ir jādod pārskats.⁷

Bērniem vajadzētu mācīt izlietot laiku tā, kā ir vislabāk, – būt izpalīdzīgiem tēviem un mātēm, būt neatkarīgiem. Neļaujiet tiem domāt, ka viņi ir pārāk svarīgas personas, lai darītu jebkuru darbu, kas ir nepieciešams.⁸

Laika vērtība ir neapbrēķināma. Izšķiestu laiku nekad nevar atgūt. (..) Ja izšķiestu mirkļu kļūst mazāk, tad cilvēks ir ieguvis ļoti daudz.9

[124] Uzvariet katru laisku ieradumu. Dievs savā Vārdā ir uzrakstījis bērnu audzināšanas plānu, un vecākiem pēc tā ir jārikojas. Viņiem ir jāmaca bērniem uzvarēt katru laisku ieradumu. Katram bērnam vajadzētu mācīt, ka viņam šajā pasaulē ir darāms darbs.10

Laiskums un dīkdienība nav augļi, kas aug uz kristieša koka.11

Laiskums ir liels lāsts. Dievs ir svētījis cilvēku ar nerviem, orgāniem un muskuļiem. Tiem nedrīkst ļaut bezdarbības dēļ sabojāties, bet tie ir jāstiprina un jāuztur pie veselības nodarbinot. Tas, ka nav ko darīt, ir liela nelaime, jo dīkdienība vienmēr ir bijusi un būs lāsts cilvēces ģimenei.12

Bērni, nekad neizmēģiniet būt nezticami pārvaldnieki mājās! Nekad neizvairieties no saviem pienākumiem. Labs smags darbs padara stingras cīpslas un muskuļus. Veicinot mājas labklājību, jūs sagādāsiet visbagātākās svētības paši sev.13

Kāpēc vispirms strādāt un tad spēlēties? Mana māte mācīja man strādāt. Reiz es vaicāju savai mātei: "Kāpēc man vienmēr ir tik daudz jāstrādā, pirms es varu spēlēties?" "Tas ir tāpēc, lai audzinātu un vingrinātu tavu prātu derīgam darbam un vēl arī tāpēc, lai pasargātu tevi no ļaunuma; kad tu kļūsi vecāka, tu man pateiksi par to." Viena no manām mazmeitām man jautāja: "Kāpēc man ir jāada? Vecmamma tikai ada." Es atbildēju: "Vai tu vari man pateikt, kā vecmamma iemācījās adīt?" "Nu, viņas sāka, kad bija mazas meitenes."14

Dienas plānošanas vērtība. Ir labi pārdomāt, cik vien tālu iespējams, kas dienas laikā ir jāpaveic. Izveidojiet sarakstu ar dažādiem pienākumiem, [125] kas jāpadara, un nosakiet katram noteiktu laiku. Lai viss tiek darīts pamatīgi, kārtīgi un ātri. Ja jums ir jā rūpējas par istabām, tad raugiet, lai tās ir labi izvēdinātas un lai gultas veļa ir izkārtā saules gaismā. Atvēliet noteiktas minūtes laika, lai padarītu darbu, un neapstājieties lasīt papīrus un grāmatas, kas gadās jūsu ceļā, bet sakiet sev: "Nē, man ir tieši tik daudz minūšu, lai paveiktu darbu, un man tas ir jāizdara noteiktajā laikā." (..)

Lai tie, kuri pēc dabas ir lēni, cenšas kļūt rosīgi, ātri, enerģiski, atceroties apustuļa vārdus: "Savā darbā neesiet kūtri, esiet dedzīgi garā, gatavi kalpot tam Kungam." Rom. 12:11

Ja jums ir jāgatavo ēdiens, izdriest rūpīgus aprēķinus un dodiet sev tik daudz laika, cik nepieciešams, lai to izdarītu, un lieciet maltīti galdā labā kārtībā un precīzā laikā. Tas, ka ēdiens ir gatavs piecas minūtes ātrāk nekā jūs bijāt plānojuši, ir ieteicamāk, nekā ja tas ir gatavs piecas minūtes vēlāk. Bet, ja jūs pārvalda lēnas, tūlīgas kustības, ja jūsu ieradumi ir kūtri, jūs ātri paveicamu darbu padarīsiet par milzīgu. Tiem, kas ir lēni, ir pienākums pārkārtoties un kļūt veiklākiem. Ja viņi grib, tad var uzvarēt savus izvēlīgos, gausos ieradumus. Mazgājot traukus, viņi var būt uzmanīgi un tomēr ātri darīt darbu. Vingriniet gribu šim mērķim, un rokas kustēsies veikli.15

Savienojiet fizisko un garīgo darbu. Kad manā ģimenē bija atstāti bērni, viņi teica: "Mana māte nevēlas, ka es pati mazgājos." Tad es atbildēju: "Labi. Vai mums tas būtu jāizdara tavā vietā un tad par tavu pansiju jāaprēķina pusdolārs vairāk?" "Ak nē! Mamma negrib par mani maksāt vairāk." "Labi," es atbildēju, "tad tu vari piecelties no rīta uz izdarīt to pats. Dievs nav paredzējis, ka mums vajadzētu tevi apkalpot. Tev nevajadzētu gulēt gultā, kamēr tava mamma no rītiem ceļas un pagatavo brokastis, bet gan teikt: "Māmiņ, necelies no rītiem agri! Mēs uzņemsimies šīs nastas un paveiksim šos pienākumus." Tiem, kuru mati kļūst sirmi, tev vajadzētu ļaut no rītiem baudīt mieru."

Kāpēc tas tā nav? Kur ir problēma? Tā sakņojas vecākos, kas ļauj saviem bērniem izaugt, nenesot ģimenē nekādas nastas. Kad šie bērni aiziet uz skolu, viņi saka: "Mamma teic, ka viņa negrib, lai es strādāju." Šādas mātes ir muļķes. Viņas sabojā savus bērnus un tad sūta viņus uz skolu, lai tie sabojā arī to. (..) Darbs ir visla-bākā disciplīna, kāda vien var būt. Bērniem tas nav nekas smagāks kā viņu mātēm. Sasaistiet fizisko darbu ar garīgo, un prāta spēki attīstīsies daudz labāk.16

Izgudrojiet dažādus ceļus. Vecākiem vajadzētu izgudrot veidus un līdzekļus, lai uzturētu bērnus lietderīgi aizņemtus. Lai bērniem ir nelieli zemes gabali, ko apstrādāt, lai viņiem ir kaut kas, ko dot kā brīvprātīgu upuri.17

Ļaujiet viņiem palīdzēt, kā vien viņi var, un parādiet tiem, ka jūs vērtējat viņu palīdzību. Ļaujiet viņiem sajūst, ka viņi ir daļa no ģimenes saimniecības. Māciet tiem izlietot prātu tik daudz, cik iespējams, lai tā saplānotu savu darbu, ka viņi to varētu padarīt ātri un pamatīgi. Māciet bērnus būt ātriem un enerģiskiem darbā, lai ietaupītu laiku tā, ka no darbam atvēlētajām stundām nezaudētu ne

[127] Darbs ir cēls. Mācīsim savus mazuļus palīdzēt mums, kamēr viņu rokas ir mazas un viņu spēki niecīgi. Iedzīvināsim viņu prātos patiesību, ka darbs ir cēls, ka tas cilvēkam ir nolemts no Debesīm, ka tas tika prasīts no Ādama Ēdenē kā būtisks veselīgai prāta un ķermeņa attīstībai. Mācīsim tiem, ka nevainīgas izpriecešas nekad nesniedz pat pusi no apmierinājuma, ko tās varētu dot, ja sekotu aktīvam darbam.19

1Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 122. lpp.

2Turpat, 125. lpp.

3The Signs of the Times, 1896.g. 13. augusts

4Review and Herald, 1890.g. 24. jūnijs

5Manuskripts 117, 1899.g.

6Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 149. lpp.

7Manuskripts 43, 1900.g.

8Vēstule 111, 1888.g.

9Manuskripts 117, 1899.g.

10Manuskripts 98, 1901.g.

11Manuskripts 24, 1894.g.

12Manuskripts 60, 1894.g.

13Manuskripts 117, 1899.g.

14Manuskripts 19, 1887.g.

15The Youth's Instructor, 1893.g. 7.septembris

16Manuskripts 19, 1887.g.

17Manuskripts67, 1901.g.

18Manuskripts 60, 1903.g.

19Pacific Health Journal, 1890.g. maijs

22. Čaklums un neatlaidība

[128] Gandarījums par pabeigtiem uzdevumiem. Bērni bieži iesāk kādu darbu ar aizrautību, bet, samulstot vai nogurstot no tā, vēlas mainīt nodarbošanos un uzsākt kaut ko jaunu. Tā viņi iesāk vairākus darbus, sastopas ar nelieliem sarežģījumiem un atstāj tos. Un tā tie iet no vienas nodarbības pie otras, nevienu nepabeidzot. Vecākiem nevajadzētu atļaut mīlestībai uz nodarbību maiņu pārvaldīt viņu bērnus. Viņiem nevajadzētu būt tik nodarbinātiem ar visu ko citu, ka neatliktu laika pacietīgi disciplinēt attīstošos prātus. Nedaudz iedrošinājuma vārdu vai neliela palīdzība īstā laikā var pārcelt viņus pāri grūtībām un mazdūšībai, un gandarījums, kuru viņi iegūs, cenšoties pabeigt uzsāktu uzdevumu, mudinās viņus uzņemties lielākas pūles.

Daudzi bērni iedrošinājuma vārdu un mazas palīdzības trūkuma dēļ krīt bezcerībā un maina vienu nodarbošanos pēc otras. Šo bēdīgo trūkumu viņi nes līdz brieduma dzīvē. Viņiem neizdodas gūt panākumus nevienā vietā, kur tie iesaistās, jo nav mācīti būt neatlaidīgiem drosmi atņemto apstākļos. Tā daudziem visa dzīve izvērsas neveiksmē, jo tiem bērnībā nav bijusi pareiza disciplīna. Audzināšana, kas saņemta bērnībā un jaunībā, ietekmē visu darba dzīvi brieduma gados, un arī reliģiskie piedzīvojumi nes atbilstošu zīmogu.1

Slinkuma ieradumi izpaužas vēlākajā dzīvē. Bērni, kuri ir lutināti un kuriem vienmēr ir pakalpots, [129] gaida to; ja viņu gaidas netiek attaisnotas, viņi ir vilušies un mazdūšīgi. Šāda nosliece būs redzama cauri visai dzīvei; viņi būs bezpalīdzīgi, paļaujoties uz citu palīdzību, gaidot, ka citi viņus atbalstīs un padosies tiem. Un, ja viņiem izrāda pretestību, pat tad, ja viņi ir sasnieguši vīrieša un sievietes vecumu, viņi domā, ka ir apvainoti. Tā viņi kuļas pa šo pasauli, tik tikko spējīgi panest paši savu svaru, bieži kurnot un šķendējoties, jo nekas nav viņiem pa prātam.2

Attīstiet ieradumu darīt visu pamatīgi un veikli. Bērniem no mātes ir jāmācās kārtīguma, rūpības un veiklības ieradumi. Atļaut bērnam stundu vai divas darīt darbiņu, kuru varētu viegli padarīt pusstundā, nozīmē atļaut viņam izveidot tūlības ieradumu. Strādīguma un rūpības ieradumi bērniem būs neizmērojama svētība vēlākajā skolas dzīvē.3

Padoms sevišķi meitenēm. Cits trūkums, kas man ir sagādājis daudz neērtību un grūtību, ir dažu meiteņu ieradums daudz runāt bezvērtīgas lietas, izšķiežot dārgo laiku. Kamēr meitenes velta savu uzmanību plāpāšanai, viņu darbs stāv uz vietas. Uz šīm problēmām skatās kā uz niecīgām. Bet niecīgajam ir svarīga saistība ar visu lielo. Dievs neignorē pat ne vismazāko sīkumu, kas ir saistīts ar cilvēces ģimenes labklājību.4

“Mazo lietu” svarīgums. Nekad nenovērtējiet par zemu “mazās lietas”. Tās aizstāj reālo dzīves disciplīnu. [130] Ar tām dvēsele var mācīties, ka tā var augt Kristus līdzībā vai arī nest Jaunuma līdzību. Dievs palīdz mums audzināt domu, vārdu, skatu un rīcības ieradumus, kas visiem par mums liecinās, ka mēs esam bijuši ar Jēzu un mācījušies no Viņa!5

Padariet kļūdas par pakāpienu uz veiksmi. Māciet bērniem un jauniešiem, ka ikviena kļūda, katrs trūkums, katra grūtība, kas uzvarēta, kļūst par pakāpienu uz labāko un augstāko. Tiem, kas ir nodzīvojuši patiešām vērtīgu dzīvi, panākumus ir devuši tieši šādi piedzīvojumi.6

1Liecības draudzei, 3.sēj., 147.,148.lpp.

2Turpat, 1.sēj., 392., 393. lpp.

3Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 122., 123. lpp.

4The Youth's Instructor, 1893.g. 7.septembris

5The Youth's Instructor, 1893.g. 9.marts

6Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 60.lpp.

23. Pašizliedzība, nesavtība un smalkjūtība

[131] Mācības, kas ir vajadzīgas katrā mājā. Katrā mājā vajadzētu mācīt pašizliedzības mācību. Tēvi un mātes, māciet saviem bērniem taupīt. Pamudiniet viņus krāt naudu misijas darbam. Kristus ir mūsu paraugs. Mūsu labā Viņš kļūva nabags, lai mēs caur Viņa nabadzību varētu kļūt bagāti. Viņš mācīja, ka visiem vajadzētu nākt kopā mīlestībā un vienotībā, strādāt kā Viņš strādāja, upurēt kā Viņš upurēja, mīlēt kā Dieva bērniem.1

Mācieties pašizliedzības mācību un māciet to saviem bērniem. Viss, ko var sakrāt ar pašizliedzību, ir vajadzīgs tagad darbā, kas ir jāpadara. Cietējs ir jāatvieglina, kailais – jāapgērbj, izsalkušais jāpabaro; patiesība šim laikam ir jāizstāsta tiem, kas to nezina.2

Ziedošanai vajadzētu kļūt par ieradumu. Ar pamācībām un paraugu māciet pašizliedzību, taupību, cēlsirdību un pašpaļāvību. Katrs, kam ir paties raksturs, spēs tikt galā ar grūtībām un bez vilcināšanās sekos “tā saka Kungs”. Vīri nav sagatavoti saprast savu pienākumu pret Dievu, kamēr viņi Kristus skolā nav mācījušies nest Viņa savaldības un paklausības jūgu. Upurēšana ir tikai mūsu patiesības pasludināšanas un iestāžu dibināšanas darba pats sākums. Tā ir būtiska audzināšanas daļa. Ja mēs vēlamies iegūt celtni, kas nav rokām taisīta un pastāv mūžīgi Debesīs, upurim ir jāklūst par ieradumu visā mūsu rakstura celtnē šajā dzīvē.

[132] Pašizliedzības kastīte. Bērniem ir jā māca aizliegt sevi. Kādu reizi, kad es runāju Našvillē (Nashville), Kungs apgaismoja man šo jautājumu. Ar lielu spēku dievišķā gaisma mani apskaidroja, ka ikvienā mājā vajadzētu būt pašizliedzības kastītei un ka bērniem vajadzētu mācīt likt šajā kastītē savas monētas, kuras viņi citādāk iztērētu saldumos un citās nevajadzīgās lietās. (..)

Jūs piedzīvosiet, ka, liekot monētas šajā kastītē, bērni iegūs lielas svētības. (..) Katram ģimenes loceklim no vecākā līdz jaunākajam vajadzētu piekopt pašizliedzību.4

Bērnam nevajadzētu būt uzmanības centrā. Divus līdz četrus gadus vecus bērnus nevajadzētu iedrošināt domāt, ka viņiem ir jādabū viss, pēc kā viņi lūdz. Vecākiem vajadzētu mācīt tiem pašizliedzības mācību un nekad nevajadzētu izturēties pret viņiem tā, kas liktu bērniem domāt, ka viņi ir Visuma centrs.

Daudzi bērni ir mantojuši savtību no saviem vecākiem, bet vecākiem vajadzētu no savas dabas izraut ar visām saknēm katru šīs Jaunās tieksmes iedīgli. Tiem, kas bija mantkārīgi un savtīgi, Kristus izteica daudz pārmetumu. Vecākiem vajadzētu censties apspiest un izravēt bērnu savtīgo iezīmju pirmos asņus, vai tas būtu viņu klātbūtnē vai citu bērnu sabiedrībā.5

Daži vecāki velta daudz laika un uzmanības, lai nodarbinātu savus bērnus, bet bērniem ir jā māca nodarbināt pašiem sevi, jāvingrina viņu pašu izdomas spējas un prasmes. Tā viņi mācīsies būt apmierināti ar ļoti vienkāršām izpriecām. Viņiem vajadzētu mācīt drosmīgi pārciest savas mazās vilšanās un pārbaudījumus. [133] Neradiniet viņus pievērst uzmanību katram niecīgākajam pušumam vai sāpēm, novērsiet viņu prātus no tā. Māciet viņus viegli tikt pāri maziem apgrūtinājumiem vai neērtībām.6

Sevis aizmiršanas žēlastība. Viena no rakstura īpašībām, kam vajadzētu būt sevišķi lolotai un attīstītai katrā bērņā, ir sevis aizmiršana, kas piešķir dzīvei neaptveramu žēlastību. No visām izcilajām rakstura īpašībām šī ir viena no visskaistākajām, un katram patiesam dzīves darbam tā ir viena no

būtiskākajām.7

Pētiet, kā mācīt bērniem būt smalkjūtīgiem pret citiem. Jauniešus vajadzētu agri pieradināt pie padevības, pašizliedzības un rūpēm par citu laimi. Viņiem vajadzētu mācīt apspiest straujo raksturu, neizteikt kaislīgus vārdus, parādīt pastāvīgu laipnību, pieklājību un pašsavaldīšanos.8

Cik uzmanīgi vecākiem vajadzētu vadīt savus bērnus, lai darbotos pretī katrai nosliecei uz savtību! Viņiem pastāvīgi vajadzētu ieteikt veidus, kā bērni var kļūt smalkjūtīgi pret citiem un mācīties pakalpot saviem tēviem un mātēm, kas viņu labā dara visu.9

1Liecības draudzei, 9.sēj., 130., 131. lpp.

2Messages to Young People, 315.lpp.

3Liecības draudzei, 6.sēj., 214. lpp.

4Review and Herald, 1905.g. 22. jūnijs

5The Signs of the Times, 1896.g. 13. augusts

6Dziednieciskā kalpošana, 389. lpp.

17Audzināšana, 237. lpp.

8Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 123.,124. lpp.

9The Signs of the Times, 1896.g. 13. augusts

24. Taupība un saimnieciskums

Nepieļaujiet izšķērdīgus ieradumus. Māciet savus bērnus, ka Dievam ir tiesības uz visu, kas viņiem pieder, un ka nekas un nekad nevar šīs tiesības atcelt. Viss, kas viņiem pieder, ir nodots tiem tikai pārvaldībā, lai pārbaudītu, vai viņi būs paklausīgi. Nauda ir vajadzīga vērtība. Neļaujiet to izšķiest tur, kur tas nav nepieciešams. Kādam ir vajadzīgas jūsu labprātīgās dāvanas. (..) Ja jums ir izšķērdīgi ieradumi, izskaidiet tos no savas dzīves, cik ātri vien iespējams. Ja jūs to nedarīsiet, jūs būsiet zaudējuši mūžību. Taupības, strādīguma un atturības ieradumi pat šajā pasaulē jums un jūsu bērniem ir labāka daļa nekā bagāts pūrs.1

Māciet bērniem taupību. Dievs man tagad ir devis gaismu, ka mums jābūt uzmanīgiem, lai negudri neiztērētu savu dārgo laiku un naudu. Daudzas lietas var būt nepieciešamas mūsu untumu apmierināšanai, bet mums vajadzētu sargāties izdot naudu par to, kas nav maize. Mums ir nepieciešams daudz līdzekļu, lai noteikti virzītu uz priekšu darbu pilsētās. Katram ir jāpiedalās Kunga darbā. Vecākiem vajadzētu mācīt saviem bērniem taupības mācību, lai jaunie draudzes locekļi varētu mācīties nest savu daļu atbildības, atbalstot Dieva darbu šajā laikā.2

Mīlestību neizpauž ar izšķērdību. Praktizējiet savās mājās taupību. Daudzās ģimenēs mīl elkus un kalpo tiem. Izmetiet savus elkus! Atstājiet savas savtīgās izpriecas! Es lūdzu jūs, neizšķērdējiet līdzekļus mājas izgreznošanai, jo tā ir Dieva nauda un jums to prasīs atpakaļ. Vecāki, Kristus dēļ [135] neizlietojiet Kunga naudu, lai izpatiktu bērnu kaprīzēm. Nemāciet tiem dzīties pēc modes un ārišķībām, lai iegūtu ietekmi pasaulē. (..)

Nemāciet savus bērnus domāt, ka jūsu mīlestībai pret viņiem vajadzētu izpausties, izdabājot viņu lepnumam, viņu izšķērdībai, viņu mīlestībai uz izpriecām. Tagad nav laika, lai izgudrotu veidus, kā lietot naudu. Jūsu atjautībai ir jāstrādā ar pilnu jaudu, lai izdomātu, kā varat ietaupīt.3

Kristus pamācības taupībā. Piecu tūkstošu paēdināšanā ir mācība mums. Tā ir mācība, ko varēsim īpaši lietot laikos, kad būsīm nolikti pārbaudošos apstākļos, spiesti būt ļoti taupīgi. Izdarot brīnumu un apmierinot pūļa izsalkumu, Kristus raudzījās, lai ēdiens, kas palika pāri, netiktu izputināts.4

Viņš sacīja saviem mācekļiem: "Salasiet atlikušās druskas, lai nekās neiet bojā." Jāņa 6:12 Lai gan visi Debesu krājumi bija Viņa pārvaldībā, Viņš nepieļāva, ka pat maizes drusciņu izšķiestu.5

Neizmetiet neko, kas ir derīgs. Neko, ko var izlietot, nevajadzētu izsviest. Tas prasīs gudrību, tālredzību un pastāvīgas rūpes. Man atklāja, ka nespēja taupīt mazās lietās ir iemesls, kāpēc daudzas ģimenes nevar apmierināt savas dzīves vajadzības.6

Viņi nekad nav mācījušies taupīt. Meistara druvā ir daudz darāmā, un vīri, kuri patlaban ieņem augstu stāvokli Dieva darbā, cieš neveiksmes, tāpēc ka viņi nekad nav mācījušies taupīt. Iestājoties darbā, viņi neierobežo savas vajadzības samērā ar ienākumiem, [136] un viņu tērēšanas un taupības ieradumi sagrauj viņu derīgumu Dieva darbā.7

Kā mācīt pareizi izlietot naudu. Lai katrs bērns un katrs jauniešs mācās risināt ne tikai izdomātas

problēmas, bet arī precīzi aprēķināt un pārraudzīt savus ienākumus un izdevumus. Lai viņi mājās pareizi izlietot naudu. Vai nu atrodoties vecāku apgādībā, vai arī paši pelnot sev iztiku, lai zēni un meitenes mājās izmeklēt un nopirkt sev apģērbu, grāmatas un citas nepieciešamās lietas. Un, vedot rēķinus par saviem izdevumiem, viņi iemācīsies naudas vērtību un lietošanu tā, kā to citādi nevar apgūt.⁸

Rēķinu vešanas vērtība. Vēl ļoti jauniem bērniem vajadzētu mācīt lasīt, rakstīt, saprast skaitļus, vest savus rēķinus. Viņi var iet uz priekšu, soli pa solim vairojot šīs zināšanas.⁹

Māciet bērniem vest rēķinus. Tas radinās viņus būt precīziem. Izšķērdīgs zēns būs izšķērdīgs vīrs. Uzpūtīga, savtīga, uz sevi vērsta meitene būs tāda pati sieviete. Mums vajadzētu atcerēties, ka ir citi jaunieši, par kuriem mēs esam atbildīgi. Ja mēs mācīsim saviem bērniem pareizus ieradumus, ar viņu starpniecību mēs varēsim ietekmēt arī citus.¹⁰

¹Manuskripts 139, 1898.g.

²Vēstule 4, 1911.g.

³Manuskripts 139, 1898.g.

⁴Manuskripts 3, 1912.g.

⁵Vēstule 20a, 1893.g.

⁶Manuskripts 3, 1912.g.

⁷Vēstule 48, 1888.g.

⁸Padomi saimnieciskos jautājumos, 294. lpp.

⁹Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 168., 169. lpp.

¹⁰Vēstule 11, 1888.g.

7. DAĻA. KRISTĪGU RAKSTURA ĪPAŠĪBU ATTĪSTĪBA

25. Vienkāršība

[139] Audziniet dabīgā vienkāršībā. Mazuļus vajadzētu audzināt bērnišķīgā vienkāršībā. Viņiem vajadzētu būt apmierinātiem ar maziem, lietderīgiem pienākumiem un ar priekiem un piedzīvojumiem, kas dabīgi viņu vecumam. Bērība līdzībā atbilst stiebram, un stiebram ir savs īpašais skaistums. Bērņus nevajadzētu ieģrūst pāragrā briedumā, bet, cik ilgi vien iespējams, vajadzētu saglabāt dzīves agrīno gadu spirtumu un pievilcību. Jo mierīgāka un vienkāršāka būs bērna dzīve, jo mazāk mākslīgu izrotājumu un vairāk saskaņas ar dabu, jo labvēlīgāk tas ietekmēs fizisko un prāta spraigumu, kā arī garīgos spēkus.¹

Vecākiem vajadzētu ar savu paraugu veicināt vienkāršības ieradumu veidošanos un izraut bērnus no mākslīgās dzīves uz dabīgo.²

Nemāksloti bērni ir vispievilcīgākie. Vispievilcīgākie ir tie bērni, kuri ir dabīgi un nesamāksloti. Nav gudri piešķirt bērniem īpašu ievēribu(..) Nevajadzētu veicināt viņu iedomību, slavējot viņu ārieni, vārdus vai rīcību. Nevajadzētu viņus arī ģērbt dārgās un uzkrītošās drēbēs. Tas veicina lepnumu un pamodina skaudību viņu biedros. Māciet bērniem, ka patiesa rota nav ārišķīga. "Jūsu rota lai nav ārišķīgs matu pinums, zelta lietas, kuras sev apliekat, vai tērps, kurā tērpjaties, bet apslēptais sirds cilvēks, neiznīcīgs savā lēnajā un klusajā garā, – tas ir Dievam dārgs." 1.Pēt. 3:3,43

[140] Patiesas pievilcības noslēpums. Meitenēm vajadzētu mācīt, ka patiesss sievišķības šarms nav tikai figūras vai sejas skaistums vai labas manieres, bet gan lēns un kluss gars, kas pačietīgi, cēlsirdīgi, laipni un labprātīgi strādā un cieš citu labā. Viņām vajadzētu mācīt strādāt, iegūt zināšanas, dzīvot noteiktam mērķim, uzticēties Dievam, būties Viņu un cienīt savus vecākus. Gadiem ejot, viņas kļūs arvien šķīstākas savās domās, pašpaļāvīgākas un piemīlīgākas. Sādu sievieti nebūs iespējams degradēt. Viņa izbēgs no kārdinājumiem un pārbaudījumiem, kas tik daudzus ir sagrāvuši.⁴

Uzpūtības sēklas. Daudzās ģimenēs uzpūtības un savtības sēklu bērnu sirdīs iesēj jau zīdaiņa vecumā. Viņu gudros izteicienus un darbus vecāki komentē un slavē bērnu klātbūtnē un ar pārspilējumiem atkarāto citiem. Mazuļi ievēro to un dižojas ar savu svarīgumu; viņi uzdrošinās pārtraukt sarunas un kļūst uzbāzīgi un bezkaunīgi. Glaimi un izdabāšana sekmē viņu iedomību un sliktos nodomus, līdz jaunākie reizēm pat komandē visu ģimeni, ieskaitot tēvu un māti.

Šādā audzināšanā izveidotais raksturs nemainās, bērnam sākot saprātīgi spriest. Tas aug līdz ar viņu un, kas var likties gudri teikts vai darīts mazbērna vecumā, kļūst nicināms un ļauns vīrietī vai sievietē. Sādi cilvēki cenšas pārvaldīt savus biedrus, un, ja kāds atsakās padoties viņu vēlmēm, tie uzskata, ka viņus apbēdina un aizvairo. Tas ir tāpēc, ka viņi bērna gados ir lutināti, nevis mācīti pašai ziedzīgai panest dzīves grūtības un smagumus.⁵

[141] Neveiciniet mīlestību uz uzslavām. Bērniem ir vajadzīga atzinība, līdzjūtība un iedrošinājums; bet ir jāuzmanās, lai nerosinātu viņos mīlestību uz uzslavām. (..) Vecāki vai skolotājs, kas patur prātā patiesa rakstura ideālu un tā izaugsmes iespējas, nevar lolot vai veicināt pašapmierinātību. Viņš neattīstīs jauniešos ilgas un pūles izrādīt savas spējas vai prasmī. Tas, kurš raugās tālāk par sevi, būs pazemīgs, tomēr viņam būs pašcieņa, kas ārēja cilvēciska diženuma priekšā nenokaunēsies un nesamulsīs.⁶

Veiciniet vienkāršību uzturā un apģērbā. Vecākiem ir svēts pienākums mācīt saviem bērniem palīdzēt nest mājas nastas, būt apmierinātiem ar parastu un vienkāršu ēdienu un kārtīgu, nebūt ne dārgu apģērbu.⁷

Ak, ja mātes un tēvi saprastu savu atbildību Dieva priekšā! Kāda pārmaiņa tad notiktu sabiedrībā! Bērnus nesamaitātu ar slavēšanu un lutināšanu, un viņi nelielītos ar savu apģērbu.⁸

Māciet vienkāršību un uzticību. Mums vajadzētu mācīt saviem bērniem vienkāršības un uzticības mācību. Mums vajadzētu mācīt viņiem mīlēt un būties Radītāju un paklausīt Viņam. Visās dzīves iecerēs un nodomos Viņa slavu vajadzētu uzskatīt par visaugstāko. Viņa mīlestībai vajadzētu būt ikvienas rīcības virzītājspēkam.⁹

Kristus – mūsu paraugs. Jēzus, mūsu Pestītājs, staigāja pa zemi ar ķēniņa titulu, tomēr Viņa sirds bija lēnprātīga un pazemīga. Viņš bija gaisma un svētība katrā mājā, jo Viņš sev līdzī nesa prieku, cerību un drosmi. Ak, kaut mēs varētu pieklusināt savas sirds ilgas un mazāk dzīties pēc tā, ko ir grūti iegūt, [142] ar ko greznot savas mājas, un vairāk mīlētu to, ko Dievs vērtē augstāk par visiem dārgakmeņiem, – lēnu un klusu garu! Vienkāršības, lēnprātības un patiesas mīlestības pievilcība vispazemīgākās mājas pārvērtīs paradīzē. Ir labāk priecīgi paciest katru neērtību, nekā šķirties no miera un pieticības.¹⁰

¹Audzināšana, 107.lpp.

²The Signs of the Times, 1884.g. 2. oktobris

³Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 141. lpp.

⁴The Health Reformer, 1877.g. decembris

⁵Liecības draudzei, 4.sēj., 200., 201. lpp.

⁶Audzināšana, 237. lpp.

⁷Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 168., 158. lpp.

⁸Review and Herald, 1897.g. 13. aprīlis

⁹Review and Herald, 1882.g. 13. jūnijs

¹⁰Liecības draudzei, 4.sēj., 622. lpp.

26. Pieklājība un atturība

[143] Pieklājība sākas mājās. (Piezīme. Lasiet grāmatā Adventistu māja, 421.–429.lpp., nodaļu "Pieklājība un laipnība".) Vecāki, māciet saviem bērniem, (..) kā izturēties mājās ar patiesu pieklājību. Māciet viņiem parādīt laipnību un labsirdību citam pret citu. Neļaujiet savtībai dzīvot sirdī vai atrast kādu vietu mājās.¹

Jaunieši, kas izaug neuzmanīgi un rupji savos vārdos un izturēšanās veidā, atklāj mājas audzināšanas raksturu. Vecāki nav sapratuši savas pārvaldības svarīgumu; un augļi, ko viņi ir sējuši, tiem ir arī jāpļauj.²

Jāizplata Debesu principi. Ģimēni ir jāpārvalda Debesu principiem. Katram bērnam ir jāamāca būt pieklājīgam, līdzjūtīgam, mīlošam, žēlsirdīgam, pieklājīgam, labsirdīgam.³

Ja visi ir ķēnišķīgās ģimenes locekļi, tad mājas dzīvē valdīs patiesa pieklājība. Katrs ģimenes loceklis centīsies to padarīt patīkamu ikvienam citam loceklim.⁴

Māciet to ar vārdiem un ar paraugu. Bērni, tāpat kā vecāki cilvēki, ir pakļauti kārdināšanām; un vecākiem ģimenes locekļiem vajadzētu ar vārdiem un priekšzīmi sniegt tiem pamācības, kā būt pieklājīgiem, labā noskaņojumā, mīlošiem un uzticīgi pildīt ikdienas pienākumus.⁵

[144] Cieņa pret gurdajām kājām, kas tuvojas savai atdusai. Dievs īpaši prasa maigu cieņu pret vecajiem. Viņš saka: "Sirmi maī ir goda vainags, kas iegūstams, ejot pa taisnu ceļu." Sal.pam. 16:31 Tie stāsta par izcīnītām cīņām un iegūtām uzvarām, par nestajām nastām un atsistajiem kārdinājumiem. Tie stāsta par gurdajām kājām, kas tuvojas savai atdusai, par vietām, kuras drīz būs

brīvas. Palīdziet bērniem domāt par to, un viņi nolīdzinās sirmgalvju ceļu ar savu laipnību un cieņu un ienesīs piemīlību un skaistumu savās jaunajās dzīvēs, ņemot vērā pavēli: "Sirmas galvas priekšā tev būs piecelties, un godini vecu cilvēku." 3.Moz. 19:326

Māciet atturību un kautrību. Lepnums, sevis vērtēšana un pārdrošība ir ievērojamas šī laika bērnu raksturīgās īpašības; un tās ir šī laikmeta lāsts. (..) Gan mājās, gan sabatskolā bērniem jā māca vissvētākās kautrības un pazemības mācības.⁷

Vai jūs, kam es tagad adresēju šos vārdus, ņemsiet vērā jums doto pamācību? Lai jaunieši ievēro brīdinājumu; lai viņi nav uzbāzīgi sarunās, bet gan kautrīgi un noslēgti. Lai viņi ir dedzīgi uz klausīt vārdus, no kuriem gūs labumu dvēsele, un lēni runāt, izņemot tad, ja tiem ir jāatklāj Jēzus un jāliecina par patiesību. Parādiet prāta pazemību ar kautrīgu uzvedību.⁸

Tikuma sardze. Lolojiet dārgo, nenovērtējamo kautrības dārgakmeni. Tas stāvēs tikuma sardzē. (..) Es jūtu, ka Kunga Gars mani dzen paskubināt savas māsas, kuras apliecina dievbijību, mīlēt kautrīgu uzvedību un kļūt atturīgām. (..) Es esmu jautājusi: "Kad jaunās māsas rīkosies ar pieklājību?" Es zinu, ka nenotiks nekādas no-teiktas pārmaiņas uz labo pusi, kamēr vecāki nesapratīs, [145] cik svarīgi ir pielikt lielākas rūpes, lai audzinātu bērnus pareizi. Māciet tiem uzvesties atturīgi un kautrīgi.⁹

Patiesa pievilcība. Bērna vispatiesākā pievilcība izpaužas vienkāršībā un paklausībā – uzmanīgās ausīs, kas dzird pamācību vārdus, labprātīgās kājās un rokās, kas iet un strādā pienākuma takā. Un bērna patiesā labestība atalgos viņu jau šajā dzīvē.¹⁰

¹Manuskripts 74, 1900.g.

²Manuskripts 117, 1899.g.

³Manuskripts 100, 1902.g.

⁴Manuskripts 60, 1903.g.

⁵Manuskripts 27, 1896.g.

⁶Audzinašana, 244. lpp.

⁷Padomi par sabatskolas darbu, 46. lpp.

⁸The Youth's Instructor, 1895.g. 11.jūlijs

⁹Liecības draudzei, 2.sēj., 458.,459. lpp.

¹⁰Review and Herald, 1898.g. 10. maijs

27. Prieks un pateicība

[146] Lai ģimene izplata patīkamu ietekmi. Pāri par visām lietām lai vecāki apņem savus bērnus ar priecīgu, pieklājīgu un mīlošu noskaņu. Mājas, kur mājo mīlestība un kur tā izpaužas sejas vaibstos, vārdos un darbos, ir vieta, kur eņģeļiem patīk uzkavēties.

Vecāki, lai mīlestības saules gaisma, prieks un laimīga pieticība ienāk jūsu sirdīs; un lai tās patīkamā, priecīgā ietekme izplatās jūsu mājās! Parādiet laipnu, atturīgu garu un veiciņiet to pašu savos bērnos, attīstot visas tās pievilcīgās īpašības, kas padarīs gaišu jūsu mājas dzīvi. Sādi radīta gaisotne bērniem būs tas pats, kas gaiss un saules gaisma augu valstij, stiprinot prāta un miesas veselību un spēkus.¹

Lai sejas izteiksme ir priecīga. Jēzus reliģijā nav nekā drūma. Lai gan ir cītīgi jāizvairās no vieglprātības, tukšām runām un jokiem, kuri, kā apustulis saka, neklājas, Jēzū ir salds miers un atdusa, kas izpaudīsies sejas izteiksmē. Kristieši nebūs sērīgi, nospiesti un izmisuši. Viņiem būs nosvērts prāts, tomēr tie parādīs pasaulei prieku, kādu piešķirt var tikai žēlastība.²

Bērnus piesaista priecīga, saulaina izturēšanās. Parādiet tiem laipnību un pieklājību, un tie atklās tādu pašu garu pret jums un cits pret citu.³

Māciet dvēselei būt priecīgai, pateicīgai un [147] izteikt atzinību Dievam par Viņa lielo mīlestību, ar kādu Viņš mūs visus ir mīlējis. (..) Kristieša prieks ir visīstākais svētuma skaistums.⁴

Izsakiet patīkamus, līksmus vārdus. Patīkami, līksmi vārdi nemaksā vairāk nekā nejauki, drūmi vārdi. Vai jums nepatīk, ka ar jums runā skarbi? Atcerieties, ka tad, kad jūs tā runājat, aso dzelīgumu izjūt citi. Vecāki, ieviesiet mājās praktisku dievbijību. Mājas, kurās valda nesaskaņas, eņģeļiem nav pievilcīgas. Māciet saviem bērniem runāt vārdus, kas ienes saules gaismu un prieku.⁵

Attīstiet laimīgu dvēseles noskaņojumu. Ja ir kāds, kam pastāvīgi vajadzētu būt pateicīgam, tad tas ir

kristietis. Ja ir kāds, kas bauda laimi jau šajā dzīvē, tad tas ir kristietis. Dieva bērnu pienākums ir būt priecīgiem. Viņiem vajadzētu attīstīt laimīgu dvēseles noskaņojumu. Dieva bērni, kas pastāvīgi dzīvo zem mākoņa un met ēnu visur, kurp vien tie dodas, nevar pagodināt Viņu. Kristietim ir jānes saules gaisma, nevis ēna. (..) Viņam būs priecīga sejas izteiksme.⁶

Bērni ienīst mākoņu nomāktību un grūtsirdību. Viņu sirdis atsaucas uz gaišumu, prieku un mīlestību.⁷

Smaidiet, vecāki, smaidiet! Daži vecāki un arī daži skolotāji, šķiet, ir aizmirsuši, ka viņi paši reiz ir bijuši bērni. Viņi ir cildeni, auksti un bez līdzjūtības. (..) Viņu sejām parasti piemīt svinīga, pārmetoša izteiksme. Bērnišķīga jautrība vai ietiepīgums, jauniešu dzīves nemierīgās darbības viņu acīs nerod nekādu atgaisojumu. Niecīgs pārkāpums tiek uzskatīts par smagu grēku. Šāda disciplīna nav līdzīga Kristum. Šādi audzināti bērni baidās no saviem vecākiem vai skolotājiem, bet nemīl tos; [148] viņi neuztic tiem savus bērnišķīgos piedzīvojumus. Dažas no visvērtīgākajām prāta un sirds īpašībām tiek sasaldētas līdz nāvei kā vārs augs pirms ziemas vējiem.

Smaidiet, vecāki; smaidiet, skolotāji! Ja jūsu sirdis ir skumjas, lai jūsu seja to neatklāj! Lai saules gaisma no mīlošas, pateicīgas sirds apgaismo jūsu sejas! Atraieties no savas dzelžainās pašcieņas, pielāgojieties bērna vajadzībām un lieciet tiem mīlēt jūs. Ja jūs gribat viņu sirdīs iespiest reliģisku patiesību, jums ir jāiegūst viņu mīlestība.⁸

Piemērota lūgšana. Padariet savu darbu patīkamu ar slavas dziesmām. Ja jūs vēlaties, lai Debesu grāmatās par jums būtu tīrs ziņojums, nekad nešķendējieties un nerājieties. Lai jūsu ikdienas lūgšana ir: "Kungs, māci man darīt vislabāko, ko es spēju. Māci man, kā labāk strādāt. Dod man enerģiju un prieku." (..) Ienesiet Kristu visā, ko jūs darāt, tad jūsu dzīves būs pildītas ar gaišumu un pateicību. Darīsim visu iespējamo, lai kalpošana Kungam virzītos uz priekšu priecīgi, lai mūsu sirdis būtu pildītas ar Viņa prieku.⁹

Māciet bērniem būt pateicīgiem. "Tev jābūt priecīgam par visu to labo, ko tas Kungs, tavš Dievs, tev un tavam namam ir devis." 5.Moz. 26:11 Pateicību un slavu vajadzētu izteikt Dievam par visām laicīgajām svētībām un par visām ērtībām, kuras Viņš mums ir piešķīris. Dievs vēlētos, ka katrā ģimenē, kuru Viņš gatavo dzīvot Debesu mūžīgajos mājokļos, slavētu Viņu par Viņa žēlastības bagātajiem krājumiem. Ja bērni mājas dzīvē būtu mācīti un audzināti būt pateicīgi visu labo lietu Devējam, tad mēs savās ģimenēs redzētu izpaužamies Debesu žēlastību. Mājas dzīvē valdītu labs noskaņojums un, nākot no šādām ģimenēm, jaunieši uz skolu un draudzi sev līdzīgi nestu cieņas un godbijības garu. [149] Svētīca, kur Dievs satiekas ar saviem ļaudīm, būtu piepildīta, valdītu bijība pret visiem likumiem, kas attiecas uz kalpošanu Viņam, slava un pateicība būtu pienesta par visām Viņa dāvanām.

Ja Kunga vārds tagad tiktu ievērots tik precīzi, kā tas tika pavēlēts senajam Israēlam, tēvi un mātes saviem bērniem būtu tāds paraugs, kam būtu vislielākā vērtība. (..) Katra laicīga svētība tiktu pieņemta ar pateicību un katra garīga svētība kļūtu divtik dārga, jo patiesības Vārds būtu svētojis katra saimes locekļa izpratni. Kungs Jēzus ir ļoti tuvu tiem, kas vērtē Viņa žēlsirdīgās dāvanas, apzinoties, ka visas labās lietas nāk no labsirdīgā, mīlošā, gādīgā Dieva un atzīstot Viņu par lielo miera, iepriecinājuma un neizsmeļamās žēlastības Avotu.¹⁰

¹Dziednieciskā kalpošana, 386., 387. lpp.

²Review and Herald, 1884.g. 15. aprīlis

³Audzināšana, 240. lpp.

⁴The Youth's Instructor, 1895.g. 11. jūlijs

⁵Review and Herald, 1901.g. 31. decembris

⁶Review and Herald, 1859.g. 28. aprīlis

⁷Padomi par sabatskolas darbu, 98.lpp.

⁸Review and Herald, 1882.g. 21. marts

⁹Australasian Union Conference Record, 1903.g. 15. novembris

¹⁰Manuskripts 67, 1907.g.

28. Patiesums

[150] Lai vecāki ir patiesuma paraugi. Vecāki un skolotāji, esiet patiesi pret Dievu! Lai jūsu dzīvē nav divkosīgu rīcību! Lai uz jūsu lūpām nav viltus! Kaut arī jums ir dažādas nepatīkšanas, lai jūsu ceļi, jūsu vārdi un darbi svētā Dieva skatījumā ir taisni! Ak, cik šausmīgas ir sekas pirmajai mācību stundai krāpšanā! Vai ikviens, kurš sauc sevi par Dieva dēlu un meitu, atteiksies no viltus un meliem?

Nekad nedodiet bērnam iemeslu attaisnot melus, sakot: "Mamma nestāsta patiesību. Tētis nestāsta patiesību." Vai tad, kad jūsu vārds Debesu pagalmos tiks apskatīts tiesas priekšā, pretī tam vajadzētu būt rakstītam "krāpnieks"? Vai lai paraugs, kam vajadzētu bērnus vadīt pa patiesības ceļu, viņus sabojā? Vai tēvu un māšu sirdīs nevajadzētu ienākt Dieva pārveidojošajam spēkam? Vai Dieva Svētajam Garam nevajadzētu ļaut uzspiest savu zīmogu uz viņu bērniem?

Mēs nevaram gaidīt, ka bērni būs pilnīgi vaļsirdīgi. Bet pastāv briesmas, ka ar nesaprātīgu vadību vecāki var iznīcināt atklātību, kurai vajadzētu raksturot bērna piedzīvojumus. Ar vārdu un priekšzīmi vecākiem vajadzētu darīt visu, kas ir viņu spēkos, lai saglabātu nemākslotu vienkāršību. Kad bērni pieaug, vecākiem nevajadzētu sēt sēklu, kas izaugs par krāpšanu un meliem un nobriedīs kā neuzticami ieradumi.¹

[151] Nekad nemelojiet. Vecākiem vajadzētu būt patiesuma paraugam, jo tā ir mācība, kas ik dienas jāšē bērnu sirdīs. Nelokāmajam principam vajadzētu pārvaldīt vecākus visās viņu dzīves jomās, sevišķi bērnu audzināšanā un skološanā. "Jau pēc bērna darbošanās var nomanīt, vai viņš grib būt rimts un godīgs." Sal.pam. 20:112

Māte, kurai trūkst apķērības un kura neseko Kunga vadībai, var izaudzināt savus bērnus par krāpniekiem un liekuļiem. Tā rīkojoties, šis rakstura iezīmes var kļūt tik stabilas, ka melot būs tikpat dabīgi kā elpot. Izlikšanās tiks pieņemta par patieso un reālo.³

Vecāki, nekad nemelojiet, nekad nestāstiet nepatiesību ne ar vārdiem, ne ar rīcību. Ja jūs gribat, lai jūsu bērni būtu patiesi, esiet patiesi paši. Esiet tieši un nelokāmi. Nedrīkst pieļaut pat melošanu sīkumos. Tāpēc, ka mātes ir pieradušas melot un būt nepatiesas, bērni seko viņu paraugam.⁴

Nepatiesīgumu veicina skarbi vārdi. Nekļūstiet nepacietīgi pret saviem bērniem, kad viņi grēko. Kad jūs viņiem aizrādāt, nerunājiet strupi un skarbi. Tas mulsinās viņus, iedvešot bailes teikt patiesību.⁵

¹Review and Herald, 1897.g. 13. aprīlis

²Good Health, 1880.gada janvāris

³Review and Herald, 1897.g. 13. aprīlis

⁴Manuskripts 126, 1897.g.

⁵Manuskripts 2, 1903.g.

29. Godīgums un taisnums

[152] Godīgums ir jāpraktizē un jāmāca. Ir ļoti būtiski, ka māte visos dzīves sīkumos praktizē godīgumu, un bērnu audzināšanā ir svarīgi mācīt jaunās meitenes, kā arī zēnus nekad nemelot un nekrāpt pat vissīkākajās lietās.¹

Dieva pieprasītais standarts. Dievs grib, lai cilvēki Viņam kalpo zem Viņa karoga, ir stingri godīgi, nevainojami raksturā, lai viņu mēles neizsaka neko, kas var šķist nepatiesība. Valodai un acīm ir jābūt patiesām, bet darbiem – pat vissīkākajās detaļās tādiem, kādus Dievs var slavēt. Mēs dzīvojam svētā Dieva skata priekšā, kurš svinīgi mums paziņo: "Es zinu tavus darbus." Dievišķā acs vienmēr ir pār mums. Mēs nevaram no Dieva apslēpt nevienu negodīgu darbu. Patiesību, ka Dievs ir liecinieks katrai mūsu rīcībai, saprot tikai daži.²

Tie, kuri saprot savu atkarību no Dieva, izjutīs, ka viņiem jābūt godīgiem pret saviem līdzcilvēkiem, un pāri visam viņi būs godīgi pret Dievu, no kā nāk visas dzīves svētības. Dieva pozitīvo pavēļu apiešana, kas ietver arī desmito tiesu un ziedojumus, Debesu grāmatās ir reģistrēta kā Viņa aplaupīšana.³

Godīgi svāri un mēri. Pēc Kristus standartiem, godīgs cilvēks ir tas, kurš parāda nelokāmu taisnumu. Melīgi atsvari un nepareizi svāri, ar kuriem daudzi cenšas virzīt uz priekšu savas intereses pasaulē, Dievam ir pretīgi. (..) Nelokāms godīgums spīd kā zelts starp pasaules sārņiem [153] un drazām. Viltu, melus un neuzticību var izskaistināt un apslēpt no cilvēku, bet ne no Dieva acīm. Dieva eņģeļi, kuri novēro rakstura attīstību un izvērtē tā morālo vērtību, Debesu grāmatās ieraksta šos mazsvarīgos darījumus, kas atklāj jaunu raksturu.⁴

Godīgs, apejoties ar laiku un naudu. Trūkst cilvēku, kuri ir taisnīgi pat sīkos jautājumos, kuri neļauj izšķiest Dieva doto laiku, – vīri, kuri saprot, ka viņi izrikojas ar līdzekļiem, kas pieder Dievam, un kuri netaisni nepiesavināsies sev nevienu centu. Ir vajadzīgi cilvēki, kas savā darbā ir uzticami un akurāti, rūpīgi un strādīgi gan darba devēja prombūtnē, gan viņa klātbūtnē, ar savu uzticību pierādot, ka nav

tikai lūdžēji, acu kalpi, bet gan apzinīgi, uzticami, patiesi strādnieki, kas dara pareizi nevis cilvēciskas slavas dēļ, bet tāpēc, ka mīlēt un izvēlēties taisnību tiem liek augstā pienākuma apziņa pret Dievu.⁵

Viņš ir tieši tāds, kāds vēlas būt citu acīs. Katrā veikala darījumā kristietis ir tieši tāds, kāds vēlas būt savu brāļu acīs. Viņa rīcību vada pamatprincipi. Viņš neko neperina, tāpēc viņam nav nekā, ko slēpt, nekā, ko izskaistināt. Viņu var kritizēt, viņu var kontrolēt, bet viņa nelokāmais godīgums atspīdēs kā šķīsts zelts. Viņš ir par svētību visiem, kas ar viņu ir saistīti, jo viņa vārds ir uzticības cienīgs. Viņš ir cilvēks, kurš nekrāpj savus kaimiņus. Viņš ir draugs un labvēlis visiem, un viņa līdzcīvēki uzticas viņa padomam. (..) Patiesi godīgs cilvēks nekad neizmantos citu vājumu un neprasmī, lai piepildītu pats savu maku.⁶

[154] Nepieļaujiet nekādas novirzes no stingra godīguma. Katrā darījumā esiet nelokāmi godīgi. Lai arī jūs kārdina, nekad nekrāpiet un nemelojiet pat vismazākajā jautājumā. Laiku pa laikam dabīgs impulss var radīt kārdinājumu novirzīties no taisnās godīguma takas, bet nemainieties pat ne par mata tiesu. Ja jūs kādā gadījumā esat apsolījis kaut ko izdarīt, bet vēlāk saprotat, ka esat atbalstījuši citu, paši ciešot zaudējumu, nenovirzieties no principa ne par mata tiesu. Izpildiet savu apsolījumu. Cenšoties mainīt savus nodomus, jūs parādīsiet, ka jūs nevarat paļauties. Un ja jūs atkāpsieties mazos darījumos, tad jūs atkāpsieties arī lielākos. Šādos apstākļos daži ir kārdināti melot, sakot: "Mani nepareizi saprata. Manus vārdus iztulkoja citādāk, nekā es biju domājis." Taču patiesība ir tā, ka viņi domāja tieši to, ko bija pateikuši, bet tad pārdomāja un gribēja atkāpties no sava solījuma, lai nebūtu jācieš zaudējumi. Kungs prasa no mums darīt taisnību, mīlēt žēlastību, patiesību un taisnību.⁷

Saglabājiēt stingrus principus. Dzīves sīkumos ir jāzaglabā stingri godīguma principi. Dažiem novirzes no pilnīga taisnīguma veikala darījumos var izlikties sīka lieta, bet mūsu Pestītājs tā neuzskatīja. Viņa vārdi šajā jautājumā ir skaidri un precīzi: "Kas vismazākā lietā ir uzticams, tas arī lielās lietās ir uzticams." Lūk. 16:10 Cilvēks, kurš tikai nedaudz piekrāpj savu tuvāko, pievils viņu arī lielākās lietās, ja viņam uznāks šāds kārdinājums. Meli sīkās lietās Dieva skatījumā ir tikpat ļauni kā negodīgums lielākās lietās.⁸

Godīgumam ir jāapzīmogo katra rīcība mūsu dzīvē. [155] Debesu eņģeļi pārbauda darbu, kas ir ielikts mūsu rokās, un tur, kur ir bijusi atkāpe no patiesības principiem, pārskatos ir ierakstīts "par vieglu".⁹

1Vēstule 1, 1877.g.

2Vēstule 1, 1877.g.

3Padomi namturībā, 77. lpp.

4Liecības draudzei, 4.sēj., 310. lpp.

5Turpat, 3. sēj., 25. lpp.

6Vēstule 3, 1878.g.

7Vēstule 103, 1900.g.

8Vēstule 3, 1878.g.

9Padomi namturībā, 142. lpp.

30. Pārlicība par sevi un cieņas izjūta

[156] Māciet katram bērnam būt par sevi pārlicinātam. Cik vien tālu iespējams, katru bērnu vajadzētu mācīt pazīt sevi. Vingrinot dažādas spējas, viņi uzzinās, kur viņi ir visstiprākie un kur ir nepilnības. Gudrs skolotājs sevišķu uzmanību pievērsīs vājāko rakstura iezīmju attīstīšanai, lai bērns varētu izveidot līdzsvarotu, harmo-nisku raksturu.¹

Pārāk viegla dzīve izaudzina vājus cilvēkus. Ir labāk, ja vecāki palīdz saviem bērniem nostāties uz kājām, kamēr vēl ir dzīvi. Bērni, kuriem principa pēc ir jāuztur pašiem sevi, izaug par labākiem vīriem un sievietēm un ir labāk sagatavoti dzīvei nekā tie, kuri ir bijuši atkarīgi no sava tēva mantas. Bērni, kuriem ir jāiztieks pašiem no saviem resursiem, parasti augstu vērtē savas spējas, pilnveido savas priekšrocības, attīsta un virza visas savas spējas noteikta dzīves mērķa aizsniegšanai. Viņi parasti ir strādīgi, pieticīgi un ar morāli vērtīgu raksturu, kas ir panākumiem bagātas kristīgas dzīves pamatā. Tie bērni, kuriem visu iespējamo izdara vecāki, bieži pat neuzskata, ka ir tiem pateicību parādā.²

Šķēršļi attīsta stiprumu. Šķēršļi ir tie, kas dara vīru stipru. Nevis palīdzība, bet grūtības, konflikti, ātraidījumi padara cilvēku morāli spēcīgu. Tos, kas varētu būt atbildīgi vīri ar morālu spēku un stipriem garīgiem muskuļiem, par vārguļiem un punduriem izaudzina bezdarbība un izvairīšanās no atbildības.³

[157] No pašiem dzīves agrīnajiem gadiem ir nepieciešams ieaust raksturā stingra taisnīguma principus, lai jaunieši varētu aizsniegt visaugstāko vīrišķības un sievišķības standartu. Viņiem vajadzētu vienmēr turēt acu priekšā patiesību, ka viņi ir dārgi atpirkti, un pagodināt Dievu ar savu miesu un garu, kas pieder Viņam. Jauniešiem vajadzētu nopietni pārdomāt, kādam jābūt viņu mērķim un dzīves uzdevumam, un ielikt pamatus tā, lai viņu ieradumi būtu brīvi no visām samaitātības izpausmēm. Ja viņi ieņems atbildīgus amatus, vadot un ietekmējot citus cilvēkus, tiem ir jābūt pārliecinātiem par sevi.⁴

Sagatavojiet bērnus drošsirdīgi stāties pretī problēmām. Pēc mājas un skolas disciplīnas visiem būs jāastopas ar dzīves bargo disciplīnu. Katram bērnam un katram jauniešim vajadzētu izskaidrot, kā ar to gudri sastapties. Ir patiesība, ka Dievs mīl mūs, ka Viņš strādā mūsu laimei un, ja mēs vienmēr paklausītu Viņa likumam, mums nekad nevajadzētu iepazīt ciešanas; un arī tā ir patiesība, ka grēka dēļ ciešanas, bēdas un grūtības šajā pasaulē ienāk katra cilvēka dzīvē. Mācot drosmīgi stāties pretī šīm bēdām un grūtībām, mēs bērniem un jauniešiem būsim devuši labumu visai dzīvei. Lai gan mums vajadzētu būt līdzjūtīgiem pret viņiem, mums jāuzmanās, lai šī līdzjūtība nebūtu tāda, kas veicinātu sevis žēlošanu. Bērniem drīzāk ir vajadzīgs tas, kas rosina un stiprina, nevis tas, kas vājina.

Viņiem vajadzētu mācīt, ka šī pasaule nav parādes laukums, bet gan cīņas lauks. Visi ir aicināti kā labi karavīri paciest grūtumus. Ir jābūt stipriem un jāuzvedas kā vīriem. Māciet bērniem, ka patiesa rakstura pārbaude ir atrodama labprātībā nest nastas, [158] uzņemties grūtības, darīt darbu, kas ir jāpadara, lai gan tas nenes laicīgu atzinību vai algu.⁵

Stipriniet goda jūtas. Gudrs skolotājs, apejoties ar saviem skolēniem, centīsies veicināt patstāvību un stiprināt goda jūtas. Bērni un jaunieši gūst labumu no tā, ja viņiem uzticas. Daudziem, pat maziem bērniem, ir augstas goda jūtas; visi vēlas, lai pret viņiem izturas ar pašāvēību un cieņu, un tās ir viņu tiesības. Viņiem nevajadzētu likt domāt, ka viņi nevar iet un nākt bez uzraudzības. Aizdomas demoralizē, radot tieši tos ļaunumus, kurus tās cenšas novērst. Lieciet jauniešiem sajūst, ka viņiem uzticas, un tikai daži necentīsies pierādīt, ka ir šīs uzticības vērti.⁶

¹Kristīgās audzināšanas pamati, 57. lpp.

²Liecības draudzei, 3.sēj., 122., 123. lpp.

³Turpat, 495. lpp.

⁴The Youth's Instructor, 1893.g. 5. janvāris

⁵Audzinašana, 295. lpp.

⁶Turpat, 289.,290. lpp.

8. DAĻA. VISSVARĪGĀKAIS UZDEVUMS – RAKSTURA ATTĪSTĪBA

31. Rakstura nozīme

[161] Vienīgais dārgums, ko paņemt no šīs pasaules. Raksturs, kas veidots saskaņā ar dievišķo līdzību, ir vienīgais dārgums, ko mēs varam paņemt no šīs pasaules uz nākamo. Tie, kas pakļaujas Kristus norādījumiem šajā pasaulē, paņems līdzīgu uz Debesu mājām katru dievišķo sasniegumu. Turklāt Debesīs būs jāturpina piln-veidoties. Cik tādēļ svarīga ir rakstura attīstība šajā dzīvē!¹

Pareizs raksturs – dvēseles kvalitāte. Garīgās spējas un apdāvinātība nav raksturs, jo šīs īpašības bieži piemīt tiem, kuri ir tiešā pretstatā labam raksturam. Raksturs nav arī reputācija. Pareizs raksturs liecina par patiesu dvēseles kvalitāti un atklājas uzvedībā.²

Labs raksturs ir vairāk vērts nekā zelts vai sudrabs. To neietekmē panika vai neveiksmes; tajā dienā, kad zemes mājas aizslaucis projām, tas nesīs bagātīgu algu. Godīgums, stingrība un neatlaidība ir īpašības, kuras ikvienam nopietni jācenšas attīstīt, jo tās apgērbj savu īpašnieku ar spēku, kas ir nepārvarams, – ar spēku, kas padara viņu spēcīgu darīt labu, atvairīt ļauno un panest dzīves likstas.³

Divi rakstura pamatelementi. Rakstura spēku veido divi elementi – gribasspēks un paškontroles spēks. Daudzi jaunieši jauc spēcīgas, nekontrolētas kaislības ar rakstura spēku; bet patiesība ir tā, ka tas, ko vada kaislības, ir vājš cilvēks. Patieso cilvēka lielumu un cēlumu nosaka viņa spējas pakļaut savas jūtas, [162] nevis spēks, ar kādu jūtas pakļauj viņu. Visstiprākais ir cilvēks, kurš, lai gan ir jūtīgs pret apvainojumu, tomēr apvalda kaislības un piedod saviem ienaidniekiem.⁴

Raksturs ir svarīgāks nekā āriene. Ja jauniešiem iegūt brīnišķīgu raksturu un laipnu rīcību būtu tikpat svarīgi kā atdarināt pasaules modi apgērbā un uzvedībā, tad nevis viens, kā tas diemžēl ir mūsdienās, bet simti, uznākot uz aktīvās dzīves skatuves, būtu sagatavoti atklāt ceļu un labvēlīgu ietekmi sabiedrībā.⁵

Rakstura attīstīšana ir dzīves darbs. Rakstura veidošana ir visas dzīves darbs, un tas ir jāveido mūžībai. Ja visi to apzinātos, ja tie atmostos domai, ka ikviens personīgi izlemj savu likteni mūžīgai dzīvei vai mūžīgai bojāejai, kāda tā būtu pārmaiņa! Cik atšķirīgi tiktu pavadīts šis pārbaudes laiks, cik atšķirīgi raksturi piepildītu mūsu pasauli!⁶

Attīstība un augšana. Sēklas dīgšana pārstāv garīgās dzīves sākumu, un auga attīstība ir rakstura attīstības simbols. Bez augšanas nevar būt dzīvība. Augs vai nu aug, vai mirst. Tāpat kā augšā aug klusi un nemanāmi, bet tomēr nepārtraukti, tā pieaug arī raksturs. Katrā attīstības pakāpē mūsu dzīve var būt pilnīga; un arī tad, ja Dieva mērķis būs īstenots, tik un tā turpināsies nepārtraukta attīstība.⁷

Raksturs ir dzīves raža. Raksturs ir dzīves raža, un tas nosaka likteni gan šajā dzīvē, gan nākamajā. Raža ir iesētās sēklas vairošanās. Katra sēkla ražo savu veida augli. Tāpat tas ir ar rakstura īpašībām, kuras mēs lolojam. Savtība, [163] patmīlība, izdabāšana sev nes augļus; un gals ir nelaime un bojā eja. "Kas sēj savā miesā, tas pļaus no miesas pazušanu, bet, kas sēj Garā, tas pļaus no Gara mūžīgo dzīvību." Gal. 6:8 Mīlestība, līdzjūtība un laipnība nes svētību augļus, pļauju, kas ir neiznīcīga.⁸

Lielākā liecība par kristietību. Ja kristīgās mātes dāvātu sabiedrībai bērnus ar godīgu raksturu, ar stingriem principiem un veselīgu morāli, tās būtu paveikušas vissvarīgāko no visiem misijas darbiem. Viņu bērni, pienācīgi izglītoti, lai ieņemtu savu vietu sabiedrībā, ir lielākā liecība par kristietību, kādu vien var sniegt pasaulē.⁹

Viena pareizi audzināta bērna ietekme. Mirstīgajiem nav dots lielāks darbs par rakstura veidošanu. Bērni ir ne tik vien jāizglīto, bet arī jāaudzina. Kurš gan var paredzēt augoša bērna vai jaunieša nākotni? Veltiet lielākās rūpes savu bērnu audzināšanai! Viens bērns, pareizi disciplinēts patiesības principos ar raksturā ieauztu mīlestību un dievbijību, iemantos tādu spēku uz labu, kas būs nenovērtējams.¹⁰

¹Kristus līdzības, 332. lpp.

²The Youth's Instructor, 1886. g. 3. novembris

³Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 225., 226. lpp.

⁴Turpat, 222. lpp.

⁵Kristīgās audzināšanas pamati, 69. lpp.

⁶The Youth's Instructor, 1903. g. 19. februāris

⁷Audzinašana, 105., 106. lpp.

⁸Turpat, 109. lpp.

⁹Pacific Health Journal, 1890. g. jūnijs

¹⁰The Signs of the Times, 1888. g. 13. jūlijs

32. Kā veidojas raksturs?

[164] To sasniedz ar neatlaidīgām, nenogurstošām pūlēm. Raksturs nerodas nejauši. To nenosaka viens garastāvokļa uzliesmojums, viens solis nepareizā virzienā. Darbību atkārtojot, tā kļūst par ieradumu un veido raksturu uz labu vai jaunu. Pareizu raksturu var iegūt tikai ar neatlaidīgām, nenogurstošām pūlēm, pilnveidojot katru uzticēto talantu un spējas Dievam par godu. Diemžēl daudzi rīkojas pretēji, ļaujot sevi vadīt impulsiem un apstākļiem. Tas nav tāpēc, ka viņiem trūktu laba materiāla, bet tāpēc, ka tie neapzinās Dieva vēlmi, lai tie savā jaunībā darītu pašu labāko, kas ir viņu spēkos.¹

Mūsu pirmais pienākums pret Dievu un līdzcilvēkiem ir sevi pilnveidot. Katra spēja, ar ko mūs apveltījis Radītājs, jāattīsta līdz augstākajai pilnības pakāpei, lai mēs varētu paveikt lielāko labā apjomu, ko vien spējam. Lai šķīstītu un attīrītu raksturu, ir vajadzīga Kristus dotā žēlastība, kas dara cilvēku spējīgu ieraudzīt un labot trūkumus un attīstīt to, kas raksturā ir teicams.²

Attīstot Dieva dotos spēkus. Katrs lielā mērā ir sava rakstura arhitekts. Ar katru dienu celtne arvien vairāk tuvojas nobeigumam. Dieva Vārds mūs brīdina ņemt vērā, kā mēs ceļam. Vai mūsu celtne balstās uz Mūžīgo Klīnti? Nāk laiks, kad mūsu darbs atklāsies tieši tāds, kāds tas ir. Tagad visiem ir laiks attīstīt spējas, [165] kuras Dievs tiem ir devis, lai tie varētu izveidot raksturus, kas ir derīgi šeit un augstākai dzīvei nākotnē.

Ticība Kristum kā personīgam Glābējam piešķir raksturam spēku un stingrību. Tie, kam ir patiesa ticība Kristum, būs nosvērti un atcerēsies, ka Dieva acs ir pār viņiem, ka visu cilvēku Tiesnesis sver morālo vērtību, ka tos vēro Debesu inteliģence, lai redzētu, kā attīstās raksturs.³

To ietekmē katra darbība. Rakstura veidošanos ietekmē katra dzīves darbība, lai cik tā būtu nenozīmīga. Labs raksturs ir vairāk vērts nekā pasaulīgi īpašumi, un tā veidošanas darbs ir viscēlākais no visiem, ko cilvēks varētu darīt.

Raksturs, ko veido apstākļi, ir mainīgs un disharmonisks – pretrunu masa. Tā īpašniekam nav dzīvē augsta mērķa vai nolūka. Tas nepadara cildenākus citu raksturus. Tas ir bezmērķīgs un nespēcīgs.⁴

Raksturs kļūst pilnīgs, sekojot dievišķajam Paraugam. Dievs sagaida no mums, lai darinām raksturus saskaņā ar paraugu, kas mums dots. Mums jāliek ķieģelis pie ķieģeļa, pievienojot piemilību piemilībai, meklējot savus vājos punktus un izlabojot tos saskaņā ar dotajiem norādījumiem. Kad nama sienās redzam plaisu, mēs zinām, ka celtnē kaut kas nav pareizi. Mūsu rakstura celtnē plaisas var redzēt bieži. Ja vien šos defektus nenovērsīs, tad, pārbaudījumu vētrai plosoties, māja sabruks.⁵

Dievs mums dod spēku, spriešanas spējas un laiku, lai mēs varētu veidot raksturus, uz kuriem Viņš var uzspiest savu apstiprinājuma zīmogu. [166] Viņš vēlas, lai katrs Viņa bērns darina cēlu raksturu, darot šķīstus, cēlus darbus, lai beigās viņš varētu pasniegt simetrisku celtni, neaptraipītu templi, ko godā cilvēks un Dievs.

Sava rakstura celtnē mums jāceļ uz Kristu. Viņš ir drošais pamats – pamats, kuru nekad nevar izkustināt. Kārdinājumu vētras un pārbaudījumi nevar izšķobīt tādu celtni, kas balstās uz Mūžīgo Klinti.

Tam, kas vēlas kļūt par skaistu templi Kungam, ir jāattīsta ikkatrs esamības spēks. Raksturs var attīstīties harmoniski tikai tad, ja pareizi izmanto talantus. Tā mēs par pamatu liksim to, kas Dieva Vārdā ir attēlots kā zelts, sudrabs, dārgakmeņi – materiālu, kas izturēs Dieva šķīstošās uguns pārbaudi. Rakstura veidošanā Kristus ir mūsu paraugs.⁶

Kārdināšanas ir jāatvairā. Daniēla dzīve ir Gara iedvesmota ilustrācija tam, kas veido svētotu raksturu. Tā sniedz mācību visiem, bet īpaši jauniešiem. Stingra pakļaušanās Dieva prasībām ir labvēlīga miesas un prāta veselībai.⁷

Daniēla vecāki bērībā viņu radināja pie stingriem atturības ieradumiem. Viņi mācīja, ka ir jāsaņem ar dabas likumiem visos ieradumos, ka ēšanai un dzeršanai ir tieša ietekme uz fizisko, garīgo un morālo dabu un ka cilvēks ir atbildīgs Dieva priekšā par savām spējām; jo viņš visas tās uzskatīja par dāvanu no Dieva, kuras attīstību nedrīkstēja traucēt ne ar kādu rīcību. Šī mācība paaugstināja Dieva likumu viņa prātā un radīja viņa sirdī godbijību pret to. Savas gūstniecības pirmajos gados Daniēls gāja cauri smagiem pārdzīvojumiem, kas viņu iepazīstināja [167] ar lepno galmu, ar liekulību un pagānismu. Patiesi savāda skola, lai darītu viņu derīgu sātības, čakluma un uzticības dzīvei. Un tomēr viņš šajā jaunuma gaisotnē, kura viņu ietvēra, dzīvoja nesamaitāts.

Daniēls un viņa biedri baudīja agro gadu pareizas audzināšanas un izglītības labumus, bet šīs priekšrocības vien viņus nepadarītu par tiem, kas viņi bija. Pienāca laiks, kad viņiem bija jārikojas patstāvīgi – kad viņu nākotne bija atkarīga no viņiem pašiem. Tad viņi nolēma palikt uzticīgi bērībā gūtajām mācībām. Dieva bijība, kas ir gudrības sākums, bija viņu diženuma pamatā. Viņa Gars stiprināja katru patiesu nodomu, katru cēlu lēmumu.⁸

Mērķim jābūt augstam. Ja jaunieši šodien vēlas stāvēt tā, kā nostājās Daniēls, viņiem ir jāsasprindzina katrs garīgais nervs un muskulis. Dievs nevēlas, lai viņi paliktu iesācēji. Viņš vēlas, lai tie sasniegtu kāpņu augstāko punktu un lai no tā varētu spert soli Dieva valstībā.⁹

Ja jaunieši pareizi novērtētu šo svarīgo rakstura celšanas jautājumu, viņi redzētu nepieciešamību darīt savu darbu tā, lai tas izturētu izmeklēšanas pārbaudi Dieva priekšā. Necilākais un vājākais, neatlaidīgi pūloties atvairīt kārdinājumus un meklējot gudrību no augšienes, var sasniegt augstumus, kas tagad šķiet neiespējami. Tie sasniegumi nevar nākt bez noteikta lēmuma būt uzticīgam mazos pienākumos. Tie prasa nemītīgu modrību, lai greizās īpašības nepieņemtos spēkā. Jaunajiem var būt morāls spēks, jo Jēzus nāca pasaulē, lai būtu mūsu paraugs [168] un dotu gan jaunatnei, gan jebkuram citam vecumam dievišķu palīdzību.¹⁰

Jāņem vērā padomi un rājieni. Tiem, kuri ir nepilnīgi raksturā, uzvedībā, ieradumos un praksē, ir jāņem vērā padomi un rājieni. Šī pasaule ir Dieva darbnīca, un katrs akmens, ko izmanto Debesu templī, ir jāaptēš un jāpulē, līdz tas kļūst par pārbaudītu un dārgu akmeni, derīgu savai vietai Kunga celtnē. Bet, ja mēs atteiksimies no treniņa un disciplīnas, tad mēs būsim kā akmeņi, kurus neaptēš un nepulē un kurus beidzot noliek malā kā nederīgus.¹¹

Var būt, ka tava rakstura veidošanā jāpaveic daudz darba, ka tu esi raupjš akmens, kas jāveido un jāpulē, pirms tas var aizpildīt vietu Dieva templī. Tev nav jābūt pārsteigtam, ja ar āmuru un kaltu Dievs nocērt tava rakstura asās šķautnes, līdz tu esi sagatavots aizpildīt vietu, ko Viņš tev sagādājis. Neviena cilvēciska būtne nevar pabeigt šo darbu. To var paveikt tikai Dievs. Un esi drošs, ka Viņš neizdarīs nevienu nederīgu cirtieni. Katru cirtieni Viņš cērt mīlestībā, tavai mūžīgajai laimei. Viņš zina tavas vājības un strādā, lai atjaunotu, nevis lai sagrautu.¹²

¹The Youth's Instructor, 1899. g. 27. jūlijs

²Pacific Health Journal, 1890. g. aprīlis

³Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 225., 226. lpp.

⁴Liecības draudzei, 4. sēj., 657. lpp.

⁵The Youth's Instructor, 1900. g. 25. oktobris

⁶The Youth's Instructor, 1901. g. 16. maijs

⁷Kristīgās audzināšanas pamati, 80. lpp.

⁸Manuskripts 132, 1901. g.

⁹The Youth's Instructor, 1899. g. 27. jūlijs

¹⁰The Youth's Instructor, 1886. g. 3. novembris

¹¹The Youth's Instructor, 1893. g. 31. augusts

¹²Liecības draudzei, 7. sēj., 264. lpp.

33. Vecāku atbildība rakstura veidošanā

[169] Dievišķais uzdevums vecākiem. Dieva dotais darbs vecākiem ir veidot savu bērnu raksturus pēc dievišķā Parauga. Ar Viņa žēlastību viņi var izpildīt šo uzdevumu; bet tas prasīs pacietīgas, centīgas pūles; lai vadītu gribu un apvaldītu kaislības, nederēs nekas mazāks par stingrību un apņemšanos. Tīrumā, ko atstāj savā vaļā, aug tikai ērkšķi un nezāles. Tam, kurš grib iegūt derīgu un skaistu ražu, vispirms jāsaprot augsne un jāiesēj sēkla, tad jāaprušina jaunie dzinumi, izravējot nezāles un mīkstinot zemi. Dārgie augi uzziedēs, un pieliktais darbs un rūpes bagāti atmaksāsies.¹

Rakstura veidošana ir vissvarīgākais darbs, kāds jebkad uzticēts cilvēcīgām būtnēm, un nekad agrāk nav bijis tik svarīgi to pētīt kā tagad. Neviena iepriekšējā paaudze nav saskārusies ar tik nopietnām problēmām; nekad agrāk jaunus vīriešus un jaunas sievietes ļaunums neizaicināja tik spēcīgi, kā tas ir tagad.²

Attīstīt bērnu raksturus saskaņā ar Dieva Vārda priekšrakstiem – tas, vecāki, ir jūsu darbs! Šis darbs jāliek pirmajā vietā, jo tas saistās ar mūžīgām interesēm. Veidot bērnu raksturu ir daudz svarīgāk nekā attīstīt saimniecību, daudz būtiskāk nekā celt māju dzīvošanai vai nodarboties ar jebkāda veida uzņēmējdarbību vai tirdzniecību.³

[170] Mājas – vislabākā vieta rakstura veidošanai. Ne draudzes skola, ne koledža nedod tādas iespējas veidot bērna raksturu uz pareizā pamata, kādas sniedz mājas.⁴

Greizie raksturi ir jāizlabo. Tiem, kas šajā dzīvē neizlabo savus greizos raksturus, nevar būt daļa nākotnes nemirstīgajā dzīvē. Ak, cik svarīgi jauniešiem ir turēties taisni! Sajā jautājumā nozīmīga loma ir vecākiem. Uz viņiem gulstas svētā atbildība audzināt savus bērnus Dievam. Viņiem ir dots darbs palīdzēt saviem mazajiem veidot tādus raksturus, kas tiem nodrošinās ieeju augstākajā galmā.⁵

Vecāki, nekļūdieties šeit! Vecāki, Kristus dēļ, nekļūdieties savā vissvarīgākajā darbā, veidojot bērnu raksturus laīkam un mūžībai! Kļūdu no jūsu puses, pametot novārtā uzticīgus norādījumus vai ļaujoties negudrai mīlestībai, kas padara jūsu acis aklas pret bērnu nepilnībām un aiztur ierobežojumus, pierādīs viņu bojāeju. Jūsu uzņemtais kurss var pagriezt nepareizā virzienā visu viņu nākotni. Jūs esat tie, kas nosaka, kas viņi būs un ko darīs Kristus, līdzcilvēku un savu pašu dvēseļu labā.

Izturieties pret saviem bērniem godīgi un ar uzticību. Strādājiet drosmīgi un pacietīgi. Nebaidieties no krusta, netaupiet laiku vai darbu, grūtības vai ciešanas. Jūsu bērnu nākotne liecinās par jūsu darba raksturu. Jūsu bērnu līdzsvarotie raksturi labāk nekā jebkas cits parādīs jūsu uzticību Kristum. Viņi ir Kristus īpašums, atpirkti ar Viņa paša asinīm. Ja viņu ietekme pilnībā ir Kristus pusē, [171] tad tie ir Viņa darbābiedri, palīdzot citiem atrast dzīvības ceļu. Ja jūs pametat novārtā savu Dieva doto darbu, jūsu negudrās disciplīnas virziens viņus noliek starp tiem, kas aizklīst no Kristus un stiprina tumsas valstību.⁶

Tira māja, bet neaudzināti bērni. Es esmu redzējusi māti, kuras kritiskā acs spēja ieraudzīt visu nepilnīgo, pieskaņojot citu citam savas mājas koka izstrādājumus, un kura bija ļoti sīkumaina, lai mājas uzkopšanu pilnīgi paveiktu viņas noteiktajā laikā. Viņa to bieži darīja uz fiziskās un garīgās veselības rēķina, kamēr savus bērnus tā atstāja skrienam uz ielas un apgūstam ielas izglītību. Šie bērni auga vulgāri, egoistiski, rupji un nepaklausīgi. Māte, lai gan viņai bija algots palīgs, bija tā aizņemta ar saimniecības rūpēm, ka nevarēja atļauties atvēlēt laiku, lai pareizi audzinātu savus bērnus. Viņa ļāva tiem pieaugt ar rakstura izkropļojumiem, nedisciplinētiem un neaudzinātiem. Mēs sapratām, ka mātes smalkā gaume neīstenojās pareizā virzienā, citādi viņa būtu ieraudzījusi nepieciešamību veidot savu bērnu prātus un uzvedību un tos izglītojusi, lai viņi iegūtu saskanīgus un mīlīgus raksturus.

Ja māte šīs lietas, kas pieprasīja viņas uzmanību vispirms, būtu likusi otrajā vietā, viņa būtu uzskatījusi savu bērnu fizisko, garīgo un morālo audzināšanu par bezgala svarīgu. Tām, kuras uzņemas mātes atbildību, vajadzētu izjust kā svinīgu pienākumu pret Dievu un saviem bērniem tādu viņu audzināšanu, lai tiem būtu laipna un sirsnīga attieksme un lai viņi būtu ar šķīstu morāli, izsmalcinātu gaumi un mīlīgi raksturā.⁷

[172] Tikai ar Dieva Garu. Vai mums jāuzskata, ka paši spējam veidot savas dzīves un raksturus tādus, lai varētu ieiet pa uzvaras vārtiem? Mēs to nevaram izdarīt. Katru mirkli mēs esam atkarīgi no Dieva Gara darbības pie mums un mūsu bērniem.⁸

Ja vecāki vēlas redzēt citādu stāvokli savā ģimenē, lai tie pilnīgi svētījas Dievam, un Kungs izdomās līdzekļus un metodes, ar kuru palīdzību var ienākt pārmaiņa viņu ģimenes lokā.⁹

Dieva daļa un jūsu. Kristīgie vecāki, es jūs ļoti lūdzu atmosties! (..) Ja jūs izturaties nevērīgi pret savu pienākumu un izvairāties no savas atbildības, gaidot, lai Kungs dara jūsu darbu, jūs pievilsieties. Kad uzticīgi esat darījuši visu, ko spējat, nesiet savus bērnus pie Jēzus un ar dedzīgu un neatlaidīgu ticību aizlūdziet par viņiem. Kungs būs jūsu palīgs; Viņš strādās ar jūsu pūlēm; Viņa spēkā jūs iegūsiet uzvaru. (..)

Kad vecāki parādīs tādu interesi par saviem bērniem, kādu no tiem sagaida Dievs, Viņš dzirdēs viņu lūgšanas un strādās ar viņu pūlēm; bet Dievs negrasās darīt darbu, kuru Viņš atstājis vecāku ziņā.¹⁰

Radītājs jums palīdzēs. Mātes, atcerieties, ka jūsu darbā palīdzību jums sniegs Universa Radītājs. Viņa spēkā un Viņa Vārdā jūs varat vadīt savus bērnus tā, lai tie būtu uzvarētāji. Māciet viņus meklēt spēku pie Dieva. Stāstiet bērniem, ka Viņš dzird viņu lūgšanas. Māciet viņus uzvarēt Jaunu ar labu. Māciet tos izrādīt ietekmi, kas paceļ un padara cildenāku. Vadiet viņus savienībā ar Dievu, un viņiem būs [173] spēks atvairīt visstiprākās kārdināšanas. Tad viņi saņems uzvarētāja algu.¹¹

Jūsu līdzjūtīgais Pestītājs vēro jūs ar mīlestību un līdzjūtību, gatavs dzirdēt jūsu lūgšanas un sniegt jums nepieciešamo palīdzību mūža darbā. Mīlestība, prieks, miers, pacietība, lēnprātība, ticība un žēlsirdība ir kristieša rakstura elementi. Sie pievilcīgie dārgumi ir Gara augļi. Tie ir kristieša kronis un vairogs.¹²

Iedrošinājuma vārds tiem, kas ir kļūdījušies. Tiem, kas audzinājuši savus bērnus nepareizi, nevajag krist izmisumā; lai tie atgriežas pie Dieva un iegūst patiesas paklausības garu, un viņiem būs iespēja panākt izlemtās reformas. Saskaņojot jūsu pašu ieradumus ar Dieva svētā likuma glābjošajiem principiem, jums būs ietekme pār jūsu bērniem.¹³

Daži bērni atteiksies ņemt vērā vecāku padomu. Vecāki var darīt visu iespējamo, kas ir viņu spēkos, lai dotu saviem bērniem katru priekšrocību un norādījumu atdot savas sirdis Dievam, tomēr bērni var atteikties staigāt gaismā un ar savu virzību uz Jaunu mest nelabvēlīgas ēnas uz saviem vecākiem, kas tos mīl un kuru sirdis ilgojas pēc viņu pestīšanas.

Tas ir sātans, kas kārdina bērnus doties grēka un nepaklausības virzienā. (..) Ja viņi atsakās staigāt gaismā, ja viņi atsakās pakļaut savu gribu un ceļus Dievam un nenožēlo, bet turpina doties grēka virzienā, gaisma un privilēģijas, kas viņiem ir bijušas, tiesā pacelsies pret tiem, tāpēc ka tie nestaigāja gaismā un nezināja, kurp dodas. Sātans viņus vada [174], un tie kļūst par aprunāšanas objektiem pasaulē. Cilvēki saka: "Ak, kā gan tā! Skatieties uz šiem bērniem! Viņu vecāki ir ļoti reliģiozi, bet jūs redzat, tie ir sliktāki nekā mani bērni, un es nepretendēju būt kristietis." Tā bērni, kas saņem labus norādījumus un tomēr tos neievēro, uzveļ negodu saviem vecākiem, tos negodājot un liekot kaunā bezdievīgās pasaules priekšā. Ar savu Jauno darbības virzienu tie nes negodu arī Jēzus Kristus reliģijai.¹⁴

Vecāki, tas ir jūsu darbs. Vecāki, attīstīt bērnos pacietību, pastāvību un neviltotu mīlestību ir jūsu darbs. Apejoties pareizi ar bērniem, ko Dievs jums devis, jūs palīdzat tiem likt pamatu šķīstiem, labi līdzsvarotiem raksturiem. Jūs iedvešat viņu prātos principus, kuriem tie kādu dienu sekos paši savās ģimenēs. Jūsu pareizi vērsto pūļu ietekme atklāsies tad, kad viņi vadīs savas ģimenes pa Kunga ceļu.¹⁵

1The Signs of the Times, 1881. g. 24. novembris

2Audzināšana, 225. lpp.

3The Signs of the Times, 1894. g. 10. septembris

4Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 162. lpp.

5Vēstule 78, 1901. g.

6Liecības draudzei, 5. sēj., 39., 40. lpp.

7The Signs of the Times, 1875. g. 5. augusts

8Manuskripts 12, 1895. g.

9Manuskripts 151, 1897. g.

10Review and Herald, 1881. g. 13. septembris

11Review and Herald, 1901. g. 9. jūlijs

12Pacific Health Journal, 1890. g. septembris

13The Signs of the Times, 1894. g. 17. septembris

14The Youth's Instructor, 1893. g. 10. augusts

15Review and Herald, 1899. g. 6. jūnijs

34. Kā izposta raksturu

[175] Vecāki var sēt posta sēklu. Kļūdaini vecāki sniedz saviem bērniem mācību stundas, kuras izrādīsies tiem postošas, un stāda ērkšķus paši savām kājām. (..) Lielā mērā vecāki tur savās rokās bērnu nākotnes laimi. Uz viņiem gulstas svarīgais darbs veidot savu bērnu raksturus. Bērniem dotie norādījumi tiem sekos līdzī visā dzīvē. Vecāki sēj sēklu, kura uzdīgs un nesīs augļus uz labu vai uz ļaunu. Viņi var sagatavot savus bērnus laimei vai postam.¹

Ar izlutināšanu vai dzelzs likumu. Bieži bērnus lutina jau no zīdaiņa vecuma, un tā nostiprinās nepareizie ieradumi. Vecāki ir locījuši jaunu koku. Ar viņu audzināšanas metožu palīdzību raksturs attīstās vai nu izkropļots, vai saskanīgs un skaists. Kamēr daudzi kļūdās lutinot, citi iet pretējā galējībā, vadot savus bērnus ar dzelzs rīksti. Neviens no tiem neseko Bībeles norādījumiem, bet abi dara atbaidošu darbu. Viņi veido savu bērnu prātus, un Kunga dienā tiem būs jāsniedz norēķins par veidu, kā viņi to ir darījuši. Mūžība atklās šajā dzīvē darītā darba rezultātus.²

Neaudzinot Dievam. Neaudzinot bērnus tā, lai tie turētos uz Kunga ceļa un darītu tās lietas, [176] kuras Viņš ir pavēlējis, vecāki atstāj novārtā svinīgu pienākumu.³

Dažus bērnus atstāj rīkoties, kā tiem patīk; citos meklē kļūdas un mazina drosmi. Bet ir maz patīkamā un priecīgā, par maz atzinības vārdu.⁴

Ak, ja tikai mātes strādātu ar gudrību, ar mieru un noteiktību, lai audzinātu un pakļautu bērnu miesīgos temperamentus, kāds gan grēka daudzums būtu iznīcināts jau tā dīglī un kādi smagi pārdzīvojumi būtu aiztaupīti draudzei! (..) Daudzas dvēseles būs mūžīgi pazudušas, jo vecāki atstāj novārtā savu bērnu pareizu disciplinēšanu un nemāca tos jaunībā pakļauties autoritātei. Lutinot tad, kad pieļauta kļūda un mierinot dusmu uzliesmojumus, nav pielikts cirvis pie ļaunuma saknēm, un tas izrādās par bojāeju tūkstošiem dvēseļu. Ak, kā vecāki atbildēs Dievam par briesmīgo nolaidību pret savu pienākumu?!⁵

Ar nolaidību, kas koķetē ar grēku. Bērniem ir nepieciešamas tādas vērīgas rūpes un vadība, kā nekad agrāk, jo sātans cīnās, lai gūtu kontroli pār viņu prātiem un sirdīm un lai izdzītu Svēto Garu. Šis paaudzes jaunatnes briesmīgais stāvoklis ir spēcīga pierādījuma zīme, ka mēs dzīvojam pēdējās dienās, bet daudzu bojāeju var tieši attiecināt uz vecāku nepareizo vadību. Kurnēšanas gars pret pārmetumiem ir iesakņojies un nes savas nepakļaušanās sekas. Vecākus gan neapmierina raksturi, ar kādiem attīstās viņu bērni, tomēr viņi neredz kļūdas, kas bērnus padara par tādiem, kādi viņi ir. (..)

Dievs nosoda nolaidību, kas koķetē ar grēku un noziegumu, un nejūtīgumu, kas ir gauss atklāt nolaidības kaitīgo klātbūtni viltus kristiešu ģimenēs.⁶

[177] Ar savaldības trūkumu. Tāpēc, ka viņi savus bērnus pareizi nevada un nesavalda, tūkstoši uzaug ar izkropļotu raksturu un vajīgu morāli un ir ļoti vāji sagatavoti dzīves praktiskajiem

pienākumiem. Tie ir atstāti vieni, lai ar savām tieksmēm, laiku un garīgajām spējām rīkotos tā, kā pašiem patīk. Par šo novārtā atstāto spēju zaudējumu Dieva lietai atbildīgi ir tēvi un mātes. Kā viņi attaisnosies? Ko viņi teiks Tam, kura namturi skaitās, kas tiem uzticējies svētu pienākumu mācīt viņu aizbildniecībā esošās dvēseles, lai tās visu savu prātu un spēku izlietotu par godu savam Radītājam?

Vecākiem šķita, ka viņi mīl savus bērnus, bet tie ir izrādījušies par viņu ļaunākajiem ienaidniekiem. Viņi atļāva ļaunumam darboties nesavaldītam. Viņi ļāva saviem bērniem lolot grēku, līdzīgi kā lolo un lutina čusku, kura sadzeļ ne tik vien upuri, kas viņu mīl, bet visus, ar ko tā ir saistīta.⁸

Nepievēršot uzmanību acīmredzamām kļūdām. Daudzi vecāki nevis savienojas ar tiem, kuri cenšas pacelt morāles standartu, nevis dievbijīgi strādā ar sirdi un dvēseli, labojot savu bērnu kļūdas, bet gan mierina savu sirdsapziņu, sakot: "Mani bērni nav sliktāki kā citi." Viņi mēģina noslēpt acīmredzamās kļūdas, ko Dievs ienīst, līdz viņu bērni kļūst par pārkāpējiem un iet kādā neprātīgā virzienā. Ja viņu sirdīs ir sacelšanās gars, daudz labāk to apspiest tagad, nekā ar iecietīgu izturēšanos ļaut tam pieaugt un nostiprināties. Ja vecāki pildītu savu pienākumu, mēs redzētu citādu lietu stāvokli. Daudzi no šiem vecākiem ir atkrituši no Dieva. Viņiem nav gudrības no Dieva, lai pamanītu sātana viltības un neiekristu viņa lamatās.⁹

[178] Lutinot bērnus un izdabājot tiem. Vecāki bieži lutina savus bērnus un izdabā tiem, jo vadīt viņus šādā veidā liekas vieglāk. Ir vieglāk ļaut tiem iet pašiem savu ceļu, nekā kontrolēt nevaldāmās tieksmes, kas tik spēcīgi rōsās viņu sirdīs. Tomēr šis ceļš ir glēvs. Šāda izvairīšanās no atbildības ir liels ļaunums; jo nāks laiks, kad šie bērni, kuru nekontrolētās tieksmes būs nostiprinājušās par pilnīgi ļaunām, nesīs kaunu un negodu sev un savām ģimenēm. Tie iziet patstāvīgajā dzīvē, nesagatavoti tās kārdinājumiem, pārāk vāji, lai izturētu grūtības un nepatīkšanas; strauji, valdonīgi, nedisciplinēti, viņi cenšas citus pakļaut savai gribai un, kad tas neizdodas, tad uzskata, ka pasaule pret viņiem slikti izturas, un nostājas pret to.¹⁰

Sējot iedomības sēklu. Lai kur mēs dotos, visur redzam bērnus, kuriem izdabā, kurus lutina un kurus slavina bez apdoma. Tas virza viņus būt iedomīgiem, nekaunīgiem un nesaprātīgiem. Nesaprātīgiem vecākiem un aizbildņiem, kuri slavē un izdabā jauniešiem, kas ir viņu pārraudzībā, ir viegli iesēt cilvēka sirdī iedomības sēklu bez domām par nākotni. Ietiepība un lepnums ir ļaunumi, kas pārvērta eņģeļus par dēmoni un aizvēra tiem Debesu vārtus. Un tomēr vecāki neapzināti sistemātiski audzina savus bērnus par sātana aģentiem.¹¹

Kļūstot par vergiem pusaudžiem. Cik daudzi vecāki ir nomocījušies un apgrūtināti, esot par vergiem saviem bērniem, kamēr saskaņā ar viņu izglītošanu un audzināšanu bērni dzīvo, lai sevi slavīnātu, izpatiktu sev un izklaidētos. Vecāki sēj savu bērnu sirdīs sēklu, kas neš ražu, par kuras plauju viņi nerūpējas. Saņēmuši šādu audzināšanu, desmit, [179] divpadsmit vai sešpadsmit gadu vecumā bērni domā, ka paši ir ļoti gudri, iedomājas, ka viņi ir retums, un uzskata sevi par visumā pārāk zinošiem, lai būtu vecāku pakļautībā, un pārāk paaugstinātiem, lai pazemotos līdz ikdienas dzīves pienākumu veikšanai. Mīlestība uz izpriecām pārmāc viņu prātus, un egoisms, lepnums un sacelšanās atklāj savas rūgtās sekas viņu dzīvēs. Viņi pieņem sātana glaimus un attīsta grēcīgu godkāri, lai rādītu lielu šovu pasaulē.¹²

Ar nepareizā virzienā vērstu mīlestību un līdzjūtību. Vecāki var ļauties mīlestībai pret saviem bērniem uz paklausības rēķina Dieva svētajam likumam. Šīs pieķeršanās vadīti, tie neklausa Dievam, jo atļauj saviem bērniem staigāt ar ļauniem pamudinājumiem un attur norādījumus un disciplīnu, ko Dievs ir pavēlējis tiem dot. Ja vecāki šādi negodā Dieva pavēles, tad tie pakļauj briesmām savas un savu bērnu dvēseles.¹³

Vāja prasība pēc paklausības, akla mīlestība un līdzjūtība, bērnu nesavaldīšana un izdabāšana veido tādu audzināšanas sistēmu, kas apbēdina Dieva eņģeļus, toties iepriecina sātanu, jo ar to viņa rindās nonāk simti un tūkstoši. Tāpēc viņš aizmiglo vecāku acis, paralizē viņu jūtīgumu un aptumšo prātu. Vecāki redz, ka viņu bērni nav jauki, nav piemīļīgi, paklausīgi un piesardzīgi, tomēr ģimenē vairojas bērni. Arī viņu dzīve tiek saindēta, sirdis pildītas ar bēdām, un viņi tiek pievienoti to rindām, kuru dvēseles sātans savaldzina un vada pretī bo-jāejai.¹⁴

Ar neveiksmīgu paklausības pieprasīšanu. Ja nepateicīgu bērnu pabaro, apģērbj un atļauj tam iet nepamācītam, viņš jūtas iedrošināts turpināt savu ļauno ceļu. [180] Tikpat lielā mērā, cik vecāki vai uzraugi, nepieprasot paklausību, šādi viņu atbalsta, tikpat lielā mērā viņi paši piedalās šajos ļaunajos darbos. Tādi bērni var tikpat labi būt kopā ar ļaunajiem, kuru nekrietnajam ceļam viņi izvēlas sekot, kā palikt kristiešu mājās, lai samaitātu citus. Sajā negodīgajā laikmetā katram kristietim stingri jāpastāv, nosodot untumainu bērnu ļauno, sātanisko rīcību. Pret ļauno jaunatni nevajadzētu izturēties kā pret laipnu un paklausīgu, bet kā pret miera traucētājiem un savu biedru demoralizētājiem.¹⁵

Atļaujot bērniem sekot savam prātam. Sabiedrībā valdošais uzskats atļauj jaunatnei sekot sava prāta dabiskajām tieksmēm.¹⁶

Vecāki domā, ka, apmierinot savu bērnu vēlmes un ļaujot viņiem sekot savām tieksmēm, viņi var iegūt to mīlestību. Kāda kļūda! Bērni, kuriem izdabā, izaug ar nesavaldītām tieksmēm, nepiekāpīgi savā rīcībā, savtīgi, izvēlīgi un valdonīgi, par lāstu sev un visiem apkārtējiem.¹⁷

Pieļaujot nepareizu nostāju. Bērnības mācību stundas, labas vai sliktas, nemācās veltīgi. Jaunībā raksturs attīstās uz labu vai ļaunu. Mājās ir iespējama uzslava un neīsti glaimi; pasaulē katrs balstās uz saviem nopelniem. Izlutinātie, kuriem bija nodota visas mājas autoritāte, turpmākajā dzīvē ik dienas saņem pazemojumus un ir spiesti padoties citiem. Daudzi no šīm praktiskajām dzīves mācību stundām pat apgūst savu patieso vietu. Noraidījumi, sarūgtinājumi un vadītāju vaļsirdīga valoda dažam labam liek izprast viņa patieso līmeni un pazemoties, [181] lai saprastu un pieņemtu savu īsto vietu. Bet tā ir reta un nevajadzīga kārtība, kādā var iegūt pieredzi. To būtu novērsusi pienācīga audzināšana jaunībā.

Vairākums no šiem slikti disciplinētajiem iet caur dzīvi, konfliktējot ar pasauli un ciešot neveiksmi tur, kur tiem vajadzēja gūt panākumus. Viņi aug ar sajūtu, ka pasaule uz viņiem tur ļaunu prātu, jo tā viņiem neglaimo un nemīlinās, un viņi atriebjas, turot ļaunu prātu uz pasauli un mēģinot spītēt tās nepakļāvībai. Reizēm apstākļi tos piespiež notēlot pazemību, kuru tie nejūt; bet tā viņiem nepiemīt ar dabisku pievilcību, un viņu patiesais raksturs, protams, agri vai vēlu izpaudīsies. (..)

Kādēļ vecāki izglīto bērnus tādā veidā, ka tie karo ar tiem, ar kuriem nonāk saskarē?¹⁸

Audzīnot kā sabiedrības mīļotājus. Bērni nav jāaudzina, lai tie būtu sabiedrības mīļotāji. Viņi nav jāupurē Molokam, bet tiem jāklūst par Kunga ģimenes locekļiem. Vecākiem jābūt piepildītiem ar Kristus līdzjūtību, lai viņi varētu strādāt to dvēseļu pestīšanas labā, kuras atrodas viņu ietekmes zonā. Viņu prātiem nav jābūt pilnīgi pārņemtiem ar pasaules modi un rīcību. Viņiem nav jāmača savi bērni apmeklēt balles, koncertus un dejas, rīkot un apmeklēt svētku mielastus, jo šādi rīkojas pagāni.¹⁹

Atļaujot patmīlīgi meklēt laimi. Ir daudz jauniešu, kuri varētu būt par svētību sabiedrībai un par godu Dievam, ja viņi būtu uzsākuši dzīvi ar pareizu izpratni par to, kas nes veiksmi. Bet viņiem mācīja nevis prāta un principu kontroli, [182] bet gan pakļauties untumainām tieksmēm, un viņi tiecās izdabāt vienīgi sev, ļaujoties savtīgam priekam un cerot tādējādi iegūt laimi. Taču viņiem neizdevās sasniegt mērķi, jo patmīlības ceļš, meklējot laimi, nes vienīgi ciešanas. Viņi neder sabiedrībai, neder Dieva darbam. Viņu izredzes gan šajā, gan nākamajā pasaulē ir bezcerīgas, jo ar savtīgu mīlestību uz izpriecām viņi zaudē gan šo pasauli, gan nākamo.²⁰

Ar dievbijības trūkumu mājās. Mājās, kuras atzīst sevi par kristiešu mājām, kur tēviem un mātēm it kā vajadzētu būt centīgiem Rakstu pētniekiem, lai viņi zinātu katru pamācību un ierobežojumu Dieva Vārdā, atklājas nolaidība, nesekojoš norādījumiem un neaudzinot bērnus Kunga pamācībās. Vecākiem, kuri uzdodas par kristiešiem, trūkst praktiskas dievbijības mājās. Kā lai tēvi un mātes pārstāv Kristus raksturu mājas dzīvē, ja viņi ir apmierināti, sasniedzot lētu un zemu standartu? Dzīvā Dieva zīmogu uzspiedīs vienīgi tiem, kuri raksturā nes Kristus līdzību.²¹

Ja vecāki būtu paklausīgi Dievam. Kungs neattaisnos vecāku slikto vadību. Šodien simtiem bērnu papildina ienaidnieka rindas, dzīvojot un strādājot šķirti no Dieva. Viņi ir nepaklausīgi, nepateicīgi, nesvēti; bet grēks guļ pie vecāku durvīm. Kristīgie vecāki, tūkstošiem bērnu iet bojā savos grēkos jūsu kļūdas dēļ, jo jūs gudri nevaldāt savās mājās! Ja vecāki būtu paklausīgi neredzamajam Īsraēla armijas Vadonim, kura godību ietina mākoņa stabs, [183] tad bēdīgais lietu stāvoklis, kāds pašlaik ir tik daudzās ģimenēs, nebūtu redzams.²²

¹Liecības draudzei, 1. sēj., 393. lpp.

²Turpat, 4. sēj. 368., 369. lpp.

³Manuskripts 12, 1898. g.

⁴Manuskripts 34, 1893. g.

⁵Liecības draudzei, 4. sēj., 92., 93. lpp.

⁶Turpat, 199., 200. lpp.

⁷Turpat, 5. sēj., 326. lpp.

⁸Kristīgās audzināšanas pamati, 52., 53. lpp.

⁹Liecības draudzei, 4. sēj., 650., 651. lpp.

¹⁰Turpat, 201. lpp.

¹¹Pacific Health Journal, 1890. g. janvāris

12The Youth's Instructor, 1893. g. 20. jūlijs

13Review and Herald, 1897. g. 6. aprīlis

14Liecības draudzei, 5. sēj., 324. lpp.

15Manuskripts 119, 1901. g.

16Vēstis jaunatnei, 373. lpp.

17Liecības draudzei, 1. sēj., 393. lpp.

18Turpat, 4. sēj. 201., 202. lpp.

19Review and Herald, 1894. g. 13. marts

20The Youth's Instructor, 1893. g. 20. jūlijs

21Review and Herald, 1895. g. 21. maijs

22Review and Herald, 1899. g. 6. jūnijs

35. Kā vecāki var veidot stiprus raksturus

[184] Ziedoiet tam labāko laiku un prāta spējas. Vecāki saņem bērnu kā bezpalīdzīgu nastu savās rokās; viņš nezina neko, un viņam jā māca mīlēt Dievs, viņš jā uzaudzina Kunga pielūgsmei. Viņš jā veido pēc dievišķā parauga.

Kad vecāki redzēs savu bērnu audzināšanas darba nozīmīgumu, kad viņi redzēs, ka tas ietver mūžīgas intereses, viņi sajūtīs, ka tiem šim darbam jā ziedo savs labākais laiks un prāta spējas.¹

Iegūstiet izpratni par saistošajiem principiem. Zīdaiņa vecumā un bērnībā apgūtajām mācību stundām, izveidotajiem ieradumiem ir lielāka ietekme uz rakstura veidošanos un dzīves virzienu nekā visiem norādījumiem un audzināšanai vēlāk.

Vecākiem tas jā ņem vērā. Viņiem jā saprot principi, uz kuriem balstās rūpes par bērniem, un to audzināšana. Viņiem jā spēj uzaudzināt tos fiziski, garīgi un morāli veselus.²

Izvairieties no paviršības. Mēs dzīvojam laikmetā, kad gandrīz viss ir paviršs. Reti ir sastopama rakstura stabilitāte un stingrība, jo bērnu audzināšana un izglītošana jau no šūpuļa ir izklaidīga. Viņu raksturus ceļ uz irstošām smiltīm. Viņu raksturos nav izveidota pašreizējā un paškontrolē. Viņus lutina un lolo, līdz tie kļūst nederīgi praktiskai dzīvei. Mīlestība uz izpriecām pār māc prātus, [185] un bērniem glaimo un izdabā, tos pazudinošus.³

Atbalstiet bērnus ar lūgšanu un ticību. Jūs ievēdāt bērnus pasaulē, kura nepievērš uzmanību viņu eksistencei. Jūs lielā mērā padarāt sevi atbildīgus par viņu nākotnes laimi, viņu mūžīgo labklājību. Vai jūs to jūtat vai nē, uz jums gulstas nasta audzināt bērnus Dievam – skatīties ar greizsirdīgām rūpēm uz pirmo viltīgā ienaidnieka tuvošanos un būt gataviem pacelt karogu pret to. Uzceliet ap savu bērnu lūgšanas un ticības mūri un vingrinieties uzcītīgi vērot. Jūs ne mirkli neesat pasargāti no sātana uzbrukumiem. Jums nav laika atpūsties no vēriņa, nopietna darba. Ne brīdi jūs nedrīkstat gulēt savā postenī. Sis ir vissvarīgākais karš. Tam ir mūžīgas sekas. Tā ir dzīvība vai nāve jums un jūsu ģimenei.⁴

Ieņemiet stingru, izlēmīgu nostāju. Visumā vecāki par daudz dāvā uzticību saviem bērniem; bieži, kad vecāki tiem uzticas, tie lolo slēptu netaisnību. Vecāki, vērojiet savus bērnus ar greizsirdīgām rūpēm. Pārliciniet, aizrādiet, dodiet tiem padomus, kad jūs ceļaties un kad jūs šēžaties; kad jūs izejat un kad jūs ienākat; "dari tu to, tu atkal to, rīkojies šoreiz tā, citreiz atkal tā, šeit pa drusciņai, tur pa drusciņai!" Jes. 28:10 Pakļaujiet savus bērnus, kamēr viņi ir mazi. Diemžēl daudzi vecāki no tā izvairās. Viņi neieņem tik stingru un izlēmīgu nostāju, kā vajadzētu, lai gan tas ir viņu bērnu interesēs.⁵

Sējiet pacietīgi dārgo sēklu. "Ko cilvēks sēj, to viņš arī pļaus." Vecāki, jūsu darbs ir iegūt savu bērnu uzticību un mīlestībā pacietīgi sēt dārgo sēklu. [186] Pildiet savu pienākumu pieticībā, nekad nesūdzošies par grūtībām, rūpēm un smagu darbu. Ja ar pacietīgām, laipnām, Kristum līdzīgām rūpēm jūs varat vienu dvēseli darīt pilnīgu Jēzū Kristū, jūsu dzīve nebūs veltīga. Uzturiet paši savas dvēseles cerībā un pacietībā. Neļaujiet nekādai mazdūšībai parādīties savos vaibstos vai attieksmē. Jūsu rokās ir tāda rakstura veidošana ar Dieva palīdzību, kas var strādāt Meistara viņa dārzā un iegūt daudz dvēseļu Jēzum. Vienmēr iedrošiniet savus bērnus sasniegt augstus standartus visos viņu ieradumos un ievirzēs. Esiet pacietīgi ar viņu nepilnībām, kā Dievs ir pacietīgs ar jums jūsu nepilnībās, panesot jūs, vērojot jūs, lai jūs turpmāk varētu nest augļus Viņa slavai. Iedrošiniet savus bērnus cīnīties, lai pievienotu saviem ieguvumiem tos tikumus, kas tiem trūkst.⁶

Māciet pakļaušanos likumam. Tēvi un mātes, esiet saprātīgi! Māciet savus bērnus, ka tiem ir jā padodas likumam.⁷

Atļauj bērnam iet pašam savu ceļu, pakļauties saviem likumiem un izvairīties viņu pārmācīt, pamatojoties uz pārāk lielu mīlestību, lai sodītu, – tā nav līdzjūtība vai laipnība. Kas gan tā ir par mīlestību, ja atļaujām bērnam attīstīties rakstura iezīmēm, kas padara viņu un ikvienu citu nožēlojamu? Nost ar tādu mīlestību! Īsta mīlestība meklēs dvēselei pašreizēju un mūžīgu labumu.⁸

Kādas vecākiem ir tiesības laist bērnus pasaulē, ja tie atstāj tos novārtā un ļauj izaugt bez izglītības un kristīgas audzināšanas? Vecākiem vajadzētu būt atbildīgiem. Māciet bērniem savaldīšanos; māciet tiem, ka viņiem ir jāļaujas vadīties, nevis jābūt vadītājiem.⁹

Saskaņojiet fizisko, prāta un garīgo audzināšanu. Fiziskās, prāta un garīgās spējas jāattīsta tāpēc, [187] lai izveidotu pareizi līdzsvarotu raksturu. Lai to paveiktu, bērni ir jāuzmana, jāsargā un jādisciplinē.¹⁰

Par Jēzus fizisko ķermeņa uzbūvi, kā arī par Viņa garīgo attīstību, mēs uzzinām no vārdiem "bērns auga" un "kļuva stiprs garā". Bērībā un jaunībā ir jāpievērš uzmanība fiziskajai attīstībai. Vecākiem jāiemāca bērniem labi ēšanas, dzeršanas un gērbšanās ieradumi un vingrinājumi, kas liktu labu pamatu stiprai veselībai turpmākajā dzīvē. Fiziskajam organismam jāsaņem īpašas rūpes, lai ķermeņa spēju attīstība netiktu traucēta, bet gan lai tās attīstītu līdz augstākajai pakāpei. Tas bērnus un jauniešus nostāda labvēlīgā stāvoklī, lai viņi ar pienācīgu reliģisku audzināšanu, līdzīgi Kristum, var kļūt stipri garā.¹¹

Veselība ir saistīta ar prātu un morāli. Lai pamodinātu jūsu bērnu morālo jūtīgumu, kas ļauj izjust Dieva prasības pret viņiem, jums jāiespiež viņu prātos un sirdīs, kā paklausīt Dieva fiziskajiem likumiem; jo veselībai ir milzīga saistība ar prātu un morāli. Ja viņiem ir veselība un sirds skaidrība, viņi ir labāk sagatavoti dzīvot un būt par svētību pasaulei. Līdzsvarot viņu prātus pareizā virzienā un pareizā laikā ir vissvarīgākais darbs, jo ļoti daudz kas ir atkarīgs no lēmuma, kas pieņemts kritiskā brīdī.

Cik tādēļ svarīgi, lai vecāku prāti būtu, cik vien iespējams, brīvi no apgrūtinājumiem, nogurdinošām rūpēm par mazsvarīgām lietām, lai viņi varētu domāt un rīkoties ar mierīgu apdomu, gudrību un mīlestību, padarot savu bērnu fizisko un morālo veselību par pirmo un augstāko vērtību, ko mēs ņemam vērā.¹²

[188] Vecāki brīnās, ka bērnus ir daudz grūtāk kontrolēt, nekā viņi ir domājuši, lai gan vairumā gadījumu viņus tādus padarījusi viņu pašu noziedzīgā vadība. Uztura kvalitāte, kādu vecāki tiem liek galdā un iedrošina savus bērnus lietot, pastāvīgi modina viņu dzīvnieciskās kaislības un vājina morālās un intelektuālās spējas.¹³

Prātam vissvarīgākais ir nevainojams uzturs. Audziniet savu mīlo spējas un gaumi; tiecieties aizņemt viņu prātus, lai tur nebūtu vietas zemiskām, sabojātām domām vai izdabāšanai. Kristus žēlastība ir vienīgā jaunuma pretinde jeb aizsarglīdzeklis. Ja jūs gribat, jūs varat izvēlēties, vai jūsu bērnu prātus aizņems šķīstas, nesabojātas domas vai arī ļaunums, kas ir visapkārt, – lepnums un nevērība pret savu Pestītāju. Prātam, līdzīgi kā ķermenim, jāsaņem šķīsta barība, lai tas būtu vesels un stiprs. Lieciet bērniem domāt par kaut ko, kas ir ārpus un pāri viņiem. Prāts, kas uzturas šķīstā, svētā gaisotnē, nekļūs nenopietns, vieglprātīgs, iedomīgs un pat-mīlīgs.¹⁴

Mēs dzīvojam laikā, kad pāri reālajam, dabīgajam un paliekošajam paaugstina visu, kas ir nepatiess un virspusējs. Prāts jāsargā no visa, kas to vadītu nepareizā virzienā. To nevajadzētu apgrūtināt ar mazvērtīgiem stāstiem, kas nestiprina garīgos spēkus. Domas būs tāda paša rakstura kā barība, kuru mēs sniedzam prātam.¹⁵

Ar izcilu prātu nepietiek. Jūs varat būt apmierināts ar sava bērna izcilo prātu; bet, ja to nekontrolēs svētota sirds, tas darbosies pretrunā Dieva nolūkiem. Nekas cits, kā vien augsta izpratne par Dieva prasībām pret cilvēku, [189] nevar sniegt pareizu rakstura stabilitāti, prāta asumu un izpratnes dziļumu, kas ir būtiski panākumiem gan šajā, gan nākamajā pasaulē.¹⁶

Centieties sasniegt virsotni rakstura attīstībā. Ja mēs mācām bērniem būt čakliem, tad puse no briesmām ir garām, jo slinkums rada kārdinājumus grēkot. Audzināsim mūsu bērnus būt vienkāršiem savā izturēšanās veidā, nekļūstot lepnīem, bet būt labsirdīgiem un pašuzpurīgiem bez izrādīšanās, būt taupīgiem, nekļūstot mantkārīgiem. Un, pāri visam, mācīsim tiem prasības, kuras Dievam ir pret viņiem, ka viņu pienākums ir ienest reliģiju ikvienā dzīves nozarē, ka vispirms viņiem ir jāmīl Dievs un jāmīl savs tuvākais, neizturoties nevērīgi pret dzīves mazajām laipnībām, kuras ir laimes pamatā.¹⁷

Lūdziet pēc Debesu gudrības. Vecākiem ir jāpārdomā un nopietni jālūdz Dievam gudrība un dievišķa palīdzība, lai pareizi audzinātu savus bērnus un lai tie varētu attīstīt raksturus, kurus par labiem atzīs Dievs. Viņiem nevajadzētu raizēties par to, kā viņiem audzināt savus bērnus, lai tos slavētu un godātu pasaulē, bet kā viņi var tos audzināt, lai veidotu brīnišķīgus raksturus, kurus atzinīgi novērtē Dievs. Debesu gudrībai ir nepieciešams daudz lūgšanu un studiju, lai zinātu, kā rīkoties ar jaunajiem prātiem, jo ļoti daudz kas ir atkarīgs no tā, kurp vecāki virza savu bērnu prātu un gribu.¹⁸

Vadiet morāli un garīgi. Vecākus vajadzētu iedvesmot ar pienākumu dāvāt pasaulei bērnus, kuriem ir labi veidoti raksturi, – bērnus, kuriem būs morāls spēks atvairīt kārdināšanas un kuru dzīve būs Dievam par godu un par svētību cilvēkiem. [190] Tie, kas izies dzīvē ar stingriem principiem, būs sagatavoti stāvēt neaptraipīti šī samaitātā laikmeta morālās piesārņotības vidū.¹⁹

Māciet bērnus izdarīt savu izvēli. Māciet jauniešus un bērnus izvēlēties tērpties karaliskajā apģērbā, kaš austeri debesu stellēs – “spožā, tīrā audeklā” (Atkl. 19:8), ko valkā visi zemes svētie. So tēru, paša Kristus nevainojamo raksturu, par brīvu piedāvā ikvienai cilvēciscai būtnei. Bet visi, kas to saņems, to saņems un valkāš jau šeit.

Māciet bērniem, ka tad, kad viņi atver savu prātu šķīstām, mīlošām domām un dara mīlošus un izpalīdzīgus darbus, viņi sevi ietērpj Viņa brīnišķajā rakstura tērpā. Šis apģērbs viņus padara skaistus un iemīļotus šeit un būs viņu ieejas atļauja Karaļa pilī.²⁰

1The Signs of the Times, 1891. g. 16. marts

2Dziednieciskā kalpošana, 380. lpp.

3The Health Reformer, 1872. g. decembris

4Liecības draudzei, 2. sēj., 397., 398. lpp.

5Turpat, 1. sēj. 156. lpp.

6Manuskripts 136, 1898. g.

7Manuskripts 49, 1901. g.

8Review and Herald, 1895. g. 16. jūlijs

9Manuskripts 9, 1893. g.

10Liecības draudzei, 4. sēj., 197., 198. lpp.

11The Youth's Instructor, 1893. g. 27. jūnijs

12The Health Reformer, 1872. g. decembris

13Pacific Health Journal, 1897. g. oktobris

14Vēstule 27, 1890. g.

15Liecības draudzei, 5. sēj., 544. lpp.

16Review and Herald, 1889. g. 23. aprīlis

17Pacific Health Journal, 1890. g. maijs

18The Health Reformer, 1872. g. decembris

19Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 75. lpp.

20Audzināšana, 249. lpp.

9. DAĻA. RAKSTURA VEIDOŠANAS PAMATELEMENTI

36. Pirmo dzīves gadu svarīgums

[193] Agrā bērība ir vissvarīgākais posms. Nekad nevar par daudz pievērst uzmanību agrīnai bērnu audzināšanai. Mācību stundām, kuras bērns apgūst pirmo septiņu dzīves gadu laikā, ir lielāka ietekme uz rakstura veidošanos nekā visam pārējam, ko viņš apgūst turpmākajos gados.¹

No zīdaiņa vecuma bērna raksturs ir jāveido un jākaldina saskaņā ar dievišķo plānu. Viņa atvērtajā prātā ir jāiedveš tikumi.²

Vecāku darbam jābūt bērna zīdaiņa vecumā, lai viņš varētu saņemt pareizo rakstura zīmogu, citādi pasaule uzliks prātam un sirdij savējo.³

Visuzņēmīgākais vecums. Pirmo dzīves gadu laikā bērna prāts ir visvairāk pieejams gan labiem, gan ļauniem iespaidiem. So gadu laikā attīstība notiek vai nu uz pareizo, vai nepareizo pusi. No vienas puses, ir iespējams uzņemt daudz nevērtīgas informācijas; no otras, daudz pamatotu, vērtīgu zināšanu. Prāta spējas, pamatīgas zināšanas ir īpašumi, kurus nevar nopirkt par Ofīras zeltu. To vērtība ir pārāka par zeltu un sudrabu.⁴

Pirmos iespaidus aizmirst reti. Ne zīdaiņiem, ne bērniem vai jauniešiem nevajadzētu dzirdēt nepacietīgu vārdu no mātes, tēva vai jebkura cita ģimenes locekļa; jo viņi iespaidus saņem jau ļoti

agri, un, kādus vecāki viņus šodien veido, tādi viņi būs rīt, parīt un turpmāk. Pirmās mācību stundas, kuras bērns saņem, aizmirstas reti. (..)

[194] Iespaidus, kuri jau agri dzīvē atstājuši sirdī pēdas, varēs redzēt pēc gadiem. Tie var atrasties zemapziņā, bet tos reti kad var izdzēst.⁵

Pamati tiek likti pirmo trīs gadu laikā. Mātes, pārliecinieties, ka jūs pareizi disciplinējat savus bērnus viņu dzīves pirmo trīs gadu laikā. Neļaujiet viņiem attīstīt savas vēlmes un iekāres. Mātei jāklūst par sava bērna prātu. Pirmie trīs gadi ir laiks, kad locīt mazo zariņu. Mātēm ir jāsaprot nopietnība, kas saistās ar šo laiku. Tas ir laiks, kad tiek likts pamats.

Ja šīs pirmās mācību stundas nav bijušas pilnīgas, kā tas bieži arī ir, Kristus dēļ, jūsu bērnu nākotnes un mūžīgā labuma dēļ, centieties izlabot netaisnību, kuru esat pieļāvuši! Ja esat gaidījuši, kamēr jūsu bērns sasniedz trīs gadu vecumu, lai sāktu tam mācīt paškontroli un paklausību, centieties to darīt tagad, lai arī tas būs daudz grūtāk.⁶

Ne tik grūti, kā parasti domā. Daudz vecāku raīžu un sarūgtinājuma aiztaupītos, ja bērniem jau no šūpuļa mācītu, ka viņu vēlmēm nav jāklūst par likumu un viņu kaprīzēm nav nemitīgi jāizdabā. Mācīt bērnam apslāpēt dusmu izvirdumus un pakļaut kaislību uzplūdumus nav tik grūti, kā parasti domā.⁷

Neatlieciet šo darbu. Daudzi neņem vērā pienākumu pret saviem bērniem to dzīves pirmajos gados, domājot, ka tad, kad tie kļūs vecāki, tad viņi būs ļoti rūpīgi, apspiežot nepareizo un iemācot labo. Bet īstais laiks viņiem darīt šo darbu ir tad, kad bērni ir zīdaiņi uz viņu rokām. Nav pareizi, ka vecāki lutina un izpatīk bērniem; un nav arī pareizi, [195] ka ar tiem izrīkojas jauni. Daudz labu panākumu dos stingra, izlēmīga, godīga rīcība.⁸

Kad es centos pievērst vecāku uzmanību sliktajiem ieradumiem, kurus viņi pieļāva savos pavisam mazajos bērnos, daži vecāki izrādījās pilnīgi vienaldzīgi, bet citi ar smaidu teica: "Mazie dārgumi! Es nekā nevaru viņiem uzlikt krustu. Viņi rīkosies labāk, kad būs vecāki. Tad viņiem būs kauns par šiem kaislību izvirdumiem. Būt pārāk prasīgiem un stingriem ar šiem mazajiem nav labi. Viņi pāraugs meļošanas, krāpšanas, slinkuma un egoisma ieradumus." Tiešām, ļoti viegls problēmas atrisinājuma ceļš mātēm, bet tas nesaskan ar Dieva gribu.⁹

Izjauciet sātana pūles iegūt pārvaldībā zīdaiņi. Vecāki, jūs neiesākat savu darbu laicīgi. Jūs ļaujiet sātanam pārņemt sirds augsni un iesēt pirmo sēklas graudu.¹⁰

Jums ir jādara darbs, lai sātans nesāk valdīt pār jūsu bērniem un neaizvilina tos projām, iekams jūs viņus izlaižat no savām rokām. Mātes, jums jāgādā par to, lai tumsas spēki nekontrolē jūsu mazos. Jums jānoliek sava griba, lai ienaidnieks nepaceļ savu tumsas karogu jūsu mājā.¹¹

Sagatavojot arī praktiskai dzīvei. Ir tikai nedaudzi, kuri velta laiku, lai rūpīgi apdomātu, kādu zināšanu apjomu gan par laicīgajām, gan par mūžīgajām lietām var iegūt bērns savu pirmo divpadsmit vai piecpadsmit gadu laikā. Bērnam šajos dzīves gados ne tikai jāiegūst grāmatu zinības, bet arī jāamācās prasmes, kas būtiskas praktiskajai dzīvei. Pret to nedrīkst izturēties nevērīgi.¹²

[196] Napoleona mantojums. Napoleona Bonaparta raksturu lielā mērā ietekmēja viņa audzināšana bērībā. Nesaprātīgie skolotāji viņu iedvesmoja mīlestībai uz iekarojumiem, veidojot spēļu armijas un viņu ieceļot par to komandieri. Seit lika pamatu viņa nesaskaņai un asinsizliešanas karjerai. Ja šīs pašas pūles un rūpes būtu virzītas, lai viņu padarītu par labu cilvēku, piepildot viņa jauno sirdi ar evaņģēlija garu, cik ļoti atšķirīga būtu bijusi viņa biogrāfija!¹³

Hums un Voltērs. Ir zināms, ka Hums, skeptiķis, dzīves agrajos gados apzinīgi ticējis Dieva Vārdam. Bet viņš bija saistīts ar diskusiju klubu, un viņu norīkoja, lai viņš minētu argumentus par labu bezdievībai. Viņš studēja nopietni un neatlaidīgi, un viņa aktīvais un darbīgais prāts pildījās ar skepticisma sofistikā. Drīz viņš sāka ticēt tā maldīgajām mācībām, un visa viņa turpmākā dzīve nesa bezdievības tumšo zīmogu.

Kad Voltērs bija piecus gadus vecs, viņam atmiņā palika bezdievīgs dzejolis, un tā postošā ietekme nekad neizdzisa no viņa prāta. Viņš kļuva par vienu no sātana visveiksmīgākajiem aģentiem, lai aizvestu cilvēkus prom no Dieva. Tūkstoši piecelsies tiesā un par savu dvēseli bojāeju apsūdzēs bezdievīgo Voltēru.

Ar domu un jūtu palīdzību, kuras lolo agrajos gados, katrs jaunielis nosaka savu dzīves vēsturi. Pareizi, tikumīgi, vīrišķīgi ieradumi, kas veidoti jaunībā, kļūs par rakstura sastāvdaļu un parasti

iezīmēs indivīda virzību cauri dzīvei. Jaunieši var kļūt netikumīgi vai tikumīgi, kā viņi izvēlas. Viņi var tikpat labi izšķirties par patie-siem un cēliem darbiem, kā arī par lieliem noziegumiem un ļaunumu.¹⁴

[197] Annas atalgojums. Katrai mātei ir dotas nenovērtējamas iespējas, bezgalīgi dārgas priekšrocības. Pravieša Samuēla dzīves pirmo trīs gadu laikā māte viņam rūpīgi mācīja izšķirt labo un ļauno. Ar katras ikdienišķas lietas palīdzību, kas bija ap viņu, tā centās vadīt viņa domas augšup pie Radītāja. Pildot savu svinīgo solījumu atdot dēlu Kungam, viņa ar lielu pašreizējību to nodeva Eļā, augstā priesterā, uzraudzībā, lai to audzinātu kalpošanai Dieva namā. (..) Sī agrā audzināšana viņam lika izvēlēties saglabāt savu kristieša godprātīgumu. Kāds atalgojums Annai! Un kāds viņas paraugā atklāts iedrošinājums uzticēties!¹⁵

Kas pasargāja Jāzepa prātu. Jāzepam jaunībā dotās Jēkaba mācību stundas, paužot savu stingro uzticību Dievam un atkal un atkal stāstot viņam dārgās liecības par Viņa mīlošo laipnību un nerimstošajām rūpēm, bija tieši tās mācību stundas, kuras viņam bija vajadzīgas trimdā starp elkdievīgajiem cilvēkiem. Pārbaudes laikā viņš šīs mācības lietoja praktiski. Atrazdamies smagajā pārbaudījumā, viņš lūkojās uz savu Debesu Tēvu, uz kuru bija mācījies paļauties. Ja Jāzepa tēva norādījumi un paraugs būtu bijuši pretēja rakstura, tad iedvesmotā spalva nekad svētās vēstures lapaspusēs nebūtu ierakstījusi tikumības un godīguma stāstu, ko izstaro Jāzepa raksturs. Pirmie iespaidi, palikuši viņa prātā, pasargāja viņa sirdi nežēlīgajā kārdināšanas stundā un lika viņam izsaukties: "Kā lai es daru šo lielo ļaunumu un grēkoju pret Dievu?"¹⁶

Gudras audzināšanas raža. Tas ir skumjš fakts, ka jebkuru ļaunumu un neizlēmību no mātes puses ātri var ieraudzīt bērnos, un tad kārdinātājs strādā uz viņu prātiem, [198] liekot tiem būt neatlaidīgiem, sekojot savām dziņām. Ja vecāki attīstītu tās īpašības, kuras nepieciešamas lietot viņu bērnu pareizā audzināšanā, ja viņi skaidri noteiktu bērniem likumus, kuriem jāseko, un nepieļautu šo likumu pārkāpšanu, Kungs svētītu un sadarbotos gan ar vecākiem, gan bērniem.¹⁷

Jau ļoti agrā vecumā bērni kļūst uzņēmīgi pret demoralizējošiem iespādiem, tomēr neizskatās, ka vecāki, kuri saucas kristieši, saskatītu savas vadības ļauno virzienu. Ak, kaut tie varētu atzīt, ka tieksmes, kuras iedod bērnam viņa pirmajos gados, sniedz rakstura ievirzi un veido likteni vai nu mūžīgai dzīvei, vai arī mūžīgai nāvei! Bērni ir uzņēmīgi pret morāliem un garīgiem iespādiem, un tie, kuri bērībā ir gudri audzināti, var reizēm kļūdīties, bet tie nepazudīs maldos pavisam.¹⁸

¹Manuskripts 2, 1903. g.

²The Signs of the Times, 1901. g. 25. septembris

³Review and Herald, 1881. g. 30. augusts

⁴Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 132. lpp.

⁵Manuskripts 57, 1897. g.

⁶Manuskripts 64, 1899. g.

⁷Pacific Health Journal, 1890. g. aprīlis

⁸Liecības draudzei, 4. sēj., 313. lpp.

⁹Manuskripts 43, 1900. g.

¹⁰Review and Herald, 1885. g. 14. aprīlis

¹¹The Signs of the Times, 1889. g. 22. jūlijs

¹²Manuskripts 43, 1900. g.

¹³The Signs of the Times, 1910. g. 11. oktobris

¹⁴The Signs of the Times, 1910. g. 11. oktobris

¹⁵Review and Herald, 1904. g. 8. septembris

¹⁶Good Health, 1880. g. janvāris

¹⁷Manuskripts 133, 1898. g.

¹⁸The Signs of the Times, 1896. g. 16. aprīlis

37. Ieraduma spēks

[199] Kā nostiprinās ieradumi. Raksturu neveido kaut kāda darbība, laba vai ļauna. Piekoptās domas un jūtas sagatavo ceļu tādai pašai rīcībai un darbiem.¹

Tas notiek, (..) atkārtojot darbību, tad izveidojas ieradumi un nostiprinās raksturs.²

Laiks, kad veidot labus ieradumus. Raksturs galvenokārt veidojas jaunībā. Šajā laikā iegūtajiem ieradumiem ir lielāks iespaids, un tie padara cilvēkus vai nu par milžiem, vai par punduriem prāta attīstībā, jo nepareizi ieradumi var sakropļot un vājināt pašas labākās spējas. Jo agrāk sāk piesavināties kaitīgos ieradumus, jo ciešāk tie saista savu upuri un jo drošāk, ka tādi cilvēki

pazeminās savu garīgo standartu. Bet, ja tikumīgus un pareizus ieradumus izveido jau jaunībā, tad arī visā dzīvē parādās šis iespaids. Parasti izrādās, ka tie, kuri vēlākā dzīvē ciena un godā Dievu un Viņa taisnību, to mācījušies, vēl pirms pasaulei bija izdevība viņu dvēselei uzspiest grēka zīmogu. Brieduma gados cilvēki pret jauniem iespaidiem ir tikpat nejūtīgi kā cieta klints, bet jaunatne ir viegli ietekmējama.³

Ieradumus var ārēji pārveidot, bet reti kad mainīt pilnībā. Tas, ko bērns redz un dzird, ievēl dziļas līnijas maigajā prātā, kuras turp-mākie apstākļi dzīvē nevar pilnībā izdzēst. Tagad veidojas prāts, un pieķeršanās saņem virzību un spēku. [200] Atkārtotas darbības dotajā virzienā kļūst par ieradumiem. Tos vēlākā dzīvē ar stingru audzināšanu var ārēji pārveidot, bet reti kad mainīt pilnībā.⁴

Vienreiz izveidojušies, ieradumi arvien noteiktāk ietekmē raksturu. Prāts nemitīgi tiek veidots ar slimīgu vai veselīgu iespēju un priekšrocību palīdzību. Dienu pēc dienas mēs veidojam raksturus, kuri nostāda audzēkņus kā labi disciplinētus kareivjus zem Valdnieka Imanuēla karoga vai arī kā dumpiniekus zem tumsas valdnieka karoga. Kurš tas būs?⁵

Nepieciešamas neatlaidīgas pūles. Ko mēs uzdrīkstamies izdarīt vienreiz, to ir vieglāk darīt atkal. Sātības, paškontroles, taupības, pamatīgas uzcītības, veselīga, saprātīga runas veida, pacietības un īstas laipnības ieradumus nevar iegūt, sevi centīgi, stingri neuzmanot. Ir daudz vieglāk kļūt demoralizētam un samaitātam, nekā uzvarēt nepilnības, sevi kontrolējot un lolojot patiesus tikumus. Lai kādreiz mūsu dzīvēs pilnveidotos kristiešu pievilcīgās īpašības, ir nepieciešams pielikt neatlaidīgas pūles.⁶

Samaitāti bērni apdraud citus. Dievbijīgi vecāki apsvērs un plānos, kā mācīt saviem bērniem pareizus ieradumus. Drīzāk viņi izvēlēties saviem nepieredzējušiem bērniem biedrus, nevis pametīs tos, ļaujot izvēlēties pašiem.⁷

Ja agrā bērnībā bērnus neatlaidīgi un pacietīgi pareizā veidā neaudzina, viņos veidojas slikti ieradumi. Šie ieradumi attīstās viņu turpmākajā dzīvē un samaitā citus. Tie, kuru prāti saņēmuši zemu izglītību, kurus nepareizā mājas ietekme ar savu maldinošo rīcību padarījusi mazvērtīgus, nes savus nepareizos ieradumus līdzī viscaur dzīvei. Ja tie apgūst reliģisku profesiju, [201] šie ieradumi atklājas viņu reliģiskajā dzīvē.⁸

Ķēniņš Sauls – skumjš gadījums. Pirmā Israēla ķēniņa dzīves stāsts sniedz bēdīgu liecību par agrāk piekopto slikto ieradumu spēku. Jaunībā Sauls nebijās un nemīlēja Kungu; viņa štraujais gars, kas no bērnības nebija radināts pakļauties, vienmēr bija gatavs sacelties pret dievišķo autoritāti. Kas no jaunības mācās ar svētu godbijību raudzīties uz Dieva gribu un uzticīgi pildīt tiem uzliktos pienākumus, tie būs sagatavoti augstākam kalpošanas darbam vēlākā dzīvē. Bet cilvēki nevar gadiem ilgi nelietīgi izlietot tiem no Dieva dotās spējas un tad pēc patikas tās svaigas un neaptraipītas ieguldīt pilnīgi pretējā darbā.⁹

Bērns var saņemt veselīgas reliģiskas pamācības; bet, ja vecāki, skolotāji vai aizbildņi pieļauj, ka viņa raksturu ietekmē kāds nepareizs ieradums, tad šis ieradums, ja to neuzvarēs, kļūs par valdošo spēku, un bērns būs pazaudēts.¹⁰

Svarīgas ir sīkas darbības. Katrai rīcībai ir divkāršs raksturs un nozīme. Tā ir tikumīga vai netikumīga, pareiza vai nepareiza, saskaņā ar motīvu, kas to pamudina. Nepareiza rīcība, to bieži atkārtojot, atstāj neatgriezenisku iespaidu izpildītāja prātā un arī to prātos, kuri ar viņu ir saistīti jebkādas attiecībās, gan laicīgās, gan garīgās. Vecāki un skolotāji, kuri nepievērš uzmanību sīkām darbībām, kuras nav pareizas, šos ieradumus jauniešos no-stiprina.¹¹

Vecākiem uzticīgi jādarbojas ar viņiem uzticētajām dvēselēm. Tiem nevajadzētu atbalstīt savos bērnos lepnumu, izšķērdību vai mīlestību uz izrādīšanos. Nevajadzētu tiem mācīt vai paciest, ka tie apgūst sīkas nerātības, [202] kuras šķiet pievilcīgas mazos bērnos, bet kuras tiem būs jāaizmirst un kuru dēļ tiem būs jā-mainās, kad būs vecāki.¹²

Sīkas draiskulības un misēkļi var likties uzjautrinoši, kamēr bērni vēl ir mazi, un tos viņiem var atļaut un tos iedrošināt; bet, kad bērni pieaug, tie kļūst nejauki un aizvainojoši.¹³

Sliktie ieradumi veidojas vieglāk nekā labie. Visā dzīves laikā iegūtā izglītība nekad neizdzēsīs ļaunumu, kas izriet no disciplīnas trūkuma bērnībā. Viena, bet bieži atkārtota nolaidība veido ieradumu. Viena nepareiza rīcība sagatavo ceļu citai. Sliktie ieradumi veidojas vieglāk nekā labie, un tos atņemt ir daudz grūtāk.¹⁴

Mazi bērni, ja tos atstāj savā vaļā, daudz labprātāk iemācās sliktu kā labo. Slikti ieradumi vislabāk saskan ar dabisko sirdi, un lietas, kuras viņi redz un dzird zīdaiņa vecumā un bērnībā, dziļi iespiežas viņu prātos.¹⁵

Agrinie ieradumi nosaka nākotnes uzvaru vai sakāvi. Mēs katrs personīgi laicīgajā dzīvē un mūžībā būsīm tie, par ko mūs padara mūsu ieradumi. To dzīves, kuri veido pareizus ieradumus un ir uzticīgi ikviena pienākuma veikšanā, būs kā mirdzoši gaismekļi, lejojot spožus starus uz citu ceļiem; bet, ja piekopj neuzticības ieradumus, ja paviršības, kūtruma un nolaidības ieradumiem ļauj no-stiprināties, tad mākonis, kas tumšāks par pusnakti, nolaidīsies pār izredzēm šajā dzīvē un uz mūžīgiem laikiem izslēgs cilvēku no nākotnes dzīves.¹⁶

Bērnībā un jaunībā raksturs ir visvieglāk ietekmējams. Tad ir jāiegūst paškontroles spēks. Pie mājas pavarda un ģimenes lokā iegūst ietekmi, kuras sekas paliek mūžīgi. [203] To, vai cilvēks dzīves cīņā būs uzvarētājs vai zaudētājs, drīzāk nosaka ieradumi, kas nostiprinājušies dzīves agrīnajos gados, nevis dabas dotās spējas.¹⁷

¹The Youth's Instructor, 1886. g. 15. decembris

²The Signs of the Times, 1912. g. 6. augusts

³Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 45. lpp.

⁴Good Health, 1880. g. janvāris

⁵Manuskripts 69, 1897. g.

⁶Liecības draudzei, 4. sēj., 452. lpp.

⁷Review and Herald, 1890. g. 24. jūnijs

⁸Review and Herald, 1897. g. 30. marts

⁹Sentēvi un pravieši, 622. lpp.

¹⁰Liecības draudzei, 5. sēj., 53. lpp.

¹¹Review and Herald, 1898. g. 17. maijs

¹²Liecības draudzei, 1. sēj., 396. lpp.

¹³Vēstule 1, 1877. g.

¹⁴Review and Herald, 1899. g. 5. decembris

¹⁵Pacific Health Journal, 1897. g. septembris

¹⁶Liecības draudzei, 4. sēj., 452. lpp.

¹⁷Laikmetu ilgas, 101. lpp.

38. Cik svarīgi pētīt vecuma īpatnības, raksturu un temperamentu

[204] Nesteidziniet bērnus prom no bērnības. Vecākiem nekad nevajadzētu steidzināt bērnus prom no bērnības. Lai viņiem sniedz tāda rakstura mācību stundas, kuras viņu sirdis iedvesmo cēliem mērķiem; bet ļaujiet tiem būt bērniem un augt ar to vienkāršo ticību, atklātību un patiesīgumu, kas tos sagatavos izešanai De-besu karaļvalstī.¹

Katram vecumposmam ir savs skaistums. Vecākiem un skolotājiem jācenšas tā attīstīt jauniešu tieksmes, lai katrā dzīves posmā tie var parādīt savam vecumam atbilstošu skaistumu, atraisoties dabiski kā stādi dārzā.²

Viena no Kristus visbrīnīgākajām un iespaidīgākajām līdzībām ir par sējēju un sēklu. (..) Patiesības, kuras māca šī līdzība, kļuva par dzīvu realitāti paša Kristus dzīvē. Viņš gan fiziskajā, gan garīgajā būtībā sekoja dievišķajai augšanas kārtībai, ko ilustrē stāds. Viņš vēlas, lai tā darītu ikviens jauniešis. Lai gan Viņš bija De-besu Majestāte, godības Kēniņš, Viņš kļuva bērniņš Betlēmē un kādu laiku pārstāvēja savas mātes aprūpētu, bezpalīdzīgu zīdaiņi.

Bērnībā Jēzus darīja paklausīga bērna darbus. Viņš runāja un rīkojās ar bērna, ne vīra gudrību, pagodinot savus vecākus un izpalīdzīgi piepildot viņu vēlmes saskaņā ar bērna iespējām. Bet katrā savas attīstības pakāpē Viņš bija pilnīgs, [205] ar vienkāršu, dabisku bezgrēcīgas dzīves piemilību. Svētie Raksti par Viņa bērnību saka: "Bērns auga un kļuva stiprs garā, pilns gudrības: un Dieva godība bija uz Viņa." Un par Viņa jaunību pierakstīts: "Jēzus pieņēma gudrībā un augumā, Dieva un cilvēku cienīts." Lūk. 2:40,523

Raksturu dažādība starp ģimenes locekļiem. Bieži vienā ģimenē ir izteikta raksturu dažādība, jo tā ir Dieva noteiktā kārtība, ka jāapvienojas personām ar atšķirīgiem temperamentiem. Sādā gadījumā katram ģimenes loceklim vajadzētu ar svētumu izturēties pret citu jūtām un ievērot citu tiesības. Sādā veidā attīstīsies sav-starpēja uzmanība un iecietība, mazināsies aizspriedumi un nogludināsies rakstura raupjie asumi. Tā var nodrošināt saskaņu, un dažādo temperamentu kombinācija var dot labumu katram.⁴

Pētiet katra prātu un raksturu. Ikviens bērns, kuru ievēd šajā pasaulē, palielina vecāku atbildību. (..) Ir jāpēta viņa temperaments, viņa noslieces, viņa rakstura iezīmes. Ļoti rūpīgi jāaudzina vecākiem raksturīgās iezīmes, lai viņi spētu apspiest nepareizās tendences, kā arī veicināt labos iespaidus un pareizos principus.

Varmācība un skarbums šajā darbā nav vajadzīgi. Jāattīsta paškontrolē, un tai ir jāatstāj iespaids uz bērna prātu un sirdi.5

Strādāt ar cilvēku prātiem ir ļoti smalks darbs. Ar visiem bērniem nevar apieties vienādi, jo tas ierobežojums, kas jāuzliek vienam, var sagraut dzīvi citam.6

[206] Veiciniet labās īpašības; apspiediet sliktās. Tikai dažiem ir līdzsvarots prāts, jo vecāki ir ļaunprātīgi nevērīgi pret savu pienākumu veicināt labās īpašības un apspiest sliktās. Tie neatceras, ka ir pakļauti vissviniģākajam pienākumam vērot katra bērna tieksmes, ka viņu uzdevums ir mācīt bērniem labus ieradumus un labu domāšanas veidu.7

Apgūstiet katra bērna raksturu. Bērniem nepieciešamas pastāvīgas rūpes, tomēr jums nevajag ļaut tiem redzēt, ka jūs viņus arvien uzmanāt. Apgūstiet katra raksturu, kā tas atklājas saistībā citam ar citu, un tad centieties labot viņu kļūdas, veicinot pretējās īpašības. Bērni jāmāca, ka gan garīgo, gan fizisko spēku attīstība balstās uz viņiem pašiem; tā ir personīgu pūļu sasniegums. Viņiem agri jāiemācās, ka laimi nevar atrast savtīgā apmierinājumā; tā seko tikai pienākumam. Vienlaikus mātei jācenšas darīt savi bērni laimīgi.8

Garīgās vajadzības ir tikpat svarīgas kā fiziskās. Daži vecāki rūpīgi izturas pret savu bērnu laicīgajām vajadzībām; viņi laipni un uzticīgi tos kopj slimības gadījumā un tad domā, ka ir savu pienākumu paveikuši. Šeit viņi kļūdās. Viņu darbs ir tikai sācies. Ir jārūpējas par prāta vajadzībām. Ir nepieciešama prasme piemērot zāles ievainotam prātam.

Bērniem ir tikpat smagi pārbaudījumi, ko nest, tikpat mokoši savā raksturā, kādi tie ir gados vecākām personām. Vecāki visos gadījumos nejūt to pašu. Bieži viņu prāti apmulst. Viņi darbojas saskaņā ar kļūdainiem uzskatiem un jūtām. Sātans tos sit, un viņi padodas tā kārdinājumiem. Viņi runā uzbudinātā tonī un tā, ka izraisa dusmas savos bērnos, un dažreiz ir prasīgi un īgni. [207] Nabaga bērni pārņem to pašu garu, un vecāki nav sagatavoti viņiem palīdzēt, jo viņi paši ir grūtību cēlonis. Dažreiz liekas, ka it viss notiek nepareizi. Visapkārt ir īgnums, un visi pavada nožēlojamus, nelaimīgus brīžus. Vecāki vairo nabaga bērnus un domā, ka tie ir ļoti nepaklausīgi un nevaldāmi, sliktākie bērni pasaulē, bet patiesībā nemiera cēlonis ir viņos pašos.9

Veiciniet draudzīgumu. Nelīdzsvarots prāts, straujš raksturs, īgnums, skaudība un greizsirdība liecina par vecāku nolaidību. Šīs ļaunās rakstura iezīmes nes lielu nelaimi to īpašniekiem. Cik daudziem trūkst biedru un draugu mīlestības, kura tiem varētu būt, ja tie būtu draudzīgāki. Cik daudzi rada nepatīkšanas visur, kur vien viņi iet, un visā, ar ko viņi ir nodarbināti!10

Dažādiem raksturiem nepieciešama dažāda disciplīna. Bērniem ir atšķirīgi raksturi, un vecāki nevar vienmēr visiem piemērot vienas un tās pašas disciplīnas metodes. Ir dažādas prāta iezīmes, un tās ar lūgšanām jāpēta, lai tās varētu pilnveidot saskaņā ar Dieva noteikto mērķi.11

Mātes, (..) veltiet laiku, lai iepazītos ar saviem bērniem. Pētiet viņu raksturus un temperamentus, lai zinātu, kā ar tiem apieties. Dažiem bērniem nepieciešams vairāk uzmanības nekā citiem.12

Apejoties ar panākumus nesološiem bērniem. Ir daži bērni, kuriem vajadzīga pacietīgāka disciplīna un laipnāka audzināšana nekā citiem. Viņi mantojumā ir saņēmuši neiepriecinošas rakstura īpašības, un tādēļ viņiem vairāk nepieciešama līdzjūtība un mīlestība. [208] Ar neatlaidīgām pūlēm šos kaprīzos bērnus var sagatavot vietai Meistara darbā. Viņu īpašumā var būt neatraisīti spēki, kuri, ja tos pamodinātu, viņus darītu spējīgus aizpildīt atbildīgākas vietas nekā tie, no kuriem gaidīja daudz vairāk.

Ja jums ir bērni ar īpašiem raksturiem, neļaujiet mazdūšības kaitīgajai ietekmei tādēļ gulties pār viņu dzīvēm. (..) Palīdziet viņiem, parādot iecietību un līdzjūtību. Stipriniet tos ar mīlošiem vārdiem un laipniem darbiem, lai viņi varētu uzvarēt savas nepilnības.13

Jūs varat iemācīt vairāk nekā domājat. Tiklīdz kā māte iemīl Jēzu, viņa vēlas savus bērnus audzināt Viņam. Bērna raksturu agrīnajos gados jūs varat izkopt daudz vairāk nekā jums šķiet. Dārgajam Jēzus vārdam vajadzētu būt ģimenes vārdam.14

1Good Health, 1880. g. marts

2Audzināšana, 107. lpp.

3Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 140., 141. lpp.

4The Signs of the Times, 1886. g. 9. septembris

5Manuskripts 12, 1898. g.

6Manuskripts 32, 1899. g.

7The Signs of the Times, 1884. g. 31. janvāris

8The Signs of the Times, 1882. g. 9. februāris

9Liecības draudzei, 1. sēj., 384. lpp.

10Kristīgās audzināšanas pamati, 67. lpp.

11Good Health, 1880. g. jūlijs

12Review and Herald, 1901. g. 9. jūlijs

13Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 115., 116. lpp.

14Manuskripts 17, 1893. g.

39. Griba kā veiksmes faktors

[209] Katram bērnam ir jāsaprot gribasspēks. Griba ir valdošais spēks cilvēka dabā, kas sev pakļauj visas citas spējas. Griba nav gaume vai tieksme, bet izšķirošs spēks, kas strādā cilvēku bērnos, liekot tiem paklausīt vai nepaklausīt Dievam.¹

Ikvienam bērnam jāsaprot patiesais gribasspēks. Viņam jāpalīdz ieraudzīt, cik lielu atbildību ietver šī dāvana. Griba ir (..) spēks izlemt vai izvēlēties.²

Veiksme nāk tad, kad gribu pakļauj Dievam. Ikvienai cilvēciskai būtnei, kas apveltīta ar saprātu, ir spēks izvēlēties labo. Katrā dzīves piedzīvojumā Dieva Vārds mums saka: "Izvēlieties šodien, kam jūs kalposiet". Joz. 24:15 Jebkurš var nolikt savu gribu Dieva gribas pusē, var izvēlēties Viņam paklausīt, un tādējādi, savienojot sevi ar dievišķajiem spēkiem, viņš nostāsies vietā, kur nekas nespēs viņu piespiest darīt ļaunu. Katrā jaunietī, katrā bērņā ir spēks, lai ar Dieva palīdzību izveidotu rakstura taisnumu un dzīvotu derīgu dzīvi.

Vecāks vai skolotājs, kurš pēc šādiem norādījumiem māca bērnam paškontroli, būs ļoti noderīgs un tikpat veiksmīgs. Virspusējam novērotājam viņa darbs var neliekties vislabākā priekšzīme; to var nenovērtēt tik augsti kā tā darbu, kurš pakļauj bērna prātu un gribu absolūtai autoritātei; bet pēc gadiem varēs ieraudzīt labākas audzināšanas metodes panākumus.³

[210] Nevājiniet, bet virziet bērna gribu. Saudzējiet visu gribas spēku, jo cilvēcīgai būtnei tas viss ir vajadzīgs, dodiet tam pareizu virzienu. Izturieties pret to gudri un maigi, kā pret svētu dārgumu. Nesasiet to gabalos, bet ar patiesu paraugu gudri veidojiet un kaldiniet to, līdz bērns sasniedz atbildīgu vecumu.⁴

Bērni jau agri jāmāca pakļaut savu gribu un tieksmes savu vecāku gribai un autoritātei. Mācot saviem bērniem šo mācību, vecāki tiem iemāca pakļauties Dieva gribai, paklausīt Viņa prasībām un sagatavo tos būt par Kristus ģimenes locekļiem.⁵

Lai vadītu, ne satriektu. Gan vecākiem, gan skolotājiem vajadzētu pētīt, kā virzīt bērna attīstību, netraucējot to ar pārmērīgu kontroli. Pārāk liela uzraudzība ir tikpat slikta kā pārāk maza. Mēģinājums "salauzt" bērna gribu ir šausmīga kļūda. Katra saprāts ir atšķirīgi veidots; kaut gan ar varu iespējams nodrošināt ārēju pakļaušanos, audzinātāji tā panāk pretējo – daudzos bērnos sirds vēl noteiktāk saceļas. Pat ja vecākiem vai skolotājiem izdotos panākt kontroli, pēc kuras tie tiecas, iznākums bērnam var būt ne mazāk kaitīgs. (..)

Tā kā atteikšanās no savas gribas dažiem skolēniem ir daudz grūtāka nekā citiem, tad skolotājam paklausība savām prasībām ir jāpadara tik viegla, cik vien iespējams. Gribu vajag vadīt un veidot, nevis ignorēt vai salauzt.⁶

Vadiet, bet nekad nedzeniet. Atzīstiet, ka jūsu uzraudzībā esošie bērni ir personības, tāpat kā jūs. Vienmēr centieties viņus vadīt, bet nekad nedzeniet.⁷

Gribas vingrināšana paplašina un stiprina prātu. Bērns var būt tā audzināts, ka viņam (..) nav pašam savas gribas. [211] Pat viņa individualitāte var saplūst ar to cilvēku, kurš vada viņa audzināšanu. Viņa griba, līdz pat visiem nolūkiem un mērķiem, ir pakļauta skolotāja gribai. Bērniem, kurus šādi skolo, vienmēr pietrūks morālas enerģijas un individuālas atbildības. Viņi nav mācīti vadīties no

saprāta un principa; viņu gribu ir kontrolējis kāds cits, un prāts nav pamodināts, lai tas ar vingrinājumu palīdzību varētu paplašināties un kļūt stiprāks. Tie nav virzīti un disciplinēti ar cieņu pret savu īpašo ķermeņa uzbūvi un prāta iespējām, lai pēc vajadzības liktu lietā savus stiprākos spēkus.⁸

Ja notiek gribu sadursme. Ja bērns ir stūrgalvīgs, tad māte, ja viņa saprot savu atbildību, atklās, ka šī stūrgalvība ir daļa no mantojuma, ko viņa tam nodevusi. Viņa neuzskatīs bērna gribu kā kaut ko, kas jāsalauž. Ir reizes, kad saduras mātes un bērna apņemšanās, kad stingra, rūpīgi pārdomāta mātes griba sastopas ar nesaprātīgu bērna gribu un kad savu gadu priekšrocības un pieredzes dēļ vadību pārņem māte, vai arī bērna jaunākā, nedisciplinētā griba uzņemas vadību pār vecākā gribu. Tādās reizēs ir nepieciešama liela gudrība; jo ar negudru vadību, ar skarbu piespiešanu bērnu var sabojāt šai un nākamajai dzīvei. Ar gudrības trūkumu var pazaudēt it visu.

Tā kā gan mātei, gan bērnam tā būs smaga cīņa, tad šādas krīzes izcelšanos vajadzētu pieļaut reti. Jāparāda liela uzmanība, lai izvairītos no tāda iznākuma. Ja tomēr lieta ir tik tālu, tad bērns jāvada pie pakļāvības vecāku pārākajai gudrībai. Mātei savi vārdi pilnīgi jākontrolē. [212] Nedrīkst komandēt paceltā tonī. Neko nedrīkst darīt, kas attīstītu bērnam izaicinošu garu. Mātei jāizzina, kādā veidā ar viņu apieties, lai viņu vilktu pie Jēzus. Viņai ticībā jālūdz, lai sātans nebūtu uzvarētājs pār bērna gribu. Notiekošo vēro Debesu eņģeļi.

Mātei jāapzinās, ka Dievs ir viņas palīgs, ka mīlestība ir viņas veiksmes atslēga, viņas spēks. Ja viņa ir gudra kristiete, viņa nemēģinās ar varu pakļaut bērnu. Viņa lūgs, un lūdzot viņa pati sevī sajūtīs garīgās dzīves atjaunošanos. Viņa redzēs, ka tajā pašā brīdī spēks, kas darbojas viņā, darbojas arī bērnam. Bērnu nepiespiež, un viņš tiek vadīts un kļūst lēnprātīgāks; tā cīņa ir izcīnīta. Katra laipna doma, katra pacietīga rīcība, katrs gudrs savaldības vārds ir līdzīgs zelta āboliem sudraba traukā. Māte ir ieguvusi daudz dārgāku uzvaru nekā vārdos var izteikt. Viņa ir atjaunojusi gaismu un palielinājusi pieredzi. "Patiesā Gaisma, kas apgaismo ikvienu cilvēku" ir pakļāvusi viņas gribu. Pēc vētras ir miers, līdzīgi kā saules atspīdums pēc lietus.⁹

Vecākiem jāpaliek jauniem savā dvēselē. Pārāk maz ir tādu, kas saprot, cik svarīgi, tik tālu, cik iespējams, atcerēties pašu jauneklīgās izjūtas un nekļūt savā dabā skarbiem un bez līdzjūtības. Dievam patīktu, ja vecāki savienotu bērna piemīlīgo vienkāršību ar vīrišķības un šievišķības spēku, gudrību un briedumu. Dažiem nekad nav bijusi īsta bērniība. Viņi nekad nav priecājušies par pusaudža dzīves brīvību, vienkāršību un svaigumu. Viņus rāja un noraidīja, pārmeta un sita, [213] līdz kamēr bērna nevainību un pašlūgumu atklātību nomainīja bailes, skaudība, greizsirdība un divkosība. Tādiem vecākiem reti kad piemīt rakstura iezīmes, kuras viņu pašu mazuļu bērniību padarītu laimīgu.¹⁰

Liela kļūda. Lielu kļūdu izdara, kad kontroles robežlīnijas ieliek bērna rokās un mājās tam atļauj pārņemt varu un kontroli. Tas dod nepareizu virzienu brīnišķīgajai lietai – gribasspēkam. Bet to dara un turpinās darīt, jo tēvi un mātes savā neapķerībā un apsvērumos ir aklī.¹¹

Māte, kura padevās savam raudošajam bērnam. Tavam bērnam (..) nepieciešama gudra roka, lai viņu pareizi vadītu. Viņam jāva raudāt pēc tā, ko viņš gribēja, līdz tas viņam izveidojās par ieradumu. Viņam jāva raudot griezties pie sava tēva. Atkal un atkal, viņam dzirdot, vecāki citiem stāstīja, kā viņš ar raudāšanu cenšas izspiest kaut ko no sava tēva, līdz to ir dabūjis. Ja man būtu jūsu bērns, viņš pārmainītos trijās nedēļās. Es viņam ļautu saprast, ka mans vārds ir likums, un laipni, bet noteikti īstenotu savus nolūkus. Es nepakļautu savu gribu bērna gribai. Jums šeit ir darāms darbs, un jūs daudz esat zaudējuši, jau agrāk to nesaprotot.¹²

Izlutināta bērna nelaimīgā dzīve. Ikviens bērns, kuru rūpīgi un ar lūgšanām nedisciplinē, būs nelaimīgs šajā pārbaudes laikā un izveidos tik nemīlīgas rakstura iezīmes, ka vēlāk Kungs tos nevarēs pievienot savai ģimenei Debesīs. Izludinātam bērnam viscaur dzīvei jānes milzīgs slogs. Pārbaudījumos, vilšanās un kārdinājumos viņš sekos savai nedisciplinētajai, nepareizi virzītajai gribai.¹³

Bērni, kuriem ļauj iet pašiem savu ceļu, [214] nav laimīgi. Nepakļautā sirdī nav ne kripatiņas dusas un apmierinātības. Prāts un sirds jādisciplinē un pareizi jāsavaldā, lai raksturs saskaņotos ar gudrajiem likumiem, kas pārvalda mūsu eksistenci. Nemiers un neapmierinātība ir izdabāšanas un egoisma augļi.¹⁴

Daudzu pārdzīvojumu cēlonis. Skumjie pārdzīvojumi, kuri izrādās tik bīstami draudzes uzplaukumam un kuri neticīgajiem liek maldīties un novērsties šaubās un neapmierinātībā, parasti ceļas no nepakļāvības un sacelšanās gara, kas ir uzplaucis tādēļ, ka vecāki izdabājuši agrā jaunībā. Cik daudzas dzīves ir izpostītas, cik daudz pastrādāti noziegumi, pakļaujoties pēkšņam kaislībām, kuras

vajadzēja apspiest bērniņā, kad prāts bija uzņēmīgs, kad sirdi viegli varēja ietekmēt pareizais un tā bija atkarīga no mātes mīlošās gribas. Morālā jaunuma pamatā lielā mērā ir nemākulīga bērnu audzināšana.¹⁵

1Liecības draudzei, 5. sēj., 513. lpp.

2Audzināšana, 289. lpp.

3Turpat

4Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 116. lpp.

5Manuskripts 119, 1899. g.

6Audzināšana, 288., 289. lpp.

7Liecības draudzei, 5. sēj., 653. lpp.

8Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 74. lpp.

9Vēstule 55, 1902. g.

10Good Health, 1880. g. marts

11Manuskripts 126, 1897. g.

12Vēstule 5, 1884. g.

13Manuskripts 126, 1897. g.

14Liecības draudzei, 4. sēj., 202. lpp.

15Turpat

40. Esiet paraugs kristīgajos principos!

[215] Bērns atdarinās vecākus. Tēvi un mātes, jūs esat skolotāji; jūsu bērni ir skolēni. Jūsu mazie atdarina jūsu balsi toni, jūsu izturēšanos, jūsu garu.¹

Bērni atdarina savus vecākus, tāpēc ļoti jāuzmanās, lai tiem rādītu pareizu priekšzīmi. Vecāki, kas mājās ir laipni un pieklājīgi un reizē stingri un noteikti, tās pašas īpašības redzēs izpaužamies savos bērnos. Ja vecāki ir atklāti, godīgi un krietni, tad arī viņu bērni būs tiem līdzīgi. Ja vecāki pielūdz un godā Dievu, to pašu darīs arī viņu bērni.²

Ģimenē tēviem un mātēm jābūt saviem bērniem tāda priekšzīme, kādu viņi vēlētos, lai tie atdarina. Viņiem vienam pret otru jāparāda godbijīga cieņa vārdos, skatienos un darbībā. Atklājot savu bērnu priekšā Jēzus Kristus raksturu, viņiem vajadzētu parādīt, ka tos kontrolē Svētais Gars. Atdarināšanas spējas ir spēcīgas. Bērniņā un jaunībā, kad šīs spējas ir visaktīvākās, jauniešiem ir jāsniedz pilnīgs paraugs. Bērniem ir jājūt uzticība saviem vecākiem un tā jāapgūst mācības, kuras tiem pasniedz.³

Māciet ar vārdiem un ar priekšzīmi. Māte, izglītojot savu bērnu, nemitīgi atrodas skolā. Skolējot savu bērnu, viņa pati ik dienas mācās. Mācību stundas par paškontroli, kuras viņa sniedz savam bērnam, [216] viņai jāpraktizē pašai. Rīkojoties ar dažādiem savu bērnu prātiem un noskaņojumiem, viņai nepieciešamas asas uztveres spējas, vai arī viņai draud briesmas nepareizi novērtēt un izturēties neobjektīvi pret saviem bērniem. Ja viņa vēlas, lai viņas bērni būtu pieklājīgi un laipni, tad mājas dzīvē viņai jākopj laipnības likums. Tā bērni katru dienu ar pamācību un paraugu atkārtos šo mācību vielu.⁴

Arī skolotāji skolā audzinās jūsu bērnus, bet jūsu paraugs paveiks vairāk, nekā varētu sasniegt ar jebkuriem citiem līdzekļiem. Jūsu sarunas, veids, kā jūs kārtojat savas darījumu lietas, patika un nepatika, kuru jūs izrādāt, viss palīdz veidot raksturu. Laipna nostāja, paškontrolē, pašsavaldīšanās, pieklājība, ko jūsu bērns jūsos redz, viņam ir ikdienas mācību stundas. Līdzīgi kā laiks, šī izglītība nemitīgi turpinās, un šai ikdienas skolas ievirzei vajadzētu izveidot jūsu bērnu tādu, kādam viņam vajadzētu būt.⁵

Piesargieties, ka neesat rupji pret saviem bērniem. (..) Pieprasiet paklausību un neļaujiet sev runāt pavirši ar saviem bērniem, jo jūsu manieres un jūsu vārdi ir viņu mācību grāmata. Maigi un delikāti palīdziet viņiem pārdzīvot šo viņu dzīves posmu. Lai jūsu klātbūtnes saulesgaisma veido saulesgaismu viņu sirdīs. Sie augošie zēni un meitenes ir ļoti jūtīgi, un ar rupjību jūs varat sabojāt visu viņu dzīvi. Esiet uzmanīgas, mātes; nekad nerāijieties, jo tas nekad nepalīdz.⁶

Vecākiem jābūt paškontroles paraugiem. Bērni jātur tik brīvi no uztraukuma, cik vien iespējams; tādēļ mātei jābūt mierīgai un nesteidzīgai, brīvai no visiem uzbudinājumiem un nervozas steigas. Tā ir disciplīnas skola kā viņai, tā arī bērnam. Mācot pašizliedzības mācību bērniem, [217] viņa izglīto arī pati sevi, lai būtu par paraugu saviem bērniem. Ar maigu interesi apstrādājot bērnu sirds augsni, lai varētu pakļaut dabiskās grēcīgās tieksmes, viņai pašai savos vārdos un izturēšanās veidā jāizkopj Gara piemīlīgās īpašības.⁷

Viena pār sevi gūta uzvara būs milzīga vērtība un iedrošinājums jūsu bērniem. Jūs varat nostāties uz izdevīga pamata, sakot: "Es esmu Dieva zemkopis; es esmu Dieva celtne. Es nolieku sevi zem Viņa rokas, lai tiktu veidots pēc dievišķās līdzības, lai es varētu būt līdzstrādnieks Dievam, veidojot savu bērnu prātus un raksturus tā, lai tiem būtu vieglāk staigāt Kunga ceļu." Tēvi un mātes, ja jūs spējat savaldīt sevi, jūs iegūsiet lielas uzvaras, savaldot savus bērnus.⁸

Paškontroles augļi. Vecāki, katru reizi, kad jūs zaudējat paškontroli un runājat un rīkojaties nepacietīgi, jūs grēkojat pret Dievu. Eņģelis, kas jūs novēro, pieraksta katru nepacietīgu, nepiesardzīgu vārdu, ko jūs bezrūpīgi vai jokojoties izrunājat viņu klātbūtnē; katru vārdu, kas nav šķīsts un cēls, viņš atzīmē kā traipu uz jūsu kristīgā rakstura. Runājiet laipni ar saviem bērniem. Atcerieties, cik jūs paši esat jūtīgi, cik maz spējat panest pārmetumus, un neuzlieciet viņiem to, ko jūs nevarat panest; jo viņi ir vājāki nekā jūs un nevar tik daudz izturēt. Paškontroles, apdomības un centības augļi no jūsu puses būs simtkārtīgi.

Lai jūsu patīkamie, priecīgie vārdi vienmēr būtu kā saulesstari jūsu ģimenē.⁹

Ja vecāki ilgojas, lai viņu bērni būtu taisni un rīkotos pareizi, tad viņiem pašiem jābūt pareiziem gan teorijā, gan praksē.¹⁰

[218] Bērnus ietekmē to rīcība, kas sevi uzskata par kristiešiem. Ir tādi sabata turētāju bērni, kuriem jau bērnībā mācīja ievērot sabatu. Daži no tiem ir ļoti labi bērni, uzticīgi pienākumam laicīgos jautājumos; taču viņi nejūt dziļu pārliecību par grēku un nejūt vajadzību no tā atgrīzties. Tas ir bīstams stāvoklis. Viņi vēro to cilvēku uzvedību un centienus, kas sevi sauc par kristiešiem. Viņi redz dažus, kuri ieņem augstus amatus, bet kuri nav apzinīgi kristieši, un pārbauda savus ieskatus un rīcību ar šiem piedauzības akmeņiem; un, tā kā viņu pašu dzīvēs neatklājas atklāts grēks, viņi sevi pievilj ar domu, ka ar tiem viss ir kārtībā.¹¹

Rakstu mācībām nav lielākas ietekmes uz jaunatni tādēļ, ka tik daudziem vecākiem šķiet, ka viņi tic Dieva Vārdam, bet viņu dzīvēs tā spēku noliedz. Reizēm jaunieši izjūt Vārda spēku. Viņi redz dārgo Kristus mīlestību. Viņi redz Viņa rakstura skaistumu, kalpošanā Viņam nodotas dzīves iespējas. Bet pretstatā viņi redz to dzīves, kas uzskata, ka godā Dieva pamācības.¹²

Vecākiem jāsaaka "nē" kārdināšanām. Mātes, nesekojošas pasaules paradumiem, jūs varat saviem bērniem rādīt paraugu, kā būt uzticīgām Dievam, un tādā veidā viņiem mācīt teikt "nē". Māciet saviem bērniem, kāda nozīme ir padomam: "Ja grēcinieki tevi vilina, neseko viņiem." Bet, ja jūs vēlaties, lai jūsu bērni spēj atsacīt kārdināšanām, jums pašām jābūt spējīgām teikt "nē". Mācēt pateikt "nē" pieaugušam cilvēkam ir tikpat nepieciešami kā bērnam.¹³

Esiet paraugi lēnprātībā. Vecāki, esiet laipni un lēnprātīgi pret saviem bērniem, un viņi iemācīsies lēnprātību. [219] Parādīsim savās mājās, ka mēs esam kristieši. Es uzskatu, ka tāda ticības apliecība, kas mājās dzīvē netiek atklāta laipnībā, iecietībā un mīlestībā, ir bezvērtīga.¹⁴

Uzmaniet gan savu balss toni, gan vārdus. Lai no jūsu lūpām neizlaužas neviens īgns, skarbs vai straujš vārds. Kristus žēlastība gaida jūsu lūgumus. Viņa Gars pārvaldīs jūsu sirdi un apziņu, valdot pār jūsu vārdiem un darbiem. Nekad nezaudējiet pašcieņu ar pārsteidzīgiem, neapdomīgiem vārdiem. Pielūkojiet, lai jūsu vārdi ir šķīsti, jūsu sarunas – svētas. Rādiet bērniem tādu paraugu, kādu jūs vēlētos, lai viņi atdarina. (..) Lai valda miers, patīkami vārdi un priecīgas sejas izteiksmes!

Vecāki nevar būt valdonīgi bez riska. Viņi nedrīkst parādīt kundzisku, kritizējošu, kļūdas meklējošu garu. Vārdi, kurus tie runā, tonis, kādā tie runā, viņu bērniem ir mācību stundas uz labu vai uz ļaunu. Tēvi un mātes, ja dusmīgi vārdi birst no jūsu lūpām, jūs mācāt saviem bērniem runāt tādā pašā veidā, un Svētā Gara attīrošā ietekme kļūst neiedarbīga. Pacietīgi turpināt darīt labu ir būtiski, ja vēlaties pildīt savu pienākumu pret saviem bērniem.¹⁵

Vecāki ir Dieva līdzekļi rakstura veidošanā. Jūsu bērnu prāts ieņem savu formu, veidojas viņu pieķeršanās un raksturi. Bet pēc kāda parauga? Lai vecāki atceras, ka viņi ir līdzekļi šajos procesos. Un tad, kad tie varbūt gulēs kapā, viņu atstātais darbs nezudīs un par tiem sniegs vai nu labu, vai sliktu liecību.¹⁶

Iespiežot dievišķās līdzības zīmogu. Jums jāpamāca, jābrīdina un jādod padomi, vienmēr atceroties, [220] ka jūsu skatieniem, vārdiem un rīcībai ir tiešs sakars ar jūsu mīļo nākotnes gaitām. Jūsu darbs nav uzgleznot skaistu formu uz audekla vai izkalt to marmorā. Jūsu pienākums ir cilvēka dvēselē iespiest dievišķās līdzības zīmogu.¹⁷

- 2Liecības draudzei, 5. sēj., 319., 320. lpp.
- 3Review and Herald, 1894. g. 13. marts
- 4Pacific Health Journal, 1890. g. jūnijs
- 5Review and Herald, 1899. g. 27. jūnijs
- 6Manuskripts 127, 1898. g.
- 7Manuskripts 43, 1900. g.
- 8Vēstule 75, 1898. g.
- 9The Signs of the Times, 1884. g. 10. aprīlis
- 10Good Health, 1880. g. janvāris
- 11Liecības draudzei, 4.sēj., 40. lpp.
- 12Audzināšana, 259. lpp.
- 13Review and Herald, 1891. g. 31. marts
- 14Manuskripts 97, 1909. g.
- 15Vēstule 28, 1890. g.
- 16Vēstule 8a, 1896. g.
- 17Pacific Health Journal, 1890. g. jūnijs
- 18The Signs of the Times, 1882. g. 25. maijs

10. DAĻA. DISCIPLĪNA UN TĀS VADĪŠANA

41. Disciplīnas mērķis

[223] Pašsavaldīšanās – augstākais mērķis. Disciplīnas uzdevums ir iemācīt bērnam pašsavaldīšanos. Viņam jā māca pašaielīdzība un paškontrolē. Tādēļ tiklīdz kā viņš spēj saprast, viņa prāts jā nostāda paklausības pusē. Lai visa darbošanās ar bērnu ir tāda, kas parāda, ka paklausība ir taisnīga un saprātīga. Palīdziet viņam ieraudzīt, ka visas lietas ir pakļautas likumam un ka nepaklausība beigās noved pie nelaimes un ciešanām. Kad Dievs saka “tevi nebūs”, Viņš mīlestībā mūs brīdina no nepaklausības sekām, lai mūs pasargātu no ļaunuma un zaudējuma.¹

Nostādot gribasspēku. Patiesais aizrādījuma mērķis ir sasniegts tikai tad, ja pats ļaundaris saskata savu vainu un griba brīvprātīgi ir gatava tās labošanai. Kad tas ir sasniegts, norādiet viņam uz piedošanas un spēka avotu.²

Tie, kas māca saviem skolēniem sajūst, ka viņos pašos atrodas spēks, lai kļūtu par godīgiem un derīgiem vīriem un sievietēm, vienmēr būs veiksmīgi.³

Labojot ieradumus, noslieces, ļaunās tieksmes. Vecāku darbs ir apvaldīt, vadīt un kontrolēt. Viņi nevar padarīt lielāku ļaunumu, kā ļaut saviem bērniem apmierināt visas viņu bērnišķīgās iegribas un kaprīzes un ļaut tiem sekot savām pašu tieksmēm; viņi nevar tiem nodarīt neko sliktāku, kā atstāt viņu prātos iespaidu, ka tie dzīvo, lai izpatiktu sev un izklaidētu sevi, lai izvēlētos savus ceļus un meklētu savu prieku un sabiedrību. (..) Jauniešiem nepieciešami vecāki [224], kas tos izglīto un disciplinē, labo viņu sliktos ieradumus un noslieces, kā arī ravē viņu ļaunās tieksmes.⁴

Salauziet sātana cietoksni. Mātes, jūsu bērnu liktenis lielā mērā atrodas jūsu rokās. Ja jūs nepildāt pienākumu, jūs varat viņus nolikt sātana rindās un tos padarīt par viņa līdzekļiem, lai aizvestu postā citas dvēseles. Vai arī jūsu uzticīgā disciplīna un dievbijīgais paraugs var viņus vadīt pie Kristus, un viņi savukārt ietekmēs citus, ar jūsu starpniecību izglābjot daudzas dvēseles.⁵

Palūkosimies rūpīgi un sāksim “uzņemt nolaistos valdziņus”. Sadragāsim ienaidnieka cietokšņus! Līdzjūtīgi labosim mūsu mīļos un sargāsim tos no ienaidnieka spēka. Nekļūstiet mazdūšīgi!⁶

Māciet cienīt vecāku un dievišķo autoritāti. Bērni (..) jāaudzina, jāizglīto un jādisciplinē, kamēr tie kļūst paklausīgi saviem vecākiem, parādot cieņu viņu autoritātei. Šādā veidā viņu sirdis tiks iepotēta cieņa pret dievišķo autoritāti, un audzināšana ģimenē būs kā skola, kas sagatavo ģimenei Debesīs. Bērībā un jaunībā jāsaņem tāda rakstura audzināšana, lai bērns būtu sagatavots uzņemt savus reliģiskos pienākumus un tā kļūtu derīgs Debesu galmam.⁷

Viņš, kurš ir visu zināšanu avots, izteica derīguma stāvokli iemiesāšanai Debesu svētlaimē šajos vārdos: “Svētīgi tie, kas tur Viņa baušļus, lai tiem būtu tiesības uz dzīvības koku un tie varētu caur vārtiem ieiet pilsētā.” Paklausība Dieva baušļiem ir Debesu cena, un paklausība saviem vecākiem Kungā ir vissvarīgākā mācību stunda, kas bērnam jāapgūst.⁸

[225] Paklausība principa pēc, nevis piespiedu kārtā. Izstāstiet saviem bērniem precīzi, ko jūs no viņiem prasāt. Tad lieciet viņiem saprast, ka jūsu vārds ir likums, un tam ir jāpaklausa. Tā jūs viņiem

mācāt cienīt Dieva baušļus, kas skaidri paziņo "tev būs" un "tev nebūs". Daudz labāk tavam zēnam ir paklausīt principa pēc, nekā piespiedu kārtā.⁹

Nešaubīgas uzticības mācība. Īzāku sasien trīcošas, mīlošas viņa līdzcietīgā tēva rokas, jo tā teica Dievs. Dēls pakļaujas upurim, jo viņš tic sava tēva godīgumam. (..)

Šis Ābrahāma ticības darbs ir uzrakstīts mūsu labā. Tas mums sniedz milzīgu mācību par uzticību Dieva prasībām, lai cik bargas un dzelošas tās arī būtu; un tas māca bērnus pilnīgi pakļauties saviem vecākiem un Dievam. Ābrahāma paklausība mums māca, ka nekas nav pārāk dārgs, lai to atdotu Dievam.¹⁰

Jaunieši atsauksies uzticībai. Jaunatne jāietekmē ar domu, ka viņiem uzticas. Viņi izjūt pagodinājumu un vēlas, lai tos ciena, un tās ir viņu tiesības. Ja audzēkņiem rodas iespaids, ka viņi nevar iziet un ienākt, apsēsties pie galda vai būt kaut kur citur, pat savās istabās, bez uzraudzības, bez kritiskas acs, kas viņus vēro, lai kritizētu un nosūdzētu, tad jūsu rīcībai būs demoralizējošs iespaids un no nodarbībām vairs nebūs nekāda prieka. Šī nemitīgā uzraudzība ir vairāk nekā vecāku aizgādība un daudz ļaunāka; jo gudri vecāki ar smalkjūtību bieži var redzēt cauri virsējam slānim un saskatīt nemierīgajā prāta darbībā jauniešu ilgas vai arī kārdināšanu ietekmi un sastādīt plānus rīcībai, lai darbotos pretī ļaunumam. Bet šī pastāvīgā uzraudzība nav dabiska un veicina ļaunumu, [226] no kā ir jācenšas izvairīties. Lai jauniešiem nostiprinātos fiziskā veselība un attīstītos saskanīgs raksturs, tiem ir nepieciešamas kustības, prieks un laimīga, patīkama gaisotne.¹¹

Pašpārvalde pretstatā absolūtai autoritātei. Ir daudzas ģimenes ar bērniem, kas liekas labi audzināti, kamēr ir saskaņā ar mācību disciplīnu; bet, kad sistēma, kas liek pildīt likumus, pārtrūkst, viņi izrādās nespējīgi domāt, rīkoties vai patstāvīgi izlemt. Šie bērni tik ilgi atradās dzelžainā vadībā, tiem neļāva pašiem domāt un rīkoties tajās lietās, kur tieši bija ļoti pareizi pašiem darboties, līdz viņiem vairs nebija ticības sev, lai rīkotos pēc sava sprieduma, iegūstot personīgu pieredzi. Un, kad tie uzsāk no vecākiem neatkarīgu dzīvi, tad citu spriedums viņus pavisam viegli vada nepareizā virzienā. Viņiem nav rakstura noturības. Tad, kad tas bija nepieciešams, viņiem neiemācīja paļauties pašiem uz savu spriedumu, un tādēļ viņu prāts neattīstījās un nenostiprinājās pareizi. Viņi tik ilgi bijuši pilnīgā vecāku pārvaldībā, ka pilnīgi paļaujas uz tiem; vecāki viņiem ir prāta un sprieduma vietā.

No otras puses, jauniešiem nevajag ļaut, lai tie domā un rīkojas pilnīgi neatkarīgi no savu vecāku un skolotāju sprieduma. Bērniem jāmača cienīt pieredzējušu spriedumu un ļauties vecāku un skolotāju vadībai. (..) Viņi jāaudzina tā, lai viņu prāts būtu vienots ar viņu vecāku un skolotāju prātu, un tā jāpamāca, lai viņi varētu redzēt pamatotību šiem padomiem. Tad, kad tie dosies tālāk projām no savu vecāku un skolotāju vadošajām rokām, [227] viņu raksturi nebūs kā vēja svaidītas niedres.

Jauniešu skarba audzināšana, pareizi nevadot viņus domāt un darboties pašiem ar savām spējām un domāšanas veidu, lai ar šo līdzekļu palīdzību tiem būtu domu izaugsme, pašcieņas jūtas un ticība savām spējām rīkoties, izveido šķiru, kurai ir vāji prāta un morālie spēki. Un, kad viņi nostāsies pasaulē, lai rīkotos paši, tie atklās faktu, ka viņus dresēja kā zvērus, nevis izglītoja. Vecāki viņu gribu nevis vadīja, bet spieda pakļauties ar rupju disciplīnu.¹²

Ļaunais iznākums, kad viens prāts ietekmē otru. Tie vecāki un skolotāji, kuri lepojas ar savu pilnīgo kontroli pār savā aprūpē esošo bērnu prātu un gribu, panākot pakļaušanos ar spēka un baiļu palīdzību, pārtrauktu lepoties, ja viņi spētu izsekot šo bērnu dzīvei nākotnē. Tie gandrīz nemaz nav sagatavoti uzņemties dzīves skarbās atbildības. Kad šie jaunieši vairs neatrodas savu vecāku un audzinātāju pārraudzībā un ir spiesti domāt un rīkoties patstāvīgi, viņi gandrīz noteikti iet nepareizā virzienā un padodas kārdināšanu spēkam. Viņi nepadara savu dzīvi par uzvaru, un šos pašus trūkumus var redzēt viņu reliģiskajā dzīvē. Ja bērnu un jauniešu skolotājiem parādītu viņu kļūdainās disciplīnas rezultātu nākotnē, viņi mainītu savas izglītības plānu. Šīs kategorijas skolotāji, kuri ir apmierināti, ka viņiem ir gandrīz pilnīga kontrole pār savu skolēnu gribu, nav visveiksmīgākie skolotāji, lai gan ārējā būtība uz laiku var būt maldinoša.

[228] Dievam nekad nav bijis nolūks, lai viena cilvēka prāts pilnībā kontrolētu otra prātu. Un tie, kas pūlas savu skolēnu individualitātes šakausēt ar savējām un būt viņiem prāta, gribas un sirdsapziņas vietā, uzņemas baismīgu atbildību. Šie skolēni īpašā gadījumā var izskatīties kā ļoti trenēti kareivji. Bet, kad ierobežojumus atņem, tad redzams, ka trūkst neatkarīgas, principu vadītas rīcības.¹³

Ar izveicību un pacietīgām pūlēm. Lai jauniešus veidotu pareizi, ir nepieciešama prasme un pacietīgas pūles. Īpaši bērniem, kuri ienākuši pasaulē, apkrauti ar ļaunā mantojumu – savu vecāku grēku tiešām sekām, vajadzīga visrūpīgākā izglītība, lai attīstītu un stiprinātu viņu morālās un intelektuālās spējas. Un vecāku atbildība ir patiešām smaga. Ļaunās tieksmes ir rūpīgi jāapspiež un maigi jānorāj;

prāts jānudina uz labu. Bērns jāiedrošina mēģināt vadīt sevi. Turklāt tas viss jādara saprātīgi, vai arī vēlamais nodoms tiks izjaukts.¹⁴

1Audzināšana, 287. lpp.

2Turpat, 291. lpp.

3Kristīgās audzināšanas pamati, 58. lpp.

4Manuskripts 12, 1898. g.

5The Signs of the Times, 1882. g. 9. februāris

6Review and Herald, 1895. g. 16. jūlijs

7Review and Herald, 1894. g. 13. marts

8Manuskripts 12, 1896. g.

9Review and Herald, 1904. g. 15. septembris

10Liecības draudzei, 3. sēj., 368. lpp.

11Kristīgās audzināšanas pamati, 114. lpp.

12Liecības draudzei, 3. sēj., 132., 133. lpp.

13Turpat, 133., 134. lpp.

14Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 138. lpp.

42. Kā sākt disciplinēšanu?

[229] Nepaklausīgs bērns kā pēdējo dienu iezīme. Viena no pēdējo dienu zīmēm ir bērnu nepaklausība saviem vecākiem. Vai vecāki apzinās savu atbildību? Šķiet, ka daudzi ir pazaudējuši no redzesloka sargājošās rūpes, kuras tiem vajadzētu parādīt saviem bērniem, un ļauj viņiem nodoties ļaunām kaislībām un tiem nepaklausīt.¹

Bērni ir Kunga mantojums, un, ja vecāki nesniedz viņiem tādu audzināšanu, kas viņus dara spējīgus staigāt Kunga ceļu, viņi pamet novārtā svētu pienākumu. Tā nav Dieva griba vai nolūks, ka bērniem jākļūst rupjiem, nepieklājīgiem, nepaklausīgiem, nepateicīgiem, nesvētiem, pārsteidzīgiem, augstprātīgiem, vairāk baidu nekā Dieva mīļotājiem. Raksti šo sabiedrības stāvokli parāda kā pēdējo dienu zīmi.²

Iecietīgi vecāki noraida Debesu kārtību. Debesīs ir perfekta kārtība, pilnīga saskaņa un vienprātība. Ja vecāki šajā dzīvē izvairās pa-ķļaut savus bērnus pienācīgai autoritātei, kā viņi var cerēt, ka viņus uzskatīs par derīgiem sabiedrotājiem svētajiem eņģeļiem miera un harmonijas pasaulē?³

Tie, kas nav cienījuši kārtību un disciplīnu šajā dzīvē, necienīs kārtību, ko ievēro Debesīs. Viņus nekad nevar ielaist debesīs, jo visi, kas būs cienīgi ieiet, milēs kārtību un cienīs disciplīnu. Raksturi, kurus veido šajā dzīvē, noteiks nākotnes likteni. Kad Kristus nāks, Viņš nepārveidos personas raksturu. (..) Vecākiem nevajadzētu pamest novārtā nevienu pienākumu, kas tiem jāpilda savu bērnu labā. Viņiem tie jāaudzina, [230] lai tie varētu būt par svētību sabiedrībai šeit un iegūtu mūžīgās dzīves atalgojumu nākotnē.⁴

Kad sākt disciplinēt. Brīdis, kad bērns sāk izvēlēties pats savu gribu un ceļu, ir brīdis, kad sākt viņu audzināt disciplīnas jomā. To var nosaukt par neapzināto izglītošanu. Tieši tad ir jāsāk darbs, apzināts un spēcīgs. Lielākais šī darba slogs gulstas uz māti. Viņai ir pirmās rūpes par bērnu, un viņai ir jāieliek tādas audzināšanas pamats, kas palīdzēs bērnam attīstīt stipru, līdzsvarotu raksturu. (..)

Bieži vien jau zīdaiņi parāda visnoteiktāko gribu. Ja to nepakļauj gudrākai autoritātei, nekā bērna neaudzinātās vēlmēs, tad sātans pārņem kontroli pār prātu un kaislībām, saskaņojot tos ar savu gribu.⁵

Pametot novārtā disciplinēšanas un audzināšanas darbu, līdz nostiprinās nepareiza nostāja, bērniem tiek nodarīts visnopietnākais ļaunums, jo viņi izaug savtīgi, izvēlīgi un milēt nespējīgi. Viņi nepatīk sev pašiem, un arī citiem nepatīk viņu sabiedrība; tādēļ viņi vienmēr ir neapmierināti. Mātes darbs jāuzsāk agrā vecumā, nedodot sātānam izdevību kontrolēt mazuļu prātu un dabu.⁶

Apspiediet pirmo ļaunuma parādīšanos. Vecāki, jums jābūt pirmā disciplīnas mācību stunda, kad bērni vēl ir zīdaiņi jūsu rokās. Māciet tiem pakļaut savu gribu jūsējai. To var paveikt, lietojot nosvērtu roku un parādot noteiktību. Vecākiem pilnīgi jākontrolē pašiem savs gars un ar maigumu, bet tomēr noteiktību, jāvirza bērna griba, līdz tā nedomā neko citu, bet pakļaujas viņu vēlmēm.

[231] Vecāki pārāk vēlu sāk disciplinēt savus bērnus. Pirmo dusmu izpausmi nepakļauj, un bērns aug ar ietiepību, kas pieaug līdz ar viņu un nostiprinās līdz ar viņa spēku.⁷

“Pārāk mazs, lai sodītu?” Ēlis neveidoja savu ģimeni pēc tiem likumiem, kurus Dievs bija ieteicis nama pārvaldīšanai. Viņš vadījās pats no sava sprieduma. Maigais tēvs raudzījās pavirši uz savu dēlu kļūdām un grēkiem viņu bērnībā, glaimodams sev, ka ar laiku tie izaugs no savām jaunajām tieksmēm. Tagad daudzi pieļauj tādu pašu kļūdu. Tie domā, ka viņiem ir labāki audzināšanas paņēmieni nekā tie, kādus Dievs norādījis savā Vārdā. Tie ļauj nostiprināties bērnu jaunajām tieksmēm un, aizbaidinādami sevi, droši saka: viņi ir par jauniem, lai sodītu, pagaidīsim, lai kļūst vecāki un var visu izprast. Tā sliktajiem ieradumiem ļauj nostiprināties, līdz tie kļūst par otru dabu. Bērni aug, neizjūtot nekādus ierobežojumus, un viņu rakstura īpašības kļūst tiem par lāstu uz visu dzīvi un ir spējīgas atdzimt vēl citos.

Nav lielāka lāsta mājās kā tad, ja jauniešiem atļauj rīkoties pēc sava prāta. Kad vecāki izpilda katru bērna vēlēšanos un ļauj tiem darīt to, par ko zina, ka tas bērniem nebūs par labu, tad bērni drīz vien zaudē visu cieņu pret vecākiem, visu godbijību pret Dieva vai cilvēku autoritāti, un sātans tos pakļauj savai gribai. Vienas ģimenes iespaids, kurā nav nokārtotas locekļu savstarpējās attiecības, ir visai liels un iedarbojas postoši uz visu sabiedrību. Tā kļūst par ļaunuma straumi, no kā cieš pati ģimene, draudze un valsts.⁸

Nolieciet mājas audzināšanu pāri citām nodarbībām. Daudzi norāda uz mācītāju, skolotāju un citu augstas reputācijas cilvēku bērnu mācīšanos un godbijību un saka – ja šie cilvēki ar savām pārākajām priekšrocībām kļūdās ģimenes vadīšanā, tad tiem, kuri ir nelabvēlīgākā situācijā, nevajag cerēt uz veiksmi. Jautājums, kas jāizvirza, ir: [232] Vai šie cilvēki ir devuši saviem bērniem to, ko saņemt ir viņu tiesības: labu paraugu, uzticīgus norādījumus un piemērotus ierobežojumus? Atmetot šīs vissvarīgākās lietas, tādi vecāki dod sabiedrībai bērnus, kuriem ir nelīdzsvarots prāts, viņi ir nepacietīgi ierobežojumos un nekompetenti praktiskās dzīves pienākumos. Tā viņi sagādā pasaulei kaitējumu, kas pārsniedz visu to labo, ko panāk viņu darbi. Šie bērni pārnes savu samaitāto raksturu kā mantojumu uz savām atvasēm, un vienlaikus viņu ļaunais piemērs un ietekme samaitā sabiedrību un nodara postījumu draudzē. Mēs nevaram domāt, ka jebkurš cilvēks, lai cik lielas ir viņa iespējas un derīgums, vislabāk kalpo Dievam vai pasaulei, ja viņš savu laiku atdod citām nodarbēm, izturoties nolaidīgi pret saviem bērniem.⁹

Ir apsolīta Debesu sadarbība. Dievs svētīs taisnīgu un pareizu disciplīnu. Bet “bez manis”, saka Kristus, “jūs nenieka nespējat”. Debesu saprāts nevar sadarboties ar tēviem un mātēm, kas ir nolaidīgi savu bērnu audzināšanā, kas atļauj sātanam vadīt šo mazā cilvēciņa dzīvības mehānismu, šo jauneklīgo prātu kā instru-mentu, caur kuru ļaunais var pārtraukt Svētā Gara darbu.¹⁰

¹Review and Herald, 1854. g. 19. septembris

²The Signs of the Times, 1894. g. 17. septembris

³Liecības draudzei, 4. sēj., 199. lpp.

⁴Turpat, 429. lpp.

⁵Vēstule 9, 1904. g.

⁶Manuskripts 43, 1900. g.

⁷Liecības draudzei, 1. sēj., 218. lpp.

⁸Sentēvi un pravieši, 578., 579. lpp.

⁹The Signs of the Times, 1882. g. 9. februāris

¹⁰Manuskripts 126, 1897. g.

43. Disciplīna mājās

[233] Labi sakārtotas, labi disciplinētas ģimenes. Tiem, kas sevi dēvē par kristiešiem, ir pienākums parādīt pasaulei labi sakārtotas, labi disciplinētas ģimenes – ģimenes, kuras parāda patiesās kristietības spēku.¹

Gudri audzināt un izglītot bērnus nav viegli. Tikko vecāki centīsies turēties pie Kunga sprieduma un bijības, radīsies grūtības. Bērni atklās savu samaitātību, kas saista viņu sirdis. Viņi parādīs mīlestību uz neprātu un neatkarību, naidu pret ierobežojumiem un disciplīnu. Viņi krāps un izteiks melus. Pārāk daudzi vecāki bērnus par šīm kļūdām nevis soda, bet gan padara sevi aklus, neredz, kas aiz tā slēpjas, un neatklāj šo lietu patieso nozīmi. Tādēļ bērni turpina piekopt krāpšanu, veidojot raksturu, ko Dievs nevar atzīt par labu.

Dieva Vārdā izvirzīto standartu neievēro vecāki, kuriem nepatīk, kā daži to dēvē, lietot it kā pārlietu bargas metodes savu bērnu izglītošanā. Daudziem vecākiem ir noteikta nepatika pret Dieva Vārda svētajiem principiem, jo šie principi viņiem uzliek pārāk daudz atbildības. Bet turpmākā aina, kuru visi vecāki ir spiesti ieraudzīt, rāda, ka Dieva ceļš ir vislabākais un ka vienīgo drošības un laimes ceļu var atrast paklausībā Viņa gribai.²

Bērna savaldīšana nav viegls uzdevums. Sabiedrībā pastāvošajā lietu stāvoklī vecākiem nav viegls uzdevums savaldīt savus bērnus un pamācīt viņus saskaņā ar Bībeles taisnības likumu. Kad viņi audzinās savus bērnus pēc Dieva Vārda priekšrakstiem, [234] līdzīgi kā vecais Abrahāms, pavēlot savai saimei pēc sevis, bērni domās, ka vecāki pārspilē rūpes un ir nevajadzīgi prasīgi.3

Maldīgas idejas par savaldīšanu. Vecāki, ja jūs vēlaties Dieva svētību, sekojiet Abrahāma paraugam. Apspiediet ļauno un iedrošiniet labo. Dažos gadījumos ir labāk stingri pavēlēt, nekā izpatikt bērna tieksmēm un izpriecām.4

Atļaut bērnam sekot viņa dabīgajām tieksmēm nozīmē viņam atļaut samaitāties un kļūt par ļaunuma ekspertu. Gudri vecāki saviem bērniem neteiks: "Seko pats savai izvēlei; ej, kur tu vēlies, un dari, ko vēlies!" Viņi sacīs: "Uzklausī Kunga norādījumus!" Ir jāizveido un jāievieš gudri likumi un noteikumi, lai nesabojātu mājas dzīves skaistumu.5

Kāpēc izputēja Āhana ģimene. Vai esat apdomājuši, kāpēc bija tā, ka visi, kuri bija saistīti ar Āhanu, arī bija padoti Dieva sodam? Tas bija tādēļ, ka viņus neaudzināja un neizglītoja saskaņā ar norādījumiem, kurus tiem deva Dieva likuma augstais standarts. Āhana vecāki bija savu dēlu izglītojuši tā, ka viņš jutās brīvs nepaklausīt Kunga vārdam. Viņa dzīvē ieaudzinātie principi viņu vadīja apieties ar saviem bērniem tā, ka arī tie tika sabojāti. Viena cilvēka prāts ietekmē otra prātu, un sods, kas ietvēra arī Āhana radniekus, atklāj faktu, ka pārkāpumā bija iesaistīti visi.6

Akla vecāku pieķeršanās – lielākais šķērslis audzināšanā. Vecāku nolaidības grēks ir gandrīz universāls. Pārāk bieži pastāv akla pieķeršanās tiem, [235] ar ko mēs esam dabiski saistīti. Šī pieķeršanās ieņem milzīgus apjomus; to nelīdzsvaro gudrība jeb dievbijība. Akla vecāku pieķeršanās ir lielākais šķērslis pienācīgā bērna audzināšanā. Tā aizkavē disciplīnu un audzināšanu, ko pieprasa Kungs. Reizēm izskatās, ka šī pieķeršanās vecākiem laupa saprātu. Līdzīgi kā ļaunuma maigā līdzjutība, arī nežēlība maskējas tā saucamās mīlestības ietērpā. Tā ir bīstamā zemūdens straume, kas ved bērnu postā.7

Vecāki ir pastāvīgās briesmās, izdabājot dabiskajām tieksmēm uz tā rēķina, lai paklausītu Dieva likumam. Daudzi vecāki, lai izpatiktu saviem bērniem, atļauj to, ko Dievs aizliedz.8

Vecāki ir atbildīgi par to, kas varēja būt viņu bērni. Ja tēvs un māte kā skolotāji mājās bērniem atļauj kontroles robežas pārņemt savās rokās un kļūt untumainiem, viņi ir atbildīgi par to, kas bērni varēja būt pretējā gadījumā.9

Tie, kas seko savām tieksmēm, akli pieķeroties saviem bērniem, izdabājot tiem, apmierinot viņu savtīgās vēlmes un nemācot tos ņemt vērā Dieva autoritāti, lai norātu grēku un izlabotu ļaunumu, pauž to, ka viņi savus ļaunos bērnus godā vairāk nekā Dievu. Viņi vairāk ir noraizējušies par to, kā pasargāt savu reputāciju, nevis kā pagodināt Dievu, viņi vairāk alkst izpatikt saviem bērniem nevis Dievam. (..)

Tos, kam ir par maz drosmes, lai labotu nepareizo, vai kuri kūtruma un intereses trūkuma dēļ nepieliek neatlaidīgas pūles, lai šķīstītu ģimeni vai Dieva draudzi, uzskata kā atbildīgus par ļaunumu, [236] kas izriet no nepildītā pienākuma. Ja, lietojot vecāku vai mācītāja autoritāti, mēs būtu varējuši apstādināt ļaunumu, bet neesam to darījuši, tad esam par to tikpat atbildīgi, it kā tā būtu mūsu pašu rīcība.10

Nav vietas favorīstismam. Vecākiem ir ļoti dabiski būt neobjektīviem pret saviem bērniem. Īpaši, ja šie vecāki jūt, ka viņiem pašiem piemīt augstāki talanti, viņi uzskatīs savus bērnus pārākus par citiem. Tādējādi to, ko stingri nosodītu citos, viegli pieļauj saviem bērniem kā smalku un asprātīgu. Lai gan šis favorīstisms ir dabisks, tas ir netaisnīgs un nekristīgs. Mūsu bērniem nodara daudz ļauna, ja viņu kļūdām ļauj palikt nelabotām.11

Nezejiet ne uz kādu kompromisu ar ļauno. Ir jābūt skaidram, ka Dieva vadība neatzīst nekādu kompromisu ar ļauno. Ne mājā, ne skolā nedrīkst paciest nekādu nepaklausību. Ne vecāki, ne skolotājs, ja viņu sirdīs ir rūpes par aizgādībā esošajiem, neļaidīsies kompromisā ar stūrgalvību, kas nepakļaujas autoritātei vai ķeras pie atrunām un izvairīšanos, lai izbēgtu paklausībai. Tā nav mīlestība, bet sentimentālisms, kas niekojas ar noziegumu, ar pielabināšanos vai piekukuļošanu, cenšoties nodrošināt piekāpšanos un visbeidzot pieņemot kādu aizvietojošu prasītās lietas vietā.12

Pārāk daudzās ģimenēs valda pārliedzīga izdabāšana sev un nepaklausība, kas neizlabota paslīd garām, vai arī izpaužas valdonīgs, kundzisks gars, kas rada briesmīgu ļaunumu bērnu raksturos. Reizēm

vecāki viņus labo tik netaktiski, ka padara nožēlojamas viņu dzīves, un tie zaudē visu cieņu pret tēvu, māti, brāļiem un māsām.13

[237] Vecākiem trūkst izpratnes par pareizajiem principiem. Ir sirdi plosošī redzēt vecāku muļķību viņiem dotās Dieva autoritātes lietošanā. Cilvēkiem, kuri visā citā ir konsekventi un inteligenti, trūkst izpratnes par principiem, kas jāievieš mazuļu audzināšanā. Viņi nedod tiem pareizos norādījumus īstajā laikā, kad pareizi norādījumi, dievbijīgs paraugs un stingra nostāja ir visvairāk nepieciešama, lai vadītu pareizā gultnē nepieredzējušos prātus, kuri neizprot pieviļošo un bīstamo ietekmi, ar kuru tiem jāsa-stopas it visur.14

Lielākās ciešanas nāca pār cilvēku ģimeni, jo vecāki atstāja dievišķo plānu, lai sekotu savām iedomām un nepilnīgi attīstītajām idejām. Daudzi vecāki seko tieksmēm. Viņi aizmirst, ka bērnu tagadējais un nākotnes labums prasa inteligentu disciplīnu.15

Dievs nepieņem nekādu atvainošanu par sliktu vadību. Vecāku sliktas vadības dēļ pārāk bieži bērnu sirdis nostiprinās sacelšanās, turpretī, ja būtu uzņemts pareizs virziens, bērnam būtu izveidojies labs un harmonisks raksturs.16

Kamēr vecākiem ir spēks, lai disciplinētu, izglītotu un audzinātu savus bērnus, lai viņi iedarbina šo spēku Dieva labā. Viņš no tiem prasa šķīstu, nevainīgu, nelokāmu paklausību. Neko citu Viņš necietīs. Viņš nepieņems nekādu attaisnojumu par bērnu sliktu vadīšanu.17

Pārvariet dabisko spītības garu. Daži bērni dabiski ir daudz spītīgāki nekā citi un nepakļausies disciplīnai. Tā viņi sevi padara ļoti nepievilcīgus un nesamierināmus. Ja mātei trūkst gudrības, lai tiktu galā ar šo rakstura fāzi, [238] tad sekos visnelaimīgākā notikumu secība, jo šādi bērni ies savu ceļu līdz bojāejai. Cik briesmīgi bērnam ir lolot spītības garu ne tikai bērnībā, bet arī vēl brieduma gados, un tāpēc, ka bērnībā trūka savstarpējas saskaņas, vīra un sievas gados lolot sarūgtinājumu un nelaipnību pret māti, kura nepakļāva savus bērnu savaldībai.18

Nekad nesaki bērnam: "Es ar tevi neko nevaru iesākt." Nekad neliec savam bērnam dzirdēt, ka tu saki: "Es ar tevi neko nevaru iesākt!" Tik ilgi, cik mums ir pieeja pie Dieva troņa, mums kā vecākiem būtu jānokaunas izrunāt jebkādu šādu vārdu. Sauc uz Jēzu, un Viņš tev palīdzēs pienest savus mazos Viņam.19

Ģimenes vadība ir cītīgi jāstudē. Esmu dzirdējusi mātes sakām, ka viņām trūkst spēju, kādas ir citiem, lai vadītu ģimeni, ka tas ir sevišķs talants, kurš viņām nepiemīt. Tām, kuras apzinās trūkumu šajā sakarā, ģimenes vadīšana jāpadara par savu cītīgāko studiju priekšmetu. Un tomēr visvērtīgākos citu ieteikumus nevar pieņemt bez apdomas un izšķiršanas. Tos nevar vienādi lietot ikvienas mātes apstākļiem vai katra ģimenes bērna īpašajam raksturam un temperamentam. Lai māte rūpīgi izzina citu pieredzi, piezīmējot atšķirību starp viņu metodēm un viņas pašas metodēm, lai viņa pārbauda tās, kuras šķiet patiesi vērtīgas. Ja viens disciplīnas veids nedod gaidīto, izmēģiniet citu plānu un rūpīgi vērojiet ietekmi.

Mātēm vairāk kā citiem jāpieradina sevi pārdomām un izpētei. Ja viņas būs neatlaidīgas šajā virzienā, [239] tad atklās, ka iegūst spējas, pār kurām domāja, ka tās viņām trūkst, un ieraudzīs, ka mācās pareizi veidot savu bērnu raksturus. Sajā darbā ieliktais pūles un domas atklāsies bērnu paklausībā, viņu vienkāršībā, kautrībā un šķīstumā; un tas bagātīgi atmaksās visas pūles.20

Vecāki, esiet vienoti disciplīnā. Mātei vienmēr vajadzētu sadarboties ar tēvu savās pūlēs ielikt pamatu labam, kristīgam raksturam savos bērnos. Mīlošam tēvam nevajadzētu aizvērt acis uz savu bērnu kļūdām, jo vadīt to labošanu nav patīkami.21

Bērna prātā jānostiprina pareizie principi. Ja vecāki ir vienoti šajā disciplinēšanas darbā, bērns sapratis, ko no viņa prasa. Bet, ja tēvs ar vārdu vai skatienu parāda, ka viņš nepiekrīt mātes lietotajai disciplīnai, ja viņš jūt, ka viņa ir pārāk stingra un domā, ka viņam skarbums jāatsver lutinot un izdabājot, bērns tiks sabojāts. Līdzjutīgais tēvs vai māte praktizē krāpšanu, un bērns drīz iemācīsies, ka var rīkoties pēc savas patīkas. Vecāki, kuri pastrādā šo grēku pret saviem bērniem, ir atbildīgi par viņu dvēseļu bojāeju.22

Pieķeršanās un autoritātes savstarpējā ietekme. Ļaujiet Debesu godības gaismai apspīdēt jūsu raksturu, lai mājās varētu spīdēt saulesgaisma. Lai valda miers, patīkami vārdi un priecīga sejas izteiksme. Tā ir akla pieķeršanās, nevis maigums, kas ar negudru izpatikšanu iedrošina grēku, un kas gan cits ir visnežēlīgākais ļaunums, ja ne viltus mīlestība, kas atļauj bērniem valdīt un padara vecākus par viņu kaprižu vergiem! Nevajadzētu valdīt ne vecāku partejiskumam, [240] ne

apspiešanai. Pieķeršanās un autoritātes savstarpējā ietekme sniegs pareizo ietekmi ģimenei.²³

Disciplinējot atklājiet Dieva raksturu. Īstenojot Bībeles norādījumus, esiet noteikti, esiet izlēmīgi, bet esiet brīvi no visām kaislībām. Paturiet prātā, ka tad, kad jūs kļūstat skarbi un neapdomīgi savu mazuļu priekšā, jūs mācāt arī viņiem tādiem būt. Dievs prasa jums izglītot savu bērnu, ienesot disciplinēšanā gudra, Dieva pārvaldībā esoša skolotāja prasmīgo vadību. Ja jūsu mājās izmanto Dieva pārveidojošo spēku, jūs paši būsiet pastāvīgi mācekļi. Jūs pārstāvēsiet Kristus raksturu, un jūsu pūles šinī virzienā iepriecinās Dievu. Nekad neatstājiet novārtā darbu, kas jāpaveic pret jaunākajiem Kunga ģimenes locekļiem. Jūs, vecāki, esat savas mājas gaisma. Tad lieciet savai gaismai spīdēt patīkamos vārdos, mierinošos balsos toņos. Iznīciniet visu dzēlīgumu pret bērniem, lūdzot Dievu pēc paškontroles. Un eņģeļi būs jūsu mājās, jo viņi ievēros jūsu gaismu. Disciplina, ko jūs dodat saviem bērniem, no jūsu pareizi vadītās mājas kā stipras, skaidras straumes izplatīsies pasaulē.²⁴

Nekāda novirze no pareiziem principiem. Agrāk ņēma vērā vecāku autoritāti; bērni pakļāvās saviem vecākiem un tos bijāja un godāja; bet šajās pēdējās dienās šī kārtība ir mainījusies. Daži vecāki pakļaujas saviem bērniem. Viņi baidās darboties pret bērnu gribu, un tā pakļaujas viņiem. Bet, kamēr bērni ir zem vecāku jumta, atkarīgi no viņiem, tiem ir jāpakļaujas viņu vadībai. Vecākiem jārikojas ar izlēmību, pieprasot, lai to, ko viņi uzskata par pareizu, ņemtu vērā.²⁵

[241] Speriet ārkārtējus soļus, ja nodomātā nepaklausība ir ārpus kontroles. Daži iecietīgi, mieru mīloši vecāki baidās parādīt pilnīgu autoritāti pār saviem nevaldāmajiem dēliem, lai tie neaizskriētu prom no mājām. Dažiem būtu labāk rīkoties tā, nekā palikt mājās, dzīvojot uz vecāku rēķina un vienlaikus minot kājām gan cilvēcisko, gan dievišķo autoritāti. Tādiem bērniem iegūt pilnībā neatkarību, kura viņiem šķiet tik iekārojama, varētu būt visizdevīgākā pieredze, lai saprastu, ka dzīve maksā pūles. Lai vecāki zēnam, kurš draud aizbēgt no mājām, saka: "Mans dēls, ja tu esi apņēmis drīzāk atstāt mājas, nekā ievērot taisnīgus un pareizus noteikumus, mēs tevi neaizturēsim. Ja tu domā sastapt pasauli daudz draudzīgāku nekā vecākus, kuri par tevi rūpējas kopš zīdaiņa vecuma, tad tev tava kļūda ir jāaptver pašam. Kad tu vēlēsi nākt uz sava tēva mājām, lai pakļautos viņa autoritātei, tu būsi gaidīts. Pienākumi ir abpusēji. Saņemot ēdienu, apģērbu un vecāku rūpes, tev ir pienākums pakļauties mājas likumiem un vispārējai disciplīnai. Manu māju nevar piesārņot ar tabakas smaku, apgānīt ar dzērumu. Es vēlos, lai Dieva eņģeļi varētu ienākt manā mājā. Ja tu esi pilnībā apņēmis kalpot sāta-nam, tad tajā sabiedrībā, kuru tu mīli, tev būs tikpat nelāgi kā mājās."

Tāda pieeja tūkstošiem apstādinās ātro lejupejošo gaitu. Bet pārāk bieži bērni zina, ka viņi var darīt pašu jaunāko, un tomēr negudra māte viņus aizstāvēs un noslēps viņu pārkāpumus. Daudzi dumpīgi dēli triumfē, jo viņu vecākiem nav drosmes viņus apvaldīt. (..) Viņi neuzspiež paklausību. Tādi vecāki savus bērnus iedrošina uz izlaidību un [242] ar savu negudro iecietību apkauno Dievu. Visgrūtāk kontrolējamie elementi skolās un koledžās ir tieši šie dumpīgie, samaitātie jaunieši.²⁶

Nepagurstiet, labu darīdami. Vecāku darbs ir nemitīgs. Nevajadzētu enerģiski noturēt pozīcijas vienu dienu un nākamo pamest novārtā. Daudzi ir gatavi darbu sākt, bet nav labprātīgi tajā būt neatlaidīgi. Viņi ir dedzīgi darīt kādu lielu lietu, pienest kādu lielu upuri; bet viņi izvairās no nepārtrauktām rūpēm un pūlēm ikdienas dzīves mazajās lietās, ik stundu apcirt un audzināt untumainās tieksmes, darboties, izsakot norādījumus, pārmetumus vai iedrošinājumus, pa drusciņai, kā tas ir vajadzīgs. Viņi vēlas, lai bērni vienā mirklī, nevis pa maziem solīšiem izlābo savas kļūdas un izveido pareizus raksturus, sasniedzot kalnu virsotnes; un tādēļ, ka viņu cerības tūlīt nepiepildās, viņi kļūst mazdūšīgi. Lai visas šīs personas iegūst drosmi, atceroties apustuļa vārdus: "Ne-pagurstiet labu darīdami: jo istā laikā mēs pļausim, ja nepagursim."²⁷

Bērni, kas ievēro sabatu, var kļūt neiecietīgi pret ierobežojumiem un domāt, ka viņu vecāki ir pārāk stingri; viņu sirdīs var pamosties smagas jūtas un neapmierinātība, viņi var lolot nelaimīgas domas pret tiem, kuri strādā viņu tagadnes, nākotnes un mūžības labā. Bet, ja dzīve turpinātos vēl dažus gadus, viņi svētītu savus vecākus par šīm stingrajām rūpēm un uzticīgo uzmanību pret tiem viņu pieredzes trūkuma gados.²⁸

Lasiet brīdinājumus no Dieva Vārda. Kad bērni kļūdās, vecākiem vajadzētu veltīt laiku, lai tiem maigi lasītu no Dieva Vārda tādus brīdinājumus, kuri ir tieši piemērojami viņu gadījumam. Kad viņi ir noguruši, [243] kārdināti vai mazdūšīgi, citējiet viņiem brīnišķīgos mierinājuma vārdus un uzmanīgi tos vadiet uzticēties Jēzum. Tādā veidā jūs jauno prātu virzīsiet uz to, kas ir šķīsts un cēls. Un, tā kā dzīves lielās problēmas un Dieva rīcība ar cilvēci ir atvērti sapratnei, tiks vingrinātas domāšanas spējas un izveidosies pareizs spriedums, tajā pašā laikā sirdī iespējot dievišķās patiesības mācības. Tā vecāki ik dienas var veidot savu bērnu raksturus, lai tie varētu būt sagatavoti nākotnes pasaulei.²⁹

- 2Review and Herald, 1897. g. 30. marts
- 3The Signs of the Times, 1884. g. 17. aprīlis
- 4Vēstule 53, 1887. g.
- 5Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 112. lpp.
- 6Manuskripts 67, 1894. g.
- 7Review and Herald, 1897. g. 6. aprīlis
- 8Review and Herald, 1901. g. 29. janvāris
- 9Review and Herald, 1904. g. 15. septembris
- 10Sentēvi un pravieši, 578. lpp.
- 11The Signs of the Times, 1881. g. 24. novembris
- 12Audzināšana, 290. lpp.
- 13Vēstule 75, 1898. g.
- 14Manuskripts 119, 1899. g.
- 15Manuskripts 49, 1901. g.
- 16Liecības draudzei, 3.sēj., 532., 533. lpp.
- 17Review and Herald, 1897. g. 13. aprīlis
- 18Manuskripts 18, 1891. g.
- 19Review and Herald, 1895. g. 16. jūlijs
- 20The Signs of the Times, 1886. g. 11. marts
- 21Liecības draudzei, 1. sēj., 546, 547. lpp.
- 22Manuskripts 58, 1899. g.
- 23Review and Herald, 1891. g. 15. septembris
- 24Manuskripts 42, 1898. g.
- 25Liecības draudzei, 1. sēj., 216., 217. lpp.
- 26Review and Herald, 1882. g. 13. jūnijs
- 27The Signs of the Times, 1881. g. 24. novembris
- 28Liecības draudzei, 1. sēj., 400. lpp.
- 29Review and Herald, 1882. g. 13. jūnijs

44. Pāraudzināšanas vadīšana

[244] Lūdziet Kungu ienākt un valdīt. Pieprasiet paklausību savā ģimenē; bet, to darot, meklējiet kopā ar saviem bērniem Kungu un lūdziet Viņu ienākt un valdīt. Jūsu bērni var izdarīt kaut ko tādu, kas pieprasa sodu, bet, ja jūs ar viņiem rīkosieties Kristus garā, tad viņu rociņas apķersies ap jūsu kaklu, viņi paši pazemosies Kunga priekšā un atzīs savas kļūdas. Ar to pietiek. Viņiem tad nevajag sodu. Pateiksimies Kungam, ka Viņš ir atvēris ceļu, pa kuru mēs varam aizsniegt katru dvēseli.¹

Ja jūsu bērni ir nepaklausīgi, viņi ir jāizlabo. (..) Pirms viņu labošanas ejiet paši lūgšanā pie Kunga, lai Viņš mīkstina un pa-klāuj jūsu bērnu sirdis un dod jums gudrību, kā ar viņiem rīkoties. Es nezīnu nevienu pašu gadījumu, kad šī metode nebūtu izrādījusies derīga. Tu nevari panākt, lai bērns saprot garīgas lietas, kamēr sirds ir kaislību satraukta.²

Pamāciet bērnu pacietīgi. Kungs vēlas, lai bērnu sirdis no pašas bērnības atdotu kalpošanā Viņam. Kamēr viņi ir pārāk mazi, lai ar tiem apspriestos, virziet viņu prātus, cik labi vien spējat; un, kad viņi kļūst vecāki, māciet viņiem ar norādījumiem un paraugu, ka jūs nevarat apmierināt viņu nepareizās vēlmes.

Māciet viņus pacietīgi. Dažkārt viņi būs jāsoda, bet nekad to nedariet tādā veidā, ka viņi justu, ka tos soda dusmās. Ar tādu pieeju jūs tikai izdarīsiet vēl lielāku ļaunumu. No daudzām nelaimīgām domstarpībām ģimenes lokā varētu izbēgt, [245] ja vecāki savu bērnu audzināšanā paklausītu Kunga padomam.³

Vecākiem jāpakļaujas Dieva disciplīnai. Mātes, kaut arī bērni jūs kaitina nezināšanas dēļ, nedodiet ceļu nepacietībai. Māciet viņus pacietīgi un mīloši. Esiet ar viņiem noteiktas. Neļaujiet sātanam viņus kontrolēt. Disciplinējiet viņus tikai tad, kad jūs esat pakļāvušās Dieva disciplīnai. Kristus būs uzvarētājs jūsu bērnu dzīvēs, ja jūs mācīsieties no Viņa, kurš ir lēnprātīgs un pazemīgs, šķīsts un neaptraipīts.⁴

Bet, ja jūs mēģināsiet valdīt bez paškontroles, bez sistēmas, apdoma un lūgšanām, jūs visdrošāk ievāksiet rūgtās sekas.⁵

Nekad nepāraudziniet dusmās. Jums savi bērni jāvada un jāpāraudzina mīlestībā. Neļaujiet viņiem rīkoties pēc sava prāta, līdz jūs kļūstat dusmīgi un tad viņus sodāt. Tāda labošana tikai vairo ļaunumu, nevis likvidē to.⁶

Izrādīt kaislību pret bērnu, kurš kļūdās, nozīmē vairot ļaunumu. Tas pamodina bērna visļauņākās kaislības un liek viņam just, ka jūs par viņu nerūpējaties. Viņš pie sevis nodomā, ka jūs pret viņu neizturaties tā, kā izturētos, ja rūpētos.

Vai jūs domājat, ka Dievs neievēro veidu, kā pārāudzina šos bērnus? Viņš zina gan to, gan arī to, cik svētīgi būtu rezultāti, ja labošanas darbs būtu padarīts tā, lai iemantotu, nevis noraidītu. (..)

Es jūs lūdzu, nepārmāciet savus bērnus dusmās! Tas ir visnozīmīgākais no visiem brīžiem, kad jums jārikojas pazemībā, pacietībā un ar lūgšanu. Tas ir īstais laiks, [246] kad kopā ar bērnu nomesties ceļos un lūgt Kungam piedošanu. Parādot laipnību un mīlestību, centieties mantot viņus Kristum, un jūs redzēsiet, ka ar jūsu pūlēm sadarbojas spēks, kas ir augstāks par zemes spēkiem.⁷

Kad jūs esat spiesti pārāudzināt bērnu, nepaceliet balsi augstā tonī. (..) Nezaudējiet paškontroli. Vecākiem, kuri, pārmācot bērnu, ļauj vaļu dusmām, ir lielāka vaina nekā bērnam.⁸

Rāšanās un šķendēšanās nekad nepalīdz. Debesu izcelsmes vārdi nav skarbi un dusmīgi. Rāšanās un šķendēšanās nekad nepalīdz. Tieši otrādi, tie cilvēka sirdī izraisa visļauņākās izjūtas. Kad jūsu bērni rīkojas nepareizi un ir pārņemti ar sacelšanās garu un jums ir kārdinājums runāt un rīkoties skarbi, nogaidiet, pirms jūs viņus pārmācāt. Dodiet viņiem iespēju padomāt un ļaujiet atvēsināties savam noskaņojumam.

Ja jūs ar saviem bērniem apiesieties laipni un maigi, tad viņi un jūs saņemsiet Kunga svētību. Un vai jūs domājat, ka Dieva tiesas dienā kāds nožēlos to, ka ar saviem bērniem ir bijis pacietīgs un laipns?⁹

Nervozitāte neaizbildina nepacietību. Dažkārt vecāki aizbildina savu nepareizo pieeju, jo viņi labi nevēlas. Viņi ir nervozi un domā, ka viņi nevar būt pacietīgi, mierīgi un patīkami runāt. Tā viņi piemāna paši sevi un priecē sātānu, kurš līksmo, ka viņi neuzskata Dieva žēlastību par pietiekamu, lai pārvarētu dabisko vājumu. Vecāki var un tiem vajag vienmēr sevi kontrolēt. Dievs no viņiem to prasa.¹⁰

Dažkārt darbā noguruši vai rūpju nomākti, vecāki nesaglabā mierīgu garu, bet parāda iecietības trūkumu, kas nepatīk Dievam un apēno ģimeni. Vecāki, kad jūs jūtaties īgni, [247] nedariet tik lielu grēku un nesaindējiet visu ģimeni ar šo bīstamo aizkaitināmību. Tādos brīžos pievērsiet sev dubultu uzmanību un pieņemiet lēmumu, ka no jūsu lūpām neizskanēs nekādi citi, kā tikai patīkami, priecīgi vārdi. Tā, vingrinot paškontroli, jūs kļūsiet stiprāki. Jūsu nervu sistēma vairs nebūs tik jūtīga. (..) Jēzus zina mūsu vājās vietas un Pats ir dalījies mūsu pieredzē, izņemot grēku; tāpēc Viņš ir sagatavojis mūsu spēkam un varēšanai atbilstošu ceļu.

Dažreiz pilnīgi viss ģimenes lokā šķiet ejam greizi. Visapkārt ir īgnums, un viss šķiet ļoti nožēlojams un nelaimīgs. Vecāki vainu uzkrauj saviem nabaga bērniem un domā, ka viņi ir ļoti nepaklausīgi un nevaldāmi, kā paši ļauņākie bērni pasaulē, tomēr nemiera cēlonis ir viņos pašos. Dievs no vecākiem prasa vingrināt paškontroli. Viņiem jāsaprot, ka tad, kad viņi pakļaujas nepacietībai un īgnumam, tie liek ciest citiem. Ar savu parādīto noskaņojumu viņi ietekmē tos, kas ir ap viņiem, un, ja tie savukārt parāda tādu pašu noskaņojumu, tad ļaunums vairojas.¹¹

Dažkārt spēks ir klusēšanā. Tiem, kuri vēlas kontrolēt citus, vispirms jākontrolē pašiem sevi. (..) Kad vecāki vai skolotāji kļūst nepacietīgi un draud briesmas runāt negudri, lai tie paliek klusu. Klusumā ir brīnišķīgs spēks.¹²

Izsakiet dažas pavēles; tad pieprasiet paklausību. Lai mātes piesargās izteikt mazsvarīgas prasības, lai izrādītu savu autoritāti pāri citiem. Izsakiet dažas pavēles, bet uzmaniet, lai tām paklausa.¹³

Disciplinējot bērnus, neatbrīvojiet viņus no tā, ko jūs pašas esat viņiem prasījušas. Neļaujiet savam prātam būt tik aizņemtam ar citām lietām, [248] ka jūs kļūstat bezrūpīgas. Un nepagurstiet savā vadīšanas darbā tāpēc, ka bērni aizmirst un dara to, ko jūs viņiem esat aizliegūšas.¹⁴

Visās savās pavēlēs tiecieties savam bērnam nodrošināt augstāko labumu, un tad vērojiet, lai šīm pavēlēm paklausa. Jūsu enerģijai un lēmumam jābūt nelokāmiem, tomēr vienmēr pakļautībā Kristus Garam.¹⁵

Rīcība ar nolaidīgu bērnu. Kad jūs liekat savam bērnam izpildīt noteiktu lietu un viņš atbild, "Jā, es to izdarīšu", bet pēc tam aizmirst pildīt savu vārdu, jūs to tā nedrīkstat atstāt. Jums jāliek, lai bērns

atbild par savu nolaidību. Ja jūs tam ļaujāt palikt bez ievēribas, tad savam bērnam mācāt nolaidības un neuzticamības ieradumus. Dievs katram bērnam ir devis namtura pienākumu. Bērniem ir jāklausa saviem vecākiem. Viņiem jāpalīdz nest ģimenes nastas un atbildības; un, ja tie ir nolaidīgi viņiem uzticētajos pienākumos, tad tie ir jāsauc pie atbildības un jāliek tos izpildīt.16

Pārsteidzīgas, spontānas disciplīnas rezultāts. Kad bērni ir izdarījuši kaut ko nepareizi, viņus notiesā pašu izdarītais grēks, tie jūtas pazemoti un sāpināti. Bārties par viņu kļūdām bieži nozīmē viņus padarīt ietiepīgus un sevī noslēgušos. Līdzīgi nevaldāmiem kumeļiem, viņi šķiet nolemti sagādāt nepatīkšanas, un rāšana viņiem nedod nekā laba. Vecākiem viņu prāti jāmēģina ievirzīt kādā citā gultnē.

Taču problēma ir tā, ka vecāki nav vienveidīgi savā vadībā, bet vairāk rīkojas impulsu ietekmē, nekā pēc principa. Viņi uzliesmo un nesniedz saviem bērniem tādu paraugu, kādu vajadzētu sniegt kristiešu vecākiem. Vienu dienu viņi nepievērš uzmanību savu bērnu nepareizajai rīcībai, bet nākamajā dienā viņi neparāda ne pacietību, [249] ne paškontroli. Viņi neiet Kunga ceļu, pildot tiesu un taisnību. Bieži viņi ir daudz vainīgāki nekā viņu bērni.

Daži bērni ātri aizmirsīs nepareizo, ko viņiem nodarījuši viņu tēvs un māte; bet citi bērni, kuri ir citādāk veidoti, nevar aizmirst rupju, nesaprātīgu sodu, kuru viņi nav pelnījuši. Tādējādi tiek ievainotas viņu dvēseles un samulst viņu prāts. Nesaglabājot paškontroli un savā izturēšanās veidā un vārdos neizrādot līdzsvarotu prā-tu, māte zaudē iespējas bērna prātā iedvest pareizos principus.17

Esiet tik mierīgi, tik brīvi no dusmām, lai bērni būtu pārliecināti, ka jūs viņus mīlat, pat ja tos sodāt.18

Dažkārt pamudinājums ir labāks nekā sods. Es šajā darba laukā esmu jutusi tik dziļu interesi, ka esmu adoptējusi bērnus, lai viņi varētu saņemt pareizu audzināšanu. Kad viņi izdarīja kaut ko nepareizu, es bērnus nevis sodīju, bet gan piedāvāju ierosmes, kā rīkoties pareizi. Kādai meitenei bija ieradums krist zemē, ja viņa nevarēja rīkoties pēc sava prāta. Es viņai teicu: "Ja tu vienu dienu nezaudēsi savu savaldību, tad tavs onkulis Vaits un es, mēs paņemsim tevi ratos un pavadīsim laimīgu dienu laukos. Bet, ja tu kaut reizi nokritīsi zemē, tu zaudēsi savas tiesības uz šo prieku." Tā es strādāju savu bērnu labā, un tagad es jūtos pateicīga, ka man bija priekštiesība darīt šo darbu.19

Ar netaisnību rīkojieties nekavējoties, gudri, noteikti. Nepaklausība ir jāsoda. Ļaundarība ir jāizlabo. Vecākiem un skolotājiem ir jāierauga nekrietnība, [250] kas saista bērna sirdi, un tā jāpārvar. Ar pārkāpēju jārikojas nekavējoties un ar gudrību, noteiktību un izlēmību. Ar naidu pret ierobežojumiem, mīlestību pret izda-bāšanu sev, vienaldzību pret mūžības lietām ir jārikojas uzmanīgi. Ja ļauno neizskauž, dvēsele tiks zaudēta. Un vēl vairāk: tas, kurš sevi nodod sātana vadībai, nemitīgi cenšas pāvedināt citus. Kopš mūsu bērna pirmajiem gadiem mums jācenšas viņā apspiest pasaules garu.20

Dažkārt rīkste ir nepieciešama. Māte var jautāt: "Vai man nekad nav jāsoda savs bērns?" Pēršana var būt nepieciešama, ja citas metodes ir neveiksmīgas, tomēr nevajadzētu lietot rīksti, ja ir iespējams no tā izvairīties. Bet, ja maigākas metodes izrādās neiedarbīgas, tad sods, no kura bērnam ir jēga, mīlestībā ir jālieto. Bieži ar vienu tādu pārmācību var pietikt visai dzīvei, lai bērnam parādītu, ka kontroles robežas nav viņa rokās.

Kad šāds solis kļūst nepieciešams, bērnu spēcīgi ietekmē doma, ka to nedara, lai apmierinātu vecāku vēlmes vai izdabātu patvaļīgai autoritātei, bet bērna paša labā. Viņam jāmačca, ka ikkatra neizlabotā kļūda viņam nesīs nelaimi un apbēdinās Dievu. Pie tādas disciplīnas bērns atradīs lielāku laimi, pakļaujot savu gribu Debesu Tēva gribai.21

Kā pēdējā cerība. Daudzreiz jūs atklāsiet: ja ar bērniem apietas laipni, tad viņus nevajag pērt. Tāda rīcības metode viņus vadīs jums uzticēties. Viņi jūs padarīs par savu uzticības personu. Viņi nāks pie jums un sacīs: es šodien izdarīju slikti tajā brīdī, [251] un es vēlos, lai tu man piedotu un lūgtu Dievu, lai Viņš man piedod. Es esmu izgājusi cauri līdzīgiem pārdzīvojumiem, un tādēļ es zinu. (..) Esmu pateicīga, ka man bija drosme apieties ar viņiem stingri, kad viņi rīkojās nepareizi, lūgt kopā ar viņiem un iepazīstināt viņus ar Dieva standartiem. Esmu priecīga, ka es viņu priekšā pārstāvēju apsolījumus uzvarētājam un uzticīgo atalgojumu.22

Nekad nedodiet kaismīgu brāzienu. Nekad nedodiet bērnam kaismīgu brāzienu, ja jūs nevēlaties viņu iemācīt kauties un strīdēties. Kā vecāki jūs bērniem esat Dieva vietā, un jums jābūt sardzē.23

Jums var nākties lietot rīksti; reizēm tas ir būtiski, bet atlieciet jebkuru grūtību atrisināšanu, kamēr

jūs neesat tikuši galā paši ar sevi. Jautājiet sev, vai esmu savu ceļu un savu gribu pakļāvis Dievam? Vai esmu sevi nolīcis vietā, kur Dievs mani var vadīt tā, lai man būtu gudrība, pacietība, laipnība un mīlestība, rīkojoties ar ģimenes nepakļāvīgajiem locekļiem?24

Brīdinājums strauja rakstura tēvam. Brāli L., vai tu esi apdomājis, kas ir bērns un uz kurieni viņš iet? Tavi bērni ir Kunga ģimenes jaunākie locekļi – brāļi un māsas, kurus tavai aprūpei uzticējis tavs Debesu Tēvs, lai tu viņus audzinātu un izglītotu Debesīm. Kad tu ar viņiem apejies tik rupji, kā tu to bieži esi darījis, vai tu ņem vērā, ka tev par to būs jādod pārskats Dievam? Tev nevajag tik rupji izturēties pret saviem bērniem. Bērns nav zirgs vai suns, lai to izrīkotu saskaņā ar tavu valdonīgo gribu, vai jebkuros apstākļos kontrolētu ar žaģara vai pātagas palīdzību, vai ar rokas zvēlieniem. Daži bērni savā raksturā ir tik ļauni, ka sājpu lietošana [252] ir nepieciešama, bet ļoti daudzi gadījumi ar šādu disciplīnas manieri ir padarīti daudz ļaunāki. (..)

Nekad nepacel savu roku bērnam, kamēr tu nevari ar tīru sirdsapziņu pazemoties Dieva priekšā un lūgt Viņa svētību pārmācībai, kādu tu gatavojies veikt. Veicini mīlestību savu bērnu sirdīs. Parādi viņiem augstus un cēlus motīvus pašaielīdzībai. Nesniedz viņiem iespaidu, ka viņiem jāpakļaujas kontrolei, jo tāda ir tava patvaļīgā griba, jo viņi ir vāji, bet tu esi stiprs, jo tu esi tēvs, bet viņi ir bērni. Ja tu vēlies izpostīt savu ģimeni, tad turpini valdīt ar brutālu spēku, un tev noteikti veiksies.25

Nekad nepurini bērnu – pārkāpēju. Vecāki nav devuši saviem bērniem pareizu izglītību. Bieži viņos parādās tie paši defekti, kas ir redzami bērnos. Viņi ēd nepareizi, un tas novada viņu enerģiju vēderam, tāpēc viņiem nav dzīvotspēja, ko izvērst citos virzienos. Savas nepacietības dēļ viņi nevar pareizi kontrolēt savus bērnus, ne arī tos pareizi mācīt. Iespējams, viņi tos rupji sagrābj un dod nepacietīgu belzienu. Es esmu teikusi, ka, purinot bērnu, var iepurināt divus ļaunos garus, kamēr vienu izpurina. Ja bērns ir kļūdains, tad viņa sapurināšana visu padara vēl ļaunāku. Tas viņu nepakļaus.26

Vispirms lieto prātu un lūgšanu. Vispirms apspriedies ar saviem bērniem, skaidri norādi uz viņu kļūdām un iestrādā viņu apziņā, ka viņi ir ne tikai grēkojuši pret tevi, bet arī pret Dievu. Ar līdzjūtības un nožēlas pilnu sirdi pret saviem maldīgajiem bērniem lūdz ar viņiem, iekams tos pārmāci. Tad viņi redzēs, ka tu viņus nesodi [253] tāpēc, ka viņi tev ir sagādājuši neērtības, vai tāpēc, ka tu gribi uz viņiem izgāzt savu nepatiku, bet aiz pienākuma izjūtas viņu labā; un viņi tevi mīlēs un cienīs.27

Lūgšana var sasniegt tādu ietekmi uz viņu prātu, ka viņi sa-skatīs, ka tu nerīkojies nepamatoti. Ja bērni redzēs, ka tu neesi nepamatots, tu būsi ieguvis lielu uzvaru. Sis ir uzdevums, kas pēdējās dienās ir jāturpina mūsu ģimenes lokā.28

Lūgšanas iedarbīgums disciplīnas krīzes gadījumā. Nedraudiet bērniem ar Dieva dusmām, kad viņi rīkojas nepareizi, bet savās lūgšanās piensiet viņus Kristum.29

Pirms jūs radāt savam bērnam fiziskas sāpes, jūs vispirms, ja jūs esat kristīgi tēvs un māte, atklāsiet mīlestību, kāda jums ir pret maldīgo. Kad jūs ar bērniem zemosieties Dieva priekšā, jūs līdzjūtīgajam Pestītājam liksiet priekšā Viņa paša vārdus: "Laidiet mazos bērnus pie manis un neliedziet tiem; jo tādiem pieder debesu valstība." Marka 10:14 Lūgšana aizvedīs eņģelus jūsu pusē. Jūsu bērns neaizmirsīs šo pieredzi, un pār šādiem norādījumiem gulsies Dieva svētība, viņu vadot pie Kristus. Kad bērni apjēgs, ka viņu vecāki cenšas tiem palīdzēt, viņi vērsīs savu enerģiju pareizā virzienā.30

Personīgā pieredze disciplīnā. Es nekad saviem bērniem neļāvu domāt, ka viņi savā bērnībā drīkst mani mocīt. Es savā ģimenē uzņēmu arī bērnus no citām ģimenēm, bet nekad šiem bērniem neļāvu domāt, ka viņi drīkstētu mocīt savu māti. Nekad es sev neļāvu izteikt bargu vārdu vai kļūt nepacietīga vai īgna pret bērniem. Viņi ne reizi neguva virsroku pār mani, pat ne vienu reizi, lai izprovocētu mani dusmoties. [254] Kad mans gars bija samulsis vai kad es jutu, ka mani aizkaitina, es teicu: "Bērni, mums tas tagad jāatstāj; mums par to tagad nekas vairāk nav jāsaka. Pirms naktsmiera mēs to pārrunāsim." Veltot visu šo laiku, lai pārdomātu, vakarā viņi bija atvēsinājušies, un es pret viņiem varēju ļoti jauki izturēties. (..)

Ir pareizais ceļš un ir nepareizais ceļš. Es nekad nepaceltu roku pret saviem bērniem, pirms esmu ar viņiem runājusi; un, ja viņi sabruktu, ieraudzītu savu kļūdu (un viņi vienmēr saskatīja, kad es to viņiem uzrādīju un lūdzu ar viņiem) un pakļautos (viņi vienmēr tā darīja), tad viņi būtu manā pārziņā. Es tos nekad citādāk neiegūtu. Kad es ar viņiem lūgtu, viņi pilnībā sabruktu, apķertos man ap kaklu un raudātu. (..)

Es nekad, pat pārmācot savus bērnus, neļautu mainīties pat savai balsij. Kad es redzētu kaut ko nepareizu, es nogaidītu, kamēr iekaisums pāriet, un tad, pēc tam, kad viņiem būtu bijusi iespēja

pārdomāt un nokaunēties, es viņus pieņemt. Viņi nokaunētos, ja es viņiem dotu stundu vai divas, lai pārdomātu šīs lietas. Es vienmēr ietu projām un lūgtu. Tajā brīdī es ar viņiem nerunātu.

Kad viņi uz brīdi būtu atstāti vieni, viņi nāktu pie manis izrunāt radušos problēmu. "Labi," es teiktu, "mēs pagaidīsim līdz vakaram." Tajā laikā mums būtu brīdis lūgšanai, un tad es viņiem pastāstītu, ka viņi sāpina paši savas dvēseles un ar savu nepareizo rīcību sarūgtina Dieva Garu.³¹

Veltiet laiku lūgšanai. Kad es justos saniknota un tiktu kārdināta teikt vārdus, par kuriem man būtu jākaunas, [255] es paliktu klusu un izietu no istabas, lai lūgtu Dievu pēc pacietības mācīt šos bērnus. Tad es dotos atpakaļ un runātu ar viņiem, un teiktu, ka viņi vairs šo slikto lietu nedrīkst darīt. Mēs varam ieņemt tādu pozīciju šajā jautājumā, ka mēs neizraisām bērņā dusmas. Mums vajadzētu runāt laipni un pacietīgi, visu laiku paturot prātā, cik neapvaldīti esam mēs un kā mēs vēlamies, lai pret mums izturētos mūsu Debesu Tēvs.

Šīs ir tās mācību stundas, kuras jāapgūst vecākiem, un, kad jūs tās būsiet apguvuši, jūs būsiet paši labākie audzētāji Kristus skolā, un jūsu bērni – vislabākie bērni. Šādā veidā jūs viņiem varat mācīt cienīt Dievu un turēt Viņa likumus, jo jūs lieliski valdīsiet pār viņiem, un, tā darot, jūs sabiedrībā ievēdīsiet bērnus, kuri būs par svētību visiem apkārtējiem. Jūs viņus padarīsiet derīgus strādāt kopā ar Dievu.³²

Disciplīnas sāpēm var sekot prieks. Īstais ceļš, kā tikt galā ar pārbaudījumu, nebūt nav no tā izvairīties, bet to uzvarēt. Tas attiecas uz visu disciplīnu, gan agrīno, gan vēlīno. Pametot novārtā bērna agrīno audzināšanu un konsekventi stiprinot nepareizās tendences, jūs padarāt daudz grūtāku viņa vēlāko izglītību un veicināt, ka disciplīna pārāk bieži ir sāpīgs process. Tam jābūt sāpīgi zemākai dabai, sastopoties, kā tas notiek, ar dabiskajām vēlmēm un tieksmēm; bet sāpes var zust, ieraugot augstāku prieku.

Lai bērnam un jauniešiem māca, ka ikkatra uzvarēta kļūda, vaina, vai grūtība kļūst par pakāpienu uz labākām un augstākām lietām. Caur šādu pieredzi visi, kas jebkad uzskatījuši dzīvi par dzīvošanas vērtu, ir sasnieguši veiksmi.³³

[256] Sekojiet dievišķajam Ceļvedim. Vecākiem, kuri pareizi audzina bērnus, ir vajadzīga gudrība no Debesīm, lai visās lietās, kas attiecas uz mājas disciplīnu, rīkotos saprātīgi.³⁴

Bībele ir vadonis bērna audzināšanā. Šeit, ja vecāki vēlas, viņi var atrast virzienu, kas iezīmēts viņu bērnu audzināšanai un izglītošanai, lai viņi nepieļautu rupjas kļūdas. (..) Sekojot šim Ceļvedim, vecāki nevis neierobežoti lutina bērnu, bet lieto pārmācības rīksti; nevis paliek akli pret viņu kļūdām, viņu aplamo raksturu un atsaucas tikai uz viņu vēlmēm, bet gan saglabā skaidras uztveres spējas un uz šīm lietām skatās Bībeles gaismā. Viņi zina, ka viņiem savi bērni jāizrīko pareizā veidā.³⁵

Dievs nevar uzņemt dumpiniekus savā valstībā; tādēļ Viņš paklausību savām pavēlēm padara par īpašu prasību. Vecākiem uzcītīgi jā māca saviem bērniem, ko saka Kungs. Tad Dievs parādīs eņģeļiem un cilvēkiem, ka Viņš ir uzcēlis aizsargmūri ap saviem ļaudīm.³⁶

Jūsu daļa un Dieva daļa. Vecāki, kad jūs uzticīgi esat veikuši savu darba daļu atbilstoši savām iespējām, tad jūs varat ticībā lūgt Kungam izdarīt jūsu bērnu labā to, ko jūs nevarat.³⁷

Kad jūs pret saviem bērniem esat uzticīgi izpildījuši savu pienākumu, tad pienesiet viņus Dievam un lūdziet Viņu jums palīdzēt. Sakiet Viņam, ka jūs esat izdarījuši savu daļu, un tad ticībā lūdziet Dievu izdarīt Viņa daļu, to, kuru jūs nespējat. Lūdziet Viņam mīkstināt viņu raksturus, padarīt tos lēnīgus un maigus ar Viņa Svēto Garu. Viņš dzirdēs jūsu lūgšanu. Viņam patīks atbildēt jūsu lūgšanām. Caur Savu Vārdu Viņš ir pavēlējis jums pārmācīt savus bērnus, [257] "netaupīt viņu asaras", un Viņa Vārds šajās lietās ir jāņem vērā.³⁸

1Manuskripts 21, 1901. g.

2Manuskripts 27, 1911. g.

3Manuskripts 93, 1909. g.

4Vēstule 272, 1903. g.

5The Signs of the Times, 1882. g. 9. februāris

6Review and Herald, 1854. g. 19. septembris

7Manuskripts 53, 1912. g.

8The Signs of the Times, 1904. g. 17. februāris

9Manuskripts 114, 1903. g.

10Liecības draudzei, 1.sēj., 385. lpp.

11The Signs of the Times, 1884. g. 17. aprīlis

- 12Audzināšana, 292. lpp.
13The Signs of the Times, 1882. g. 9. februāris
14Manuskripts 32, 1899. g.
15The Signs of the Times, 1910. g. 13. septembris
16Manuskripts 127, 1899. g.
17Manuskripts 38, 1895. g.
18Manuskripts 2, 1903. g.
19Manuskripts 95, 1909. g.
20Vēstule 166, 1901. g.
21Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 116., 117. lpp.
22Manuskripts 27, 1911. g.
23Manuskripts 32, 1899. g.
24Manuskripts 79, 1901. g.
25Liecības draudzei, 2. sēj., 259., 260. lpp.
26Turpat, 365. lpp.
27The Signs of the Times, 1884. g. 10. aprīlis
28Manuskripts 73, 1909. g.
29Manuskripts 27, 1893. g.
30Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 117., 118. lpp.
31Manuskripts 82, 1901. g.
32Manuskripts 19, 1887. g.
33Audzināšana, 295., 296. lpp.
34Pacific Health Journal, 1890. g. janvāris
35Manuskripts 57, 1897. g.
36Manuskripts 64, 1899. g.
37The Signs of the Times, 1882. g. 9. februāris
38Review and Herald, 1854. g. 19. septembris

45. Ar mīlestību un stingrību

[258] Divi veidi un to rezultāti. Ir divi veidi, kā var apieties ar bērniem, – veidi, kas principos un rezultātos ļoti atšķiras. Uzticība un mīlestība, savienota ar gudrību un noteiktību, saskaņā ar Dieva Vārda mācībām sniegs laimi šajā dzīvē un nākamajā. Turpretī pienākuma nepildīšana, nesaprātīga izdabāšana, jauniešu muļķību nesavaldīšana un neizlabošana bērniem beigsies ar nelaimi un galīgu bojāeju, bet vecākiem – ar vilšanos un ciešanām.¹

Mīlestībai ir dvīņubrālis, un tas ir pienākums. Mīlestība un pienākums iet roku rokā. Parādot mīlestību, bet atstājot novārtā pienākumu, bērni izaugs ietiepīgi, savtīgi, nepaklausīgi, ar samaitātām tieksmēm un tādi, kas iet savus ceļus. Bet, ja skarbos pienākumus atstāj vienus pašus bez mīlestības, kas mīkstina un iekaro, rezultāts būs līdzīgs. Lai bērnus pareizi audzinātu, pienākums un mīlestība ir jāsavieno.²

Neizlaboti trūkumi nes nelaimi. Vienmēr, kad liekas nepieciešami atteikt bērna vēlmēm vai pretoties viņa gribai, viņam ir dziļi jāsaprot, ka tas netiek darīts, lai izdabātu vecākiem vai untumainai autoritātei, bet viņa paša labā. Viņam vajadzētu mācīt, ka ikkatrs neizlabots trūkums atnesīs nelaimi viņam pašam un apkaunos Dievu. Šādas disciplīnas vadībā bērni atradīs savu lielāko laimi, pakļaujot paši savu gribu Debesu Tēva gribai.³

Jaunieši, kas seko paši savām tieksmēm un nosliecēm, [259] nevar būt laimīgi šajā dzīvē un pēcgalā pazaudēs arī mūžīgo dzīvību.⁴

Lai laipnība ir mājas likums. Dieva pārvaldes sistēma ir paraugs tam, kā jāaudzina bērni. Kunga kalpošanā nav nekādu spaidu, un arī mājās un skolā nevajadzētu būt nekādai apspiešanai. Tomēr ne vecāki, ne skolotāji nedrīkst ļaut nicināt savus vārdus, atstājot tos neievērotus. Ja viņi neizlabos bērnu nepareizo rīcību, Dievs prasīs viņiem atbildēt par nevērību. Bet atturieties no nosodījuma. Lai laipnība ir likums mājās un skolā. Lai bērniem māca turēt Kunga likumu un lai stingra, mīloša ietekme attur viņus no Jauna.⁵

Nemiet vērā bērna nezināšanu. Tēvi un mātes, jums mājās ir jāatklāj Dieva raksturs. Jums ir jāpieprasa paklausība nevis ar vārdu vētru, bet laipni un mīloši. Jūs varat būt tik pilni žēlsirdības, ka jūsu bērni tiek vilkti pie jums.⁶

Esiet mājās priecīgi. Atturieties no katra vārda, kas varētu pamodināt dusmas. Dievišķā pavēle skan: "Tēvi, nekaitiniet savus bērnus." Ef. 6:4 Atcerieties, ka jūsu bērni savos gados un pieredzē ir jauni.

Valdot un disciplinējot viņus, esiet stingri, bet laipni.7

Bērni vienmēr neatšķir labo no ļaunā un, ja viņi dara nepareizi, ar tiem bieži vien apietas bargi, lai gan vajadzētu laipni pamācīt.8

Dieva Vārds nedod vecākiem tiesības būt bargiem un lietot spaidus, bet bērniem – būt nepaklausīgiem. Dieva likums gan mājas dzīvei, gan valsts līmenī plūst no bezgalīgas mīlestības sirds.9

[260] Līdzjūtība pret bezcerīgu bērnu. Es redzu, ka vecākiem savi kļūdainie bērni ir jāvada ar Kristus gudrību. (..) Bērniem, kas ir bezcerīgi, ir vajadzīga vislielākā pacietība un laipnība, vismaigākā līdzjūtība. Bet daudzi vecāki parāda aukstu, nepiedodošu attieksmi, kas nekad nevar kļūdaino vest pie nožēlas. Lai Kristus žēlastība mīkstina vecāku sirdis un Viņa mīlestība atrod ceļu uz bērnu sirdīm!10

Pestītāja likumam "Un, kā jūs gribat, lai ļaudis jums dara, tāpat darait viņiem" (Lūk. 6:31) vajadzētu būt visu to likumam, kas ir uzņēmies atbildību audzināt bērnus un jauniešus. Viņi ir Kunga ģimenes jaunākie locekļi, kopā ar mums žēlastības dzīves mantinieki. Kristus likumu vajadzētu svēti ievērot attiecībā pret visneapdavinātākajiem, visjaunākajiem, viskļūdainākajiem un pat pret maldu ceļā esošajiem un dumpiniekiem.11

Palīdziet bērniem uzvarēt. Dievs maigi rūpējas par bērniem. Viņš vēlas, lai tie ik dienas iegūtu uzvaras. Centīsimies mēs visi palīdzēt bērniem kļūt uzvarētājiem. Neļaujiet, lai viņu pašu ģimenes locekļi izdara pret tiem pārkāpumu. Neļaujiet savai rīcībai un saviem vārdiem būt tādas dabas, kas izraisītu dusmas jūsu bērnos. Tomēr viņi ir uzticīgi jādisciplinē un viņu nepareizā rīcība – jāizlabo.12

Slavējiet, kad vien iespējams. Slavējiet bērnus, kad viņi dara labu, jo saprātīga uzslava viņiem var palīdzēt tikpat ļoti, kā tas ir vecākiem gados un izpratnē. Savā mājas svētnīcā nekad neesiet stūrgalvīgi. Esiet laipni un labsirdīgi, parādot kristīgu pieklājību, izsakot pateicību un uzslavu saviem bērniem par sniegto palīdzību.13

Esiet priecīgi. Nekad neizsakiet skaļus, dūsmīgus vārdus. [261] Savaldot un disciplinējot savus bērnus, esiet stingri, bet laipni. Iedrošiniet viņus veikt savu pienākumu kā saimes locekļiem. Izsakiet atzinību par viņu pūlēm savaldīt savas tieksmes uz ļaunu.14

Esiet tieši tādi, kādus jūs vēlaties redzēt savus bērnus, kad viņi būs izveidojuši paši savas ģimenes. Runājiet tā, kā jūs vēlaties, lai arī viņi runātu.15

Savaldiet savu balss toni. Runājiet vienmēr mierīgā, nopietnā balsī, kurā nav nevienas dusmu iezīmes. Lai nodrošinātu tūlītēju paklausību, nav vajadzīgi dusmu uzliesmojumi.16

Tēvi un mātes, jūs esat atbildīgi par saviem bērniem. Esiet uzmanīgi, kādai ietekmei jūs viņus pakļaujat. Ar rāšanos un satraukuma izraisīšanu nepazaudējiet pār viņiem paši savu ietekmi uz labu. Jums viņi ir jāvada, nevis jāmodina viņu prātā dusmu uzliesmojumi. Lai arī cik jūs būtu aizkaitināti, esiet uzmanīgi, lai jūsu balss tonis neatklātu pat vismazāko uzbudinājumu. Neļaujiet viņiem jūtos redzēt sātana gara izpausmes. Tas nepalīdzēs jums sagatavot un audzināt bērnus nākamajai, mūžīgajai dzīvei.17

Taisnībai ir jāsavienojas ar žēlastību. Dievs ir mūsu likumdevējs un valdnieks, un vecākiem ir jāpakļauj sevi Viņa likumiem. Šie likumi aizliedz vecākiem apspiest savus bērnus un bērniem – būt nepaklausīgiem. Kungs ir pilns mīlošas laipnības, žēlastības un patiesības. Viņa likums ir svēts, taisns un labs, un gan vecākiem, gan bērniem tam ir jāpaklausa. Likumi, kas nosaka vecāku un bērnu dzīvi, izriet no bezgalīgas mīlestības sirds, un Dieva bagātīgās svētības nāks pār tiem vecākiem, kas savās mājās ievieš Viņa likumu, un pār tiem bērniem, kas paklausa šim likumam. Ir jājūt žēlastības un taisnības savstarpējā ietekme. "Žēlastība un uzticība lai sastopas, taisnība un miers lai skūpstās." Ps. 85:10 [262] Šādas disciplīnas ietekmē saime staigās tā Kunga ceļus, darīs taisnību un tiesu.18

Vecāki, kas ļauj, lai viņu likumi kļūst par despotismu, izdara šausmīgu kļūdu. Viņi nodara pāri ne tikai saviem bērniem, bet arī sev, apdzēšot viņu jaunajās sirdīs mīlestību, kas atklājas uzticības darbos un vārdos. Laipnību, piedošanu un mīlestību, kas parādīta pret bērniem, vecāki saņems atpakaļ. To, ko viņi sēj, to arī pļaus. (..)

Centieties ieviest taisnību, neaizmirstiet, ka tai ir dvīņu māsa žēlastība. Tās abas iet roku rokā un nav šķiramas.19

Stingrība pamodina kaujiniecisku garu. Padoms bargiem vecākiem. Stingrība un taisnība, nesajaukta ar mīlestību, nevadīs bērnus izvēlēties darīt labu. Ievērojiet, cik ātri viņos pamostas kaujiniecisks gars. Pastāv arī par piespiešanu labāks veids, kā viņus vadīt. Taisnībai ir dvīņu māsa, un tā ir mīlestība. Lai visā jūsu pārvaldībā mīlestība un taisnība iet roku rokā, un tad Dieva palīdzība noteikti sadarbosies ar jūsu pūlēm. Kungs, jūsu žēlsirdīgais Pestītājs, vēlas jūs svētīt un piešķirt jums savu prātu, savu žēlastību un savu pestīšanu, lai jūs varētu iemantot raksturu, ko Dievs var atzīt par labu.²⁰

Vecāku autoritātei ir jābūt absolūtai, tomēr šo spēku nedrīkst ļaunprātīgi izmantot. Valdēt pār saviem bērniem, tēvu nedrīkst vadīt iegribas, bet gan viņu ir jāpārvalda Bībeles standartam. Ja viņš pieļauj, ka valda viņa paša straujās rakstura īpašības, viņš kļūst par despotu.²¹

Norājiņiet, bet ar sirsnīgu maigumu. Nav šaubu, ka jūs savos bērnos saskatīsiet trūkumus un kaprīzes. Daži vecāki jums pastāstīs, ka viņi ar saviem bērniem runā un tad tos soda, bet neredz, ka tas dotu viņiem reālu labumu. Lai šādi vecāki izmēģina jaunas metodes. Lai viņi savā ģimenes pārvaldes sistēmā savieno laipnību ar pieķeršanos un mīlestību un tomēr paliek tik uzticīgi pareizajiem principiem kā klints.²²

Nevienam, kas darbojas ar jauniešiem, nevajadzētu būt cietsirdīgam, bet gan mīlošam, maigam, piedodošam, pieklājīgam, pievilcīgam un draudzīgam, tomēr viņiem vajadzētu zināt, ka ir jāsniedz arī aizrādījumi un varbūt pat jāizsaka rājiņi, lai izskaustu kādu ļaunu rīcību.²³

Es esmu pamācīta teikt vecākiem: paaugstiniet uzvedības standartu savās mājās. Māciet saviem bērniem paklausīt. Vadiet viņus, savienojot mīlestības ietekmi ar Kristum līdzīgu autoritāti. Lai jūsu dzīve ir tāda, par ko varētu sacīt uzslavas vārdus, kas tika izteikti Kornēlijam, kas "bijās Dievu ar visu savu namu".²⁴

Neesiet ne bargi, ne pārāk izdabājoši. Mēs neatbalstām tādu disciplīnu, kas ar bargiem nosodījumiem padara bērnus mazdušīgus vai arī satrauc viņus ar uzbudinošu korigēšanu, un tad, kad impulsi mainās, smacē viņus ar skūpstiem vai ievaino ar kaitīgu izdabāšanu. Ir jāizvairās gan no pārlicēģas izpatikšanas, gan arī no nepiemērotas bardzības. Līdzjūtība un maigums ir tikpat nepieciešami, cik modrība un stingrība. Vecāki, atcerieties, ka jūs darbojaties ar bērniem, kas cīnās ar kārdinājumiem, un ka viņiem šos ļaunā pamudinājumus ir tikpat grūti atvairīt kā pieaugušajiem. Bērni, kas patiešām vēlas darīt taisnību, var ciest neveiksmi atkal un atkal, un tikpat bieži viņiem ir vajadzīgs iedrošinājums nepagurt un izturēt. Vērojiet šo jauno prātu darbību ar lūgšanu pavadītu aizgādību. [264] Stipriniet katru labu tieksmi, iedrošiniet ikvienu ceļu rīcību.²⁵

Saglabājiet nemainīgu stingrību, neuzbudinošu vadību. Bērniem ir jūtīgas, mīlošas dabas. Viņus ir viegli iepriecināt un viegli padarīt nelaimīgus. Māte var saistīt savus bērnus pie savas sirds ar lēnprātīgu disciplīnu mīlošos vārdos un darbos. Nemainīga stingrība un neuzbudinoša vadība ir nepieciešama ikvienas ģimenes disciplinēšanai. To, ko jūs domājat, sakiet mierīgi, katru soli speriet ar apdomu, un visu, ko jūs sakāt, īstenojiet bez atkāpšanās.

Sirsnīgai mīlestībai pret bērniem ir sava alga. Neatvairiet viņus ar līdzjūtības trūkumu viņu bērnišķīgajās rotaļās, priekos un bēdās. Nekad neļaujiet drūmam skatienam apēnot jūsu vaigu, ne arī savām lūpām izsacīt skarbus vārdus.²⁶

Pat laipnībai jābūt savām robežām. Autoritāte jāuztur ar noteiktu stingrību, vai arī daudzi to izsmies un nicinās. Tā saucamais maigums, pierunāšana un izdabāšana, kas vērojami vecāku un aizbildņu attiecībās ar jaunatni, ir vislielākais ļaunums, kas pār viņiem var nākt. Stingrība, noteiktība un pareizas prasības ir svarīgas katrā ģimenē.²⁷

Atcerieties paši savas kļūdas. Lai tēvs un māte atceras, ka viņi paši ir pieauguši bērni. Lai gan viņu ceļu ir apgaismojusi spoža gaisma un viņiem ir ilga pieredze, tomēr – cik viegli viņi pakļaujas skaudībai, greizsirdībai un ļaunām aizdomām! Savu pašu kļūdu un trūkumu dēļ viņiem vajadzētu iemācīties apieties lēnprātīgi ar saviem maldu ceļā esošajiem bērniem.²⁸

Jūs varat dažreiz justies aizkaitināti, jo bērni dara tieši pretējo jūsu teiktajam. [265] Bet vai jūs kādreiz esat padomājuši par to, cik bieži esat rikojušies pretēji Kunga norādījumiem?²⁹

Kā iegūt mīlestību un uzticību. Pastāv briesmas, ka gan vecāki, gan skolotāji sāk par daudz pavēlēt un diktēt, ciešot neveiksmi stabilas sociālās saites nostiprināšanā ar saviem bērniem un audzēkņiem. Viņi bieži izturas pārāk rezervēti un izmanto savu autoritāti auksti un bez līdzjūtības. Tā nevar iegūt

bērnu un skolēnu sirdis. Ja viņi sapulcinātu bērnus cieši ap sevi un parādītu, ka mīl viņus, parādītu interesi par viņu pūlēm, par sporta nodarbībām, dažreiz pat esot kā bērns starp viņiem, viņi padarītu bērnus ļoti laimīgus un iegūtu viņu mīlestību un uzticību. Tad bērni daudz ātrāk iemācītos cienīt un mīlēt savu vecāku un skolotāju autoritāti.³⁰

Centieties atdarināt Kristu. Kristus pielīdzināja sevi maznodrošinātajiem un sirgstošajiem. Viņš paņēma savās rokās mazos bērnus un nolaidās līdz jauniešu līmenim. Viņa plašā mīlestības sirds varēja saprast viņu pārbaudījumus un vajadzības, un Viņš priecājās par viņu laimi. Noguris no lielpilsētas kņadas un jucekļa, no viltīgiem un liekulīgiem cilvēkiem, Viņa gars atrada mieru un atpūtu nevainīgu bērnu sabiedrībā. Viņa klātbūtne tos nekad neatgrūda. Debesu Majestātei labpatika atbildēt uz viņu jautājumiem un vienkāršot savas svarīgās mācības bērna izpratnei. Viņš sēja viņu jaunajās, atraisītajās sirdīs patiesības sēklu, kas uzdīgs un nobriedusi dos bagātīgu ražu.³¹

[266] Nomaldījies jaunietis, kuram ir vajadzīga līdzjūtība. Ar interesi un līdzjūtību es izlasīju jūsu vēstules. Es teiktu, ka jūsu dēlam patlaban ir vairāk nepieciešams tēvs kā jebkad agrāk. Viņš ir nomaldījies. Jūs to zināt, un viņš zina, ka jūs zināt. Vārdi, kurus jūs droši varējāt viņam pateikt tad, kad viņš bija nevainīgs, un kuri nedotu sliktus augļus, tagad liksies nelaipni un asi kā nazis. (..) Es redzu, ka vecākiem ir kauns par bērna nepareizajiem ceļiem, kas ir aptraipījuši viņu labo slavu, bet vai tas, kurš maldās, ievaino un sāpina laicīgo vecāku sirdi vairāk, nekā mēs kā Dieva bērni sāpinām mūsu Debesu Tēvu, kas ir devis un joprojām dod mums savu mīlestību, aicinot mūs atgriezties un nožēlot savus grēkus un netaisnību, lai Viņš tos varētu piedot?

Neatņemiet savu mīlestību tagad. Šī mīlestība un līdzjūtība tagad ir vajadzīga vairāk nekā jebkad agrāk. Ja citi izturas auksti un jūsu dēla nedarbus izskaidro, cik vien ļauni iespējams, vai tēvam un mātei nav jācenšas žēlsirdīgā maigumā vadīt viņa kājas pa drošiem ceļiem? Es nezinu, kāds ir jūsu dēla grēks, bet droši varu teikt, ka, lai arī kas tas būtu, nelaujiet nevienai cilvēcisķai replikai, nekādam spiedienam no to puses, kas domā darām taisnību, novest jūs pie tādas rīcības, kas varētu likt jūsu dēlam domāt, ka jūs jūtaties pārāk aizvainoti un apkaunoti, lai vēl kādreiz viņam uzticētos un piedotu viņa pārkāpumus. Lai nekas neatņem jums cerību, lai nekas nenoslāpē jūsu mīlestību un maigumu pret maldu ceļa staigātāju. Tieši tāpēc, ka viņš ir nomaldījies, jūs viņam esat vajadzīgi. Viņš vēlas, lai tēvs un māte palīdz viņam pašam atbrīvoties no sātana slazdiem. Turiet viņu cieši ar ticības un mīlestības saitēm, tverieties pie žēlsirdīgā Pestītāja, atceroties, [267] ka jūsu dēlam ir kāds, kas ir ieinteresēts viņa laimē pat vairāk nekā jūs paši. (..)

Neiedvesiet ar saviem vārdiem mazdūšību un bezcerību. Iedrošiniet. Stāstiet, ka viņš var sevi atbrīvot, ka jūs, viņa tēvs un māte, palīdzēsiet viņam iegūt spēku no augšienes, lai nostātos uz stiprās Klints, Jēzus Kristus, lai atrastu drošu pamatu un neizsmejamu spēku Jēzū. Ja arī jūsu dēla pārkāpums ir ļoti smags, viņu neglābs tas, ja jūs pastāvīgi viņu par to apspiedīsiet. Lai glābtu dvēseli no nāves un atturētu no daudziem citiem grēkiem, ir nepieciešama pareiza rīcība.³²

Meklējiet dievišķu palīdzību, lai uzvarētu strauju raksturu. Es vēlos katram tēvam un mātei teikt: ja jums ir straujš raksturs, meklējiet Dieva palīdzību, lai to uzvarētu. Ja jūs tiekāt kārdināti būt nepacietīgi, ejiet savā istabā, metieties ceļos un lūdziet Dievu, lai Viņš palīdz jums un lai jūs varat savus bērnus ietekmēt pareizi.³³

Mātes, ja jūs ļaujaties nepacietībai un apejaties skarbi ar saviem bērniem, jūs nemācāties no Kristus, bet no cita kunga. Jēzus saka: "Ņemiet uz sevi Manu jūgu, mācaities no Manis, jo Es esmu lēnprātīgs un no sirds pazemīgs; tad jūs atradīsiet atvieglojumu savām dvēselēm." Mat. 11:29 Ja jums jūsu darbs šķiet pārāk smags, ja jūs sūdzaties par grūtībām un pārbaudījumiem, ja jūs sakāt, ka jums nav spēka pretoties kārdināšanām, ka jūs nevarat uzvarēt savu nepacietību un ka kristīga dzīve ir grūts darbs, tad esiet droši, ka jūs nenesat Kristus jūgu, bet kāda cita kunga jūgu.³⁴

Atspoguļojot dievišķo līdzību. Draudzei ir vajadzīgi cilvēki ar lēnprātīgu un mierīgu garu, kas ir pacietīgi un spēj daudz panest. Lai viņi mācās šīs rakstura īpašības, apejoties ar savām ģimenēm. [268] Lai vecāki daudz vairāk domā par savu bērnu mūžīgajām interesēm nekā par viņu laicīgo labklājību. Lai viņi uzlūko savus bērnus kā Kunga ģimenes jaunākos locekļus un audzina un disciplinē viņus tā, lai viņi atstarotu dievišķo līdzību.³⁵

¹Review and Herald, 1881. g. 30. augusts

²Liecības draudzei, 3. sēj., 195. lpp.

³Kristīgās audzināšanas pamati, 68. lpp.

⁴Review and Herald, 1899. g. 27. jūnijs

⁵Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 155. lpp.

⁶Manuskripts 79, 1901. g.

⁷Review and Herald, 1904. g. 21. aprīlis

- 8Manuskripts 12, 1898. g.
- 9Vēstule 8a, 1896. g.
- 10Manuskripts 22, 1890. g.
- 11Audzināšana, 292., 293. lpp.
- 12Manuskripts 47, 1908. g.
- 13Manuskripts 14, 1905. g.
- 14Manuskripts 22, 1904. g.
- 15Manuskripts 42, 1903. g.
- 16Vēstule 69, 1896. g.
- 17Manuskripts 47, 1908. g.
- 18The Signs of the Times, 1899. g. 23. augusts
- 19Review and Herald, 1881. g. 30. aprīlis
- 20Vēstule 19a, 1891. g.
- 21Review and Herald, 1881. g. 20. aprīlis
- 22Manuskripts 38, 1895. g.
- 23Manuskripts 68, 1897. g.
- 24Review and Herald, 1904. g. 21. aprīlis
- 25The Signs of the Times, 1881. g. 24. novembris
- 26Liecības draudzei, 3.sēj., 532. lpp.
- 27Turpat, 5. sēj. 45. lpp.
- 28Manuskripts 53, bez datuma
- 29Manuskripts 45, 1911. g.
- 30Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 76., 77. lpp.
- 31Liecības draudzei, 4. sēj., 141. lpp.
- 32Vēstule 18, 1890. g.
- 33Manuskripts 33, 1909. g.
- 34The Signs of the Times, 1889. g. 22. jūlijs
- 35Review and Herald, 1895. g. 16. jūlijs

11. DAĻA. NEPAREIZA AUDZINĀŠANA

46. Izdabāšanas ļaunums

[271] Patiesa mīlestība neizdabā. Mīlestība ir atslēga uz bērna sirdi, bet tāda mīlestība, kas liek vecākiem izdabāt savu bērnu nepareizajām vēlmēm, nav tā, kas dos viņiem kādu labumu. Visnopietnākā pieķeršanās, kas izriet no Jēzus mīlestības, padarīs vecākus spējīgus saprātīgi izlietot savu autoritāti un pieprasīt atbilstošu paklausību. Ir tā jāsasien kopā vecāku un bērnu sirdis, lai viņi kā ģimene būtu kanāls, caur kuru plūst gudrība, tikums, pacietība, laipnība un mīlestība.¹

Pārāk daudz brīvības padara dēlu izšķērdīgu. Bērni nekļūst dievbijīgi tāpēc, ka viņiem ir piešķirta pārāk liela brīvība. Vecāki izdabā viņu gribai un tieksmēm. (..) Daudzi izšķērdīgi dēli par tādiem ir kļuvuši izdabāšanas dēļ, tāpēc ka viņu vecāki nav bijuši Vārda darītāji. Prāts un mērķi ir jāstiprina ar stingriem, nelokāmiem, svē-totiem principiem. Saskaņa un pieķeršanās ir jāiegūst ar mīlošu un nemainīgu paraugu.²

Jo vairāk izdabā, jo grūtāk vadīt. Vecāki, lai bērni būtu laimīgi jūsu mājās! Ar to es nedomāju, ka jums viņiem ir jāizdabā. Jo vairāk jūs to darīsiet, jo grūtāk jums būs viņus vadīt, un līdz ar to viņiem būs grūtāk dzīvot patiesu, cēlu dzīvi, izejot pasaulē. Ja jūs atļausiet viņiem darīt pēc saviem ieskatiem, viņu šķīstums un rakstura piemīlība ātri vien izgaisīs. Māciet bērniem paklausīt. Lai viņi saprot, ka jūsu autoritāte ir jāciens. [272] Var šķist, ka tas viņus padara tagad mazliet nelaimīgus, bet tas pasargās viņus no daudz lielākas nelaimes nākotnē.³

Izdabāt bērnam, kas ir mazs un kļūdās, ir grēks. Bērnam vajadzētu atrasties vecāku pārvaldībā.⁴

Ja bērniem atļauj iet pašiem savu ceļu, viņi sāk domāt, ka viņi ir jāapkalpo, par viņiem ir jā rūpējas, viņiem ir jāizdabā un viņi ir jāizklaidē. Viņi domā, ka viņu vēlmēm un gribai ir jātiek apmierinātām.⁵

Vai mātei ir tiesības atļaut bērnam iet savu ceļu, apmierināt savas vēlmes, ļaut viņam nepaklausīt? Protams, ka nē, jo tad, ja viņa to dara, sātans paceļ savu briesmīgo karogu viņas mājās. Viņai ir jāizcīna tā bērna cīņa, kas nevar vēl pats cīnīties. Viņas darbs ir norāt ļauno, meklēt nopietni Dievu un nekad neļaut sātānam atņemt viņai bērnu un iegūt to savā īpašumā.⁶

Izdabāšana izraisa neapmierinātību un nemieru. Dažās ģimenēs bērna vēlmes ir likums. Viņš dabū visu, ko vien vēlas. Viss, kas viņam nepatīk, tam arī drīkst nepatīkt. Uzskata, ka šī izdabāšana

padara bērnu laimīgu, bet tieši šīs lietas padara viņu nemierīgu un neapmierinātu. Izdabāšana ir nolaupījusi viņam apetīti uz vienkāršu, veselīgu ēdienu, patiku vienkārši un veselīgi pavadīt laiku. Izdabāšana ir izpostījusi raksturu gan šai dzīvei, gan mūžībai.⁷

Elīsas iedarbīgais rājiens par necieņu. Uzskats, ka mums vajag padoties stūrgalvīgu bērnu paradumiem, ir kļūda. Elīsu pašā darba sākumā izsmēja un izzoboja Bēteles jaunatne. Viņš bija ļoti miermīlīgs vīrs, bet Dieva Gars viņu spieda [273] pasludināt lāstu pār šiem zobgaļiem. Viņi bija dzirdējuši par Elījas uzbraukšanu Debesīs un šo svinīgo notikumu pārvērtā par izsmiekla priekšmetu. Elīsa parādīja, ka ne veci, ne jauni nedrīkst ar viņu jokoties viņa svētajā aicinājumā. Kad tie viņam sacīja, ka labāk būtu bijis, ja viņš tāpat kā Elīja būtu uzbraucis augšā, viņš tos Kunga Vārdā nolādēja. Briesmīgais sods, kas pār viņiem nāca, bija no Dieva.

Pēc tam Elīsam viņa misijā grūtību vairs nebija. Piecdesmit gadus viņš iegāja un izgāja pa Bēteles vārtiem un devās no pilsētas uz pilsētu, ejot cauri vislaunāko un rupjāko neko nedarošu, izlaidīgu jauniešu pūļiem, bet neviens nekad viņu neizmēja, ne arī nicināja viņa kā Visaugstākā pravieša tiesības.⁸

Neļaujiet sevi pierunāt. Vecākiem tiesas dienā būs daudz, par ko atbildēt, jo viņi ir izdabājuši saviem bērniem. Daudzi apmierina katru nesaprātīgu vēlmi, jo šādi ir daudz vieglāk atbrīvoties no viņu uzņēmības nekā jebkurā citā veidā. Bērns ir jāaudzina tā, lai viņš atteikumu pieņemtu pareizā garā kā galīgo lēmumu.⁹

Neticiet bērniem vairāk kā citiem. Vecākiem nevajadzētu viegli skatīties uz savu bērnu grēkiem. Ja šos grēkus uzrāda kāds uzticīgs draugs, vecākiem nevajadzētu uzskatīt, ka ir apkarotas viņu tiesības, ka viņi ir saņēmuši personīgu apvainojumu. Katra jaunieša un katra bērna ieradumi ietekmē visas sabiedrības labklājību. Viena jaunieša kļūdas var daudzus citus novest uz Jauna ceļa.¹⁰

Neļaujiet bērniem redzēt, ka jūs viņu vārdiem ticat vairāk nekā citu vecāku kristiešu apgalvojumiem. Jūs viņiem nevarat nodarīt vēl lielāku postu par šo. Sakot, ka jūs ticat [274] saviem bērniem vairāk nekā tiem, par ko ir droši pierādījumi, ka viņi ir Dieva bērni, jūs attīstāt viņos ieradumu melot.¹¹

Sabojāta bērna mantojums. Nav iespējams aprakstīt ļaunumu, kas rodas, ļaujot bērnam darīt pēc savas gribas. Daži, kas nomaldās no pareizā ceļa tāpēc, ka ir atstāti novārtā bērnībā, vēlākā dzīvē ar praktiskas pieredzes palīdzību var nākt pie atziņas, taču daudzi uz visiem laikiem pazūd, jo bērnībā un jaunībā ir saņēmuši daļēju, vienpusīgu izglītību. Sabojātam bērnam šajā dzīvē ir jānes smaga nasta. Pārbaudījumos, vilšanās, kārdinājumos viņš seko savai nedisciplinētajai, nepareizi vadītajai gribai. Bērniem, kas nekad nav mācīti paklausīt, ir vāji, impulsīvi raksturi. Viņi cenšas valdīt, bet nekad nav mācīti pakļauties. Viņiem nav morāla spēka savaldīt savus untumainos raksturus, izlabot savus nepareizos ieradumus vai pakļaut savu nekontrolēto gribu. Neaudzinātās, nedisciplinētās bērnības nepareizības kļūst par mantojumu, sasniedzot vīra un sievas gadus. Sabojātais saprāts tik tikko spēj izšķirt patieso no nepatiesā.¹²

¹Review and Herald, 1890. g. 24. jūnijs

²Vēstule 117, 1898. g.

³Manuskripts 2, 1903. g.

⁴Vēstule 144, 1906. g.

⁵Manuskripts 27, 1896. g.

⁶Manuskripts 6, datums nav zināms

⁷Manuskripts 126, 1897. g.

⁸Liecības draudzei, 5. sēj., 44., 45. lpp.

⁹Pacific Health Journal, 1890. g. maijs

¹⁰Review and Herald, 1882. g. 13. jūnijs

¹¹Review and Herald, 1897. g. 13. aprīlis

¹²Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 112., 113. lpp.

47. Vāja disciplīna un tās augļi

Kļūdaina audzināšana ietekmē visu reliģisko dzīvi. Bēdas tiem vecākiem, kas savus bērnus nav audzinājuši dievbijīgai dzīvei, bet ir atļāvuši viņiem izaugt par vīriem un sievietēm, nesāņemot pienācīgu disciplīnu un vadību! Savā bērnībā viņiem ir bijis atļauts izpaust savas kaislības un patvaļu, kā arī rīkoties pēc savām tiek-smēm. So pašu garu viņi ienes savās mājās. Viņu raksturs ir ar trūkumiem un viņu vadīšanas veids – strauja rakstura. Pat pieņēmuši Kristu, viņi nav uzvarējuši savas kaislības, kurām bija atļauts valdīt bērnišķīgajās sirdīs. Pirmajos dzīvības gados saņemtās audzināšanas sekas viņi nes līdzī visā savā reliģiskajā dzīvē. Izdzēst iespaidu, kas šādi ir uzspiests uz mazā Kunga

stādiņa, ir visgrūtākā lieta; jo – kā lieksi zaru, tā augš koks. Ja šādi vecāki pieņem patiesību, viņiem ir jāizcīna smaga cīņa. Viņu raksturu var pārveidot, taču visu reliģisko pieredzi būs sabojājusi vājā disciplīna, ko viņi saņēmuši dzīves pirmajos gados. Viņu kļūdainās audzināšanas dēļ ir jācieš arī viņu bērniem, jo viņi nodod savas kļūdas bērniem līdz pat trešajai un ceturtajai paaudzei.¹

Mūsdienu Ēji. Ja vecāki atļauj saviem bērniem grēkot un tā iemūžina viņos nepareizības, kā to darīja Ēlis, Dievs noteikti ļaus viņiem redzēt, ka viņi ir sagrāvuši ne tikai paši savu ietekmi, bet arī to jauno cilvēku ietekmi, kurus viņiem vajadzēja savaldīt. (..) Viņiem būs jāmacās rūgtā mācība.²

[276] Ak, ja šie mūsdienu Ēji, kas vienmēr cenšas atrast attaisnojumu savu bērnu kaprīzēm, pareizi izmantotu Dieva doto autoritāti, lai savaldītu un izlabotu viņus! Lai atceras vecāki un aizbildņi, kas nepievērš uzmanību grēkam un atvairina to viņu aprūpē nodotajos, ka tā viņi kļūst līdzvainīgi šajā jaunumā. Ja neierobežotas izdabāšanas vietā biežāk lietotu pārmācības rīksti, ne dušmas, bet ar mīlestību un lūgšanu, mēs redzētu laimīgākas ģimenes un labāku sabiedrības stāvokli.³

Ēja nevērība ir skaidri atklāta katram tēvam un mātei. Tāpēc, ka viņa pieķeršanās bērniem bija nesvēta un viņš negribēja veikt nepatīkamu pienākumu, viņš plāva netaisnības ražu savos samaitātajos bērnos. Gan vecāki, kas ļāva grēkot, gan bērni, kas grēkoja, bija vainīgi Dieva priekšā, un par viņu pārkāpumu Viņš nepieņems nekādus upurus un dāvanas.⁴

Kļūdaini raksturi samaitā sabiedrību. Ak, kad vecāki kļūst gudri! Kad viņi ieraudzīs un sapratīs sava darba raksturu, ja tie neprasa paklausību un cieņu saskaņā ar Dieva Vārda pamācībām! Šīs vaļīgās audzināšanas sekas atklājas, bērniem izejot pasaulē un ieņemot savu vietu pašu ģimeņu priekšgalā. Viņi turpina savu vecāku kļūdas. Viņu rakstura trūkumiem tur paveras plašs darbības lauks. Viņi tālāk nodod citiem nepareizus uzskatus, sliktus ieradumus un aplamas rakstura īpašības, kam bija atļauts izveidoties viņu pašu dzīvē. Un tādā veidā viņi kļūst sabiedrībai par lāstu, nevis par svētību.⁵

Šodien pasaulē valdošā jaunuma saknes meklējamas vecāku nevērībā pret sevi un savu bērnu disciplinēšanu. [277] Tūkstošu tūkstoši sātana upuru par tādiem ir kļuvuši tāpēc, ka bērnībā tie nav saprātīgi vadīti. Pār šo nepareizo vadību gulstas stingrs Dieva pārmetums.⁶

Atlaižot disciplīnas grožus. Bērni, kas ir nepareizi vadīti, kas nav mācīti paklausīt un cienīt, savienojas ar pasauli, ņem pie rokas savus vecākus, uzliek tiem iemauktus un ved, kur vien vēlas. Pārāk bieži tad, kad bērniem vajadzētu bez ierunām parādīt cieņu un paklausību vecāku padomam, vecāki atlaiž disciplīnas grožus. Vecākus, kas līdz šim ir bijuši spilgti noturīga godīguma paraugi, tagad vada bērni. Viņu stingrība ir izgaisusi. Tēvus, kas ir nesuši Kristus krustu un, tiecoties pretī vienīgajam mērķim, sevi nesuši Kunga Jēzus zīmes, bērni vada pa apšaubāmiem un nenoteiktiem ceļiem.⁷

Izdabājot vecākiem bērniem. Tēvi un mātes, kam vajadzēja saprast atbildību, kas uz tiem gulstas, atlaiž disciplīnas grožus, lai paietu pretī savu pieaugušo dēlu un meitu tieksmēm. Viņu atzītais likums ir bērna griba. Mātes, kuras ir bijušas stingras, noteiktas un nelokāmas savā uzticībā principiem, saglabājot vienkāršību un pareizību, kļūst lutinošas tad, kad bērni sasniedz vīra un sievas gadus. Ar savu mīlestību uz izrādīšanos viņas atdod bērniem tieši sātana rokās, līdzīgi kā atkritušie jūdi upurēja savus bērnus sadedzināšanai Molokam.⁸

Sāpinot Dievu, lai iegūtu bērna labvēlību. Tēvi un mātes paver ceļu bezdievīgu bērnu tieksmēm un atbalsta viņus ar savu naudu un spējām, lai viņi varētu spīdēt pasaulē.

[278] Ak, kāds pārskats šādiem vecākiem būs jādod Dievam! Viņi apkauno Dievu un parāda visu godu saviem ietiepīgajiem bērniem, atverot viņiem durvis uz izpriecām, kuras viņi kādreiz principa pēc bija atzinuši par nederīgām. Viņi ir atļāvuši spēlēt kārtis, apmeklēt dejas un balles, lai nodotu savus bērnus pasaulei. Laikā, kad viņu ietekmei vajadzēja būt visspēcīgākajai, sniedzot liecību, ko nozīmē būt patiesam kristietim, viņi līdzīgi Ēlim noliek sevi zem Dieva lāsta, apkaunojot Viņu un nicinot Viņa prasības, lai iegūtu savu bērnu labvēlību. Taču pasaules godam nāves stundā nav nekādas vērtības. Lai gan daži evaņģēlija sludinātāji šāda veida reliģiju atzīst par labu, vecāki sapratīs, ka viņi atstāj godības kroni, lai iegūtu bezvērtīgus laurus. Dievs, palīdzi tēviem un mātēm pamosties un darīt savu pienākumu!⁹

Esiet tādi, kādus jūs vēlaties redzēt savus bērnus. Esiet tādi, kādus jūs vēlaties redzēt savus bērnus. Vecāki ar saviem vārdiem un paraugu savos pēcnācējos iemūžina paši sava rakstura zīmogu. Bargi, vulgāri, nepieklājīgi vārdi un darbi tiek iedvesti bērnos un bērnu bērnos, un tā vecāku kļūdainā audzināšana paaudzi no paaudzes liecina pret tiem.¹⁰

¹Review and Herald, 1900. g. 9. oktobris

²Manuskripts 33, 1903. g.

3The Signs of the Times, 1881. g. 24. novembris

4Review and Herald, 1886. g. 4. maijs

5Liecības draudzei, 5. sēj., 324., 325. lpp.

6Manuskripts 49, 1901. g.

7Review and Herald, 1897. g. 13. aprīlis

8Manuskripts 119, 1899. g.

9Review and Herald, 1897. g. 13. aprīlis

10The Signs of the Times, 1894. g. 17. septembris

48. Bērna reakcija

[279] Uz izaicinājumu. Bērni ir aicināti paklausīt saviem ticīgajiem vecākiem, bet arī no vecākiem prasa: "Tēvi, nekaitināt savus bērnus, bet audzināt un pamācaīt tos būt paklausīgiem Tam Kungam." Ef. 6:41

Bieži vien mēs vairāk kaitinām nekā mantojam Kungam. Es esmu redzējusi māti izķeram no sava bērna rokām lietu, kas viņam sagādā īpašu prieku. Bērns nezināja, kāds tam ir iemesls, un, protams, jutās aizvainots. Tad sekoja strīds starp māti un bērnu, un asa pārmācība scēnu nošķēdza, kā vismaz ārēji izskatījās. Bet ciņa ietekmēja jūtīgo bērna prātu, un to nebūs viegli izdzēst. Šī māte nerīkojās gudri. Viņa nepadomāja par cēloņiem un sekām. Viņas bargā, nesaprātīgā rīcība bērna sirdī radīja visjaunākās emocijas, un katrs līdzīgs gadījums šīs emocijas pamodinās un nostiprinās.²

Uz kritiku. Jums nav tiesību savu bērnu laimi apēnot ar grūtsirdības mākonī, kritizējot un bargi nosodot niecīgas kļūdas. Patieso ļaunumu vajadzētu atklāt tieši tik grēcīgu, kāds tas arī ir, un, lai novērstu to, vajadzētu rīkoties stingri un noteikti. Tomēr nevajadzētu atstāt bērnu prātus bezcerīgā stāvoklī, bet gan ar zināmu drosmes pakāpi, lai viņi varētu laboties un iegūt jūsu uzticību un atzinību.³

Uz pārāk bargu disciplīnu. Ak, kā Dievu apkauno ģimene, kurā nav patiesas izpratnes par to, [280] ko nozīmē disciplīna, un kur bērniem ir neskaidrība par to, kas ir disciplīna un pārvalde! Tā ir patiesība, ka pārāk bargā disciplīna, pārāk daudz kritikas, nevajadzīgu likumu un noteikumu noved pie necieņas pret autoritāti un beidzot pie to likumu neievērošanas, kurus Kristus būtu izpildījis.⁴

Ja vecāki parāda rupju, bargu, kundzisku garu, tad viņi bērnos pamodina ietiepību un stūrgalvību. Tā vecāki cieš neveiksmi, neietekmējot bērnus ar tādu maigumu, ar kādu vajadzētu.

Vecāki, vai jūs neredzat, ka skarbi vārdi izraisa pretestību? Ko jūs darītu, ja pret jums izturētos tik nekorekti, kā jūs izturaties pret saviem mazuļiem? Jūsu pienākums ir pētīt cēloņus un sekas. Jūs rājat savus bērnus, pārsteidzat ar dusmu belzieniem tos, kas vēl ir par maziem, lai sevi aizstāvētu. Vai, to darot, jūs jautājat sev, ko šāda rīcība izraisītu jūsos? Vai jūs esat padomājuši, cik jūtīgi jūs paši esat pret kritikas vai nopēluma vārdiem? Cik ātri jūs jūtaties aizvainoti, ja kāds neatzīst jūsu spējas? Bet jūs esat pieauguši bērni. Tad padomājiet, kā gan jūtas jūsu mazuļi, kad jūs viņiem sakāt skarbus, griezīgus vārdus, bargi nosodot viņus par kļūdām, kas Dieva acīs nav tik smagas kā jūsu pašu rīcība.⁵

Daudzi vecāki, kas sevi sauc par kristiešiem, nav atgriezušies. Viņu sirdīs ticībā nemājo Kristus! Viņu skarbums, neapdomība, nesavaldītie raksturi iedvēš bērnos riebumu un rada nepatiku pret visām reliģiskajām pamācībām.⁶

Uz pastāvīgiem nopēlumiem. Savās pūlēs izlabot ļauno mums vajadzētu sargāties no tieksmes kritizēt un pelt. [281] Pastāvīgas piezīmes samulsina, bet nepārmaina. Daudzām sirdīm, un bieži vien tām, kuras ir visvieglāk ietekmējamās, kritiska gaisotne bez līdzjūtības ir nāvējoša. Stiprā vājā puķes neatveras.

Bērns, kuru bieži peļ kāda īpaša trūkuma dēļ, nonāk pie domas, ka šī kļūme ir viņa īpatnība un ka pret to cīnīties ir vērtīgi. Tā rodas mazdūšība un bezcerība, ko bieži noslēpj aiz ārējas vienaldzības vai bravūras.⁷

Uz rīkojumiem un rājiem. Daži vecāki, nesavaldot sevi, izraisa vētru. Viņi nevis lūdz bērniem izdarīt to vai šo, bet pavēl norājošā tonī, un vienlaikus uz viņu lūpām ir nopēlums un pārmetums, ko bērni nav pelnījuši. Vecāki, šāda rīcība bērnos nokauj prieku un centību! Viņi izpilda jūsu pavēles nevis aiz mīlestības, bet tāpēc, ka neuzdrīkstas darīt citādāk. Viņu sirdis jums nepieder. Paklausīt jums viņiem ir katorga nevis prieks, un tas bieži noved pie tā, ka viņi aizmirst ievērot jūsu norādījumus, kas savukārt palielina jūsu uzbudinājumu un izdara vēl lielāku ļaunumu bērnu

dvēselēm. Jūs atkal norādāt uz viņu kļūdām, viņu slikto uzvedību izkrāsojat spilgtās krāsās, līdz bērni kļūst mazdūšīgi un viņiem vairs nav svarīgi, vai viņi izpatīk pieaugušajiem vai nē. Viņus pārņem bezrūpības gars, un tie meklē ārpus mājas, prom no vecākiem tās izpriecas un izklaides, kuras neatrod mājās. Viņi sapinas ar ielas bērnu kompānijām un drīz vien kļūst ļaunāki par visļaunākajiem.⁸

Uz despotisku rīcību. Vecāku gribai ir jābūt pakļautai Kristus gribai. Dieva šķīstā Svētā Gara veidotiem un pārvaldītiem, tiem ir jānodibina neapsaubāma vara pār bērniem. Bet, ja vecāki ir bargi un kategoriski savās prasībās, viņi dara darbu, kura sekas paši nekad nevarēs izmainīt. Ar savu despotisko rīcību viņi pamodina netaisnības jūtas.⁹

Uz netaisnību. Bērni ir ļoti jūtīgi pat pret vismazāko netaisnību. Tās ietekmē daži kļūst mazdūšīgi un nepievērš uzmanību skaļajai, dusmīgai pavēles balsij, ne arī soda draudiem. Vecāku nepareizā disciplīna viņu sirdīs pārāk bieži ir radījusi sacelšanos. Ja pret viņiem izturētos pareizi, bērni izveidotu labus un saskanīgus raksturus. Māte, kas nespēj pilnībā savaldīt sevi, ir nederīga vadīt bērnus.¹⁰

Uz grūdieniem un sitieniem. Kā jūs domājat, vai tad, kad māte grūsta un sit savu bērnu, viņš ierauga kristieša rakstura skaistumu? Patiešām nē! Šāda rīcība tikai izraisa jaunas emocijas sirdī un bērnu neizlabo vispār.¹¹

Uz bargiem vārdiem bez līdzjūtības. Kristus ir gatavs mācīt tēvus un mātes būt patiesiem audzinātājiem. Tie, kas mācās Viņa skolā, nekad (..) nerunās bargā, skarbā tonī, jo šādi izteikti vārdi griež ausi, bojā nervus, izraisa garīgus pārdzīvojumus un rada tādu prāta stāvokli, kas padara neiespējamu savaldīt tā bērna raksturu, kam tie bija sacīti. Šis bieži vien ir iemesls, kāpēc bērni ar saviem vecākiem runā bez cieņas.¹²

Uz izsmieklu un dzēlīgām piezīmēm. Vecākiem nav dotas tiesības šķendēties, rāties un izsmiet. Viņiem [283] nekad nevajadzētu izsmiet savu bērnu kļūdainās rakstura iezīmes, ko paši ir uz viņiem pārnesuši. Šāda disciplīna nekad neizārstēs ļaunumu. Vecāki, izmantojiet Dieva Vārda priekšrakstus, lai brīdinātu un norātu savus niķīgos bērnus. Parādieliet viņiem, ka jūsu prasības saskan ar "tā saka Kungs". Rājiens, kas nāk kā Dieva vārds, ir daudz efektīvāks nekā tas, kas skarbos, dusmīgos vārdos izsprūk no vecāku mutes.¹³

Uz nepacietību. Nepacietība vecākos izraisa nepacietību bērnos. Uzbudinājums, ko parāda vecāki, rada uzbudinājumu bērnos un pamodina jauno viņos. (..) Vienmēr, kad vecāki zaudē pašsavaldīšanos, runā un rīkojas nepacietīgi, tie grēko pret Dievu.¹⁴

Uz rājienu un glaimu miju. Es bieži esmu redzējusi bērnus, kas metas zemē uz grīdas, ārdās un plosās tāpēc, ka viņiem kaut kas ir liegts, bet nesaprātīgā māte gan rājas, gan cenšas pielabināt ar cerību, ka tā viņa atgriezīs bērnu pie laba garastāvokļa. Šāda rīcība tikai nostiprina bērna uzbudinājumu. Nākamajā reizē viņš darīs to pašu ar vēl lielāku ietiepību, pārliecināts, ka dabūs savu tāpat kā iepriekš. Tā vecāki, taupot rīkstī, samaitā bērnu.

Mātei nevienu reizi nevajadzētu atļaut bērnam gūt virsroku. Lai saglabātu šādu autoritāti, nav nepieciešams ķerties pie bargiem paņēmieniem. Šo mērķi var aizsniegt ar stingru, noteiktu roku un laipnību, kas pārliecina bērnu par jūsu mīlestību.¹⁵

Uz stingrības un izlēmības trūkumu. Stingrības un izlēmības trūkums nodara lielu ļaunumu. [284] Es pazīstu vecākus, kas saka: "Tu nevari ņemt šo vai to." Taču tad viņi atmaigst, domājot, ka ir pārāk stingri, un iedod bērnam to, ko iepriekš ir atteikuši. Šāda rīcība ievaino uz visu dzīvi. Ir kāds ļoti svarīgs prāta likums, kuru nedrīkst neievērot: ja kāda iekārojama lieta ir atteikta tā, ka nav cerību to kādreiz dabūt, prāts drīz vien pārstāj ilgoties pēc tās un to nodarbina citas lietas. Bet tik ilgi, kamēr pastāv cerība iekāroto dabūt, cilvēks pieliks pūles, lai to iegūtu. (..)

Ja vecākiem ir nepieciešams dot kādu noteiktu pavēli, tad par nepaklausību tai noteikti ir jāseko sodam. Un tam ir jābūt tikpat nemainīgam kā dabas likumi. Bērni, kas atrodas šādā stingrā, noteiktā vadībā, zinās – ja kāda lieta ir aizliegta un nav atļauta, nekāda diedelēšana vai viltība kāroto priekšmetu nenodrošinās. Tā viņi mācās pakļauties un, tā darot, ir daudz laimīgāki. Neizlēmīgu un lutinošu vecāku bērniem ir pastāvīga cerība, ka ar glaimiem, raudāšanu vai īgnumu viņi kāroto iegūs vai arī ka viņi drīkst nepaklausīt, neciešot sodu. Tā viņus tur ilgu, cerības un nenoteiktības stāvoklī, kas padara viņus nemierīgus, ātri uzbudināmus un nepakļāvīgus. Dieva acīs šādi vecāki ir vainīgi bērnu laimes sagrāvē. Šāda nepareiza audzināšana atslēdz durvis tūkstošu neticībai un grēku nenozēlošanai. Tā ir nonāvējusi daudzus, kas sauc sevi par kristiešiem.¹⁶

Uz nevajadzīgiem ierobežojumiem. Ja veciem vecākiem ir mazi bērni, kas ir jāaudzina, tad tēvs, iespējams, domā, ka bērniem ir jāseko viņam pa grūto un nelīdzeno taku, pa kuru viņš pats iet. Viņam ir grūti saprast, ka bērniem ir vajadzīga dzīve, kuru vecāki padara priecīgu un laimīgu.

[285] Daudzi vecāki liedz bērniem apmierināt tās vēlmes, kas ir drošas un nevainīgas. Viņi tik ļoti baidās attīstīt savos bērnos ilgas pēc neatļautā, ka aizliedz tiem pat tos priekus, kas bērniem ir tik ļoti nepieciešami. Baidoties no ļaunām sekām, viņi liedz tiem dažas vienkāršas izpriecas. Bet tieši tas būtu pasargājis no lielā ļaunuma, no kura viņi cenšas izvairīties. Tā bērni sāk domāt, ka nav jēgas gaidīt kādu atbalstu un tāpēc arī to neprasa. Viņi paslepus nododas izpriecām, par kurām domā, ka tās ir aizliegtas. Uzticība starp bērniem un vecākiem ir sagrauta.¹⁷

Uz saprātīgu priekštiesību atteikumu. Ja tēviem un mātēm pašiem nav bijusi laimīga bērnība, kāpēc gan viņiem šī lielā zaudējuma dēļ vajadzētu apēnot savu bērnu dzīves? Tēvs var domāt, ka šis ir vienīgais drošais ceļš. Bet lai viņš atceras, ka visi prāti nav vienādi, un, jo lielākas pūles pieliks, lai ierobežotu, jo nevaldāmākas būs ilgas iegūt aizliegto. Sekas tam būs nepaklausība vecāku autoritātei. Tēvs būs apbēdināts par to, ko viņš uzskata par sava dēla samaitāto ceļu, un viņam sāpēs sirds par viņa sacelšanos. Bet vai nebūtu labāk, ja tēvs pārdomātu, ka pirmais iemesls dēla nepaklausībai bija viņa paša nevēlēšanās atļaut dēlam nodoties tam, kas nav grēks? Tēvs domā, ka viņa aizliegums ir pietiekams iemesls, lai dēls atturētos no šīs nodarbes. Bet viņam vajadzētu atcerēties, ka bērni ir saprātīgas būtnes un ka pret viņiem jāizturas tā, kā vecāki vēlas, lai izturas pret viņiem pašiem.¹⁸

[286] Uz bardzību. Vecāki, kas piekopj virskundzības un autoritārisma garu, ko viņi ir saņēmuši no saviem vecākiem un kas liek tiem būt prasīgiem savā disciplīnā un pamācībās, neaudzina bērnus pareizi. Bargi izturoties pret viņu kļūdām, tēvs un māte pamodina mazajās sirdīs visļaunākās jūtas un atstāj savus bērnus ar netaisnības un pāridarījuma sajūtu. Vecāki saskaras tieši ar tām bērnu rakstura īpašībām, kuras paši tiem ir nodevuši mantojumā.

Šādi vecāki, runājot ar bērniem par reliģiskiem jautājumiem, vada viņus prom no Dieva, jo kristīgā reliģija ar šādu nepareizu patiesības atklāšanu ir padarīta nepievilcīga un pat atbaidoša. Bērni sacīs: "Ja tāda ir reliģija, tad es negribu neko no tās." Šādi bērnu sirdīs rada ienaidu pret reliģiju, un patvaļīgas autoritātes uzspiešanas dēļ bērni nicina arī Debesu likumus un pārvaldību. Ar savu nepareizo vadīšanu vecāki nosaka bērnu mūžīgo likteni.¹⁹

Uz mierīgu, laipnu attieksmi. Ja vecāki vēlas, lai viņu bērni būtu priecīgi, viņiem nekad nevajadzētu ar tiem runāt strostējoši. Diemžēl māte bieži atļaujas kļūt uzbudināta un nervoza. Bieži viņa sakampj bērnu un izsaka bargus vārdus. Ja pret bērnu izturas mierīgi un laipni, tad tas lielā mērā saglabās viņā priecīgu garu.²⁰

Uz mīlošiem lūgumiem. Tēvam kā saimes priesterim vajadzētu pret saviem bērniem izturēties maigi un pacietīgi. Viņam vajadzētu būt uzmanīgam, lai nepamodinātu mazajos kaujinieciskas tieksmes. Viņš nedrīkst ļaut pārkāpumam palikt neizlabotam, un tomēr tas ir jāizlabo, neradot cilvēka sirdī ļaunas emocijas. [287] Lai tēvs runā ar saviem bērniem mīlestībā, stāstot tiem, cik Pestītājs ir apbēdināts par viņu rīcību, un tad lai viņš zemojas kopā ar bērniem žēlastības krēsla priekšā, piņes tos Kristum, lūdzot, lai Viņš ir žēlsirdīgs un vada viņus pie nožēlas, un lūdz grēku piedošanu. Šāda disciplinēšana gandrīz vienmēr salauzīs pat visietiepīgāko sirdi.

Dievs vēlas, lai mēs izturamies pret saviem bērniem vienkārši. Mēs esam atbildīgi par to, ja aizmirstam, ka bērniem nav bijusi tāda priekštiesība iegūt gadiem ilgu pieredzi, kas ir vecākiem cilvēkiem. Ja mazuļi ar visu cieņu nerīkojas saskaņā ar mūsu gribu, mēs dažreiz domājam, ka viņi ir pelnījuši rājienu. Bet tas neko neizlabos. Nesiet viņus pie Glābēja un stāstiet Viņam visu. Tad ticiet, ka Viņa svētība būs pār jūsu bērniem.²¹

¹Manuskripts 38, 1895. g.

²Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 117. lpp.

³The Signs of the Times, 1884. g. 10. aprīlis

⁴Review and Herald, 1894. g. 13. marts

⁵Manuskripts 42, 1903. g.

⁶Vēstule 18b, 1891. g.

⁷Audzinašana, 291. lpp.

⁸Liecības draudzei, 1. sēj., 384., 385. lpp.

⁹Manuskripts 7, 1899. g.

¹⁰Liecības draudzei, 3. sēj., 532., 533. lpp.

¹¹Manuskripts 45, 1911. g.

¹²Vēstule 47a, 1902. g.

13Kristīgās audzināšanas pamati, 67., 68. lpp.

14Liecības draudzei, 1. sēj., 398. lpp.

15Pacific Health Journal, 1890. g. aprīlis

16The Signs of the Times, 1882. g. 9. februāris

17The Signs of the Times, 1912. g. 27. augusts

18The Signs of the Times, 1912. g. 27. augusts

19Review and Herald, 1894. g. 13. marts

20Review and Herald, 1898. g. 17. marts

21Manuskripts 70, 1903. g.

49. Radnieku attieksme

[288] Lutinoši radnieki ir problēma. Esiet uzmanīgi, nododot savu bērnu uzraudzību citu rokās. Neviens nevar būt piemērots, lai atbrīvotu jūs no Dieva uzliktās atbildības. Daudzus bērnus ir pilnīgi sagrāvusi radnieku vai draugu iejaukšanās mājas pārvaldībā. Mātēm nekad nevajadzētu atļaut savām māsām vai mātēm iejaukties, lai tās gudri vadītu viņu bērnus. Lai gan māte no savas mātes var būt saņēmusi vislabāko audzināšanu, tomēr deviņos gadījumos no desmit viņa kā vecmāmiņa sabojās savas meitas bērnus, lutinot un nesaprātīgi slavīnot tos. Ar šādu izturēšanos var izdzēst visas mātes pacietīgās pūles. Visiem ir zināms, ka vecvecāki parasti neder mazbērnu audzināšanai. Vīriem un sievietēm vajadzētu parādīt visu cieņu un godību pret saviem vecākiem, taču bērnu audzināšanā viņi nedrīkst ļaut iejaukties, turot vadības grožus paši savās rokās.¹

Kad tuvinieki smejas par bērna necieņu un kaislībām. Lai kur es atrastos, mani sāpina pareizas mājas disciplīnas un ierobežojumu trūkums. Maziem bērniem ļauj runāt pretī, parādīt necieņu un bezkaunību, lietojot tādus vārdus, ar kādiem nevienam bērnam nekad nevajadzētu ļaut vērsties pie saviem vadītājiem. Vecāki, kas atļauj runāt nepieklājīgi, ir vairāk pelnījuši nopēlumu nekā viņu bērni. Bezkaunību pat vienreiz nedrīkst paciest bērnam. Bet tēvi un mātes, onkuļi un tantes, kā arī vecvecāki smejas par šādu kaislību izpausmēm gadu vecā bērnam. [289] Viņa nepilnīgo necieņas izpausmi, viņa bērnišķīgo ietiepību uzskata par gudrību. Tā nostiprinās nepareizi ieradumi, un bērns izaug, lai būtu nepatīkams objekts visiem apkārtējiem.²

Kad viņi atrunā no pareizas labošanas. Es sevišķi trīcu un drebu par mātēm, kuras ir tik aklas un tik maz apzinās savu atbildību. Viņas redz, kā sātans strādā jau dažus mēnešus vecā ietiepīgā bērnam. Pildīts ar spītīgu neatlaidību, sātans, šķiet, tūlīt iegūs bērnu savā īpašumā. Bet iespējams, ka mājās ir kāda vecmāmiņa, kāda tante vai kāds cits radnieks vai draugs, kas centīsies pārliecināt vecākus, cik nežēlīgi ir šādu bērnu izlabot. Bet patiesība ir gluži pretējais. Vislielākā nežēlība ir ļaut sātānam iegūt savā īpašumā šo trauslo, bezpalīdzīgo bērnu. Sātans ir stingri jānorāj. Viņa vara pār bērnu ir jāsalauž. Ja ir vajadzīga labošana, esiet uzticīgi, esiet patiesi. Mī-lestība uz Dievu, patiesa līdzjūtība pret bērnu liks uzticīgi izpildīt pienākumu.³

Sarežģījumi ģimenes kopienā. Nav nekā laba tajā, ja vienas, divu vai trīs ģimeņu bērni apprecas savā starpā un apmetas uz dzīvi dažus kilometrus attālumā cits no cita. Viņi būs tikai zaudētāji. Viena darījumi būs visu darījumi. Sarežģījumi un grūtības, kas vairāk vai mazāk ir jāpiedzīvo katrai ģimenei un kas, cik vien iespējams, ir jāpatur ģimenes lokā, izplatīsies visā kopienā un ietekmēs garīgas sanāksmes. Ir problēmas, kuras nedrīkst zināt trešā persona, lai arī cik tuvs un mīļš draugs tā arī būtu. Tās ir jāatstāj ģimenes lokā. Bet vairāku ģimeņu tuvajai radniecībai, [290] atrodoties pastāvīgā saskarsmē, ir tieksme salauzt cienību, ko vajadzētu saglabāt katrai ģimenei. Veicot smalko pienākumu norāt un brīdināt, pastāv briesmas aizskart jūtas, ja vien to nedara ar lielu maigumu un rūpēm. Pat vislabākie raksturi ir pakļauti kļūdām un neveiksmēm, un ir jābūt ļoti uzmanīgam, lai no sīkumiem neizpūstu lielas lietas.

Šāda ģimenes un draudzes radniecība (..) ir ļoti patīkama dabiskajām jūtām. Bet, visu pārdomājot, tas nav vislabākais harmoniska kristīga rakstura attīstībai. (..) Visas kopienas būtu daudz laimīgākas, ja tās izšķirtos un laiku pa laikam cita citu apciemotu. To ietekme citai uz citu būtu desmitkārt lielāka.

Savienotas laulībā un pastāvīgi atrodoties cits cita sabiedrībā, šīs kopienas locekļi ļoti labi pārziņa citu kļūdas un nepilnības un par savu pienākumu uzskata izlabot tās. Un, tā kā radnieki patiešām ir ļoti dārgi cits citam, viņi būs sāpināti par sīkumiem, kurus saskata tajos, ar kuriem nav tik cieši saistīti. Prāts pārcieš asās sā-pes, jo pamostas jūtas, ka pret to izturas netaisnīgi un ka tas tādu attieksmi nav pelnījis. Dažreiz rodas skaudība par sīkumiem, un pauguriņi pārvēršas par kalniem. Sie mazie pārpratumi un maznozīmīgās nesaskaņas izraisa lielākas sirds sāpes nekā pārbaudījumi, kas nāk no citiem avotiem.⁴

¹Pacific Health Journal, 1890. g. janvāris

12. DAĻA. PRĀTA SPĒJU ATTĪSTĪBA

50. Ko ietver patiesa audzināšana

[293] Patiesas audzināšanas plašums. Patiesa audzināšana nozīmē vairāk nekā apgūt noteiktu mācību kursu. Tā ir plaša. Tā ietver fizisko spēku un prāta spēju harmonisku attīstību. Tā māca mīlēt un būties Dievu un sagatavo uzticīgi pildīt dzīves pienākumus.¹

Pareiza audzināšana ietver ne tikai prāta disciplinēšanu, bet arī tādu trenēšanu, kas nodrošina pareizu morāli un uzvedību.²

Audzināšanas pirmā lielā mācība ir iepazīt un saprast Dieva gribu. Katru dzīves dienu mums ir jāpieliek pūles, lai iegūtu šīs zināšanas. Mācīties zinātnes tikai no cilvēciskiem skaidrojumiem nozīmē iegūt viltus izglītību, bet mācīties no Dieva un no Kristus nozīmē mācīties Debesu zinātni. Izglītības sistēmā ir juceklis tā-pēc, ka nav celta godā Dieva gudrība un atziņa.³

Ietekme, kas darbojas pretī savtīgai sāncensībai un alkatībai. Kāds virziens ir dots audzināšanai mūsu laikos? Uz ko visbiežāk aicina? Iegūt personīgu labumu. Bieži sniegtā audzināšana ir šī vārda izkropļojums. Savtīga godkāre, tieksme pēc varas, cilvēces tiesību un vajadzību neievērošana patiesā audzināšanā atbalstu neatrod. Dieva dzīves plānā ir vieta katrai cilvēciskai būtnei. Katram ir jāpilnveido savas spējas līdz visaugstākajai pakāpei; [294] un uzticība gan lielās lietās, gan mazās padara cilvēku godājamu.

Dieva plānā nav vietas savtīgai sāncensībai. Tie, kuri mēro sevi pēc sevis un pielīdzina sevi sev, nav prātīgi. (2.Kor. 10:12) Viss, ko mēs darām, ir jādara Dieva spēkā. (1.Pēt. 4:11) Viss ir jādara "no sirds, it kā savam Kungam un ne cilvēkiem, jo jūs zināt, ka tas Kungs par atmaksu jums dos Debesu mantojumu. Jūs jau kalpojat savam Kungam — Kristum". Kol. 3:23,24 Cik dārga ir kalpošana un audzināšana, kas iegūta, īstenojot šos principus! Bet cik ļoti atšķirīga bieži vien ir audzināšana mūsdienās! No bērna agrīnajiem dzīves gadiem tā aicina uz sacensību; tā audzina savtību, visa jaunuma sakni.⁴

Paraugš dots Ēdenē. Audzināšanas sistēmai, kas bija ieviesta pasaules iesākumā, bija jābūt paraugam visos vēlākajos laikos. Ēdenē, mūsu pirmo vecāku mājās, tika nodibināta paraugskola, kas ilustrēja šīs audzināšanas principus. Ēdenes dārzs bija skolas telpa, daba – mācību grāmata, bet skolotājs bija pats Radītājs.⁵

Skolotāju Skolotāja atstātais paraugs. Skolotot savus mācekļus, Glābējs vadījās pēc tās audzināšanas sistēmas, kura bija ieviesta iesākumā. Pirmie divpadsmit mācekļi, kā arī daži citi, kas, kalpojot viņu vajadzībām, laiku pa laiku bija kopā ar tiem, veidoja Jēzus ģimeni. Tie bija kopā ar Viņu mājās, pie galda, kambarī un uz lauka. Tie pavadīja Viņu ceļojumos, dalījās Viņa grūtībās un pārbaudījumos un, cik varēja, iesaistījās Viņa darbā.

[295] Dažreiz Viņš mācīja tos, sēžot kopā kalna nogāzē, citreiz pie jūras vai no zvejnieka laivas, dažreiz, ejot pa ceļu. Vienmēr, kad Viņš uzrunāja ļaužu pūli, mācekļi veidoja iekšējo apli. Tie spiedās cieši pie Viņa, lai nepalaistu garām nevienu no Viņa pamācībām. Viņi bija uzmanīgi klausītāji, dedzīgi saprast patiesības, kuras viņiem bija jāamāca visās zemēs un visām paudzēm.⁶

Patiesa audzināšana ir gan praktiska, gan teorētiska. Bērnībā un jaunībā ir jāapvieno praktiskās un teorētiskās apmācības, uzkrājot prātā zināšanas. (..)

Bērniem vajadzētu mācīt piedalīties mājas pienākumos. Viņiem vajadzētu pamācīt, kā palīdzēt tēvam un mātei mazās lietās, kuras viņi var izdarīt. Viņu prātus vajadzētu mācīt domāt, viņu atmiņai vajadzētu likt atcerēties viņiem uzticēto darbu; un, apgūstot lietderīguma ieradumus mājās, viņus ir jāaudzina veikt savam vecumam atbilstošus praktiskus pienākumus.⁷

Jauniešiem tā nav dabiska izvēle. Jaunieši dabiski neizvēlas audzināšanas veidu, kas viņus sagatavo praktiskai dzīvei. Viņi pieprasa savas ilgas, savu patiku un nepatiku, savu izvēli un tieksmes; bet, ja vecākiem ir pareizi priekšstati par Dievu, patiesību, iespaidiem un sabiedrību, kādai vajadzētu apņemt viņu bērnus, viņi sapratīs, ka uz tiem gulstas Dieva dota atbildība uzcītīgi vadīt nepieredzējušo jaunatni.⁸

Tas nav veids, kā izbēgt no dzīves nastām. Lai jaunieši saprot, ka audzināšana nav paredzēta tāpēc, lai mācītu tiem, kā izbēgt no dzīves nepatīkamajiem uzdevumiem un smagām nastām, bet, ka tās mērķis ir atvieglot [296] darbu, mācot labākas metodes un augstākus mērķus. Māciet tiem, ka dzīves patiesais mērķis ir nevis nodrošināt sev pēc iespējas vislielāko labumu, bet gan pagodināt Radītāju, darot savu daļu pasaules druvā un pasniedzot palīdzošu roku tiem, kas ir vājāki un nezinošāki.⁹

Audzināšanai vajadzētu pamodināt kalpošanas garu. Darbam Kristus druvā, veicot ikdienas sīkos pienākumus, vairāk nekā jebkuram citam līdzeklim ir spēks veidot raksturu un virzīt dzīvi nesavtīgas kalpošanas virzienā. Pamodināt šo garu, veicināt un pareizi vadīt to ir vecāku un skolotāju darbs. Nav iespējams uzticēt tiem nevienu svarīgāku darbu. Kalpošanas gars ir Debesu gars, un eņģeļi atbalstīs visas pūles, lai attīstītu un veicinātu to.

Šāda audzināšana ir jābalsta Dieva Vārdā. Tikai šeit tās principi ir atklāti visā savā pilnībā. Bībeli vajadzētu likt par mācību un mācīšanas pamatu. Fundamentālās zināšanas ir zināšanas par Dievu un par To, ko Viņš ir sūtījis.¹⁰

Tā nostāda morālo audzināšanu pāri intelektuālajai kultūrai. Bērniem ir liela vajadzība pēc pareizas audzināšanas, lai viņi noderētu pasaulē. Bet jebkuras pūles, kas paceļ intelektuālo kultūru pāri morālajai audzināšanai, ir vērstas nepareizā virzienā. Gan vecāku, gan skolotāju galvenajai nastai vajadzētu būt pamācīt, attīstīt, slīpēt un attīrīt bērnu un jauniešu raksturus.¹¹

Tās galamērķis ir rakstura veidošana. Augstākā audzināšanas pakāpe ir tā, kas sniedz zināšanas un disciplīnu, nodrošinot vislabāko rakstura attīstību un sagatavojot dvēseli dzīvei, kas līdzinās Dieva dzīvei. Mēs nedrīkstam izlaist no redzesloka mūžīgo dzīvību. Augstākā izglītība ir tā, [297] kas māca mūsu bērniem un jauniešiem kristietības zinātņi, sniedzot tiem praktiskas zināšanas par Dieva ceļiem, kā arī atklājot Kristus mācības par Dieva tēvišķo raksturu, ko Viņš atklāja saviem mācekļiem.¹²

Tā ir audzināšana, kas vada un attīsta. Ir ļoti svarīgi, lai skolā audzināšana un izglītošana būtu savā starpā cieši saistītas. Bērņus var audzināt kalpot grēkam vai kalpot taisnībai. Jauniešu agra audzināšana veido viņu raksturus gan laicīgajai, gan reliģiskajai dzīvei. Salamans saka: "Māci savam bērniem viņa ceļu, no tā viņš neatstājas arī tad, kad viņš jau vecs kļuvis." Sal.pam. 22:6 Sī valoda ir skaidra. Salamana pavēle ietver vadīšanu, audzināšanu un attīstīšanu.

Lai vecāki un skolotāji varētu darīt šo darbu, viņiem pašiem ir jāzina ceļš, pa kuru bērnam jāiet. Tas ietver vairāk nekā tikai iegūt zināšanas no grāmatām. Tas aptver visu, kas ir labs, šķīsts, taisns un svēts. Tas ietver sātību, dievbijību, brālīgu laipnību un mīlestību pret Dievu un citam pret citu. Lai sasniegtu šo mērķi, jāpievērš uzmanība bērnu fiziskajai, psihiskajai, morālajai un reliģiskajai audzināšanai.¹³

Tā sagatavo strādniekus Dievam. Tēvu un māšu rokās ir atbildība sniegt kristīgu audzināšanu bērniem, kas viņiem ir uzticēti. Nekādā gadījumā tie nedrīkst ļaut nevienai uzņēmējdarbības nozarei tā saistīt prātu, laiku un spējas, ka viņu bērniem ir atļauts dzīvot pašplūsmā, atšķirtiem tālu prom no Dieva. Viņi nedrīkst atļaut saviem bērniem izslīdēt no sava tvēriena neticīgo rokās. [298] Tiem ir jādara viss, kas ir viņu spēkos, lai atturētu bērnus uzņemt sevī pasaules garu. Vecākiem ir jāmača tiem, kā kļūt par Dieva līdzstrādniekiem. Tēvam un mātei ir jābūt Dieva cilvēciskajai rokai, sagatavojot sevi un savus bērnus mūžīgajai dzīvei.¹⁴

Tā māca mīlestību un bijību pret Dievu. Kristīgie vecāki, vai jūs Kristus dēļ pārbaudīsiet savas ilgas, savu bērnu mērķus, lai pārlicinātos, ka tie saskan ar Dieva likumu? Vissvarīgākā audzināšana ir tā, kas māca bērniem mīlēt un būties Dievu.¹⁵

Daudzi to uzskata par vecmodīgu. Audzināšanu, kas pastāv jau tik ilgi kā pati mūžība, gandrīz pilnīgi atmet kā vecmodīgu un nevēlamu. Bērnu audzināšanu, kuras mērķis ir veidot raksturu tagadējam labumam, mieram un laimei un vadīt mazās kājas pa ceļu, kas sagatavots Kunga izpirktajiem, uzskata par vecmodīgu un tāpēc mazsvarīgu. Lai jūsu bērni varētu ieiet pa Dieva pilsētas vārtiem kā uzvarētāji, viņiem ir jāmača būties Dievu un turēt Viņa baušļus jau šajā dzīvē.¹⁶

Ņā turpinās mūžīgi un nekad netiek pabeigta. Mūsu dzīves darbs šeit ir sagatavošanās dzīvei mūžīgi. Seit saktā audzināšana šajā dzīvē nekad netiks pabeigta; tā turpināsies visā mūžībā — arvien turpinoties un nekad nebeidzoties. Arvien pilnīgāk un pilnīgāk atklāsies Dieva gudrība un mīlestība atpestīšanas plānā. Glābējs, vadot savus bērnus pie dzīvā ūdens avotiem, sniegs bagātīgus zināšanu krājumus. Ik dienas Dieva brīnišķīgie darbi, [299] Viņa spēka pierādījumi, radot un uzturot Universu, atvērs prātam jaunu skaistumu. Gaismā, kas spīd no troņa, izzudīs noslēpumi, un dvēseli pildīs izbrīns par lietu vienkāršību, kas nekad iepriekš nebija iz-prasta.¹⁷

1Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 64. lpp.
2Turpat, 331. lpp.
3Turpat, 447. lpp.
4Audzināšana, 225., 226. lpp.
5Turpat, 20. lpp.
6Turpat, 84., 85. lpp.
7Kristīgās audzināšanas pamati, 368., 369. lpp.
8Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 132. lpp.
9Audzināšana, 221., 222. lpp.
10Dziednieciskā kalpošana, 401. lpp.
11Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 84., 85. lpp.
12Turpat, 45., 46. lpp.
13Liecības draudzei, 3.sēj., 131., 132. lpp.
14Kristīgās audzināšanas pamati, 545. lpp.
15Review and Herald, 1890.g. 24. jūnijs
16Kristīgās audzināšanas pamati, 111. lpp.
17Dziednieciskā kalpošana, 466. lpp.

51. Sagatavošana skolai

[300] Pirmie astoņi vai desmit gadi. Bērnus nevajadzētu ieslodzīt uz ilgu laiku telpās, ne arī prasīt tiem nodoties cieši mācībām laikā, kad ir jāieliek labs pamats fiziskajai attīstībai. Pirmos astoņus līdz desmit bērna dzīves gadus lauks vai dārzs ir vislabākā skolas telpa, māte – vislabākā skolotāja, daba – vislabākā mācību grāmata. Pat ja bērns ir pietiekami vecs, lai apmeklētu skolu, viņa veselību vajadzētu uzskatīt par svarīgāku nekā grāmatu zināšanas. Viņam vajadzētu nodrošināt apstākļus, kas ir vislabvēlīgākie gan fiziskajai, gan prāta attīstībai.¹

Ir ierasts sūtīt uz skolu ļoti mazus bērnus. Viņiem prasa mācīties no grāmatām lietas, kas apgrūtina viņu jaunos prātus. (..) Šāda rīcība nav prātīga. Nervozu bērnu nekādā virzienā nedrīkst pārslogot.²

Audzināšanas programma mazbērna posmā. Pirmos sešus vai septiņus bērna dzīves gadus īpašu vērību vajadzētu veltīt drīzāk viņa fiziskajai, nekā intelekta audzināšanai. Pēc tam, ja fiziskais stāvoklis ir labs, vajadzētu pievērst uzmanību abu attīstīšanai. Mazbērna posms ilgst līdz sešiem vai septiņiem gadiem. Sajā laikā bērniem vajadzētu ļaut kā maziem jēriem skraidīt ap māju un pa pagalmu, lēkājot un lecot savā dzīvespriekā bez rūpēm un bēdām.

Vecākiem, sevišķi mātei, vajadzētu būt vienīgajai šāda bērna skolotājai. Viņus nevajadzētu audzināt no grāmatām. Bērni parasti ir ziņkārīgi mācīties dabas lietas. Viņi uzdod jautājumus [301] par lietām, kuras redz un dzird, un vecākiem vajadzētu izmantot izdevību, lai pamācītu un pacietīgi atbildētu uz šiem mazajiem taujājumiem. Šādā veidā viņi var gūt virsroku pār ienaidnieku un stiprināt savu bērnu prātus, sējot viņu sirdīs labo sēklu, neatstājot vietu sliktajam, kur laist saknes. Mātes mīlošā pamācība nenobriedušajā vecumā ir tas, kas bērniem ir vajadzīgs rakstura veidošanai.³

Mācības pārejas posmā. Mātei vajadzētu būt skolotājai un mājām – skolai, kur katrs bērns saņem savas pirmās mācības; starp šīm mācībām vajadzētu būt strādīguma ieradumiem. Mātes, ļaujiet mazajiem spēlēties brīvā dabā, lai viņi klausās putnu dziesmās un mācās par Dieva mīlestību, kā tā ir atklāta Viņa skaistajos darbos. Māciet tiem vienkāršas mācības no dabas grāmatas un par to, ko viņi redz sev visapkārt; kad bērnu prāts ir attīstījies, var skološanu turpināt, pamatīgi nostiprinot atmiņā mācības no grāmatām. Lai bērni mācās jau savos agrīnajos dzīves gados būt lietderīgi. Radiniet viņus domāt, ka viņiem kā saimes locekļiem ir jābūt ieinteresētiem, izpalīdzīgiem, jādalās māsaimniecības nastās un jāmeklē veselīgs treniņš, veicot nepieciešamos mājas pienākumus.⁴

Tam nav jābūt sāpīgai nodarbei. Šāda audzināšana bērnam ir neizsakāma vērtība, un tai nav jābūt sāpīgai. To var pasniegt tā, ka bērns atrod prieku, mācoties būt izpalīdzīgs. Mātes var nodarbināt savus bērnus, mācot tiem veikt mazus mīlestības pakalpojumus, sīkus mājas pienākumus. Tas ir mātes darbs – pacietīgi pamācīt savus bērnus, rindiņu pēc rindiņas, priekšrakstu pēc priekšraksta, šeit mazdrusciņ un tur mazdrusciņ. [302] Darot šo darbu, māte pati iegūs nenovērtējamu audzināšanu un disciplīnu.⁵

Tikumību apdraud skolas biedri. Nesūtiet savus mazuljus pārāk agri uz skolu. Mātei vajadzētu būt uzmanīgai, uzticot sava zīdaiņa prāta veidošanu citu rokām.⁶

Daudzas mātes jūt, ka viņām nav laika pamācīt savus bērnus, un, lai atbrīvotos no viņu trokšņa un

nemiera, tās sūta viņus uz skolu. (..)

Sūtot bērnus pārāk agri uz skolu, tiek apdraudēta ne tikai viņu fiziskā un psihiskā veselība, bet viņi zaudē arī morālajā skatījumā. Viņiem rodas iespējas iepazīties ar citiem bērniem, kuru tikumi vēl nav attīstījušies. Mājas bērni ir iemesti vulgārā un rupjā sabiedrībā, kur melo, lamājas, zog un krāpj un kas priecājas, sniedzot netikuma zināšanas tiem, kas ir jaunāki. Mazi bērni, ja tos atstāj savā vaļā, drīzāk mācās sliktu nekā labo. Sliktie ieradumi vislabāk saskan ar iedzimto sirdi, un tas, ko bērni redz un dzird zīdaiņa vecumā un bērnībā, dziļi iespiežas viņu prātos; sliktā sēkla, kas iesēta jaunajās sirdīs, izdzīs saknes un kļūs par asiem ērkšķiem, ievainojot vecāku sirdis.⁷

¹Audzināšana, 208. lpp.

²Kristīgās audzināšanas pamati, 416. lpp.

³Pacific Health Journal, 1897.g. septembris

⁴Kristīgās audzināšanas pamati, 416., 417. lpp.

⁵Vēstule 55, 1902. g.

⁶Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 67. lpp.

⁷A Solemn Appeal, 130., 132. lpp.

52. Skolas izvēle

[303] Mēs ciešam briesmīgus zaudējumus. Reizēm es pieķeru sevi ilgās, kaut Dievs runātu uz vecākiem skaļā balsī, kā Viņš runāja ar Manoas sievu, stāstot, kas viņai ir jādara, audzinot savus bērnus. Atstājot novārtā mājas audzināšanu, mēs esam piedzīvojuši briesmīgus zaudējumus katrā darba nozarē. Šī iemesla dēļ mums radās doma, ka ir vajadzīgas skolas, kurās valdītu reliģiska ietekme. Ja vispār kaut ko var darīt, lai darbotos pretī lielajam ļaunumam, tad Jēzus spēkā mēs to izdarīsim.¹

Sevišķi svarīgas izšķiršanās priekšā. Vecāki, aizbildņi, sūtiēt bērnus tādās skolās, kuru ietekme ir līdzīga pareizi vadītas mājas skolas ietekmei; skolās, kurās skolotāji pakāpeniski vedīs tos uz priekšu un kurās garīgajai gaisotnei ir dzīvības smarža uz dzīvību. (..) Tas, vai mūsu jaunieši, kuri ir saņēmuši gudras pamācības un audzināšanu no dievbijīgiem vecākiem, turpinās būt svētoti caur patiesību vai ne, lielā mērā ir atkarīgs no ietekmes, ko viņi saņems no tiem, pie kā meklē kristīgas pamācības, atstājot mājas.²

Kura audzinātāju grupa? Pasaulē ir divas audzinātāju grupas. Viena ir tā, kuru Dievs dara par gaismas kanālu, un otra tā, kuru par savu aģentu izmanto sātans, kas ir gudra darīt ļaunu. Pirmā grupa pārdomā Dieva raksturu un pieaug Jēzus atziņā. Šī grupa maz pamazām nododas tam, [304] kas dod dievišķu apskaidrību, Debesu gudrību dvēseles garīgajai augšupejai. Katra šīs grupas skolotāja rakstura spēja ir pakļauta Dievam, un viņa domas atrodas Kristus pārvaldībā. Otra grupa ir sabiedrotā ļaunuma valdniekam, kas vienmēr ir modrs, lai atrastu izdevības mācīt citiem ļaunuma atziņas.³

Izvēlieties skolu, kuras pamats ir Dievs. Plānojot savu bērnu izglītību ārpus mājas, vecākiem vajadzētu saprast, ka vairs nav droši sūtīt tos publiskās skolās, un vajadzētu censties sūtīt viņus uz skolām, kur tie iegūs izglītību, kas sakņojas Rakstos. Katram kristīgam tēvam un mātei ir svinīga atbildība sniegt saviem bērniem izglītību, kas vadīs viņus iegūt Kunga atziņu un, paklausot Dieva gribai un ceļiem, kļūt par dievišķās dabas līdzdalībniekiem.⁴

Pārdomājiet Dieva padomu Israēlam. Kamēr Dieva sodības izlējās pār Ēģiptes zemi, Kungs pavēlēja israēliešiem ne tikai savus bērnus turēt mājās, bet pat liellopus ievest iekšā no laukiem.

Kā israēlieši turēja savus bērnus mājās, kamēr Dieva sodības bija Ēģiptes zemē, tāpat šajā bīstamajā laikā mums ir jātur bērni atsevišķi un atšķirti no pasaules. Mums jāamāca viņiem, ka Dieva baušļi nozīmē daudz vairāk nekā mēs saprotam. Tie, kas ievēro tos, neatdarinās Dieva likuma pārkāpēju darbus.

Vecākiem vajadzētu raudzīties uz Dieva Vārdu ar cieņu, paklausot tā mācībām. Vecākiem šajās dienās, tāpat kā israēliešiem, [305] Dievs paziņo: "Lai šie vārdi (..) tev paliek ierakstīti tavā sirdī. Un atgādini tos saviem bērniem un runā tos, sēžot savā namā un pa ceļu ejot, guļoties un ceļoties. Un sien tos kā zīmi uz savas rokas un liec par zīmi starp acīm uz pieres. Un raksti tos un liec pie sava nama durvju stabiem un pie saviem vārtiem." 5.Moz. 6:6-9

Lai gan šī pamācība ir tik skaidra, daži Dieva ļaudis atļauj saviem bērniem apmeklēt publiskās skolas, kur viņi sajaucas ar tiem, kuru morāle ir samaitāta. Šajās skolās viņu bērni nevar ne pētīt Bībeli, ne

mācīties tās principus. Kristīgie vecāki, jums ir jānodrošina saviem bērniem skološana Bībeles principos.⁵

Bībeles patiesības neitralizētas, bērns – samulsināts. Vai mūsu bērni publiskajās skolās no saviem skolotājiem iegūst atziņas, kas ir saskaņā ar Dieva Vārdu? Vai grēku tur attēlo kā sacelšanos pret Dievu? Vai paklausību visiem Dieva baušļiem māca kā visas gudrības iesākumu? Mēs sūtām savus bērnus uz sabatskolu, lai viņi mācītos patiesību, un, kad tie iet uz parasto skolu, viņiem ir jāmacās mācības, kas ietver melus. Šādas lietas sajauc prātu, tās nevajadzētu pieļaut. Jo, ja jaunieši iegūst idejas, kas sagroza patiesību, kā jūs stāsities pretī šādas audzināšanas ietekmei?

Vai mēs varam brīnīties, ka šādos apstākļos daži mūsu jaunieši nevērtē reliģiskās priekšrocības? Vai mēs varam brīnīties, ka tie ieslīgst kārdināšanās? Vai mēs varam brīnīties, ka, atstāti novārtā, [306] viņi savu enerģiju izlieto izpriecām, kas nedara tiem labu, ka viņu reliģiskie centieni ir vāji un viņu garīgā dzīve – aptumšota? Prātam būs tāds pats raksturs, kā tas, no kā viņš pārtiek, ļaujta būs tāda, kāda sēkla būs sēta. Vai šie fakti nav pietiekami, lai mēs saprastu, cik nepieciešama ir bērnu audzināšana no viņu dzīves agrīnajiem gadiem? Vai nebūtu labāk, ka jaunieši uzaug, nezinot, ko sabiedrība uzskata par izglītību, nekā kļūstot vienaldzīgi pret Dieva patiesību?⁶

Skolas visās mūsu draudzēs. Visās mūsu draudzēs vajadzētu būt skolām, un šajās skolās – skolotājiem misionāriem. Ir būtiski, ka skolotāji ir apmācīti veikt labi savu daļu svarīgajā darbā, izglītojot sabata turētāju bērnus ne tikai zinātnēs, bet arī Rakstu zināšanās. Dažādās vietās dibinātām un dievbijīgu vīru un sievu vadītām, šīm skolām, kā pieprasa to stāvoklis, vajadzētu būt celtām uz tādiem pašiem principiem kā praviešu skolas.

Draudzes skolas lielpilsētās. Ir ļoti svarīgi, ka draudzes dibina skolas, kuras bērni varētu apmeklēt un joprojām atrasties mātes modrajā uzraudzībā un mācīties lietderības mācību, kas, pēc Dieva nodoma, viņiem ir jāmacās mājas. (..)

Lai glābtu un audzinātu to bērnus, kas pašreiz nevar atstāt pilsētas, var darīt daudz vairāk. Šis jautājums ir mūsu vislielāko pūļu vērts. Draudzes skolas bērniem ir jādibina lielpilsētās, un saistībā ar šīm skolām ir jānodrošina augstākās zinātnes apguve, uz ko tās arī ir aicinātas.⁸

[307] Nodrošiniēt skolas mazām draudzēm. Daudzas ģimenes, gribēdamas izglītēt savus bērnus, pārceļas uz vietām, kur ir mūsu lielās skolas, tomēr tās labāk kalpotu mūsu Kungam, paliekot tur, kur tās atrodas. Viņiem vajadzētu iedrošināt savas draudzes locekļus nodibināt draudzes skolu, kurā bērni savā dzimtajā pusē varētu saņemt vispusīgu, praktisku, kristīgu audzināšanu. Viņu bērniem, viņiem pašiem un Dieva lietai būtu daudz labāk, ja viņi paliktu mazākajās draudzēs, kur viņu palīdzība ir vajadzīga, nevis ietu uz lielajām draudzēm, kur tāpēc, ka viņi nav vajadzīgi, draud pastāvīgs kārdinājums kļūt garīgi pasīviem.

Visur, kur ir kaut nedaudz sabata turētāju, vecākiem vajadzētu apvienoties, lai atrastu vietu dienas skolai, kur varētu mācīties viņu bērni un jaunieši. Viņiem vajadzētu algot kristīgu skolotāju, kurš kā iesvētīts misionārs audzinās bērnus tā, lai viņi vēlētos kļūt par misionāriem. Algojiet skolotājus, kuri pamatīgi skolos vispārējās nozarēs, par visu mācību pamatu un dzīvību liekot Bībeli.⁹

Vietās, kur ir maz ticīgo, lai divas vai trīs draudzes apvienojas un uzceļ pazemīgu ēku draudzes skolai.¹⁰

Ja vecāki sapratīs šo mazo izglītības centru svarīgumu, kas paredzēti darbam, kuru Kungs vēlas, lai šajā laikā darītu, ienaidnieka plāni pret mūsu bērniem būs izjaukti.¹¹

Mājas draudzes skolas. Cik vien iespējams, visiem mūsu bērniem vajadzētu būt priekštiesībai saņemt kristīgu izglītību. [308] Lai to nodrošinātu, mums dažreiz ir jādibina mājas draudzes skolas. Būtu labi, ka atsevišķas ģimenes, kas dzīvo kaimiņos, apvienotos, lai algotu pazemīgu, dievbijīgu skolotāju, kurš sniegs vecākiem to palīdzību, kas nepieciešama, audzinot viņu bērnus. Tā būs liela svētība daudzām izolētām sabata turētāju grupām, un arī Kungam šāds plāns ir daudz patīkamāks nekā tas, ka mazus bērnus sūta prom no mājām uz kādu no mūsu lielajām skolām.

Mūsu mazajām sabata turētāju grupām ir nepieciešams savu kaimiņu priekšā turēt gaismu; bērniem ir vajadzīgas mājas, kur viņi pēc mācību stundām var palīdzēt saviem vecākiem. Pareizi sakārtota kristīga māja, kur mazi bērni var saņemt vecāku disciplīnu, kas ir pēc Kunga kārtības, tiem ir vislabākā vieta.¹²

No citiem nošķirtu draudzes locekļu problēma. Dažas sabata turētāju ģimenes dzīvo vienas vai tālu

atšķirtas no citiem ticības biedriem. Tās dažreiz ir sūtījušas savus bērnus uz mūsu vadības skolām, kur viņi saņēmuši palīdzību un atgriezušies, lai būtu par svētību savās mājās. Bet daži nevar sūtīt savus bērnus prom no mājām, lai izglītotu tos. Šādos gadījumos vecākiem vajadzētu mēģināt algot priekšzīmīgu reliģisku skolotāju, kuram būtu prieks strādāt Kunga labā jebkurā apjomā un kurš būtu labprātīgs kopt jebkuru Kunga vīna dārza daļu. Tēviem un mātēm vajadzētu sadarboties ar skolotāju, nopietni strādājot savu bērnu atgriešanai.¹³

Lai glābtu bērnus, strādājiet tā, it kā jums būtu jāglābj sava dzīvība. Dažās zemēs vecāki pēc likuma ir spiesti sūtīt savus bērnus skolā. Sajās zemēs, vietās, kur ir draudze, vajadzētu nodibināt skolu, [309] pat ja nav vairāk nekā sešu bērnu, kas to apmeklēs. Strādājiet tā, it kā jūs cīnītos savas dzīvības dēļ, lai glābtu bērnus no noslikšanas pasaules samaitātajos, amorālajos iespaidos.

Šajā svarīgajā jautājumā mēs tālu atpaliekam no sava pienākuma. Daudzās vietās jau pirms daudziem gadiem vajadzēja darboties skolām. Daudzās apdzīvotās vietās tā varētu būt patiesības nesēja, Kunga darbam piešķirot mērķtiecīgu raksturu. Nevajadzētu būt tik daudz lielu ēku dažās vietās, bet gan dibināt skolas daudzās vietās.

Lai šādas skolas tiek gudri vadītas un bērni un jaunieši saņem izglītību savās draudzēs! Tas ir smags pārkāpums pret Dievu, ka šajā jomā, kur Aizgādība mūs ir tik bagātīgi apveltījusi ar spējām, ar kurām strādāt, ir bijusi tik liela nevērība. 14

Nodibinātu skolu neslēdziet. Nekad nevajadzētu pārtraukt darbību nodibinātā draudzes skolā, ja vien Dievs skaidri nenorāda, ka tas ir jādara. Var likties, ka naidīgi spēki rīko sazvērēstību pret skolu, bet ar Dieva palīdzību skolotājs var darīt grandiozu, glābjošu darbu, mainot lietu kārtību.¹⁵

Lai paceltu nepaklausīgos, nevaldāmos bērnus. Dažreiz skolā ir kāds nekārtīgs audzēknis, kurš padara darbu ļoti smagu. Bērni, kuri nav saņēmuši pareizu audzināšanu, rada daudz rūpju un ar savu samaitāto raksturu apbēdina skolotāja sirdi. Bet lai viņš nekrīt mazdūšībā. Pārbaudījumi un grūtības veido pieredzi. Ja bērni ir nepaklausīgi un nevaldāmi, ir jāpieliek vēl jo vairāk dedzīgu pūļu. [310] Fakts, ka ir bērni ar šādiem raksturiem, ir viens no iemesliem, kāpēc jādibina draudzes skolas. Bērni, kuru vecāki ir bijuši nevērīgi, lai audzinātu un disciplinētu tos, ja iespējams, ir jāglābj.¹⁶

Lai atgrieztu pasaulīgo jaunatni. Pirms daudziem gadiem vajadzēja uzcelt draudzes skolas arī citās vietās, ne tikai N., nevis lielas ēkas, bet mājas, kas piemērotas draudzes skolai, kurās bērni un jaunieši varētu saņemt patiesu audzināšanu. Izmantotajām mācību grāmatām vajadzētu būt tāda rakstura, kas pievērstu uzmanību Dieva likumam. Bībeli vajadzētu likt par audzināšanas pamatu. Sajā darbā noteikti palielināsies patiesības gaisma, stiprums un spēks. Pasaules jaunieši, kuru prātus nav samaitājuši juteklības ieradumi, saistīsies ar šīm skolām un tiks atgriezti. (..) Es esmu pamācīta, ka šāda veida misijas darbam, izplatot patiesības gaismu un atziņu, būs visspēcīgākā ietekme.¹⁷

Lai saglabātu visaugstākos standartus. Mūsu draudzes skolas darba raksturam vajadzētu būt pēc visaugstākās kārtības. Jēzus Kristus, Atjaunotājs, ir vienīgais līdzeklis pret nepareizu audzināšanu; un Viņa Vārdā mācītās mācības vajadzētu vienmēr turēt jauniesu priekšā kā ļoti pievilcīgas. Skolas disciplīnai vajadzētu papildināt mājas audzināšanu, un gan mājās, gan skolā vajadzētu saglabāt vienkāršību un dievbijību.¹⁸

Lai sagatavotu augstākai pakāpei Debesīs. Vecākiem Viņš sūta brīdinošu prasību: Sapulciniet savus bērnus savās pašu mājās; vediet viņus prom no tiem, kuri neievēro Dieva likumus, kuri māca un dara ļaunu. Izejiet no lielajām pilsētām, [311] cik ātri vien iespējams. Nodibiniet draudzes skolas. Pasniedziet saviem bērniem Dieva Vārdu kā viņu izglītības pamatu. Tas ir pilns skaistu mācību, un, ja skolēni to padara par savu izpēti priekšmetu pirmajā pakāpē uz zemes, viņi būs sagatavoti augstākajai pakāpei Debesīs.¹⁹

Dievs gādā. Mūsu skolas ir Kunga sevišķs līdzeklis, lai sagatavotu bērnus un jauniešus misijas darbam. Vecākiem vajadzētu saprast savu atbildību un palīdzēt saviem bērniem novērtēt lielās priekštiesības un svētības, kuras Dievs viņiem ir sagādājis, nodrošinot izglītību.²⁰

¹Manuskripts 119, 1899. g.

²Liecības draudzei, 8. sēj., 226. lpp.

³Kristīgās audzināšanas pamati, 174. lpp.

⁴Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 205. lpp.

⁵Manuskripts 100, 1902. g.

⁶Liecības draudzei, 6. sēj., 193., 194. lpp.

⁷Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 168. lpp.

⁸Review and Herald, 1903.g. 17. decembris

9Liecības draudzei, 6. sēj., 198. lpp.

10Turpat, 109. lpp.

11Manuskripts 33, 1908.g.

12Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 158. lpp.

13Liecības draudzei, 6. sēj., 198., 199. lpp.

14Turpat, 119., 200. lpp.

15Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 157. lpp.

16Turpat, 153. lpp.

17Manuskripts 150, 1899.g.

18Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 174. lpp.

19Liecības draudzei, 6. sēj., 195. lpp.

20Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 149. lpp.

53. Draudzes atbildība

[312] Draudze ir sardze. Kungs izmantotu draudzes skolas kā palīdzību vecākiem, izglītojot un sagatavojot bērnus laikam, kas stāv mūsu priekšā. Lai draudze nopietni uzņemas skolas darbu un padara to tādu, kādu Kungs vēlas to redzēt.1

Dievs ir iecēlis draudzi par sargu, lai tā greizsirdīgi uzmanītu bērnus un jauniešus un kā sargi redzētu tuvojamies ienaidnieku un brīdinātu par briesmām. Bet draudze neizprot situāciju. Tā sardzē guļ. Sajā briesmu laikā tēviem un mātēm ir jāpamostas un jāstrādā tā, it kā tas būtu dzīvības vai nāves jautājums, vai arī daudzi jaunieši būs pazuduši uz visiem laikiem.2

Ir jāpaaugstina Dieva likums. Draudzei ir darāms īpašs darbs, audzinot un mācot bērnus, lai viņus, apmeklējot skolu vai jebkuru citu sabiedrību, neietekmē tās samaitātie ieradumi. Pasaule ir pilna netaisnības un nevērības pret Dieva prasībām. (..)

Protestantu draudzes ir pieņēmušas viltus sabatu, pāvestības bērnu, un ir pacēlušas to pāri Dieva svētajai, iesvētītajai dienai. Mūsu darbs ir padarīt bērniem skaidru, ka pirmā nedēļas diena nav patiesais sabats un ka tās ievērošana pēc tam, kad ir nākusi gaisma par to, kas ir patiesais sabats, ir skaidra Dieva likuma noliegšana.3

Ir jāizglīto prasmīgi strādnieki Kristum. Ja mēs kā draudze un kā indivīdi vēlamies tiesas priekšā nostāties tīri un skaidri, mums ir jāpieliek augstsirdīgas pūles, [313] izglītojot savus jauniešus, lai tie būtu labāk sagatavoti dažādām mums uzticētā lielā darba nozarēm. Mūsu plāniem ir jābūt saprātīgiem, lai talantīgo bērnu apķēriem prāti tiktu stiprināti, disciplinēti un pulēti pēc augstākās kārtības un lai Kristus darbs netiktu kavēts tādēļ, ka trūkst prasmīgu strādnieku, kas savu darbu darītu ar nopietnību un precizitāti.4

Lai visi dalās izdevumos. Lai visi dalās izdevumos. Lai draudze rūpējas par to, ka visi, kuri saņem tās pabalstu, apmeklē skolu. Vajadzētu palīdzēt trūcīgajām ģimenēm. Mēs nevaram saukt sevi par patiesiem misionāriem, ja izturamies nevērīgi pret tiem, kas ir pie mūsu durvīm, kuri ir viskritiskākajā vecumā un kuriem ir vajadzīga palīdzība, lai iegūtu zināšanas un pieredzi, kas tos sagatavotu kalpot Dievam. Kungs gribētu, ka mūsu bērnu audzināšanai tiktu pieliktas centīgas pūles.5

Sniedziet spējīgiem jauniešiem materiālu palīdzību izglītības ieguvei. Draudzēm dažādās vietās vajadzētu izjust svinīgo atbildību, kas gulstas uz tām, lai skolotu jauniešus un izkoptu talantu iesaistīties misijas darbā. Ja draudzē ir tādi, kas varētu kļūt par derīgiem strādniekiem, bet nevar samaksāt par skolu, tai vajadzētu uzņemt-ties atbildību sūtīt tos uz kādu no mūsu mācību iestādēm. Draudzēs ir cilvēki ar lieliskām spējām, ko vajag iesaistīt kalpošanā. Ir personas, kuras varētu labi kalpot Kunga vīnadārzā, bet ir pārāk trūcīgas, lai bez atbalsta iegūtu nepieciešamo izglītību. Draudzēm vajadzētu to uzskatīt par priekštiesību, ka tās var segt šādus izdevumus.

[314] Tie, kuru sirdīs mājo patiesība, vienmēr ir atvērti, izpalīdzīgi, kur tas ir nepieciešams. Viņi rāda paraugu, un citi to atdarina. Ja ir kāds, kam noteikti vajadzētu skolas pabalstu, bet kas nevar samaksāt pilnu mācību maksu, lai draudzes parāda savu devīgumu, palīdzot tiem.6

Skolas fonds tālākai izglītībai. Izveidojiet ar bagātīgiem ziedojumiem fondu, lai dibinātu skolas, kas virzītu uz priekšu izglītības darbu. Mums ir vajadzīgi labi apmācīti cilvēki, kas strādā draudzes interesēs. Viņiem vajadzētu apzināties faktu, ka mēs nevaram uzticēt savus jauniešus citu konfesiju radītiem semināriem un koledžām, ka mums ir jāsapulcina viņi skolās, kur nezturas nolaidīgi pret reliģisko izglītību.7

Dodiet misijas darbam, bet neatstājiet novārtā savus jauniešus. Vai draudzes locekļiem ir jādod citiem līdzekļi, lai virzītu uz priekšu Kristus darbu, un jāatstāj savi pašu bērni, lai tie strādātu un kalpotu sātānam?⁸

Mums gan ir jāpieliek nopietnas pūles ap mums esošo ļaužu masu labā un jāievirza darbs neapgūtos laukos, tomēr nekāds darba daudzums šajā virzienā nevar aizbildināt mūsu nevērību pret savu bērnu un jauniešu audzināšanu. Viņi ir jāizglīto, lai tie kļūtu par Dieva strādniekiem. Gan vecākiem, gan skolotājiem ar vārdiem un darbiem ir tā jāiedveš jauniešu sirdīs un prātos patiesības un godīguma principi, ka tie kļūst par vīriem un sievietēm, kas ir tik uzticīgi Dievam un Viņa lietai kā tērauds.⁹

Lūdziet ticībā, Dievs pašķirs ceļus. Daži var jautāt: "Kā lai dibina šādas skolas?" Mēs neesam bagāti ļaudis, bet, ja lūdzam ticībā un ļaujām Dievam strādāt mūsu labā, Viņš pavērs ceļus mūsu priekšā, lai nodibinātu [315] nelielas skolas nomaļās vietās jauniešu izglītošanai ne tikai Rakstos un grāmatu zinībās, bet arī daudzās praktiskās nozarēs.¹⁰

"Celsimies un būvēsim!" (Piezīme. Šī ir daļa no uzrunas 1902. gada 14. jūlijā, kas skubināja celt draudzes skolu netālu no E. Vaitas mājām.) Mums šeit, Kristālspringsā (Sanitārija, Kalifornija), ir jāliek pamati darbam pareizā virzienā. Seit ir mūsu bērni. Vai mums būtu jāatļauj pasaulei ar savu netaisnību un nevērību pret Dieva likumiem tos samaitāt? Es jautāju tiem, kas iecerējuši sūtīt savus bērnus uz publiskajām skolām, kur viņi ir pakļauti samaitāšanai: "Kā jūs varat uzņemties tādu risku?"

Mēs ilgojamies uzcelt draudzes skolas ēku mūsu bērniem. Tāpēc ka ir nepieciešams daudz līdzekļu, šķiet grūti nodrošināt pietiekami naudas vai pamodināt gana lielu interesi, lai uzceltu nelielu, ērtu skolas ēku. Esmu teikusi skolas komitejai, ka es iznomātu zemi uz tik ilgu laiku, cik ilgi to izlietos skolas vajadzībām. Es ceru, ka pamodīsies pietiekama interese, lai mēs varētu uzbūvēt ēku, kur mūsu bērniem mācīt Dieva Vārdu, kas ir Dieva Dēla asins un miesa. Vai jūs neizrādīsiet interesi par tādas skolas ēkas celtniecību, kurā mācīs Dieva Vārdu? Kāds vīrs, kad viņam jautāja, cik labprātīgi viņš ieguldītu skolā savu darbu, teica: ja mēs dotu viņam dienā trīs dolārus, uzturu un pajumti, viņš mums palīdzētu. Bet mēs nevēlamies tāda veida piedāvājumus. Palīdzība nāks. Mēs gaidām, lai mums būtu skolas ēka, kurā varētu mācīt Bībeli, kurā var upurēt Dievam lūgšanas un kurā bērniem var mācīt Bībeles principus. [316] Mēs sagaidām, ka ikviens, kurš vēlas mūs atbalstīt, gribēs piedalīties šīs ēkas celtniecībā. Mēs vēlamies šajā kalna nogāzē izskolot mazu strādnieku armiju.¹¹

Palīdziet ar darbu, kā arī ar finansēm. Mēs zinām, ka ikviens ir ieinteresēts, lai šim pasākumam būtu panākumi. Lai tie, kuriem ir brīvs laiks, velta nedaudz dienu, palīdzot uzbūvēt šo skolas ēku. Nav saziēdota pietiekami līdzekļu, lai nopirktu tikai nepieciešamos materiālus. Mēs esam priecīgi par to, kas ir dots, bet mēs tagad lūdzam ikvienu, iesaistieties šajā lietā ieinteresēti, tā lai mums drīz būtu vieta, kur mūsu bērni var pētīt Bībeli, kas ir visas patiesās izglītības pamats! Dievbijība, gudrības iesākums, ir pati pirmā mācība, kas jā māca.

Nav iemesla, kāpēc šim pasākumam vajadzētu vilkties. Lai ikviens apņemas palīdzēt, saglabājot neatslābstošu interesi, kamēr ēka ir pabeigta. Lai ikviens kaut ko dara. Dažiem būs jāceļas no rīta četros, lai palīdzētu. Es parasti sāku savu darbu pirms šī laika. Tiklīdz kļūst gaišs, daži varētu sākt savu darbu pie celtnes, stundu vai divas pirms brokastīm. Varbūt citi varētu tā nedarīt, bet ikviens var kaut ko darīt, lai parādītu savu interesi, padarot bērniem iespējamu mācīties skolā, kur viņi var saņemt disciplīnu un izglītību kalpot Dievam. Viņa svētība noteikti būs ar ikvienu šādu piepūli. (..)

Brāji un māsas, ko jūs darīsiet, lai palīdzētu uzcelt draudzes skolu? Mēs ticam, ka šo skolas ēku ikviens uzskatīs par priekštiesību un svētību. Satversim darba garu, sakot: "Mēs celsimies un būvēsim!" [317] Ja ikviens draudzīgi iesaistīsies darbā, mums drīz vien būs skola, kurā dienu no dienas mūsu bērniem varēs mācīt Kunga ceļus. Darot labāko, ko spējam, Dieva svētība būs pār mums. Vai mēs celsimies un būvēsim?¹²

¹Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 167. lpp.

²Turpat, 165. lpp.

³Liecības draudzei, 6. sēj., 193. lpp.

⁴Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 43. lpp.

⁵Liecības draudzei, 6. sēj., 217. lpp.

⁶Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 69. lpp.

⁷Turpat, 44.,45. lpp.

⁸Liecības draudzei, 6. sēj., 217. lpp.

⁹Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 165. lpp.

¹⁰Turpat, 204. lpp.

54. Skolotāju un vecāku sadarbība

[318] Vajadzība pēc līdzjūtīgas izpratnes. Skolotājiem mājās un skolotājiem skolā ir vajadzīga līdzjūtīga izpratne citam par cita darbu. Viņiem ir jāstrādā kopā saskaņīgi, pildītiem ar to pašu misionāra garu, kopā cīnoties par bērnu fizisko, psihisko un garīgo labklājību un attīstot raksturus, kuri izturēs kārdināšanu pārbaudi.1

Vecākiem vajadzētu atcerēties, ka draudzes skola varēs paveikt daudz vairāk, ja viņi paši sapratīs priekšrocības, kuras viņu bērni iegūs šādā skolā, un ar visu sirdi sadarbosies ar skolotāju. Ar lūgšanām, pacietību un izturību vecāki var likvidēt daudzas kļūdas, kuras izraisījusi nepacietība un neprātīga izdabāšana. Lai vecāki un skolotāji kopīgi iesaistās darbā, vecākiem atceroties, ka viņiem pašiem palīdz nopietna, dievbijīga skolotāja klātbūtne draudzē.2

Nevienprātība var iznīcināt labu iespaidu. Nevienprātības gars, kuru daži lolo savās sirdīs, izplatās starp citiem un iznīcina iespaidu uz labu, ko iegūst skolā. Ja vecāki nav gatavi dedzīgi sadarboties ar skolotāju savu bērnu glābšanā, tad viņi nav gatavi, ka tiek nodibināta skola.3

[319] Kopīgais darbs sākas mājās. Sadarbības darbam vajadzētu sākties ar pašu tēvu un māti mājas dzīvē. Bērnu audzināšanā viņiem ir kopīga atbildība, un viņiem vajadzētu pastāvīgi censties rīkoties kopā. Lai viņi nodod sevi Dievam, meklējot palīdzību no Viņa, lai atbalstītu viens otru. Lai viņi māca saviem bērniem būt uzticīgiem Dievam un uzticīgiem principiem, un tā arī uzticīgiem sev un visiem, ar ko viņi ir saistīti. Aizsūtīti uz skolu ar šādu skološanu, bērni nebūs par iemeslu nemieram un bažām. Viņi būs atbalsts saviem skolotājiem un paraugs un iedrošinājums saviem skolasbiedriem.4

Bērni uz skolu sev līdzī nesīs jūsu audzināšanas ietekmi. Ja dievbijīgi vecāki un dievbijīgi skolotāji strādā saskaņīgi, bērnu sirdis ir sagatavotas ar dziļu interesi iesaistīties Dieva darbā draudzē. Rakstura īpašības, kuras izkopj mājās, tiek ienestas draudzē, un Dievs ir pagodināts.5

Ja vecāki ir tā iegrimuši šīs dzīves darīšanās un izpriecās, ka atstāj novārtā pareizu savu bērnu audzināšanu, skolotāja darbs ir padarīts ne tikai ļoti smags un mokošs, bet arī ir pilnīgi veltīgs.6

Skolotāja darbs ir kā papildinājums. Rakstura veidošanā neviens cits iespaids nav tik nozīmīgs kā mājas ietekme. Skolotāja darbam vajadzētu papildināt vecāku darbu, bet nav jāaizstāj to. Visā, kas ir saistīts ar bērna labklājību, vecākiem un skolotājiem vajadzētu censties sadarboties. Pamācībām, kas bērnam sniegtas mājās, jābūt tādām, kas palīdz skolotājam. Mājās bērnam ir [320] jāmaca, cik svarīga ir tīrība, kārtība un rūpīgums. Skolā šīs mācības ir jāatkārto.7

Kad bērns ir pietiekami vecs, lai to sūtītu skolā, skolotājam vajadzētu sadarboties ar vecākiem un turpināt mācīt praktiskas iemaņas kā daļu no skolas mācībām. Ir daudzi skolēni, kuri protestē pret šāda veida darbu skolā. Viņi domā, ka lietderīga nodarbošanās, kā, piemēram, amata mācīšanās, degradē; bet tādiem ir nepareizi uzskati par to, kā veidojas patiešs rakstura cēlums.9

Skola var būt par svētību ģimenei. Ja viņš (skolotājs) pacietīgi, nopietni, neatlaidīgi strādā Kristus labā, pārmaiņas uz labo pusi, kas panāktas skolā, var izplatīties bērnu mājās, ienesot tajās šķīstāku, debešķīgāku gaisotni. Tas patiešām ir augstākās pakāpes misijas darbs.10

Modrs skolotājs atradīs izdevības iesaistīt skolēnus lietderīgās nodarbēs. Mazi bērni sevišķi apvelta skolotāju ar gandrīz neierobežotu uzticību un cieņu. Vienalga, ko viņš ieteiktu: palīdzēt mājās, uzticīgi veikt ikdienas pienākumus, kalpot slimajiem un trūcīgajiem, tas viss bērnu sirdīs radīs atsaucību, nesot labus augļus. Tā atkal var iegūt divkāršu labumu. Labais ierosinājums nāks par labu arī tam, kas to ir izteicis. Pateicība un sadarbība no vecāku puses atvieglos skolotāja nastu un apgaismos viņa ceļu.11

Vecāki var atvieglot skolotāja darbu. Ja vecāki uzticīgi dara savu daļu, tie lielā mērā atvieglo skolotāja darbu. Palielinās viņa cerība un drosme. Vecāki, kuru sirdis ir pildītas ar Kristus mīlestību, atturēsies no kritizēšanas un darīs visu, kas ir viņu spēkos, lai iedrošinātu un atbalstītu to, ko viņi ir izvēlējušies par sava bērna skolotāju. Tēvs un māte [321] labprātīgi ticēs, ka skolotājs ir tikpat apzinīgs savā darbā kā tie ir savā.12

Ja vecāki sapratīs savu atbildību, daudz mazāk atliks darīt skolotājam.13

Vecāki var būt padomdevēji skolotājam. Mums savās mājās ir jārunā par Dieva mīlestību. Mums tas ir jāmāca skolās. Dieva Vārda principi ir jāienes mājas un skolas dzīvē. Ja vecāki pilnībā saprot savu pienākumu paklausīt Kunga atklātajai gribai, tie būs gudri padomdevēji mūsu skolās un audzināšanas jautājumos; jo viņu pieredze mājas audzināšanas darbā mācīs tiem, kā izvairīties no kārdinājumiem, kas nāk pār bērniem un jauniešiem. Tā skolotāji un vecāki kļūtu par Dieva līdzstrādniekiem darbā, kas audzina jauniešus Debesīm.¹⁴

Līdzdalot skolotājam savas dziļās zināšanas gan par bērna raksturu, gan par viņa fiziskajām īpatnībām un vajībām, vecāki audzinātājam palīdzēs. Zēl, ka tik daudzi kļūdās, to neizprotot. Lielākā daļa vecāku izrāda mazu interesi gan par skolotāja personību, gan par sadarbību ar viņu bērnu audzināšanas darbā.¹⁵

Vecākiem vajadzētu uzskatīt par savu pienākumu sadarboties ar skolotāju, sekmēt saprātīgu disciplīnu un daudz lūgt par cilvēku, kas izglīto viņu bērnus.¹⁶

Skolotāji var būt padomdevēji vecākiem. Tā kā vecāki tik reti iepazīstas ar skolotāju, ir vēl svarīgāk, lai skolotājs censtos iepazīties ar vecākiem. Viņam vajadzētu apmeklēt savu skolēnu mājas un iegūt zināšanas par ietekmi un vidi, kādā viņi dzīvo. Personīgi saskaroties ar viņu mājām un dzīvēm, skolotājs var stiprināt saites, [322] kas saista viņu ar skolēniem, un var mācīties, kā labāk apieties ar viņu dažādajiem raksturiem un temperamentiem.

Interesējoties par mājas audzināšanu, skolotājs sasniedz divkāršu labumu. Daudzi vecāki, iegrimuši darbā un rūpēs, pazaudē no redzesloka to, kā ietekmēt uz labu savu bērnu dzīves. Skolotāji var darīt daudz, lai pamodinātu šos vecākus savām iespējām un priekštiesībām. Citiem vecākiem apziņa par savu pienākumu ir smaga nasta. Viņi ir ļoti norūpējušies, lai viņu bērni kļūtu par labiem un derīgiem vīriem un sievietēm. Bieži vien skolotājs var palīdzēt šiem vecākiem nest viņu nastu, un, kopīgi apspriežoties, gan vecāki, gan skolotāji būs iedrošināti un stiprināti.¹⁷

¹Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 157. lpp.

²Turpat, 155., 156. lpp.

³Liecības draudzei, 6. sēj., 202. lpp.

⁴Audzinašana, 283. lpp.

⁵Vēstule 29, 1902. g.

⁶Review and Herald, 1882. g. 13. jūnijs

⁷Audzinašana, 283. lpp.

⁸Manuskripts 45, 1912. g.

⁹Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 146. lpp.

¹⁰Turpat, 157. lpp.

¹¹Audzinašana, 213. lpp.

¹²Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 157. lpp.

¹³Turpat, 148. lpp.

¹⁴Vēstule 356, 1907. g.

¹⁵Audzinašana, 284. lpp.

¹⁶Kristīgās audzināšanas pamati, 270. lpp.

¹⁷Audzinašana, 284., 285. lpp.

55. Vienotība disciplīnā

[323] Skolotājam, vadot bērnus, ir vajadzīga smalkjūtība. Starp jauniešiem būs atrodama liela rakstura un iepriekš iegūtās audzināšanas dažādība. Daži ir dzīvojuši skarbā despotisku ierobežojumu vidē, kas viņos attīstījusi stūrgalvības un nepakļaušanās garu. Citi bijuši ģimenes mīluļi, kam vecāki savā neprātīgajā mīlestībā ļāvuši sekot savām tieksmēm. Katrs trūkums ir bijis attaisnots, līdz raksturs ir sakropļots. Lai ar šādiem atšķirīgiem raksturiem veiksmīgi apietos, skolotājiem ir jārikojas ļoti taktiski un smalkjūtīgi, reizē parādot stingrību vadībā.

Nepieciešamie noteikumi bieži izraisīs nepatiku, pat nicinājumu. Daži lietos visu savu atjautību, lai izvairītos no soda, kamēr citi izrādīs pārsteidzošu vienaldzību pret pārkāpuma sekām. Tas viss prasīs daudz pacietības un lielu piepūli no to puses, kam uzticēta viņu audzināšana.¹

Nedaudz labi pārdomātu likumu. Skolā, kā arī mājās vajadzētu valdīt gudrai disciplīnai. Skolotājam ir jāuzraksta noteikumi, lai vadītu savu skolēnu uzvedību. Šiem noteikumiem nevajadzētu būt daudz, bet labi pārdomātiem, un, reiz ieviestiem, tiem jātiek arī izpildītiem. Katru tajos ietvertu principu vajadzētu skolēnam izskaidrot tā, lai viņš būtu pārliecināts par tā taisnīgumu.²

Skolotājam ir jāpieprasa paklausība. Skolā, kā arī mājās vajadzētu izprast disciplīnas jautājumu. Mums vajadzētu cerēt, ka skolā nekad nebūs iemesls lietot rīksti. [324] Bet, ja skolā ir kāds, kurš stūrgalvīgi pretojas jebkuram padomam un lūgumiem, visām lūgšanām un dvēseles nastām viņu dēļ, tad ir nepieciešams likt tiem saprast, ka viņiem ir jāpaklausa.

Daži skolotāji nedomā, ka likt paklausīt ir vislabākais. Viņi domā, ka viņu pienākums ir tikai audzināt. Patiesi, viņiem vajadzētu audzināt. Bet ko dod bērnu audzināšana, ja skolotājs neuzskata, ka viņam ir tiesības izmantot savu autoritāti?3

Viņam ir vajadzīga vecāku sadarbība. Nevajadzētu atstāt skolotāju vienu, nesot šī darba nastu. Viņam ir vajadzīga līdzjūtība, laipnība, sadarbība un katra draudzes locekļa mīlestība. Vecākiem vajadzētu iedrošināt skolotāju, parādīt, ka tie vērtē viņa pūles. Viņiem nekad nevajadzētu teikt vai darīt neko, kas viņu bērnos veicinātu nepakļāvību.

Diemžēl es zinu, ka daudzi vecāki nesadarbojas ar skolotāju. Viņi mājās neviņš izkopj labo ietekmi, kas iegūta skolā, bet gan atļauj bērniem darīt, kā tiem pašiem tīk, bez ierobežojumiem iet šurp un turp. Un, ja skolotājs izmanto autoritāti, pieprasot paklausību, bērni aiznes vecākiem pārspīlētu, sagrozītu stāstījumu par veidu, kā skolotājs ar viņiem ir apgājies. Skolotājs var būt darījis tikai to, ko darīt bija viņa grūtais pienākums; bet vecāki parāda līdzjūtību saviem bērniem, tā kļūdīdamies. Un, ja bērnus skolā apvalda un disciplinē, bieži vien tie vecāki, kuri paši dusmās rikojas, ir visnesaprātīgākie.4

[325] Vecāki, attaisnojot savu bērnu sūdzības pret skolas autoritāti un disciplīnu, nesaprot, ka tādējādi viņi palielina demoralizējošo spēku, kas tagad jau tā valda tik baismīgā mērā. Visām ietekmēm, ko saņem jaunieši, vajadzētu būt tikai labām un taisnīgām, jo jaunatnes izvirtība pieaug.5

Lai viņi atbalsta uzticamus skolotājus. Vecāki, kas nekad nav izjutuši rūpes par savu bērnu dvēselēm un kas nekad nav tos pareizi savaldījuši un pamācījuši, ir tieši tie, kas visrūgtāk pretojas, ja viņu bērnus skolā ierobežo, norāj vai tiem aizrāda. Daži no šiem bērniem ir negods draudzei un negods adventismam.6

Lai vecāki māca saviem bērniem būt uzticīgiem pret Dievu, pret principiem un tādā veidā arī pret sevi un pret visiem, ar ko tie ir saistīti. (..)

Vecāki, kas šādi audzina savus bērnus, visdrīzāk neatradīsies starp tiem, kas kritizē skolotāju. Viņi sapratīs, ka gan bērnu labklājība, gan taisnīgums pret skolu pieprasa, lai, cik tālu vien iespējams, viņi atbalstītu un godātu to, kas uzņemas daļu viņu atbildības.7

Nekad nekritizējiet skolotāju bērnu priekšā. Vecāki, kad draudzes skolas skolotājs cenšas audzināt un disciplinēt jūsu bērnus, lai tie iegūtu mūžīgo dzīvību, nekritizējiet bērnu klātbūtnē viņa rīcību, pat ja jums viņš šķiet pārāk stingrs. Ja jūs ilgojaties, lai bērni atdod savas sirdis Glābējam, sadarbojieties ar skolotāja pūlēm viņu glābšanā. Cik daudz labāk bērniem ir no mātes lūpām par skolotāja darbu dzirdēt nevis nosodījumu, bet gan uzslavas vārdus! Šādi vārdi rada ilgstošu ietekmi [326] un mudina bērnus cienīt skolotāju.8

Ja kritika vai ierosinājumi skolotāja darbam kļūst nepieciešami, to vajadzētu viņam pateikt zem četrām acīm. Ja tas nelīdz, griezieties ar šo lietu pie skolas vadības. Nevajadzētu teikt vai darīt neko, kas samazinātu bērnu cieņu pret to, no kā tik lielā mērā ir atkarīga bērna labklājība.9

Ja vecāki iedomātos sevi skolotāja vietā un redzētu, cik grūti ir vadīt un disciplinēt skolu ar simts prāta stāvokļa un līmeņa ziņā atšķirīgiem skolēniem, tad, to pārdomājot, viņi uz lietām skatītos citādāk.10

Nepakļaušanās bieži sākas mājās. Atļaujot bērniem darīt, kā tiem pašiem tīk, vecāki var domāt, ka ir mīloši, taču īstenībā tie praktizē vispatiesāko cietsirdību. Bērni paši spēj spriest, un neapdomīga laipnība ievaino viņu sirdis, lai gan vecāku acīs tā var likties pareiza. Bērnu nepakļāvība, kļūstot vecākiem, pieaug. Viņu skolotāji var censties izlabot tos, bet pārāk bieži vecāki nostājas bērnu pusē, un ļaunums turpina augt, ietērpies, ja iespējams, vēl tumšākā maldu apsegā nekā iepriekš. So bērnu nepareizais kurss novirza no pareizā ceļa citus bērnus, bet vecāki tomēr nevar ieraudzīt kļūdu. Viņi vispirms ieklausās bērnos un tikai tad skolotājos, kas skumst par ļauno.11

Bez vecāku sadarbības skolotāja darbs divkāršojas. Vecāku nolaidība bērnu audzināšanā padara skolotāja darbu divtik smagu. [327] Bērni nes savu vecāku nevaldāmo, nelaipto rakstura īpašību

zīmogu. Atstāti mājās bez uzraudzības, viņi skolas disciplīnu uzskata par despotisku un bargu. Šādi bērni, ja tos rūpīgi neuzrauga, ar saviem nedisciplinētajiem, deformētajiem raksturiem ietekmē uz jaunu citus bērnus. (..) Labo, ko bērni saņēmuši skolā, lai darbotos pretī kļūdainajai mājas audzināšanai, sagrauj līdzjūtība, ko vecāki parāda pret bērniem, kad tie rīkojas nepareizi.

Vai vecāki, kuri tic Dieva Vārdam, turpinās nepareizi valdīt un atbalstīt savos bērnos viņu jaunās dziņas? Lai tēvi un mātes, kas apliecina šī laika patiesību, nāk pie prāta un ilgāk vairs nepiedalās šajā jaunumā, vairs ilgāk nepiepilda sātana plānus, pieņemot savu neatgriezto bērnu nepareizo liecību. Skolotājam ir pietiekami darba, lai cīnītos ar bērnu ietekmi, un nav nepieciešama vēl papildus vecāku ietekme, ar ko cīnīties.¹²

1Liecības draudzei, 5. sēj., 88., 89. lpp.

2Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 153. lpp.

3Review and Herald, 1904. g. 15. septembris

4Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 153., 154. lpp.

5Liecības draudzei, 5. sēj., 112. lpp.

6Turpat, 51. lpp.

7Audzināšana, 283. lpp.

8Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 154., 155. lpp.

9Turpat, 161., 162. lpp.

10Liecības draudzei, 4. sēj., 429. lpp.

11Review and Herald, 1901. g. 20. janvāris

12Review and Herald, 1900. g. 9. oktobris

56. Mācības skolā

[328] Daudzi pazaudē ceļu pasaulīgās mācību iestādēs. Šausmīgajam faktam, ka tik daudzās skolās un koledžās, uz kurām sūta jauniešus, lai tos izglītotu un disciplinētu, valda iespaidi, kas deformē raksturu, novērš prātu no patiesajiem dzīves mērķiem un degradē morāli, vajadzētu likt drebēt vecāku sirdīm. Saskarsme ar neticīgiem, izprieceas mīlošiem un samaitātiem jauniešiem daudziem, daudziem atņem vienkāršību un šķīstumu, ticību Dievam un pašuzpurēšanās garu, ko kristīgi tēvi un mātes ar rūpīgām pamācībām un nopietnu lūgšanu ir lolojuši un sargājuši.

Daudzi, kas iestājas skolā, lai sagatavotos kādai nesavtīgas kalpošanas nozarei, nogrimst laicīgās studijās. Pamostas godkāre, lai izpelnītos apbalvojumu zināšanās un iegūtu stāvokli un godu pasaulē. Nolūks, kāpēc viņi iestājas skolā, ir pazudis no redzesloka, un dzīve tiek noņemta savtīgām un pasaulīgām nodarbībām. Bieži vien izveidojas ieradumi, kas sagrauj dzīvi gan šajā pasaulē, gan nākamajā.¹

Tiek izdzēsti mājas reliģiskie iespaidi. Jūs lūdzat: "Neieved mūs kārdināšanā." Tad nepiekrītiem saviem bērniem, ka viņi dodas uz tādām vietām, kur tie saskarsies ar nevajadzīgām kārdināšanām. Nesūtiem viņus prom uz skolām, kur viņi saskarsies ar tādiem iespaidiem, kas būs kā sirds laukā iesētas nezāles.

Mājas skolā dzīves agrīnajos gados māciet un disciplinējiet savus bērnus dievbijībā. [329] Un tad esiet uzmanīgi, lai tie nenonāktu tādā vietā, kur izzustu iegūtie reliģiskie iespaidi un Dieva mīlestību izdzītu no sirds. Lai lielas algas vai acīmredzami labas izglītības priekšrocības nepamudina jūs sūtīt bērnus prom no jūsu ietekmes uz vietām, kur viņi būs pakļauti lielām kārdināšanām. "Jo ko tas cilvēkam palīdz, ka viņš iemanto visu pasauli un zaudē savu dvēseli? Jeb ko cilvēks var dot par savas dvēseles atpiršanu?" Marka 8:36,37

Mūsu koledžas ir Dieva paredzētas. Kad Dieva eņģelis man rādīja, ka vajadzētu nodibināt iestādi jauniešu audzināšanai, es redzēju, ka tas ir viens no labākajiem Dieva paredzētajiem līdzekļiem dvēseļu glābšanai. Ja mūsu koledžu iespaids ir tāds, kādam tam vajadzētu būt, jauniešiem, kas tur mācīsies, būs dota iespēja ieraudzīt Dievu un slavēt Viņu visos Viņa darbos; un, attīstot Dieva dotās spējas, tie gatavosies kalpot Viņam vēl efektīvāk.³

Jauniešus ir jāpamudina apmeklēt mūsu skolas, kurām vajadzētu kļūt arvien līdzīgākām praviešu skolām. Mūsu skolas ir dibinājis Kungs.

Skolas ģimenes pieredzes priekšrocības. Bērni, kuri iegūst izglītību mūsu skolās, attīstīsies daudz stabilāk, ja tos atšķirs no ģimenes loka, kur viņi ir saņēmuši nepareizu audzināšanu. Dažām ģimenēm var būt nepieciešamas pansijas, kur ievietot bērnus un tādā veidā samazināt izdevumus, bet daudzos gadījumos tas bērniem izrādīsies drīzāk šķērslis, nekā svētība.⁵

[330] Skolas ģimene untumainai meitai. Ienaidnieks tik ilgi ir varējis piekļūt tavai meitai, līdz viņš ir saistījis to kā ar tērauda saitēm. Lai glābtu viņas dvēseli, būs jāpieliek stipras, neatlaidīgas pūles. Ja tu vēlies, lai tev šajā gadījumā būtu panākumi, nepietiks ar daļēju darbu. Gadiem ilgi lolotos ieradumus salauzt nav viegli. Viņai vajadzētu atrasties tādā vietā, kur tā pastāvīgi saņemtu noturīgu, stingru, paliekošu iespaidu. Es ieteiktu jums N. koledžu. Lai viņa tiek pakļauta pānsijas disciplīnai. Tā ir vieta, kur viņai vajadzēja atrasties jau pirms vairākiem gadiem.

Pānsiju vada pēc plāna, kas to padara par labām mājām. Šīs mājas var nederēt dažu nosliecēm, bet tas ir tāpēc, ka viņiem ir mācītas nepareizas teorijas, izdabāt un izpatikt sev. Un visi viņu ieradumi ir ievirzīti nepareizās sliedēs. Mana dārgā māsa, mēs tuvojamies laika galam, un mēs tagad nevēlamies iepazīties ar pa-saules gaumi un ieradumiem, bet gan ar Dieva prātu, lai redzētu, ko saka Raksti, un tad dzīvotu saskaņā ar gaismu, kuru Dievs mums ir devis. Priekšroka nav jādod mūsu tieksmēm, tradīcijām un ieradumiem. Mūsu standarts ir Dieva Vārds.⁶

Pānsijā dzīvojošie skolēni. Daži skolotāji, šķiet, domā, ka skolas privilēģijas ir jāsaņem tikai tiem bērniem, kas dzīvo kopā ar skolotāju skolas ģimenē, nevis tiem bērniem un jauniešiem, kuru vecāki dzīvo skolas tuvumā. Šī ideja man ir jauna un sveša.

Ir jauni cilvēki, kuru mājas iespaidi ir bijuši tādi, ka viņiem būtu daudz labāk kādu laiku dzīvot pareizi vadītā skolas ģimenē. Un tiem, kas dzīvo tur, kur ir nepieciešams atstāt mājas, lai iegūtu izglītību, skolas ģimene ir liela svētība. [331] Bet vecāku mājas, kur bīstas Dievu un paklausa Viņam, maziem bērniem ir un vienmēr jābūt vislabākajai vietai, jo vecāku pareizā audzināšana nodrošina tiem rūpes un disciplīnu un viņi uzaug reliģiskā gaisotnē savu pašu vecāku vadībā. (..)

Kad jauniešiem būtu vispiemērotākais vecums sākt mācīties pānsijas skolās, izvairīsimies izveidot nevajadzīgus un patvaļīgus noteikumus, kas atšķirs no vecākiem tos, kas dzīvo skolas tuvumā. (..)

Ja vien vecāki nav pārliecināti, ka viņu bērnu vislabākajās interesēs ir skolas ģimenes disciplīna, tiem vajadzētu atļaut, cik vien ilgi iespējams, turēt bērnus savā uzraudzībā. Dažās vietās vecāki, dzīvojot netālu no skolas, var pārliecināties, ka viņu bērni iegūtu labumu, ja dzīvotu skolas ģimenē, kur viņi var saņemt noteiktu izglītošanu, ko tie nevar tik labi sniegt savās mājās. Bet lai neviens neuzstāj, ka bērniem jebkurā gadījumā jābūt atšķirti no saviem vecākiem, lai iegūtu kādas mūsu skolas priekšrocības. (..)

Vecāki ir dabīgie savu bērnu aizbildņi, un tiem ir svinīga atbildība pārraudzīt viņu audzināšanu un skološanu.

Kurš gan cits, ja ne vecāki, kuri gadiem ir bijuši nomodā par savu bērnu attīstību, vislabāk zina mācīšanas un vadīšanas veidu, kāds bērnam ir nepieciešams, lai izceltu un attīstītu viņā vislabākās rakstura īpašības? Es dotu padomu, lai bērni, kuru mājas atrodas trīs četrus kilometrus no skolas, apmeklētu skolu, dzīvojot vecāku mājās un saņemot vecāku ietekmes svētības. Lai ģimene, cik vien iespējams, turas kopā.⁷

[332] Visiem bērniem ir jābūt priekštiesībai iegūt izglītību. Draudze guļ un nesaprot bērnu un jauniešu audzināšanas jautājuma svarīgumu. "Kāpēc," kāds sacīja, "kāpēc ir jābūt tik sīkumainam, lai pamatīgi audzinātu jauniešus? Man šķiet, ka viss, kas ir nepieciešams, ir paņemt tos, kas ir nolēmuši sekot literārajam aicinājumam vai kādam citam aicinājumam, kas prasa noteiktu disciplīnu, un vēltīt tam pienācīgu uzmanību. Nekur nav teikts, ka visiem mūsu jauniešiem jābūt tik labi skolotiem. Vai tas neatbilst galvenajām prasībām?" Es atbildu: Nē, noteikti nē. (..) Visiem mūsu jauniešiem ir jāļauj baudīt svētības un priekštiesības iegūt izglītību mūsu skolās, lai viņi varētu būt iedvesmoti kļūt par Dieva līdzstrādniekiem. Visiem ir vajadzīga audzināšana, lai ikviens būtu sagatavots būt lietderīgs, piemērots atbildīgiem posteņiem gan personīgajā, gan sabiedriskajā dzīvē.⁸

Līdzsvarota skolas programma. Prāta spējas ir jāizkopj, lai tās varētu vingrināt Dieva slavēšanā. Intelakta kultūrai ir jāpievērš rūpīga uzmanība, lai dažādiem prāta orgāniem, liekot tos lietā katru savā noteiktā uzdevumā, būtu vienlīdzīgs spēks. Ja vecāki atļauj saviem bērniem sekot viņu pašu prāta tieksmēm, pašu dziņām un izpriecām un būt nevērīgiem pret pienākumu, viņu raksturs tiks veidots pēc šī parauga, un tie nevarēs uzņemties nevienu atbildīgu vietu dzīvē. Jauniešu ilgas un tieksmes vajadzētu apvaldīt, viņu rakstura vājās vietas stiprināt un viņu spēcīgās tendences apspiest.

Ja kāda spēja draud aizmigt vai noiet no pareizā ceļa, Dieva nodoms nav [333] īstenots. Visām spējām vajadzētu būt labi attīstītām. Uzmanība ir jāvelta katram, jo katram ir kāda saistība ar citiem,

un viss ir jātrenē, lai prāts būtu līdzsvarots. Ja viens vai divi orgāni tiek izkopti un nepārtraukti lietoti, jo jūsu bērni ir izvēlējušies prāta spēkus pielikt vienā konkrētā virzienā, atstājot novārtā citas garīgās spējas, tie sasniegs brieduma gadus ar nelīdzsvarotu prātu un nesaskanīgu raksturu. Tie būs spējīgi un spēcīgi vienā virzienā, bet lielā mērā nepilnīgi citās tikpat svarīgās jomās. Tie nebūs prasmīgi vīri un sievas. Viņu nepilnības izcelsies un izkropļos visu raksturu.⁹

Nepārtrauktu, visu gadu ilgstošu studiju jaunums. Daudzi vecāki tur savus bērnus skolā gandrīz visu gadu. Sie bērni iet cauri mācību rutīnai mehāniski, bet neatceras, ko mācās. Daudzi no šiem pastāvīgajiem studentiem, šķiet, ir gandrīz zaudējuši intelektuālo dzīvību. Pastāvīgās, monotonās studijas vājina prātu, un šos jauniešus maz interesē mācības. Daudziem kļūst mokoši lietot grāmatas. Tiem nav iekšējas mīlestības domāt un nav mērķa iegūt zināšanas. Viņi neattīsta sevī ieradumu pārdomāt un pētīt. (..)

Detalizētu prātotāju un loģisku domātāju nav daudz, jo nepareizi iespaidi ir apturējuši intelekta attīstību. Vecāku un skolotāju hipotēze, ka pastāvīgas studijas spēcina intelektu, ir izrādījusies kļūdaina, jo daudzos gadījumos tām ir bijusi pretēja iedarbība.¹⁰

Kritika bieži vien pamatoti pienākas vecākiem. Nevajadzētu gaidīt, ka skolotājs darīs vecāku darbu. [334] Daudzi vecāki ir bijuši ārkārtīgi nevērīgi pret pienākumu. Līdzīgi Ēlim tie pareizi neierobežo savus mazos un tad sūta nedisciplinētos bērnus uz koledžu, lai tie saņemtu audzināšanu, kuru vecākiem vajadzēja sniegt mājās.

Skolotājiem ir uzdevums, kuru daudzi nenovērtē. Ja tie gūst sekmes, pārveidojot kaprīzos jauniešus, skolotāji iegūst niecīgu atzinību. Ja jaunieši izvēlas jaunu sabiedrību un grimst jaunumā, tad kritizē skolotājus un apsūdz skolu. Daudzos gadījumos kritika pamatoti pienākas vecākiem. Tiem pieder pirmā un vislabvēlīgākā izdevība vadīt un mācīt savus bērnus, kad gars viegli pakļaujas un prātu un sirdi var viegli ietekmēt. Bet vecāku slinkuma dēļ bērniem atļauj darīt pēc viņu pašu prāta, līdz tie iesakņojas jaunajā ceļā.¹¹

Vecākiem jāatbalsta skolotāja autoritāte. Viena no vislielākajām grūtībām, ar ko skolotājiem bijis jāsastopas, ir vecāku nepievienošāns koledžas disciplīnas noteikumiem. Ja vecāki būtu apņēmušies atbalstīt autoritāti, tad būtu novērsti daudzi nepakļāvības gadījumi, daudz jaunuma un izvirtības. Vecākiem vajadzētu prasīt, lai viņu bērni godā likumīgo autoritāti un tai paklausa. Viņiem vajadzētu čakli strādāt, nemitīgi savus bērnus mācīt, virzīt un savaldīt, līdz pareizie ieradumi bērnos stingri iesakņojas. Šādi audzināta jaunatne pakļautos sabiedrības iekārtojumiem un morālā pienākuma vispārīgajiem ierobežojumiem.¹²

Spriest par to, vai koledžas disciplīna ir saprātīga vai ne, nav atstāts bērnu ziņā. [335] Ja vecāki pietiekami uzticas skolotājiem un skolā pieņemtajai audzināšanas sistēmai, lai sūtītu tajā savus bērnus, tad lai viņi parāda labu attieksmi un morālu stāju un atbalsta skolotāju, pieprasot disciplīnu. (..)

Gudri vecāki izjutīs ļoti lielu pateicību, ka ir skolas, kur valda neiecietība pret jebkura veida nelikumību, kur bērniem māca pa-klausīt, nevis viņiem izdabā, un kur bērni saņem labus iespaidus.

Ir daži vecāki, kuri ir izlēmuši sūtīt savus samaitātos bērnus uz skolu, tāpēc ka mājās tie nav labojami. Vai šie vecāki atbalstīs skolotājus, kas strādā pie disciplīnas, vai arī būs gatavi uz klausīt visus bērnu melus?¹³

Viņiem vajadzētu atbalstīt skolas disciplīnu. Daži vecāki, kuri ir aizsūtījuši savus bērnus uz N., ir teikuši viņiem: ja no viņiem prasa kaut ko nesaprātīgu, lai tie nepakļaujas, vienalga, kurš to prasa. Kas tā bērniem ir par jaunu mācību! Kā viņi bez pieredzes var spriest par to, kas ir saprātīgs un kas – nesaprātīgs?

Viņi var vēlēties naktī būt prom, neviens nezina kur, un, ja skolotāji vai aizbildņi prasa pārskatu, tie to nosauc par neprātu un viņu tiesību aizskaršanu. Neviens nedrīkst ierobežot viņu neatkarību. Kāds spēks un kāda autoritāte var valdīt pār šiem jauniešiem, ja viņi jebkuru disciplīnu uzskata par nesaprātīgu viņu brīvības ierobežojumu?

Daudzos gadījumos šie jaunieši ir palikuši skolā neilgu laiku un ar nepabeigtu izglītību atgriezušies mājās, kur viņi var brīvi sekot savas neaudzinātās, nedisciplinētās gribas pavadā, ko tie nevarēja darīt skolā. [336] Izdabāšanas mācība, kuru tiem ir sniegusi nesaprātīga māte un tēvs, ir izdarījusi savu darbu gan šajā dzīvē, gan uz visu mūžību, un viņiem būs jāatbild par šo dvēseļu zaudējumu.¹⁴

Audzinašana ārpus koledžas programmas. Pamatīgumam izglītības jautājumos bērniem un jauniešiem vajadzētu kļūt par ieradumu. Koledžas programma neietver visu izglītību, kura tiem ir jāsaņem. Viņi nepārtraukti var mācīties mācības no lietām, kuras tie redz un dzird. Viņi var pētīt cēloņus un sekas, apkārtējo vidi un iegūt mācības no dzīves apstākļiem. Viņi var katru dienu mācīties kaut ko, no kā ir jāizvairās, un kaut ko tādu, ko vajag izkopt, kas viņus pacels un darīs cēlākus, piešķirot raksturam stingrību un nostiprinot principus, kas ir cēlas vīrišķības un sievišķības fundamenti.

Ja bērni uzsāk mācības, nedomājot par mērķi, ja viņus apmierina mācības bez sevišķām pūlēm no viņu pašu puses, tad viņi nerasnīgs Dieva nolikto standartu.¹⁵

¹Dziednieciskā kalpošana, 403. lpp.

²Manuskripts 30, 1904. g.

³Liecības draudzei, 4. sēj., 419., 420. lpp.

⁴Kristīgās audzināšanas pamati, 489. lpp.

⁵Turpat, 313. lpp.

⁶Liecības draudzei, 5. sēj., 506. lpp.

⁷Vēstule 60, 1910. g.

⁸Review and Herald, 1913. g. 13. februāris

⁹Liecības draudzei, 3. sēj., 26. lpp.

¹⁰Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 84., 85. lpp.

¹¹Turpat, 91., 92. lpp.

¹²Liecības draudzei, 5. sēj., 89. lpp.

¹³Manuskripts 119, 1899. g.

¹⁴Manuskripts 119, 1899. g.

¹⁵The Youth's Instructor, 1886. g. 21. aprīlis

13. DAĻA. FIZISKĀ ATTĪSTĪBA – PIRMAJĀ VIETĀ

57. Kustības un veselība

[339] (Piezīme. Lasiet Adventistu mājā 493.-530.lpp., 17. daļu "Atpūta un izpriecās")

Pareizi organizētas nodarbības un atpūta. Lai bērniem un jauniešiem būtu laba veselība, priecīgs prāts, žirgtums un labi attīstīti muskuļi un smadzenes, viņiem vajadzētu daudz uzturēties brīvā dabā, kā arī pareizi līdzsvarot nodarbības un atpūtu.¹

Bērniem ir vajadzīga nodarbošanās, ar ko aizpildīt savu laiku. Piemērots garīgs darbs un fiziskas kustības brīvā dabā nesalauzīs jūsu zēnu ķermeņa uzbūvi. Lietderīgs darbs un iepazīšanās ar mājāsaimniecības noslēpumiem būs svētība jūsu meitenēm. Arī viņu ķermeņa uzbūvei un veselībai noteikti ir nepieciešama kāda nodarbošanās brīvā dabā.²

Kustības un svaigs gaiss. Tie, kuri katru dienu nelieto savus locekļus, ieraudzīs savu vājumu, kad mēģinās kustēties. Asinsvadi un muskuļi nebūs tādā stāvoklī, lai varētu veikt savu darbu un uzturēt dzīvo mehānismu veselīgā stāvoklī, katram orgānam darot savu darbu. Locekļi nostiprinās, ja tos lieto. Mērenas kustības katru dienu piešķirs spēku muskuļiem, kas bezdarbībā kļūst ļengani un vārgi. Ik dienu aktīvi kustoties svaigā gaisā, nostiprināsies aknas, nieres un arī plaušas, un tās labi paveiks savu darbu.

Nemiet palīgā gribasspēku, kas stājas pretī aukstumam un dod enerģiju nervu sistēmai. Īsā laikā jūs tik skaidri aptversiet kustību un tīra gaisa labumu, [340] ka negribēsiet dzīvot bez šīm svētībām. Jūsu plaušas bez gaisa būs kā izsalcis cilvēks bez barības. Patiešām, bez barības mēs varam izdzīvot ilgāk nekā bez gaisa, kas ir Dieva dotā barība plaušām.³

Skolēniem sevišķi nepieciešamas fiziskas nodarbības. Bezdarbība vājina visu sistēmu. Dievs radīja vīrieti un sievieti, lai tie būtu rosīgi un lietderīgi. Nekas nevar tā pavairot jauniešu spēkus kā visu muskuļu pamatīga vingrināšana lietderīgā darbā.⁴

Kustības stiprina visas spējas. Bērniem un jauniešiem, kurus tur skolā pie grāmatām, nevar būt veselīga ķermeņa uzbūve. Nodarbinot mācībās smadzenes bez atbilstošām fiziskām kustībām, asinis tiek piesaistītas tikai tām, un asins riņķošana ķermenī kļūst nelīdzsvarota. Smadzenēm ir pārāk daudz asiņu, bet ekstremitātēm – par maz. Ir jābūt likumiem, kas regulē bērnu un jauniešu mācības noteiktās stundās, un tad kādu laiku vajadzētu veltīt fiziskam darbam. Ja viņu ēšanas, dzeršanas un gulēšanas ieradumi ir saskaņā ar dabas likumiem, tie var iegūt izglītību, neupurējot fizisko un garīgo veselību.⁵

Lai bērniem māca nest mazākas dzīves atbildības jau mazotnē, un ar kustību palīdzību nostiprināties tādā veidā nodarbinātās spējas. Tā jaunieši var kļūt prasmīgi palīgi lielākā darbā, kuru Kungs vēlāk aicinās tos darīt. (..)

Tikai nedaudzi ir mācījušies būt strādīgi, domāt un gādāt par citiem. Slinkums un bezdarbība ir šī laikmeta bērnu lielākais lāsts. [341] Veselīgs, lietderīgs darbs būs liela svētība, sekmējot labu ieradumu un cēla rakstura veidošanos.6

Plānojiet dažādību un pārmaiņas darbā. Jauniešu rosīgajiem prātiem un rokām ir vajadzīga nodarbošanās. Ja tiem nedos lietderīgus uzdevumus, kas attīsta viņus pašus un svētī citus, tie atradīs tādas nodarbības, kas kaitēs viņu miesai un prātam.

Jauniešiem vajadzētu priecīgi dalīties dzīves nastās ar saviem vecākiem un, to darot, saglabāt tīru sirdsapziņu, kas ir noteikti nepieciešams fiziskajai un morālajai veselībai. Taču jāuzmanās, lai viņi nebūtu noslogoti vienā un tajā pašā darbā pārāk ilgu laiku. Ja jauniešiem nepārtraukti liek darīt viena veida darbu, līdz uzdevums ir kļuvis apnicīgs, tiks paveikts mazāk, nekā varēja paveikt, mainot darbu vai kādu brīdi atpūšoties. Ja prāts tiek pārāk smagi noslogots, tas kļūst vājš un deģenerējas. Ar pārmaiņām darbā var saglabāt veselību un enerģiju. Nebūs nekādas vajadzības nolikt malā lietderīgo, lai darītu to, kas nav derīgs, jo savtīgas nodarbošanās ir bīstamas morālei.7

Nogurums — dabisks darba pavadonis. Mātes, nav nekā cita, kas ved pie tik liela ļaunuma, kā tas, ka jūs noņemat nastas no savu meitu pleciem, nedodat tām neko īpašu darīt un ļaujat izvēlēties pašām savu nodarbošanos, varbūt tamborēšanu vai kādu citu rokdarbu, lai aizpildītu laiku. Lai viņām ir nodarbošanās, kas izkustina locītavas un muskuļus! Ko darīt, ja tas viņas nogurdina? Vai jūs neesat nogurušas no sava darba? Vai nogurums, kas radies no veselīga darba, nevis pārstrādājoties, viņām kaitēs vairāk nekā jums? Patiesām, nē!8

Viņas var būt nogurušas, bet cik patīkams ir miers pēc kārtīga darba! [342] Miegs, dabas salda is atjaunotājs, spēcina nogurušo ķermeni un sagatavo to nākamās dienas pienākumiem.9

Kāpēc nabadzība bieži ir svētība? Daži domā, ka bagātība un bezdarbība ir liela svētība; bet patiesībā vislaimīgākie un visveselākie ir tie, kas vienmēr ir aizņemti, priecīgi darot savus ikdienas pienākumus. Veselīgs nogurums, kas iestājas pēc labi padarīta darba, nodrošina atspirdzinošu un svētīgu miegu. Gan vārdi, ka cilvēkam savas dienišķās maizes dēļ jāstrādā vaiga sviedros, gan nākamās dzīves un godības apsolījums izgāja no viena troņa, un tie abi ir par svētību cilvēcei.10

Daudzos gadījumos nabadzība ir svētība, jo tā pasargā bērnus un jauniešus no bojāejas bezdarbībā. Gan fiziskos, gan garīgos spēkus vajadzētu izkopt un pamatīgi attīstīt. Vecāku pirmajām un pastāvīgajām rūpēm vajadzētu būt, lai viņu bērniem būtu noturīga ķermeņa uzbūve, lai viņi izaugtu par veselīgiem vīriem un sievietēm. Bez fiziskām kustībām šādu rezultātu sasniegt nav iespējams. (..)

Viņu pašu fiziskās veselības un morālās labklājības dēļ bērniem vajadzētu mācīt strādāt, pat ja tas nav nepieciešams, jo necieš trūkumu. Lai viņiem būtu šķīsti un tikumīgi raksturi, ir nepieciešama disciplīna labi organizētā darbā, kas nodarbina visus muskuļus. Gandarījums, ko bērni iegūst lietderīgā darbā un aizliedzot sev, lai palīdzētu citiem, būs visveselīgākais prieks, ko viņi jebkad ir baudījuši.11

Līdzsvarotas garīgās un fiziskās nodarbības. Skolēniem nevajadzētu atļaut mācīties tik daudz, ka neatliek laika fiziskai attīstībai. Veselību var saglabāt tikai tad, ja ķermeni katru dienu zināmu laiku vingrina svaigā gaisā. [343] Noteiktas stundas vajadzētu veltīt tādām fiziskām darbām, kas nodarbina visas ķermeņa daļas. Izlīdziniet fizisko un garīgo spēku slodzi, un skolēnu prāts būs atspirdzināts. Ja bērns ir slims, tad fiziska nodarbošanās bieži palīdz atveseļoties. Beidzot skolu, skolēniem vajadzētu būt labākai veselībai, kā arī lielākai izpratnei par dzīvības likumiem nekā tad, kad viņi tajā iestājās. Veselība jāargā tikpat nopietni kā raksturs.12

Jaunības enerģija – cik ātri tā izšķiesta! Jaunieši dzīvības spēku svaigumā maz saprot savas enerģijas pārpilnības vērtību. Dārgums, kas vērtīgāks par zeltu un būtiskāks izaugsmei nekā mācības, augsts stāvoklis vai bagātības – cik bezrūpīgi ar to apietas! Cik ātri izšķiež! (..)

Mācoties fizioloģiju, skolēniem vajadzētu parādīt fiziskās enerģijas vērtību un kā to var tā saglabāt un attīstīt, lai tā vislielākajā mērā nodrošinātu panākumus dzīves lielajā cīņā.13

Rosību nevajag apspiest, bet vadīt. Mūsu bērni stāv it kā krustcelēs. Uz katra soļa pasaules kārdinājums kļūst savtīgam un izdabāt sev aicina tos prom no Kunga atpirkto takas. Tas, vai viņu

dzīves būs svētība vai lāsts, ir atkarīgs no viņu izdarītās izvēles. Enerģijas pārbagātībā, dedzīgi izmēģinot savas nepārbaudītās spējas, tiem ir jāatrod, kur izlietot savu dzīvības pārpilnību. Tie būs aktīvi uz labu vai uz ļaunu.

Dieva Vārds neapspiež rosību, bet vada to pareizās sliedēs. Dievs neliek jauniešiem būt mazāk centīgiem. [344]Nevaldāmās ilgas pēc lielāka labuma, nelokāmā griba, rosīgā uzcītība, nenogurdināmā neatlaidība – tās ir rakstura iezīmes, kas padara cilvēku patiesi veiksmīgu un godājamu starp cilvēkiem, un tās nav jāapkaro. Dieva žēlastībā bērņus ir jāvada sasniegt mērķus, kas ir tik daudz augstāki nekā tikai savtīgās un pasaulīgās intereses, cik debesis ir augstāk par zemi.¹⁴

¹Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 83. lpp.

²Liecības draudzei, 4. sēj., 97. lpp.

³Turpat, 2. sēj., 533. lpp.

⁴The Signs of the Times, 1875. g. 19. augusts

⁵Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 83. lpp.

⁶Review and Herald, 1881. g. 30. augusts

⁷The Youth's Instructor, 1893. g. 27. jūlijs

⁸Liecības draudzei, 2. sēj., 371. lpp.

⁹The Signs of the Times, 1884. g. 10. aprīlis

¹⁰Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 97. lpp.

¹¹Liecības draudzei, 3. sēj., 151. lpp.

¹²Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 82., 83. lpp.

¹³Audzināšana, 195., 196. lpp.

¹⁴Dziednieciskā kalpošana, 396. lpp.

58. Skološana praktiskajai dzīvei

[345] Kāpēc Dievs deva Ādamam un Ievai darbu. Dievs radīja Ādamu un Ievu un ielika viņus Ēdenes dārzā, lai viņi koptu dārzu un uzturētu to Kungam. Nodarbošanās bija domāta viņu laimei. Ja tas tā nebūtu, Dievs viņiem nebūtu devis darbu.¹

Debesu padomē pie Tēva pirms pasaules radīšanas nolēma, ka Kungs Dievs stādīs Ādamam un Ievai dārzu Ēdenē un uzticēs viņiem pienākumu rūpēties par augļu kokiem, kā arī kopt un audzēt augu valsti. Lietderīgam darbam vajadzēja būt viņu sargam, un tas bija jāiemūžina visās paaudzēs līdz pat zemes vēstures noslēgumam.²

Jēzus – pilnīga strādnieka paraugs. Savā zemes dzīvē Kristus bija paklausīgs un izpalīdzīgs mājās. Viņš mācījās galdnieka amatu un strādāja ar savām rokām nelielajā darbnīcā Nācāretē. Bībele par Jēzu saka: "Bet bērņs auga un tapa stiprs garā, pilns gudrības, un Dieva žēlastība bija ar Viņu." Lūkas 2:40 Strādājot bērņībā un jaunībā, attīstījās prāts un miesa. Viņš savus fiziskos spēkus neizlietoja neapdomīgi, bet uzlika tiem tādu slodzi, ka tie saglabāja Viņu veselīgā stāvoklī, lai Viņš jebkurā jomā savu darbu varētu paveikt pilnīgi. Pat ņemot rokās darbarīkus, Viņš negribēja būt nepilnīgs. Viņš kā strādnieks bija tikpat pilnīgs, cik pilnīgs bija Viņa raksturs.³

Visas detaļas, kuras Viņš taisīja, bija labi pagatavotas, visas atsevišķās daļas precīzi saderēja kopā, radot vienu veselu, kas spēja izturēt pārbaudi.⁴

[346] Viņš ik dienas pacietīgi strādāja ar savām rokām. Jēzus cilvēka dzīves vienkāršo taku ar savu paraugu padarīja svētu. (..) Viņa dzīve bija nenogurstošs darbs. Viņš, Debesu Majestāte, staigāja pa ielām, tērpies vienkāršās strādnieka drēbēs. Dodoties uz darbu un atpakaļ, Viņš kāpa augšup un lejup pa kalnu kāpnēm. Eņģeļi netika sūtīti, lai nestu Viņu uz saviem spārniem augšup pa nogurdinošo stāvumu vai lai aizdotu savu spēku, pildot pazemīgos pienākumus. Tomēr, kad viņš gāja, lai ar savu ikdienas darbu sniegtu atbalstu ģimenei, Viņam piemita tas pats spēks, kā tad, kad Viņš izdarīja brīnumu, paēdinot piecus tūkstošus izsalkušo dvēseļu pie Galilejas krastiem.

Bet Jēzus neizlietoja savu dievišķo spēku, lai atvieglotu savas nastas vai smago darbu. Viņš uzņēmas cilvēka veidu ar visām tā vājībām un neizvairījās skarbajiem pārbaudījumiem. Viņš dzīvoja zemnieka mājās, ģērbās parastās drēbēs, biedrojās ar necilajiem un ik dienas pacietīgi strādāja ar savām rokām. Viņa paraugs rā-da, ka cilvēka pienākums ir būt strādīgam un ka darbs ir godājams.⁵

Ilgu laiku Jēzus, necienīts un nepazīts, dzīvoja Nācāretē, lai varētu mācīt cilvēkiem dzīvot Dieva tuvumā, pildot pazemīgos dzīves pienākumus. Eņģeļiem mīkla bija tas, ka Kristum, Debesu Majestātei, jāpazemojas, ne tikai pieņemot cilvēka veidu, bet arī uzņemoties tā smagākās nastas un

vispazemojošākos pienākumus. To Viņš darīja, lai kļūtu viens no mums, lai varētu iepazīt cilvēka bērna smago darbu, bēdas un nogurumu.⁶

Pamodiniet centību veikt lietderīgus darbus. Bērnos un jauniešos vajadzētu pamodināt centību darīt to, kas nesīs labumu viņiem pašiem un sniegs palīdzību citiem. [347] Kustības, kas attīsta prātu un raksturu, kas māca rokām būt lietderīgām un vingrina jauniešus nest savu daļu dzīves nastu, ir tās, kas piešķir fizisku spēku un ro-sina katru spēju. Tikumīgam strādīgumam, izkopjot ieradumu dzīvot, lai darītu labu, ir sava alga.⁷

Jauniešiem vajag mācīt, ka dzīve nozīmē nopietnu darbu, atbildību, rūpes. Viņiem ir vajadzīgs treniņš, kas sagatavotu viņus praktiskajai dzīvei – par vīriem un sievietēm, kas prot rīkoties kritiskos brīžos. Viņiem vajadzētu mācīt, ka sistemātiska, labi organizēta darba disciplīna ir svarīga ne tikai kā aizsargs pret dzīves likstām, bet arī kā līdzeklis vispusīgai attīstībai.⁸

Fizisks darbs nav postošs. Ļoti izplatīta kļūda ir uzskatīt darbu par postošu, tāpēc jauni cilvēki ir ļoti dedzīgi kļūt par skolotājiem, ierēdņiem, komersantiem, juristiem un ieņemt gandrīz ikvienu posteni, kas neprasa fizisku piepūli. Jaunas sievietes uzskata mājsaimnieces pienākumus par pejamiem. Un, lai gan fiziskas kustības, kas nepieciešamas, lai veiktu vienkāršus mājsaimniecības darbus, uzskata par veselību veicinošām, tomēr viņas dzenas pēc izglītības, kas sagatavotu tās kļūt par skolotājām vai ierēdnēm, vai arī mācās amatu, kas iesloga tās telpās sēdošam darbam.⁹

Pasaule ir pilna ar jauniem vīriem un sievietēm, kas lepojas ar to, ka neprot nevienu lietderīgu darbu. Gandrīz vienmēr viņi ir vieglprātīgi, iedomīgi, mīl izpriecāties, nelaimīgi, neapmierināti un pārāk bieži izlaidīgi un nenoteikti. Sādi raksturi ir kauna traips sabiedrībai un negods vecākiem.¹⁰

[348] Nevienam no mums nevajadzētu kaunēties no darba, lai cik niecīgs un pazemojošs tas liktos. Darbs padara cildenu. Visi, kas strādā – ar galvu vai rokām, – ir darbīgi vīri un sievietes. Ikviens dara savu pienākumu un pagodina savu reliģiju, gan mazgājot traukus vai veļu, gan ejot uz sapulci. Kamēr rokas ir nodarbinātas visparastākajā darbā, prātu var pacelt un izdalīt ar šķīstām un svētām domām.¹¹

Jauniešiem jābūt kungiem, nevis darba vergiem. Jauniešiem vajadzētu likt saprast darba patieso cietību.¹²

Viens liels iemesls, kāpēc fizisku darbu uzskata par necienīgu, ir paviršais, neapdomīgais veids, kā to bieži veic. To dara vajadzības, nevis izvēles dēļ. Strādnieks darbā neieliek sirdi, nesaglabā pašcietību un neiegūst citu cietību. Praktiskajiem darbiem vajadzētu izlabot šo kļūdu. Tiem vajadzētu attīstīt ieradumu būt rūpīgam un kārtīgam. Skolēniem vajadzētu mācīties būt noteiktiem un sistemātiskiem, taupīt laiku un pārdomāt katru savu soli. Viņiem vajadzētu ne tikai mācīt vislabākās metodes, bet arī iedvesmot pastāvīgi pilnveidoties. Lai viņu mērķis ir veikt savu darbu tik pilnīgi, cik vien cilvēka smadzenes un rokas to spēj.

Šāds treniņš padarīs jauniešus par kungiem, nevis par darba vergiem. Tas atvieglos strādnieka likteni un padarīs cildenu pat vispazemīgāko nodarbošanos. Darbs patiešām būs nasta tam, kas uzskata to par garlaicīgu un kas pie tā pieiet ar pašlepnu neziņu, nemaz nepūloties pilnveidoties. Bet tie, kas pazemīgā darbā ierauga zinātņi, redzēs tajā cēlumu un skaistumu un atradīs prieku, veicot to prasmīgi un uzticīgi.¹³

[349] Bagātība nav attaisnojums nestrādāšanai. Daudzos gadījumos turīgi vecāki nesaprot, ka sniegt bērniem izglītību dzīves praktiskajos pienākumos ir tikpat svarīgi kā zinātnēs. Vecāki neredz vajadzību, kāpēc viņu bērnu prāta, morāles un nākotnes derīguma dēļ būtu nepieciešams sniegt tiem dziļu izpratni par lietderīgu darbu. Bet tas taču ir bērnu labā, lai, piedzīvojot dzīvē neveiksmi, ar amata prasmi viņi varētu saglabāt ceļu neatkarību. Ja viņiem ir spēka kapitāls, tie nekļūs nabagi, pat ja tiem nebūs neviena dolāra.

Daudzi, kuri ir uzauguši turīgos apstākļos, vēlāk var zaudēt visu savu bagātību un nokļūt tādā stāvoklī, ka viņiem ir jāuztur savi vecāki, brāļi un māsas. Tāpēc cik svarīgi ir ikvienam jauniešim mācīt strādāt, lai viņi būtu sagatavoti jebkurai krīzes situācijai! Bagātība patiešām ir lāsts, ja tās īpašnieki ļauj tai aizšķērsot savu dēlu un meitu ceļu mācīties lietderīgu darbu, lai būtu sagatavoti praktiskajai dzīvei.¹⁴

Lai bērni palīdz mājas pienākumos. Uzticīga māte nebūs un nevar būt modes pielūdzēja, ne arī mājsaimniecības vergs, lai izdabātu savu bērnu kaprīzēm un atbrīvotu viņus no darba. Viņa mācīs tiem palīdzēt viņai veikt mājsaimniecības pienākumus, lai tie iegūtu zināšanas praktiskajai dzīvei. Ja

bērni dalīsies ar savu māti viņas darbos, tad viņi iemācīsies uzskatīt lietderīgu nodarbošanos par laimes avotu, kas drīzāk padara cēlu, nevis pazemina. Bet, ja māte māca savām meitām dīkdienību, pati nesot mājsaimniecības dzīves smagās nastas, tad viņa māca tām uzlūkot sevi kā viņu kalponi, kas apkalpo tās un dara darbus, kas būtu jāveic viņām pašām. [350] Mātei vajadzētu vienmēr saglabāt savu cieņu.15

Dažas mātes atbrīvo savas meitas no darba un rūpēm. Tā darot, viņas veicina dīkdienību. Dažreiz šīs mātes attaisno sevi ar šādiem vārdiem: "Mana meita nav stipra." Bet tieši aplam uzņemtais ceļš noteikti padarīs meitas vājas un nemākulīgas. Pareizi organizēts darbs ir tieši tas, kas vajadzīgs, lai padarītu meitenes stipras, enerģiskas, dzīvespriecīgas, laimīgas un drosmīgas sastapt dažādus pārbaudījumus, ar kuriem ir pilna šī dzīve.16

Uzticiet bērniem lietderīgus uzdevumus. Vecāku bezrūpība, nenodrošinot bērniem darbu, ir radījusi lielu ļaunumu, pakļaujot briesmām daudzu jauniešu dzīves un bēdīgi izkropļojot viņu lietderīgumu.

Dievs vēlas, lai praktiskos ikdienas pienākumus bērniem māca gan vecāki, gan skolotāji. Veiciniet strādīgumu! Meitenēm un pat zēniem, kuriem nav darba ārā, vajadzētu mācīties, kā palīdzēt mātei. No bērniības zēniem un meitenēm vajadzētu mācīt nest smagākas un arvien smagākas nastas, saprātīgi palīdzot ģimenes saimniecības darbā. Mātes, parādiet pacietīgi saviem bērniem, kā lietot rokas! Lai viņi saprot, ka viņu rokas mājsaimniecības darbos var būt tikpat prasmīgas kā jūsējās.17

Katram bērnam ģimenē vajadzētu uzņemties savu mājas nastu daļu. Vajadzētu viņu mācīt veikt savu uzdevumu uzticīgi un priecīgi. Ja darbs ir šādā veidā sadalīts un bērni izaug, pieraduši uzņemties sev piemērotas atbildības, neviens saimes loceklis nebūs pārslogots un viss mājās norisēs patīkami un mierīgi. Tā tiks atbalstīta arī pareiza taupība, jo ikviens būs iepazinies ar mājas dzīvi un būs tajā ieinteresēts.18

[351] Pavārmāksla un šūšana – galvenās mācības. Mātēm vajadzētu ņemt savas meitas līdzī uz virtuvi un sniegt tām pamatīgu izglītību pavārmākslā. Viņas vajadzētu arī mācīt šūt. Viņām vajadzētu mācīt, kā taupīgi piegriezt apģērbus un kārtīgi sašūt tos kopā. Dažas mātes drīzāk izdara visu pašas, nekā uzņemas grūtības pa-cietīgi pamācīt savas nepieredzējušās meitas. Bet, tā darot, tās atstāj novārtā nozīmīgas izglītības nozares un nodara lielu ļaunumu savām meitām. Vēlākajā dzīvē viņas izjūt lielu apgrūtinājumu, jo trūkst zināšanu šajās lietās.19

Skolojiet gan zēnus, gan meitenes. Tā kā mājsaimniecībā sava daļa ir gan vīriešiem, gan sievietēm, zēniem, tāpat kā meitenēm, vajadzētu iegūt zināšanas mājsaimniecības pienākumos. Saklāt gultu un uzturēt kārtīgu istabu, mazgāt traukus, pagatavot ēdienu, izmazgāt un salabot apģērbus – tās ir prasmes, kas nevienu zēnu nepadarīs mazāk vīrišķīgu. Tās padarīs viņu laimīgāku un derīgāku. Un, ja meitenes savukārt varētu iemācīties iejūgt zirgu un jāt, un lietot zāģi un āmuru, grābekli un kapli, viņas būs labāk sagatavotas sastapt dzīves grūtības. (Piezīme. Tas ir rakstīts 1903. gadā, taču principi ir pilnīgi piemēroti arī mūsdienām.)20

Iemācīties pareizi izlietot laiku ir svarīgi gan mūsu meitām, gan dēliem, un viņi ir vienlīdz atbildīgi Dieva priekšā par to, kā to izlieto. Dzīve mums ir dota, lai mēs gudri pilnveidotu savus talantus.21

[352] Uzskatiet par priekštiesību saudzēt mātes spēkus. Katru dienu mājās ir darāms darbs – jāgatavo ēst, jāmazgā trauki, jātīra istabas un jāslauka putekļi. Mātes, vai jūs esat mācījušas savām meitām veikt šos ikdienas pienākumus? (..) Viņu muskuļiem ir vajadzīgas kustības. Lai bērni izdara kaut ko lietderīgu, nevis lēkā, spēlē bumbu vai kroketu!22

Māciet bērniem nest savu daļu mājsaimniecības nastu. Lai viņu nodarbības pastāvīgi ir lietderīgas! Parādiet tiem, kā vienkāršāk un labāk paveikt pienākumu. Palīdziet tiem saprast, kā, atvieglējot mātes nastas, viņi saudzē tās spēkus un pagarina viņas dzīvi. Daudzas nogurušas mātes ir priekšlaicīgi nonākušas kapā vienīgi tāpēc, ka bērni nebija mācīti dalīties viņas nastās. Veicinot nesavtīgas kalpošanas garu mājās, vecāki tuvina savus bērnus Kristum, kas bija nesavtības iemiesojums.23

Eksperiments, kas nes laimi. Bērni, apsēdiniet savu māti ērtā krēslā un lūdziet, lai viņa parāda, ko viņa gribētu redzēt padarītu vispirms. Kāds tas būs pārsteigums nogurušām, pārslogotām mātēm! Bērni nekad neizjutīs patiesu apmierinājumu, kamēr, uzticīgi pildot mājas pienākumus, nebūs atvieglājuši mātes piekusušās rokas, nogurušo sirdi un smadzeņes. Sie ir attīstības kāpņu pakāpieni, kas vedīs viņus uz priekšu, lai saņemtu augstāko izglītību.

Uzticīga ikdienas pienākumu veikšana sniedz gandarījumu un mieru, kas iemājo patiesa mājas

strādnieka sirdī. Tieši tos, kas atstāj novārtā savu mājas atbildību daļu, piemeklē vientulība un neapmierinātība, [353] jo viņi nav mācījušies patiesību, ka tie, kas ir laimīgi, ir laimīgi tāpēc, ka viņi uzņemas daļu no ikdienas darbu rutīnas, kas gulstas uz mātes vai citu ģimenes locekļu pleciem. Daudzi tā arī nav apguvuši visderīgākās mācības, kas ir svarīgas viņu nākotnes labklājībai.²⁴

Uzticīgas mājas pienākumu pildīšanas alga. Uzticīgi veikt mājas pienākumus, uzņemoties darbus, kurus jūs vislabāk varat veikt, lai cik tie būtu vienkārši un pazemīgi, ir patiešām paceļoši. Ir vajadzīga šī dievišķā ietekme. Tajā mājā miers un svēts prieks. Tai piemīt dziedinošs spēks. Tā klusi un nemanāmi dziedē dvēseles rētas un pat fiziskās ciešanas. Prāta miers, ko izraisa šķīsti un svēti motīvi un rīcība, atdzīvina visus ķermeņa orgānus un piešķir sparīgu enerģiju. Iekšējs miers un no pārkāpumiem pret Dievu tīra sirdsapziņa uzmundrina un spēcina intelektu, līdzīgi kā rasa apraso trauslos augus. Tad griba ir pareizi vadīta un kontrolēta, tā ir noteikta un nesamaitāta. Pārdomas ir patīkamas, jo tās svēto dvēseli. Tavs prāta miers svētīs visus, ar ko tu satiecies. Šis miers un savaldība ar laiku kļūs dabīgi, un dārgie stari apstaros visus, kas ir ap tevi, un tu tos saņemsi atkal atpakaļ. Jo biežāk tu piedzīvosi šo Debesu mieru un prāta nosvērtību, jo vairāk tas pieaugs. Tas ir dzīvs un rosīgs prieks, kas neapstulbo morālo enerģiju, bet pamodina to, lai vēl vairāk darbotos. Pilnīgs miers ir Debesu īpašība, kas piemīt eņģeļiem.²⁵

Debesīs valdīs rosība. Eņģeļi ir darbinieki, viņi ir Dieva sūtņi pie cilvēku bērniem. Tiem slinkajiem kalpiem, kuri domā, ka Debesīs varēs dzīvot bezdarbībā, [354] ir nepareizs priekšstats par to, ko Debesīs nozīmē. Radītājs nav sagatavojis vietu, lai apmierinātu grēcīgu slinkumu. Debesīs valda dzīva rosība, tomēr visiem, kas ir noguruši un grūtsirdīgi, kas ir cīnījušies labo ticības cīņā, tā būs godības pilna miera vieta. Tur viņi baudīs jaunību un nemirstības spēku, un tiem nebūs vairs jākaro pret sātānu un grēku. Šiem enerģiskajiem strādniekiem mūžīgas bezdarbības stāvoklis būtu nepatīkams. Tās viņiem nebūtu Debesīs. Kristiešiem norādītā pūļu un darba taka uz zemes gan var būt smaga un nogurdinoša, bet Pestītāja pēdu zīmes to pagodina, un tie, kas Viņam seko šajā svētajā ceļā, ir droši.²⁶

¹Manuskripts 24b, 1894. g.

²The Signs of the Times, 1896. g. 13. augusts

³Kristīgās audzināšanas pamati, 417., 418. lpp.

⁴Evaņģēlijs, 378. lpp.

⁵The Health Reformer, 1876. g. oktobris

⁶The Health Reformer, 1876. g. oktobris

⁷Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 147. lpp.

⁸Audzināšana, 215. lpp.

⁹Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 291. lpp.

¹⁰The Health Reformer, 1877. g. decembris

¹¹Liecības draudzei, 4. sēj., 590. lpp.

¹²Audzināšana, 215. lpp.

¹³Audzināšana, 222. lpp.

¹⁴Liecības draudzei, 3. sēj., 150. lpp.

¹⁵Pacific Health Journal, 1890. g. jūnijs

¹⁶The Signs of the Times, 1875. g. 19. augusts

¹⁷Review and Herald, 1904. g. 8. septembris

¹⁸The Signs of the Times, 1877. g. 23. augusts

¹⁹Aicinājums mātēm, 15. lpp.

²⁰Audzināšana, 216., 217. lpp.

²¹The Health Reformer, 1877. g. decembris

²²Manuskripts 129, 1898. g.

²³Manuskripts 70, 1903. g.

²⁴Manuskripts 129, 1898. g.

²⁵Liecības draudzei, 2. sēj., 326., 327. lpp.

²⁶Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 99. lpp.

59. Lietderīgu amatu mācīšana

[355] Katram bērnam vajadzētu apgūt kādu amatu. Vecāku bezrūpība, nenodrošinot nodarbošanos bērniem, kurus viņi ir laiduši pasaulē un līdz ar to uzņēmušies par tiem atbildību, ir devusi neizsakāmu ļaunumu, sabojājot daudzu jauniešu dzīves un lielā mērā izkropļojot viņu derīgumu. Ir liela kļūda ļaut bērniem izaugt, ne-iemācot tiem nekādu amatu.¹

Jēzus no mākoņu staba caur Mozu deva ebrejiem norādījumus, ka viņiem ir jāmāca saviem bērniem strādāt, apgūt amatus un ka nevienam nevajadzētu palikt bez darba.²

Jums vajadzētu palīdzēt saviem bērniem iegūt zināšanas, lai viņi, ja tas ir nepieciešams, varētu izdzīvot no sava darba. Jums vajadzētu mācīt tiem būt noteiktiem, sekojot pienākuma aicinājumam.³

Māciet lietot darbarīkus. Kad bērni ir sasnieguši piemērotu vecumu, viņiem vajadzētu sagādāt darbarīkus. Ja viņu darbu padarīs interesantu, viņi būs apdāvināti skolēni instrumentu lietošanā. Ja tēvs ir namdaris, viņam vajadzētu mācīt saviem dēliem būvēt mājas, saistot savus norādījumus ar Bībeles mācībām, ar Svēto Rakstu vārdiem, kur Kungs salīdzina cilvēku ar Dieva namu.⁴

Māciet saviem dēliem lauksaimniecību. Tēviem vajadzētu mācīt saviem dēliem to, ko viņi paši dara. Lauksaimniekam nevajadzētu domāt, ka lauksaimniecība nav nodarbošanās, kas būtu pietiekami cēla viņa dēlam. Lauksaimniecību vajadzētu pilnveidot ar zinātniskām atziņām.

[356] Uzskata, ka lauksaimniecība nav ienesīga. Ļaudis runā, ka augsne nesamaksā par darbu, ko viņi tai ir veltījuši, un vaimanā par to cilvēku likteni, kas apstrādā zemi. (..) Bet, ja personas ar atbilstošām spējām uzņemas nodarboties šajā virzienā, izpēta augsni un mācās, kā stādīt, kopt un ievākt ražu, tad rezultāti būtu daudz uzmundrinošāki. Daudzi saka: "Mēs esam izmēģinājuši nodarboties ar lauksaimniecību un zinām, kādi ir rezultāti." Un tomēr tiem ir jāzina, kā kopt zemi un savā darbā ieviest zinātni. Viņu arkliem vajadzētu art dziļākas, plašākas vagas, un viņiem ir jāmacās, ka, apstrādājot zemi, viņiem pēc savas dabas nav jāklūst rupjiem un vulgāriem. Lai viņi mācās iesēt sēklu savā laikā, vērot, kā tā aug, un sekot Dieva radītajam plānam.⁵

Skološana ar izcilu vērtību. Nevienam citam amatam nav tādas vērtības kā lauksaimniecībai. Vajadzētu pielikt lielākas pūles, lai radītu interesi par to. Lai skolotājs pievērs skolēnu uzmanību tam, ko Bībele saka par lauksaimniecību, ka cilvēkam pēc Dieva plāna vajadzēja apstrādāt zemi, ka pirmajam cilvēkam, visas zemes pārvaldniekam, deva dārzu, ko kopt, un ka daudzi šīs pasaules dižākie vīri, patiesā aristokrātija, ir bijuši zemkopji. Parādiēt šādas dzīves priekšrocības! (..)

Tie, kuri pelna sev iztiku, apstrādājot zemi, izbēg daudzām kārdināšanām un bauda neskaitāmas priekšrocības un svētības, kuras ir liegtas tiem, kas strādā lielās pilsētās. Mūsdienu lielo trestu un biznesa konkurences laikā ir maz tādu, kas bauda tik patiesu neatkarību un saņem tik godīgu atlīdzību par savām pūlēm kā zemkopis.⁶

[357] Svaigiem augļiem un dārzeņiem ir īpaša vērtība. Ģimenēm un saimniecībām vajadzētu mācīties vairāk, kā kopt un uzlabot zemi. Ja ļaudis tikai zinātu, kāda vērtība ir produktiem, kurus savā laikā izaudzē zeme, viņi pieliktu lielākas pūles, lai to koptu. Visiem vajadzētu iepazīt svaigu, tikko no dārza nākušo augļu un dārzeņu īpašo vērtību.⁷

Skolām vajadzētu mācīt lietderīgus amatus. Roku darbs ir pelnījis daudz lielāku uzmanību, nekā tas ir saņēmis. Skolām vajadzētu būt tā veidotām, lai kopā ar augstāko prāta un morālo kultūru nodrošinātu iespējami vislabākās spējas fiziskajā attīstībā un arodizglītībā. Vajadzētu mācīt lauksaimniecību, ražošanu, kas ietver pēc iespējas vairāk vislietderīgāko amatu, arī mājsaimniecības ekonomiku, veselīgu ēdienu pagatavošanu, šūšanu, higiēnisku apģērbu darināšanu, slimu kopšanu un citas līdzīgas nozares. Vajadzētu ierīkot dārzus, darbnīcas un aprūpes istabas, un darbu visās jomās vajadzētu vadīt prasmīgiem skolotājiem.

Darbam vajadzētu būt ar noteiktu mērķi, un tam vajadzētu būt pilnīgam. Lai gan ikvienam ir jāapgūst dažādi amati, ir pilnīgi nepieciešams, lai viņš prastu vismaz vienu. Katram jauniešim, atstājot skolu, vajadzētu mācēt kādu amatu vai nodarbošanos, ar kuru vajadzības gadījumā viņš varētu nopelnīt sev iztikas līdzekļus.⁸

Izglītība ar divkāršu vērtību. Ar skolu vajadzētu būt saistītām iestādēm, kas nodarbojas ar dažādām darba nozarēm, lai studentiem pēc mācībām skolā būtu darbs un vajadzīgā prakse (..) [358] Tad skolēns apgūs ne tikai grāmatu zināšanas, bet arī praktiskas iemaņas savā darbā.⁹

Praktiskās zināšanas ir vērtīgākas nekā zinātniskās. Ir nepieciešami pieredzējuši skolotāji, lai jaunām meitenēm mācītu pavārmākslu. Viņas vajadzētu mācīt arī piegriezt, darināt un labot apģērbus, lai tādējādi iegūtu izglītību dzīves praktiskajos pienākumos.

Jauniem zēniem vajadzētu ierīkot darbnīcas, kur viņi varētu mācīties dažādus amatus, kas nodarbinātu gan muskuļus, gan arī prāta spēkus. Ja jauniešiem būtu iespējams iegūt tikai vienu izglītību, kas tad būtu svarīgāks: zinātniskā izglītība ar visu tās nelabvēlīgo ietekmi uz veselību un dzīvību vai praktisku darbu prasme? Mēs noteikti atbildam, ka pēdējais. Ja kaut kas ir jāatstāj

novārtā, tad lai tās ir grāmatu zinības.¹⁰

Ir cilvēki, kas paši ir saņēmuši nepareizu audzināšanu un kuriem ir nepareizi uzskati par bērnu audzināšanu. Jaunajai paaudzei ir vajadzīga vislabākā izglītība, un jums ir jāapvieno fiziskais darbs ar garīgo. Siem abiem vajadzētu iet roku rokā.¹¹

Jēzus bija darba mīlestības paraugs. Lai strādātu Dievam kā mehāniķis, tirgotājs, jurists vai lauksaimnieks, istenojot dzīvē kristietības priekšrakstus dzīves ikdienišķajos darījumos, ir nepieciešams daudz vairāk žēlastības un stingras rakstura disciplīnas, nekā strādājot par atzītu misionāru neapgūtos laukos, kur cilvēka stāvokli pilnībā saprot, novēršot daļu tā grūtību. Lai ieviestu reliģiju darbnīcā un birojā, [359] svētojojot ikdienas dzīves detaļas un saskaņojot visus pasaulīgos darījumus ar Bībeles kristieša standartu, ir nepieciešami stipri garīgie nervi un muskuļi.

Jēzus trīsdesmit vientulības gados Nācāretē nedēļu pēc nedēļas, gadu no gada strādāja, atpūtās, ēda un gulēja tāpat kā viņa pazemīgie laikabiedri. Viņš nepievērsa uzmanību sev kā ievērojamai personībai; tomēr Viņš bija pasaules Glābējs, eņģeļu pielūgsmes objekts, visu laiku darot sava Tēva darbu, izdzīvojot dzīvē mācību, kuru cilvēcei vajadzētu atdarināt līdz pat laika galam.

Šo svarīgo mācību – veikt ar mīlestību nepieciešamos, lai arī pazemīgos dzīves pienākumus, – ir jāmācās lielākajai Kristus sekotāju daļai. Ja arī nav nevienas cilvēka acs, kas kritizētu, nevienas balss, kas slavētu vai nopeltu, mums savu darbu vajadzētu veikt tā, it kā Mūžīgais pats personīgi to pārbaudītu. Sīkajos darījumos mums vajadzētu būt tikpat uzticīgiem kā lielākos dzīves pasākumos.¹²

¹Manuskripts 121, 1901. g.

²Manuskripts 24b, 1894. g.

³The Signs of the Times, 1875. g. 19. augusts

⁴Manuskripts 45, 1912. g.

⁵The Signs of the Times, 1896. g. 13. augusts

⁶Audzināšana, 219. lpp.

⁷Veselīga uztura pamati, 312. lpp.

⁸Audzināšana, 218. lpp.

⁹Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 83., 84. lpp.

¹⁰Liecības draudzei, 3. sēj., 156. lpp.

¹¹Manuskripts 19, 1887. g.

¹²The Health Reformer, 1876. g. oktobris

60. Dzīvības likumu zināšana un paklausība tiem

[360] Cilvēka organisma brīnumi. Mēs esam Dieva meistardarbs, un Viņa Vārds paziņo, ka mēs esam "brīnišķīgi radīti". (Ps. 139:14) Viņš šo dzīvo mājokli ir sagatavojis prātam; tas ir "savādi darīts" (Ps. 139:15, angļu tulk.), templis, kuru Dievs pats ir sagatavojis kā sava Svētā Gara mājokli. Prāts kontrolē visu cilvēku. Tas ir jebkuras mūsu rīcības – gan labas, gan sliktas – avots. Prāts ir tas, kas kalpo Dievam un savieno mūs ar Debesu būtnēm. Tomēr daudzi aizvada savu dzīvi, neiepazīstot šķirstiņu – cilvēka miesu, kas satur šo bagātību.

Visi fiziskie orgāni ir prāta kalpi, un nervi ir vēstneši, kas paziņo tā pavēles katrai ķermeņa daļai, vadot dzīvā mehānisma darbību.¹

Pētot cilvēka organismu, vajadzētu pievērst uzmanību, cik brīnišķīgi visi orgāni ir pieskaņoti mērķim, cik saskanīgi tie darbojas un cik atkarīgi tie ir cits no cita. Kad skolēna interese šādā veidā ir pamodināta un viņš ierauga fiziskās kultūras svarīgumu, skolotājs var darīt daudz vairāk, lai nodrošinātu piemērotu attīstību un pa-reizus ieradumus.²

Veselība ir jāsargā. Tā kā prāts un dvēsele tiek izteikti caur miesu, gan psihiskā, gan garīgā enerģija lielā mērā ir atkarīga no fiziskā stipruma un rosmes. [361] Viss, kas sekmē fizisko veselību, veicina spēcīga prāta un līdzsvarota rakstura attīstību. Bez veselības neviens nevar tik skaidri izprast vai tik pilnīgi izpildīt pienākumu pret sevi, pret saviem līdzcilvēkiem vai pret savu Radītāju. Tāpēc veselība ir jāsargā tikpat uzticīgi kā raksturs. Fizioloģijas un higiēnas zināšanām vajadzētu būt jebkuras izglītošanas pamatam.³

Daudzi negrib pētīt veselības likumus. Daudzi ir par kūtriem, lai iegūtu sev zināšanas par dzīvības likumiem un par vienkāršiem līdzekļiem, lai atgūtu veselību. Viņu attieksme pret dzīvi ir nepareiza. Ja slimība ir dabas likumu pārkāpuma sekas, tie nemēģina izlabot savas kļūdas, bet lūdz svētības no

Dieva.4

Mums vajadzētu sevi izglītēt ne tikai tāpēc, lai mēs paši varētu dzīvot pēc dabas likumiem, bet arī lai citiem varētu mācīt šo labāko ceļu. Daudzi, pat tie, kas apliecina ticību šī laika sevišķajai patiesībai, veselības un sātības jautājumu ir pilnīgi nejēgas. Viņi ir jāmāca, dodot tiem pavēli pēc pavēles, priekšrakstu pēc priekš-raksta. Šie jautājumi viņu priekšā jāparāda ļoti aktuāli. Tiem nedrīkst paiet garām kā mazsvarīgiem, jo gandrīz katrai ģimenei šajā ziņā jāpamostas. Sirdsapziņa jāmodina pienākumam izkopt patiesas reformas principus.5

Higiēnas principiem, kas saistīti ar uzturu, kustībām, rūpēm par bērniem, slimo kopšanu un daudziem līdzīgiem jautājumiem, vajadzētu veltīt daudz lielāku vērību, nekā tas parasti notiek.6

Izpētiet profilaktiskos līdzekļus. Pārāk maz pārdomu velta iemesliem, kas ir par pamatu mirstībai, [362] slimībām un deģenerācijai, kas pastāv pat viscivilizētākajās un veselībai vislabvēlīgākajās zemēs. Cilvēce ir sabojāta. (..) Lielāko daļu ļaunumu, kas nes bēdas un postu, var novērst, un spēja tos uzveikt lielā mērā ir atkarīga no vecākiem.7

Māciet bērniem domāt no cēloņa līdz sekām. Māciet saviem bērniem domāt no cēloņa līdz sekām. Parādiet tiem, ka, pārkāpjot savas būtnes likumus, viņiem ir jāmaksā sods ciešanās. Ja jūs nevarat ieraudzīt sekmes tik ātri, cik vēlētos, nekrītiēt mazdūšībā, bet pacietīgi pamāciet tos un strādājiet, kamēr esat sasnieguši uzvaru.8

Tie, kas pēta un praktizē pareiza dzīvesveida principus, gan fiziski, gan garīgi tiks bagātīgi svētīti. Veselības filozofijas izpratne ir aizsargs pret daudziem ļaunumiem, kas pastāvīgi pieaug.9

Lai pamācības ir progresējošas. Bērniem vajadzētu jau agri sākt vienkārši un viegli uztverami mācīt fizioloģijas un higiēnas pamatus. Darbu vajadzētu sākt mātei mājās, un to vajadzētu uzticīgi turpināt tālāk skolā. Bērniem kļūstot vecākiem, vajadzētu turpināt pamācības šajā jomā, kamēr tie spēj rūpēties par "māju", kurā tie dzīvo. Viņiem vajadzētu saprast, cik svarīgi ir sargāt sevi no slimībām, saglabājot katra orgāna spēkus, kā arī mācīt, kā rīkoties nelaimes un vienkāršu slimību gadījumā.10

Faktu zināšanas nav pietiekamas. Fizioloģijas studentam vajadzētu mācīt, ka viņa studiju mērķis ir ne tikai iegūt faktu un principu zināšanas. [363] Tas vien dos maz labuma. Viņš var saprast ventilēšanas svarīgumu, viņa istaba var būt apgādāta ar svaigu gaisu; bet, ja viņš savas plaušas nepiepildīs pareizi, tad cietīs nepilnīgas elpošanas sekas. Tāpat var saprast tīrības nepieciešamību un var sagādāt visus vajadzīgos līdzekļus; bet, ja tos nelietos, tad tie nesniegs nekāda labuma. Mācot šos principus, ir ļoti nepieciešams, lai skolēns saprastu to svarīgumu, – tā, lai viņš tos apzinīgi pildītu savā dzīvē.11

Ir nepieciešams zināt dabas likumus. Ir tādi jautājumi, kurus parasti neiekļauj fizioloģijas mācības programmā, bet kurus ir nepieciešams pārdomāt, – jautājumi, kuriem ir daudz lielāka vērtība studenta dzīvē nekā daudziem terminiem, kurus parasti māca ar šo nosaukumu. Kā veselības izglītības pamatprincipu jauniešiem vajadzētu mācīt, ka dabas likumi ir Dieva likumi – tikpat patiesi dievišķi kā Dekaloga priekšraksti. Likumus, kas pārvalda mūsu fizisko organismu, Dievs ir ierakstījis katrā nervā, katrā muskulī un ķermeņa šķiedrā. Katra bezrūpīga un labprātīga šo likumu pārkāpšana ir grēks pret mūsu Radītāju. Tāpēc cik svarīgi ir sniegt pamatīgas šo likumu zināšanas!12

Regularitāte ēšanā un gulēšanā. Nevajadzētu atstāt novārtā regulāru ēšanas un gulēšanas laiku svarīgumu. Tā kā ķermeņa veidošanās darbs notiek atpūtas stundās, sevišķi jaunībā ir svarīgi, lai miegs būtu regulārs un pilnvērtīgs.13

Pienākot miega stundām, nevajadzētu būt nekādiem nejaušiem darbiem. Skolēniem nevajadzētu izveidot ieradumu strādāt līdz vēlai naktij un dienas stundās gulēt. [364] Ja viņi ir pieraduši tā darīt mājās, vajadzētu izlabot šo ieradumu, ejot gulēt piemērotā laikā. Tad viņi no rīta pamodīsies, atjaunoti dienas pienākumiem.14

Pieprasiet pareizus veselības ieradumus. Ir jāpieprasa pareizi ēšanas, dzeršanas un ģērbšanās ieradumi. Nepareizi ieradumi padara jauniešus neuzņēmīgākus pret Bībeles pamācībām. Bērni ir jāsaģēģina no izdabāšanas ēstkārei un sevišķi no kairinošām un narkotiskām vielām. Kristīgu vecāku galdam nevajadzētu būt apkrautam ar ēdienu, kas satur garšvielas un virces.15

Mums nav jāizdabā nevienam ieradumam, kas vājinātu fizisko vai garīgo veselību vai kas jebkādā veidā nepareizi izlietotu mūsu spēkus. Mums ir jādara viss, kas ir mūsu spēkos, lai saglabātu savu veselību, lai mums būtu rakstura piemīlība, skaidrs prāts, lai mēs varētu atšķirt svēto no parastā un

pagodinātu Dievu savā miesā un garā, kas pieder Viņam.16

Pareizas stājas svarīgums. Viena no pirmajām lietām, pēc kā mums vajadzētu tiekties, ir pareiza stāja gan sēžot, gan stāvot. Dievs ir radījis cilvēku taisnu, un Viņš vēlas, lai tas būtu ne tikai fiziski, bet arī garīgi un morāli vesels, lai tam būtu grācija, cienīgums un savaldība, drosme un pašpaļāvība, ko tik lielā mērā veicina taisna stāja. Lai skolotājs sniedz pamācības šajos jautājumos gan ar vārdiem, gan ar paraugu. Rādiet, kāda ir pareiza stāja, un pieprasiet, lai to saglabā.17

Elpošana un runas kultūra. Nākamais svarīgākais pēc pareizas stājas ir elpošana un runas kultūra. Tas, kurš sēž un stāv taisni, ļoti iespējams, arī elpo pareizāk nekā citi. [365] Skolotājam vajadzētu likt skolēniem saprast, cik svarīgi ir elpot dziļi. Parādiet, kā elpošanas orgānu veselīga darbība, palīdzot asins cirkulācijai, spēcina visu sistēmu, ierosina apetīti, veicina gremošanu un rada veselīgu, saldu miegu, tā ne tikai atspirdzinot miesu, bet klusinot un nomierinot prātu. Atklājuši dziļas elpošanas svarīgumu, pieprasiet to ieviest dzīvē. Parādiet vingrinājumus, kas to veicina, un tad vērojiet, lai pareiza elpošana kļūtu par ieradumu. (..)

Balss trenēšanai ir svarīga loma fiziskajā attīstībā, jo tā paplašina un stiprina plaušas un tādējādi atvairā slimības. Lai lasot un runājot nodrošinātu pareizu skaņu veidošanu, pievērsiet uzmanību tam, lai elpošanā pilnībā piedalītos vēdera muskuļi un lai elpošanas orgāni būtu brīvi. Lai sasprindzināti ir drīzāk vēdera, nevis rīkles muskuļi. Tā var novērst nopietnas rīkles un plaušu slimības, kā arī to vājumu. Ir rūpīgi jāseko līdzi, lai nodrošinātu skaidru skaņu artikulāciju, plūstošu, mierīgu toni un ne pārāk ātru runu. Tas ne tikai sekmēs veselību, bet arī padarīs skolēnu darbu patīkamu un kvalitatīvu.18

Trīs būtiskas sastāvdaļas ģimenes laimei. Studējot higiēnu, nopietns skolotājs izmantos katru izdevību, lai parādītu, cik nepieciešama ir pilnīga tīrība gan personīgajos ieradumos, gan visā apkārtējā vidē. Vajadzētu uzsvērt ikdienas peldes vērtību veselības veicināšanā un prāta darbības rosināšanā. Vajadzētu pievērst uzmanību arī saules gaismai un vēdināšanai, [366] higiēnai guļamistabā un virtuvē. Māciet skolēniem, ka veselīga guļamistaba, pilnīgi tīra virtuve un gaumīgi, ar pilnvērtīgiem ēdieniem klāts galds drīzāk nodrošinās ģimenes laimi un katra saprātīga apmeklētāja cieņu nekā daudz dārgu mēbeļu viesistabā. "Dzīvība ir labāka nekā barība un miesa labāka nekā apģērbs." Lūk. 12:23 Tā ir mācība, kas tagad ir tikpat nepieciešama kā tad, kad pirms astoņpadsmit gadsimtiem to deva dievišķais skolotājs.19

Centieties izprast dabas zāles. Tīrs gaiss, saules gaisma, atturība, atpūta, kustības, pareizs uzturs, ūdens un uzticība dievišķajam spēkam – tās ir patiesās zāles. Katram vajadzētu zināt dabas dziedniecības līdzekļus un kā tos lietot. Ir svarīgi gan saprast principus, kas ietverti slimo aprūpē, gan arī būt praktiski sagatavotam tos lietot dzīvē.

Dabas dziedniecības līdzekļu lietošana prasa lielu uzmanību un pūles, ko daudzi nav gatavi labprātīgi veltīt. Dabas dziedināšana un atjaunošana ir pakāpenisks process, un nepacietīgajiem tas šķiet lēns. Atsakoties no kaitīgiem ieradumiem, nākas kaut ko upurēt. Bet galu galā pierādīsies, ka daba, ja tai neliek šķēršļus, dara savu darbu gudri un labi. Tie, kas ir neatlaidīgi, paklausot dabas likumiem, iegūst atalgojumu – veselu miesu un prātu.20

Visaptverošs kodekss. Jautājumā par to, ko mēs paši varam darīt, ir kāds punkts, kas pieprasa rūpīgas, dziļdomīgas pārdomas. Man ir jāiepazīst sevi. Man pastāvīgi ir jāmacās, kā rūpēties par šo celtni, Dieva doto miesu, [367] lai es to varētu saglabāt vislabākajā veselības stāvoklī. Man ir jāēd tas, kas man fiziski dos vislabāko, un man ir īpaši jā rūpējas, lai mans apģērbs būtu tāds, kas veicina veselīgu asins riņķošanu. Es nedrīkstu atņemt sev kustības un svaigu gaisu. Man ir jāsaņem visa saules gaisma, ko es varu iegūt. Man ir vajadzīga gudrība, lai es būtu uzticīgs savas miesas sargs.

Es būšu izdarījis lielu muļķību, ja sasvīdis ieešu vēsā istabā. Es būšu negudrais gans, ja atļaušu sev sēdēt caurvējā, tā radot iespēju saaukstēties. Es būšu nesaprātīgs, ja sēdēšu ar aukstām rokām un kājām, tā aizvadot asinis prom no ekstremitātēm uz smadzenēm un iekšējiem orgāniem. Mitrā laikā man vienmēr ir jāsaņem savas kājas. Man ir jāēd regulāri un visveselīgākā barība, kas nodrošina vislabāko asins kvalitāti, un man nevajadzētu pārstrādāties, ja manos spēkos ir izvairīties to darīt. Un, ja es pārkāpu likumus, kurus Dievs ir ielicis manā būtnē, tad man ir jānožēlo, jāpārkārto sava dzīve un jānoliek sevi vislabvēlīgākajos apstākļos Dieva sagādāto ārstu – svaiga gaisa, tīra ūdens un dziedinošo, dārgo saules staru – vadībā.21

Mēs katrs personīgi esam atbildīgi Dieva priekšā. Mūsu miesa ir Kristus atpirkts īpašums, un mums nav dota brīvība apieties ar to pēc savas patikas. Visiem, kas saprot veselības likumus, vajadzētu aptvert savu pienākumu paklausīt šiem likumiem, kurus Dievs ir ielicis viņu būtnē. Paklausība

veselības likumiem ir jāpadara par personīgu pienākumu. Mēs paši ciešam pārkāptā likuma sekas. Mums personīgi jāatbild Dievam par mūsu ieradumiem un rīcību. Tāpēc mūsu jautājumam vajadzētu būt nevis [368] kā dara pasaule?, bet gan kā lai es personīgi apejos ar mājokli, ko Dievs man ir devis?22

1Kristīgās audzināšanas pamati, 425., 426. lpp.

2Audzināšana, 198. lpp.

3Turpat, 195. lpp.

4Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 112, 113. lpp.

5Turpat, 117. lpp.

6Audzināšana, 197. lpp.

7Dziednieciskā kalpošana, 380. lpp.

8Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 126. lpp.

9Turpat, 138. lpp.

10Audzināšana, 196. lpp.

11Turpat, 200. lpp.

12Turpat, 196., 197. lpp.

13Turpat, 205. lpp.

14Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 297. lpp.

15Turpat, 126. lpp.

16The Youth's Instructor, 1893. g. 24. augusts

17Audzināšana, 198. lpp.

18Turpat, 198., 199. lpp.

19Turpat, 200. lpp.

20Dziednieciskā kalpošana, 127. lpp.

21Medicīniskā kalpošana, 230. lpp.

22Dziednieciskā kalpošana, 310. lpp.

14. DAĻA. SAGLABĀJOT FIZISKĀS SPĒJAS

61. Mājsaimniece virtuvē

(Piezīme. Grāmata "Padomi par barību un diētu" sniedz izvērstus padomus par visu ēšanas jautājumu.)

[371] Mājsaimnieces augstais aicinājums. Nav nevienas svarīgākas nodarbošanās par mājsaimniecību. Lai pagatavotu labu ēdienu, pasniegtu to uz galda pievilcīgu, ir vajadzīgas vispusīgas zināšanas un pieredze. Tas, kurš gatavo mums ēdienu, kas nonāks kuņģī un pārvērtīsies asinīs, lai barotu visu sistēmu, ieņem vissvarīgāko un viscēlāko posteni.¹

Ir svarīgi, lai ikviens jaunietis pamatīgi iepazītos ar ikdienas pienākumiem. Ja vajadzīgs, jauna sieviete var iztikt bez franču valodas un algebras zināšanām, vai pat bez klavierspēles. Bet nevar iztikt bez tā, ka viņa iemācās izcept labu maizi, rūpīgi pašūt piemērotu apģērbu un paveikt prasmīgi daudzus mājsaimniecības pienākumus.

Nav nekas, kas būtu vēl svarīgāks par pavāra spējām un inteliģenci, lai nodrošinātu visas ģimenes veselību un laimi. Ar slikti pagatavotu, neveselīgu ēdienu viņa var aizkavēt un pat sagraut gan pieaugušā lietderību, gan bērņa attīstību. Vai arī, sagādājot ēdienu, kas piemērots miesas vajadzībām un reizē ir pievilcīgs un garšīgs, viņa var paveikt tik daudz laba taisnības pusē, cik citādāk būtu paveikusi jaunā pusē. Tā dzīves laime dažādos veidos ir saistīta ar uzticību parastajos pienākumos.²

[372] Ēdienu gatavošanas zinātne ir svarīga māksla. Ēdienu gatavošanas zinātne nav sākums. (..) Šo mākslu vajadzētu uzskatīt par visvērtīgāko no visām mākslām, jo tā ir cieši saistīta ar dzīvi. Tai vajadzētu pievērst lielāku uzmanību, jo, lai radītu labas asinis, organismam ir vajadzīgs labs ēdiens. Lai ļaudis būtu veseli, ir nepieciešams veikt medicīnisko misijas darbu, mācot gatavot labu ēdienu.

Bieži ar negaršīgu ēdienu veselības reformu pārtaisa par veselības sagravēju. Pirms veselības reformai ir panākumi, ir nepieciešams novērst zināšanu trūkumu veselīgu ēdienu gatavošanā.

Ir maz labu pavāru. Daudzām, daudzām mātēm ir jāskolojas pavārmākslā, lai viņas varētu ģimenei labi pagatavot un glīti pasniegt ēdienu.³

Centies kļūt par mākslas meistari. Mūsu māsas bieži nezina, kā gatavot. Es rīkotos šādi: ietu pie vislabākā pavāra, kādu var atrast valstī, un paliktu pie viņa, ja vajadzīgs, vairākas nedēļas, līdz būtu kļuvusi par mākslas meistari – par vispusīgu, prasmīgu pavāru. Es to darītu arī tad, ja būtu

četrdesmit gadus veca. Jūsu pienākums ir zināt, kā gatavot ēdienu, un mācīt to darīt savām meitām.⁴

Pētiet un dariet. Ēdienus var pagatavot vienkārši un veselīgi, bet ir māksla tos padarīt gan gardus, gan barojošus. Sievām vajadzētu iemācīties pareizi gatavot, un tad to, ko iemācījušās, ar pacietību lietot. Tādēļ, ka viņas negrib to darīt, daudziem ir jācieš. Tādām es saku: "Ir laiks modināt jūsu snaudošās spējas un sākt mācīties! Neticiet, ka laiks, kas izmantots, [373] lai iegūtu zināšanu, kā pagatavot veselīgu un garšīgu ēdienu, ir veltīgi izšķiests. Nav svarīgi, cik liela pieredze ir gatavošanā. Ja kādam ir atbildība par ģimeni, tad viņa pienākums ir mācīties, kā par to pareizi rūpēties."⁵

Būtiska ir gan dažādība, gan vienkāršība. Maltītēm vajadzētu būt daudzveidīgām. Tiem pašiem ēdieniem, pagatavotiem tādā pašā veidā, nevajadzētu parādīties uz galda dienu no dienas, ēdienreizi pēc ēdienreizes. Ja ēdieni ir dažādi, tos ēd ar lielāku baudu, un organisms tiek labāk barots.⁶

No tā, ko ēdam, ir veidots mūsu ķermenis, un, lai tas būtu vesels, mums jāēd pareiza barība. Tā jāgatavo ar visu rūpību, lai apgādātu miesas vajadzības. Visiem, kas gatavo ēdienu, ir reliģisks pienākums mācīties sagatavot dažāda veida veselīgus un garšīgus ēdienus.⁷

Pat pie galda mode un ārišķības atstāj savu kaitīgo iespaidu. Veselīgi pagatavots ēdiens ir kļuvis par otršķirīgu jautājumu. Liela ēdienu dažādība prasa laiku, naudu un darbu, nenesot nekāda labuma. Varbūt mode prasa, lai vienā ēdienreizē būtu seši ēdieni, bet šāds ieradums grauj veselību. Tā ir paraža, kuru saprātīgiem vīriem un sievām vajadzētu gan vārdos, gan darbos nosodīt. (..) Mājas pienākumi aizņem gandrīz visu namamātes laiku. Visas saimes veselība būtu labāka, ja ēdienus sagatavotu vienkāršāk.⁸

Sliktas ēdienu gatavošanas sekas. Tūkstoši pazaudē dzīvības spēkus vienīgi nepareizas ēdienu gatavošanas dēļ. Sādā ceļā iet bojā daudz vairāk dvēseļu, nekā spējam iedomāties. Ķermenis nedarbojas pareizi, [374] un rodas slimības. Sādā stāvoklī cilvēks arī Debesu lietas labprāt nepieņem.⁹

Trūcīgs, slikti pagatavots ēdiens samaitā asinis, vājinot asinsradošos orgānus. Tas traucē organisma darbību un rađa slimības ar to pavadonēm – uzbudinātiem nerviem un sliktu garastāvokli. Trūcīgas ēdienu gatavošanas upurus var skaitīt tūkstošos un desmit tūkstošos. Uz daudziem kapakmeņiem varētu rakstīt: "Miris ne-pilnvērtīga ēdiena dēļ" vai "Miris, jo nepareizi rīkojās ar savu kuģi".¹⁰

Māciet saviem bērniem gatavot. Neatstājiet novārtā pienākumu mācīt bērniem gatavot ēst. Darot to, jūs viņiem iemācāt principus, kas ir jāsaņem reliģiskajā izglītībā. Mācot saviem bērniem fizioloģiju un vienkāršu, bet prasmīgu pavārmākslu, jūs ieliekat pamatus vislietderīgākajai izglītības nozarei. Ir vajadzīga prasme izcept labu, vieglu maizi. Laba pavārmāksla ir reliģija, un es šaubos par tās šķiras reliģiju, kas ir pārāk nezinoša un bezrūpīga, lai mācītos pavārmākslu.¹¹

Pamāciet pacietīgi un priecīgi. Mātēm vajadzētu turēt savas meitas jau no agras bērnības pie sevis virtuvē un mācīt tām pavārmākslu. Mātes nevar gaidīt, ka viņu meitas sapratīs mājturības noslēpumus bez audzināšanas. Viņām vajadzētu tās pamācīt pacietīgi un ar mīlestību, ar savu priecīgo sejas izteiksmi un atzinības vārdiem padarīt darbu tik patīkamu, cik vien iespējams.¹²

Neizsaket nopeluma vārdus, ja tām vienreiz, divreiz vai trīsreiz kaut kas neizdodas! Mazdūšība jau tā dara savu darbu un kārdina viņas teikt: "Nav jēgas. Es to nevaru izdarīt." Sis nav laiks nopelumam. Griba kļūst vāja. Tai vajag pretimnākošu pamudinājumu, priecīgus, cerības pilnus vārdus: "Neuztraucies [375] par kļūdām. Tu vēl tikai mācies, un tāpēc tev jābūt gatavai arī rupji kļūdoties. Mēģini vēlreiz. Domā līdzi, ko tu dari. Esi ļoti rūpīga, un tu noteikti gūsi panākumus."¹³

Kā laupa interesi un degsmi. Daudzām mātēm neizdodas saprast, cik svarīgas ir zināšanas šajā nozarē, un viņas labāk izdara visu pašas, nekā uzņemas grūtības un rūpes, pamācot savus bērnus un paciešot viņu kļūdas un neveiksmes. Kad meitas izdara kādu kļūdu, mātes sūta viņas prom un saka: "Nav jēgas. Tu nevari izdarīt šo vai to. Tu mani apgrūtināsi un traucēsi vairāk nekā palīdzēsi."¹⁴

Tā mācekļu pirmās pūles tiek noraidītas, un neveiksme nogalina viņu interesi un aizrautību mācīties. Viņas baidās mēģināt vēlreiz un labāk ada, šuj, tīra māju vai dara jebko citu, tikai ne gatavo ēdienu. Seit lielā mērā ir vainojama māte. Viņai vajadzēja pacietīgi savu meitu pamācīt, lai darot tā varētu apgūt šo prasmi, kas galu galā novērsīs neveiklumu, kompensējot neprasmīgās nepieredzējušā strādnieka kustības.¹⁴

Jaunas sievietes visnepieciešamākā sagatavotība praktiskajai dzīvei. Jaunas sievietes vajadzētu

pamatīgi skolot pavārmākslā. Lai arī kādi būtu apstākļi dzīvē, tās ir zināšanas, kuras praktiski var likt lietā. Tā ir izglītības nozare, kura vistiešāk ietekmē cilvēku dzīvi, sevišķi mūsu vistuvāko dzīves.15

Es slavēju savu šuvēju; es vērtēju savu pārrakstītāju, bet mans pavārs, kurš zina, kā pagatavot ēdienu, lai uzturētu dzīvību un barotu smadzenes, kaulus un muskuļus, ieņem vissvarīgāko vietu starp palīgiem manā ģimenē.16

[376] Jaunas sievietes domā, ka gatavot ēst un darīt citus mājsaimniecības pienākumus ir sulaiņa darbs. Šī iemesla dēļ daudzas meitenes, kas apprecas un uzņemas rūpes par ģimeni, maz saprot pienākumus, kas gulstas uz sievu un māti.17

Radiet barjeru pret muļķībām un netikumiem. Mācot savām meitām pavārmākslu, jūs ap viņām uzceļat barjeru, kas pasargās viņas no muļķībām un netikumiem, kurus citādāk viņas būtu kārdinātas pieņemt.18

Arī vīriešiem jāmācās gatavot. Vīriešiem, tāpat kā sievietēm, vajadzētu prast pagatavot vienkāršu, veselīgu ēdienu. Viņu darījumi bieži tiks atrasties viņiem vietās, kur tie nevar iegūt veselīgu ēdienu. Tad, protot pagatavot paši, viņi šo mākslu var izlietot labiem nolūkiem.19

Gan vīriešiem, gan sievietēm vajadzētu mācīt, kā taupīgi pagatavot ēdienu un iztikt bez gaļas.20

Mācieties taupīt; izvairieties no zudumiem. Jebkurā pavārmākslas nozarē vajadzētu pārdomāt jautājumu: "Kā pagatavot ēdienu visdabiskāk un vislētāk?" Turklāt vajadzētu rūpēties, lai ēdiena atlikumus, kas palikuši pāri, neizmestu ārā. Izdomājiet, kā šos pārpalikumus izmantot. Šī prasme, taupība un smalkjūtība ir veiksmē. Siltākajos gadalaikos pagatavojiet mazāk. Lietojiet vairāk sausas vielas. Ir daudzas nabadzīgas ģimenes, kurām bieži tik tikko pietiek ēdamā. Tās var uzzināt, kāpēc ir trūcīgas; tās izmet tik daudz drusku un kripatiņu.21

Nopietni jautājumi pārdomām. "Ēdat vai dzerat, visu to dariet Dievam par godu." [377] Vai jūs to darāt, gatavojot ēst un aicinot pie galda savu ģimeni? Vai jūs savu bērnu priekšā liekat tikai tādu ēdienu, par kuru zināt, ka tas dos vislabākās asinis? Vai tas ir ēdiens, kas saglabās viņu ķermeni pēc iespējas mazāk satrauktā stāvoklī? Vai tas ir tas, kas nodrošinās tiem vislabāko attieksmi pret dzīvību un veselību? Vai tas ir ēdiens, ko jūs cenšaties pasniegt saviem bērniem? Vai arī, neskatoties uz viņu nākotnes labklājību, jūs gatavojat tiem neveselīgu, uzbudinošu, kairinošu ēdienu?22

1Liecības draudzei, 3. sēj., 158. lpp.

2Audzināšana, 216. lpp.

3Veselīga uztura pamati, 263. lpp.

4Liecības draudzei, 2. sēj., 370. lpp.

5Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 49. lpp.

6Dziednieciskā kalpošana, 300. lpp.

7Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 48., 49. lpp.

8Turpat, 73. lpp.

9Turpat, 49. lpp.

10Dziednieciskā kalpošana, 302. lpp.

11Liecības draudzei, 2. sēj., 537. lpp.

12Turpat, 1. sēj. 684. lpp.

13Turpat, 684., 685. lpp.

14Turpat, 685. lpp.

15Turpat, 683., 684. lpp.

16Turpat, 2. sēj., 370. lpp.

17Dziednieciskā kalpošana, 302. lpp.

18Liecības draudzei, 2. sēj., 370. lpp.

19Dziednieciskā kalpošana, 323. lpp.

20Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 313. lpp.

21Veselīga uztura pamati, 258. lpp.

22Liecības draudzei, 2. sēj., 359., 360. lpp.

62. Ēst, lai dzīvotu

[378] Dievs deva tieksmes un ēstgribu. Mūsu dabīgās tieksmes un kāres (..) bija dievišķi ieceltas, un, nodotas cilvēkam, tās bija šķīstas un svētas. Dieva nodoms bija, ka saprāts valdīs pār ēstgribu un ka tā kalpos mūsu laimei. Ja tieksmes regulē un kontrolē svētoti saprāts, tad cilvēks ir svēts Kungā.1

Dievišķās aizgādības objekts. Israēliešu audzināšana ietvēra visus viņu dzīves ieradumus. Viss, kas bija saistīts ar viņu labklājību, bija dievišķās aizgādības rūpes un atradās dievišķā likuma ietvaros. Pat sagādājot ēdienu, Dievs meklēja viņu augstāko labumu. Manna, ar ko Viņš ēdināja viņus tuksnesī, bija tāda, kas nodrošināja fizisko, prāta un morālo spēku. (..) Par spīti tuksneša dzīves grūtībām, visās viņu ciltīs nebija neviena vārguļa.²

Miesu būvē ēdiens, ko ēdam. Mūsu miesas ir veidotas no tā ēdiena, ko ēdam. Ķermeņa audi pastāvīgi tiek bojāti; pat vismazākā katra orgāna kustība ir saistīta ar enerģijas zudumu, un šo zudumu atsver ēdiens. Katram ķermeņa orgānam ir vajadzīga sava daļa barības vielu. Smadzenēm ir jānodrošina sava daļa; kauli, muskuļi un nervi prasa savu. Brīnišķīgs process pārvērš ēdienu asinīs un izlieto šīs asinis, lai veidotu dažādas ķermeņa daļas; bet šis process turpinās nepārtraukti, nodrošinot dzīvību un spēku katram nervam, muskulim un audam.³

[379] Sāciet ar pareizu zīdaiņa barošanu. Nav iespējams par augstu novērtēt pareizu uztura ieradumu mācīšanu bērniem. Mazuļiem ir jāmācās, ka viņi ēd, lai dzīvotu, nevis dzīvo, lai ēstu. Audzināšanai ir jāsākas ar zīdaiņi uz mātes rokām. Bērnam vajadzētu dot ēst tikai pēc noteiktiem starplaikiem, un, augot lielākiem, vairs ne tik bieži. Nevajadzētu dot saldumus vai pieaugušo ēdienu, ko bērns nespēj sagremot. Rūpes un regularitāte zīdaiņu ēdināšanā ne tikai nodrošinās veselību, padarot mierīgus un patīkamus viņu raksturus, bet arī liks pamatus ieradumiem, kas būs tiem par svētību vēlākajos gados.⁴

Audziniet garšu un ēstgribu. Bērniem, izaugot no zīdaiņa vecuma, vēl joprojām vajadzētu veltīt lielas rūpes, lai audzinātu viņu garšu un ēstgribu. Bieži viņiem ļauj ēst to, ko tie paši izvēlas, un viņi izvēlas, nedomājot par veselību. Pūles un nauda, kas tik bieži izšķiesta neveselīgos gardumos, liek bērniem domāt, ka dzīves augstākais mērķis un lielākā laime ir spēja izdabāt ēstkārei. Šādas audzināšanas sekas ir rijība, tad seko slimība. (..)

Vecākiem vajadzētu audzināt savu bērnu ēstgribu un nevajadzētu atļaut lietot neveselīgus ēdienus.⁵

Uzturs ietekmē garīgos, mentālos un fiziskos spēkus. Mātes, kuras apmierina savu bērnu vēlēšanās uz veselības un laimes rēķina, sēj sēklu, kas uzdīgs un nesīs augļus. Sevis izdabāšana pieaug līdz ar bērniem, un tiek upurēta gan prāta, gan fiziskā enerģija. Mātes, kuras dara šo darbu, ar rūgtumu pļaus ražu, ko pašas sējušas. Viņas redz, ka bērni ir izauguši [380] ar nesagatavotu prātu un raksturu, nespējot darīt ceļu un derīgu darbu sabiedrībā vai mājās. Neveselīgas barības ietekmē cieš gan garīgie, gan arī fiziskie un prāta spēki. Sirdsapziņa kļūst aptumšota, un uzņēmība pret labiem iespaidiem vājināta.⁶

Izvēlieties vislabāko barību. Lai uzzinātu, kāda barība ir vislabākā, mums ir jāizpēta Dieva sākotnējais plāns cilvēka uzturam. Tas, kas radīja cilvēku un kas saprot viņa vajadzības, norādīja Adamam, ko ēst. (..) Radītājs mūsu uzturam izvēlējās labību, augļus, riekstus un dārzeņus.⁷

Sagatavojiet tos vienkārši un garšīgi. Dievs cilvēku bagātīgi apgādāja ar līdzekļiem nesamaitātas ēstgribas apmierināšanai. Viņš tā priekšā izklāja zemes augļus – dāņu barības dažādību, kas ir patīkama garšai un barojoša visam organismam. No tiem, sāka mūsu labvēlīgais Debesu Tēvs, mēs varam brīvi ēst. Augļi, labība un dārzeņi, vienkārši pagatavoti, bez garšvielām un jebkādiem taukiem, ar pienu vai krējumu ir visveselīgākais uzturs. Tie sagādā ķermenim barības vielas un piešķir izturības spēku un prāta spraigumu, ko nedod uzbudinošs ēdiens.⁸

Ēstgriba nav drošs vadonis. Vajadzētu izvēlēties tos ēdienus, kas vislabāk apgādā ar ķermeņa uzbūvei nepieciešamām barības vielām. Sajā izvēlē apetīte nav drošs vadonis. Nepareizi ēšanas ieradumi ir samaitājuši apetīti. Bieži tā pieprasa barību, kas bojā veselību un rada nevis spēku, bet vājumu (..) Visur valdošās slimības un ciešanas lielā mērā atbilst izplatītākajām kļūdām uztura jautājumā.⁹

[381] Bērni, kas sekoja neaudzinātai ēstgribai. Ceļojot esmu dzirdējusi vecākus atzīmējam, ka viņu bērnu apetīte ir ļoti smalka un, ja tiem nepasniedz gaļu un kūkas, tad tie nevar paēst. Kad pienāca pusdienas, es novēroju, kāda bija šiem bērniem pasniegtā ēdiena kvalitāte. Tā bija smalku kviešu maize, šķiņķis ar melnajiem pipariem, marinēti dārzeņi, kūkas un konservi. Šo bērnu bālā, iedzeltenā sejas krāsa skaidri norādīja uz kuņģa ciešanām. Divi bērni novēroja kādas citas ģimenes bērnus, kas ēda sieru, un tie pazaudēja apetīti ēst to, kas tika pasniegts viņiem. Lutinošajai mātei, baidoties, ka viņas dārgie bērni paliks šo ēdienreizi bez ēšanas, vajadzēja lūgt pēc siera gabala saviem bērniem. Māte atzīmēja: "Maniem bērniem tik ļoti garšo šis vai tas, un es dodu viņiem to, ko tie grib, jo apetīte kāro pēc tās barības, ko prasa organisms."

Tas būtu pareizi, ja ēstgriba nekad nebūtu bijusi samaitāta. Ir dabiska un samaitāta ēstgriba. Vecāki, kuri nepārtraukti māca saviem bērniem ēst neveselīgu, uzbudinošu ēdienu, kamēr garša ir sabojāta un kāro pēc māliem, zīmuļu grafīta, grauzdētas kafijas, tējas biežumiem, kanēļa, krustnagliņām un citām garšvielām, nevar teikt, ka apetīte pieprasa to, kas vajadzīgs organismam. Ēstgriba ir tik ilgi nepareizi audzināta, līdz tā ir samaitāta. Trauslie gremošanas orgāni ir uzbudināti un ievainoti, līdz tie ir zaudējuši savu smalko jutīgumu. Vienkāršs, veselīgs ēdiens tiem šķiet pliekans. Izkropļotais kuņģis neveiks tam doto darbu, ja to nestimulēs ar visuzbudinošākajām vielām. Ja šie bērni no zīdaiņa vecuma būtu mācīti ēst tikai veselīgu barību, pagatavotu visvienkāršākajā veidā, cik vien iespējams saglabājot tā dabīgās īpašības un izvairoties [382] no gaļas ēdieniem, taukiem un garšvielām, garša un apetīte nebūtu sabojāta. Savā dabiskajā stāvoklī tā lielā mērā var norādīt uz barību, kas ir vislabāk piemērota organisma vajadzībām.¹⁰

Kā ir ar gaļas ēdieniem? Mēs nenovelkam nekādu precīzu līniju, kurai būtu jāseko uztura jautājumā, bet sakām, ka zemēs, kur ir augļu, labības un riekstu pārpilnība, gaļas ēdieni nav īstā barība Dieva ļaudīm. Es esmu pamācīta, ka gaļas ēdieniem ir tieksme padarīt raksturu dzīvniecisku, laupīt vīriešiem un sievietēm to mīlestību un līdzjūtību, kādu viņiem vajadzētu izjust citam pret citu, un nodot augstākos būtņu spēkus zemāko kaislību pārvaldībā. Ja arī kādreiz ir bijis veselīgi ēst gaļu, tad tagad tas tā noteikti nav.¹¹

Kāpēc vajadzētu atņemt gaļas ēdienus? Tie, kas ēd gaļu, ēd pārstrādātu labību un dārzeņus, jo dzīvnieki no tiem saņem barības vielas, kas nodrošina augšanu. Dzīvība, kas bija labībā un dārzeņos, nokļūst ēdājā. Mēs to saņemam, ēdot dzīvnieka gaļu. Cik daudz labāk būtu to saņemt tieši, ēdot barību, ko Dievs mums ir devis!

Gaļa nekad nav bijusi labākais uzturlīdzeklis; bet tās lietošana tagad ir vēl vairāk apšaubāma, jo strauji pieaug dzīvnieku slimības. Tie, kas ēd gaļas ēdienus, maz zina, ko viņi ēd. Bieži vien, ja viņi varētu redzēt apēstos lopus dzīvus, un zinātu, kāda ir apēstās gaļas kvalitāte, tie ar pretīgumu novērstos no tās. Ļaudis nepārtraukti ēd gaļu, kas ir pilna ar tuberkulozes un vēža iedīgļiem. Tas izraisa tuberkulozi, vēzi un citas neārstējamas slimības.¹²

Sekas uzreiz neizjūt. Gaļas uztura sekas var arī uzreiz neizjust, bet tas nav pierādījums tam, [383] ka tā ir nekaitīga. Tikai nedaudzi tic, ka ieestā gaļa ir tā, kas ir saindējusi asinis un radījusi ciešanas. Daudzi mirst no slimībām, kuras viennozīmīgi izraisa gaļas ēšana, lai gan patieso slimības un nāves cēloni nenojauš ne viņi paši, ne citi.¹³

Atgriezieties pie sākotnējā veselīgā uztura! Vai nav pienācis laiks ikvienam atteikties no gaļas uztura? Kā tie, kas ilgojas kļūt šķīsti, tīri un svēti, lai varētu būt Debesu eņģeļu sabiedrībā, var turpināt lietot uzturā to, kas rada tik kaitīgas sekas dvēselē un miesā? Kā viņi var atņemt dzīvību Dieva radījumiem, lai varētu kā gardumu baudīt to gaļu? Lai tie drīzāk atgriežas pie veselīgā un garšīgā uztura, ko Dievs cilvēkam deva iesākumā!¹⁴

Kristus gaidītāju ejamais ceļš. Tie, kas gaida Kunga atnākšanu, atteiksies no gaļas uztura. Gaļa vairs nebūs viņu ēdienkartes daļa. Mums vienmēr vajadzētu paturēt šo mērķi savā acu priekšā un censties pastāvīgi iet tā virzienā. Es nedomāju, ka, ēdot gaļu, mēs būtu saskaņā ar gaismu, kuru Dievam ir patīcis mums dot.¹⁵

Atgriežoties pie Dieva sākotnējā nodoma. Atkal un atkal man ir rādīts, ka Dievs savus ļaudis ved atpakaļ pie sava sākotnējā nodoma, tas ir, nelietot uzturā mirušu dzīvnieku gaļu. Viņš vēlētos, kaut mēs mācītu ļaudīm labāku ceļu. (..) Ja gaļa ir atņemta, ja garša netiek audzināta šajā virzienā, ja ir pamodusies patika pret augļiem un labību, tad drīz būs tā, kā Dievs iesākumā bija paredzējis. Viņa tauta nelietos gaļu.¹⁶

[384] Pamācības par uztura maiņu. Ir kļūda uzskatīt, ka muskuļu spēks ir atkarīgs no gaļas uztura. Organisma vajadzības labāk var apmierināt un labāku veselību var baudīt bez gaļas. Labība ar augļiem, riekstiem un dārzeņiem satur visas nepieciešamās barības vielas, lai veidotu labas asinis. Gaļas uzturs nenodrošina šos elementus tik labi un tik pilnīgi. Ja gaļas lietošana būtu tik svarīga veselībai un spēkam, tad tā būtu iekļauta uzturā, ko cilvēkam deva iesākumā.

Pārtraucot lietot gaļu, bieži parādās vājuma izjūta, nespēks. Daudzi to izvirza par pierādījumu, ka gaļas uzturs ir svarīgs, bet patiesībā tās trūkumu tik ļoti izjūt tāpēc, ka gaļa ir uzbudinoša, jo tā sakarsē asinis un satrauc nervus. Dažiem atņemt gaļas ēšanu būs tikpat grūti kā dzērājam atstāt degvīna malku, bet tomēr ir labāk mainīt savu uzturu.

Atmetot gaļas barību, tās vietu vajadzētu ieņemt labības, riekstu, dārzeņu un augļu dažādībai, kas

būtu gan barojoši, gan garšīgi. Sevišķi nepieciešams tas ir tiem, kas ir vāji vai pārslogoti nepārtrauktā darbā.¹⁷

Palīdzēt var labi sagatavoti aizstājēji. Laba pavārmāksla ir būtiska prasība sevišķi tad, ja gaļa nav galvenais uzturlīdzeklis. Ir jāpagatavo kaut kas, kas ieņemtu gaļas vietu, un šiem gaļas aizstājējiem ir jābūt labi pagatavotiem, lai nerastos ilgas pēc gaļas.¹⁸

Es pazīstu ģimenes, kas gaļu ir aizstājušas ar nepilnvērtīgu uzturu. Viņu uzturs ir [385] tik trūcīgi pagatavots, ka kuņģis sajūt riebumu pret to. Šīs ģimenes man ir teikušas, ka veselības reforma viņiem nav piemērota, ka viņi zaudē fiziskos spēkus. Seit ir viens no iemesliem, kāpēc daži ir cietuši neveiksmi, cenšoties vienkāršot savu uzturu. Viņu uzturs ir trūcīgs un pagatavots bez izdomas, tas pastāvīgi ir vienveidīgs.

Vienā ēdienreizē nevajadzētu būt daudziem ēdienu veidiem, bet visām ēdienreizēm nevajadzētu sastāvēt no viena veida ēdieniem bez dažādības. Ēdienu vajadzētu pagatavot vienkārši, tomēr patīkami, lai rosinātu ēstgribu.¹⁹

Pāryarot nedabīgu ēstkāri. Personām, kas ir pieradušas pie trekna, uzbudinoša uztura, ir nedabīga garšas sajūta, un tās nevar uzreiz ar baudu ēst vienkāršu barību. Būs vajadzīgs laiks, lai garša kļūtu dabīga un lai kuņģis atgūtos no pārciestās vardarbības. Bet tiem, kas būs neatlaidīgi, lietojot veselīgu barību, pēc kāda laika tā iegaršosies. Viņi augstu vērtēs tās smalko un garšīgo aromātu un ēdīs to ar lielāku baudu nekā agrāk neveselīgus gardumus. Piedevām kuņģis, atrodoties veselīgā stāvoklī, nesakarstot un nepārpūloties, bez grūtībām veiks savu uzdevumu.²⁰

Veselīgs uzturs nav upuris. Mācot bērniem valdīt pār savu ēstgribu un ēst veselīgi, izskaidrojiet viņiem, ka viņi aizliedz sev tikai to, kas nodarīs tiem pāri. Viņi atstāj kaitīgo, lai dotu priekšroku kaut kam labākam. Lai galds ir pievilcīgs un apetīti rosinošs, klāts ar labām lietām, ko Dievs tik dāsni ir devis!²¹

[386] Ņemiet vērā gadalaiku, klimatu un nodarbošanos. Ne visi veselīgie ēdieni paši par sevi ir vienādi piemēroti mūsu vajadzībām jebkuros apstākļos. Izvēloties barību, ir jābūt ļoti rūpīgam. Mūsu uzturam jāatbilst gadalaikam, klimatam, kādā mēs dzīvojam, un mūsu darbam. Daži uzturlīdzekļi, kas ir piemēroti lietot vienā gadalaikā vai vienā klimatā, nav derīgi citā. Tāpat arī personām ar dažādu nodarbošanos ir piemēroti dažādi ēdieni. Bieži uzturs, kuru ir labi lietot fiziska darba strādniekiem, nav piemērots personām ar sēdošu vai spraigu garīgu darbu. Dievs mums ir devis plašu veselīgu ēdienu dažādību, un katram vajadzētu izvēlēties to, ko pieredze un saprātīgs spriedums atzīst par visderīgāko viņa paša vajadzībām.²²

Pagatavojiet ēdienu saprātīgi un prasmīgi. Nav pareizi ēst tikai tāpēc, lai apmierinātu ēstgribu; nevajadzētu būt vienaldzīgam pret ēdiena kvalitāti un veidu, kā tas ir pagatavots. Ja ēdienu nevar ēst baudot, organisms nebūs tik labi pabarots. Barību vajadzētu izraudzīties rūpīgi, un ēdienu pagatavot prasmīgi.²³

"Mēs pašī varam "iekost" jebko." Daudzās ģimenēs daudz gatavo viesiem. Uz galda pasniedz dažādus ēdienus. Šie ēdieni ir kārdinājums tiem, kas nav pieraduši pie tādas sātīga uztura dažādības. (..)

Es zinu, pa kādu ceļu iet daži no tiem, kas šādi uzņem viesus. Viņu pašu ģimenēs tie neievēro regularitāti. Ēdienreizes sagatavo tad, kad mātei un sievai tas ir ērtāk. Viņa nepēta, kas ir vajadzīgs vīra un bērnu laimei. Viesiem gatavo šādu parādi, [387] taču "tikai mums" viss ir pietiekami labs. Pārāk bieži ir redzams galds pie sienas, aukstās uzkodas uz tā, bez sevišķām pūlēm padarīt tās pievilcīgas. "Tikai mums," viņi saka. "Mēs varam "iekost" vienalga ko."²⁴

Lai ēdienreize ir patīkams kopā pavadīts laiks. Ēdienreizei vajadzētu būt satiksmes un atpūtas laikam. Visu, kas var nospiest un satraukt, vajadzētu izraidīt no prāta. Lai valda uzticība un laipnība, kā arī pateicība visa labā Devējam, tad sarunas būs patīkamu, priecīgu domu straume, kas pacels un nenogurdinās.²⁵

Galds nav tā vieta, kur vecākiem ar savu nesaprātīgo rīcību vajadzētu attīstīt bērnos sacelšanos. Visai ģimenei vajadzētu ēst ar prieku un pateicību, paturot prātā, ka tie, kas mīl un paklausa Dievam, piedalīsies Jēra kāzu mielastā Dieva valstībā un ka Jēzus pats viņus apkalpos.²⁶

Regularitāte ēšanā. Neregulāras ēdienreizes izjauc gremošanas orgānu veselīgo tonusu, kaitējot veselībai un priekam.²⁷

Nevienā gadījumā ēdienreizei nevajadzētu būt neregulārai. Ja pusdienas ēd stundu vai divas pirms parastā laika, kuņģis nav sagatavots jaunajai slodzei, jo tas vēl nav pārstrādājis iepriekšējā ēdienreizē apēsto un tam nav dzīvības spēku jaunajam darbam. Tā gremošanas sistēma ir pārslogota.

Ēdienreizi nevajadzētu arī vienu vai divas stundas nokavēt, pielāgojoties apstākļiem vai lai paveiktu noteiktu darba daudzumu. Kuņģis pieprasa ēst tai laikā, kad tas ir pieradis saņemt uzturu. Ja šis laiks ir nokavēts, sistēmas dzīvības spēki samazinās un beidzot tā ir tik zema un panīkususi, ka ēstgriba ir pilnībā pār-gājusi. [388] Ja tad uzņem barību, kuņģis nespēj attiecīgi parūpēties par to. Ēdienu nevar pārvēst labās asinīs. Ja visi ēstu noteiktā laikā, neko nebaudot starp ēdienreizēm, viņi būtu gatavi ēdienreizei, un tā sagādātu prieku kā algu par viņu pūlēm.²⁸

Māciet bērniem, kad, kā un ko ēst. Bērniem parasti nemāca, cik svarīgi ir, kad, kā un ko viņi ēd. Tiem atļauj brīvi apmierināt savu garšu, ēst jebkurā laikā, apēst augli, ja to iekāro viņu acis; un kūkas, cepumi, sviestmaizes, gandrīz nepārtraukti ēstie saldumi padara viņus par kārumniekiem un gremošanas orgānu slimniekiem. Gremošanas orgāni, kam līdzīgi dzirnām liek nepārtraukti darboties, kļūst vāji, smadzenēm tiek atņemti dzīvības spēki, lai palīdzētu veikt virsstundas kuņģim, un tā prāta spēki tiek vājināti. Nedabiskais uzbudinājums un dzīvības spēku vājums padara viņus nervozus, nesavaldīgus, ietiepīgus un uzbudinātus. Vecāki gandrīz nedrīkst nolaist no tiem acis. Daudzos gadījumos liekas, ka morālie spēki ir tā notrulināti, ka ir grūti pamodināt kauna jūtas un izpratni par grēka mokošo dabu; tie viegli piesavinās ieradumu izlocīties, krāpt un bieži atklāti melot.

Vecāki apraud savu bērnu sliktos ieradumus, bet nesaprot, ka šo ļaunumu ir izraisījuši viņu pašu sliktā audzināšana. Viņi nav redzējuši nepieciešamību savaldīt savu bērnu ēstkāri un kaislības, un, bērniem kļūstot vecākiem, arī nepareizās tieksmes ir augušas un nostiprinājušās. Mātes ar savām rokām pagatavo un pasniedz saviem bērniem ēdienu, kas ievaino miesu un prātu.²⁹

[389] Nekad neēdiet starp ēdienreizēm. Kuņģim ir jāvelta rūpīga uzmanība. To nedrīkst pastāvīgi nodarbināt. Atvēliet šim bieži nepareizi un ļaunprātīgi izmantotajam orgānam arī mieru un atpūtu. (..)

Pēc laikā ēstās maltītes kuņģim vajadzētu atļaut piēcas stundas atpūsties. Līdz nākamajai ēdienreizei kuņģi nevajadzētu nokļūt nevienam kumosīgam. Sajā laikā kuņģis paveiks savu darbu un tad būs sagatavots atkal uzņemt barību.³⁰

Mātes dara lielu kļūdu, atļaujot ēst starp ēdienreizēm. Šis sliktais ieradums sabojā kuņģi un liek pamatus vēlākām ciešanām. Bieži vien kaprīzumu izraisa neveselīgie, vēl nesagremotie ēdieni. Bet māte neuzskata par vajadzīgu veltīt laiku, lai noskaidrotu cēloni un labotu savu neprātīgo rīcību. Viņai nav arī vaļas apklusināt nemierīgo brēkuli. Lai mazo cietēju nomierinātu, viņa tam iedod kūkas gabalu vai kādu citu gardumu, bet tas ļaunumu tikai palielina. (..)

Mātes bieži sūdzas par bērnu vājo veselību un prasa padomu ārstam, bet, ja viņas būtu kaut nedaudz saprātīgas, tad redzētu, ka šīs problēmas izraisa nepareiza ēšana.³¹

Vēlas uzkodas – kaitīgs ieradums. Cits slikts ieradums ir ēst tieši pirms gulētiešanas. Cilvēks ir ievērojis regulāras ēdienreizes, bet noguruma sajūtas dēļ uzņem vēl barību. Šī nepareizā rīcība kļūst par ieradumu un bieži tik ļoti nostiprinās, ka viņš domā, ka nav iespējams gulēt bez ēdiena. Tā, ēdot vēlas vakariņas, gremošanas process turpinās gulēšanas stundās. Kuņģis turpina nepārtraukti strādāt, bet tā darbs nav pilnīgs. [390] Miegus bieži traucē nepatīkami sapņi, no rīta cilvēks pamostas neatspirdzis un nevēlas brokastis. Kad mēs ejam gulēt, kuņģim vajadzētu būt savu darbu paveikušam, lai tas, tāpat kā citi ķermeņa orgāni, varētu baudīt mieru. Sēdoša darba strādniekiem vēlas vakariņas ir sevišķi kaitīgas. Bieži vien šādi traucējumi ir sākums slimībai, kas beidzas ar nāvi.³²

Mātei ir atklāts, cik svarīgas ir brokastis. Tavai meitai ir nervozs uzbudinājums, un viņas uzturu vajadzētu rūpīgi uzraudzīt. Viņai nevajadzētu ļaut izvēlēties ēdienu, kas apmierinās viņas garšu, nesniedzot nepieciešamās barības vielas (..) Nekad neļauj viņai iziet no mājas uz skolu bez brokastīm. Neuzdrošinies šajā jautājumā pakļauties savām tieksmēm. Noliec sevi pilnīgi Dieva pārvaldībā, un Viņš palīdzēs tev visas savas ilgas saskaņot ar Viņa prasībām.³³

Vieglas brokastis ir sabiedrības tradīcija un kārtība. Bet tas nav labākais veids, kā apieties ar kuņģi. Brokastu laikā kuņģis ir labākā stāvoklī, lai pārstrādātu lielāku barības daudzumu nekā otrajā vai trešajā ēdienreizē. Ieradums ēst trūcīgas brokastis un pamatīgas pusdienas ir nepareizs. Lai brokastis ir jūsu galvenā maltīte dienā!³⁴

Sagādājiet bagātīgi vislabākos ēdienus. Bērniem un jauniešiem nevajadzētu pat vismazākajā mērā būt nepietiekami paēdušiem; viņiem vajadzētu sagādāt papildam veselīgas barības, bet tas nenozīmē, ka ir pareizi tiem pasniegt treknus cepumus un kūkas. Viņiem vajadzētu būt vislabākajām kustībām un vislabākajam uzturam, [391] jo tas lielā mērā nosaka psihisko un morālo spēku stāvokli. Pareiza, veselīga diēta būs viens no līdzekļiem, kā nodrošināt veselīgu gremošanu.³⁵

Ieturiet mērenību. Vecāki bieži pieļauj kļūdu, pārbarojot bērnus. Ja ar bērniem šādi apietas, viņi kļūst par gremošanas orgānu slimniekiem. Arī labu pārtiku ir būtiski lietot ar mēru. Vecāki, nolieciet bērniem priekšā tik daudz, cik viņiem vajadzētu apēst. Neļaujiet tiem ēst tik, cik viņiem liekas nepieciešams. (..) Vecāki, ja jūs šajā lietā nebūsiat modri sargi, jūsu bērniem būs notrulināta uztvere. Viņi var apmeklēt skolu, bet nespēt mācīties tā, kā vajadzētu; jo viņu spēki, kam vajadzēja būt smadzenēs, pārstrādā lieko barību, kas noslogo kuņģi. Vecākiem vajadzētu saprast, ka pārāk daudz barības padara bērnus nevis spēcīgus, bet gan vājus.³⁶

Noteicējiem jābūt vecākiem, nevis bērniem. Māciet bērniem aizliegt ēstkārei, būt apmierinātiem ar vienkāršu, Dieva dotu uzturu. Nevajadzētu atļaut tiem noteikt, ko viņiem vajadzētu ēst, bet gan jums ir jānosaka, kas viņiem ir vislabākais. Jūs darāt grēku, ja atļaujat saviem bērniem kurnēt un gausties par labu, veselīgu ēdienu tikai tāpēc, ka tas neatbilst viņu samaitātajai garšai.³⁷

Lai bērnam nerodas iespaids, ka tāpēc, ka viņš ir jūsu bērns, jums viņam ir jāpiekāpjas un jāļauj izvēlēties un norādīt savu ceļu. Nevajadzētu ļaut viņam izvēlēties ēdienus, kas nav labi, tikai tāpēc vien, ka viņam tie garšo. Vadošajam spēkam bērna dzīvē ir jābūt vecāku pieredzei.³⁸

[392] Cieniet bērna izvēli, ja tā ir saprātīga. Mums pašiem personīgi ir jāizlemj, vai mūsu dzīvi pārvaldīs prāts vai miesa. Jauniešiem pašiem ir jāizdara izvēle, kas veidos viņu dzīvi. Nekādas pūles nevajadzētu taupīt, lai viņi varētu izprast spēkus, ar kuriem viņiem ir jāstājas, un iespaidus, kas veido raksturu un nosaka likteni.³⁹

Audzinojot bērnus un jauniešus, viņiem vajadzētu mācīt, ka ēšanas, dzeršanas un gērbšanās ieradumi, kas ir veidoti pēc pasaules standarta, nav saskaņā ar veselības un dzīvības likumiem un ka tos jātur saprāta un intelekta pārvaldībā. Ēstkāres spēkam un ieraduma stiprumam nevajadzētu ļaut pārspēt saprāta balsi. Lai sasniegtu šo galarezultātu, jauniešiem ir jāizvirza augstāki mērķi un motīvi nekā tikai dzīvniecisks apmierinājums ēdot un dzerot.⁴⁰

Samaitātas ēstkāres tālejošās sekas. Daži neizprot vajadzību ēst un dzert Dievam par godu. Samaitātas ēstkāres apmierināšana ietekmē viņus visās dzīves jomās. Tas ir redzams ģimenē, draudzē, lūgšanu sanāksmēs un bērnu audzināšanā. Tas ir viņu dzīves posts. Tas neļauj tiem saprast patiesības šim pēdējam laikam.⁴¹

Veselīgs dzīvesveids – personīgs pienākums. Tam, ko mēs ēdam vai dzeram, ir liels iespaids uz mūsu dzīvi un raksturu, un kristiešiem vajadzētu saskaņot savus ēšanas un dzeršanas ieradumus ar dabas likumiem. Mums ir jāsaprot savs pienākums pret Dievu šajā jautājumā. Paklausību veselības likumiem vajadzētu padarīt par no-pietnu izpēti priekšmetu, jo labprātīga nezināšana šajos [393] jautājumos ir grēks. Katram ir jāizjūt personīga atbildība dzīvojot veselīgi.⁴²

1Atturība, 12. lpp.

2Audzinašana, 38. lpp.

3Dziednieciskā kalpošana, 295. lpp.

4Turpat, 383. lpp.

5Turpat, 384. lpp.

6Veselīga uztura pamati, 230. lpp.

7Dziednieciskā kalpošana, 295., 296. lpp.

8Veselīga uztura pamati, 92. lpp.

9Dziednieciskā kalpošana, 295. lpp.

10Veselīga uztura pamati, 293. lpp.

11Liecības draudzei, 9. sēj., 159. lpp.

12Dziednieciskā kalpošana, 313. lpp.

13Turpat, 315. lpp.

14Turpat, 317. lpp.

15Veselīga uztura pamati, 380., 381. lpp.

16Turpat, 82. lpp.

17Dziednieciskā kalpošana, 316. lpp.

18Vēstule 60a, 1896. g.

19Liecības draudzei, 2. sēj., 63. lpp.

20Dziednieciskā kalpošana, 298., 299. lpp.
21Turpat, 385. lpp.
22Turpat, 296., 297. lpp.
23Turpat, 300. lpp.
24Manuskripts 1, 1892. g.
25Audzināšana, 206. lpp.
26Vēstule 19, 1892. g.
27Dziednieciskā kalpošana, 384. lpp.
28Veselīga uztura pamati, 179. lpp.
29Pacific Health Journal, 1890. g. maijs
30Veselīga uztura pamati, 173., 179. lpp.
31Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 61. lpp.
32Dziednieciskā kalpošana, 303., 304. lpp.
33Vēstule 69, 1896. g.
34Veselīga uztura pamati, 173. lpp.
35Vēstule 19, 1892. g.
36Manuskripts 155, 1899. g.
37Vēstule 23, 1888. g.
38The Signs of the Times, 1896. g. 13. augusts
39Audzināšana, 202. lpp.
40Good Health, 1880. g. jūlijs
41Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 151. lpp.
42Manuskripts 47, 1896. g.

63. Sātība visās lietās

[394] Nesātība izraisa lielāko daļu slimību. Nesātība ir pamatā lielākajai daļai slimību. Ik gadu tā iznīcina desmitiem tūkstošus. Mēs nerunājam par nesātību, ierobežojot to tikai ar alkoholisko dzērienu lietošanu, bet piešķiram tai plašāku nozīmi, ietverot jebkuru kaitīgu izdabāšanu ēstkārei vai citām kaislībām.¹

Ar nesātību daži upurē pusi, citi – divas trešdaļas savu fizisko, garīgo un morālo spēku un kļūst par ienaidnieka rotaļlietām.²

Ir grēks lieki izdabāt. Lieka izdabāšana ēšanā, dzeršanā, gulēšanā vai skatīšanā ir grēks. Saskanīga, veselīga visu miesas un prāta spēku darbība sniedz laimi; un, jo pacilātāki un pilnīgāki ir spēki, jo šķīstāka un neaptumšotāka laime.³

Sātība ir reliģiskās dzīves princips. Sātību vajadzētu mācīt un praktizēt visās šīs dzīves lietās. Sātība ēšanā, dzeršanā, gulēšanā un apģērbā ir viens no reliģiskās dzīves principiem. Patiesība, iekļuvusi dvēseles svētnīcā, vadīs pareizi apieties ar ķermeni. Neko, kas ir saistīts ar cilvēka veselību, nedrīkst uzskatīt ar vienaldzību. Mūsu mūžīgā labklājība ir atkarīga no tā, kā mēs savā dzīvē lietojam laiku, spēkus un ietekmi.⁴

Mums šeit ir piešķirts tikai viens dzīves laiks; un ikvienam vajadzētu jautāt: "Kā es varu vislabāk izlietot savu dzīvi?"⁵

[395] Mūsu pirmais pienākums pret Dievu un pret līdzcilvēkiem ir attīstīt sevi. Katru spēju, ar kuru Radītājs mūs ir apveltījis, vajadzētu izkopt līdz augstākajai pilnības pakāpei, lai mēs sniegtu vislielāko labumu, kas atbilst mūsu spējām. Tāpēc labi izlietots ir tas laiks, kas ir veltīts labas fiziskās un garīgās veselības iegūšanai un saglabāšanai. Mēs nedrīkstam atļauties traucēt nevienas prāta vai miesas darbības attīstību, ne arī izkropļot to pārstrādājoties vai ļaunprātīgi izlietojot kādu dzīvā mehānisma daļu. Ja mēs to darām, tad mums ir jācieš sekas.⁶

Sātībai ir brīnišķīgs spēks. Sātībai un regularitātei visās lietās ir brīnišķīgs spēks. Tā darīs vairāk nekā apstākļi vai dabiskās spējas, lai nodrošinātu to rakstura piemilību un gaišumu, kas padara līdzenu dzīves taku. Turklāt šādi iegūts pašsavaldīšanās spēks būs viena no visvērtīgākajām īpašībām, lai veiksmīgi cīnītos ar bargajiem dzīves pienākumiem un realitāti, kas sagaida ikvienu cilvēku.⁷

Līdzeklis domu attīrīšanai. Katru dienu cilvēkiem, kas ieņem atbildīgus posteņus, ir jāpieņem lēmumi ar tālejošām sekām. Bieži viņiem ir jādomā ātri, un to veiksmīgi var izdarīt tikai tas, kurš ievēro stingru sātību. Prāts stiprinās, pareizi apejoties ar fiziskajiem un garīgajiem spēkiem. Ja spriedze nav pārāk liela, tad katra jauna piepūle dod jaunu enerģiju.⁸

Sātīgi ieradumi nes bagātīgus augļus. Jaunā paaudze no visām pusēm ir apņemta ar kārdināšanām ēšanas jautājumā. Īpaši mūsu lielajās pilsētās katrs grēcīgs ieradums ir padarīts vienkāršs un vilinošs. [396] Tie, kuri, tāpat kā Daniēls, negrib sevi piesārņot, saņems savas sātīgās dzīves algu. Lielāks fiziskais spēks un pieaugoša izturība tiem nodrošina spēka krājumus, kur smelt vajadzīgā brīdī.

Pareizi fiziskie ieradumi veicina prāta attīstību. Gara dāvanas, fiziskie spēki un ilgs mūžs ir atkarīgi no negrozāmiem likumiem. Sajās lietās nav gadījuma rakstura. Dievs neiejauksies, lai pasargātu cilvēku no dabas likumu pārkāpšanas sekām.⁹

Lai jūsu veselība būtu pilnīga, esiet sātīgi visās lietās. Lai uzturētu veselību, ir nepieciešama sātība visās lietās. (..) Mūsu Debesu Tēvs sūtīja veselības reformas gaismu, lai mūs pasargātu no nepareizas ēstkāres jaunajām sekām, lai tie, kas mīl skaidrību un svētumu, zinātu, kā ar apdomu ir lietojamas Dieva dotās dāvanas, un lai, sātīgi dzīvodami, tie tiktu svētīti patiesībā.¹⁰

Sātība iet pa priekšu svētošanai. Dieva ļaudīm ir jāmacās, kāda nozīme ir sātībai visās lietās (..) No viņu dzīvēm ir jāizmet sevis izdabāšana. Pirms tie var reāli saprast, kāda nozīme ir patiesai svētošanai un saskaņai ar Kristus gribu, tiem sadarbībā ar Dievu ir jāiegūst virsroka pār nepareiziem ieradumiem un rīcību.¹¹

Nesātība mācībās. Nesātība mācībās ir dzēruma veids; un tie, kas to piekopj, līdzīgi dzērājam nomaldās no drošiem ceļiem, klūp un iekrīt tumsā. Kungs vēlas, lai katrs audzēknis patur prātā, ka mums vajadzētu skatīties tikai uz Dieva godību. Viņam nevajadzētu iztukšot un izšķiest savus fiziskos un [397] garīgos spēkus, cenšoties apgūt visas iespējamās zinātnes atziņas, bet gan saglabāt visu savu spēku svaigumu un enerģiju, lai iesaistītos darbā, ko Kungs viņam ir norādījis, palīdzot dvēselēm atrast taisnības ceļu.¹²

Sātība darbā. Mums savā darbā jāievēro sātība. Mūsu pienākums nav nolikt sevi tādā vietā, kur mums būs jāpārstrādājas. Daži var uz kādu laiku atrasties vietās, kur tas ir nepieciešams, bet tam vajadzētu būt izņēmumam, nevis normai. Mums ir jāievēro sātība visās lietās. Ja mēs godājam Kungu, veicot savu daļu, Viņš no savas puses saglabās mūsu veselību. Mums vajadzētu saprātīgi pārraudzīt visus savus orgānus. Ievērojot sātību ēšanā, dzeršanā, apģērbā, darbā un visās citās lietās, mēs varam savā labā darīt to, ko nevar izdarīt neviens ārsts.¹³

Kā likumam jābūt tam, ka dienas darbs neturpinās līdz vēlam vakaram (..) Man ir rādīts, ka tie, kas tā dara, bieži pazaudē daudz vairāk nekā iegūst, jo enerģija ir izsmelta un vēlā darba sekas ir nervozais uzbudinājums. Sākumā tie varbūt zaudējumu nemana, bet veselība tomēr tiek izpostīta.¹⁴

Tas, kurš ļoti pūlas padarīt kādu darbu noteiktā laikā un turpina strādāt arī tad, kad vajadzētu atpūsties, negūs nekāda labuma. Tas savu kapitālu ir aizņēmis. Tas patērē dzīvības spēkus, kas būs vajadzīgi nākotnē. Vēlāk, kad tik neapdomīgi patērētie spēki ir vajadzīgi, tad viņam to trūkst. Fiziskais spēks ir zudis, un arī gara spēka nav. Viņš jūt, ka cietis zaudējumu, bet nezina, kāpēc. Ir pienācis laiks, kad fiziskie spēki ir nepieciešami, bet tie ir izsmelti. Katram, kas pārkāpj veselības likumus, [398] vairāk vai mazāk tādēļ ir jācieš. Dievs mūsu miesu ir radījis tā, ka vajadzīgie spēki dažādos dzīves laikos mums netrūkst. Ja mēs, pastāvīgi pārpūloties, šos spēkus neapdomīgi izšķiežam, tad mums par to reiz būs jācieš.¹⁵

Sātība apģērbā. Apģērbam visādā ziņā vajadzētu būt veselīgam. Pāri par visām lietām Dievs vēlas, lai mēs būtu veseli – veseli gan miesā, gan garā. Mums kopā ar Viņu ir jāstrādā pie savas miesas un dvēseles veselības. Veselīgs apģērbs sekmē gan vienu, gan otru.

Apģērbam vajadzētu būt pievilcīgam un skaistam, rotātam ar dabisku vienkāršību. Kristus mūs brīdināja no dzīves lepnības, bet ne no tās pievilcības un dabiskā skaistuma.¹⁶

Sātība ēšanā. Īsta sātība māca mūs pilnīgi iztikt bez kaitīgā un saprātīgi lietojot veselīgo. Tikai nedaudzi saprot, kā viņu ēšanas ieradumi ietekmē veselību, raksturu, derīgumu šajā pasaulē un mūžīgo likteni. Ēstgribai vienmēr vajadzētu būt morālo un intelekta spēku pārvaldībā. Miesai vajadzētu kalpot prātam, un nevis prātam atrasties miesas pakļautībā.¹⁷

Tie, kuri ēd un strādā nesātīgi un nesaprātīgi, arī runā un rīkojas nesaprātīgi. Lai būtu nesātīgs, nav obligāti jālieto alkoholiskie dzērieni. Nesātīgas ēšanas grēks – ēdot pārāk bieži, par daudz un treknu, neveselīgu barību – sagrauj gremošanas orgānu veselīgo darbību, iespaido smadzenes un sagraozs spriedumu, kavējot racionālu, nosvērtu, veselīgu domāšanu un darbību.¹⁸

[399] Īpašas rūpes, lai nepārēstos. Deviņos gadījumos no desmit ir lielākas briesmas apēst par daudz nevis par maz. (..) Ir daudz slimo, kas necieš no saslimšanas. Viņu slimības cēlonis ir padošanās ēstkārei. Viņi domā, ka veselīgu ēdienu var ēst tik, cik patīk. Tā ir liela kļūda. Personām, kuru spēki ir vājināti, vajadzētu ēst mēreni un pat ierobežot barības daudzumu. Tad organisms spēs viegli un labi paveikt savu darbu, izbēgot no daudzām ciešanām.¹⁹

Neatraidiet Dievu ar nevienu nesātīgu rīcību. Mēs esam dārgi atpirkti; tāpēc mums ir jāpagodina Dievs savā miesā un savā garā, kas pieder Viņam. Mēs nedrīkstam Viņu noliegt pat ar vienu nesātīgu rīcību, jo vienpiedzimušais Dieva Dēls mūs ir nopircis par bezgalīgu maksu, pat upurējot savu dzīvību. Viņš nemira par mums, lai mēs kļūtu par jaunu ieradumu vergiem, bet lai mēs varētu kļūt Dieva dēli un meitas, kas kalpo Viņam ar ikvienu savas būtnes spēju.²⁰

Tie, kuri pastāvīgi apzināsies, ka viņi stāv šādās attiecībās ar Dievu, neļaus kuņģī nokļūt barībai, kas izpatīk ēstkārei, bet bojā gremošanas orgānus. Tie nesamaitās Dieva īpašumu, kalpojot nepareiziem ieradumiem ēšanā, dzeršanā un apģērbā. Viņi ļoti rūpēsies par dzīvo mehānismu, saprotot, ka tas ir jādara, lai strādātu kopā ar Dievu. Viņš vēlas, lai tie būtu veselīgi, laimīgi un derīgi. Bet, lai tādi būtu, viņiem sava griba ir jānoliek Viņa gribas pusē.²¹

Ienesiet sātību visos mājas dzīves sīkumos. Mēs uzstājam, lai sātības principus iedzīvina [400] visos mājas dzīves sīkumos; lai vecāku paraugs būtu sātības mācību stunda; lai bērniem mācītu pašaieliedzību un pašsavaldīšanos jau no zīdaiņa vecuma.²²

Gimenes lokā un draudzē mums vajadzētu kristīgo sātību pacelt uz paaugstinājuma. Tai vajadzētu būt dzīvam, darbīgam elementam, kas pārveido ieradumus, tieksmes un raksturus.²³

¹Pacific Health Journal, 1890. g. aprīlis

²Vēstis jaunatnei, 236. lpp.

³Veselīga uztura pamati, 44. lpp.

⁴Liecības draudzei, 6. sēj., 375. lpp.

⁵Pacific Health Journal, 1890. g. aprīlis

⁶The Signs of the Times, 1890. g. 17. novembris

⁷Audzinašana, 206. lpp.

⁸Dziednieciskā kalpošana, 309. lpp.

⁹Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 28. lpp.

¹⁰Turpat, 52. lpp.

¹¹Medicīniskā kalpošana, 275. lpp.

¹²Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 405., 406. lpp.

¹³Atturība, 139. lpp.

¹⁴Padomi par veselīgu dzīvesveidu, 99. lpp.

¹⁵Kristīgās audzināšanas pamati, 153., 154. lpp.

¹⁶Dziednieciskā kalpošana, 288., 289. lpp.

¹⁷Atturība, 138. lpp.

¹⁸Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 155. lpp.

¹⁹Manuskripts 1, 1876. g.

²⁰Vēstule 166, 1903. g.

²¹Atturība, 214. lpp.

²²Review and Herald, 1884. g. 23. septembris

²³Atturība, 165. lpp.

64. Mājas un sātības krusta karš

[401] Nesātība plosās un ārdās. Nesātība vēl joprojām turpina savus postījumus. Visu veidu netaisnība stāv kā milzīga barjera, lai aizkavētu patiesības un taisnības panākumus. Sociāli pārkāpumi, dzimuši neziņā un netikumos, vēl joprojām izraisa neizsakāmu postu un met savu jauno ēnu gan uz draudzi, gan pasauli. Netiklība jauniešu vidū nevis mazinās, bet pieaug. Novērst šo postošo lāstu palīdzēs tikai un vienīgi nopietnas, pastāvīgas pūles. Cīņa ar vēlmēm un ēstkāri, ar jauniem ieradumiem un nesvētām kaislībām būs nikna un briesmīga. Tikai tie, kas vadās pēc principiem, var šajā cīņā gūt uzvaru.¹

Par spīti visām pūlēm savaldīt nesātību, tā arvien palielinās. Mēs nevaram būt par daudz nopietni, cenšoties aizkavēt tās izplatīšanos, paceļot pakritušo un pasargājot vājo no kārdināšanas. Ar mūsu nespēcīgajām cilvēciskajām rokām mēs gan varam maz ko darīt, bet mums ir uzticams Palīgs. Mēs nedrīkstam aizmirst, ka Kristus roka var aizsniegt cilvēka ciešanu un samaitātības lielākos dziļumus. Viņš spēj mums palīdzēt uzvarēt pat šo briesmīgo nesātības dēmonu.²

Atrisinājums ir pilnīga atturība. Mūsu vienīgā drošība pret nesātības varu ir pilnībā atturēties no vīna, alus un citiem reibinošiem dzērieniem. Mums jā māca bērni, ka šīs lietas ir jāatstāj, ja viņi vēlas būt vīrišķīgi. Dievs mums ir radījis, ko ietver patiesa vīrišķība. [402] To, kas uzvar, godās, un viņa vārdu neizdzēsīs no Dzīvības grāmatas.³

Ar nopietnām, neatlaidīgām pūlēm, neizrādot interesi par moderno dzīvi, vecāki var ap saviem bērniem uzcelt morālu aizsargvalni, kas aizsargās viņu bērnus no nesātības radītām neveiksmēm un noziedzības. Bērniem nevajadzētu ļaut izaugt, kā tie vēlas, attīstot rakstura īpašības, ko vajadzētu izskaust jau pašā dīglī. Bet viņi ir rūpīgi jādisciplinē un jāaudzina, lai tie nostātos taisnības, labvēlīgu pārkārtojumu un atturības pusē. Krīzes brīdī viņiem būs morāla neatkarība, lai stātos pretī straumei, kas noteikti uzbruks tiem, kas stāv patiesas reformas pusē.⁴

Nesātība bieži ir sekas izdabāšanai mājās. Mūsu zemē pieliek lielas pūles, lai apturētu dzeršanu, bet uzvarēt un padarīt rāmu pieaugušu lauvu ir smags darbs. Ja tikai pusi no tām pūlēm, kuras izlieto, apkarojot šo lielo ļaunumu, veltītu, lai apgaismotu vecākus par viņu atbildību veidot bērnu ieradumus un raksturu, būtu panākts tūkstoškārt lielāks labums. Nedabīgā tieksme pēc reibinošiem dzērieniem bieži vien rodas mājās, daudzos gadījumos pat pie to galda, kuri ir visdedzīgākie veikt atturības darbu. Mēs novēlam Dieva svētību visiem, kuri vēlas darboties atturības lietā, bet mēs viņus lūdzam ieskatīties dziļāk šī ļaunuma cēloņos un reformas darbā būt pamatīgākiem un noteiktākiem.⁵

Lai aizsniegtu nesātības saknes, mums ir jāskatās dziļāk par alkohola un tabakas lietošanu. Nesātības aizsācēji var būt dīkdienība, bezmērķība vai ļauna sabiedrība. Bieži iemeslu atrod pie galda ģimenēs, kas sevi uzskata par sātīgām. Viss, kas rada gremošanas traucējumus, nepamatotu satraukumu prātā vai jebkādā citā veidā vājina organismu, izjaucot garīgo un fizisko spēku līdzsvaru, mazina [403] prāta kontroli pār miesu un tiecas pretī nesātībai. Daudzu talantīgu jauniešu kritiens sākas, padodoties nedabīgai ēstkārei, ko izraisa neveselīgs uzturs.⁶

Veids, kā amerikāņi parasti klāj galdu, ir tāds, kas veicina dzērāju rašanos. Lielai daļai vadošais princips ir ēstkāre. Kas izdabā ēstkārei, ēdot pārāk bieži un neveselīgu ēdienu, tas, atbilstoši tam, cik viņš ir stiprinājis tieksmi uz nepareiziem ēšanas ieradumiem, mazina savas spējas pretoties apetītes prasībām un kaislībām citos aspektos.⁷

Tēja un kafija – nesātību veicinoši faktori. Nesātība, kas iesākusies jau vecāku namā, vispirms vājina gremošanas orgānus, un drīz vien vienkāršie ēdieni vairs neapmierina ēstgribu. Iestājas neveselīgs štāvoklis, un rodas kāre pēc stiprākiem, kairinošākiem līdzekļiem. Tēja un kafija iedarbojas acumirkli. Šīs indes kairina nervu sistēmu, un dažos gadījumos uz neilgu laiku liekas, ka prāts ir saasināts, domas – dzīvākas. Tā kā šie kairinošie līdzekļi rada patīkamas sajūtas, tad daudzi domā, ka tie patiešām ir vajadzīgi; bet pēc tam vienmēr seko atslābums. Nervu sistēma tagadējām vajadzībām ir aizņēmusies spēkus no rezervēm, tāpēc visam šim īslaicīgajam mundrumam seko atbilstošs nogurums. Acumirkļīgais atvieglojums, kas radies no tējas un kafijas, ir pierādījums tam, ka tas, kas likās esam spēks, bija tikai nervozs uzbudinājums, un tādēļ ir kaitīgs visam ķermenim.⁸

Tabaka – izsmalcināta inde. Smēķēšana ir ieradums, kas bieži vien vēl vairāk ietekmē nervu sistēmu nekā alkohols. [404] Tā savu upuri saista ciešākās saitēs nekā vīna glāze, šo ieradumu ir daudz grūtāk uzveikt. Miesa un prāts daudzos gadījumos ar tabaku ir vairāk saindēti nekā ar alkoholiskajiem dzērieniem, jo tā ir izsmalcinātāka inde.⁹

Tabaka bojā smadzenes un notrulina jūtīgumu, tā ka prāts nevar skaidri atšķirt garīgās lietas, sevišķi tās patiesības, kas tiecas izlabot šo pretīgo kārību. Tie, kas jebkādā veidā lieto tabaku, nav tīri Dieva priekšā. Ar šādu neķītru rīcību tiem nav iespējams pagodināt Dievu savā miesā un garā, kas pieder Viņam.¹⁰

Tabaka novājina smadzenes un paralizē to smalkākas uztveres spējas. To lietojot, rodas slāpes pēc stiprākiem dzērieniem, un ļoti daudzos gadījumos tas ir par cēloni dzeršanas ieradumiem.¹¹

Kairinošu un narkotisku vielu ietekme. Kairinošu un narkotisku vielu ietekmē mazinās fiziskie spēki, un tas, kas ietekmē miesu, ietekmē arī prātu. Kairinātāji var uz laiku pamodināt enerģiju un radīt garīgu un fizisku rosību; bet, kad uzmundrinošais iespaids ir beidzies, gan prāts, gan miesa ir sliktākā stāvoklī nekā iepriekš. Alkohols un tabaka ir atnesuši cilvēcei briesmīgu lāstu, ne tikai vājinot miesu un sajaucot prātu, bet arī pazeminot morāli. Nobīdot pie malas saprātu, valdīt sāk dzīvnieciskās kaislības. Jo brīvāk lieto šīs indes, jo brutālāka kļūst cilvēka daba.¹²

Māciet bērniem pretīgumu pret kairinošiem līdzekļiem. Māciet savus bērnus sajūst pretīgumu pret

kairinošiem līdzekļiem. Cik daudzi nezinādami sekmē tieksmi uz tādām lietām!13

[405] Dievs aicina vecākus sargāt savus bērnus no izpatikšanas ēstkārei un sevišķi no kairinošu un narkotisku vielu lietošanas. Uz kristīgu vecāku galda nekad nevajadzētu būt ēdieniem, kas satur garšvielas un virces. Viņiem ir jāmācās pasargāt kuņģi no vardarbības.14

Jo mazāk šajā ātrajā laikmetā lieto uzbudinošu ēdienu, jo labāk. Sātība visās lietās un stingra ēstkāres aizliegšana ir vienīgais drošais ceļš.15

Uzsaukums vecākiem. Vecāki var pārņemt uz saviem bērniem tieksmi izdabāt ēstkārei un kaislības, kas var apgrūtināt šo bērnu audzināšanas un pamācīšanas darbu, lai tie būtu stingri sātīgi un lai tiem būtu šķīsti un tikumīgi ieradumi. Ja kāre pēc neveselīgiem ēdieniem un pēc kairinošiem un narkotiskiem līdzekļiem ir saņemta mantojumā no vecākiem, kāda svinīga atbildība stāties pretī jaunām tieksmēm, ko viņi ir iedevuši saviem bērniem, gulstas uz tēvu un māti! Cik nopietni un čakli vecākiem vajadzētu strādāt, lai ticībā un cerībā izpildītu savu pienākumu pret savām neveiksmīgajām atvasēm!16

Garša un ēstgriba ir jāaudzina. Vecākiem kā pirmo lietu vajadzētu izprast dzīvības un veselības likumus, lai, gatavojot ēdienu vai praktizējot citus ieradumus, viņi nepieļautu savā darbībā neko, kas viņu bērnos attīstītu nepareizas tieksmes. Cik rūpīgi mātei vajadzētu mācīties, kā uzklāt galdu ar visvienkāršākajiem, vis-veselīgākajiem ēdieniem, lai gremošanas orgānus nevājinātu, nervu spēki saglabātu līdzsvaru un pamācības, kuras tiem vajadzētu sniegt saviem bērniem, ar viņu priekšā esošo barību netiktu neitralizētas. Ēdiens vai nu vājina, vai stiprina gremošanas orgānus, [406] un tam ir liela loma, kontrolējot ar Dieva asinīm atpirkto bērnu fizisko un morālo veselību.17

Kāds svēts pienākums ir uzticēts mūsu māsām – rūpēties par savu bērnu fizisko un morālo stāju, lai nervu sistēma būtu līdzsvarota un dvēsele nebūtu apdraudēta!18

Mūsu māsas lielajā atpestīšanas darbā var darīt daudz, galdu klājot tikai ar veselīgiem un pilnvērtīgiem ēdieniem. Viņas var savu dārgo laiku izlietot, audzinot savu bērnu garšu un ēstgribu, veidojot sātības ieradumus visās lietās un veicinot pašizliedzību un cilvēkmīlestību.19

Nevēriģi vecāki arī nes atbildību. Daudzi vecāki, lai izvairītos no uzdevuma pacietīgi audzināt bērnus pašizliedzībā, atļauj tiem ēst un dzert, kad viņi grib. Gadiem ejot, ilgas apmierināt ēstkāri un citas tieksmes nemazinās, un šo nesātībā izaugušo jaunatni pārvalda impulsi. Tā ir kļuvusi par baudkāres vergu. Kad šie jau-nieši ieņem savu vietu sabiedrībā un sāk pastāvīgu dzīvi, viņiem trūkst spēka atturēties no kārdināšanām. Nepareizās audzināšanas un sevis izdabāšanas jaunās sekas mēs redzam rīmās, tabakas vergos, dzērājos un žūpās. (..)

Kad mēs dzirdam kristīgu vīru un sievu bēdīgās vaimanas par nesātības briesmīgajām sekām, tūdaļ rodas jautājums: "Kas uzaudzināja šo jaunatni? Kas ir lolojis viņos nevaldāmās kārības? Kas nav izpildījis savu nopietno atbildību sagatavot viņu raksturus pilnvērtīgai zemes dzīvei un eņģeļu sabiedrībai nākotnē?"20

[407] Īstais darbs sākas mājās. Šim darbam jā sākas jau mājās. Vislielākā pienākuma nasta gulstas uz tiem, kas ir atbildīgi par jauniešu audzināšanu un viņu raksturu veidošanu. Mātes darbs ir palīdzēt saviem bērniem izveidot pareizus ieradumus un nevainojamu gaumi, attīstīt [22] morālu izturību, patiesas tikumiskās vērtības. Māciet viņus neietekmēties no citiem, nepadoties nepareiziem iespaidiem, bet ietekmēt citus uz labu, pacelt un padarīt cildenākus tos, ar kuriem viņi satiekas. Māciet viņiem, ka savienībā ar Dievu tie saņems spēku stāvēt pretī visniknākajām kārdināšanām.21

Sātība nav lieta, ar ko jokot. Daudzi sātības jautājumus padara par joku priekšmetu. Viņi apgalvo, ka Kungs nekrāmējas ar tādiem sīkumiem kā mūsu ēšana un dzeršana. Bet, ja Kungs par šīm lietām nerūpētos, Viņš neatklātos Manuas sievai, sniedzot tai noteiktas pamācības un divas reizes piekodinot ievērot tās. Vai tie nav pietiekami pierādījumi tam, ka Viņam rūp šie jautājumi?22

Dzīves izmaiņa sākas ar māti. Raksti māca, ar kādu rūpību mātei vajadzētu sargāt savus ieradumus.23

Dzīves izmaiņai vajadzētu sākties ar māti pirms bērna dzimšanas; un, ja Dieva pamācībām uzticīgi paklausītu, nesātība nepastāvētu.24

Eņģeļa pamācība ebreju vecākiem skāra ne tikai mātes ieradumus, bet arī bērna audzināšanu. Nepietika ar to, ka Simsons, bērns, kam vajadzēja atbrīvot Israēlu, saņēma labu iedzimtību.

Vajadzēja sekot rūpīgai audzināšanai. [408] No zīdaiņa vecuma viņam vajadzēja mācīt stingras sātības ieradumus. (..)

Norādījumi, kas sniegti ebreju bērniem, māca mums, ka neko, kas ietekmē bērna fizisko labklājību, nedrīkst atstāt novārtā. Nekas nav mazsvarīgs. Katrs iespaids, kas skar miesas veselību, atstāj sekas arī uz prātu un raksturu.²⁵

Sātību un pašsavaldīšanos vajadzētu mācīt jau šūpulī. Šī darba lielākā nasta gulstas uz māti, un ar tēva palīdzību viņa to var sekmīgi virzīt uz priekšu.²⁶

Turpiniet mācības pie mājas pavarda un skolā. Visgrūtāk ir aizmirst tos ieradumus, kas ir piekopti visu dzīvi un kas ir audzinājuši apetīti. Nesātības dēmonu uzvarēt nav viegli. Tam ir milzīgs spēks, un to ir grūti pārspēt. Bet lai vecāki sāk karot pret nesātību jau pie savas mājas pavarda, savās ģimenēs, ar principiem, kurus tie saviem bērniem māca jau zīdaiņu vecumā. Tad viņi var cerēt uz panākumiem. Tas no jums, mātes, prasīs izlietot dārgās, Dieva dotās stundas, veidojot, attīstot un audzinot bērnu raksturus un mācot tiem stingri ievērot sātības principus ēšanā un dzeršanā.²⁷

Pamācības šajā virzienā vajadzētu sniegt katrā skolā un ikvienā mājā. Jauniešiem un bērniem vajadzētu izprast, kādu ietekmi atstāj alkohols, tabaka un citas līdzīgas indes, sagraujot miesu, aptumšojot prātu un padarot juteklīgu dvēseli. Vajadzētu apskaidrot, ka neviens, kas lieto šīs vielas, nevar ilgi saglabāt pilnīgas savu fizisko, prāta un morālo spēku spējas.²⁸

[409] Atklājiet mazu atkāpju sekas. Vajadzētu sargāties no ļaunuma iedīgļiem. Pamācot jauniešus, ir ļoti skaidri jāatklāj, kādas sekas atstāj šķietami sīkas novirzes no pareizā. Iedvesiet jauniešos domu, ka viņiem ir jābūt kungiem, nevis vergiem. Dievs viņus ir iecēlis par valdniekiem viņos esošajā valstībā, un tiem ir jārūpējas par savu Debesu norādīto ķēnišķību. Uzticīgi sniedzot šādas pamācības, tās nesīs bagātīgus augļus. To iespaids izglābs tūkstošiem vīru un sievu, kas atrodas uz iznīcības robežas.²⁹

Radiet morālu izturību, lai pretotos kārdināšanām. Lai apturētu pieaugošo nesātības ļaunumu, ir nepieciešams veltīt personīgas pūles pareizā pusē. Ak, ja mēs varētu atrast vārdus, kas atrastu ceļu pie katra tēva un mātes sirds!³⁰

Vecāki var savos bērnos ielikt veselīgas un laimīgas dzīves pamatu. Viņi var izlaist tos no savas mājas ar morālu izturību pretoties kārdinājumiem un drosmi un spēku cīnīties ar dzīves pro-blēmām. Viņi var iedvest savos bērnos cēlu mērķi un attīstīt spēku, kas viņu dzīves izveidos Dievam par godu un pasaulei par svētību. Viņi var nolīdzināt ceļu zem savām kājām, cauri saules stariem un ēnām uz godības augstumiem.³¹

Dievs aicina mūs nostāties uz sātības platformas ēšanā, dzeršanā un apģērbā. Vecāki, vai jūs neatmodīsieties, lai veiktu Dieva dotos pienākumus? Izpētiet veselības reformas principus un māciet saviem bērniem, ka pašizliedzības ceļš ir vienīgais glābšanās ceļš.³² _____

1Atturība, 234. lpp.

2Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 21. lpp.

3Turpat, 37. lpp.

4Atturība, 214., 215. lpp.

5Review and Herald, 1884. g. 23. septembris

6Audzināšana, 202., 203. lpp.

7Liecības draudzei, 3. sēj., 563. lpp.

8Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 31. lpp.

9Liecības draudzei, 3. sēj., 562. lpp.

10Padomi par veselīgu dzīvesveidu, 81. lpp.

11Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 17. lpp.

12The Signs of the Times, 1910. g. 13. septembris

13Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 17. lpp.

14Review and Herald, 1899. g. 27. jūnijs

15Liecības draudzei, 3. sēj., 561. lpp.

16Turpat, 567., 568. lpp.

17Turpat, 568. lpp.

18Turpat

19Turpat, 489. lpp.

20Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 76. lpp.

21Turpat, 21., 22. lpp.

22Atturība, 233., 234. lpp.

23Dziednieciskā kalpošana, 372. lpp.

24The Signs of the Times, 1910. g. 13. septembris

25Dziednieciskā kalpošana, 379., 380. lpp.

26Review and Herald, 1901. g. 9. jūlijs

27Liecības draudzei, 3. sēj., 567. lpp.

28Audzināšana, 202. lpp.

29Turpat, 203., 204. lpp.

30Pacific Health Journal, 1890. g. maijs

31Dziednieciskā kalpošana, 352. lpp.

32Manuskripts 86, 1897. g.

15. DAĻA. PIEMĒROTS APĢĒRBS

65. Pareiza apģērba svētības

[413] Atbilstošs un pietāvošs apģērbs. Mūsu priekštiesība ir pagodināt Radītāju ar apģērbu, tāpat kā ar citām lietām. Viņš vēlas, lai mūsu apģērbs būtu ne tikai tīrs un veselīgs, bet arī mums atbilstošs un pietāvošs.¹

Mums vajadzētu censties izskatīties tik labi, cik vien spējam. Svētnīcas kalpošanā Dievs sīki aprakstīja katru kalpotāja apģērba detaļu. Tā arī mēs tiekam mācīti, ka Viņš izvēlas, kādam ir jābūt to apģērbam, kas Viņam kalpo. Ļoti sīki bija aprakstīts Arona tērps, jo viņa apģērbs bija simbolisks. Tāpat arī Kristus sekotāju apģērbam vajadzētu būt simboliskam. Visās lietās mums ir jābūt Viņa pārstāvjiem. Mūsu ārējo izskatu visos aspektos vajadzētu raksturot kārtībai, vienkāršībai un šķīstumam.²

Apģērbs ilustrēts ar paraugiem no dabas. Ar puķēm, lilijām Kristus raksturoja Debesu vērtību skaistumu, atturīgu pievilcību, vienkāršību, šķīstumu, atbilstību, kas dara mūsu drēbes Viņam patīkamas.³

Pēc apģērba stila var spriest par raksturu. Apģērbs un tā kārtīgums parasti ir rādītājs, pēc kura spriež par cilvēku.⁴

Mēs spriežam par personas raksturu pēc viņa apģērba stila. Atturīga, dievbijīga sieviete ģērbsies atturīgi. Attīrīta gaume, izkopts prāts atklāsies vienkārša, piemērota apģērba izvēlē. (..) Tā sieva, kura ir vienkārša, neuzkrītoša savā apģērbā un uzvedībā, parāda, ka viņa saprot, ka patiesu sievieti [414] raksturo morālas vērtības. Cik pievilcīga, cik saistoša ir vienkāršība apģērbā! To piemīlībā var salīdzināt ar lauka puķēm.

Vadošie principi — skaidri atklāti. Es ļoti lūdzu mūsu tautu Dieva priekšā nākt uzmanīgi un piesardzīgi. Sekojiet apģērba tradīcijām tik tālu, cik tās saskan ar veselības principiem. Lai mūsu māsas ģērbjas vienkārši, kā to daudzas dara, valkājot viņu vecumam atbilstošas drēbes no laba, izturīga materiāla, un lai viņu prāts nebūtu pastāvīgi saistīts pie apģērba. Mūsu māsu apģērbam vajadzētu būt vienkāršam. Viņām vajadzētu sevi ietērt neuzkrītošās drānās, kuras raksturo kautrība un atturība. Sniedziet pasaulei dzīvu ilustrāciju iekšējam Dieva žēlastības rotājumam.⁶

Sekojiet valdošajiem ģērbšanās paradumiem, ja tie ir vienkārši, veselīgi un piemēroti. Kristiešiem nevajadzētu pūlēties padarīt sevi par vispārējas uzmanības objektu, ģērbjoties atšķirīgi no pasaules. Bet, ja, sekojot savai pārlicībai un pienākumam ģērbties vienkārši, viņi atpaliek no modes, tiem nevajadzētu mainīt savu apģērbu, lai būtu līdzīgi pasaulei; bet viņiem vajadzētu parādīt ceļu neatkarību un morālu drosmi rīkoties pareizi, ja arī visa pasaule dara citādāk.

Ja pasaulē sevi piesaķa vienkāršs, ērts un veselīgs ģērbšanās veids, kas ir saskaņā ar Bībeli, tad, pieņemot šādu ģērbšanās stilu, mūsu attiecības ar Dievu un pasauli nemainīsies. Kristiešiem vajadzētu sekot Kristum un saskaņot savu apģērbu ar Dieva Vārdu. Viņiem vajadzētu izvairīties no galējībām. Viņiem vajadzētu pazemīgi darīt pareizi, neievērojot uzslavas vai kritiku, un pieslieties labajam tā vērtības dēļ.⁷

[415] Izvairieties no galējībām. Netērējiet laiku, cenšoties sekot visām muļķīgajām modēm apģērbā. Ģērbties kārtīgi un skaisti, bet nepadariet sevi par aprunājamo objektu, vai nu ģērbjoties pārāk moderni, vai nevižīgi un nekārtīgi. Rīkojieties tā, it kā jūs zinātu, ka Debesu acs ir pār jums un jūs dzīvojat vai nu tā, ka Dievs jūs pieņems, vai tā, ka nepieņems.⁸

Rūpes par apģērbu nevajadzētu sajaukt ar lepnumu. Ir kāda ļaužu šķira, kas nepārtraukti runā par lepnumu un apģērbu, bet kas paši nemaz nerūpējas par savām drēbēm un domā, ka būt netīram ir

tikums, un tāpēc ģērbjas nekārtīgi un bezgaumīgi. Viņu apģērbs bieži izskatās tā, it kā tas būtu lidinājies pa gaisu un tad nosēdies uz viņu pleciem. Viņu drēbes ir netīras, un tomēr tie arvien runā pret lepnumu. Tie par lepnumu nosauc pieklājību un kārtību.⁹

Tie, kas ir bezrūpīgi un nekārtīgi apģērbā, reti kad ir cēli savās sarunās. Tādiem nav izsmalcinātu jūtu. Tie par pazemību dažreiz uzskata dīvainību un prastumu.¹⁰

Kristus slavēja uzmanību. Kristus redzēja, cik ļoti cilvēka sirds pieķeras apģērbam, un tāpēc Viņš savus sekotājus brīdina, jā, pat pavēl tiem ar to savas domas nenodarbināt. "Un kāpēc jūs zūdāties apģērba dēļ? Mācaities no puķēm laukā, kā tās aug: ne tās strādā, ne tās vērpj, tomēr Es jums saku: ir Salamans visā savā godībā nav tā bijis apģērbts, kā viena no tām." Mat. 6:28-29 (..) Lepnums un izšķērdība apģērbā ir grēki, kas sevišķi izplatīti sieviešu vidū; tāpēc šīs pamācības skar tieši viņas. Ak, cik bezvērtīgas ir pārles, zelts vai dārgas drēbes, ja tās salīdzinām ar Kristus rakstura skaistumu un lēnprātību!¹¹

Bībeles norādījumi Dieva tautai. Man norādīja uz šādām Svēto Rakstu vietām. Enģelis teica: tām ir jāpamāca Dieva tauta. "Tāpat arī sievas, pieklājīgā uzvedībā, drēbēs kaunīgi un savaldīgi, lai viņas greznojas nevis ar matu pīnēm un zeltu vai ar pērlēm vai dārgu uzvalku, bet ar to, kas pienākas sievietēm, kuras grib parādīt dievbijību, – ar labiem darbiem." 1.Tim. 2:9,10 "Jūsu rota lai nav ārišķīgs matu pinums un zelta lietas, kuras sev aplikat, vai tērps, kurā tērpjaties, bet apslēptais sirds cilvēks, neiznīcīgs savā lēnajā un klusajā garā – tas ir Dievam dārgs. Jo tā arī citkārt greznojās svētās sievas..." 1.Pēt. 3:3-5¹²

Daudzi uz šiem priekšrakstiem raugās kā uz pārāk vecmodīgiem, lai tos ņemtu vērā; bet Viņš, kas deva tos saviem mācekļiem, saprata, kādas briesmas ir mīlēt apģērbu mūsu dienās, un sūtīja mums šo brīdinājumu. Vai mēs tajā ieklausīsimies un būsīm gudri?¹³

Tie, kas patiesi cenšas sekot Kristum, pievērsīs lielu vērību apģērba izvēlē. Viņi centīsies ievērot priekšraksta prasības (1.Pēt. 3:3-5), kuras Kungs tik skaidri ir atklājis.¹⁴

Apģērba mīlestības briesmas. Mīlestība uz apģērbu apdraud morāli un padara sievietes raksturu pretēju kristīgai sievietei, kuru raksturo vienkāršība un atturība. Uzkrītošs, ekstravagants apģērbs pārāk bieži valkātāja sirdī rada miesas kāri un pamodina skatītāja sirdī zemiskas kaislības. Dievs redz, ka raksturu bieži sagrauj lepnums un iedomība apģērbā. Viņš redz, ka greznas drēbes apslāpē ilgas darīt labu.¹⁵

[417] Vienkārša apģērba svētība. Es iesaku mūsu jaunajām māsām vienkāršu, glītu, neuzkrītošu apģērbu. Jūs nevarat labāk likt savai gaismai spīdēt uz citiem kā ar vienkāršu apģērbu un izturēšanos. Jūs varat visiem parādīt, ka, skatoties uz mūžīgajām vērtībām, jūs dzīves lietas vērtējat pareizi.¹⁶

Atturība pasargās no tūkstoš briesmām. Manas māsas, izvairieties pat no ļaunā tuvošanās. Šajā ātrajā laikmetā, kas ož pēc samaitātības, jūs nevarat būt drošas, ja sevi nesargājat. Tikumība un atturība ir retas parādības. Es aicinu jūs kā Kristus sekotājas ar augstu ticības apliecību lolot dārgo, nenovērtējamo atturības pārli. Tā sargās tikumību.¹⁷

Šķīsta vienkāršība apģērbā, savienotā ar pieklājīgu uzvedību, apņems jaunu sievieti ar tādu svētu gaisotni, kas būs viņas vairogs tūkstoš briesmās.¹⁸

Vecmodīga doma. Mācīt bērnus iet par šauro šķīstuma un svētuma taku uzskata par pavisam dīvainu un vecmodīgu domu. Sāds viedoklis valda pat to vecāku vidū, kas uzskata, ka viņi kalpo Dievam. Bet viņu darbi apliecina, ka tie ir mamona kalpi. Viņi ir godkārtīgi sacensties ar saviem kaimiņiem un salīdzina savu un savu bērnu apģērbu ar citu draudzes locekļu apģērbu.¹⁹

Vienīgais apģērbs, ko atzīst Debesīs. Ir kāds apģērbs, pēc kura nevainīgi var dzīties katrs bērns un jauniets. Tā ir svēto taisnība. Ja pēc šī apģērba dzītos tikpat dedzīgi un neatlaidīgi kā pēc modernā apģērba, [418] tad cilvēks ļoti drīz būtu apģērbts Kristus taisnībā un viņa vārdu neizdzēstu no dzīvības grāmatas. Mātēm, kā arī bērniem un jauniešiem vajadzētu lūgt: "Radī manī, ak Dievs, šķīstu sirdi un atjauno manī pastāvīgu garu." Ps.51:11 Sirdsskaidrība un pastāvīgs gars ir dārgāki nekā zelts gan laicīgajā dzīvē, gan visā mūžībā. Tikai sirdsskaidrie redzēs Dievu.

Tādēļ, mātes, māciet savus bērnus, ka Kristus taisnība ir vienīgais apģērbs, ar kuru tie var nokļūt Debesīs, un, tajā tērpušies, tie šajā dzīvē vienmēr darīs pienākumus, kas pagodinās Dievu.²⁰

- 2Liecības draudzei, 6. sēj., 96. lpp.
- 3Dziednieciskā kalpošana, 289. lpp.
- 4Review and Herald, 1900. g. 30. janvāris
- 5Review and Herald, 1904. g. 17. novembris
- 6Manuskripts 167, 1897. g.
- 7Liecības draudzei, 1. sēj., 458., 459. lpp.
- 8Manuskripts 53, 1912. g.
- 9Review and Herald, 1900. g. 23. janvāris
- 10Review and Herald, 1900. g. 30. janvāris
- 11Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 93., 94. lpp.
- 12Liecības draudzei, 1. sēj., 189. lpp.
- 13Turpat, 4. sēj., 630. lpp.
- 14Vēstis jaunatnei, 345., 346. lpp.
- 15Liecības draudzei, 4. sēj., 645. lpp.
- 16Turpat, 3. sēj., 376. lpp.
- 17Turpat, 2. sēj., 458. lpp.
- 18Audzināšana, 248. lpp.
- 19The Signs of the Times, 1894. g. 10. septembris
- 20Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 95. lpp.

66. Mācot gērbšanās pamatprincipus

[419] Nepieciešamā audzināšanas daļa. Neviens audzināšana nevar būt pilnīga, ja tā nemāca pareizos gērbšanās principus. Bez šādas izglītošanas audzināšanas darbs pārāk bieži ir atpalicis un samaitāts. Mīlestība uz apģērbu un nodošanās modei skolotājiem ir visgrūtāk pieveicamie sāncensī un visreālākie šķēršļi.¹

Nav dots neviens konkrēts stils. Man nav dots neviens konkrēts stils kā noteikts likums, pēc kā visiem vajadzētu vadīties, izvēloties apģērbu.²

Kārtīgs, pievilcīgs, tīrs apģērbs. Jauniešus vajadzētu pamudināt izveidot pareizus gērbšanās ieradumus, lai viņu ārējais izskats būtu kārtīgs un pievilcīgs. Viņiem vajadzētu mācīt uzturēt savas drēbes tīras un kārtīgi salāpītas. Visiem viņu ieradumiem vajadzētu būt tādiem, kas viņus padarītu par palīgiem un atbalstu citiem.³

Raugieties, lai jūsu apģērbs jums der un pietāv. Kaut arī tas būtu tikai lēts, rupjš audums, to vajadzētu uzturēt tīru un kārtīgu.⁴

Kārtība un laba gaume. Kristieši izvairās no pārspīlējumiem un izrādīšanās apģērbā, bet viņu apģērbs ir kārtīgs, neuzkrītošs, pieklājīgs un pietāv attiecīgajai personai.⁵

Pareizu gaumi nevajag nonicināt vai nosodīt. Ja mēs izdzīvosim savu ticību dzīvē, tad tā padarīs mūs tik skaidrus apģērbā un tik dedzīgus labos darbos, ka mūs ievēros kā īpašus ļaudis. Bet, ja mēs zaudējam kārtības un tīrības izjūtu apģērbā, [420] tad faktiski atstājam patiesību; jo patiesība nekad cilvēku nepazemo, bet paceļ.⁶

Manas māšas, apģērbs stāsta vai nu par Kristu un svēto patiesību, vai arī tas ir pasaules pusē. Kāds ir jūsu apģērbs?⁷

Labā gaume krāsu un auduma raksta izvēlē. Gaumei vajadzētu izpausties arī krāsu izvēlē. Saskaņā šajā aspektā ir vēlama tik tālu, cik tas ir ērti. Tomēr var ņemt vērā sejas krāsu. Vajadzētu meklēt neuzkrītošas krāsas. Izvēloties rakstainu audumu, vajadzētu izvairīties no lieliem un koši sarkaniem rakstiem, kas parāda tā nēsātāja iedomību un tukšu lepību. Dīvaini ērmīgā gaume, liekot kopā dažādas krāsas, ir slikta.⁸

Ņemiet vērā, cik audums izturīgs un kā valkājas. Mūsu apģērbam, lai gan tas ir pieticīgs un vienkāršs, vajadzētu būt labai kvalitātei, pietāvošām krāsām un piemērotam valkāšanai. Vajadzētu drīzāk ņemt vērā izturīgumu, nevis ārējo izskatu. Drēbēm ir jānodrošina siltums un piemērota aizsardzība. Salamana Pāmācībās gudru sievieti apraksta, ka tā "nebaidās sava nama dēļ sniega, jo visai viņas saimei ir divējādas drēbes". Sal.pam. 31:219

Pirkt labu audumu nozīmē taupīt. Ir pareizi pirkt labu audumu un rūpīgi pašūt apģērbu. Tā ir taupība. Bet bagātīgi rotājumi nav vajadzīgi, un izpatikt sev tajos nozīmē izlietot Dieva darbam paredzēto naudu, lai apmierinātu savas iegribas.¹⁰

Atcerieties Kunga vīnadārza vajadzības. Mums vajadzētu ģērbties kārtīgi un gaumīgi; bet, manas māšas, pērkot un šujot sev un saviem bērniem drēbes, domājiet par darbu Kunga viņa dārzā, kas joprojām gaida uz saviem darītājiem.11

Pasaulīgie izdod daudz naudas apģērbam. [421] Bet Kungs prasa, lai Viņa ļaudis iziet no pasaules un ir atšķirti. Izlaidīgs un dārgs apģērbs nepiestāv tiem, kas atzīst un tic tam, ka viņi dzīvo pēdējās dienās. (..)

Esiet taupīgi, izdodot naudu par apģērbu. Atcerieties, ka tas, ko jūs velkat mugurā, ietekmē tos, ar kuriem jūs satiekaties. Neizšķiediet savām vajadzībām līdzekļus, kas tik ļoti ir nepieciešami citur. Neizlietojiet Kunga naudu, lai apmierinātu savu vēlmi pēc dārgām drēbēm.12

Vienkāršība apģērbā iesaka tā valkātāja reliģiju. Saprātīga sieviete vislabāk izskatās vienkāršā apģērbā.13

Ģērbties tā, kā to vajadzētu darīt kristietim, – vienkārši, glīti, kā “pienākas sievietēm, kuras grib parādīt dievbijību, – ar labiem darbiem”.14

Lai tiktu līdzī nedzīgai modei, daudzi zaudē patiku pret dabīgu vienkāršību un ir savaldzināti ar mākslīgo. Viņi upurē laiku un naudu, prāta enerģiju un patiesu dvēseles cēlumu un velta visu savu būtni modernas dzīves prasībām.15

Dārgie jaunieši, jūsu tieksme ģērbties pēc pēdējās modes un rotāties ar mežģinēm, zeltu un mākslīgiem ziediem neieteiks citiem jūsu reliģiju vai patiesību, kuru jūs apliecināt. Apķērīgi cilvēki raudzīsies uz jūsu mēģinājumiem izskaistināt savu ārieni kā uz pierādījumu vājam prātam un lepņai sirdij.16

Nepiedienīga izrādīšanās nav pieļaujama. Jauniešiem, kas grezno savu ārieni un sprauž spalvas pie cepurēm, es atgādinātu, ka viņu grēku dēļ mūsu Glābēja galvā bija apkaunojošais ērkšķu kronis. Izšķiežot dārgo laiku, lai rotātu savas drēbes, [422] atcerieties, ka godības Kēniņš valkāja vienkāršu, viengabalainu apmetni. Jūs, kas nogurdināt sevi, rotājot savu ārieni, atcerieties, lūdzu, ka Jēzus bieži bija noguris no nepārtraukta, smaga darba un pašizliedzības, lai svētītu cietējus un trūcīgos. (..) Mūsu dēļ Viņš, skāļi saucot un lūdzot, pienesa Tēvam savas lūgšanas. Viņš lēja asaras un Viņa vaigu ciešanas un bēdas izkropļoja vairāk nekā jebkura cita cilvēka dēla vaigu, jo Viņš gribēja glābt mūs no lepnuma un mīlestības uz iedomību un izpriecām, ko mēs tagad atļaujamies un ar ko atstumjam no sevis Jēzus mīlestību.17

Nevajadzīgi rotājumi. Atmetiet nevajadzīgus rotājumus un atlieciet Dieva darbam līdzekļus, kurus jūs šādā veidā esat ietaupījuši. Mācieties pašizliedzības mācību un māciet to arī saviem bērniem.18

Izkaidrots jautājums. Man bieži jautā, vai es uzskatu, ka ir nepareizi valkāt vienkāršas audekla apkaklītes. (Piezīme. Sk. Liecības Draudzei 1. sēj., 135., 136. lpp.) Mana atbilde vienmēr ir bijusi nē. Daži ir pārspīlējuši to, ko es esmu rakstījusi par apkaklītēm, un pieturas pie uzskata, ka ir nepareizi valkāt jebkādas apkaklītes. Man rādīja pārāk dārgi iegūtas apkaklītes un dārgas un nevajadzīgas lentītes un mežģīnes, kuras ir valkājuši un vēl joprojām valkā daži sabata turētāji modes un izrādīšanās pēc. Minot apkaklītes, mans nolūks nebija pateikt, ka nevajadzētu valkāt nekādas apkaklītes, vai, minot lentītes, ka nevajadzētu valkāt vispār nekādas lentītes.19

Izšķērdīgi vai galēji rotājumi. Mūsu sludinātājiem un viņu sievietēm vajadzētu būt par paraugu apģērba vienkāršībā; viņiem vajadzētu ģērbties kārtīgi, ērti, izvēlēties labu audumu, [423] bet izvairīties no visa, kas ir ekstravagants, un no jebkādiem rotājumiem, pat ja tie nav dārgi; jo šīs lietas stāsta par mūsu trūkumiem. Mums vajadzētu audzināt jauniešus būt vienkāršiem apģērbā – vienkāršiem, bet kārtīgiem. Iztiķsim bez rotaslietām, pat ja tās nemaksā dārgi.20

Neizrādīšanās dēļ. Patiess šķīstums negūs apmierinājumu miesas greznošanā izrādīšanās dēļ.21

Bībele māca pieklājību apģērbā. “Tāpat arī sievietes, pieklājīgā uzvedībā, drēbēs kaunīgi un savaldīgi.” 1.Tim. 2:9 Tas aizliedz izrādīšanos apģērbā, pārlietu spilgtas krāsas, izšķērdīgus greznojumus. Jebkurš plāns ar apģērbu piesaistīt sev uzmanību vai radīt apbrīnu neatbilst Dieva Vārdā prasītajam pieklājīgajam apģērbam.22

Pašizliedzība apģērbā ir daļa no kristieša pienākumiem. Ģērbties vienkārši un atturēties no rotaslietām un jebkura veida greznojumiem nozīmē turēties pie mūsu ticības. Vai mēs esam to

skaitā, kas redz pasaules cilvēku mulķību, izpatīkot sev ar izšķērdīgu apģērbu un ar mīlestību uz izpriecām?23

Neiznīcīga rota pret zeltu un pērlēm. Ir kāda rota, kas nekad neiznīks, kas sagādās laimi visiem, ar ko mēs kopā dzīvojam šajā dzīvē un kas spīdēs ar neaptumšotu mirdzumu mūžīgajā nākotnē. Šī rota ir lēnprātīgs un pazemīgs gars. Dievs ir aicinājis mūs ietērpt savu dvēseli visbagātākajās drānās. (..) Tā vietā, lai tiekotos pēc zelta rotaslietām ārienei, vajadzētu nopietni pūlēties, lai iegūtu to gudrību, kas ir vērtīgāka par tīru zeltu.24

Ak, cik bezvērtīgas ir pērles, zelts vai dārgas drēbes, ja tās salīdzinām ar Kristus rakstura skaistumu un lēnprātību! [424] Fiziska pievilcība pastāv simetrijā – visu daļu harmoniskā samērībā, bet garīgs skaistums pastāv harmonijā ar Kristu – mūsu līdzībā Viņam. Kristus pievilcība patiesi ir nenovērtējams krāšņums. Tā paaugstina un padara cildenu savu īpašnieku, atstāj uz citiem dzīvinošu ietekmi, vadot tos pie gaismas un svētību Avota.25

Patiesa skaistuma pievilcība. Ikvienam piemīt dabīga tieksme drīzāk būt sentimentālam, nevis praktiskam. Ņemot vērā šo faktu, vecākiem, audzinot savus bērnus, vajadzētu virzīt un vadīt viņu prātus tā, lai viņi mīlētu patiesību, pienākumu un pašizliedzību un lai tiem būtu cēla neatkarība izvēlēties darīt pareizi, ja arī vairākums rīkojas nepareizi. (..)

Ja tie saglabās labu veselību un laipnu raksturu, tad kā apģērbu iegūs patiesu skaistumu kopā ar dievišķu žēlastību. Un viņiem nebūs vajadzības greznoties ar rotaslietām, jo tās vienmēr parāda, ka trūkst iekšēja patiesu morālo vērtību rotājuma. Skaists raksturs Dieva skatījumā ir vērtība. Šāds skaistums būs pievilcīgs, bet ne maldinošs. Šāda pievilcība ir kā noturīgas krāsas, tās nekad neizbalē.26

Jēzus šķīstā reliģija drīzāk pieprasa no tās sekotājiem dabiska skaistuma vienkāršību un dabiskas tīrības un cēla šķīstuma spodrumu nekā mākslīgo un neīsto.27

Māciet bērniem atzīt saprātīgu apģērbu. Būsim uzticīgi mājas dzīves pienākumos. Lai mūsu bērni saprot, ka tur ir jāvalda paklausībai. Māciet viņiem atšķirt tādu apģērbu, kas ir saprātīgs, no tā, kas ir nejēdzīgs, [425] un apgādāt sevi ar kārtīgām un vienkāršām drēbēm. Kā ļaudīm, kas gatavojas drīz sastapties ar Kristu, mums vajadzētu ar pieklājīgu apģērbu dot pasaulei paraugu, pretstatā valdošajai pēdējai modei. Pārrunājiet šīs lietas un gudri izplānojiet, ko jūs darīsiet; tad īstenojiet savās ģimenēs šos plānus. Apņemieties, ka jūs vadīs augstāki principi nekā jūsu bērnu tieksmes un vēlmes.28

Ja mūsu sirdis ir vienotas ar Kristus sirdi, (..) mēs nevilksim mugurā neko, kas piesaista uzmanību vai kas rada strīdu.29

Sagādājiet vecumam un stāvoklim sabiedrībā piemērotu apģērbu. Mana māsa, saisti savu bērnu sirdis pie sevis ar pieķeršanos. Velti tiem patiesas rūpes un uzmanību visās lietās. Apgādā tos ar piemērotu apģērbu, lai viņu āriene tos nepazemotu, jo tas varētu kaitēt viņu pašcieņai. (..) Būt kārtīgam un ģērbties atbilstoši vecumam un dzīves stāvoklim vienmēr ir bijis pareizi.30

Ķermeņi nevajadzētu sažņaut. Apģērbam vajadzētu piegulties viegli, netraucējot brīvu asins riņķošanu, nedz brīvu, dziļu, dabīgu elpošanu. Kājām vajadzētu būt pasargātām no mitruma un aukstuma. Tā apģērbti, mēs varam iziet svaigā gaisā pat rīta un vakara rasā vai pēc sniega un lietussgāzes, nebaidoties saaukstēties.31

Mazu bērnu apģērbs. Ja bērna apģērbs ir silts, ērts un aizsargājošs, tad ir likvidēts viens no galvenajiem uzbudinājuma un nemiera iemesliem. Mazulim būs labāka veselība, un mātei rūpes par bērnu neprasis tik daudz spēka un laika.

[426] Savilkta jostas un šauras blūzītes traucē sirds un plaušu darbību, un no tām vajadzētu izvairīties. Nekad nevajadzētu ar apģērbu saspīest kādu orgānu vai ierobežot tā kustību brīvību. Katra bērna apģērbam vajadzētu būt pietiekami brīvam, lai nodrošinātu brīvu un pilnīgu elpošanu, un tā pašūtam, ka tā smagums bal-stās uz pleciem.32

Lai ekstremitātes ir pamatīgi apģērbtas. Sevišķu uzmanību vajadzētu veltīt ekstremitātēm, lai tās būtu tikpat pamatīgi apģērbtas kā krūtis un sirds rajons, kur ir vissiltāk. Vecāki, kas bērnu kājas un rokas atstāj gandrīz kailas, upurē viņu veselību un dzīvību uz modes altāra. Ja šīs ķermeņa daļas nav tik siltas kā rumpis, asins cirkulācija nav līdzsvarā. Kad ekstremitātes, kas ir attālinātas no vitālajiem orgāniem, nav kārtīgi apģērbtas, asinis plūst uz galvu, radot galvassāpes vai deguna asiņošanu; vai arī krūtis ir pilnuma sajūta, kas rada paātrinātu sirdsdarbību, jo šajā vietā ir pārāk daudz asiņu; vai

arī kuņģim pieplūst pārāk daudz asiņu, radot gremošanas traucējumus.

Modes dēļ mātes atstāj savu bērnu locekļus gandrīz kailus. Tā asinīm tiek atņemts to dabīgais riņķošanas ceļš, un tās pieplūst iekšējiem orgāniem, izjaucot asinsriņķošanu un radot slimību. Mūsu Radītājs neradīja locekļus, lai tie būtu atsegti kā seja. Dievs izveidoja (..) arī plašas vēnas un nervus locekļiem un kājām, lai tie saturētu sevī plašu cilvēka dzīvības straumi un locekļi saglabātu tikpat vienmērīgu siltumu kā rumpis. Tiem ir jābūt tik pamatīgi apģērbtiem, lai asinis plūstu uz ekstremitātēm.

[427] Sātans ir izgudrojis modi, kas atstāj locekļus kailus, izjaucot sākotnējo dzīvības straumes plūsmu. Diemžēl vecāki zemojas modes svētnīcas priekšā, ģērbjot savus bērnus tā, ka vēnas un nervi saraujas un neizpilda to, ko Dievs bija paredzējis. Sekas ir vienmēr aukstas rokas un kājas. Tiem vecākiem, kas seko modei, nevis klausā saprātā balsij, būs jādod pārskats Dievam par to, ka viņi ir laupījuši savu bērnu veselību. Pat dzīvību bieži upurē modes dievam.³³

Vīriešu un sieviešu apģērbs. Sieviešu vidū pieaug tendence apģērbā un ārējā izskatā tik ļoti līdzināties pretējam dzimumam, cik vien iespējams, un veidot savu apģērbu ļoti līdzīgu vīriešu apģērbam, bet Dievs paziņo, ka tas ir riebīgi. "Tāpat arī sievas, pieklājīgā uzvedībā, drēbēs kaunīgi un savaldīgi." 1.Tim. 2:9

Dievs ir paredzējis skaidri redzamu atšķirību starp vīriešu un sieviešu apģērbu, un Viņš šo jautājumu ir uzskatījis par pietiekami svarīgu, lai sniegtu precīzus norādījumus; jo, ja abi dzimumi valkā vienādas drēbes, tas izraisīs jucekli un noziegumu skaita pieaugumu.³⁴

Apģērbs draudzei. Lai neviens neapkauno Dieva svētnīcu ar savu uzkrītošo apģērbu.³⁵

Visiem ir jā māca būt kārtīgiem, tīriem un rūpīgiem savā apģērbā, bet ne izdabāt savai tieksmei ārēji rotāties, kas ir pilnīgi neatbilstoši svētnīcai. Nevajadzētu būt nekādai apģērbu izrādei, jo tas izskauž godbijību. Ļaužu uzmanība bieži tiek pievērsta šim vai tam jaukajam apģērba gabalam, uzspiežot tādas domas, kādām nevajadzētu būt Dieva kalpu sirdīs. Dievam ir jābūt pārdomu un kalpošanas objektam. [428] Viss, kas atrauj prātu no svinīgās, svētās kalpošanas, Viņam ir aizvainojums. Saišu un lentiņu, kruzulu un spalvu, zelta un sudraba ornamentu parāde ir elkdievības veids, un tas ir pilnīgi nepiemēroti svētajai kalpošanai.³⁶

Daži domā, ka viņiem ir jābūt nevērīgiem pret savām drēbēm, lai atšķirtos no pasaules. Ir tādas māšas, kas domā, ka viņas ievēro atšķirtības principu, valkājot parastu saules cepuri un to pašu apģērbu, ko ikdienā, arī sabbatā, svēto sapulcē, lai iesaistītos dievkalpošanā. Un daži vīrieši, kas apliecina sevi par kristiešiem, uz apģērba jautājumu skatās tādā pašā gaismā. Šīs personas sabbatā sapulcējas ar Dieva ļaudīm, ģērbušies puteklainās, notraipītās un pat saplēstās drēbēs, kas nevēlīgi apvilktas.

Ja šai personai būtu tikšanās ar kādu draugu, kuru godā pasaule, un tā gribētu iegūt viņa īpašu labvēlību, tad tiktu pieliktas visas pūles, lai šī godājamā cilvēka priekšā parādītos vislabākajās drēbēs. Jo šis draugs justos aizvainots, ja viņa priekšā nāktu ar nesaķemmētiem matiem un netīrām un nekārtīgām drēbēm. Bet, sanākot kopā sabbatā, lai pielūgtu lielo Dievu, viņi domā, ka nav svarīgi, kāds ir viņu apģērbs un ārējais izskats.³⁷

Apģērbam nevajadzētu būt pārrunu tematam. Nav vajadzības apģērba jautājumu padarīt par galveno jūsu reliģijas punktu. Ir kaut kas vērtīgāks, par ko runāt. [429] Runājiet par Kristu; un kad sirds ir atgriezta, viss, kas nav saskaņā ar Dieva Vārdu, tiks atmests.

Ne jau apģērbs padara jūs vērtīgus Kunga acīs. Dievs vērtē iekšējo rotājumu, Gara piemilību, laipnus vārdus, dziļas rūpes par citiem.³⁹

Nevienam nav jābūt otra sirdsapziņai, bet jāparāda cienīgs paraugs. Neiedrošiniet to ļaužu šķiru, kas savu reliģiju koncentrē apģērbā. Lai katrs pēta skaidrās Rakstu mācības par vienkāršu un skaidru apģērbu un uzticīgā paklausībā šīm mācībām cenšas atstāt cienīgu paraugu pasaulei un tiem, kas ir jauni ticībā. Dievs nevēlas, lai kāds būtu otra sirdsapziņa.

Runājiet par Jēzus mīlestību un pazemību, bet neiedrošiniet brāļus un māšas meklēt trūkumus citu apģērbā vai ārējā izskatā. Daži rod prieku, to darot; un, kad viņu prāti ir pagriezti šajā virzienā, tiem sāk likties, ka viņiem ir jābūt par draudzes "lāpītājiem". Tie apsēžas tiesneša krēslā, un tiklīdz viņi ierauga kādu no brāļiem vai māšām, tie meklē kaut ko, ko kritizēt. Šis ir viens no iedarbīgākajiem līdzekļiem, kā kļūt aprobežotam un pundurim garīgajā izaugsmē. Dievs vēlas, lai viņi nokāpj no soģu

krēsla, jo Viņš tos tur nekad nav iesēdinājis.⁴⁰

Sirdij ir jābūt taisnai. Ja mēs esam kristieši, mums ir jāseko Kristum, pat ja taka, pa kuru mums jāstaigā, šķērso mūsu dabiskās tieksmes. Nav jēgas teikt, ka tev ir jāvelk šis vai tas, jo, ja tavā sirdī ir mīlestība uz šīm tukšajām lietām, [430] tava greznumlietu atstāšana būs līdzīga koka lapu nomešanai. Dabiskās sirds tieksmes atkal aizstāvēs savas tiesības. Tev pašam ir jābūt savai sirdsapziņai.⁴¹

Kur daudzas konfesijas ir zaudējušas savu spēku. Cilvēka prāts vienmēr ir centies apiet vai atmest vienkāršos, tiešos Dieva Vārda norādījumus. Katrā paaudzē lielākā daļa to, kas sauc sevi par Kristus sekotājiem, nav ievērojuši priekšrakstus, kas prasa pašizliedzību un pazemību, atturību un vienkāršību sarunās, uzvedībā un apgērbā. Iznākums vienmēr ir bijis tas pats – atkāpjoties no evaņģēlija mācībām, tiek pieņemta pasaules mode, tradīcijas un principi. Dzīvā dievbijība atdod savu vietu nedzīvam formālismam. Dieva klātbūtne un spēks, kas ir atņemts pasauli mīlošajām aprindām, ir atrodami pazemīgajos kalpos, kas ir labprātīgi paklausīti Svētā Vārda mācībām. Paaudzi pēc paaudzes šis ceļš ir vajāts. Cita pēc citas ir celušās dažādas konfesijas un, atteikušās no vienkāršības, lielā mērā ir zaudējušas savu sākotnējo spēku.⁴²

Dieva Vārds ir standarts. Visus apgērba jautājumus vajadzētu stingri sargāt, sekojot cieši Bībeles norādījumiem. Mode ir dieviete, kas valda pasaulē, un tā bieži ielaužas draudzē. Draudzei par savu standartu vajadzētu padarīt Dieva Vārdu, un vecākiem vajadzētu būt saprātīgiem šajā jautājumā. Redzot, ka viņu bērni tiecas sekot pasaules modei, viņiem, līdzīgi Ābrahāmam, vajadzētu pavēlēt savam namam pēc sevis. Savienojiet savu ģimeni ar Dievu, nevis saistieties ar pasauli!⁴³

1Audzināšana, 246. lpp.

2Vēstule 19, 1897. g.

3Liecības draudzei, 6. sēj., 170. lpp.

4Turpat, 4. sēj., 642. lpp.

5Vēstis jaunatnei, 349. lpp.

6Turpat, 353. lpp.

7Review and Herald, 1904. g. 17. novembris

8The Health Reformer, cit.: „Veselīga dzīve”, 120. lpp.

9Dziednieciskā kalpošana, 288. lpp.

10Padomi namturībā, 301. lpp.

11Turpat

12Manuskripts 24, 1904. g.

13Review and Herald, 1904. g. 17. novembris

14Review and Herald, 1881. g. 6. decembris

15The Health Reformer, 1872. g. aprīlis

16Liecības draudzei, 3. sēj., 376. lpp.

17Turpat, 379., 380. lpp.

18Padomi namturībā, 301., 302. lpp.

19Liecības draudzei, 1. sēj., 135., 136. lpp.

20Liecības sludinātājiem un evaņģēlistiem, 180. lpp.

21Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 93. lpp.

22Padomi skolotājiem, 302. lpp.

23Liecības draudzei, 3. sēj., 366. lpp.

24Turpat, 4. sēj., 643., 644. lpp.

25Review and Herald, 1881. g. 6. decembris

26The Signs of the Times, 1875. g. 9. decembris

27Liecības draudzei, 3. sēj., 375. lpp.

28Manuskripts 45, 1911. g.

29Liecības sludinātājiem un evaņģēlistiem, 131. lpp.

30Liecības draudzei, 4. sēj., 142. lpp.

31Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 89., 90. lpp.

32Dziednieciskā kalpošana, 382. lpp.

33Liecības draudzei, 2. sēj., 531., 532. lpp.

34Turpat, 1. sēj., 457., 460. lpp.

35Turpat, 5. sēj., 499. lpp.

36Turpat

37Review and Herald, 1900. g. 30. janvāris

38Evaņģēlisms, 272. lpp.

39Padomi namturībā, 301. lpp.

40Vēsturiskās piezīmes par Septītās dienas adventistu draudzes misijas darbu ārzemēs, 122., 123. lpp.

41Review and Herald, 1892. g. 10. maijs

67. Modes apburošais spēks

[432] Mode ir tirāniska pavēlniece. Mode pārvalda pasauli, un tā ir tirāniska pavēlniece, kura bieži piespiež savus pielūdzējus pakļauties vislielākajām neērtībām. Mode prasa naudu bez iemesla un iekasē to bez žēlastības. Tai ir apburošs spēks, un tā arvien ir gatava kritizēt un izsmiet tos, kas neiet tās pēdās.¹

Bagātie godkāriģi cenšas pārspēt cits citu, pielāgojoties modes vienmēr mainīgajiem stiliem; vidusšķira un trūcīgie pūlas sasniegt standartu, kuru ir uzstādījuši tie, kas viņu skatījumā ir augstāki par viņiem. Kur līdzekļi un spēki ir ierobežoti un kāre pēc izsmalcinātības liela, nasta kļūst gandrīz nepanesama. Daudziem nav svarīgi, cik piestāvošs vai pat cik skaists ir viņu tērps. Ja mode mainās, tad tas ir jāpāršuj vai jāliek malā.²

Sātans, nepārtraukti mainīgo un nekad neizpildāmo modes prasību autors un kūdītājs, pastāvīgi izdomā ko jaunu, kas kaitē fiziskajai un garīgajai veselībai. Viņš priecājas, ka viņa izgudrojumi tik ātri gūst sekmes. Nāve smejas, ka modes tempļa kalpotāju veselībai kaitīgie untumi un aklā dedzība viņus tik viegli pakļauj tās varai. Laime un Dieva labvēlība tiek upurēti uz modes altāra.³

Apģērba pielūgsmē ir morāla slimība. To nedrīkst ienest līdzī jaunajā dzīvē. Vairumā gadījumu pakļaušanās evaņģēlija prasībām prasīs noteiktu izmaiņu apģērbā.⁴

[433] Dažu maksātā cena. Cik pretēji Rakstos atklātajiem principiem ir daudzi apģērba veidi, kurus nosaka mode! Padomājiet par stiliem, kas ir valdījuši pēdējos gadsimtus vai pat pēdējās desmitgades. Cik daudz kas (..) būtu nepiemērots šķīstai, dievbijīgai sievietei, kas sevi ciena. (..) Daudzas nabadzīgas meitenes modernu drēbju dēļ ir atsacījušās no siltas apakšveļas un par to maksā ar savu dzīvību. Daudzas citas, iekārodamas bagāt-nieku izskatu un eleganci, ir ievilinātas negodīguma un apkaunojuma ceļos. Daudzām mājām ir atņemtas ērtības, daudzi vīri, lai apmierinātu sievas un bērnu ekstravagantās prasības, ir kļuvuši izšķērdīgi un bankrotējuši.⁵

Apģērba pielūgsmē apdraud glābšanu. Lepnums un iedomība ir redzami visur; bet tiem, kam ir tieksme raudzīties spogulī, lai apbrīnotu sevi, būs maza tieksme raudzīties Dieva likumos, lielajā morāles spogulī. Šī apģērba pielūgsmē iznīcina visu pazemīgo, lēnprātīgo un raksturā piemīlīgo. Tā izšķiež dārgās stundas, kuras vajadzēja izlietot pārdomām, sirds pārbaudei un ar lūgšanām pētīt Dieva Vārdu. (..) Neviens kristietis nevar pielāgoties demoralizējošajām pasaules modes prasībām, neapdraudot savas dvēseles pestīšanu.⁶

Mīlestība uz izrādīšanos demoralizē mājas. Ar Kristus žēlastības palīdzību sieviete spēj paveikt lielu un varenu darbu. Šī iemesla dēļ sātans strādā ar visu savu viltību, lai izgudrotu modernu apģērba, lai mīlestība uz izpriecām šajā laikmetā tā paņemtu pat kristīgu māšu prātu, sirsi un pieķeršanos, ka viņām neatliktu laika, lai audzinātu un mācītu savus bērnus [434] vai attīstītu savu prātu un raksturu, lai viņas varētu saviem bērniem būt par paraugu labos darbos. Kad sātans ir dabūjis sev mātes laiku un pieķeršanos, viņš ļoti labi apzinās, cik daudz ir ieguvis. Deviņos gadījumos no desmit viņš ir nodrošinājis visas ģimenes nodošanos apģērbam un vieglprātīgām izpriecām. Viņš uzskata bērnus par savu laupījumu, jo ir savaldzinājis māti.⁷

Mazi bērni dzird vairāk par apģērba nekā par glābšanu, (..) jo māte ir tuvāks draugs modei, nevis savam Glābējam.⁸

Vecākiem un bērniem ir laupīts tas, kas ir vislabākais, vissaldākais un vispatiesākais dzīvē. Modes dēļ viņi izvairās sagatavoties nākamajai dzīvei.⁹

Pietrūkst drosmes, lai pretotos straumei. Daudzas mātes nastas ir sekas viņas pūlēm iet kopsolī ar pēdējo modi. Sausmīga ir šī modes ietekme uz fizisko, prāta un morālo veselību. Tāpēc, ka sievietēm pietrūkst drosmes stāvēt stingri pareizā pusē, viņas atļauj populārās gaumes straumei ievilkāt sevi savos ūdeņos. (..) Pārāk bieži kristīgas mātes atklāti upurē principus vēlmei sekot vairākumam, kas ir iecēlis modi par savu dievu. Sirsaspziņa protestē, bet viņas nav tik drosmīgas, lai ieņemtu noteiktu nostāju pret nepareizo.¹⁰

Vecāki – uzmanieties! Vecāki bieži ģērbj savus bērnus pārspīlētās, ar rotājumiem bagātās drēbēs, tad atklāti apbrīno viņu apģērba efektu un izsaka komplimentus par viņu ārējo izskatu. Sie negudrie vecāki drebētu bailēs, ja redzētu, kā sātans atbalsta viņu pūles un mudina uz vēl lielāku neprātību.¹¹

[435] Problēma, ar kuru saskaras daudzas mātes. Jūsu meitām, redzot citos apgērbus, kas atšķiras no viņu apgērba, ir tieksme ilgoties pēc līdzīga apgērba. Vai varbūt viņas grib vēl kaut ko, kas ir citiem, bet, pēc jūsu domām, dāvāt viņām to nav saskaņā ar jūsu ticību. Vai jūs atļausiet savām meitām šīs lietas no jums izlūgties, ļaujot viņām veidot jūs, nevis veidot viņas saskaņā ar evaņģēlija principiem? Dieva acis mūsu bērni ir ļoti dārgi. Mācīsim viņiem Dieva Vārdu un Viņa ceļus. Jūsu priekštiesība ir mācīt savus bērnus dzīvot tā, lai Debesis viņus uzslavētu. (..)

Neiedrošināsim savus bērnus sekot pasaules modei! Un, ja mēs uzticīgi audzināsim viņus pareizi, viņi to nedarīs. (..) Pasaules mode bieži vien ir smieklīga, un jums ir jāieņem stingra nostāja pret to.¹²

Kādi augļi ir mīlestībai uz izrādīšanos. Mīlestība uz apgērbus un izpriečām sagrauj tūkstošu dzīves laimi. Daži no tiem, kas apliecina, ka mīl un tur Dieva baušļus, ķemojas līdzī šai šķirai, cik vien iespējams, un tomēr saglabā kristieša vārdu. Daži jaunieši ir tik kāri izrādīties, ka pat ir gatavi atteikties no kristietības, ja tikai var sekot savai tieksmei lepnī gērbties un mīlēt izpriečas.¹³

Gimenes, kuras velta daudz laika, gērbjoties, lai izrādītos, var salīdzināt ar vīģes koku, kuru Kristus redzēja iztālēm. Šis vīģes koks dīzējās ar saviem ziedošajiem zariem, bet, kad Kristus nāca, lai aplūkotu augļus, Viņš izmeklējās no visaugstākajiem līdz pat zemākajiem zariem, neatrazdams neviena augļa, tikai lapas vien. Tas ir auglis, pēc kura Viņš ir izsalcis, kas Viņam ir jāatrod.¹⁴

[436] Kas neapmierina Dieva meitas? Šajā ciešanu un vajadzību pilnajā pasaulē ir pietiekami svarīgu darbu, lai neizšķiestu dārgo laiku rotājoties un izrādīties. Debesu Kēniņa meitas, karaliskās ģimenes locekles, izjutīs atbildības nastu sasniegt augstāku dzīvi, lai varētu būt ciešāk saistītas ar Debesīm un strādāt saskaņā ar pasaules Glābēju. Tie, kas ir iesaistījušies šajā darbā, nebūs apmierināti ar modi un neprātībām, kas saista sieviešu prātus un pieķeršanos šajās pēdējās dienās. Ja viņas joprojām ir Dieva meitas, viņas būs dievišķās dabas līdzdalībnieces. Tāpat kā viņu dievišķais Glābējs, viņas būs dziļi satrauktas, redzot sabiedrības samaitājošo ietekmi. Viņas jutīs līdzī Kristum un, saskaņā ar spējām un izdevībām, tā strādās savā nozarē, lai glābtu bojā ejošās dvēseles, kā Kristus strādāja savā cēlajā jomā cilvēka labklājības dēļ.¹⁵

¹Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 85. lpp.

²Audzinašana, 246. lpp.

³Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 85. lpp.

⁴Liecības draudzei, 6. sēj., 96. lpp.

⁵Dziednieciskā kalpošana, 290. lpp.

⁶Review and Herald, 1891. g. 31. marts

⁷Manuskripts 43, 1900. g.

⁸Liecības draudzei, 4. sēj., 643. lpp.

⁹Dziednieciskā kalpošana, 291. lpp.

¹⁰Review and Herald, 1904. g. 17. novembris

¹¹Pacific Health Journal, 1890. g. janvāris

¹²Manuskripts 45, 1911. g.

¹³Liecības draudzei, 3. sēj., 366. lpp.

¹⁴Manuskripts 67, 1903. g.

¹⁵Liecības draudzei, 3. sēj., 483., 484. lpp.

16. DAĻA. SAGLABĀJOT MORĀLĀS VĒRTĪBAS

68. Samaitātu netikumu izplatība

[439] Netaisnības pārpilnības laikmets. Mēs dzīvojam pēdējo dienu briesmu vidū. Tāpēc, ka netaisnība iet vairumā, mīlestība daudzos izdziest. Vārds "daudz" attiecas uz tiem, kas saucas par Kristus sekotājiem. Valdošās netaisnības ietekmēti, viņi atkrīt no Dieva; tomēr viņiem nav jāpakļaujas šai ietekmei. Šis atkrišanas iemesls ir tas, ka viņi paši nesargājās no netaisnības. Tas, ka, netaisnībai vairojoties, izdziest viņu mīlestība uz Dievu, norāda, ka viņi zināmā mērā piedalās šajā netaisnībā, jo citādi nemainītos viņu mīlestība uz Dievu, kā arī viņu centība un dedzība Dieva druvā.¹

Degradējošu grāmatu un attēlu iespaids. Daudzi jaunieši ir kāri uz grāmatām. Viņi lasa visu, ko vien var dabūt. Uzbudinošie mīlas stāsti un neķitrās ilustrācijas atstāj samaitājošu iespaidu. Daudzi kāri lasa romānus un tādējādi aptraipa savu iztēli. Vagonos bieži pārdod kailu sieviešu fotogrāfijas. Šīs riebīgās bildes atrodamas arī fotosalonos, un tās karājas pie sienas vietās, kur tirgojas ar gravējumiem un kokgriezumiem. Šis ir laikmets, kurā samaitātība ir sastopama ik uz soļa. Acu kāre un samaitātās kaislības tiek pamodinātas gan skatoties, gan lasot. Sirdi sabojā iztēle. Prātam patīk

pārdomāt ainas, kas pamodina zemākās un netīrākās kaislības. Šie netikumīgie attēli, aptraipītā iztēlē aplūkoti, samaitā tikumiskās jūtas un sagatavo piekrāptās, apmātās būtnes ļaut vaļu iekāres pilnajām kaislībām. [440] Tad seko grēki un noziegumi, kas Dieva līdzībā radītās būtnes pazemo līdz lopa līmenim un beidzot tās pazudina.2

Izvirtība – sevišķais grēks. Man rādīja briesmīgu ainu par šīs pasaules stāvokli. Visur pieņemamas netikumība. Šī laikmeta sevišķais grēks ir izvirtība. Nekad agrāk netikumība nav cēlusi uz augšu savu kroplo galvu tik pašapzinīgi kā tagad. Liekas, ka ļaudis ir kā apmāti, un tikumības un patiesas dievbijības cienītāji gandrīz zaudē drosmi, redzot netikumības nekaunīgo pārdrošību, spēku un izplatību.3

Man norādīja uz Rom. 1:18-32 kā uz patieso pasaules stāvokli pirms Kristus otrās atnākšanas.4

Ne grūtības un ciešanas, bet grēks ir tas, kas Dievu atšķir no Viņa ļaudīm un kas dvēseli dara nespējīgu priecāties par Dievu un slavēt To. Grēks ir tas, kas iznīcina dvēseles. Grēks un netikumība valda arī sabatu ievērojošās ģimenēs.5

Sātana uzbrukums jauniešiem. Sātana sevišķais darbs šajās pēdējās dienās ir iegūt savā īpašumā jauniešu prātus, samaitāt viņu domas un pamodināt viņos kaislības; jo viņš zina, ka šādi tos var pavest uz netīriem darbiem un, sabojājot visas cēlās prāta spējas, izlietot, lai īstenotu savus nolūkus.6

Nākotnes sabiedrības rādītājs. Tagadējā jaunatne rāda, kāda būs nākamā sabiedrība; un, ja mēs to aplūkojam, kādas cerības mēs varam likt uz nākotni? Lielākā daļa mīl priekus un bēg no darba. Daudziem trūkst morāla spēka aizliegt pašiem sevi un pildīt savus pienākumus. Viņiem ir maz pašsavaldišanās, un pie katra nieka tie uztraucas un kļūst dusmīgi. Ļoti daudzi visu vecumu [441] un jebkura stāvokļa cilvēki ir bez principiem vai bez sirdsapziņas; ar saviem laiskajiem un izšķērdīgajiem ieradumiem viņi nododas netikumiem un samaitā sabiedrību, līdz mūsu zeme ir kļuvusi otra Sodoma. Ja kārības un tieksmes pārvaldītu prāts un reliģija, tad mūsdienu pasaules stāvoklis būtu citādāks. Dieva nolūks nekad nav bijis, lai lietu stāvoklis būtu tik nožēlojams kā pašlaik. To visu padara rupja dabas likumu pārkāpšana.7

Masturbācijas problēmas. Daži, kas daudz runā par savu ticību, nesaprot, ka nepareiza apiešanās ar sevi ir grēks, un neaptver tādas rīcības drošās sekas. Sen iesakņojušies ieradumi notrulinājuši viņu izpratni. Viņi neizprot šī pazemojošā grēka ārkārtīgo grēcīgumu.8

Abu dzimumu jaunieši un bērni tikumiski apgānās un turpina nodoties šai dvēseli un miesu postošajai netikumībai. Daudzi, kas saucas kristieši, ar šādu rīcību ir sevi tā notrulinājuši, ka nav iespējams atmodināt viņu tikumiskās izjūtas, lai tie saprastu, ka tas ir grēks un ka, turpinot piekopt šo netikumu, miesa un gars noteikti aizies bojā. Cilvēks, kas ir cēlākā būtne virs zemes, kas veidota Dieva līdzībā, pats sevi pārvērš par lopu! Viņš pats sevi notrulina un samaitā. Katrs kristietis mācīsies savaldīt savas kaislības un vadīties no pamatlikumiem. Ja viņš to nedara, tad viņš nav cienīgs saukties par kristieti.9

Tikumiskā apgānīšanās vairāk nekā jebkurš cits grēks ir izraisījusi cilvēces degradēšanos. To piekopj satraucoši lielā mērā, un tā ir par iemeslu gandrīz visām iespējamajām slimībām. Pat pavisam mazi bērni, piedzimuši ar viegli uzbudināmiem dzimumorgāniem, atrod acumirkļīgus apmierinājumus, aiztiekot tos, palielinot uzbudinājumu [442] un pamudinot sevi atkārtot šo rīcību, līdz izveidojas ieradums, kas aug līdz ar viņu pašu.10

Miesaskāres tieksmes saņem mantojumā. Vecāki parasti pat nenojauš, ka viņu bērniem ir kaut kāda sajēga par šo netikumu. Ļoti daudzos gadījumos patiesie vainīgie ir paši vecāki. Viņi nepareizi izlietojuši laulības dzīves priekšrocības un, apmierinot savas iegribas, ir stiprinājuši savas dzīvnieciskās kaislības. Tām nostiprinoties, tikumiskās un intelektuālās spējas kļūst arvien vājākas. Juteklība ir guvusi virsroku pār garīgumu. Bērni dzimst ar stipri izteiktām dzīvnieciskām tieksmēm, nesot vecāku dotā rakstura zīmogu. (..) Šādiem vecākiem dzimušie bērni gandrīz bez izņēmuma nodosies šīs slepenās netikumības riebīgajiem ieradumiem. (..) Vecāku grēki tiks piemeklēti viņu bērnos, jo vecāki tiem ir uzspieduši savu kaislīgo tieksmju zīmogu.11

Valdzinošā verdzība. Es jūtos dziļi sāpināta, kad redzu dzīvniecisko kaislību vareno iespaidu pār vīriem un sievietēm, kuru prāta attīstības spējas pārsniedz vispārējo līmeni. Viņi spētu darīt labu darbu, atstāt spēcīgu iespaidu, ja zemiskās kaislības tos nebūtu padarījušas par vergiem. Mana uzticība cilvēkiem ir briesmīgi iedragāta.

Es redzēju, ka cilvēki ar šķietami labu uzvedību, kas neatļaujas neattaisnojamu vaļību attiecībās ar pretējo dzimumu, ir vainīgi slepenā netikumībā, ko tie ir piekopusi gandrīz katru savas dzīves dienu. No sava briesmīgā grēka tie nav atturējušies pat vissvinīgāko sapulču sēriju laikā. Viņi ir klausījušies vissvinīgākās un iespaidīgākās svētrunas par Dieva tiesu, kas tos jau it kā nostādīja Dieva tribunāla priekšā, liekot bailēs nodrebēt; [443] tomēr nepagāja ne stunda, kad tie atkal ļāvās savam iemīļotajam, valdzinošajam grēkam, apgānīdami savu miesu. Viņi tik lielā mērā vergoja šim briesmīgajam noziegumam, ka, pēc visa spriežot, bija pilnīgi bezspēcīgi valdīt pār savām kaislībām. Dažu šo cilvēku labā mēs dedzīgi pūlējāmies, centāmies viņus pārlicināt, raudājām par viņiem un lūdzām; tomēr mēs zinājām, ka tieši tad, kad mēs viņu labā dedzīgi pūlējāmies un bēdājāmies, tos no jauna pārvarēja grēcīgā ieraduma spēks, un šis netikums atkal tika piekopts.¹²

Netikuma izplatītāji ir tā upuri. Tie, kas pilnīgi atdevušies šim dvēseli un miesu postošajam netikumam, bieži vien neliekas mierā, kamēr sava slepenā grēka nastu nav darījuši zināmu arī citiem, ar kuriem viņi saietas. Tūlīt pamostas ziņkāre, un netikums izplatās no jaunieša pie jaunieša, no bērna pie bērna, līdz vairs nav gandrīz neviena, kas nepazītu šo pazemojošo grēku.¹³

Viens samaitāts prāts īsā laikā var izsēt tik daudz jaunas sēklas, cik daudzi nespēj izravēt visā dzīves laikā.¹⁴

1Liecības draudzei, 2. sēj., 346. lpp.

2Turpat, 410. lpp.

3Turpat, 346. lpp.

4Aicinājums mātēm, 27. lpp.

5Liecības draudzei, 2. sēj., 390., 391. lpp.

6Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 136. lpp.

7Turpat, 45. lpp.

8Liecības draudzei, 2. sēj., 347. lpp.

9Turpat

10Turpat, 391. lpp.

11Turpat

12Turpat, 468., 469. lpp.

13Turpat, 392. lpp.

14Turpat, 403. lpp.

69. Kaitīgas rīcības sekas

[444] Tiek izsmelta dzīvības enerģija. Piekopjot slepenus ieradumus, noteikti samazinās organisma dzīvības spēki. Jebkuru organisma dzīvībai nevajadzīgu darbību pavada atbilstoša depresija. Jauniešu smadzenes, dzīvības centrs, jau agri tiek tik smagi noslogots, ka tās cieš trūkumu un lielu spēku izsīkumu, kas pakļauj orga-nismu dažādām slimībām.¹

Ielikts pamats dažādām slimībām vēlākajā dzīvē. Ja šo netikumu piekopj no piecpadsmit gadiem un vēlāk, tad daba protestē pret jaunprātīgo rīcību, no kuras pastāvīgi cieš organisms. Tā liek cilvēkam samaksāt sodu par dabas likumu pārkāpšanu ar lielām sāpēm un dažādām slimībām, tādām kā aknu un plaušu iekaisumiem, neiralģiju, reimatismu, muguras slimībām, slimām nierēm un ļaundabīgiem audzējiem, sevišķi vecumā no trīsdesmit līdz četrdesmit pieciem gadiem. Daži dabas smalkie mehānismi padodas, atstājot pārējiem orgāniem smagāku uzdevumu un izjaucot dabas smalko kārtību. Bieži vien organisms pēkšņi sabrūk un seko nāve.²

Neapdomīgi pārkāpj sesto bausli. Ātri atņemt kādam dzīvību Debesu skatījumā nav lielāks grēks kā iznīcināt to pakāpeniski, bet pārlicinoši. Personas, kas, nepareizi rīkojoties, pakļauj sevi drošai iznīcībai, cietīs sodu jau šai dzīvē. Un, ja tās dziļi nenožēlos, tad, tāpat kā tas, kurš iznīcina kāda dzīvību acumirkļi, netiks uzņemtas Debesīs. [445] Dieva griba nostiprina saistības starp cēloņiem un to sekām.³

Sirdsskaidrie arī cieš slimības. Mēs nesakām, ka visi vājie jaunieši ir vainīgi sliktos ieradumos. Ir arī tādi, kuru domas ir tīras un kas ir apzinīgi, bet cieš dažādu iemeslu dēļ, pār kuriem viņiem nav noteikšanas.⁴

Prāta spēki vājināti. Lētticīgi un lutinoši vecāki jūt līdzī saviem bērniem, jo viņi uzskata, ka tiem ir pārāk daudz jāmacās un ka viņu uzcītība mācībās sagrauj viņu veselību. Patiesi, nav ieteicams apkraut bērnu prātus ar pārāk daudz un pārāk grūtiem uzdevumiem. Bet, vecāki, vai jūs neesat ieskatījušies šajā jautājumā dziļāk nekā tikai pieņēmuši bērnu izteikto viedokli? Vai jūs pārāk ātri neesat parādījuši ticību šķietamajam viņu neveseluma iemeslam? Vecākiem un aizbildņiem ir

jāielūkojas šajā jautājumā dziļāk.5

Dažu bērnu prāti ir tik ļoti novājināti, ka viņiem ir tikai puse vai viena trešdaļa no prāta apgaismības, kas tiem varētu būt, ja tie būtu tikumīgi un šķīsti. Viņi to ir pazaudējuši, apgānot sevi.6

Iznīcināti cēli nodomi un garīgā dzīve. Slepens netikums iznīcina cēlus nodomus, visnopietnākās pūles un gribasspēku izveidot labu, reliģisku raksturu. Visiem, kam ir kāda patiesa izpratne par to, kas ir kristietība, kā Viņa mācekļiem ir pienākums pilnīgi pakļaut visas savas kaislības, fiziskos spēkus un prāta spējas Viņa gribai. Tie, kurus pārvalda kaislības, nevar būt Kristus sekotāji. [446] Viņi ir pārāk nodevušies kalpot savam kungam, visa ļaunā autoram, lai atstātu savus samaitātos ieradumus un izvēlētos kalpot Kristum.7

Reliģija var būt formāla, bet tā ir bezjēdzīga. Daži, kas saucas Kristus sekotāji, zina, ka viņi grēko pret Dievu un sagrauj savu veselību, tomēr viņi ir vergi paši savām samaitātajām kaislībām. Viņi izjūt sirdsapziņas pārmetumus un arvien mazāk un mazāk vēlas tuvoties Dievam klusā lūgšanā. Viņi var uzturēt reliģijas formu bez Dieva žēlastības sirdī. Tie nav ziedojuši sevi kalpošanai Dievam, neuzticas Viņam, nedzīvo Viņa slavai, neatrod patikas pie Viņa likumiem un nepriecājas Viņā.8

Sevis pārvaldīšanas spēks liekas izzudis. Daži ir labprātīgi atzīt grēcīgo ieradumu ļaunumu, tomēr sevi viņi grib attaisnot, sakot, ka nespēj pārvarēt savas kaislības. Briesmīgi, ja tam, kas saucas par kristietī, ir jāizdara šāda atzišanās. "Lai atturas no netaisnības ikviens, kas daudzina tā Kunga Vārdu." 2.Tim. 2:19 Bet kāpēc ir šāds vājums? Tāpēc, ka dzīvnieciskās tieksmes, tās vingrinot, ir nostiprinājušās un ieguvušas virsroku pār būtnes augstākajiem spēkiem. Vīriem un sievietēm trūkst pamatlikumu. Garīgi viņi pamazām mirst, jo tik ilgi ir izdabājuši savām miesīgajām tieksmēm, ka to pašsavaldīšanās spēks, šķiet, ir pilnīgi zudis. Grožus savās rokās ir pārņēmušas zemākās kaislības, un tas, kam vajadzēja būt pārvaldošajam spēkam, ir kļuvis par kalpu samaitātām tieksmēm un kaislībām. Dvēsele tiek turēta vispazemojošākajā verdzībā. Juteklība noslāpējusi ilgas pēc svētuma un iznīcinājusi garīgo labklājību.9

Saziņa ar Debesīm ir pārtrūkusi. Svinīgās vēstis no Debesīm nevar pietiekamā mērā ietekmēt sirdi, [447] kas nav stipri nostājusies pret šo pazemojošo netikumu. Jūtīgie smadzeņu nervi pazaudējuši veselīgo tonusu, padodoties slimīgajam uzbudinājumam, kas spiež apmierināt nedabīgas tieksmes pēc jutekliskām baudām. Smadzeņu nervi, kas saistīti ar visu organismu, ir vienīgais starpnieks, ar kura palīdzību Debesis var sazināties ar cilvēku un ietekmēt viņa visapslēptākās dzīvības norises. Viss, kas traucē impulsu izplatīšanos nervu sistēmā, samazina dzīvības spēkus un tādējādi notrulina prāta uztveres spējas. Ņemot vērā šos faktus, cik svarīgi, lai sludinātāji un ļaudis, kas atzīst dievbijības vajadzību, neļautos aptraipīties ar šo dvēseli pazemojošo ieradumu!10

Daži ir nožēlas pilni, bet zaudē pašcieņu. Šie pazemojošie ieradumi uz visiem cilvēkiem neatstāj vienādu iespaidu. Ja bērni, kuru tikumiskie spēki ir spēcīgi attīstīti, satiekoties ar citiem bērniem, kas nepareizi izturas pret savu miesu, arī tiek iepazīstināti ar šo netikumu, tad bieži vien pirmie kļūst grūtsirdīgi, satraukti un greiz-sirdīgi. Tomēr viņi var nezaudēt cieņu pret reliģiskām sapulcēm un var būt, ka viņos neredzēsīm neuzticību reliģiskām lietām. Reizēm viņus moka stipra nožēla, savās acīs tie jūtas pazemoti un zaudē pašcieņu.11

Prātu var stiprināt pret kārdināšanām. Sadursmē ar ieradumiem, kas jau ir iesakņojušies, morālais spēks ir ārkārtīgi vājš. Iztēli pārvalda neskaidras domas, un kārdināšana ir gandrīz neatvairāma. Ja prāts būtu pieradis pārdomāt paceļošus jautājumus un iztēle vingrināta saskatīt šķīstas un svētas lietas, tad dvēsele būtu nocietināta pret kārdināšanām. [448] Sirds kavētos pie debešķīgā, skaidrā, svētā, un to nevarētu savaldzināt zemiskais, samaitātais un nekrietnais.12

Kļūstiet gudri šajos jautājumos. Nodrošināt zemākām kaislībām daudziem liek aizvērt acis pret gaismu, jo viņi baidās ieraudzīt grēkus, kurus tie nav labprātīgi atstāt. Visi var redzēt, ja vien vēlas. Ja cilvēks labāk izvēlas tumsu, nevis gaismu, tad tāpēc viņa noziegums nav mazāks. Kāpēc vīri un sievietes nelasa un nekļūst gudri šajos jautājumos, kas tik stipri ietekmē viņu fiziskos, intelektuālos un morālos spēkus? Dievs jums ir devis mājokli, par kuru jārūpējas un kas jāuztur vislabākajā stāvoklī, lai kalpotu Viņam un Viņu pagodinātu. Jūsu miesa nepieder jums pašiem. "Jeb vai jūs nezināt, ka jūsu miesa ir Svētā Gara mājoklis, kas ir jūsos un ko jūs esat saņēmuši no Dieva, un ka jūs nepiederat sev pašiem? Jo jūs esat dārgi atpirkti. Tad nu pagodiniet Dievu ar savu miesu un garu, kas pieder Dievam!" 1.Kor. 6:19,20; angļu tulk. "Vai jūs nezināt, ka esat Dieva nams un ka Dieva Gars jūsos mājō? Ja kas Dieva namu samaitā, tos Dievs samaitās; jo Dieva nams ir svēts, tas jūs esat." 1.Kor. 3:16,1713

1Aicinājums mātēm, 28. lpp.

2Turpat, 18. lpp.

3Turpat, 26. lpp.

4Turpat, 23. lpp.

5Liecības draudzei, 4. sēj., 96., 97. lpp.

6Turpat, 2. sēj. 361. lpp.

7Aicinājums mātēm, 9., 10. lpp.

8Turpat, 25. lpp.

9Liecības draudzei, 2. sēj., 348. lpp.

10Turpat, 347. lpp.

11Turpat, 392. lpp.

12Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 135. lpp.

13Liecības draudzei, 2. sēj., 352., 353. lpp.

70. Padomi un brīdinājumi

[449] Ir atklāti daudzi gadījumi. Man rādīja daudzus gadījumus, un, redzot šo cilvēku iekšējo dzīvi, mana dvēsele pagura un tai rieba to cilvēcisko būtņu satrunējusī sirds, kas sevi uzskata par dievbijīgiem un runā par pārceļšanos uz Debesīm. Es bieži sev esmu jautājusi: Kam lai es uzticos? Kas ir brīvs no netaisnības?¹

Mani ir pārņēmušas šausmas, jo Kungs man atkārtoti atklāj to ģimeņu stāvokli, kas apliecina ticību mūsu laika patiesībai. Jauniešu, pat bērnu izvirtība ir gandrīz neticama. Vecāki nezina, ka slepenā netikumība izposta un sakropļo Dieva līdzību viņu bērnos. Viņu vidū valda šodmiešiem raksturīgie grēki. Un atbildība gulstas uz vecākiem, jo tie nav savus bērnus mācījuši mīlēt Dievu un Viņam paklausīt. Vecāki nav tos ne savaldījuši, ne čakli mācījuši Kunga ceļu. Tēvs un māte ļāva viņiem nākt un iet, kad vien viņi vēlas, un vēl draudzēties ar bērniem no pasaules. Pasaulīgā ietekme, kas iznīcina vecāku pamācības un viņu autoritāti, galvenokārt atrodama tā saucamajā "labajā sabiedrībā". Ar savu apgērību, ārējo izskatu un izpriecām viņi ap sevi rada Kristum naidīgu vidi.

Mūsu vienīgā drošība – stāvēt kā Dieva īpašiem ļaudīm! Mums ne par sprīdi nevajag padoties šī izvirtušā gadsimta ieražām un modei, bet gan jāpaliek morāli neatkarīgiem, neieļaužoties nekādā kompromisā ar pasaules samaitājošajiem un elkus dievinošajiem ieradumiem.²

Nezinošus ir jāinformē. Nav svarīgi, cik augsta ir personas ticības apliecība. Tie, kas ir labprātīgi [450] apmierināt miesas iekāri, nevar būt kristieši. Kā Kristus kalpiem viņu darbiem, pārdomām un izpriecām vajadzētu būt pavisam citām – cēlām. Daudzi nezina šo ieradumu grēcīgumu un drošās sekas. Tādi ir jāinformē.³

Kāds, kurš prasīja, lai lūdz pēc viņa dziedināšanas. Es kopā ar savu vīru reiz apmeklēju kādu sapulci, kur mūs aicināja parādīt līdzjūtību kādam brālim, kas stipri cieta no plaušu tuberkulozes. Viņš bija bāls un ļoti novājējies. Viņš gribēja, lai Dieva ļaudis par viņu lūdz. Viņš teica, ka viņa ģimene slimo un ka viņš jau ir pazaudējis bērnu. Tas izjusti runāja par savu smago zaudējumu. Viņš sacīja, ka jau labu laiku gaidot brāli un māsu Vaitus. Viņš teica, ka kļūšot vesels, ja tie lūgšot par viņu. Sapulcei noslēdzoties, brāļi pievērsa mūsu uzmanību šim gadījumam. Viņi sacīja, ka draudze šai ģimenei palīdzot, ka šī vīra sieva esot slima un bērns nomiris. Brāļi bija sapulcējušies viņa mājās un kopīgi lūguši par šo nelaimīgo ģimeni. Mēs bijām ļoti noguruši, jo uz mums gūlās darba smagums sapulcē, un vēlējāmies, lai mūs no šī uzdevuma atbrīvo. Es biju apņēmusies nepiedalīties lūgšanās ne par vienu, ja Kunga Gars man nedos īpašus norādījumus. (..)

Vakarā mēs zemojāmies lūgšanā, un viņa gadījumu nesām Kunga priekšā. Mēs lūdzām, lai uzzinātu Dieva prātu par viņu. Viss, ko mēs vēlējāmies, – lai tiktu pagodināts Dievs. Vai Kungs vēlējās, lai mēs lūdzam par šo bēdu piemeklēto vīru? So nastu mēs atstājām Kungam un devāmies pie miera. Sapnī man skaidri parādīja šī vīra gadījumu. Es redzēju viņa dzīves gaitu jau no bērnības, un Kungs atklāja arī to – ja mēs par šo cilvēku lūgtu, tad Viņš mūs [451] neklausītu, jo tā sirdī mājāja netaisnība. Nākamajā rītā šis cilvēks atnāca pie mums, lai mēs par viņu lūgtu. Mēs aicinājām viņu savrup un teicām, ka mums ir žēl, bet esam spiesti viņa lūgumu atraidīt. Es viņam atstāstīju savu sapni, kuru tas atzina par pareizu. Viņš jau no zēna gadiem bija nodevies iznīcinošajam ieradumam un bija to turpinājis arī laulības dzīves laikā, tomēr teica, ka mēģināšot to pārtraukt. (..)

Šim vīram vajadzēja uzvarēt sevī iesakņojušos ieradumu. Viņš bija vidējos gados. Viņa tikumības pamatlikumi bija tik vāji, ka, saduroties ar vēlēšanos padoties ilgi piekoptajiem ieradumiem, tie tika pārspēti. (..)

Te bija cilvēks, kas ikdienā sev darīja pāri un tomēr uzdrīkstējās meklēt Dieva tuvumu un lūgt pēc lielāka spēka, kuru pats zemiski bija izšķīdis un kuru, ja tas viņam tiktu dots, viņš atkal aprītu savās

kārībās. Cik ļoti iecietīgs ir Dievs! Ja Viņš rīkotos ar cilvēku atbilstoši tā samaitātajiem ceļiem, kas tad varētu dzīvot Viņa skata priekšā? Kas notiktu, ja mēs nebūtu bijuši tik piesardzīgi un būtu nesuši šī vīra lietu Dieva priekšā, kamēr viņš nodevās netaisnībai; vai Kungs būtu klausījies? Vai Viņš būtu atbildējis? "Jo Tu neesi tāds Dievs, kam bezdievība patīk; kas ir ļauns, tas pie Tevis nepaliek. Trakotāji nepastāvēs priekš Tavām acīm;" "Ja es netaisnību atrastu savā sirdī, tad Kungs mani nebūtu klausījis." Ps. 5:4,5 (..)

Šis nav vienīgais gadījums. Pat laulības attiecības nespēja šo cilvēku pasargāt no jaunības samaitātajiem ieradumiem. Es vēlētos, kaut būtu spiesta atzīt, ka šādi gadījumi kā tikko atstātais ir retums; bet es zinu, ka tādu ir daudz.4

Pašnāvnieks. N. kungs apliecināja, ka ir ziedojies Kristus sekotājs

[452] Viņa gadījumu Dievs man parādīja atklāsmē. Es redzēju, ka viņš ir piekrāpis pats sevi. Viņš nebija kopā ar Dievu. Viņš piekopa masturbāciju, kamēr bija kļuvis par cilvēces vraku. Man rādīja, ka šis netikums Dieva acīs ir pretīgs. (..)

Viņš tik ilgi bija piekojis šo ieradumu, ka, šķiet, bija zaudējis paškontroli. Viņš pēc dabas bija gudrs cilvēks ar īpašām spējām. Bet cik ļoti visi viņa miesas un prāta spēki bija nodoti sātana pakļautībā un izlietoti uz viņa altāra!

Šis vīrs bija aizgājis tik tālu, ka, šķiet, viņš bija atstājis Dievu. Viņš varētu aiziet uz mežu un pavadīt dienas un naktis lūdzot un gavējot, lai varētu uzvarēt savu lielo grēku, un tad atgriezties pie saviem vecajiem ieradumiem. Dievs neuzklausīja viņa lūgšanas. Viņš lūdz, lai Dievs viņa labā paveic to, ko viņš var izdarīt pats. Viņš laiku pa laikam ir zvērējis Dievam, bet tik bieži šo zvērestu laužis un padevies savai samaitātajai iekārei, līdz Dievs ir atstājis viņu strādāt pašam savās drupās. Viņš drīz nomira, izdarīdams pašnāvību. Debesu skaidrību nekad nesabojās viņa sabiedrība.5

Aicinājums meitai, kas nododas savām kārībām. (Izvilcumi no vēstules meitenei, kura piekopa slepenu grēku.) Tavas domas ir netīras. Tu visumā pārāk ilgi esi bijusi brīva no pūlēm un rūpēm. Mājas pienākumi tev būtu snieguši vislielākās iespējamās svētības. Nogurums tev nenodarītu pat desmito daļu no tā jaunuma, kam cēlonis ir tavas baudkāras domas un uzvedība. Tu esi pieņēmusi nepareizus uzskatus par meiteņu un zēnu draudzību, un tev ļoti patīk atrasties [453] zēnu sabiedrībā. Tu sirdī un domās neesi skaidra. Tev kaitējusi mīlas stāstu un romānu lasīšana, līdz tevi savaldzinājušas netīras domas. Tava iztēle ir samaitājusies, un tagad tev liekas, ka tev vairs nav spēka valdīt pār savām domām. Sātans ved tevi kā savu gūstekni, kur vien viņam iepatīkas. (..)

Tava izturēšanās nav bijusi šķīsta, kautrīga un meitenei piemērota. Dieva bijība nav bijusi tavu acu priekšā. Lai piepildītu savus plānus, tu tik bieži esi liekuļojusi un tā sabojājusi savu sirdsapziņu. Mana mīļā meitene, ja tu nepastāvēsi tieši tur, kur pašlaik atrodies, tad tevi noteikti gaida bojāeja. Pārtrauc sapņot dienā un celt savas gaisa pilis! Neļauj savām domām plūst pa neprāta un samaitātības kanāliem!

Tev nav droši biedroties ar zēniem. Tavās krūtīs ir paslēpušās bangojošas kārdināšanu straumes, cenšoties iznīcināt pamatlikumus, sievišķīgo tikumību un patieso pieklājību. Ja tu turpināsi savu ietiepīgo, stūrgalvīgo ceļu, kāds gan tad būs tavš liktenis? (..)

Tev draud briesmas, jo tu pašreiz esi sagatavojusies upurēt mūžības intereses uz kaislību altāra. Kaislības ieguvušas pārliecinošu kontroli pār visu tavu būtni. Un kādas ir šīs kaislības? – Zemiskas un postošas. Pakļaujoties tām, tu sarūgtināsi savu vecāku dzīvi, apbēdināsi un apkaunosi savas māsas, upurēsi savu godu un zaudētu Debesis un godības pilno nemirstības dzīvi. Vai tu to vēlies? (..)

Tu esi nekautrīga. Tev patīk zēni, un tev patīk par viņiem runāt. "No sirds pilnības mute runā." Mat. 12:34 Ieradumi ir kļuvuši tik spēcīgi, ka valda pār tevi; tu esi iemācījusies krāpt, lai piepildītu savus nodomus [454] un savaš iegribas. Es tavu gadījumu neuzskatu par bezcerīgu; ja es tā domātu, tad mana spalva nerakstītu šīs rindas. Dieva spēkā tu vari izpirkt pagātni. (..)

Turies tālu no zēniem. Viņu sabiedrībā tu tiec nopietni un spēcīgi kārdināta. Precību jautājumu izmet no savas meitenes galvas. Tu nekādā ziņā neesi derīga laulībām. Tev vajadzīgi pieredzes gadi, pirms tu spēsi izprast laulības dzīves pienākumus un varēsi uzņemties šīs dzīves nastas. Stingri sargā savas domas, savaldi kaislības un jūtas. Nepazemo domas, kalpojot kaislībām. Dari tās skaidras, velti tās Dievam!

Tu vari kļūt saprātīga, kautrīga un tikumīga meitene, bet tikai ar nopietnām pūlēm. Tev jābūt modrai,

tev jālūdz, tev jāpārdomā savi motīvi un rīcība. Stingri analizē savas jūtas un rīcību! Vai tu vēlētos sava tēva klātbūtnē darīt kādu netīru darbu? Tiešām, nē. Tomēr tu to dari Debesu Tēva klātbūtnē, kas ir tik ļoti augsts, tik svēts, tik šķīsts. Tiešām, tu samaitā pati savu miesu Kristus un skaidro, bezgrēcīgo eņģeļu klātbūtnē; un tu turpini to darīt, neņemot vērā sirdsapziņu, neskatoties uz tev dotā gaismu un brīdinājumiem. Atceries, par visiem taviem darbiem tiek rakstīts pārskats. Tev vēlreiz būs jāstopas ar visapslēptākajām tavas dzīves lietām. (..)

Vēlreiz es brīdinu tevi kā tādu, kam ar šīm rindām būs jāsa-stopas šajā dienā, kad tiks izšķirts ikviena cilvēka liktenis. Atdodies nekavējoties Kristum; vienīgi Viņš savas žēlastības spēkā var izglābt tevi no bojāejas. Vienīgi Viņš var atdot pilnīgu veselību taviem garīgajiem un morālajiem spēkiem. Tava sirds var iesilt mīlestībā uz Dievu; tavs prāts – kļūt skaidrs un nobriedis, tava sirdsapziņa – [455] skaidra, vērīga un šķīsta; tava griba – godīga un svētota, pakļauta Dieva Gara vadībai. Tu no sevis vari izveidot, ko pati vēlies. Ja tu tagad atgriezies pilnīgi pretējā virzienā, pārtrauksi darīt ļaunu un mācīsies darīt labu, tad būsi patiešām laimīga. Tev būs panākumi dzīves ciņās, un tu kļūsi derīga godam un slavai dzīvē, kas būs labāka par šo. "Izvēlieties šodien, kam jūs gribat kalpot."⁶

Sātans strādā, kamēr vecāki guļ. Šis ir ātrs laikmets. Mazi zēni un meitenes sāk veltīt cits citam uzmanību, kad tiem vēl vajadzētu atrasties bērnu istabā un mācīties pieklājīgas uzvedības likumus. Ko panāk ar šādu draudzēšanos? Vai jaunieši, kas tā pulcējas kopā, kļūst tīrāki un skaidrāki? Tiešām, nē! Tur veidojas pirmās iekārojošās tieksmes; pēc šādām sanāksmēm velns satracina jauniešus, un tie atdodas savām netikumīgajām tieksmēm.

Vecāki guļ un nezina, ka sātans ir pacēlis savu pretīgo karogu tieši viņu ģimenē. Es biju spiesta jautāt, kas notiks ar jauniešiem šajā samaitātajā laikmetā? Es atkārtoju: vecāki guļ. Bērņus ir savaldzinājusi juteklīga sentimentalitāte, un patiesībai nav spēka izlabot nepareizo. Ko darīt, lai apturētu šo ļaunuma straumi? Vecāki var darīt daudz, ja vien viņi grib.

Ja jaunai meitenei, kas tikko pārsniegusi desmit gadu vecumu, intīmi uzmācas kāds zēns viņas vecumā vai vecāks, tad meiteni vajadzētu pamācīt tik ļoti apvainoties par to, lai nekas tamlīdzīgs nekad vairs neatkārtotos. Ja meitenes sabiedrību bieži meklē zēni vai jauni cilvēki, tad tur kaut kas nav pareizi. Sai jaunajai meitenei ir vajadzīga māte, kas tai parāda viņas vietu, ierobežo to un māca, kas pieklājas meitenei viņas vecumā.

[456] Samaitājošā mācība, ka, raugoties no veselības viedokļa, pretējiem dzimumiem savstarpēji jāsatiekas, gūst virsroku un ir padarījusi savu ļauno darbu. Ja vecāki un audzinātāji parādītu desmito daļu no tās uzmanības un modrības, kāda piemīt sātānam, tad šī pretējo dzimumu biedrošanās būtu mazāk kaitīga. Tiešām, cenšoties savaldzināt jauniešu prātus, sātans gūst vislielākos panākumus; un, apvienojot zēnus un meitenes, ļaunums vairojas divdesmitkārt.⁷

Šī aina nav pārspīlēta. Nepiekrāpiet sevi ar domām, ka šī lieta jums ir attēlota pārspīlētā gaismā. Es šo ainu neesmu tēlojusi sabiezinātās krāsās. Es esmu teikusi patiesību, kas izturēs Dieva tiesas pārbaudi. Pamostieties! Pamostieties! Es jūs lūdzu, pirms nav par vēlu izlabot kļūdas, lai jūs un jūsu bērni nepazustu vispārējā bojāejā. Ķerieties pie šī svinīgā darba un ņemiet sev palīgā ikkatru gaismas staru, kas ir apspīdējuši jūsu taku un kurus jūs neesat vērtējuši un sargājuši! Izlietojiet tos kopā ar tagad mirdzošo gaismu, lai pārbaudītu savu dzīvi un raksturu tā, it kā jūs atrastos Dieva soģa krēsla priekšā.⁸

Kamēr vecāki nepamostas, viņu bērniem nav cerības.⁹

¹Liecības draudzei, 2. sēj., 349. lpp.

²Turpat, 5. sēj. 78. lpp.

³Aicinājums mātēm, 25. lpp.

⁴Liecības draudzei, 2. sēj., 349. – 351. lpp.

⁵Aicinājums mātēm, 24. – 28. lpp.

⁶Liecības draudzei, 2. sēj., 559. – 565. lpp.

⁷Turpat, 482., 483. lpp.

⁸Turpat, 401. lpp.

⁹Turpat, 406. lpp.

71. Vecāku modrība un palīdzība

[457] Vecākiem jā māca bērniem pašsavaldīšanās no zīdaiņa vecuma. Cik svarīgi, ka mēs mācām savus bērnus savaldīt sevi jau zīdaiņa vecumā un mācām viņiem pakļaut savu gribu mūsējai! Ja viņi tomēr slikto jau "veiksmīgi" apguvuši, nezinot visas ļaunās sekas, bērnus var pārveidot, apelējot pie

viņu veselā saprāta un pār-liecinot, ka šādi ieradumi sagrauj organismu un slikti ietekmē prātu. Mums vajadzētu bērniem parādīt, ka samaitātas personas, lai kādus iedrošinājumus tās izteiktu, kļiedējot pamodinātās bailes un mudinot joprojām padoties postošajam ieradumam, ir mūsu ienaidnieki un sātana aģenti.1

Saglabājiet bērnus šķīstus, nostiprinot viņu prātus. Tas ir noziegums, ja māte atļaujas palikt neziņā par savu bērnu ieradumiem. Ja viņi ir šķīsti, saglabājiet tos tādus. Stipriniet viņu jaunus prātus un sagatavojiet tos sajūst riebumu pret veselību un dvēseli iznīcinošo netikumu.2

Sātans pārvalda jauniešu prātus, un mums ir jāstrādā apņēmīgi un uzticīgi, lai viņus izglābtu. Šo netikumu piekopj vēl pavisam mazi bērni, kamēr viņu cēlās miesas un dvēseles spējas ir degradējušās. Daudzus varētu izglābt, rūpīgi pamācot, kādu iespaidu netikums atstāj uz veselību. Viņi nezina, ka sagādā sev lielas ciešanas. (..)

Mātes, jūs nevarat būt pārāk uzmanīgas, pasargājot savus bērnus [458] no zemisku ieradumu apguves. Vieglāk ir ļaunumu iemācīties, nekā to pēc tam izskaust.3

Stingra modrība un sīka iztaujāšana. Ja jūsu bērni piekopj šo netikumu, viņi var atrasties briesmās ķerties pie meliem, lai jūs piekrāptu. Bet, mātes, jūs nedrīkstat tik vienkārši nomierināties un pārtraukt savus pētījumus. Jums nevajadzētu atstāt šo jautājumu mierā, kamēr neesat pilnīgi pārliecinātas. Briesmās atrodas jūsu mīļoto veselība un dvēseles, un tas padara šo jautājumu ārkārtīgi svarīgu. Stingra modrība un sīka iztaujāšana, par spīti mēģinājumiem izvairīties un noklusēt, vispārīgos vilcienos atklās patieso lietu stāvokli. Tad mātei vajadzētu uzticīgi atklāt šo jautājumu pareizajā gaismā, parādot tā graužošo ievirzi. Mēģiniet viņus pārliecināt, ka, nododoties šim grēkam, tiks iznīcināta viņu pašcieņa un rakstura cēlums, sagrūs veselība un morāle; un tā netīrais traips izdzēsīs dvēselē patieso mīlestību uz Dievu un svētuma skaistumu. Mātei nevajadzētu atstāt šo jautājumu, kamēr viņai nav pietiekami daudz pierādījumu, ka bērns ir pārtraucis piekopt netikumu.4

Izvairieties no steigas un nopelumiem pašā sākumā. Jūs varat jautāt, kā mēs varam izglābties no ļaunumiem, kas jau pastāv? Kā mums vajadzētu sākt? Ja jums trūkst gudrības, ejiet pie Dieva. Viņš ir apsolijs dot devīgi. Lūdziet daudz un dedzīgi pēc dievišķās palīdzības. Visiem gadījumiem nederēs vieni noteikumi. Tagad ir vajadzīgs svēto spriedums. Nesteidzieties un nesatrauciet bērnus. Netuvojieties viņiem ar nopelumu. Šāda pieeja tikai izraisīs viņos sacelšanos. Jums vajadzētu dziļi izprast, kāda nepareiza rīcība no jūsu puses ir atvērusi sātanam durvis, lai ievestu jūsu bērnus savos kārdinājumos. Ja jūs neesat viņiem paskaidrojuši, [459] kur noved veselības likumu pārkāpšana, vaina gulstas uz jums. Jūs esat atstājuši novārtā svarīgu pienākumu, un tā sekas jūs varat redzēt savu bērnu sliktajos ieradumos.5

Pamāciet nošvērti un līdzjūtīgi. Pirms jūs mācāt bērniem pašsavaldīšanos, jums vajadzētu to iemācīties pašiem. Ja jūs esat viegli aizkaitināmi un kļūstat nepacietīgi, kā gan jūs varat bērnu acīs būt saprātīgi, mācot tiem savaldīt savas tieksmes? Ar pašsavaldīšanos, dziļām līdzjūtības jūtām un žēlumu jums vajadzētu tuvoties savam maldīgajam bērnam un uzticīgi atklāt viņam, ka viņš noteikti sagraus savu organismu, ja turpinās iesākto ceļu, – ka, novājinot sevi fiziski un garīgi, arī morāle sagrūs un ka viņš grēko ne tikai pret sevi, bet arī pret Dievu.

Ja iespējams, jums vajadzētu likt viņiem saprast, ka tas ir Dievs, šķīstais un svētais Dievs, pret ko viņi grēko; ka lielais Siržu Izmeklētājs nav apmierināts ar viņu izraudzīto ceļu; ka nekas Viņam nav apslēpts. Ja jūs varat tā ietekmēt savus bērnus, ka viņi nāk pie Dievam pieņemamas nožēlas, pie dievišķām skumjām, kas rada nožēlu uz izglābšanos, darbs būs pilnīgs un pārveides darbs drošs. Viņi neizjutīs skumjas tikai tāpēc vien, ka viņu grēki ir atklāti. Viņi saskatīs savu grēcīgo ieradumu kaitīgo raksturu un atzīs tos Dieva priekšā, neko neapslēpjot, un atstās tos. Viņi izjutīs skumjas par savu nepareizo rīcību, jo ir sadusmojuši Dievu un grēkojuši pret Viņu un aptraipījuši savu miesu Viņa, Radītāja, priekšā, kas prasa, lai viņi pienestu savu miesu Dievam kā dzīvu upuri, [460] svētu un Viņam pieņemamu, kas ir viņu prātīgā kalpošana.6

Uzraugiet, ar ko biedrojas jūsu bērni. Ja mūsu bērnu prāti stingri nesakņojas Bībeles pamatprincipos, tad viņu morāli sabojā grēcīgie paraugi, kurus viņi sastop ik uz soļa.7

Kā uzticīga māte aizsargājiet tos no aptraipīšanās, biedrojoties ar jebkuru jaunu cilvēku. Glabājiet viņus kā dārgus dārgakmeņus, pasargājot no tagadējā laikmeta samaitājošās ietekmes. Ja jums apstākļi neļauj vienmēr tā pārraudzīt viņu sakarus ar jauniem biedriem, kā jūs to vēlētos, tad ļaujiet tiem apmeklēt jūsu bērnus jūsu klātbūtnē. Nekādā gadījumā neatļaujiet šiem biedriem gulēt tai pašā gultā vai pat tajā pašā istabā. Ir daudz vieglāk pasargāt no ļauna nekā pēc tam to novērst. (..)

Vecāki atļauj bērniem apmeklēt citus jaunus draugus, veidot viņiem savu paziņu loku un pat aiziet no vecāku modrajām rūpēm kādu gabalu no mājām, kur viņiem atļauj darīt to, kas tiem patīk. Sātans izmanto visas šādas izdevības un rūpējas par to bērnu prātiem, kurus māte nezinādama atstāj viņa viltīgajām lamatām.⁸

Svarīgs ir uzturs. Jūs nevarēsiet pamodināt savu bērnu morālās jūtas, kamēr rūpīgi neizraudzīsiet viņu uzturu. Galds, ko vecāki parasti klāj savu bērnu priekšā, viņiem ir slazds.⁹

Vecāki, kuri lutina savus bērnus, nemāca viņiem pašizliedzību. Pat barība, kuru viņiem pasniedz, ir tāda, kas kairina kuņģi. Tādā kārtā cēlies uzbudinājums pāriet uz smadzenēm un pamodina kaislības. [461] Nevar par daudz atgādināt, ka tas, ko uzņemam kuņģī, ietekmē ne tikai miesu, bet galu galā arī prātu. Trekni un kairinoši ēdieni uzbudina asinis, satrauc nervu sistēmu un pārāk bieži notrulina cilvēka morālo uztveri, tā ka miesīgās dziņas pieveic sirdsapziņu un saprātu. Tam, kas ir nesātīgs uztura ziņā, ir grūti un bieži gandrīz neiespējami vingrināties pacietībā un sevis aizliegšanā. Tāpēc cik svarīgi bērniem, kuru raksturs vēl nav izveidojies, dot tikai veselīgus un nekairinošus ēdienus! Debesu Tēvs mums savā mīlestībā deva gaismu par veselības reformu, lai mūs pasargātu no ļaunuma, kas seko nesavaldītām kārībām.¹⁰

Ja kādreiz ir bijis laiks, kad uzturam vajadzētu būt visvienkāršākajam, tad tas ir tagad. Bērniem nevajadzētu pasniegt gaļu. Tās iespaids uzbudina un stiprina zemākās kaislības, un tai ir tieksme padarīt nejutīgus morālos spēkus.¹¹

Svarīga ir tīrība. Bieži mazgāties ir ļoti veselīgi, sevišķi vakarā pirms gulētiešanas vai no rīta ceļoties. Tikai nedaudzas minūtes ir vajadzīgas, lai bērnus novannotu un noberztu viņu ķermeņus sārtus. Tas dzen asinis uz ādu, atbrīvojot smadzenes; samazinās tieksme uz neķītriem ieradumiem. Pamāciet mazos, ka Dievam nepatīk redzēt viņu ķermeni netīru un viņu drēbes nekārtīgas un saplēstas. Stāstiet tiem, ka Viņš grib, lai tie būtu tīri gan savā iekšienē, gan ārienē, lai Viņš varētu tajos mājot.¹²

Tīrs, ērts apģērbs. Tīrs un kārtīgs apģērbs ir viens no līdzekļiem, kā uzturēt skaidras un patīkamas domas. Katram apģērba gabalam vajadzētu būt vienkāršam, bez liekiem rotājumiem, lai tos būtu viegli mazgāt un gludināt. Drēbēm, kuras saskaras ar miesu, vajadzētu būt sevišķi tīrām un bez nepatīkamas smakas. Bērna ķermeņiem nedrīkst pieskarties nekas, kam ir kairinošā ietekme, viņu apģērbs tos nekad nedrīkst spiest. Ja šai lietai pievērstu vairāk uzmanības, tad būtu daudz mazāk sliktu ieradumu.¹³

Neatbrīvojiet no kustībām. Bērnu neiesaistīšanos fiziskā darbā galvenokārt aizbildina ar cenšanos tos pasargāt no pārstrādāšanās. Vecāki paši nes nastas, kuras vajadzētu nest viņu bērniem. Pārstrādāšanās ir ļaunums, bet no slinkuma sekām jābaidās vēl vairāk. Kūtrums vada uz nodošanos samaitātiem ieradumiem. Darbs neno-gurdiņa un neizsmel spēkus pat vienai piektdaļai no tiem, kas cieš no postošajiem ieradumiem, nepareizi izlietojot savus dzīvības spēkus. Ja vienkāršs, pareizi noregulēts darbs jūsu bērniem atņem spēku, tad, vecāki, esat droši, ka ir vēl kaut kas cits, neieskaitot darbu, kas novājina viņu organismu un rada pastāvīgu noguruma sajūtu. Dodiet bērniem fizisku darbu, kas vingrinātu viņu nervus un muskuļus. Nogurums, ko rada šāds darbs, mazinās viņu tieksmes nodoties netikumiskiem ieradumiem.¹⁴

Laiskums atver durvis kārdinājumiem. Mātes, dodiet saviem bērniem darbu. (..) Laiskums nav labvēlīgs ne fiziskajai, ne prāta, ne morālajai veselībai. Tas atver durvis un lūdz ienākt sātānu, kurš izmanto izdevību un ieigrūž jauniešus savās lamatās. Laiskums vājina ne tikai morālos spēkus un rada kaislību impulsus, bet sātana eņģeļi iegūst savā īpašumā arī visu prāta citadeli un [463] liek sirdsapziņai padoties zemiskām kaislībām. Mums ir jā māca saviem bērniem pacietīgi strādāt.¹⁵

Dievs neļaus nožēlojošajam iet bojā. Jums ir jāiedrošina savi bērni, ka žēlsirdīgais Dievs pieņem patiesu sirds nožēlu un svētī viņu pūles attīrīt sevi no visas gara un miesas netīrības. Kad sātans redz, ka viņš zaudē kontroli pār jūsu bērnu prātiem, viņš spēcīgi viņus kārdina un cenšas saistīt tos, lai turpinātu piekopt šo valdzinošo netikumu. Bet ar noteiktu mērķi viņiem ir jāpretojas sātana kārdināšanām padoties dzīvnieciskajām kaislībām, jo tas ir grēks pret Dievu. Viņiem nevajadzētu staigāt pa aizliegto zemi, kur sātans pieprasa savu kontroli pār tiem. Ja viņi pazemīgi lūgs Dievu pēc domu šķīstuma un pēc attīrītas un svētotas iztēles, Viņš uzklausīs tos un atbildēs uz lūgšanām. Dievs nav atstājis viņus, lai tie ietu bojā savos grēkos, bet palīdz vājajiem un bezpalīdzīgajiem, ja tie ticībā paļaujas uz Viņu.¹⁶

¹Aicinājums mātēm, 10. lpp.

²Turpat, 13. lpp.

³Turpat, 10., 11. lpp.

4Turpat, 13., 14. lpp.

5Turpat, 20., 21. lpp.

6Turpat, 21., 22. lpp.

7Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 134. lpp.

8Aicinājums mātēm, 13.,14. lpp.

9Liecības draudzei, 2. sēj., 400. lpp.

10Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 134. lpp.

11Liecības draudzei, 2. sēj., 352. lpp.

12Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 141., 142. lpp.

13Turpat, 142. lpp.

14Liecības draudzei, 2. sēj., 348., 349. lpp.

15Aicinājums mātēm, 18., 19. lpp.

16Turpat, 22., 23. lpp.

72. Ciņa par reformu

[464] Ir nepieciešama patiesa nožēla un noteiktas pūles. Tie, kas samaitā savu miesu, nevar baudīt Dieva labvēlību, kamēr nav sirsnīgi nožēlojuši, pašos pamatos pārkārtojuši savu dzīvi un ieguvuši pilnīgu svētumu Kunga bijībā.¹

Ja tie, kas piekopj zemiskus ieradumus, piešķir vērtību veselībai šajā dzīvē un glābšanai nākamajā, tad viņu vienīgā cerība ir – uz visiem laikiem atstāt tos. Ja šie ieradumi ir piekopti diezgan ilgu laika posmu, tad būs vajadzīgas noteiktas pūles, lai pretotos kārdinājumiem un nepadotos samaitātām tieksmēm.²

Domas ir jākontrolē. (Piezīme. Šie ir tālākie izvilkumi no iepriekšējā nodaļā publicētās vēstules jaunietei, kas piekopa slepenu netikumu.) Tev vajadzētu valdīt pār savām domām. Tas nebūs viegls uzdevums; tu to nevarēsi, ja nepieliksi nopietnas un pat ļoti stipras pūles. (..) Ja tu nododies tukšām domām, ļaujot prātam kavēties pie netīriem tematiem, tad zināmā mērā tu Dieva priekšā esi tikpat vainīga, it kā tavas domas būtu jau piepildītas darbos, jo to aizkavē vienīgi izdevības trūkums. Dienām un naktīm celt gaisa celtnes un sapņot ir sliktas un ārkārtīgi bīstams ieradums. Tam nostiprinoties, gandrīz vairs nav iespējams to salauzt un domas vērst uz tīrām, augstām un svētām lietām. Tev jāklūst par modru sargu savām acīm, ausīm un visam savam prātam, lai valdītu savu iztēli un neatļautu tumšām, samaitātām domām aptraipīt dvēseli. Vienīgi žēlastības spēks var veikt šo vajadzīgo darbu.³

[465] Pakļauj kaislības un tieksmes saprātam! Dievs no tevis prasa ne tikai savaldīt domas, bet arī kontrolēt tieksmes, kaislības un jūtas. No tā ir atkarīga tava pestīšana. Kaislības, tieksmes un jūtas ir vareni spēki. Nepareizi lietotas vai darbojoties nepareizu motīvu ietekmē vai nepareizā virzienā, tās ir varens iznīcinošs spēks, kas tevi padarīs nekam nederīgu un atstās bez Dieva un bez cerības.

Iztēle ir stingri un neatlaidīgi jāuzrauga, lai kaislības, tieksmes un jūtas pakļautos saprātam, sirdsapziņai un gribasspēkam. (..)

Ja tu nesavaldīsi savas domas, vārdus un savu tieksmi lasīt, tava iztēle kļūs bezcerīgi slima. Uzmanīgi un ar lūgšanām lasi Bībeli un ļauj sevi vadīt tās pamācībām. Tā ir tava vienīgā drošība.⁴

Aizver maņu orgānus pret ļauno. Tiem, kas vēlas iegūt gudrību, kas nāk no Dieva, ir jāklūst muļķiem šī laikmeta grēka atziņā, lai viņi būtu gudri. Viņiem vajadzētu aizvērt savas acis, lai neredzētu un neiemācītos neko ļaunu. Viņiem vajadzētu aizvērt savas ausis, lai nedzirdētu to, kas ir ļauns, un neapgūtu to atziņu, kas aptraipa domu un rīcības skaidrību, un sargāt savu mēli, lai viņu mutē neatrastu melus un viltus.⁵

Izvairies lasīt un skatīties uz lietām, kas ierosina netīras domas. Attīsti morālos un intelektuālos spēkus.⁶

Izvairies no pasivitātes, kas saistīta ar pārmērīgām studijām. Pārmērīgas studijas, palielinot asins pieplūdumu smadzenēm, rada slimīgu uzbudināmību, kas tiecas mazināt pašsavaldīšanās spēku un pārāk bieži pamudina būt aizvainotam un untumainam. [466] Tā tiek atvērtas durvis nešķīstībai. Fizisko spēku nepareiza izlietošana vai vispār nelietošana nes lielā mērā atbildību par samaitātības straumi, kas pārklāj pasauli. "Lepnība, maizes pilnība un dzīve bez bēdām" šajā paaudzē ir tikpat nāvējošs ienaidnieks cilvēces attīstībai kā tad, kad tas noveda pie iznīcības Sodomu.

Skolotājiem vajadzētu saprast šīs lietas un pamācīt skolēnus šajā virzienā. Māciet bērniem, ka pareizs

dzīvesveids ir atkarīgs no pareizas domāšanas un ka fiziska darbošanās ir svarīga domu tīrībai.⁷

Nav laika svārstīties. Skaidra dzīve un raksturs, kas veidots pēc dievišķā parauga, nav iegūstami bez nopietnām pūlēm un bez stingriem pamatlukumiem. Svārstīgs cilvēks nenasniegs kristīgu pilnību. Svaros svērts, tāds tiks atrasts par vieglu. Līdzīgi rūcošam lauvam sātans sev meklē laupījumu. Viņš izmēģina savu viltu pie ikviena jaunieša, kas nenojauš neko jaunu. (..) Sātans jauniešiem apgalvo, ka laika vēl diezgan, ka viņi vēl šoreiz var nodoties grēkam un netikumībai un tad vairs nekad; tomēr šī viena reize saindē visu viņu dzīvi. Ne reizi neuzdrošinieties kāpt uz aizliegtās zemes! Sajās bīstamajās, jaunuma pilnajās dienās, kad mums visur uzglūn vilinājumi uz samaitātību un netikumību, lai jaunieši raida uz Debesīm nopietnu, sirdī izjustu saucieni: "Kā jauneklis uzturēs savu ceļu šķīstī?" Un kaut viņu ausis būtu atvērtas un sirdis vēlētos paklausīt norādījumiem, kas doti atbildē: "Kad viņš turēsies pie Taviem vārdiem."⁸

Atrodies šajā pārbaudes laikā uz zemes, visi ne, atbildību par saviem darbiem. Visiem ir spēks kontrolēt savu rīcību, ja vien to vēlas. Ja kāds ir vājš domu skaidrībā un tikumībā, kā arī darbos, viņš var iegūt sev palīdzību no [467] bezpalīdzīgo Drauga. Jēzus ir iepazinis visas cilvēces dabas vajības, un, ja Viņu lūgs, Viņš dos spēku uzvarēt visspēcīgākās kārdināšanas. Ikviens var iegūt šo spēku, pazemīgi meklējot to.⁹

Šī amorālā laikmeta jauniešu vienīgais glābiņš ir uzticēties Dievam. Bez dievišķās palīdzības viņi nespēs kontrolēt cilvēciskās kaislības un ēstkāri. Kristū ir atrodama visa nepieciešamā palīdzība, bet cik nedaudzi nāk pie Viņa pēc šīs palīdzības! Dzīvojot uz zemes, Jēzus teica: "Bet jūs negribat nākt pie Manis, lai iegūtu dzīvību." Jāņa 5:40 Kristū ikviens var uzvarēt. Jūs varat sacīt līdz ar apustuļi: "Es visu spēju Tā spēkā, kas mani dara stipru." Fil. 4:13 "Bet es norūdu un kalpinu savu miesu." 1.Kor.9:27¹⁰

Viņā var atrast patiesu prieku. Mūsu bērnu vienīgā drošība pret katru jaunu rīcību ir censties būt uzņemtam Kristus ganāmpulkā un atrasties uzticamā un patiesā Ganā modrajā apsardzībā. Viņš izglābs tos no visa ļauna, pasargās no visām briesmām, ja tie ņems vērā Viņa balsi. Viņš saka: "Manas avis dzird Manu balsi, (..) un seko Man." Kristū tie atradīs ganības, iegūs spēku un cerību, un tos netraucēs nemierīgas ilgas pēc tā, kas izklaidē prātu un apmierina sirdi. Viņi ir atraduši dārgu pērli, un prāts mierīgi dus. Viņu izpriecu raksturs ir šķīsts, mierīgs, pacejošs, dievišķs. Tās neatstāj ne sāpīgas atmiņas, ne sirdsapziņas pārmetumus. Šādas izpriecas nesagrauj veselību un nenovārdzina prātu, bet tām ir veselīgs raksturs.

Sazināšanās ar Dievu un mīlestība uz Viņu, svētuma praktizēšana, grēka iznīcināšana – tas viss ir jauki. [468] Dieva Vārda lasīšana neapburs iztēli un neiedegs kaislības, kā to dara izgudrotas štāstu grāmatas, bet gan mīkstinās, mīerinās, pacels un svētos sirdi. Atrodies grūtībās, nežēlīgu kārdinājumu apņemti, tiem ir priekštiesība lūgt. Kāda cēla priekštiesība! Iznīcīgas būtnes, veidotas no pišļiem un pelniem, Kristus starpnieciskā darba nopelna dēļ tiek uzņemtas Visuaugstākā pieņemšanas kabinetā. Tādos brīžos dvēsele nokļūst svētā tuvībā ar Dievu, atziņa atjaunojas patiesā svētumā un iegūst spēku stāties pretī ienaidnieka uzbrukumiem.¹¹

¹Aicinājums mātēm, 29. lpp.

²Turpat, 27. lpp.

³Liecības draudzei, 2. sēj., 561. lpp.

⁴Turpat, 561., 563. lpp.

⁵Aicinājums mātēm, 31. lpp.

⁶Liecības draudzei, 2. sēj., 410. lpp.

⁷Audzinašana, 209. lpp.

⁸Liecības draudzei, 2. sēj., 408., 409. lpp.

⁹Aicinājums mātēm, 31. lpp.

¹⁰Liecības draudzei, 2. sēj., 409. lpp.

¹¹Aicinājums mātēm, 23., 24. lpp.

17. DAĻA. PAMODINOT GARĪGOS SPĒKUS

73. Atbildība par mūžīgajām interesēm

[471] Mūsu dienas ir sevišķi bīstams laiks bērniem. Mēs dzīvojam laikmetā, kas ir sevišķi nelabvēlīgs bērniem. Varena ļaužu straume traucas lejup pretī iznīcībai, un, lai šai straumei turētos pretī un neļautu sevi aizraut līdzī uz leju, ir vajadzīgs vairāk nekā bērības piedzīvojumi un bērna spēks. Jaunieši vispār šķiet esam sātana gūstekņi, un viņš un viņa eņģeļi vada tos uz drošu bojāeju. Sātans un viņa pulki karo pret Dieva valdību, un visus, kas grib savu sirdi pakļaut Dievam un paklausīt Viņa prasībām, viņš centīsies samulsināt un pārvarēt ar savām kārdināšanām, lai tie kļūtu mazdūšīgi un

atteiktos no cīņas.1

Nekad agrāk nav bijusi vajadzība pēc ciešākas savienības ar Dievu kā tagad. Vienas no lielākajām briesmām, kas ir apstājušas Dieva ļaudis, vienmēr ir bijusi saskaņa ar pasaulīgajiem principiem un tradīcijām. Sevišķi jaunieši atrodas pastāvīgās briesmās. Tēviem un mātēm vajadzētu būt viņu sargiem pret sātana vilināju-miem. Kamēr viņš cenšas sagraut viņu bērnus, lai vecāki neglaimo sev, ka nekādu sevišķu briesmu nav. Lai viņi nevelta savas domas un rūpes šīs pasaules lietām, atstājot novārtā savu bērnu augstākās, mūžīgās intereses.2

Vispārīgi skatoties, vecāki ir vienaldzīgi. Ir bēdīgi, ka vecāki kļūst auksti savā garīgajā dzīvē, un tāpēc, ka tiem trūkst godbijības un tie neziedojas Dievam, viņi nesaprot augsto atbildību, [472] kas liek tiem pacietīgi un pamatīgi mācīt savus bērnus iet tā Kunga ceļus.3

Vispārīgi skatoties, vecāki dara visu iespējamo, lai viņu bērni nebūtu gatavi dzīves realitātei un priekšā stāvošajām grūtībām, kad viņus aicinās izšķirties par labo vai ļauno un kad pār tiem nāks spēcīgas kārdināšanas. Tur, kur tiem vajadzēja būt stipriem, tie būs vāji. Viņi būs nestabili principos un pienākumos, un cilvēce cietīs no viņu vājuma.4

Vissvarīgākais darbs ir atstāts novārtā. Viens liels iemesls, kāpēc mūsdienu pasaulē ir tik daudz ļaunuma, ir tas, ka vecāki ir nodarbinājuši savus prātus ar visu ko citu, tikai ne ar vissvarīgāko darbu – pienākumu pacietīgi un laipni mācīt saviem bērniem tā Kunga ceļus.5

Mātes var iegūt dažādas zināšanas, bet, ja tām nav zināšanu par Kristu kā personīgo Glābēju, viņas nav ieguvušas tieši vissvarīgākās zināšanas. Ja Kristus ir mājās, ja mātes ir Viņu padarījušas par savu padomdevēju, viņas jau no pašas bērnības audzinās savus bērnus patiesas reliģijas principos.6

Sātanam ļauj valdīt. Tāpēc, ka vīri un sievas neklausā Dievam, bet izvēlas savu ceļu un vadās no savas samaitātās iztēles, sātanam ģimenēs tiek ļauts pacelt savu ellišķīgo karogu un iedarboties ar savu spēku caur zīdaiņiem, bērniem un jauniešiem. Viņa balss un griba izpaužas bērnu nepakļāvīgajos unumos un izkropļotajā raksturā, un viņu personā nelabais gūst noteicošu spēku savu ieceru īstenošanai. Divu apkauno nepareizās tieksmes, kas atklāj necieņu pret Viņu un kas spiež paklausīt [473] sātana priekšlikumiem. Vecāku grēka mērs, atļaujot tādā veidā sātanam gūt virsroku, ir neaptverams.7

Daudzi vecāki ar savu audzināšanu, ar savu negudro izdabāšanu garšai un ēstkārei, kā arī lutināšanu padara sevi atbildīgus par savu bērnu ļaunajiem ceļiem un rīcību. Sātans var kontrolēt visu būtni, pamudinot to nepaklausīt Dieva likumiem. Vecāki nepavēl savam namam pēc sevis, kā to darīja Abrahāms. Un kādas ir se-kas? Bērni un jaunieši atrodas zem sacelšanās karoga. Viņi netiek vadīti, bet ir pamudināti sekot paši savai gribai. Bērnu vienīgā cerība ir tad, ja tiem māca aizliegt savam es un neizpatikt tam.8

Nedisciplinētiem bērniem priekšā stāv smaga cīņa. Bērniem, kas uzauguši bez disciplīnas, jāmācās ir viss, ja viņi izvēlas kļūt par Kristus sekotājiem. Audzināšana bērnībā ir ietekmējusi visu viņu reliģisko dzīvi. Bieži parādās tā pati ietiepība un stūrgalvība; trūkst pašizliedzības, saņemot pārmetumus, atklājas tā pati neiecietība, tā pati pašmīlība un nelabprātība meklēt citu padomu vai arī ļaut sevi ietekmēt citu spriedumam, tas pats kūtrums, izvairīšanās no nastām un atbildības. Tas viss ir redzams viņu attiecībās ar draudzi. To visu ir iespējams uzvarēt; bet cik gan smaga ir cīņa! Cik nopietna sadursme! Cik grūti ir iziet pilnīgas audzināšanas kursu, kas ir nepieciešams, lai aizsniegtu kristīga rakstura augstumu! Bet, ja viņi beidzot uzvarēs, tad pirms pārvēršanas tiem parādīs, cik tuvu viņi ir bijuši pilnīgas bojāejas bezdibēnim, tāpēc ka jaunībā nav pareizi audzināti un bērnībā nav iemācījušies padoties.9

[474] Stiprināt pret samaitājošām ietekmēm. Vecāki, jūs esat uzņēmušies atbildību, laižot pasaulē bērnus bez viņu piekrišanas, un jūs esat atbildīgi par savu bērnu dzīvē un dvēselēm. Pasaule viņus pievelk, cenšoties savaldzināt un pievilināt. Jūs varat viņus audzināt tā, lai pasaules samaitājošā ietekme tiem nekaitētu. Jūs varat mācīt tiem nest dzīves atbildības un izprast pienākumus pret Dievu, patiesību un pienākumu, kā arī sekas, kādas viņu rīcība atstās uz nākamo mūžīgo dzīvi.10

Mūsdienu jaunieši nezina sātana viltības. Tāpēc vecākiem vajadzētu šajos bīstamajos laikos būt nomodā, neatlaidīgi un čakli strādājot, lai atsistu jau pirmo ienaidnieka tuvošanos. Viņiem vajadzētu pamācīt savus bērnus, sēžot mājās vai ejot pa ceļu, mostoties un guļoties.11

Bērni taisnības takās ir jāvada ar pastāvīgu modrību. Sātans sāk savu darbu pie tiem jau agrā bērnībā un rada tādas ilgas, kādas Dievs ir aizliedzis. Bērnu drošība lielā mērā ir atkarīga no vecāku

modrības, vēribas un rūpēm par tiem.12

Vecākiem nevajadzētu pieļaut, ka jel kas atturētu viņus pastāvīgi sniegt bērniem to, kas ir nepieciešams, lai viņi saprastu, ko nozīmē pilnīgi paklausīt un uzticēties Kungam.13

Vecāki, pamostieties no sava nāvei līdzīgā miega! Savu vecāku vienaldzības dēļ daudzi bērni domā, ka tie nerūpējas par viņu dvēselēm. Tam tā nav jābūt. Tiem, kam ir bērni, vajadzētu tā pārzināt viņu mājas un ārpus mājas darišanas, ka nekas nevarētu nostāties starp viņiem un bērniem [475] un mazināt vecāku ietekmi, norādot tiem uz Kristu. Jums vajadzētu saviem bērniem mācīt mīlēt Jēzu, lai viņi būtu šķīsti savās sirdīs, uzvedībā un sarunās (..)

Kungs strādās pie bērnu sirdīm, ja vecāki sāks sadarboties ar dievišķajiem spēkiem, bet Viņš neuzņemsies izdarīt to, kas ir norādīts kā vecāku darba daļa. Vecāki, jums ir jāpamostas no sava nāvei līdzīgā miega!14

Mājas reliģija ir mūsu lielā cerība. Vecāki guļ. Viņu bērni dodas iznīcībā viņu acu priekšā, un Kungs vēlas, lai Viņa vēstneši ar priekšrakstiem un paraugu atklāj ļaudīm, cik nepieciešama ir mājas reliģija. Pieprasiet aplūkot šo jautājumu jūsu draudzēs! Iespiediet ikviena sirdsapziņā pārliecību par šiem svinīgajiem pienākumiem, kas tik ilgi ir atstāti novārtā! Tas salauzīs farizejiskuma garu un pretestību patiesībai vairāk, nekā jebkas cits. Reliģija mājās ir mūsu vienīgā cerība, un tā paver spožas izredzes visai ģimenei pārrunāt Dieva patiesību.15

Sātana spēku var salauzt. Vecākiem ir daudz nopietnāks uzdevums nekā viņi iedomājas. Bērni ir mantojuši grēku. Grēks ir atšķīris viņus no Dieva. Jēzus atdeva savu dzīvību, lai varētu savienot pārrautās saites ar Dievu. No pirmā Ādama cilvēki ir saņēmuši tikai vainu un nāves spriedumu. Bet Kristus ierodas un uzvar tajās lietās, kur Ādams krita, cilvēka labā izturot katru pārbaudījumu. (..)

Kristus pilnīgais paraugs un Dieva žēlastība cilvēkam ir doti, lai viņš spētu izaudzināt savus dēlus un meitas par Dieva dēliem un meitām. Tas notiek, rindīņu pēc rindīņas, priekšrakstu pēc priekšraksta mācot, kā nodot sirdi [476] un gribu Kristum, lai salauztu sātana varu.16

Tēvi un mātes, lūdziet pilnīgā ticības pārliecībā kopā ar saviem dēliem un meitām. Lai viņi no jūsu lūpām nedzird nevienu nepacietīgu vārdu. Ja tas ir nepieciešams, no sirds atzīstieties saviem bērniem, ka esat ļāvuši viņiem iet pa iedomības ceļu, sadusmojot Kungu, kurš neatturēja savu Dēlu doties uz pazudušo pasauli, lai visi varētu saņemt apžēlošanu un grēku piedošanu. (..)

Tēvi un mātes, jūs, kas esat dažādos veidos izdabājuši saviem bērniem viņiem par sliktu, Dievs vēlas, lai jūs izpirktu laiku. Ņemiet to vērā šodien, kamēr vēl skan aicinājums.17

Vecākiem ir viscēlākais misijas lauks. Lai jūsu dzīves darbs ir veidot savu bērnu raksturus saskaņā ar dievišķo Paraugu. Ja viņiem kādreiz būs iekšējs greznojums, klusa un lēna gara rota, tad tas būs tāpēc, ka jūs neatlaidīgi esat mācījuši viņus mīlēt Dieva Vārda mācības un pāri šīs pasaules piekrišanai meklēt Jēzus atzinību.18

Kā Dieva strādniekiem mums savs darbs ir jāsāk ar vistuvākajiem. Mums ir jāsāk savās mājās. Nav svarīgāka misijas lauka par šo.19

Mūsu mājās ir vajadzīgs misijas dedzīgums, lai mēs varētu nest dzīvības Vārdu savu ģimenes locekļu priekšā un vadītu viņus ilgoties pēc mājām Dieva valstībā.20

Bērnu vadīšana un pamācīšana ir viscēlākais misijas darbs, ko vīrietis vai sieviete var uzņemties.21

Vecāki kā podnieki, kas veido dzīvo mālu. Cik nopietni un neatlaidīgi mākslinieks strādā, lai pilnīgi attēlotu uz audekla savu modeli! Cik čakli tēlnieks tēš un kaļ akmeni, lai veidojums pēc iespējas vairāk atgādinātu oriģinālu! Tā arī vecākiem [477] vajadzētu strādāt, lai veidotu, pulētu un tīrītu savus bērnus pēc parauga, kas viņiem ir dots Jēzū Kristū. Kā pacietīgs mākslinieks studē un strādā, un zīmē plānus, lai viņa darba auglis būtu pēc iespējas pilnīgāks, tā vecākiem vajadzētu uzskatīt par labi pavadītu to laiku, kad viņi ir bijuši aizņemti, mācot bērnus derīgai dzīvei un sagatavojot viņus mūžīgajai valstībai. Mākslinieka darbs salīdzinājumā ar vecāku darbu ir niecīgs un mazsvarīgs. Viens darbojas ar nedzīvu materiālu, izveidojot skaistas formas, bet otrs strādā ar cilvēkiem, kuru dzīves var izveidot vai nu labas, vai jaunas, kas būs cilvēcei vai nu par svētību, vai lāstu. Tie vai nu aizies tumsā, vai arī dzīvos mūžīgi nākotnes bezgrēcīgajā pasaulē.22

Lai galamērķis ir pilnība. Kristus reiz bija mazs bērniņš. Cieniet bērnus Viņa dēļ. Raugieties uz tiem kā

uz svētu pienākumu, nelutiniet un nepadariet bērnus par elkiem, bet māciet tos dzīvot šķīstu, cēlu dzīvi. Viņi ir Dieva īpašums. Viņš mīl tos un aicina jūs sadarboties ar Viņu, mācot bērniem veidot pilnīgus raksturus. Kungs no savas atpirktās ģimenes prasa pilnību. Viņš sagaida no mums pilnību, kādu Kristus atklāja, būdams cilvēks. Tēviem un mātēm sevišķi jāzina vislabākās audzināšanas metodes, lai viņi varētu sadarboties ar Dievu.²³

Ir vajadzīgi atgriezušies vecāki. Dienu un nakti mani apgrūtina doma, cik ļoti mums ir vajadzīgi atgriezušies vecāki. Cik daudz ir tādu, kam ir jāpazemo sava sirdis Dieva priekšā un jānostājas pareizās attiecībās ar Debesīm, lai savās ģimenēs izplatītu glābjošu iespaidu. Viņiem vajadzētu zināt, kas ir jādara, lai mantotu mūžīgo dzīvību, ja viņi grib audzināt savus bērnus atpestīto mantojumam. Katru dienu tiem vajadzētu saņemt [478] gaismu no Debesīm savās dvēselēs un Svētā Gara ietekmi uz sirdi un prātu. Katru dienu viņiem ir jāuzņem patiesības Vārds un jāļauj tam pārvaldīt dzīvi.²⁴

Uz vecākiem gulstas liela atbildība, un viņiem vajadzētu nopietni censties piepildīt savu Dieva norādīto misiju. Redzot vajadzību visu savu enerģiju izlietot, lai audzinātu bērnus Dievam, tiks atstāta liela daļa no tagad redzamās vieglprātības un nevajadzīgās izlikšanās. Tad vecāki neuzskatīs par pārāk lielu nevienu upuri vai darbu, kas sagatavotu viņu ģimenes ar prieku sagaidīt Kungu. Sī ir visdārgākā viņu kā Dieva sekotāju kalpošanas daļa, un viņi nevar atļauties to atstāt novārtā.²⁵

Raugieties pastāvīgi uz Jēzu. Vecāki, (..) izlietojiet katru garīgo muskuli un nervu, pūloties izglābt savu mazo ganāmpulku! Elles spēki apvienosies, lai to iznīcinātu, bet Dievs jūsu dēļ pacels pret ienaidnieku karogu. Lūdziet vairāk, nekā jūs to darāt. Mīloši, maigi māciet saviem bērniem nākt pie Dieva kā pie sava Debesu Tēva. Ar savu paraugu māciet tiem savaldīt sevi un būt lietderīgiem. Stāstiet, ka Kristus nedzīvoja, lai izpatiktu sev.

Savāciet dievišķās gaismas starus, kas apgaismo jūsu ceļu. Staigājiet gaismā, kā Kristus ir gaismā! Uzsākot darbu, lai palīdzētu saviem bērniem kalpot Dievam, jums uzbruks vizuālie pārbaudījumi, bet neatlaidieties! Pieķerieties Jēzum! Viņš saka: "Vai citādi tie pie Manis meklētu patvērumu un slēgtu ar Mani mieru, jā, tiešām slēgtu ar Mani mieru!" Jes. 27:5 Būs grūtības, jūs saskarsieties ar šķēršļiem, bet raugieties pastāvīgi uz Jēzu! Kritiskos brīžos jautājiet: Kungs, ko lai es tagad daru? Ja jūs atteiksieties traktot un rāties, [479] Kungs parādīs jums ceļu. Viņš palīdzēs jums izlietot savas runas dāvanas Kristum līdzīgā veidā, lai mājās valdītu miers un mīlestība. Cenšoties rīkoties mērķtiecīgi, jūs varat būt evaņģēlija kalpi mājās, žēlastības sludinātāji saviem bērniem.²⁶

Šis darbs atmaksājas. Lai izaudzīnātu bērnus Dieva ceļos, ir kaut kas jāmaksā. Tas maksā mātes asaras un tēva lūgšanas. Tas prasa nenogurstošas pūles, pacietīgas pamācības, šeit mazdrusciņ un tur mazdrusciņ. Bet šis darbs atmaksājas. Vecāki var ap saviem bērniem uzcelt vaļņus, lai pasargātu viņus no ļaunuma, kas pārpludina pasauli.²⁷

1Liecības draudzei, 1. sēj., 397. lpp.

2Review and Herald, 1882. g. 13. jūnijs

3The Signs of the Times, 1894. g. 17. septembris

4Pacific Health Journal, 1890. g. janvāris

5Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 129. lpp.

6The Signs of the Times, 1889. g. 22. jūlijs

7Liecības draudzei, 5. sēj., 325. lpp.

8Vēstule 117, 1898. g.

9Liecības draudzei, 1. sēj., 219., 220. lpp.

10The Signs of the Times, 1875. g. 9. decembris

11The Signs of the Times, 1880. g. 26. februāris

12Review and Herald, 1894. g. 13. marts

13Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 129. lpp.

14Review and Herald, 1892. g. 25. oktobris

15Manuskripts 21, 1894. g.

16Vēstule 68, 1899. g.

17Vēstule 66, 1910. g.

18Review and Herald, 1883. g. 9. oktobris

19Manuskripts 19, 1900. g.

20Manuskripts 101, 1908. g.

21Liecības draudzei, 6. sēj., 205. lpp.

22Pacific Health Journal, 1890. g. maijs

23Manuskripts 19, 1900. g.

24Manuskripts 53, 1912. g.

25Manuskripts 27, 1911. g.

26Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 156., 157. lpp.

74. Draudze ikvienā ģimenē

[480] Vecākiem jābūt Dieva pārstāvjiem. Katrai ģimenei mājas dzīvē vajadzētu būt draudzei, skaistam Dieva Debesu draudzes simbolam. Ja vecāki saprastu savu atbildību par bērniem, viņi nekādos apstākļos nerātos un nedusmotos. Nevienam bērnam nav jāsaņem šāda veida audzināšana. Daudzi, daudzi bērni ir iemācījušies kritizēt, būt niķīgi, rāties, ātri aizsvīties tikai tāpēc, ka viņiem ir atļauts būt nesavaldīgiem mājās. Vecākiem vajadzētu pārdomāt, ka viņi saviem bērniem ir Dieva vietā, lai veicinātu viņos ikvienu pareizu principu un apspiestu katru nepareizu domu.¹

Ja vecāki neņem vērā savu bērnu morāli, tā noteikti kļūs samaitāta.²

Bībeles reliģija – vienīgā drošība. Vispārīgi runājot, jaunatnei ir pavisam maz morālā spēka. Tas izskaidrojams ar novārtā pamesto audzināšanu bērnībā. Iepazīšanos ar Dieva raksturu un mūsu pienākumiem pret Viņu nevajadzētu uzskatīt kā kaut ko mazsvarīgu. Bībeles reliģija ir jauniešu vienīgais patvērumš. Mūsu izglītojošajās iestādēs sevišķu uzmanību vajadzētu pievērst morālei un reliģijai.³

Cik laimīgi ir tie vecāki, kuru dzīve ir paties dievišķā atspulgs, kas bērnā izraisa pateicību un godbijību pret Dieva apsolījumiem un pavēlēm; vecāki, kuru maigums, taisnīgums un pacietība dara bērniem saprotamu Dieva mīlestību, taisnību un pacietību; vecāki, kas, mācot bērnus mīlēt, uzticēties un paklausīt viņiem, iemāca tos mīlēt, uzticēties un paklausīt Tēvam Debesīs! Sagādājot bērniem šādu dāvanu, vecāki tos ir apveltījuši ar tādām vērtībām, kas dārgākas par visu laikmetu bagātībām, – ar vērtībām, kas pastāv mūžīgi.⁴

Ticības apliecībai bez mājas reliģijas nav vērtības. Ikdienas dzīve nosaka un veido mūsu raksturu un rīcību. Ja nav mājas reliģijas, tad ticības apliecībai nav vērtības. Neļaujiet nevienam nelaipnam vārdam nākt no to lūpām, kas veido ģimenes loku. Padariet mājas gaisotni tīkamu ar maigām domām par citiem. Tikai tie ieies Debesīs, kas pārbaudes laikā būs veidojuši raksturu, kas "elpo" debešķīgu ietekmi. Svētajiem Debesīs vispirms ir jābūt svētiem uz zemes.⁵

Tas, kurš veido savu raksturu patīkamu mājās, veidos to patīkamu arī Debesu dzīvokļos. Jūsu kristietības kvalitāti mēra pēc jūsu rakstura mājas dzīvē. Kristus žēlastība piešķir saviem īpašniekiem spējas padarīt mājas par laimīgu vietu, pilnu miera un klusuma. Ja jums nav Kristus Gara, jūs nepiederat Viņam un nekad neredzēsiet atpestītos svētos Viņa valstībā, kas Debesu svētlaimē būs viens ar Viņu. Dievs vēlas, lai jūs ziedojat sevi pilnīgi Viņam un atklājat Viņa raksturu ģimenes lokā.⁶

Svētošanas darbs sākas mājās. Tie, kas ir kristieši mājās, būs kristieši arī draudzē un pasaulē. Ir daudzi, kas nepieaug žēlastībā, jo nepiekopj mājas reliģiju.⁷

Vecāki kā audzinātāji mājas draudzē. Es uzrunāju tēvus un mātes: jūs varat būt audzinātāji savās mājas draudzēs, jūs varat būt garīgi misijas spēki! Lai tēvi un mātes izjūt vajadzību būt mājas misionāriem, vajadzību uzturēt mājas gaisotni [482] brīvu no nelaipnas un ātrsirdīgas runas un mājas skolu par vietu, kur Dieva eņģeļi var ienākt, svētīt un piešķirt veiksmi pieliktajām pūlēm.⁸

Uzskatiet ģimeni par skolu, kas sagatavo veikt reliģiskus pienākumus. Jūsu bērniem ir jāpaveic sava daļa draudzē un visas prāta spējas, ikviena fiziskā dotība ir jāuztur spēcīga un aktīva, lai kalpotu Kristum. Viņiem ir jāemāca mīlēt patiesību, jo tā ir patiesība. Viņiem ir jābūt svētotiem caur patiesību, lai tie varētu pastāvēt lielajā pārbaudē, kurai drīz jāsākas, lai noteiktu katra sagatavotību iestāties augstākā skolā un kļūt par ķēnišķīgās ģimenes locekli, Debesu Ķēniņa bērnu.⁹

Viņu dzīvesveidam ir jābūt atbilstošam principiem. Jauno prātu ietekmē itin viss. Tas pēta sejas izteiksmi, savs iespaids ir arī balsij, un uzvedību tas precīzi atdarina. Īgni un sapīkuši tēvi un mātes māca saviem bērniem mācības, ko paši kādreiz rūgti nožēlos. Bērniem savu vecāku dzīvē ir jāredz tāda atbilstība principiem, kas ir saskaņā ar viņu ticību. Ar principim atbilstošu dzīvesveidu un pašsavaldīšanos vecāki var veidot savu bērnu raksturus.¹⁰

Audziniet bērnus par Kristus strādniekiem. Tiem, kas ir saistīti savā starpā ar radniecības saitēm, ir visspēcīgākās tiesības citam uz citu. Ģimenes locekļiem vajadzētu parādīt laipnību un vismaigāko mīlestību. Izsacītajiem vārdiem un paveiktajiem darbiem vajadzētu būt saskaņā ar kristietības principiem. Šādā veidā mājas var padarīt par skolu, kur var izaudzināt strādniekus Kristum.

[483] Mājas vajadzētu uzskatīt par svētu vietu. (..) Katru savas dzīves dienu mums vajadzētu nodot sevi Dievam. Tā mēs varam iegūt sevišķu palīdzību un ikdienas uzvaras. Krusts ir jānes ik dienas. Katrs vārds ir jāsargā, jo Dievs mums ir uzticējis atbildību savās dzīvēs, cik vien iespējams, atklāt Kristus raksturu.¹¹

Daudzi izdara liktenīgu kļūdu. Vai mēs varam audzināt savus dēlus un meitas dzīvei ar cienījamām uzvedības normām, kristieša dzīvei, bet bez Viņa pašuzpurēšanās gara? Dzīvei, par kuru Tā spriedums, kas ir patiesība, būs "Es tevi nepazīstu"? Tūkstoši to dara. Viņi grib nodrošināt saviem bērniem evaņģēlija labumus, neatzīstot tā garu. Bet tā nedrīkst būt. Tie, kuri noraida priekštiesību būt sadraudzībā ar Kristu kalpojot, noraida vienīgo audzināšanu, kas sagatavo piedalīties Viņa godībā. Tie atraida audzināšanu, kas šajā dzīvē piešķir rakstura spēku un cēlumu. Daudzi tēvi un mātes, kuri atsaka saviem bērniem Kristus krustu, par vēlu ir iemācījušies, ka viņi tādā veidā atdod tos Dieva un cilvēka ienaidniekam. Viņi ir izšķīrušies par savu bērnu sagrāvi ne tikai nākotnē, bet arī jau šajā dzīvē. Kārdināšanas viņus pārvar. Viņi izaug par lāstu pasaulei, par apbēdinājumu un kaunu tiem, kas viņus ir laiduši pasaulē.¹²

Mēs nezinām, kādai kalpošanai aicinās mūsu bērnus. Tie savu dzīvi var pavadīt ģimenes lokā, tie var veikt visvienkāršākos darbus vai arī iziet par evaņģēlija pasniedzējiem pagānu zemēs, tomēr visi vienlīdz ir aicināti par misionāriem, par Dieva žēlastības vēstnešiem šajā pasaulē. Bērniem ir jāsaņem audzināšana, kas viņiem palīdzētu stāvēt blakus Kristum nesavtīgā kalpošanā.¹³

[484] Māciet bērniem pajauties uz dievišķo palīdzību. Ja jūs vēlaties, lai jūsu bērniem būtu lielas dotības darīt labu, māciet tiem pareizu izpratni par nākotnes pasauli. Ja viņus pamācīs grūtībās un briesmās pajauties uz dievišķo palīdzību, tad tiem netrūks spēka iegrožot kaislības un apturēt iekšējos kārdinājumus darīt nepareizi. Savienība ar gudrības Avotu piešķirs gaismu un spēku atšķirt pareizo no nepareizā. Tie, kas būs tā nodrošināti, kļūs morāli un intelektuāli stipri un tiem būs skaidrāki uzskati un labāks spriedums pat laicīgās lietās.¹⁴

Glābšanu nodrošina ticība un uzticība. Mūsu ģimenēm var būt Dieva pestīšana, bet mums tam ir jātic, jādzīvo tā dēļ un jābūt pastāvīgai, paliekošai ticībai un uzticībai Dievam. (..) Ierobežojumi, kurus mums uzliek Dieva Vārds, ir mūsu pašu interesēs. Tie palielina mūsu ģimeņu un apkārtējo cilvēku laimi. Tie attīra mūsu garšu, svēto spriedumu, sniedz mieru prātam un pēcgalā mūžīgo dzīvību. (..) Kalpojošie eņģeļi uzkavēsies mūsu mājvietās un ar prieku aiznesīs uz Debesīm vēstis par mūsu izaugsmi dievišķajā dzīvē, un eņģelis rakstvedis ierakstīs grāmatās priecīgu, laimīgu ziņu.¹⁵

Kristus Gars mājas dzīvē būs kā pastāvīga ietekme. Ja vīri un sievas atvērs savas sirdis patiesības un mīlestības debešķīgajam iespaidam, šie principi atkal sāks plūst kā straumes tuksnesī, atdzīvinot visus un ienesot svaigumu tur, kur tagad ir neauglība un bads.¹⁶

Jūsu bērni no mājām paņems līdzīgu mājas audzināšanas dārgo ietekmi. Tāpēc strādājiet ģimenes lokā bērnu pirmajos dzīvības gados, [485] un tie ienesīs jūsu ietekmi skolas klasēs; arī citi to izjutīs. Tā būs pagodināts Kungs.¹⁷

¹Vēstule 104, 1897. g.

²Review and Herald, 1897. g. 30. marts

³Liecības draudzei, 5. sēj., 24. lpp.

⁴Pravieši un ķēniņi, 245. lpp.

⁵The Signs of the Times, 1892. g. 14. novembris

⁶Turpat

⁷The Signs of the Times, 1904. g. 17. februāris

⁸Manuskripts 33, 1908. g.

⁹Manuskripts 12, 1898. g.

¹⁰Liecības draudzei, 4. sēj., 621. lpp.

¹¹Manuskripts 140, 1897. g.

¹²Audzināšana, 264., 265. lpp.

¹³Pravieši un ķēniņi, 245. lpp.

¹⁴Pacific Health Journal, 1890. g. janvāris

¹⁵The Signs of the Times, 1884. g. 17. aprīlis

¹⁶Manuskripts 142, 1898. g.

¹⁷Turpat

75. Vadot mazos bērnus pie Kristus

[486] Cik agri bērns drīkst kļūt par kristieti? Bērnībā prātu ir viegli ietekmēt un veidot, un tieši tad

zēniem un meitenēm vajadzētu mācīt mīlēt un godāt Dievu.1

Dievs vēlas, lai ikviens bērns būtu Viņa bērns, lai tas būtu pieņemts Viņa ģimenē. Lai cik mazi tie būtu, bērni drīkst būt mājas ticības saimes locekļi un iegūt visdārgākos piedzīvojumus. Viņiem var būt sirdis, kas ir pakļāvīgas un gatavas saņemt paliekošus iespaidus. Viņi var nodot savas sirdis Jēzum uzticībā un mīlestībā un dzīvot Glābējam. Kristus padarīs viņus par mazajiem misionāriem. Visu viņu domu straumi ir iespējams pārveidot, tā ka grēks vairs neliksies patīkams, bet tāds, no kā ir jāizvairās un kas ir jāienīst.2

Vecumam nav nozīmes. Kādam ievērojamam garīdzniekam reiz jautāja, cik vecam ir jābūt bērnam, lai tas varētu saprātīgi uztvert kristieša cerību. "Vecumam nav nozīmes," viņš atbildēja, "mīlestība uz Jēzu, uzticība, miers, pašāvēģība ir īpašības, kas atbilst bērna dabai. Tiklīdz bērns spēj mīlēt un uzticēties savai mātei, viņš spēj arī mīlēt un uzticēties Jēzum kā savas mātes Draugam. Jēzus būs arī viņa mīļotais un godātais Draugs."

Nemot vērā šo patieso apgalvojumu, vai vecāki var būt pārāk uzmanīgi, atklājot priekšrakstus un paraugu šīm mazajām, modrajām acīm un asajai uztverei? Mūsu reliģiju [487] vajadzētu padarīt praktisku. Tas ir nepieciešams gan mūsu mājās, gan dievkalpojumu telpās. Mūsu uzvedībā nevajadzētu būt nekam aukstam, bargam un atbaidošam. Bet mums vajadzētu ar laipnību un līdzjūtību parādīt, ka mums ir siltas, mīlošas sirdis. Jēzum vajadzētu būt goda Viesim mūsu ģimenes lokā. Mums vajadzētu runāt ar Viņu, nest pie Viņa visas savas nastas un stāstīt par Viņa mīlestību, Viņa žēlastību un Viņa rakstura pilnību. Kādu mācību dievbijīgi vecāki ik dienas var sniegt, bezpalīdzības brīžos nevis dusmojoties un rājoties par rūpēm un apjukumu, bet gan stāstot par savām grūtībām Jēzum, Nastu Nesējam! Mazuļu prātiem var mācīt griezties pie Jēzus tā, kā ziedi pagriež savas atvērtās ziedlapiņas saulei.3

Katrā mācību stundā vajadzētu mācīt par Dieva mīlestību. Pirmā mācība, kas bērniem ir jābūvē, ir tā, ka Dievs ir viņu Tēvs. So mācību viņiem var mācīt jau dzīves agrīnajos gados. Vecākiem ir jāsaprot sava atbildība Dieva priekšā iepazīstināt bērnus ar viņu Debesu Tēvu. (..) Katrā mācību stundā jābūvē, ka Dievs ir mīlestība.4

Tēviem un mātēm vajadzētu mācīt zīdainim, bērnam un jauniešiem par Jēzus mīlestību. Lai bērna pirmie šļupsti ir par Jēzu!5

Ar Kristu vajadzētu būt saistītām visām bērniem mācītajām mācībām.6

Jau dzīves pirmajos gados bērnus vajadzētu iepazīstināt ar jautājumiem par Dievu. Lai māte vienkāršos vārdos stāsta tiem par Kristus dzīvi uz zemes. Vēl vairāk – lai viņa ienes mācības par Glābēju savā ikdienas dzīvē. Lai viņa parāda bērnam ar savu priekšzīmi, ka šī dzīve ir sagatavošanās nākamajai, laiks, kas piešķirts cilvēkam tāda [488] rakstura veidošanai, kas tam nodrošinās ieeju Dieva pilsētā.7

Bērniem ir vajadzīgs vairāk nekā gadījuma rakstura brīdinājumi. Mūsu bērniem un jauniešiem veltīts pavisam maz uzmanības, un viņi nav tā ieauguši kristīgajā dzīvē, kā vajadzētu, jo draudzes locekļi uz tiem nav raudzījušies ar maigumu un līdzjūtību, vēloties, lai tie varētu pieaugt dievišķā dzīvē.8

Ja mēs atstājam bērnus novārtā un paejam tiem garām, mēs nepagodinām Kungu. (..) Viņiem ir vajadzīgs vairāk nekā tikai gadījuma rakstura brīdinājumi, vairāk nekā iedrošinājuma vārdi. Viņiem ir vajadzīgs centīgs, lūgšanām pavadīts, rūpīgs darbs. Sirds, kas ir pildīta ar mīlestību un līdzjūtību, aizsniegs pat tādu jauniešu sirdis, kas acīmredzami ir vieglprātīgi un bezcerīgi.9

Jēzus saka: "Audziniet šos bērnus Man!" Vecākiem vajadzētu saprast faktu, ka viņiem savi bērni ir jāaudzina Dieva pagalmiem. Ja viņiem ir uzticēti bērni, tad tas ir tas pats, it kā Jēzus būtu ielicis tos viņu rokās un teicis: "Audziniet šos bērnus Man, lai viņi varētu spīdēt Dieva pagalmos." Vienas no pirmajām skaņām, kurām vaja-dzētu piesaistīt bērnu uzmanību, ir Jēzus vārds, un savas dzīves agrīnajos gados tos vajadzētu vest pie lūgšanu krēsla. Viņu prātiem vajadzētu būt pildītiem ar stāstiem no Kunga dzīves un viņu iztēli vajadzētu rosināt domāt par nākamās pasaules godību.10

Jau bērnībā var būt kristīgi piedzīvojumi. Palīdziet saviem bērniem sagatavoties mājokļiem, ko Kristus ir nogājis sagatavot tiem, kas Viņu mīl. Palīdziet tiem piepildīt Dieva nodomus viņu dzīvē. Lai jūsu audzināšana ir tāda, kas palīdzētu jūsu bērniem būt par godu Tam, kas nomira, lai nodrošinātu viņiem mūžīgo dzīvību [489] Dieva valstībā. Māciet tiem atsaukties uz aicinājumu: "Nemiet uz sevi Manu jūgu, mācaities no Manis, jo Es esmu lēnprātīgs un no sirds pazemīgs; tad jūs atradīsiet atvieglojumu savām dvēselēm." Mat. 11:2911

Mans brāli un māsa, jums ir jādara svēts darbs, audzinot savus bērnus. Kamēr tie ir jauni, viņu sirdis un prāti ir visuzņēmīgākie pret labiem iespaidiem. (..) Māciet tiem, ka viņiem ir personīga daļa, kas jādara, un ka kristīgi piedzīvojumi ir jāiegūst jau bērnībā.12

Ja vecāki par savas dzīves pirmo uzdevumu nepadarīs bērna kāju vadīšanu pa taisnības taku no viņu dzīves agrīnajiem gadiem, tie izvēlēsies drīzāk nepareizo nevis pareizo.13

Labprātīga paklausība ir pārbaude, vai cilvēks ir atgriezies. Vai mēs nemācīsim saviem bērniem, ka labprātīga paklausība Dieva gribai pārbauda, vai tie, kas saucas kristieši, patiešām arī ir kristieši? Kungs ir pārdomājis katru vārdu, ko Viņš saka.14

Dieva likums – reformācijas pamats. Dieva likumam ir jābūt audzināšanas līdzeklim ģimenē. Vecākiem ir vissvīnīgākais pienākums staigāt visos Dieva baušļos, parādot saviem bērniem stingra godīguma paraugu. (..)

Dieva likums ir pamats jebkurai ilgstošai reformācijai. Mums pasaulei skaidrās, noteiktās līnijās ir jāatklāj vajadzība paklausīt Viņa likumiem. Lielajai pārmaiņu kustībai vajadzētu sākties mājās. Paklausība Dieva likumam ir lielais pamudinājums būt strādīgam, taupīgam, uzticīgam un taisnam attiecībā ar citiem cilvēkiem.15

Māciet to bērniem. Vai jūs saviem bērniem esat no zīdaiņa vecuma mācījuši turēt [490] Dieva baušļus? (..) Jums jā māca bērniem veidot raksturus pēc dievišķās līdzības, lai Kristus var viņiem atklāt sevi. Viņš vēlas to darīt. Mēs to zinām no stāstiem par Jāzepu, Samuēlu, Daniēlu un viņa biedriem. Vai mēs viņu dzīves pārskatos varam saskatīt, ko Dievs sagaida no bērniem un jauniešiem? 16

Vecākiem (..) ir pienākums pret Dievu stādīt savus bērnus Viņa priekšā, jau agri sagatavojot tos iegūt saprātīgas zināšanas par to, ko nozīmē būt Jēzus Kristus sekotājam.17

Atgriezta bērna liecība. Reliģija palīdz bērniem labāk mācīties un būt uzticamākiem darbā. Kāda maza, divpadsmit gadus veca meitene vienkāršos vārdos pastāstīja liecību par to, ka viņa ir kristiete. "Man nepatika mācīties, bet spēlēties. Es biju slinka skolā un bieži kavēju stundas. Tagad es Dievam par godu izmācos labi katru mācību. Es skolā biju draiskulīga. Kad skolotāji uz mani neskatījās, es uzjautrināju citus bērnus. Tagad es vēlos iepriecināt Dievu ar labu uzvedību un ievērojot skolas likumus. Mājās es biju savtīga, negribēju būt par izsūtāmo un biju īgna, ja māmiņa mani sauca palīdzēt viņai darbā, kad es spēlējos. Tagad man ir patiešs prieks palīdzēt viņai vienai kādā veidā un parādīt, ka es viņu mīlu."18

Sargieties no vilcināšanās. Vecāki, jums vajadzētu sākt disciplinēt savu bērnu prātus, kamēr viņi vēl ir pavisam jauni, lai viņi varētu būt kristieši. (..) Sargieties neieaijāt viņus miegā virs iznīcības bedres ar nepareizām domām, ka viņi vēl nav pietiekami veci, lai nožēlotu savus grēkus un atzītu Kristu.19

Astoņus, desmit vai divpadsmit gadus veci bērni ir gana nobrieduši, [491] lai ar viņiem runātu par personīgo reliģiju. Nemāciet bērnus, norādot uz laiku nākotnē, kad viņi būs pietiekami veci, lai nožēlotu grēkus un ticētu patiesībai. Ja bērnus pareizi māca, tiem vēl pavisam maziem var būt pareizs uzskats par savu grēcinieka stāvokli un par pestīšanas ceļu caur Kristu.20

Man norādīja uz daudziem dārgiem apsolījumiem tiem, kas agri meklē savu Glābēju. Sal. māc. 12:1: "Piemini savu Radītāju savā jaunībā, pirms tās jaunās dienas nāk un tie gadi tuvojas, par kuriem tu vēlāk sacīsi: tie man nepatīk!" Sal. pam. 8:17: "Es mīlu tos, kas mani mīl, un tie, kas mani laikus meklē, mani arī atrod." Lielais Israēla Gans vēl saka: "Laidiet bērniņus pie Manis un neliedziet tiem, jo tādiem pieder Dieva valstība." Lūk. 18:16 Māciet saviem bērniem, ka jaunība ir vislabākais laiks, lai meklētu Kungu!21

Vadiet bērnus no zīdaiņa līdz pat jaunieša vecumam. Atļaut bērnam sekot saviem dabīgajiem dzinumiem nozīmē atļaut viņam sabojāties un kļūt lietpratējam jaunumā. Nepareizas audzināšanas sekas sāk parādīties bērnībā. Savtīgs raksturs attīstās jau ļoti agri, un jaunieši, izaugot par vīriem, iesakņojas grēkā. Bērni, kuriem ir atļauts sekot pašiem savai izvēlei, ir pastāvīga liecība par vecāku nevērību. Šādu lejupeļu var novērst, tikai apņemot viņus ar iespaidiem, kas pretojas jaunajam. No zīdaiņa līdz jaunietim un no jaunieša līdz vīrietim bērnam vajadzētu atrasties labas ietekmes zonā.22

Stipriniet bērnus nākotnes pārbaudījumiem. Vecāki, uzdodiet paši sev svinīgo jautājumu: "Vai mēs esam mācījuši saviem [492] bērniem pakļauties vecāku autoritātei un tā mācījuši tiem paklausīt

Dievam, mīlēt Viņu, turēt Viņa likumu kā augstāko dzīves un rīcības vadoni? Vai mēs esam mācījuši viņiem būt misionāriem Kristum? Staigāt apkārt, darot labu?" Ticīgie vecāki, jūsu bērniem būs jāizcīna izšķirošas cīņas Kungam uzbrukumā dienā; un, iegūstot uzvaru Miera Lielkunga labā, viņi var triumfēt arī paši. Bet, ja viņi nav audzināti dievbijībā, ja tiem nav zināšanu par Kristu, nav savienības ar Debesīm, tad tiem nebūs arī morāla spēka un viņi pakļausies laicīgiem valdniekiem, kas ir uzņēmies pacelt sevi pāri Debesu Dievam, ieceļot viltoto sabatu Jehovas Sābata vietā.²³

1Manuskripts 115, 1903. g.

2Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 169. lpp.

3Good Health, 1880. g. janvāris

4Review and Herald, 1899. g. 6. jūnijs

5Review and Herald, 1900. g. 9. oktobris

6The Signs of the Times, 1882. g. 9. februāris

7Manuskripts 2, 1903. g.

8Review and Herald, 1913. g. 13. februāris

9Padomi par sabatskolas darbu, 77. lpp.

10Review and Herald, 1895. g. 18. februāris

11Manuskripts 138, 1903. g.

12Vēstule 10, 1912. g.

13Review and Herald, 1885. g. 14. aprīlis

14Manuskripts 64, 1899. g.

15Vēstule 74, 1900. g.

16Manuskripts 62, 1901. g.

17Manuskripts 59, 1900. g.

18Padomi par sabatskolas darbu, 79. lpp.

19Liecības draudzei, 1. sēj., 396. lpp.

20Turpat, 400. lpp.

21Turpat, 396., 397. lpp.

22Review and Herald, 1904. g. 15. septembris

23Review and Herald, 1889. g. 23. aprīlis

76. Sagatavojot kļūt par draudzes locekli

[493] Līdzsvarota audzināšana. Pamācības vajadzētu sniegt tā, kā Dievs ir norādījis. Bērnus vajadzētu audzināt pacietīgi, rūpīgi, čakli, žēlsirdīgi. Uz visiem vecākiem gulstas atbildība sniegt bērniem pamācības fiziskajā, psihiskajā un garīgajā jomā. Ir būtiski vienmēr turēt bērnu priekšā Dieva prasības.

Fizisko audzināšanu, ķermeņa attīstību ir daudz vieglāk mācīt nekā garīgo. (..)

Dvēseles kultūra, kas piešķir šķīstumu un cēlumu domām, kā arī smaržu vārdiem un darbiem, prasa centīgākas pūles. Lai katrs ļaunais motīvs būtu izravēts no sirds dārza, ir vajadzīga pacietība.

Nekādā gadījumā nevajadzētu atstāt novārtā garīgo audzināšanu. Mācīsim saviem bērniem skaistās Dieva Vārda mācības, lai viņi varētu iegūt dievatziņu. Lieciet tiem saprast, ka viņiem nav jādara nekas, kas ir nepareizs. Māciet viņiem darīt taisnību un tiesu. Stāstiet saviem bērniem, ka jūs nevarat atļaut viņiem uzņemt nepareizu kursu. Kunga Jēzus Kristus vārdā stādiet viņus Dieva žēlastības troņa priekšā. Lai viņi ziņā, ka Kungs Jēzus dzīvo, lai aizlūgtu par tiem. Iedrošīniet bērnus veidot savus raksturus pēc dievišķās līdzības.¹

Dieva un Kristus atziņa ir visa pamatā. Garīgo audzināšanu nekādā gadījumā nedrīkst atstāt novārtā, jo "bijība tā Kunga priekšā ir visas gudrības sākums". Ps.111:10 [494] Daži noliek audzināšanu tūlīt aiz reliģijas, bet patiesa audzināšana ir reliģija.²

Definējiet praktiskus reliģiskus piedzīvojumus. Kristīgiem vecākiem vajadzētu būt gataviem sniegt saviem bērniem praktiskus norādījumus reliģiskajā pieredzē. Dievs prasa to no jums, un jūs esat nevērīgi pret savu pienākumu, ja šo darbu nepaveicat. Māciet bērniem Dieva izvēlētas disciplīnas metodes un nosacījumus panākumiem kristīgajā dzīvē. Māciet tiem, ka nav iespējams kalpot Dievam un reizē pārāk daudz rūpēties par nodrošinājumu šajā dzīvē. Neļaujiet bērniem lolot domu, ka viņiem nav jāstrādā un ka tie drīkst ziedot savus brīvos brīžus laiskumam. Dieva Vārds šajā jautājumā ir nepārprotams.³

Māciet dievatziņu. Atzīt Dievu – tā ir mūžīgā dzīvība. Vai jūs mācāt to saviem bērniem? Vai arī jūs mācāt tos vadīties pēc pasaules standartiem? Vai jūs esat gatavi mājām, ko Dievs jums gatavo? (..)

Māciet saviem bērniem par Glābēja dzīvi, nāvi un augšāmcelšanos. Māciet tiem pētīt Bībeli. (..) Māciet tiem veidot raksturus, kas dzīvos visos mūžības laikmetos. Mums ir jālūdz tā, kā nekad agrāk to neesam darījuši, lai Dievs uztur un svētī mūsu bērnus.⁴

Māciet ik dienas nožēlot un piedot. Tas nav tik svarīgi – spēt precīzi noteikt, kad grēki ir piedoti. Bērniem ir jā māca, ka viņiem savas kļūdas un nepareizības ir jānes pie Jēzus jau agrā bērnībā. Māciet viņus ik dienas lūgt piedošanu par visu ļauno, ko viņi ir darījuši, un stāstiet, ka Jēzus dzird nožēlojošas sirds vienkāršo lūgšanu, piedod tiem un pieņem viņus, [495] tieši tāpat, kā Viņš pieņēma pie sevis atvestos bērnus zemes dzīves laikā.⁵

Māciet veselīgo mācību. Tiem, kas sapratuši patiesību un izjutuši tās svarīgumu un kam ir pieredze Dieva lietās, jā māca saviem bērniem veselīgo mācību. Viņi jāiepazīstina ar mūsu ticības spēcīgajiem balstiem, paskaidrojot, kāpēc mēs esam Septītās dienas adventisti, kāpēc esam aicināti, tāpat kā Israēla bērni, par īpašiem ļaudīm, par svētu tautu, par cilti, kas dzīvo atsevišķi un citādāk, nekā citi cilvēki virs zemes. Šis lietas bērniem jāizklāsta vienkāršā, viegli saprotamā valodā, bet, viņiem pieaugot, sniedzamās mācības jāpiemēro attiecīgi viņu attīstības spējām, līdz patiesības pamati ir ielikti plaši un dziļi viņu sirdī.⁶

Pamāciet īsi un bieži. Tiem, kas sniedz pamācības bērniem un jauniešiem, vajadzētu izvairīties no garlaicīgām piezīmēm. Īsām runām tieši par tēmu būs veiksmīga ietekme. Ja ir jāpasaka daudz, tad īsumu var panākt ar biežumu. Dažas interesantas piezīmes šad un tad palīdzēs vairāk, nekā ja visa pamācība būtu izsacīta uzreiz. Garas runas nogurdina jaunos prātus. Runājot pārāk daudz, jūs varat novest bērnus pat līdz riebumam pret garīgām pamācībām, tieši tāpat kā pārēdoties ir pārslogots kuņģis un mazinās ēstgriba, radot pretīgumu pret ēdienu.⁷

Vakari ir dārgs laiks. Mājas vajadzētu drīzāk padarīt par pamācību skolu nekā par monotonu garlaicīga darba vietu. Vakarus vajadzētu sargāt kā dārgu laiku, ko veltīt, mācot bērnus iet pa taisnības ceļiem.⁸

Vēlreiz pārskatiet Dieva apsolījumus. Mums ir jāapzinās, ka Svētais Gars ir mūsu apgaismotājs. Šim Garam patīk [496] uzrunāt bērnus un atklāt tiem Vārda bagātības un skaistumu. Lielā Skolotāja atstātie apsolījumi savaldzinās jūtas un atdzīvinās bērna dvēseli ar garīgu spēku, kas ir dievišķs. Uzņēmīgajā prātā dievišķās patiesības kļūs tik tuvas, ka tās būs kā barikādes pret ienaidnieka kārdinājumiem.⁹

Padariet reliģiskās pamācības jaukas. Reliģiskas pamācības bērniem jāsniedz jau no pirmajiem viņu dzīves gadiem. Tās nevajadzētu sniegt nosodījuma garā, bet priecīgā, laimīgā garā. Mātēm pastāvīgi vajadzētu atrasties sardzē, citādi kārdinājums nāks pār bērnu tā, ka viņi to neatpazīs. Vecākiem jā sargā savi bērni ar gudrām, jaukām pamācībām. Kā šo nepieredzējušo mazuļu vislabākajiem draugiem tiem vajadzētu palīdzēt viņiem uzvarēt, jo būt uzvarētājam nozīmē visu. Vecākiem vajadzētu ņemt vērā, ka viņu pašu dārgie bērni, kas cenšas darīt pareizi, ir jaunākie Kunga ģimenes locekļi, un viņiem ir jābūt dedzīgai interesei palīdzēt tiem padarīt taisnu ķēnišķīgo paklausības ceļu. Ar mīlošu interesi vecākiem vajadzētu dienu no dienas mācīt, ko nozīmē būt Dieva bērnam un kā pakļaut savu gribu paklausībā Viņam. Māciet tiem, ka paklausība Dievam ietver paklausību saviem vecākiem. Šis darbs ir jā dara ik dienas un ik stundu. Vecāki, esiet modri, esiet modri un lūdziet, un padariet bērnus par saviem biedriem.¹⁰

Ietveriet mājas pienākumus garīgās pamācībās. Dievs vecākiem un skolotājiem ir uzticējis bērnu un jauniešu audzināšanas darbu garīgajā jomā, un garīgas mācības viņi var atrast ikkatrā ikdienas dzīves pienākumā. [497] Mācot fiziskas tīrības ieradumus, mums vajadzētu mācīt bērniem, ka Dievs vēlas, lai tie savā sirdī būtu tikpat tīri kā miesā. Slaukot istabu, var mācīt, kā Kungs tīra sirdi. Neviens neaizver durvis un logus, atstājot istabā netīrumus, bet gan plaši atver durvis un logus un čakli izdzen visus putekļus. Tā dzīņu un jūtu logiem ir jābūt atvērtiem pret Debesīm un savtības un laicīguma putekļiem jā tiek izslaucītiem ārā. Dieva žēlastībai ir jāslauka prāta kambari, un Dieva Garam ir jāšķīstī un jāatdzīvina katrs rakstura elements. Nekārtība un nevīžība ikdienas pienākumos būs par iemeslu tam, ka aizmirstam Dievu un ievērojam dievbijības formu, apliecinot ticību bez saistības ar reālo dzīvi. Mums ir jābūt modriem un jā lūdz, citādi mēs pieķersimies ēnai un pazaudēsim īstenību.

Dzīvai ticībai kā zelta pavedienam vajadzētu vīties cauri ikdienas piedzīvojumiem, veicot mazus pienākumus.¹¹

Sirds izglītība un grāmatu studijas. Ir pareizi, ka jaunieši izjūt ilgas sasniegt augstāku garīgo spēku

attīstības pakāpi. Mums nevajadzētu ierobežot izglītību, kurai Dievs robežas nav nolīcis. Bet mūsu sasniegumi nekam nederēs, ja tos nelietosim Dieva godam un cilvēces labumam. Ja mūsu zināšanas nav solis pretī augstāku nodomu īstenošanai, tad tām nav vērtības. (..)

Sirds izglītība ir svarīgāka nekā izglītība, kas iegūta no grāmatām. Ir labi, pat ļoti būtiski iegūt zināšanas par pasauli, kurā mēs dzīvojam; bet, ja mēs nerēķināsimies ar mūžību, tad cietīsim neveiksmi, no kuras nekad vairs neatgūsīmes.¹²

[498] Abpusējs labums. Mūsu bērni ir Kunga īpašums; viņi ir dārgi atpirkti. Šai domai vajadzētu būt virzītājspēkam, kas liek mums pūlēties viņu labā. Visveiksmīgākā metode, kā nodrošināt bērnu glābšanu un atturēt tos no kārdināšanu ceļa, ir pastāvīgi sniegt pamācības no Dieva Vārda. Un, ja vecāki kopā ar saviem bērniem kļūst par mācekļiem, tad viņi daudz ātrāk piedzīvos personīgu izaugsmi patiesības atziņās. Ja viņi šādā veidā iepazīs Kungu, tad izzudīs viņu neticība, pieaugs ticība un rosība, padziļināsies pārliecība un uzticība.¹³

Kā vecāki var kļūt par klupšanas akmeni. Kādu paraugu jūs rādāt saviem bērniem? Kā ir ar kārtību jūsu mājās? Jums vajadzētu mācīt bērniem būt laipniem un lēnprātīgiem, domāt par citiem, ātri atsaukties lūgumiem un, pāri visam, cienīt reliģiju un saprast Dieva prasību svarīgumu.¹⁴

Zēni un meitenes var agri atklāt dziļu un harmonisku godbijību, ja viņi izlieto Dieva bijībā un mīlestībā līdzekļus, kurus Dievs ir noteicis katras ģimenes vadīšanai. Tie būs par uzskatāmu pierādījumu pareizas audzināšanas un disciplīnas vērtībai. Bet patiesības skolotāja vārdu radīto ietekmi bērna prātā bieži vien neitralizē vecāku vārdi un rīcība. Patiesība aizskar uzņēmīgās, lai gan ietiepīgās bērnu sirdis, bet caur tēvu vai māti bieži nāk kārdinājumi, un viņi krit par laupījumu sātana viltībām. Gandrīz nav iespējams vest bērna kājas uz droša ceļa, ja vecāki nesadarbojas ar skolotāju. Ļauni uzskatī, kurus izsaka nesaprātīgu vecāku lūpas, ir galvenais šķērslis, lai bērnu vidū notiktu patiesa atgriešanās.¹⁵

[499] Dzīvojiet saskaņā ar savām lūgšanām. "Ja jūs paliekat Manī un Mani vārdi paliek jūsos, jūs varēsiet lūgt, ko gribat, tas jums notiks." Jāņa 15:7 Lūdzot atklājiet šo apsolījumu. Mūsu priekštiesība ir nākt pie Viņa ar svētu drosmi. Ja mēs patiesi lūdzam Viņu, lai Viņa gaisma spīd pār mums, Viņš dzirdēs un atbildēs mums. Bet mums ir jādzīvo saskaņā ar savām lūgšanām. Tās nav derīgas, ja mēs rīkojamies pretēji tam, kā lūdzam. Es esmu redzējusi kādu tēvu, kas, izlasījis kādu Rakstu daļu un tik tikko paspējis piecelties no lūgšanas, jau sāk rāt savus bērnus. Kā gan Dievs var atbildēt uz viņa pienesto lūgšanu? Un ja tēvs pielūdz Dievu pēc tam, kad ir sarājis savus bērnus, vai šāda lūgšana dod bērniem kādu labumu? Nē, noteikti nē! Izņemot tad, ja tā ir lūgšana pēc grēka piedošanas.¹⁶

Kad bērni ir gatavi kristīties. Nekad neļaujiet saviem bērniem domāt, ka viņi nav Dieva bērni, ja nav pietiekami veci, lai kristītos. Kristības nav tās, kas padara bērnus par kristiešiem. Tās viņus arī nepārveido, bet gan tā ir ārēja zīme, kas parāda, ka viņi apzinās vajadzību būt Dieva bērniem, apliecinot ticību Jēzum Kristum kā savam Glābējam un ka tie turpmāk dzīvos Kristum.¹⁷

Vecākiem, kuru bērni vēlas kristīties, ir darāms darbs, gan pārbaudot pašiem sevi, gan arī sniedzot uzticamas pamācības bērniem. Kristības ir vissvētākā un vissvarīgākā ceremonija, un tāpēc vajadzētu būt pamatīgai izpratnei par tās nozīmi. Tā nozīmē grēku nožēlu un ieiešanu jaunā dzīvē ar Kristu Jēzu. Nevajadzētu pieļaut nekādu nevajadzīgu steigu kristīties. Lai vecāki un bērni pārdomā cenu. Piekrītot savu bērnu kristībām, vecāki svēti apsola [500] sev būt uzticīgiem šo bērnu ganiem, vadīt viņus rakstura veidošanā. Viņi apsola sev ar īpašu interesi sargāt šos ganāmpulka jērus, lai tie neapkaunotu ticību, ko apliecina. (..)

Kad ir pienācis laimīgākais brīdis bērnu dzīvē un tie savās sirdīs mīl Jēzu un vēlas kristīties, tad apejieties pareizi ar tiem. Pirms kristībām jautājiet viņiem, vai viņu dzīves pirmais mērķis ir strādāt Dievam. Tad pastāstiet, kā sākt. Tā ir pirmā mācība, kas ir ļoti svarīga. Vienkāršiem vārdiem pamāciet tos, kā izdarīt pirmo pakalpojumu Dievam. Padariet šo darbu cik vien iespējams saprotamu. Paskaidrojiet, ka nodot sevi Kungam nozīmē darīt tieši tā, kā māca Viņa Vārds, ņemot vērā kristīgu vecāku pamācības.¹⁸

Vecāku pienākums pēc kristībām. Ja pēc uzticīga darba jūs esat pārliecināti, ka jūsu bērni saprot atgriešanās un kristību nozīmi un ir patiesi atgriezušies, ļaujiet tiem kristīties. Bet, es atkārtāju, vispirms sagatavojieties paši rīkoties kā uzticami gani, vadot viņu nepieredzējušās kājas pa šauru paklausības ceļu. Dievam ir jāstrādā vecākos, lai viņi varētu saviem bērniem dot pareizu priekšzīmi mīlestībā, laipnībā un kristīgā pazemībā, kā arī pilnīgā sevis nodošanā Kristum. Ja jūs piekrītat savu

bērnu kristībā un tad atstājat viņus, lai tie darītu, kā paši vēlas, neizjūtot nekādu īpašu pienākumu turēt viņu kājas uz taisnības ceļa, tad jūs paši esat atbildīgi, ja tie zaudē ticību, drosmi un interesi par patiesību.¹⁹

Dievs aicina jūs mācīt bērnus, kā sagatavoties būt ķēnišķīgās ģimenes locekļiem, debesu Ķēniņa bērniem. Sadarbojieties ar Dievu, strādājot čakli, [501] lai glābtu viņus! Ja tie kļūdās, nerājiēt tos! Nekad neizsakiēt dzēlīgas piezīmes, ka viņi ir kristījušies, bet tomēr dara nepareizi. Atcerieties, ka viņiem ir daudz jāmacās par saviem Dieva bērna pienākumiem.²⁰

Sagatavošanās īpašām sanāksmēm. Lūk, kāds darbs ir veicams ģimenēs, pirms tās ierodas mūsu svētajās sanāksmēs. Lai ēšana un ģērbšanās ir otrās pakāpes jautājumi, bet jau mājās jāiesāk dziļa sirds pārmeklēšana. Lūdziet trīs reizes dienā un, līdzīgi Jēkabam, esiet neatlaidīgi. Mājas ir tā vieta, kur jāatrod Jēzus, un tad ņemiet Viņu līdzī uz sanāksmi. Ak, cik dārgas būs šīs stundas, ko tur pavadīsiet. Kā jūs varat cerēt izjust Kunga klātbūtni un redzēt atklājamies Viņa spēku, ja personīgais sagatavošanās darbs uz šo brīdi paliek nepadarīts?

Savas dvēseles, Kristus un citu labā dariet šo darbu jau mājās. Lūdziet tā, kā jūs to vēl neesat pieraduši darīt. Sirdij jāsalūst Dieva priekšā. Savediet kārtībā savu namu. Sagatavojiet šim notikumam savus bērnus. Māciet viņiem, ka skaists apģērbs tiem nav tik svarīgs kā tuvošanās Dievam ar tīrām rokām un skaidru sirdi. Novērsiet katru šķērslī, kas varētu stāvēt viņiem ceļā, ieskaitot visas nesaskaņas, kas pastāvējušas to starpā vai starp jums un viņiem. Tā rīkojoties, jūs savā namā ielūgsiet Kungu, un, dodoties uz sanāksmi, jūs pavadīs svētie eņģeļi, kuru gaisma un spēks atspiedīs ļauno eņģeļu uzmācību.²¹

Sējiet patiesības sēklu ticībā. Sējēja darbs ir ticības darbs. Viņš nevar izprast sēklas dīgšanas un augšanas noslēpumus, bet viņš var uzticēties līdzekļiem, ar kuru palīdzību Dievs liek augu valstij [502] krāšņi augt. Viņš ieliek sēklu zemē, cerot daudzkārtīgi to atgūt bagātīgā ražā. Tā jāstrādā ir vecākiem un skolotājiem, cerot uz izsētās sēklas ražu.²²

Mums vajadzētu lūgt Dieva svētības pār sēto sēklu, un Svētā Gara pārliecības spēks darbosies pat pie vismazākajiem. Ja mēs vingrināsim ticību Dievam, tad spēsim vadīt bērnus pie Dieva Jēra, kas nes pasaules grēkus. Šim darbam Kunga jaunāko ģimenes locekļu dzīvē ir vislielākā nozīme.²³

¹Review and Herald, 1904. g. 15. septembris

²Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 108. lpp.

³Turpat, 42. lpp.

⁴Manuskripts 16, 1895. g.

⁵Manuskripts 5, 1896. g.

⁶Liecības draudzei, 5. sēj., 330. lpp.

⁷Evaņģēlija kalpi, 208., 209. lpp.

⁸Padomi par sabatskolas darbu, 48. lpp.

⁹Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 172. lpp.

¹⁰Liecības draudzei, 6. sēj., 93., 94. lpp.

¹¹Turpat, 170., 171. lpp.

¹²Turpat, 8. sēj., 311. lpp.

¹³Review and Herald, 1909. g. 6. maijs

¹⁴Liecības draudzei, 5. sēj., 424. lpp.

¹⁵Manuskripts 49, 1901. g.

¹⁶Manuskripts 114, 1903. g.

¹⁷Manuskripts 5, 1896. g.

¹⁸Liecības draudzei, 6. sēj., 93., 94. lpp.

¹⁹Turpat, 94., 95. lpp.

²⁰Manuskripts 80, 1901. g.

²¹Liecības draudzei, 5. sēj., 164., 165. lpp.

²²Audzinašana, 105. lpp.

²³Liecības draudzei, 6. sēj., 105. lpp.

18. DAĻA. SAGLABĀJOT RELIĢISKO PIEREDZI

77. Bībele mājās

[505] Bībele ir daudzpusēja grāmata. Tās plašajā stilu un tematu klāstā Bībelei ir kaut kas, ar ko ieinteresēt katru prātu un uzrunāt katru sirdi. Tās lappusēs atrodam vissenāko vēsturi, visreālākās biogrāfijas, valsts pārvaldes principus, mājsaimniecības noteikumus – principus, kuriem cilvēciskā

gudrība nekad nav līdzinājusies. Tā satur visdziļāko filozofiju, vissaldāko un viscildenāko, viskvēlāko un visemocionālāko dzeju. Bībeles rakstu vērtība ir neizmērojami pārāka par jebkura cilvēcisca autora radīto mākslas darbu vērtību, pat ja mēs to apskatām no šīs puses. Bet ar neizsakāmi plašāku vērienu, ar bezgalīgi lielāku vērtību šie raksti ir tad, ja aplūkojam to grandiozo centrālo domu. Ņemot vērā šo domu, katra tēma iegūst jaunu nozīmi. Visvienkāršāk izteiktajās patiesībās ir ietverti principi, kas ir tik augsti un mūžīgi kā debesis.¹

Dieva Vārds ir pilns dārgu patiesības pārļu, un vecākiem vajadzētu izņemt tās no sava šķirstiņa un rādīt bērniem to patiesajā mirdzumā. (...) Dieva Vārdā jums pieder mantnīca, no kuras jūs varat iegūt lielu bagātību. Kā kristiešiem jums vajadzētu būt gataviem un nodrošinātiem katram labam darbam.²

Dievs ar Bībeles palīdzību nodrošina bagātīgu mielastu. Dodot mums priekštiesību pētīt Viņa Vārdu, Kungs mūsu priekšā ir sagatavojis bagātīgu mielastu. Baudot Viņa Vārdu, ko Viņš attēlo kā savu miesu un asinis, savu garu un dzīvību, var iegūt daudz labumu. [506] Daloties šajā vārdā, mūsu garīgie spēki pieaug. Mēs augam zēlastībā un patiesības atziņā. Izveidojas un nostiprinās pašsavaldīšanās ieradumi. Bērnības vājības – niķīgums, iedomība, savtība, neapdomīgi vārdi, kaislīga rīcība – izzūd un to vietā attīstās kristīgas vīrišķības un sievišķības rakstura īpašības.³

Skaistās Bībeles stāstu un līdzību mācības, šķīstās, vienkāršās Dieva svētā Vārda pamācības ir garīgā maize jums un jūsu bērniem.

Ak, kāds darbs ir jūsu priekšā! Vai jūs to darīsiet Dieva mīlestībā un bijībā? Vai jūs sarunāsieties ar Dievu Viņa Vārdā?⁴

Bībele ir taisnīguma standarts. Dieva Vārdu vajadzētu saprātīgi atklāt jaunajiem prātiem, un tam vajadzētu būt viņu taisnīguma standartam, labojot kļūdas, apgaismojot un vadot viņu domas. Tā būs daudz efektīvāks līdzeklis impulsīva rakstura savaldīšanai un vadīšanai nekā skarbi vārdi, kas izraisīs dusmas. Mācot bērnus būt atbilstošiem Bībeles standartam, jums būs vajadzīgs laiks, neatlaidība un lūgšanas. Taču to vajadzētu paveikt, ja arī dažas lietas mājās jāatstāj nepadarītas.⁵

Iegūtās Bībeles patiesības pacels prātu no laicīguma un bojāejas. Ja Dieva Vārdu vērtētu tā, kā to vajadzētu, gan jaunajiem, gan vecajiem būtu iekšējs taisnīgums, principu spēks, kas darītu viņus spējīgus atsist kārdinājumus.⁶

Israēla Svētais ir darījis mums zināmus statūtus un likumus, kuriem ir jāpārvalda visas cilvēciskās gara spējas. Šiem priekšrakstiem, kas ir pasludināti par "svētiem, taisniem un labiem," ir jāveido rīcības standarts mājās. [507] Nav iespējams atmet tos un būt bez grēka, jo tie ir kristīgās reliģijas pamats.⁷

Bībele nostiprina intelektu. Ja Bībeli pētītu tā, kā vajadzētu, tad cilvēka prāts nostiprinātos. Temati, kurus aplūko Dieva Vārds, cēlā, vienkāršā valoda un viela pārdomām, kuru saņem prāts, attīsta tās spējas, kuras citādāk attīstīt nevar. Bībele atver bezgalīgu lauku iztēlei. Cilvēks, kurš pārdomās Bībeles augstās patiesības un iepazīsies ar tās tēlainību, būs daudz skaidrāks un cēlāks savās domās un jūtās nekā tad, ja viņš savu laiku pavadītu, lasot cilvēku sarakstītas grāmatas, nerunājot nemaz pat tām, kurām ir nenopietns raksturs. Jaunieši nevar sasniegt augstu attīstības līmeni, ja tie atstāj novārtā lielāko gudrības avotu – Dieva Vārdu. Iemesls, kādēļ ir tik maz cilvēku ar stabilu un stingru prātu, ir tas, ka cilvēki vairs nebīstas Dievu un kristīgas ticības pamatmācības dzīvē neizdzīvo tā, kā to vajadzētu.

Dievs vēlas, lai mēs izlietotu katru iespēju attīstīt un stiprināt intelektuālos spēkus. (...) Ja Bībeli lasītu vairāk, ja tās patiesības saprastu labāk, tad mēs būtu daudz izglītotāka un inteligentāka tauta. Pētot tās lappuses, dvēselei tiek piešķirta enerģija.⁸

Bībele ir pamats mājas, sabiedrības un tautas labklājībai. Bībeles atziņu apgūšana ļoti ietekmē cilvēces uzplaukumu visā šīs zemes dzīvē. Tā atklāj pamatlikumus, kas ir tautu labklājības stūrakmens, – pamatlikumus, kas nosaka [508] sabiedrības veselīgu attīstību un droši sargā ģimeni, – pamatlikumus, bez kuriem neviens cilvēks nevar būt lietderīgs, laimīgs un godājams šinī dzīvē, ne arī cerēt sev nodrošināt nākamo, nemirstīgo dzīvi. Nav tāda stāvokļa, ne arī cilvēku piedzīvojumos tādas fāzes, kur Bībeles mācīšana neveiktu svarīgu sagatavošanas darbu.⁹

Rakstu zināšanas ir aizsarglīdzeklis. Timotejs no bērnības zināja Rakstus, un šīs zināšanas bija viņa aizsargs pret jaunajiem iespaidiem, kas viņu paņēma, un pret kārdinājumiem pienākuma vietā

izvēlēties izpriecas un savtīgas iekāres. Šāds aizsargs ir vajadzīgs visiem mūsu bērniem, un daļa no vecāku un Kristus vēstnešu darba vajadzētu būt uzraudzīt, lai bērni iegūtu pamatīgas Dieva Vārda zināšanas.¹⁰

Mīlestība uz Bībeli nerodas dabīgi. Jaunatne ir nezinoša un nepieredzējusi, un mīlestība uz Bībeli un tās svētajām patiesībām nenāks dabīgi. Ja nepieliks lielas pūles uzcelt ap jauniešiem barjeras, lai aizsargātu no sātana viltībām, viņi būs ļaunā kārdināšanu objekts un kļūs par viņa gūstekņiem. Jau dzīves pirmajos gados bērniem vajadzētu mācīt Dieva likuma prasības un ticību Jēzum, mūsu Pestītājam, kas šķīsta no grēka traipiem. So ticību vajadzētu mācīt dienu no dienas, gan ar vārdiem, gan ar paraugu.¹¹

Sevišķi jaunieši atstāj novārtā Bībeles izpēti. Gan veci, gan jauni atstāj novārtā Bībeles izpēti. Viņi nepadara to par savu izpētes objektu, par savas dzīves likumu. Sevišķi jaunieši ir vainīgi šajā nevērībā. Daudzi no viņiem atrod laiku, lai lasītu citas grāmatas, bet grāmatu, kas norāda ceļu uz mūžīgo dzīvību, nepēta ik dienas. Tukšus stāstus lasa uzmanīgi, [509] bet Bībeli nelasa. Šī grāmata ir vadonis uz augstāku, svētāku dzīvi. Ja jauniešu iztēle nebūtu samaitāta, lasot izdomātus stāstus, tad viņi Bībeli uzskatītu par visinteresantāko grāmatu, ko jebkad ir lasījuši.

Jaunieši nerasniedz sava prāta viscēlāko attīstību, ja viņi atstāj augstāko gudrības avotu – Dieva Vārdu. Ka mēs esam Dieva pasaulē, Radītāja klātbūtnē, ka Viņš mūs ir izveidojis pēc savas līdzības, ka Viņš ir nomodā pār mums, mīl mūs un rūpējas par mums – tā ir brīnišķīga viela pārdomām un vada prātu plašos, ceļos apceres laukos. Viņš, kas atver prātu un sirdi šādu tēmu pārdomām, nekad nesamierināsies ar banāliem, sensacionāliem jautājumiem.¹²

Vecāku nevērība atspoguļojas bērnos. Pat pavisam mazi bērni ir ļoti vērīgi. Ja vecāki parāda, ka Dieva Vārds nav viņu vadonis un padomdevējs, ja viņi ir nevērīgi pret sniegtajām vēstīm, tad tas pats pārgalvīgais gars "man vienalga, es iešu pats savu ceļu" atspoguļosies bērnos.¹³

Dodiet Vārdam tā goda vietu. Kā tautai, kurai ir liela gaisma, mums ir jābūt cēlākiem savos ieradumos, savos vārdos, savā mājas dzīvē un sadraudzībā. Dodiet Vārdam tā goda vietu kā mājas vadonim. Lai tas ir padomdevējs visās grūtībās, katras rīcības standarts. Vai mani brāļi un māsas ir pārliecināti, ka ģimenes lokā nevar būt patiesas dvēseles labklājības, ja to nevada Dieva patiesība, taisnības gudrība? Mātēm un tēviem vajadzētu pielikt visas pūles, lai savu prātu novērstu no laiskā ieraduma uzskatīt kalpošanu Dievam par nastu. Patiesības spēkam mājās ir jābūt svētošanas līdzeklim.¹⁴

[510] Vecāki, rindu pēc rindas, priekšrakstu pēc priekšraksta sniedziet saviem bērniem pamācības, ko ietver Dieva svētais Vārds. Šis ir darbs, kuru jūs esat apņēmušies darīt tad, kad kristijāties. Lai nekas, kam ir pasaulīgs raksturs, neattur jūs no šī darba. Dariet visu, kas ir jūsu spēkos, lai glābtu savu bērnu dvēseles, vienalga, vai tie ir jūsu miesa un kauli, vai arī jūs esat pieņēmuši tos savā ģimenē adoptējot.¹⁵

Lai Bībele mājās ir mācību grāmata. Vecāki, ja jūs vēlaties uzaudzināt bērnus, kas kalpo Dievam un dara labu pasaulei, tad par savu mācību grāmatu dariet Bībeli. Tā atklāj sātana viltības. Tā ir grāmata ar lielu morālo celtpēju, tā norāj un labo tikumisko postu, tā atklāj un palīdz mums atšķirt patieso no nepatiesā. Lai arī kas tiek teikts mājās vai skolā, Bībelei kā galvenajai audzinātājai vajadzētu stāvēt pirmajā vietā. Kur to ievēro, tur pagodina Dievu, un tad Viņš strādā par labu jūsu bērnu atgriešanai. Šī svētā grāmata ir bagātīga patiesības un skaistuma rakstuve, tādēļ vecākiem jāvairo pašiem sevi, ja savos bērnos šajā ziņā nav spējuši izraisīt spraigu interesi.¹⁶

"Stāv rakstīts" bija vienīgais ierocis, ko Kristus lietoja, kad kārdinātājs nāca pie Viņa ar savām blēdībām. Bībeles patiesības mācīšana ir liels un dzišs darbs, kas ir jādara visiem vecākiem. Jaukā, laimīgā veidā atklājiet bērniem patiesību tādu, kā Dievs to ir izsacījis. Kā tēvi un mātes jūs saviem bērniem ikdienas dzīvē varat būt par mācību līdzībā, parādot pacietību, laipnību un mīlestību, ar to saistot viņus pie sevis. Neļaujiet tiem darīt pēc savas patikas, bet parādiel tiem, ka jūsu darbs ir izpildīt dzīvē Dieva Vārdu un audzināt viņus pēc Kunga principiem un pamācībām.¹⁷

[511] Pētiet čakli, sistemātiski. Pētot Rakstus ģimenes lokā, ievērojiet noteiktu sistēmu. Laidiet garām visu, kam ir laicīgs raksturs, (..) bet esiet droši, ka dvēsele ir pabarota ar dzīvības maizi. Nav iespējams novērtēt tos labos rezultātus, ko dos viena stunda vai pat pusstunda katru dienu, kas jaukā, draudzīgā veidā veltīta Dieva Vārdam. Lai Bībele pati sevi izskaidro, saliekot kopā visu, kas ir pateikts par konkrēto jautājumu dažādos laikos un dažādos apstākļos. Nepārtrauciet lasīšanas stundu apmeklētāju vai viesu dēļ. Ja viņi ierodas tās laikā, uzaiciniet piedalīties! Lieciet saprast, ka jūs

uzskatāt par daudz svarīgāku iegūt Dieva Vārda atziņas nekā nodrošināt pasaules labumus un izpriecas.¹⁸

Ja mēs katru dienu čakli un ar lūgšanām pētītu Bībeli, tad arī katru dienu ieraudzītu kādu skaistu patiesību jaunā, skaidrā un spēcīgā gaismā.¹⁹

Lai visi pēta sabatskolas tēmas. Sabatskola vecākiem un bērniem dod iespēju pētīt Dieva Vārdu. Bet lai viņi iegūtu labumu, ko vajadzētu sniegt sabatskolai, gan vecākiem, gan bērniem vajadzētu veltīt laiku temata izpētei, cenšoties iegūt pamatīgas zināšanas par uzrādītajiem faktiem, kā arī par garīgajām patiesībām, ko šiem faktiem vajadzētu mācīt. Mums sevišķi vajadzētu jaunajos prātos iedvest to, cik svarīgi ir meklēt pārdomāto rakstvietu pilno nozīmi.

Vecāki, atvēliet katru dienu nedaudz laika, lai kopā ar saviem bērniem pētītu sabatskolas tematu. Atsakiēt drīzāk kādu apmeklējumu, ja tas ir nepieciešams, nekā upurējiet stundu, kas paredzēta svētās vēstures mācībai. Gan vecāki, gan [512] bērni no šīm studijām iegūs lielu labumu. Svarīgākos ar mācību vielu saistītos Rakstu fragmentus vajadzētu iemācīties no galvas, to uzskatot par priekštiesību, nevis smagu uzdevumu. Lai gan sākumā atmiņa būs nepilnīga, tā iegūs spēku vingrinot, un pēc kāda laika jūs priecāsit, ka tādā veidā varat sakrāt patiesības vārdus. Ieradums izrādīsies par visvērtīgāko palīdzību garīgai izaugsmei.²⁰

Vecākiem vajadzētu izjust svētu pienākumu mācīt bērniem Dieva likumus un prasības, kā arī pravietojumus. Viņiem vajadzētu mājās mācīt savus bērnus un vajadzētu pašiem būt ieinteresētiem sabatskolas tēmā. Pētot Dieva Vārdu kopā ar bērniem, viņi parāda, ka piešķir nozīmi patiesībai, kas atklāta mācību vielā, un palīdz tiem iegūt patiku pārzināt Bībeli.²¹

Nesamierinieties ar virspusējām zināšanām. Gandrīz nav iespējams novērtēt, cik svarīgi ir censties iegūt pamatīgas Rakstu zināšanas. "Dieva iedvestai", spējīgai padarīt "gudru pestīšanai", padarot Dieva cilvēku pilnīgu, sagatavotu katram labam darbam (2.Tim. 3:15-17), Bībelei ir visaugstākās tiesības uz mūsu godbijīgu uzmanību. Mums nevajadzētu būt apmierinātiem ar virspusējām zināšanām, bet vajadzētu censties iemācīties patiesības vārdu pilno nozīmi, dziļi ierakties Svēto Praviešu garā.²²

Balstiet mācības uz bērna pieredzi. Mācot bērniem Bībeli, mēs daudz varam iegūt, ievērojot viņu prātu tieksmes, lietas, kuras viņus interesē, un pamodinot viņos interesi ieraudzīt, ko Bībele saka par šīm lietām. Viņš, kas ir radījis mūs ar mūsu dažādām spējām, savā Vārdā ir uzrakstījis katram kaut ko. Kad skolēni ierauga, ka Bībeles mācības [513] attiecas uz viņu pašu dzīvi, māciet viņus to uzlūkot kā savu padomdevēju. (..)

Bībelei piemīt pilnība, spēks, domu dziļums, kas ir neizsmeļams. Iedrošiniēt bērnus un jauniešus meklēt gan tās domu, gan izteiksmes bagātības.²³

Katram ir jāpēta sevis dēļ. Mātes un tēvi nes smagu atbildību par saviem bērniem. Tie vecāki, kas tic un pēta Rakstus, sapratīs, ka viņiem ir jāpaklausa Dieva baušļiem, ka viņi nedrīkst rīkoties pretēji Viņa svētajam likumam. Tiem, kas atļauj kādam, pat ja tas būtu sludinātājs, sevi novest pie Dieva Vārda ignorēšanas, tiesā būs jāstopas ar savas rīcības sekām. Vecākiem nav jāuztic savas vai savu bērnu dvēseles sludinātājam, bet Dievam, kuram viņi pieder radīšanas un pestīšanas dēļ. Vecākiem vajadzētu pētīt Rakstus sevis dēļ, jo viņiem ir dvēseles, kas būs izglābtas vai pazaudētas. Viņi nevar atļauties pestīšanas jautājumā būt atkarīgi no sludinātāja. Viņiem ir jāpēta patiesība sevis dēļ.²⁴

Padariet bērniem Bībeles izpēti interesantu. Māciet jauniešiem mīlēt Bībeles izpēti. Lai pirmā vieta mūsu domās un mīlestībā pieder grāmatu Grāmatai, jo tā ietver zināšanas, kas mums ir visnepieciešamākās.²⁵

Lai darītu šo darbu, vecākiem pašiem ir jāiepazīst Dieva Vārds. (..) Viņiem nav jārunā tukši vārdi un jāstāsta tukšas pasakas, bet gan jārunā ar bērniem par Bībeles jautājumiem. Grāmatu Grāmata nav paredzēta tikai zinātniekiem. Tā ir uzrakstīta skaidrā, vienkāršā stilā, lai būtu saprotama parastiem cilvēkiem; un ar atbilstošiem [514] paskaidrojumiem lielākā tās daļa var radīt spraigu interesi un būt derīga pat ļoti maziem bērniem.²⁶

Nedomājiet, ka Bībele bērniem kļūs par apnicīgu grāmatu. Gudra skolotāja vadībā Vārds kļūs arvien pievilcīgāks un pievilcīgāks. Tas viņiem būs dzīvības maize, tas nekad nenovecos. Tajā ir svaigums un skaistums, kas pievelk un valdzina bērnus un jauniešus. Tas ir kā saule, kas apspīd zemi, dodot tai

gaismu un siltumu, pati no tā nekā nezaudējot. Mācības no Bībeles vēstures un doktrīnām bērniem un jauniešiem var iemācīt, ka neviena cita grāmata nav tik vērtīga kā šī. Seit viņi var rast žēlastības un mīlestības avotu.²⁷

Vecāki, lai jūsu pamācības bērniem ir vienkāršas, un esiet pārliecināti, ka viņi tās skaidri saprot. Mācības, kuras jūs mācāties no Dieva Vārda, jums jaunajiem prātiem ir jāpasniedz tik skaidri, ka viņi nevar nesaprast. Ar vienkāršo Dieva Vārda mācību un viņu pašu pieredzi jūs bērniem varat mācīt, kā saskaņot dzīvi ar visaugstāko standartu. Pat bērnībā un jaunībā viņi var mācīties dzīvot apdomīgu, nopietnu dzīvi, lai varētu iegūt bagātīgu labā ražu.²⁸

Paudiet vissvaigākās domas, lietojiet vislabākās metodes. Mūsu Debesu Tēvs, dodot savu vārdu, neaizmirs par bērniem. Vai ir kāds cilvēka rakstīts raksts, kas tā var ietekmēt sirdi, kas ir tik labi piemērots, lai pamodinātu mazuļu interesi, kā Bībeles stāsti?

Šajos vienkāršajos stāstos var skaidri atklāt lielos Dieva likuma principus. Tā ar ilustrācijām, kas ir vislabāk piemērotas bērna saprātam, vecāki un skolotāji jau agri var sākt izpildīt Kunga pavēli, kas saistīta ar Viņa priekšrakstiem: [515] "Un atgādini tos saviem bērniem un runā tos, sēžot savā namā un pa ceļu ejot, guļoties un ceļoties." 5.Moz. 6:7

Līdzības, tāfeles, kartes un attēli var palīdzēt jums izskaidrot šīs mācības un nostiprināt tās atmiņā. Vecākiem un skolotājiem pastāvīgi vajadzētu censties uzlabot metodes. Bībeles mācīšanai vajadzētu veikt svaigākās idejas, lietojot vislabākās metodes un visnopietnākās pūles.²⁹

Nemiet Bībeli par savu vadoni. Ja jūs gribat izaudzināt bērnus pēc Kunga likumiem un norādījumiem, jums ir jāpadara Bībele par savu vadoni. Lai Kristus dzīve un raksturs viņiem tiek atklāts kā paraugs, ko atdarināt. Ja viņi kļūdās, izlasiet tiem priekšā, ko Kungs ir teicis par tamlīdzīgiem grēkiem. Šajā darbā ir vajadzīgas pastāvīgas rūpes un centība. Ja vecāki būs iecietīgi kaut pret vienu nepareizu rakstura iezīmi un arī skolotāji to nelabos, tā var deformēt un sagraut visu raksturu. Māciet bērniem, ka viņiem ir vajadzīga jauna sirds, ka ir jārada jauna patika, jāiedveš jauni motīvi. Viņiem ir vajadzīga Kristus palīdzība; viņiem ir jāiepazīst Dieva raksturs, kā tas ir atklāts Viņa Vārdā.³⁰

1Audzināšana, 125. lpp.

2The Signs of the Times, 1894. g. 10. septembris

3Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 207. lpp.

4Vēstule 27, 1890. g.

5The Signs of the Times, 1877. g. 13. septembris

6Liecības draudzei, 8. sēj., 319. lpp.

7Review and Herald, 1888. g. 13. novembris

8Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 126. lpp.

9Sentēvi un pravieši, 599. lpp.

10Liecības draudzei, 4. sēj., 398. lpp.

11Turpat, 5. sēj., 329. lpp.

12Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 138., 139. lpp.

13Manuskripts 49, 1898. g.

14Vēstule 107, 1898. g.

15Manuskripts 70, 1900. g.

16Liecības draudzei, 5. sēj., 322. lpp.

17Manuskripts 5, 1896. g.

18Review and Herald, 1883. g. 9. oktobris

19Padomi par sabatskolas darbu, 23. lpp.

20Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 137., 138. lpp.

21Padomi par sabatskolas darbu, 111. lpp.

22Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 139. lpp.

23Audzināšana, 188. lpp.

24Manuskripts 33, 1900. g.

25Review and Herald, 1883. g. 9. oktobris

26The Signs of the Times, 1886. g. 8. aprīlis

27Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 171. lpp.

28Turpat, 109. lpp.

29Audzināšana, 185., 186. lpp.

30The Signs of the Times, 1882. g. 25. maijs

78. Lūgšanas spēks

[517] Ir vajadzīgi ģimenes lūgšanu brīži. Katrai ģimenei vajadzētu uzcelt savu lūgšanu altāri, saprotot, ka dievbijība ir gudrības iesākums. Ja kādai personai pasaulē ir vajadzīgs stiprinājums un iedrošinājums, ko dod reliģija, tad tie ir tie, kas ir atbildīgi par bērnu audzināšanu un mācīšanu. Bērni raugās uz viņiem kā uz savu vadoni, un vecāki nevar paveikt savu darbu Dievam pieņemami, ja ik dienas ar savu piemēru māca tos, ka viņi var dzīvot bez Dieva. Ja tie audzina savus bērnus vienīgi šai dzīvei, tie nesagatavos viņus mūžībai. Tie nomirs, kā ir dzīvojuši, bez Dieva, un vecākiem būs jāatbild par viņu dvēseļu zaudējumu. Tēvi, mātes, jums ir jāmeklē Dievs no rītiem un vakaros pie ģimenes altāra, lai jūs varētu iemācīties, kā gudri, maigi un mīloši mācīt savus bērnus.¹

Atstāta novārtā ģimenes kalpošana. Ja kādreiz ir bijis laiks, kad katrai mājai vajadzētu būt lūgšanu namam, tad tas ir tagad. Valda bezdievība un skepse. Pieaug netaisnība. Samaitātība ieplūst dvēseles dzīvības straumē un sacelšanās pret Dievu ielaužas dzīvē. Pakļauti grēkam, morālie spēki ir sātana pārvaldībā. Dvēsele ir padarīta par apsmieklu viņa kārdināšanām; un, ja netiks izstiepta kāda spēcīga roka, lai viņu glābtu, cilvēks ies tur, kur viņu ved viltīgais dumpinieks.

Un tomēr šajā bailpilnajā briesmu laikā daži, kuri saucas kristieši, neizved ģimenes kalpošanu. Tie nepagodina Dievu savās mājās; tie nemāca savus bērnus mīlēt un būties Viņu. Daudzi ir tik tālu atšķīruši sevi no Viņa, ka tie izjūt nosodījumu, [518] tuvojoties Viņam. Tie nevar pieiet "bez bailēm pie žēlastības troņa", "paceldami svētas rokas bez dūsmām un šaubām". (Ebr. 4:16, 1. Tim. 2:8) Viņiem nav dzīvas savienības ar Dievu, bet ir dievbijības forma bez spēka.²

Doma, ka lūgšana nav tik būtiska, ir viena no sātana visveiksmīgākajām viltībām, lai sagrautu dvēseles. Lūgšana ir sazināšanās ar Dievu, gudrības Avotu, spēka, miera un laimes Pirmsākumu.³

Māja bez lūgšanām – ģimenes tragēdija. Es nezinu neko citu, kas manī radītu tādas skumjas kā māja bez lūgšanām. Šādā mājā es nejūtos droši pat vienu nakti; es tur nepaliktu, ja nebūtu cerības palīdzēt vecākiem saprast viņu vajadzību un bēdīgo nolaidību. Šīs nevērības sekas parāda bērni, jo viņi nebīstas Dievu.⁴

Formāla lūgšana nav pieņemama. Daudzos gadījumos rīta un vakara kalpošana ir tikai kaut kas nedaudz vairāk par formu, garlaicīga, monotona iepriekš sastādītu frāžu atkārtošana, kurās neizpaužas pateicības gars vai vajadzības sajūta. Kungs neatzīst šādu kalpošanu. Bet pazemīgas sirds lūgumus un nožēlas pilnu garu Viņš nenopels. Atvērt savas sirdis mūsu Debesu Tēvam, atzīt savu pilnīgo atkarību, izteikt savas vajadzības, slavēt Viņa mīlestību pateicībā – tā ir patiesa lūgšana.⁵

Lai mūsu mājas ir lūgšanu nami. Kas mīl Dievu, tiem, tāpat kā seno laiku sentēviem, jāuzceļ altāris visur, kur viņi iekārto savas teltis. (..) Tēviem un mātēm par saviem bērniem bieži jāpaceļ savas sirdis pazemīgās lūgšanās uz Dievu. [519] Lai tēvs kā ģimenes priesteris noliek uz altāra rīta un vakara upurus, un lai sieva ar bērniem pateicībā viņam pievienojas. Tādā ģimenē labprāt uzkavēsies Jēzus.⁶

Lai katras ģimenes locekļi atceras, ka viņi ir cieši savienoti ar Debesīm. Kungam ir sevišķa interese par Viņa bērnu ģimenēm šeit virs zemes. Par svētajiem uz lūgšanu ceļiem eņģeļi kvēpina smaržīgu vīraku. Lai tad katrā ģimenē uz Debesīm gan no rītiem, gan vēsās saulrieta stundās paceļas lūgšana, kas Dieva priekšā uzrāda Glābēja nopelni mūsu labā. Rītos un vakaros Debesu Universs atzīmē katru lūdzošu saimi.⁷

Eņģeļi pasargā Dievam veltītus bērnus. Pirms atstājat māju, aizejot uz darbu, vajadzētu sasaukt kopā visu ģimeni, un tēvam, vai viņa prombūtnē mātei, dedzīgi vajadzētu lūgt Dievu, lai Tas viņus pasargā visās dienas gaitās. Nāciet pie Dieva pazemīgi, ar iejūtīgām, maiguma pilnām sirdīm, apzinoties jums un jūsu bērniem priekšā stāvošās kārdināšanas un briesmas; ticībā saistot viņus uz altāra, izlūdzieties pār viņiem Kunga gādību. Kalpojošie eņģeļi sargās bērnus, kas tā būs novēlēti Dievam.⁸

Lūgšana izveido ap bērniem sētu. Rītos kristieša pirmajām domām vajadzētu steigties pie Dieva. Pasaulīgajam darbam un savām interesēm vajadzētu būt otrā vietā. Bērnus vajadzētu mācīt ievērot un godāt lūgšanas stundu. (..) Kristīgu vecāku pienākums ir rītos un vakaros ar nopietnām lūgšanām un neatslābstošu ticību izveidot sētu ap saviem bērniem. Viņiem tos vajadzētu pacietīgi pamācīt, laipni un nenogurstoši stāstot, kā dzīvot, lai patiktu Dievam.⁹

[520] Nosakiet laiku lūgšanu stundām. Katrā ģimenē vajadzētu būt noteiktam laikam rīta un vakara svētbrīžiem. Cik pareizi ir, ja vecāki sapulcina savus bērnus ap sevi pirms brokastīm, lai pateiktos Debesu Tēvam par Viņa aizsardzību naktī un lūgtu no Viņa palīdzību un vadību, un modru uzmanību

dienas gaitās! Cik piemēroti ir arī tas, ka vecāki un bērni vakarā vēlreiz sapulcējas Viņa priekšā un izsaka pateicību par Viņa svētībām aizgājušajā dienā.¹⁰

Neļaujiet valdīt apstākļiem. Ģimenes lūgšanu brīžus nevajadzētu pārvaldīt apstākļiem. Lūgšanām nevajadzētu būt gadījuma rakstura, un tās nedrīkst atstāt, ja dienā ir daudz darba. Tā darot, jūs liekat bērniem domāt, ka lūgšanai nav nekādu īpašu seku. Lūgšana Dieva bērniem nozīmē ļoti daudz, un pateicības dāvanām vajadzētu nonākt pie Dieva rītos un vakaros. Dziesminieks aicina: "Nāciet, dziedāsim līksmi Tam Kungam, gaviļēsim mūsu glābiņa un pestīšanas klints patvērumam! Iesim ar pateicību Viņa vaiga priekšā, uzgaviļēsim Viņam ar mūsu slavas dziesmām!" Ps. 95:1¹¹

Tēvi un mātes, lai cik nospiedošas ir jūsu darīšanas, neaizmirsiet sapulcināt savu ģimeni ap Dieva altāri. Lūdziet pēc svēto eņģeļu apsardzības savā mājā. Atcerieties, ka jūsu dārgie ir pakļauti kārdinājumiem.¹²

Pūloties sagādāt ērtības un laimi viesiem, neaizmirsīsim savus pienākumus pret Dievu. Lūgšanu stundu nekādu apstākļu dēļ nedrīkst atstāt novārtā. Nerunājiet un neizklaidējieties tik ilgi, līdz visi ir pārāk noguruši, lai baudītu svētbrīdi. To darot, jūs piesenat Dievam kroplu upuri. Agrās vakara stundās, kad mēs varam lūgt bez steigas un ar izpratni, [521] mums vajadzētu pienest Dievam savus lūgumus un pacelt balsi laimīgā, pateicīgā slavā.

Lai visi, kas apmeklē kristiešus, redz, ka lūgšanu stunda ir visdārgākais, vissvētākais un vislaimīgākais dienas brīdis. Šie svētbrīži izplata attīrošu, paceļošu iespaidu uz visiem, kas tajos piedalās. Tie sagādā dveselei mieru un pateicības pildītu atpūtu.¹³

Bērniem ir jābūt cieņai pret lūgšanu stundu. Jums bērni jā māca būt laipniem, uzmanīgiem un atsaucīgiem pret citiem un pāri visam cienīt reliģiskas lietas un saprast Dieva prasību svarīgumu. Viņiem jā māca cienīt lūgšanu brīžus un jāprasa agrāku piecelšanos no rītiem, lai kopā ar visu ģimeni pielūgtu un godātu Dievu.¹⁴

Lai svētbrīdis ir interesants. Tēvam, saimes priesterim, vajadzētu vadīt rīta un vakara svētbrīžus. Nav iemesla, kāpēc tā nevarētu būt visinteresantākā un patīkamākā nodarbība mājas dzīvē. Sausas un apnicīgas lūgšanu stundas apkauno Dievu. Lai ģimenes svētbrīži ir īsi un apgaroti. Nelieciet saviem bērniem vai kādam jūsu ģimenes loceklim izvairīties no tiem garlaicības vai intereses trūkuma dēļ. Ja tiek lasīta un izskaidrota gara nodaļa un pienesta gara lūgšana, šī dārgā kalpošana kļūst nogurdinoša un dvesele ir atvieglota, kad svētbrīdis ir beidzies.

Padarīt svētbrīdi interesantu vajadzētu būt ģimenes galvas sevišķam uzdevumam. Ar nelielām pārdomām un rūpīgu sagatavošanos šim mirklī, kad mēs atrodamies Dieva klātbūtnē, ģimenes svētbrīdi var padarīt patīkamu, un tas dos rezultātu, ko atklās tikai mūžība. Lai tēvs izvēlas [522] kādu interesantu un viegli saprotamu Rakstu daļu; nedaudz pantu pietiks, lai pasniegtu mācību, ko pārdomāt un pildīt dienas garumā. Var uzdot jautājumus, izteikt nedaudzas nopietnas un saistošas piezīmes vai kā ilustrāciju pastāstīt kādu īsu un tematam atbilstošu gadījumu. Var nodziedāt vismaz dažus kādas garīgas dziesmas pantus un pienest īsu, konkrētu lūgšanu. Tam, kas ievada lūgšanas, nevajadzētu lūgt par visu, bet vajadzētu izteikt savas vajadzības īsos vārdos un ar pateicību slavēt Dievu.¹⁵

Pamodinot un nostiprinot mīlestību uz Bībeles izpēti, daudz kas ir atkarīgs no svētbrīžiem. Rīta un vakara svētbrīžu stundām vajadzētu būt vissaldākajām un visderīgākajām dienā. Lieciet saprast, ka šajās stundās nedrīkst uzmākties nemierīgas, jaunas domas; ka vecāki un bērni sapulcējas, lai satiktos ar Jēzu un ielūgtu savās mājās svētos eņģeļus. Lai svētbrīdis ir īss un dzīvs, piemērots gadījumam un laiku pa laikam atšķirīgs. Lai visi iesaistās Bībeles lasīšanā, mācās un bieži atkārtoti Dieva likumu. Bērnu interesi palielinās tas, ja viņiem dažreiz atļaus izvēlēties lasījumu. Jautājiet viņiem par to un ļaujiet uzdot jautājumus. Miniēt kaut ko, kas palīdzētu ilustrēt tā nozīmi. Ja svētbrīdis netiks tādā veidā padarīts par garu, ļaujiet mazajiem pienest lūgšanu un pievienoties dziesmai, ja arī tas būtu tikai viens pantiņš.¹⁶

Lūdziet skaidri un noteikti. Māciet bērnus paši ar savu priekšzīmi lūgt skaidrā, noteiktā balsī. Māciet tos pacelt galvas no krēsla un nekad neapklāt seju ar rokām. Tā viņi var pienest savas [523] vienkāršās lūgšanas, kopīgi atkārtojot Kunga parauglūgšanu.¹⁷

Mūzikas spēks. Bībeles dziesmu vēsture ir pilna norādījumu par mūzikas un dziesmu lietderību un labumu. Mūzika bieži ir sabojāta, lai kalpotu jaunā nolūkiem, un tādā veidā tā kļūst par vienu no visvilinošākajiem kārdinājumiem. Bet, pareizi izmantota, tā ir dārga Dieva dāvana, kas paceļ domas

augstu un cēlu tematu apcerei, iedvesmo un izdaiļo dvēseli. (..)

Tas ir viens no visefektīvākajiem līdzekļiem, lai iedvestu sirdī garīgās patiesības. Cik bieži kārdināšanas zaudē savu spēku, dzīve iegūst jaunu nozīmi un jaunu mērķi un citas dvēseles iegūst drosmi un prieku, kad kādai nospiestai dvēselei, kas ir gatava krist mazdūšībā, atmiņā uzplaiksnī kāds Dieva vārds – sen aizmirsta, bērnībā dziedāta dziesma!

Nekad nevajadzētu pazaudēt no redzesloka dziesmas kā audzināšanas līdzekļa vērtību. Dziediet mājās dziesmas, kas ir jaukas un šķīstas, un būs mazāk nopeluma vārdu un vairāk prieka, cerības un līksmības. Dziediet skolā, un skolēni tiks vilkti tuvāk pie Dieva, pie skolotāja un cits pie cita.

Kā dievkalpojuma daļa dziedāšana ir tāda pati kalpošana kā lūgšana. Patiešām, daudzas dziesmas ir lūgšanas. Ja bērnu māca to saprast, viņš domās vairāk par to, ko nozīmē dziesmas vārdi un būs pieejamāki tās spēkam.¹⁸

Instrumentālā un vokālā mūzika. Vakaros un rītos vienojieties kopā ar saviem bērniem kalpošanā Dievam, lasot Viņa Vārdu un dziedot Viņam slavu. Māciet tiem atkārtot Dieva likumu. Saistībā ar baušļiem israēliešus [524] pamācīja: "Un atgādini tos saviem bērniem un runā tos, sēžot savā namā un pa ceļu ejot, guļoties un ceļoties." 5.Moz. 6:7 Mozus pamācīja israēliešus likuma vārdu izteikt mūzikā. Vecākajiem bērniem spēlējot instrumentus, jaunākie soļoja, kopīgi dziedādami Dieva baušļu dziesmu. Vēlākajos gados tie saglabājās viņu atmiņā kā likums, ko tie ir apguvuši bērnībā.

Ja Mozum bija būtiski ietvert baušļus svētā dziesmā, tā, lai, ceļojot pa tuksnesi, bērni varētu mācīties likuma pantus, cik būtiski ir mācīt Dieva Vārdu mūsu bērniem šodien! Nāksim pie Kunga pēc palīdzības, pamācot savus bērnus turēt katru baušļu burtu. Darīsim visu, kas mūsu spēkos, lai mūsu mājās skanētu mūzika un tajās varētu ienākt Dievs.¹⁹

Sevišķs svētbrīdis sabbatā. Lai bērni piedalās ģimenes svētbrīdī [sabbatā]. Lai visi ņem līdzī savas Bībeles un katrs lasa pantu vai divus. Tad dziediet kādu zināmu slavas dziesmu un pielūdziet. Lūgšanai Kristus ir devis paraugu. Kunga lūgšana nav domāta, lai to tikai kā formu atkārtotu, bet tā ir ilustrācija tam, kādām vajadzētu būt mūsu lūgšanām – vienkāršām, nopietnām un saprātīgām. Vienkāršos lūgumos izstāstiet Kungam savas vajadzības un izsakiet pateicību par Viņa žēlastību. Tā jūs ielūdzat Jēzu kā gaidītu viesi savās mājās un sirdīs. Ģimenē nav vietas garām lūgšanām par attāliem objektiem. Tas padara lūgšanas stundu nogurdinošu, lai gan to vajadzētu uzskatīt par priekštiesību un svētību. Padariet šo brīdi interesantu un priecīgu!²⁰

[525] Vairāk lūgšanu nozīmē mazāk bardzības. Mums vajadzētu lūgt Dievu daudz vairāk nekā mēs to darām. Lūdzot savās ģimenēs kopā ar bērniem un par viņiem, var iegūt lielu spēku un svētības. Kad mani bērni ir rīkojušies nepareizi un es esmu ar tiem laipni runājusi un tad pielūgusi Dievu, es nekad neesmu izjutusi vajadzību pēc tam sodīt viņus. Viņu sirdis izkusa maigumā Svētā Gara priekšā, kas nāca kā atbilde uz lūgšanu.²¹

Vientuļas lūgšanas svētības. Jēzus šīs zemes dzīvē saņēma gudrību un spēku vientuļās lūgšanas stundās. Lai jaunatne seko Viņa paraugam, atrodot rītausmas un krēslas stundās mierīgu brīdi, lai paceltu savu sirdi pie Dieva. Uz katra mūsu ceļa soļa Viņš saka: "Jo Es, tas Kungs, tavš Dievs, daru stipru tavu labo roku, (..) Nebīsties, Es tev palīdzu!" Jes. 41:13 Ja mūsu bērni savas dzīves rītausmā varētu iemācīties šīs mācības, kāds svaigums un spēks, kāds prieks un saldums būtu ienests viņu dzīvēs!²²

Debesu vārti ir atvērti katrai mātei. Kad Kristus pēc savām kristībām Jardānas krastos locīja ceļus un pienesa lūgšanu cilvēces labā, Debesis bija atvērtas, Dieva Gars kā balodis no šķīsta zelta apņēma Glābēja stāvu un balss no Debesīm paziņoja: "Sis ir mans mīļotais Dēls, pie kā Man labs prāts."

Ko šis gadījums nozīmē jums? Tas stāsta, ka Debesis ir atvērtas arī jūsu lūgšanām. Tas stāsta, ka jūs esat pieņemti caur Viņa Mīļoto. Vārti ir atvērti ikvienai mātei, kas noliks savu nastu pie Glābēja kājām. Tas stāsta, ka Kristus ar savu cilvēcīgo roku apņēma visu cilvēci un ar savu dievišķo roku Viņš satvēra Mūžīgā troni un savienoja cilvēku ar Dievu, zemi ar Debesīm.²³

Visu Tēvs, kas sūtīja savu Dēlu uz zemi, lai izpirktu sev ļaudis, nav nevērīgs pret kristīgas mātes lūgšanu. Viņš nenovērsīsies no jūsu lūgumiem un neatstās jūs un jūsu ģimeni sātana sitieniem pēdējās cīņās lielajā dienā. Jums ir jāstrādā ar vienkāršību un uzticību, un Dievs apstiprinās jūsu roku darbu.²⁴

- 1Review and Herald, 1899. g. 27. jūnijs
- 2Liecības draudzei, 7. sēj., 42. lpp.
- 3Turpat
- 4The Signs of the Times, 1884. g. 7. augusts
- 5The Signs of the Times, 1886. g. 1. jūlijs
- 6Sentēvi un pravieši, 144. lpp.
- 7Manuskripts 19, 1900. g.
- 8Liecības draudzei, 1. sēj., 397., 398. lpp.
- 9Turpat
- 10Turpat, 7. sēj., 43. lpp.
- 11Manuskripts 12, 1898. g.
- 12Dziednieciskā kalpošana, 393. lpp.
- 13Vēstis jaunatnei, 342. lpp.
- 14Liecības draudzei, 5. sēj., 424. lpp.
- 15The Signs of the Times, 1884. g. 7. augusts
- 16Audzināšana, 186. lpp.
- 17Manuskripts 12, 1898. g.
- 18Audzināšana, 167., 168. lpp.
- 19Evanģēlisms, 499., 500. lpp.
- 20Liecības draudzei, 6. sēj., 357., 358. lpp.
- 21Manuskripts 47, 1908. g.
- 22Audzināšana, 259. lpp.
- 23The Signs of the Times, 1889. g. 22. jūlijs
- 24Review and Herald, 1889. g. 23. aprīlis

79. Sabats – prieka diena

[527] Valdošā nevērība pret sabatu. Man ir rādīts, ka daudzi vecāki, kas apliecina ticību šim laikam dotajai svinīgajai vēstij, nav audzinājuši savus bērnus Dievam. Viņi nav savaldījuši paši sevi un ir iedegušies dusmās pret katru, kas tos ir mēģinājis savaldīt. Viņi dzīvā ticībā nav ik dienas nolikuši savus bērnus uz Kunga altāra. Daudziem no šiem jauniešiem ir atļauts pārkāpt ceturto bausli, meklējot Kunga svētajā dienā savu prieku. Tie nav izjutuši sirdsapziņas pārmetumus, izejot sabatā uz ielas, lai izklaidētos un uzjautrinātos. Daudzi iet, kur viņiem patīk, un dara, kas viņiem patīk, un viņu vecāki tik ļoti bīstas viņus sakaitināt, ka, atdarinot Eļa rīcību, tie viņiem neko nepavēl. Šie jaunieši beidzot zaudē visu cieņu pret sabatu un neatrod nekā pievilcīga reliģiskās sanāksmēs vai svētās un mūžīgās lietās.¹

Pievērsiet uzmanību pirmajam ceturta baušļa vārdam. Vārds "piemini" ir pats pirmais ceturta baušļa vārds. Vecāki, jums pašiem ir jāpiemin sabata diena, lai turētu to svētu. Un ja jūs to darīsiet, jūs saviem bērniem sniegsiet pareizu pamācību; tie cienīs Dieva svēto dienu. (...) Mūsu mājās ir vajadzīga kristīga audzināšana. Visu nedēļu domājiet par Kunga svēto sabatu, jo šai dienai ir jābūt veltītai kalpošanai Dievam. Tā ir diena, kad rokām ir jāatpūšas no pasaulīgas nodarbošanās un īpaša uzmanība ir jāvelta dvēseles vajadzībām.²

[528] Ja sabatu šādi pieminēs, tad laicīgajam nebūs iespējams ielauzties garīgajā. Neviena pienākums, kas attiecas uz sešām darba dienām, netiks atstāts uz sabatu. Nedēļas laikā mūsu spēki nebūs tik izsmelti laicīgajā darbā, ka dienā, kad Kungs atpūtās un guva atspirdzinājumu, mēs būtu pārāk noguruši, lai iesaistītos kalpošanas darbā.³

Lai piektdiena ir sagatavošanās diena. Pabeidziet gatavošanos sabatam piektdienā. Raugiet, lai visas drēbes ir gatavībā un lai ēdiens ir pagatavots. Lai kurpes ir nospodrinātas un ģimene – nomazgājusies. To ir iespējams izdarīt. Ja jūs to padarīsiet par likumu, tad varēsiet to izdarīt. Sabats nav dots, lai lāpītu drēbes, gatavotu ēdienu, meklētu izpriecas vai jebkuru citu nodarbošanos. Lai visi laicīgie darbi ir nolikti malā pirms saules rieta un visi laicīgie papīri nolikti nost no acīm. Vecāki, paskaidrojiet bērniem, ko jūs darāt un kāpēc, un lai viņi piedalās sagatavošanās darbos un ievēro sabatu saskaņā ar bausli.⁴

Daudzās ģimenēs [sabatā] tiek spodrinātas un tīrītas kurpes un lāpītas drēbes, un tas viss tāpēc, ka šie mazie sīkumiņi nav padarīti piektdienā. Viņi nepiemin sabata dienu, lai turētu to svētu. (...)

Piektdienā ir jāpārskata bērnu drēbes. Nedēļas laikā viņiem vajadzētu mātes vadībā pašiem savām rokām to sakārtot, tā lai viņi varētu apģērbties mierīgi, bez kādas steigas, jucekļa un asiem vārdiem.⁵

Ir vēl kāds darbs, kam vajadzētu pievērst uzmanību sagatavošanās dienā. [529] Šajā dienā vajadzētu izlīdzināt visas domstarpības starp brāļiem gan ģimenē, gan draudzē.⁶

Sabats iesākas ar ģimeņu svētbrīdi. Lai ģimenes locekļi pirms saules rieta sapulcējas lasīt Dieva Vārdu, dziedāt un lūgt. Šajā jautājumā ir vajadzīga reforma, jo šeit daudzi ir bijuši nolaidīgi. Mums ir jāizsūdz grēki Dievam un cits citam. Mums no jauna ir jāvelta īpašas pūles, lai katrs ģimenes loceklis būtu sagatavots godināt dienu, kuru ir iesvētījis un svētījis Dievs.⁷

Sabata stundas pieder Dievam, nevis mums. Dievs mums ir devis pilnas sešas dienas, kad paveikt savus darbus, un tikai vienu paturējis sev. Tai vajadzētu būt svētību dienai – dienai, kad mums vajadzētu nolikt malā visas laicīgās rūpes un vērst savas domas uz Dievu un Debesīm.⁸

Sabatam iesākoties, mums jāuzmana pašiem sevi, savi darbi un savi vārdi, ka neaplaupām Dievu, izlietojot savām vajadzībām laiku, kas stingri noteikts kā Kunga laiks. Mēs nedrīkstam ne paši darīt kāda veida darbu iztikas iegādei vai arī kaut ko citu, ko varam padarīt sešs darba dienās, nedz arī pieļaut, ka mūsu bērni to dara. Piektdiena ir sagatavošanās diena. Tad laiku var veltīt, lai sagatavotos, domājot un runājot par to. Neko, ko Debesis uzskatītu par svētā sabata pārkāpšanu, nevajadzētu atstāt nepatektu vai nepadarītu piektdienā, lai to patektu vai padarītu sabatā. Dievs prasa, lai mēs sabatā atturētos ne tikai no fiziska darba, bet lai mēs arī savām domām liktu kavēties pie svētiem tematiem. [530] Runājot par pasaulīgām lietām vai ielaizoties vieglprātīgās un nenozīmīgās sarunās, tiek pārkāpts ceturtais baušlis. Tērzēt un runāt kaut ko un visu ko, kas ienāk prātā, jāuzskata par savu vārdu runāšanu. Ikkatra novirzīšanās no taisnības ievēd mūs verdzības saitēs un pakļauj notiesāšanai.⁹

Sabata laiks ir pārāk dārgs, lai tajā gulētu. Nevienam nevajadzētu atļauties nedēļas laikā tā izsmelt savus spēkus laicīgās interesēs un būt tik nogurušam, ka sabatā pietrūktu spēka un enerģijas, lai kalpotu Dievam. Mēs aplaupām Dievu, ja nesagatavojam sevi kalpot Viņam Viņa svētajā dienā. Un mēs aplaupām arī sevi; jo mums ir vajadzīgs biedru siltums un sirsnība, kā arī spēks, ko var smelties citu kristiešu gudrībā un pieredzē.¹⁰

Neizšķiediet dārgās sabata stundas gultā. Sabata rītā ģimenei vajadzētu jau agri būt nomodā. Ja tā pamodīsies vēlu, būs juceklis un kņada, lai sagatavotos brokastīm un sabatskolai. Būs steiga, grūstīšanās un nepacietība. Tā mājās ienāks nesvētas jūtas. Sādi apgānīts, sabats kļūs nogurdinošs un tā tuvošanās drīzāk radīs bailes, nevis mīlestību.¹¹

Apmeklējiet dievkalpojumu kopā ar bērniem. Tēviem un mātēm kā likumu vajadzētu izvirzīt to, ka viņu bērni apmeklē sabata dievkalpojumu, un ar savu priekšzīmi šo likumu nostiprināt. Mūsu pienākums ir pavēlēt saviem bērniem un savai saimei pēc sevis, kā to darīja Abrahāms. Gan ar paraugu, gan ar vārdiem mums vāja-dzētu viņos iedvest reliģisko mācību svarīgumu. Visi, kas ir devuši kristību solījumu, ir svēti ziedojuši sevi kalpošanai Dievam; viņi ir [531] noslēguši līgumu ar pienākumu nolikt sevi un savus bērnus tur, kur tie var iegūt visus iespējamus pamudinājumus un iedrošinājumus kristieša dzīvei.¹²

Kalpošana Dievam mums nav jāuzskata par garlaicīgu darbu. Kunga sabatam ir jābūt mums un mūsu bērniem par svētību. Viņiem ir jāuzlūko sabats kā prieka diena, diena, ko Dievs ir iesvētījis, un viņi to par tādu uzskatīs tad, ja būs atbilstoši pamācīti.¹³

Dodoties uz lūgšanu namu, ģērbieties īpašās drēbēs. Daudziem ir nepieciešamas pamācības, kādā izskatā viņiem vajadzētu parādīties draudzē, lai kalpotu sabatā. Tiem nevajadzētu nākt Dieva priekšā parastās drēbēs, kas ir valkātas nedēļas laikā. Visiem vajadzētu būt īpašām sabata drēbēm, ko apvilkt, ierodoties uz dievkalpojumu lūgšanu namā. Lai gan mums nevajadzētu saskaņoties ar pasaules modi, mēs nedrīkstam būt vienaldzīgi pret savu ārējo izskatu. Mums ir jābūt tīriem un kārtīgiem, lai arī bez rotaslietām. Dieva bērniem vajadzētu būt šķīstiem gan iekšēji, gan ārēji.¹⁴

Paskaidrojiet bērniem sabata svētrunu. Sludinātājiem ir svēts, svinīgs darbs, bet uz tiem, kas klausās, gulstas tikpat svinīga atbildība. Viņiem ir jā klausās ar apņēmību sekot pamācībai, kas ir jāņem vērā visiem, kas iegūs mūžīgo dzīvību. Katram klausītājam vajadzētu censties uztvert katru Dieva patiesības vārdu kā Dieva vēsti viņam, kas ir jāsaņem ticībā un jālieto ikdienas dzīvē. Vecākiem vajadzētu paskaidrot saviem bērniem vārdus, kas tiek runāti no katedras, lai viņi arī varētu saprast un iegūt atziņas, kas, ieviestas dzīvē, nes žēlastības pārpilnību un mieru.¹⁵

[532] Sagādājiet ēdienreizē īpašu cienastu. Mums nevajadzētu sabatam sagādāt bagātīgākus

krājumus vai lielāku ēdienu dažādību nekā citās dienās. Ēdienam vajadzētu būt vienkāršākam un ēst vajadzētu mazāk, lai prāts būtu skaidrāks un spraigāks un saprastu garīgas lietas. Pārēšanās aizmiglo smadzenes. Var dzirdēt visdārgākos vārdus, bet tos neizprast, jo prātu ir sajaucis nepareizs uzturs. Ar pārēšanos sabbatā daudzi ir vairāk apkaunojuši Dievu nekā viņi domā.

Lai gan ir jāizvairās sabbatā gatavot ēdienu, tas nenozīmē, ka tas ir jāēd auksts. Aukstā laikā sasildiet ēdienu, kas pagatavots dienu iepriekš. Lai ēdieni ir garšīgi un pievilcīgi, kaut arī vienkārši. Sagādājiet kaut ko tādu, ko ģimene uzskatīs par cienastu, kas nav katru dienu.¹⁶

Sabata miers ir dārgs. Sabatskola un dievkalpojums aizņem tikai daļu no sabbata. Atlikušī daļa ģimenei var būt vissvētākais un visdārgākais laiks no visām sabbata stundām. Lielāko daļu šī laika vecākiem vajadzētu pavadīt kopā ar saviem bērniem.¹⁷

Ieplānojiet piemērotu lasāmvielu un sarunas. Sabats! Ak, padariet to par vissaldāko, vissvētīgāko nedēļas dienu! (..)

Vecāki var un viņiem vajadzētu veltīt uzmanību saviem bērniem, lasot tiem visskaistākos Bībeles vēstures posmus, mācot godāt sabbata dienu, turot to saskaņā ar bausli. To nevar izdarīt, ja vecāki neizjūt nekādu nastu, lai ieinteresētu savus bērnus. Bet tie var padarīt sabbatu par prieku, ejot pa pareizo ceļu. [533] Bērni var būt ieinteresēti labā lasīšanā vai sarunās par viņu dvēseļu glābšanu. Bet viņus šajā virzienā ir jāaudzina un jāpamāca. Dabiskā sirds nemīl domāt par Dievu, par Debesīm un Debesu lietām. Pastāvīgi ir jāaiztur pasaulīguma un ļauno tieksmju straume un jāielaiž Debesu gaismu.¹⁸

Neesiet vienaldzīgi pret savu bērnu nodarbībām. Es esmu secinājusi, ka sabbatā daudzi ir vienaldzīgi un nezina, kur viņu bērni ir un ko dara.¹⁹

Vecāki, pāri visam rūpējieties par saviem bērniem sabbatā! Nepieļaujiet, ka viņi apgāna Dieva svēto dienu, spēlējoties mājās vai ārā. Jūs tikpat labi varat paši pārkāpt sabbatu kā ļaut bērniem to darīt, un, ja jūs pieļaujat, ka jūsu bērni kļūst apkārt un spēlējas sabbatā, tad Dievs uz jums skatās kā uz sabbata pārkāpējiem.²⁰

Laukā kopā ar bērniem. Vecāki var izvest savus bērnus laukā, lai domātu par Dievu dabā. Viņiem var rādīt ziedošas puķes un plaukstošus pumpurus, cēlos kokus un skaistos zāles stiebrus, un mācīt, ka Dievs to visu radīja sešās dienās un atpūtās septītajā un iesvētīja to. Tādā veidā vecāki var saistīt mācību stundas pie bērniem, lai tie, redzot dabā šīs lietas, atcerētos lielo Radītāju. Viņu domas būs saistītas pie dabas Dieva – pie mūsu pasaules radīšanas vēstures, kad tika likti pamati sabbatam un visi Dieva dēli priekā gavilēja. Sādām mācībām vajadzētu būt iespējamām bērnu prātos.

Mums nav jāpamāca saviem bērniem, ka viņi nedrīkst [534] sabbatā būt laimīgi, ka ir nepareizi pastaigāties ārā. Ak, nē! Kristus savus mācekļus sabbatā veda uz ezermalu un mācīja tos. Viņa sabbata svētrunas ne vienmēr izskanēja četrās sienās.²¹

Citas mācības no dabas – līdzības. Māciet bērniem Kristu saskatīt dabā. Vediet tos ārā, dārzā, zem skaistajiem kokiem. Visos radības brīnumos māciet ieraudzīt Dieva mīlestības izpausmi. Stāstiet, ka Dievs ir radījis likumus, kas pārvalda visu dzīvo pasauli, ka Viņš ir radījis likumus mums un ka tie domāti mūsu laimei un priekam. Nenogurdiniet bērnus ar garām lūgšanām un apnicīgām, garām pamācībām, bet, izmantojot mācības no dabas, māciet viņiem paklausību Dieva likumiem.²²

Sniedziet pareizu priekšstatu par Dieva raksturu. Kā bērni var saņemt pareizas atziņas par Dievu un kā viņu prātu var labāk ietekmēt, ja ne ar zināma laika pavadīšanu ārpus mājas, ne spēlējoties, bet vecāku sabiedrībā? Ļaujiet viņu jaunajam prātam domāt par Dievu, raugoties dabas skaistajās ainavās, un viņu uzmanību pievērsiet radītām lietām, kas liecina par Dieva mīlestību uz cilvēku, un bērni jutīsies savaldzināti un ieinteresēti. Tad viņiem nedraudēs briesmas saistīt Dieva raksturu ar kaut ko stingru un bargu. Aplūkojot skaistās lietas, ko Viņš ir radījis cilvēka laimei, bērni mācīsies raudzīties uz Viņu kā uz maigu un mīlošu Tēvu. Tie redzēs, ka Viņa aizliegumi un priekšraksti nav doti tikai Viņa varas un autoritātes izcelšanai, bet ka Viņš vienmēr ir domājis par savu bērnu laimi. Dieva raksturam parādoties mīlestības, labdarības, skaistuma un [535] pievilcības gaismā, tie būs pamudināti mīlēt Viņu. Jūs varat Viņu uzmanību vērst uz jaukajiem putniem, kuru dziesmas pieskandina gaisu, uz zāļu stiebriem un krāšņi rotātajām puķēm, kas savā pilnīgajā skaistumā pilda gaisu ar smaržām. Tas viss stāsta par Debesu Mākslinieka mīlestību un gudrību un pauž Viņam slavu.

Vecāki, kāpēc nelietot dārgās mācības, ko Dievs mums ir devis dabas grāmatā, lai sniegtu bērniem pareizu priekšstatu par Viņa raksturu? Tie, kas upurē vienkāršību uz modes altāra un novēršas no dabas skaistuma, nevar būt garīgi domājoši. Tie nevar saprast Dieva izveicību un spēku, kā tas ir atklāts Viņa radītajos darbos; tāpēc viņu sirdis nesit straujāk un tajās nepukst jauna mīlestība un interese, un viņi nav pildīti ar bijību un cieņu, redzot Dievu dabā.²³

Diena, kad dzīvot Ēdenes dzīvi. Nav iespējams pārvērtēt sabata kā audzināšanas līdzekļa vērtību. Lai ko Dievs no mums prasītu, viss mums tiek atdots atpakaļ, bagātināts, pārveidots, pilns Viņa godības. (..)

Gan sabats, gan ģimene tika iecelti Ēdenē, un pēc Dieva ieceres tie ir nesaraujami saistīti kopā. Šajā dienā vairāk nekā citās mums ir iespējams dzīvot Ēdenes dzīvi. Dieva plāns ģimenes locekļiem bija, lai tie būtu vienoti darbā un mācībās, kalpošanā un atpūtā, tēvs kā saimes priesteris un abi vecāki kā savu bērnu skolotāji un biedri. Bet grēka sekas, kas pārmainīja dzīvības nosacījumus, lielā mērā aizkavēja šo sadraudzību. Bieži tēvs nedēļas steigā tik tikko redz savu bērnu sejas. Viņam ir gandrīz pilnīgi atņemta iespēja būt par savu bērnu biedru un pamācīt viņus. [536] Bet Dieva mīlestība ir noteikusi robežu darba prasībām. Pār sabatu Viņš izstiepj savu žēlastības roku. Savā dienā Viņš sagādā ģimenei izdevību sadraudzības brīdim ar Viņu, ar dabu un citam ar citu.²⁴

Padariet sabatu par prieku. Tiem, kas mīl Dievu, vajadzētu darīt visu iespējamo, lai padarītu sabatu par svētu un godājamu prieku. Viņi it neko nevar izdarīt, meklējot savu prieku grēcīgās, aizliegtās izpriecās. Tomēr viņi var darīt daudz, lai celtu sabatu godā savās ģimenēs un padarītu to par vissaisošāko nedēļas dienu. Mums vajadzētu veltīt laiku, lai ieinteresētu savus bērnus. Pārmaiņas uz viņiem atstās laimīgu iespaidu. Mēs varam ar viņiem pastaigāties brīvā dabā; mēs varam sēdēt kopā birztaļā un spožajos saules staros un sniegt nemierīgajiem prātiem barību, sarunājoties ar viņiem par Dieva darbiem, un varam iedvest viņos mīlestību un godbijību, piesaistot uzmanību skaistajiem dabas objektiem.

Sabatu vajadzētu mūsu ģimenēm padarīt tik interesantu, ka tā iknedēļas atkārtosšanās tiktu apbērtā ar prieku. Nav labāka veida, kā vecāki var celt godā un cienīt sabatu, kā izdomājot līdzekļus, lai sniegtu savai ģimenei piemērotas pamācības un ieinteresējot viņus garīgās lietās, sniedzot tiem pareizu priekšstatu par Dieva raksturu un to, ko Viņš no mums prasa, lai mēs pilnveidotu kristieša raksturu un iegūtu mūžīgo dzīvību. Vecāki, padariet sabatu par prieku, lai jūsu bērni ilgotos pēc tā un viņu sirdis to sirsnīgi sagaidītu!²⁵

Piemērots noslēgums ar lūgšanām un dziesmām. Saulei norietot, lai lūgšanu balsis un slavas dziesmas [537] iezīmē svēto stundu noslēgumu un ielūdz Dieva klātbūtni darba nedēļas rūpēs.

Tādā veidā vecāki var padarīt sabatu par vispriecīgāko nedēļas dienu, kādai tai arī vajadzētu būt. Viņi var vadīt savus bērnus uzskatīt to par prieku, par visu dienu dienu, par Kunga svētumu.²⁶

1Liecības draudzei, 5. sēj., 36., 37. lpp.

2Manuskripts 57, 1897. g.

3Liecības draudzei, 6. sēj., 354. lpp.

4Turpat, 355., 356. lpp.

5Manuskripts 57, 1897. g.

6Liecības draudzei, 6. sēj., 356. lpp.

7Turpat, 356., 357. lpp.

8Manuskripts 3, 1879. g.

9Liecības draudzei, 6. sēj., 357. lpp.

10Review and Herald, 1882. g. 13. jūnijs

11Liecības draudzei, 6. sēj., 357. lpp.

12Review and Herald, 1882. g. 13. jūnijs

13Manuskripts 3, 1879. g.

14Liecības draudzei, 6. sēj., 355. lpp.

15Manuskripts 41, 1903. g.

16Liecības draudzei, 6. sēj., 357. lpp.

17Turpat, 358. lpp.

18Review and Herald, 1885. g. 14. aprīlis

19Turpat

20Review and Herald, 1854. g. 19. septembris

21Manuskripts 3, 1879. g.

22Laikmetu ilgas, 516. lpp.

23Liecības draudzei, 2. sēj., 538., 539. lpp.

24Audzināšana, 250., 251. lpp.

25Liecības draudzei, 2. sēj., 584., 585. lpp.

26Turpat, 6. sēj., 359. lpp.

80. Godbijība pret svētām lietām

[538] Godbijība – vērtīga rakstura īpašība. Vēl kāda vērtīga rakstura īpašība, ko vajadzētu rūpīgi kopt, ir godbijība.¹

Jauniešu audzināšanai un mācīšanai vajadzētu būt tāda rakstura, kas celtu godā svētas lietas un pamudinātu uz šķīstu sevis ziedošanu Dievam Viņa namā. Daudziem, kas sauc sevi par Debesu Ķēniņa bērniem, nav patiesas izpratnes par mūžīgo lietu svētumu.²

Pret Dievu ir jāizturas ar godbijību. Patiēsu godbijību pret Dievu iedveš izpratne par Viņa bezgalīgo varenību un apziņa par Viņa klātbūtni. Sādu izpratni par Neredzamo vajadzētu dziļi ierakstīt katra bērna sirdī.³

“Dievs ir bijājams svēto pulkā, Viņš ir liels un iedveš bailes visiem, kas ir ap Viņu.” Ps. 89:8

Viņa Vārds ir jāciena. Godbijība ir jāparāda arī pret Dieva Vārdu. Nekad nevajadzētu to izrunāt vieglprātīgi vai neapdomīgi. Pat lūgšanā ir jāizvairās to bieži un nevajadzīgi atkārtot. “Svēts un bijājams ir Viņa Vārds.” Ps. 111:9 Eņģeļi, izrunājot to, apslēpj savu vaigu. Ar kādu godbijību tad mums, kas esam krituši un grēcīgi, vajadzētu izrunāt to ar savām lūpām!⁴

Viņa Vārds ir svēts. Mums vajadzētu godāt Dieva Vārdu. Pret iespiesto grāmatu mums vajadzētu parādīt cieņu, nekad nelietojot to kā parastu grāmatu vai nevērīgi to ņemot rokās. Nekad nevajadzētu Rakstus citēt jokojot vai [539] pārfrāzēt asprātībās. “Ikviens Dieva vārds ir šķīsts”, “kā kausēts sudrabs, kas septiņkārt šķīstīts.” Sal. pam. 30:5; Ps. 12:6⁵

Bērniem vajadzētu mācīt cienīt katru vārdu, kas nāk no Dieva mutes. Vecākiem vajadzētu vienmēr paaugstināt Kunga likuma priekšrakstus bērnu priekšā, parādot paklausību likumam, paši dzīvojot Dieva pārvaldībā. Ja vecāki iemantos izpratni par likuma svētumu, tas noteikti pārveidos raksturu, atgriežot dvēseli.⁶

Dievs ir tur, kur Viņu pielūdz. Katrā kristīgā mājā vajadzētu no rītiem un vakaros ar lūgšanām un slavu pagodināt Dievu. Bērniem vajadzētu mācīt cienīt un godāt lūgšanu stundas.⁷

Lūgšanu stundu un vietu, tāpat kā dievkalpojumu bērnam vajadzētu mācīt uzskatīt par svētiem, jo tur ir Dievs. Parādot godbijību ar stāju un uzvedību, jūtas, kas to iedveš, tiks padziļinātas.⁸

Dieva nams – Viņa svētais templis. Būtu labi, ja gan jaunie, gan vecie pētītu, apdomātu un bieži atkārtotu šos Svēto Rakstu vārdus, kas parāda, kā ir jāizturas pret vietu ar īpašu Dieva klātbūtni.

“Novelc savas kurpes no savām kājām,” Viņš pavēlēja Mozum pie degošā krūma, “jo tā vieta, kur tu stāvi, ir svēta zeme.” 2.Moz. 3:5

Pēc tam, kad Jēkabs bija atklāsmē redzējis eņģeļus, viņš izsaucās: “Tiešām, Tas Kungs ir šinī vietā, bet es to nezināju. (..) Cik bijājama ir šī vieta, te tiešām ir Dieva nams, un še ir debesu vārti.” 1.Moz. 28:16,17

[540] “Tas Kungs ir Savā svētajā namā. Lai visa pasaule klusē Viņa vaiga priekšā!” Hab. 2:20

Daudzi (..) pareizi nenovērtē mūžīgo lietu svētumu. Gandrīz visiem nepieciešamas pamācības par izturēšanos Dieva namā. Vecākiem savus bērnus vajadzētu ne tikai mācīt, bet arī tiem pavēlēt, lai svētnīcā viņi ieietu apdomīgi un godbijīgi.¹⁰

Sargieties no pieaugošas nevērības. No svētuma, kas bija piešķirts laicīgajai svētnīcai, kristīgie var mācīties, kā viņiem vajadzētu uzskatīt vietu, kur Kungs satiekas ar saviem ļaudīm. Ļaužu paradumos pret reliģiskām Dievu pagodinošām sapulcēm notikusi liela pārmaiņa, tomēr nevis uz labo, bet gan uz slikto pusi. Dārgās, svētās lietas, kas mūs savieno ar Dievu, ātri pazaudē savu ietekmi uz mūsu prātu un sirdi, un mēs tās pielīdzinām parastām lietām. Godbijība, ar kādu tauta senos laikos uzlūkoja svētnīcu, kur tā svētā kalpošanā tuvojās Dievam, ir gandrīz pazudusi. Tomēr Dievs pats bija noteicis kārtību, kā jānoris Viņa pagodināšanai, paceļot to augstu pāri visam, kam laicīgs raksturs.¹¹

Sabata turētāju bērni bieži apgāna Dieva namu un pārkāpj Sabatu. Dažos gadījumos tiem pat atļauj skraidīt pa dievnamu, spēlēties, sarunāties un izrādīt savus ļaunos raksturus sapulcēs, kur svētajiem vajadzētu kalpot Dievam svētā glītumā. Un vieta, kurai vajadzētu būt svētai, kur vajadzētu valdīt svētam klusumam un kur vajadzētu būt pilnīgai kārtībai, tīrībai un pazemībai, ir pataisīta par pilnīgu Bābeli, "sajukumu". Ar to pietiek, lai izraisītu Dieva nepatiku un izstumtu Viņa klātbūtni no mūsu sapulcēm.¹²

[541] Mums ir vairāk iemeslu godbijībai nekā jūdiem. Tiešām, godbijība pret Dieva namu ir gandrīz izzudusi, jo ļaudis vairs neizšķir svētas lietas un vietas, svēto un augsto neciena. Vai nopietnas dievbijības trūkumam iemesls nav meklējams mūsu ģimenēs? Vai tas nav tāpēc, ka atļaujam samīt putekļos reliģijas augstās prasības? Kārtības uzturēšanai Dievs saviem ļaudīm senatnē deva pilnīgus un sīkus noteikumus. Vai Viņa raksturs ir mainījies? Vai Viņš nav lielais un varena Dievs, kas valda debesu Debesīs? Vai mums nebūtu labi biežāk lasīt norādījumus, ko Dievs pats deva ebrejiem, lai mēs, kam ir tik krāšņa patiesības gaisma, varētu atdarināt šīs tautas godbijību pret Dieva namu? Mums ir papildam iemeslu, lai Dievu pagodinotās sapulcēs saglabātu dedzīgu nodošanās garu. Mums (..) ir iemesls būt pat vēl uzmanīgākiem un godbijīgākiem, nekā bija jūdi. Bet ienaidnieks ir strādājis, lai iznīcinātu mūsu ticību kristiešu Dievu pagodinošo sanāksmju svētumam.¹³

Dievnams – draudzes svētnīca. Māja ir svētnīca ģimenē, un istabiņa vai birzs – vispiemērotākā vieta personīgai Dieva pielūgšanai; bet sapulces nams ir draudzes svētā vieta. Vajadzētu pastāvēt noteikumiem par dievkalpojumu laiku, vietu un veidu.¹⁴

Māciet bērnus ieiet dievnamā ar godbijību. Vecāki, paaugstiniet kristīgo standartu savu bērnu prātā; palīdziet viņiem savos piedzīvojumos iesaistīt Jēzu; māciet viņiem visaugstāko godbijību pret Dieva namu, lai tie saprastu, ka, ieejot Kunga namā, viņu sirdīm vajadzētu kļūt iejūtīgām un padevīgām šādu domu ietekmē: "Seit ir Dievs; šis ir Viņa nams. Manām domām jābūt skaidrām, un motīviem – vissvētākajiem. Manā sirdī nedrīkst slēpties nekāds lepnums, nekāda skaudība, greisirdība, jaunas aizdomas, naidis vai viltība; [542] jo es nāku svētā Dieva klātbūtnē. Sī ir vieta, kur Dievs satiekas ar saviem ļaudīm un tos svētī. Augstais un Svētais, kas dzīvo mūžīgi, noskatās uz mani, pārbauda manu sirdi un pazīst manas dzīves visdziļāk paslēptās domas un darbību."¹⁵

Māciet bērnus palikt pie vecākiem. Lūdzēju morālā gaume Dieva svētajā vietā ir jāizdaiļo, jāšķīstī un jāsvēto. Sī lieta diemžēl ir atstāta novārtā. Tās svarīgumam nav pievērsta vajadzīgā vērība, un tamdēļ valda nekārtība un necieņa, un Dievs ir apkaunots. Ja draudzes vadītājiem, sludinātājiem un ierindas locekļiem, tēviem un mātēm šajā jautājumā nav augstāki uzskati, ko gan var sagaidīt no nepieredzējušiem bērniem? Viņi pārāk bieži redzami grupiņās, prom no vecākiem, kam vajadzētu viņus uzraudzīt. Tie neņem vērā, ka atrodas Dieva klātbūtnē un ka Viņa acis tos redz, un izturas vieglprātīgi, jokojas, sačukstas un smejas, nav kārtīgi, godbijīgi un uzmanīgi.¹⁶

Māciet bērnus būt ieturētiem un mierīgiem. Neparādiet tik lielu necieņu dievnamam un dievkalpojumam, sarunājoties cits ar citu svētrunas laikā. Ja tie, kas pieļauj šādu kļūdu, varētu redzēt Dieva eņģelus raugāmiešus uz viņiem un atzīmējot viņu darbus, tad tie izjustu kaunu un riebumu pret sevi. Dievs vēlas uzmanīgus klausītājus. Kamēr cilvēks gul, ienaidnieks sēj nezāles.¹⁷

Nerīkojieties dievnamā kā parastā vietā. Šeit vajadzētu būt svētai vietai, līdzīgi kā svētnīcai senatnē, kur Dievs satiekas ar saviem ļaudīm. So vietu nevajadzētu [543] izmantot kā ēdamzāli vai kā biroju, bet tikai un vienīgi dievkalpojumiem. Ja bērni katru dienu apmeklē skolu tajā pašā vietā, kur viņi sapulcējas sabbatā, viņi nevar izjust svētumu pret šo vietu tajā ieiet ar godbijības jūtām. Svētais un parastais ir tā sajaukti, ka ir grūti tos atšķirt.

Šī iemesla dēļ māju vai svētnīcu, kas ir veltīta Dievam, nevajadzētu padarīt par parastu vietu. Tās svētumu nevajadzētu sajaukt ar parastajām ikdienas izjūtām vai darījumu dzīvi. Ieejot svētnīcā, kalpotājiem vajadzētu izjust svinīgu godbijību, un viņiem vajadzētu atstāt ārpusē visas parastās, pasaulīgās domas, jo tā ir vieta, kur Dievs atklāj savu klātbūtni. Tā ir kā lielā un mūžīgā Dieva pieņemamā istabā, tāpēc lepnums un kaislības, nevienprātība un pašcieņa, savtība un alkatība, ko Dievs uzskata par elkdievību, ir šādai vietai nepiemēroti.¹⁸

Neizrādiet vieglprātības garu. Vecāki, jūsu pienākums ir, lai bērni atrastos pilnīgā jūsu pakļautībā, apspiežot visas viņu kaislības un jaunās rakstura iezīmes. Un, ja jūs esat paņēmuši bērnus līdz uz sapulci, tad dariet tā, lai viņi zinātu un saprastu, kur atrodas – ka viņi nav mājās, bet gan tur, kur Dievs satiekas ar saviem ļaudīm. Viņiem vajadzētu likt būt mierīgiem un brīviem no visām spēlēm, un Dievs pagriezīs savu vaigu pret jums, lai satiktos ar jums un jūs svētītu.

Ja svēto sanāksmēs ievēros kārtību, patiesībai būs lielāka ietekme uz visiem, kas to klausās. Tikš iedvests svinīgums, kas ir tik ļoti vajadzīgs, patiesībai būs spēks satraukt dvēseles dziļumus, un uz tiem, kas klausās, negulsies nāvei līdzīgs apstulbums. [544] Tikš ietekmēti ticīgie un neticīgie. Ir kļuvis acīm redzams, ka dažās vietās Dieva šķirsts ir iznests no draudzes, jo ir pārkāpti svētie baušļi un Israēla stiprums ir mazinājies.¹⁹

Bērnu, kas traucē, izvediet ārā. Bērniem vajadzētu mācīt paklausīt jums tā, kā Dieva bērni paklausa Viņam. Ja tiks uzturēts šāds standarts, tad vienam jūsu vārdam būs liela nozīme, ja jūsu bērns dievnamā kļūs nemierīgs. Bet, ja bērnu nevar savaldīt, ja vecāki jūt, ka, savaldot viņu, būs par daudz stingru prasību, tad bērnu vajadzētu izvest tūlīt pat ārā no dievnama; viņu nedrīkst atstāt sapulces telpās, jo viņš ar savu runāšanu vai skraidīšanu novērš klausītāju uzmanību. Brīvais stils, kādā vecāki vada savus bērnus, atrodoties draudzē, apkauno Dievu.²⁰

Necieņu izraisa ārēja izrādīšanās. Visus vajadzētu pamācīt ģērbties glīti, tīri un kārtīgi, bet nenodoties ārējai greznībai, kas svētajā vietā pilnīgi nav piemērota. Nedrīkstētu notikt nekāda drēbju izrādīšana, jo tas pamudinātu uz negodbijību. (..) Visas lietas, kas skar apģērbu, ir stingri jāievēro, cieši sekojot Bībeles priekš-rakstiem. Mode ir dieviete, kas pārvalda pasauli, un tā bieži iespiežas arī draudzē. Draudzei par savu mērauklu vajadzētu ņemt Dieva Vārdu, un vecākiem šie jautājumi labi jāpārdomā.²¹

Parādiet cieņu pret sludinātājiem – Dieva pārstāvjiem. Parādot cieņu pret Dieva pārstāvjiem – sludinātājiem, skolotājiem un vecākiem, kas ir aicināti runāt un darboties Viņa Vārdā, tiek pagodināts arī pats Dievs.²²

[545] Reti bērnus pamāca, ka sludinātājs ir Dieva sūtnis, ka vēsts, ko viņš sludina, ir Dieva paredzēts līdzeklis dvēseļu glābšanai un ka visiem, kuriem ir priekšrocība to dzirdēt, tā būs dzīvības smarža uz dzīvību vai nāves smarža uz nāvi.²³

Ar neko, kas ir svēts, neko, kas attiecas uz kalpošanu Dievam, nevajadzētu apieties bezrūpīgi un vienaldzīgi. Kad tiek runāts dzīvības vārds, jums vajadzētu atcerēties, ka jūs klausāties Dieva balsi ar Viņa ieceltā kalpa starpniecību. Nepazaudējiet ar neuzmanību šos vārdus; ja jūs tos ņemsiet vērā, tie var atturēt jūsu kājas no aizklišanas nepareizos ceļos.²⁴

Kritizējošu vecāku atbildība. Vecāki, esiet uzmanīgi, kādu priekšzīmi un kādus uzskatus jūs dodat saviem bērniem. Viņu prāts ir viegli veidojams un ietekmējams. Ja sludinātājam, kas kalpo svētnīcā, ir kāda vaina, tad bīstieties to pieminēt. Runājiet vienīgi par labo, ko viņš dara, par jaukajām domām un iecerēm, kādus viņš ierosina, uzskatot tos par Dieva kalpa priekšlikumu. Viegli saprotams, kāpēc Vārda sludināšana atstāj uz bērniem tik mazu ietekmi un kāpēc viņi izjūt tik maz godbijības pret Dieva namu. Sajā ziņā viņu audzināšana nav bijusi pilnīga.²⁵

Jauniešu smalkjūtīgais un uzņēmīgais prāts par Dieva kalpu darbu spriež atbilstoši tam, kā pret to izturas viņu vecāki. Daudz ģimeņu galvu, mājās pārnākuši, kritizē dievkalpojumu, dažas lietas atzīdami un citas nosodīdami. Tā cilvēkiem sūtītā Dieva vēsts tiek apšaubīta, nopelta un padarīta par nieku. Vienīgi Debesu grāmatas atklās, kādu ietekmi uz jauniešiem atstājušas šīs vieglprātīgi izteiktās, negodbijīgas piezīmes. [546] Bērni šīs lietas ievēro un saprot daudz ātrāk, nekā vecāki domā. Viņu tikumiskās izjūtas tiek stipri iedragātas, ko laiks nekad nespēs pilnīgi pārveidot. Vecāki žēlojas par savu bērnu sirds cietību un par grūtībām, kādas jāpiedzīvo, modinot viņu apziņu atsaukties Dieva prasībām. Bet Debesu grāmatās tiek nekļūdīgi ierakstīts īstais iemesls. Vecāki nebija atgriezušies. Viņi nebija saskaņojušies ar Debesīm un Debesu darbu. Viņu zemie uzskati par sludināšanas darbu, pielīdzinot to parastām lietām, un Dieva svētās vietas necienīšana ieaudās bērnu audzināšanā.

Ir jautājums, vai kādam, kas ilgu gadu atradies zem šāda postoša mājas audzināšanas iespaida, var kādreiz būt īsta godbijība pret sludināšanas darbu un pret līdzekļiem, kurus Dievs paredzējis dvēseļu glābšanai? Par šīm lietām vajadzētu runāt ar godbijību, nevainojamā valodā, ar smalku izjūtu, lai visi, ar ko jūs nākat saskarē, atzītu, ka jūs Kunga kalpu sniegto vēsti uzskatāt kā paša Dieva sūtītu.²⁶

Izkopiet godbijību, līdz tā kļūst par ieradumu. Mūsdienu jauniešiem ir ļoti vajadzīga godbijība. Esmu ļoti satraukta, redzot ticīgu vecāku bērnus un jauniešus, kas ir tik nevērīgi pret kārtību un pareizību, kādu vajadzētu ievērot Dieva namā. Kamēr Dieva kalpi pasniedz ļaudīm dzīvības vārdus, daži lasa, citi sačukstas un smejas. Viņu acis grēko, novēršot apkārtējo uzmanību. Šis ieradums, ja tam atļaus

palikt neizlabotam, augs un ietekmēs citus.

Bērniem un jauniešiem nekad nevajadzētu domāt, ka [547] vienaldzība un bezrūpība sapulcēs, kur kalpo Dievam, ir kaut kas, ar ko lepoties. Dievs redz katru necienīgu domu vai darbu, un tas tiek ierakstīts Debesu grāmatās. Viņš saka: "Es zinu tavus darbus." No Viņa visu redzošā skata neko nevar apslēpt. Ja jūs esat kaut kādā mērā izveidojuši neuzmanības un vienaldzības ieradumu Dieva namā, pielieciet visas savas pūles, lai to izlabotu, un parādiet, ka jūs sevi cienāt. Esiet godbijīgi, kamēr tas kļūst par daļu no jums.²⁷

1Audzināšana, 242. lpp.

2Liecības draudzei, 2. sēj., 496. lpp.

3Audzināšana, 242. lpp.

4Turpat, 243. lpp.

5Turpat, 244. lpp.

6Review and Herald, 1898. g. 10. maijs

7Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 110. lpp.

8Audzināšana, 242., 243. lpp.

9Turpat, 243. lpp.

10Liecības draudzei, 5. sēj., 496. lpp.

11Turpat, 491. lpp.

12Review and Herald, 1854. g. 19. septembris

13Liecības draudzei, 5. sēj., 495., 496. lpp.

14Turpat, 491. lpp.

15Turpat, 494. lpp.

16Turpat, 496. lpp.

17Vēstis jaunatnei, 266. lpp.

18Manuskripts 23, 1886. g.

19Review and Herald, 1854. g. 19. septembris

20Vēstule 1, 1877. g.

21Liecības draudzei, 5. sēj., 499., 500. lpp.

22Audzināšana, 244. lpp.

23Liecības draudzei, 5. sēj., 497. lpp.

24Vēstis jaunatnei, 266. lpp.

25Liecības draudzei, 5. sēj., 498. lpp.

26Turpat, 497., 498. lpp.

27The Youth's Instructor, 1896. g. 8. oktobris

81. Mājas un draudzes savstarpējā saistība

[548] Sāciet žēlastības darbu mājās. Vecāki, sāciet žēlastības darbu draudzē paši savās mājās, vadot sevi tā, lai jūsu bērni redzētu, ka jūs sadarbojaties ar Debesu eņģeļiem. Esiet pārliecināti katru dienu, ka jūs esat atgriezušies. Audziniet sevi un savus bērnus mūžīgajai dzīvei Dieva valstībā. Eņģeļi būs jūsu stiprie palīgi. Sātans jūs kārdinās, bet nepadodieties. Neizsakiet nevienu vārdu, kas veicinātu ienaidnieka darbu.

Patiesība ir šķīsta un nesamaitāta. Lai tā mājā sirdī! Lai katra ģimenes locekļa apņemšanās ir: "Es būšu kristietis, jo šīs zemes skolā man ir jāizveido raksturs, kas mani sagatavos iestāties augstākajā pakāpē Debesīs. Man pret citiem ir jāizturas tā, kā es vēlētos, lai viņi izturas pret mani, jo tikai tie, kas atklāj Kristu šajā pasaulē, varēs ieiet Debesu pagalmos."

Lai jūsu mājas dzīve, cik vien iespējams, līdzinās Debesu dzīvei. Sapulcējoties pie ģimenes altāra, neļaujiet nevienam aizmirst lūgt par cilvēkiem, kas ieņem atbildīgas vietas Dieva darbā.¹

Tie, kas savās ģimenēs valda pareizi, ienesīs draudzē kārtības un godbijības ietekmi. Stāvot roku rokā, viņi būs žēlastības un taisnības simbols. Viņi saviem bērniem atklās Kristus raksturu. Laipnības un mīlestības likums uz viņu lūpām nepadarīs viņu pavēles vājas un [549] bez autoritātes, un viņu priekšrakstiem paklausīs.²

Paraugģimenes izveidos paraugdraudzi. Katra ģimene ir draudze, kuras vadītāji ir vecāki. Vecākiem pirmām kārtām vajadzētu domāt par savu bērnu glābšanu. Ja tēvi un mātes kā ģimenes priesteri un skolotāji pilnīgi atradīsies Kristus pusē, mājās valdīs labs iespaids. Turklāt šis svētotais iespaids izplatīsies arī draudzē un to atpazīs katrs ticīgais. Godbijības un svētošanas trūkuma dēļ mājās tiek ļoti kavēts Dieva darbs. Neviens nevar draudzē ienest iespaidu, ko viņš neizplata savā mājas dzīvē un darījumu attiecībās.³

3Manuskripts 57, 1903. g.

4Manuskripts 60, 1903. g.

5The Signs of the Times, 1901. g. 3. aprīlis

6Review and Herald, 1897. g. 30. marts

7Manuskripts 21, 1903. g.

8Kristīgās audzināšanas pamati, 51. lpp.

9Evaņģēlija kalpi, 208. lpp.

10Manuskripts 84, 1897. g.

19. DAĻA. ATMAKSAS DIENA

82. Pēdējais laiks

[555] Sātans nostāda ierindā savu karaspēku. Sātans jau nostāda ierindā savu karaspēku. Vai mēs personīgi esam sagatavoti briesmīgajam konfliktam, kas ir tieši mūsu priekšā? Vai mēs gatavojam sevi un savu saimi, lai izprastu ienaidnieka pozīcijas un viņa cīņas veidus? Vai mūsu bērni izveido noteiktības ieradumus, lai viņi varētu stipri un nelokāmi jebkuros apstākļos stāvēt par principiem un pienākumu? Es lūdzu Dievu, kaut mēs visi varētu izprast laika zīmes un kaut mēs varētu sagatavot sevi un savus bērnus, lai sadursmes laikā Dievs būtu mūsu patvērums un sargs.¹

Sagatavojieties satriecošam pārsteigumam. Grēks ir gandrīz sasniedzis savu robežu. Pasauli pilda juceklis, un pār cilvēkiem drīz nāks lielas šausmas. Gals ir ļoti tuvu. Uz to, kas nāks pār pasauli, Dieva ļaudīm vajadzētu sagatavoties kā uz satriecošu pārsteigumu.

Laiks ir dārgs. Mums ir maz, ļoti maz pārbaudes dienu, kad sagatavoties nākotnei, mūžīgajai dzīvei.²

Daudzas ģimenes nav gatavas. Sabatā un svētdienā nakts atklāsmēs es redzēju, ka nesu savas liecības ļaužu priekšā. Abos gadījumos man likās, ka es atrodos milzīgā teltī, kas bija ļaužu pārpildīta. Dievs man deva noteiktu vēsti šiem ļaudīm. Mans uzdevums bija griezties pie ģimenēm, kas nav gatavas satikt Kungu. Īpašs pienākums bija norādīt mūsu ļaudīm uz vajadzību meklēt Kungu, dziļi izmeklējot savu sirdi un nopietni dzenoties pretī mērķim. (..)

[556] Vecāki, kas ir patiesi atgriezti, ar savu mājas dzīvi atklās, ka viņi pakļaujas Dieva Vārda disciplīnai. (..) mātei un tēvam bērnu pareiza audzināšana ir vissvarīgākais dzīves darbs.³

Svinīgi jautājumi vecākiem. Tēvi un mātes, ko par jums varētu teikt? Vai esat bijuši uzticīgi savam pienākumam? Vai jūs, redzot savus bērnus tiecamies iet pa ceļu, kas galu galā aptraipīs domas, vārdus un darbus, esat centušies parādīt tiem viņu briesmas, vispirms lūdzot palīdzību no Dieva? Vai jūs esat viņiem norādījuši uz briesmām, izvēloties iet pa savu ceļu? Mātes, vai jūs neesat atstājušas novārtā savu Dieva doto darbu – lielāko darbu, kāds jebkad ir uzticēts mirstīgajiem? Vai jūs neesat atteikušās nest savas Dieva dotās atbildības? Bēdu laikā, kas ir tieši mūsu priekšā, kad Dieva spriedums nāks pār nešķīstajiem un nesvētajiem, vai jūsu bērni jums neizteiks lāstus jūsu nepareizo tieksmju dēļ?⁴

Vecākiem, kas ir nesen pieņēmuši vēsti, ir vajadzīga pamācība. Tiem, kas nes pēdējo žēlastības vēsti šai pasaulei, vajadzētu izjust pienākumu pamācīt vecākus mājas reliģijas jautājumos. Viņu lielajam reformācijas darbam ir jāsākas, parādot tēviem, mātēm un bērniem Dieva likuma principus. Kad ir atklātas likuma prasības un vīri un sievas ir pārliecināti par savu pienākumu paklausīt, parādiet tiem, kādu atbildību viņi nes ar savu izvēli, ne tikai par sevi, bet arī par saviem bērniem. Parādiet, ka paklausība Dieva Vārdam ir mūsu vienīgais aizsargs pret ļaunumu, kas aizrauj pasauli iznīcībā.⁵

Mūsu jauniešiem ir vajadzīga palīdzība un iedrošinājums. Tagad ir mūsu laiks un iespējas strādāt jauniešu labā. [557] Stāstiet tiem, ka mēs patlaban atrodamies bīstamā krīzes stāvoklī un ka mums ir jāziņā, kā atšķirt patiesu dievbijību. Mūsu jaunajiem ļaudīm ir jāpalīdz, viņi ir jāpaceļ un jāiedrošina, bet pareizā veidā; varbūt ne tā, kā viņi to vēlētos, bet gan tā, lai palīdzētu viņiem iegūt svētotas sirdis. Viņiem vairāk nekā jebkas cits ir vajadzīga svētojoša reliģija.⁶

Nevilcinieties. Nākotnes notikumi met savu ēnu uz mūsu ceļu. Tēvi, mātes, es ļoti lūdzu jūs, pielieciet vislielākās pūles savu bērnu labā! Sniedziet tiem katru dienu reliģiskas pamācības. Māciet tiem mīlēt Dievu un būt uzticīgiem taisnības principiem. Strādājiet, strādājiet tagad ar cēlu, nopietnu ticību, Svētā Gara dievišķās ietekmes vadīti. Neatlieciet šo darbu pat ne uz vienu dienu, vienu stundu.⁷

Dariet pamatīgu darbu. Vecāki, pazemojiet savas sirdis Dieva priekšā! Sāciet pamatīgu darbu pie

saviem bērniem. Lūdziet Kungu piedot jūsu nevērību pret Viņa Vārdu, nemācot bērniem ceļu, pa ko tiem vajadzētu iet. Lūdziet pēc gaismas un vadības, pēc mīkstas sirdsapziņas un pēc skaidrām uztveres spējām, lai jūs varētu ieraudzīt kļūdas un trūkumus. Dievs uzklausa šādas lūgšanas, kas nāk no pazemīgas un nožēlas pilnas sirds.⁸

Iespējams, ka ir nepieciešams izsūdzēt grēkus. Ja jūs esat grēkojuši, nepildot savu pienākumu pret ģimeni, tad izsūdziet Dieva priekšā savus grēkus. Sapulciniet savus bērnus ap sevi un atzīstiet savu nevērību. Pastāstiet tiem, ka jūs vēlaties mājas dzīvi pārkārtot, un lūdziet, lai viņi jums palīdz padarīt mājas tādas, kādām tām jābūt. Lasiet tiem Dieva Vārdā atrodamos norādījumus. Lūdziet Dievu kopā ar tiem, lai Dievs pasargā viņu dzīvību un palīdz sagatavoties mājām Viņa valstībā. Tā jūs varat [558] iesākt reformācijas darbu un tad turpināt staigāt Kunga ceļus.⁹

Sniedziet bērniem pilnīgas paklausības paraugu. Vecāku īpašais darbs ir izskaidrot bērniem Dieva likumus un prasīt paklausību tiem, lai viņi ieraudzītu, cik svarīgi ir paklausīt Dievam visas savas dzīves dienas. Šāds bija Mozus darbs. Viņš pavēlēja vecākiem izpildīt savu pienākumu, sniedzot bērniem pilnīgas paklausības paraugu. Un šis ir arī darbs, kas pāri visam ir jāizdara ģimenes dzīvē pašlaik. Tam ir jāpavada tresā eņģeļa vēsts. Nezināšana nav attaisnojums vecāku nevērībai pret pienākumu mācīt bērniem, ko nozīmē pārkāpt Dieva likumu. Gaisma ir pārpilnībā, un nevienam nav jāstaigā tumsā, nevienam nav jābūt neziņā. Dievs tikpat noteikti šodien ir mūsu padomdevējs, kā Viņš bija Israēla bērnu skolotājs, un visi ir saistīti ar vissvētākajiem pienākumiem paklausīt Viņa likumiem.

Lūdziet un strādājiet, lai glābtu bērnus. Māciet saviem bērniem, ka sirdij ir jāmacā būt savaldīgai un pašaiizliedzīgai. Dzīves motivācijai vajadzētu būt saskaņā ar Dieva likumu. Nekad nesamierinieties ar to, ka jūsu bērni izaug šķirti no Kristus. Nekad nejutieties brīvi, kamēr viņi ir auksti un vienaldzīgi. Sauciet uz Dievu dienu un nakti. Lūdziet un strādājiet, lai glābtu savu bērnu dvēseles. "Bijība tā Kunga priekšā ir gudrības iesākums." Tas ir rakstura virzītājspēks, līdzsvara ritenis. Bez dievbijības viņiem neizdosies aizsniegt lielo mērķi, kam tie ir radīti.¹¹

Rīkojieties kā rakstura veidotāji. Vecākiem, kas ir Septītās dienas adventisti, vajadzētu daudz pilnīgāk izprast savu atbildību [559] veidot raksturu. Dievs viņu priekšā noliek priekštiesību stiprināt Viņa darbu, ziedojoties un strādājot bērnu labā. Viņš vēlas redzēt, ka no mūsu mājām kopā sapulcējas liels pulks jauniešu, kas, pateicoties dievbijīgajās mājas ietekmei, ir atdevuši Viņam savas sirdis un iziet, lai sniegtu Viņam visaugstāko savas dzīves kalpošanu. Dievišķie norādījumi mājās, rīta un vakara svētbrīžu ietekme, noteiktais paraugs, ko sniedz vecāki, kas mīl un bīstas Dievu, – tas viss ir mācījis viņiem pakļauties Dievam kā savam skolotājam un sagatavojis kā uzticīgus dēlus un meitas pienest Viņam patīkamu kalpošanu. Šādi jaunieši ir sagatavoti atklāt pasaulei Kristus spēku un zēlastību.¹²

¹Review and Herald, 1889. g. 23. aprīlis

²The Youth's Instructor, 1908. g. 28. aprīlis

³Vēstule 64, 1911. g.

⁴Review and Herald, 1902. g. 23. decembris

⁵Liecības draudzei, 6. sēj., 119. lpp.

⁶Kristīgās audzināšanas pamati, 547. lpp.

⁷Review and Herald, 1889. g. 23. aprīlis

⁸Manuskripts 22, 1904. g.

⁹Turpat

¹⁰Vēstule 90, 1898. g.

¹¹Review and Herald, 1889. g. 23. aprīlis

¹²Padomi vecākiem, skolotājiem un skolēniem, 131. lpp.

83. Atalgojums

[560] Spilgts soda dienas ainojums. Reiz kādā sapnī es redzēju, ka liels pulks sapulcējās kopā; pēkšņi debesis savilkās tumsā, dārdēja pērkonis, uzliesmoja zibens un kāda balss, skaļāka par visstiprākajiem pērkonu rībiem, izskanēja cauri debesīm un zemei, sakot: "Ir piepildīts!" Daļa no lielā pulka ar bālām sejām izvīzījās priekšā ar ciešanu gaudām, vaimanājot: "Ak, es neesmu gatavs!" Tad izskanēja jautājums: "Kāpēc tu neesi gatavs? Kāpēc tu neizlietoji iespējas, ko es tev zēlīgi devu?" Es pamodos, un man ausīs vēl skanēja izsaučieni: "Es neesmu gatavs! Es neesmu glābts! Pazudis! Pazudis! Uz mūžīgiem laikiem pazudis!"

Nemot vērā svinīgās atbildības, kas gulstas uz mums, pārdomāsim nākotni, lai mēs varētu saprast, kas mums ir jādara, lai ar to sastaptos. Vai tai dienā mums nebūs jāatbild par savu nevērību un

necieņu pret Dievu un Viņa žēlastību, par Viņa patiesības un mīlestības noraidījumu? Pēdējās dienas svinīgajā sapulcē, dzirdot visam Universam, tiks nolasīts iemesls grēcinieka notiesāšanai. Vecāki pirmo reizi uzzinās, kāda ir bijusi viņu bērnu apslēptā dzīve. Bērni ieraudzīs, cik daudz pārestību viņi ir nodarījuši saviem vecākiem. Tiks atklāti noslēpumi un sirds motīvi, jo tas, kas ir bijis apslēpts, tiks celts gaismā. Saskaroties ar šausmīgo realitāti, atjēgsies tie, kas ir izsmējuši svinīgos, ar sodu saistītos jautājumus.

Tie, kas ir nicinājuši Dieva Vārdu, tad satiksies ar inspirēto praviešu Autoru. Mēs nevaram atļauties [561] dzīvot, neņemot vērā soda dienu; jo, lai gan ilgi atlikta, tā tagad ir tuvu, pat pie mūsu durvīm un ļoti steidzas. Erceņģeļa bazūne drīz izbiedēs dzīvos un pamodinās mirušos. Kā gans šķir āžus no avīm, tā tajā dienā ļaunos atšķirs no taisnajiem.¹

Kad Dievs jautā: "Kur ir bērni?" Vecāki, kas ir atstājuši novārtā Dieva dotos pienākumus, saskarsies ar šo nevērību soda dienā. Tad Kungs jautās: "Kur ir bērni, ko Es tev devu, lai tu tos Man audzini? Kāpēc viņi nav pie Manas labās rokas?" Daudzi vecāki tad ieraudzīs, ka nesaprātīga mīlestība bija padarījusi aklas viņu acis un viņi nav redzējuši savu bērnu kļūdas, bet ļāvuši tiem attīstīt sakropļotus raksturus, kas ir nederīgi Debesīm. Citi ieraudzīs, ka nav vēltījuši saviem bērniem laiku un uzmanību, mīlestību un maigumu; viņu pašu nevērība pret pienākumu izveidoja bērnus tādus, kādi tie ir.²

Vecāki, ja jūs zaudējat savu izdevību, tad lai Dievs ir jums žēlīgs, jo soda dienā Dievs sacīs: "Ko tu esi izdarījis ar Manu ganāmpulku, Manu skaisto ganāmpulku?" (..)

Pieņemsim, ka jūs nokļūstat Debesīs un neviens no jūsu bērniem tur nebūtu. Kā jūs varēsiet sacīt Dievam: "šeit es esmu, Kungs, un bērni, ko Tu man esi devis"? Debesis atzīmē vecāku nevērību. Viss ir pierakstīts Debesu grāmatās.³

Ģimenēm būs jāstājas Dieva priekšā. Kāda aina pavērsies, kad vecāki galējā norēķina dienā sastapsies ar saviem bērniem! Tūkstošiem bērnu, kas ir bijuši ēstkāres un zemisku netikumu vergi, kuru dzīves ir bijušas morāli vraki, vaigu vaigā sastapsies ar saviem vecākiem, kas viņus ir izveidojuši tādus, kādi tie ir. Kam gan ci-tam, ja ne vecākiem, ir jānes šī briesmīgā atbildība? Vai Kungs samaitāja šos jauniešus? [562] Ak, nē! Viņš radija tos pēc savas līdzības, tikai nedaudz zemākus par eņģeļiem. Kas tad ir izveidojis tik briesmīgus raksturus? Kas tos ir padarījis tādus, ka tie nenes Dieva zīmogu? Šie jaunieši uz mūžīgiem laikiem ir jāatšķir no Viņa klātbūtnes kā pārāk nešķīsti, lai piešķirtu kādu vietu kopā ar eņģeļiem svētajās Debesīs. Vai vecāku grēki samaitātas ēstkāres un kaislību veidā netika pārnesti uz bērniem? Un vai darbu nenobeidza izpriecās mīloša māte, atstājot novārtā pareizu audzināšanu saskaņā ar doto paraugu? Tas, ka visām šīm mātēm būs jāatbild Dieva priekšā, ir tikpat droši, kā tas, ka šādas mātes vispār eksistē.⁴

Debesīs ir ilustrēts ziņojums. Lai vecāki un bērni atceras, ka dienu no dienas viņi veido raksturu un ka šī rakstura iezīmes ir ierakstītas Debesu grāmatās. Dievs zīmē savu tautu tāpat kā mākslinieks zīmē vīrus un sievas, attēlojot viņu sejas vaibstus uz nospodrinātas plāksnes. Kādu gleznu jūs vēlaties redzēt? Vecāki, atbildiet uz šo jautājumu! Kādi jūs izskatīsieties Lielā Mākslinieka gleznā Debesu ierakstos? (..) Mums tas ir jāizlemj tagad. Pēc tam, kad iestāsies nāve, mēs nevarēsim iztaisnot greizās vietas savā raksturā.

Tam vajadzētu būt ikviena cilvēka vissvarīgākajam jautājumam. Katra diena veido mūsu portretu šai dzīvei un visai mūžībai. Lai ikviens saka: "Es šodien zīmēju savu portretu." Jautājiet sev ik dienas, ik stundas: "Kā manus vārdus vērtē Debesu eņģeļi? Vai tie ir kā zelta āboli sudrabā traukos, vai arī tie ir kā postoša krusa, kas ievaino un sasi?" (..)

[563] Ne tikai mūsu vārdi un darbi, bet arī domas tiek attēlotas mūsu portretā. Taču lai ikviena dvēsele ir laba un dara labu. Lai portrets, ko jūs veidojat, ir tāds, no kā jums pašiem nebūtu jākaunas. Katra izjūta, ko mēs lolojam, ietekmē sejas izteiksmi. Dievs, palīdz mums izveidot savas ģimenes portretu tādu, kādu mēs to vēlētos redzēt Debesīs!⁵

Vai jūs esat bijuši bezrūpīgi? Ak, ja vecāki lūgtu Dievu un rūpētos par savu bērnu mūžīgo labklājību! Lai viņi jautā sev: Vai mēs esam bijuši bezrūpīgi? Vai esam atstājuši novārtā šo svinīgo darbu? Vai esam ļāvuši saviem bērniem kļūt par izsmieklu sātana kārdināšanām? Vai mums nebūs Dievam jādod nopietns pārskats par to, ka esam ļāvuši saviem bērniem izlietot spējas, laiku un ietekmi, strādājot pret patiesību, pret Kristu? Vai mēs kā vecāki neesam atstājuši novārtā savu pienākumu un tā palielinājuši sātana valstības pavalstnieku skaitu?⁶

Ja mātes nevērīgi izturas pret savu bērnu audzināšanu, viņu nevērība atgriežas atpakaļ pie viņām,

padarot viņu nastas un apjukumu smagāku nekā tad, ja viņas savu laiku un pacietīgas rūpes būtu veltījušas, mācot bērniem paklausīt un pakļauties. Mātes pēcgālā saņems atalgojumu par to, ka savu bērnu rakstura veidošanu būs uzskatījušas par savu pirmo un augstāko pienākumu, lai ērkšķi neiesakņotos un nenestu bagātīgu ražu.⁷

Bērni nosodīs neuzticīgus vecākus. Dieva lāsts noteikti nāks pār neuzticīgiem vecākiem. Viņi ne tikai stāda ērkšķus, kas viņus savainos šeit, bet viņiem būs jāstāpjas ar savu neuzticību arī tad, kad tiks pasludināts spriedums. Daudzi bērni tiesas dienā celsies [564] un nosodīs savus vecākus par to, ka tie viņus nav savaldījuši un ir izsaukuši pār viņiem iznīcību. Vecāku nepareizā līdzjūtība un aklā mīlestība liek tiem aizbildināt savu bērnu kļūdas un tās neizlabot. Tā bērni ir pazuduši un viņu dvēseļu asinis atrodas uz neuzticīgajiem vecākiem.⁸

Bērni parādīs cieņu uzticīgiem vecākiem. Kad notiks tiesa un tiks atvērtas grāmatas, kad Lielā Tiesneša vārdi "Labi darīts!" būs izsacīti un nemirstīgas godības kronis uzlikts uzvarētāju galvā, daudzi pacels savus kroņus sapulcinātā Universa priekšā un norādīs uz savu māti, sakot: "Caur Dieva žēlastību viņa mani ir izvei-dojusi tādu, kāds es esmu. Viņas pamācības, viņas lūgšanas ir bijušas par svētību manai mūžīgajai pestīšanai."⁹

Atklāsies pareizas audzināšanas augļi. Visi, kas nesavtīgi būs strādājuši, ieraudzīs sava darba augļus. Būs redzama paklausība ikvienam pareizam principam un ikviens cēls darbs. Kaut ko no tā mēs redzam arī šeit. Bet cik maz ievēribas šajā pasaulē saņem ceļu darbu darītāji! Cik daudzi nesavtīgi un nenogurstoši nopūlas to dēļ, kas to nemaz neievēro! Vecāki un skolotāji iemieg savā pēdējā miegā, viņu dzīves darbs, šķiet, ir bijis veltīgs; viņi nezina, ka viņu uzticība ir atdarījusi neizsīkstošus svētību avotus; tikai ticībā viņi redz bērnus, ko ir audzinājuši, kļūstam par svētību un iedvesmu saviem līdzcilvēkiem, un viņu iespaids tiek pavairots tūkstoškārtīgi. (...) Cilvēki sēj sēklu, no kuras pēc viņu nāves citi ievāc svētīgu ražu. Viņi stāda kokus, lai [565] citi varētu ēst augļus. Viņi priecājas šeit par to, ka tiem ir izdevies būt par līdzekļiem labā izplatīšanai. Nākamajā dzīvē atklāsies katra šāda rīcība un tās sekas.¹⁰

Vecāki var kopā ar saviem bērniem ieiet Apsolītajā Zemē. Dievs ir Jāvis gaismai no Viņa troņa apspīdēt visu dzīves ceļu. Mākoņu stabs dienā, uguns stabs naktī iet mums līdzī tieši tāpat kā senajam Israēlam. Kristīgu vecāku priekštiesība šodien, tāpat kā senatnes Dieva ļaužu priekštiesība, ir kopā ar saviem bērniem ieiet Apsolītajā Zemē.¹¹

Jūs vēlaties, lai jūsu mājas pieder Dievam, jūs vēlaties, lai jūsu ģimene kalpo Viņam. Jūs vēlaties to atvest pie pilsētas vārtiem un teikt: "Te es esmu, Kungs, un bērni, ko Tu man devi." Viņi var būt jau vīri un sievas, bet tomēr tie ir jūsu bērni; un Dievs ir svētījis jūsu audzināšanu, jūsu modrību pār viņiem, līdz tie ir kļuvuši uzvarētāji. Tagad jūs varat sacīt: "Šeit es esmu, Kungs, un mani bērni."¹²

Atraisījušās ģimenes saites atkal savienosies. Jēzus nāk, Viņš nāk uz padebeša ar lielu godību. Mirdzošu eņģeļu pulks Viņu pavada. Viņš nāk, lai pagodinātu tos, kas ir mīlējuši Viņu un turējuši Viņa baušļus, un lai ņemtu tos pie sevis. Viņš nav aizmirsis ne šos uzticīgos, ne savus apsolījumus. Viņš atkal savienos ģimenes saites.¹³

Mierinājums mātei, kas zaudējusi bērnu. Tu jautā, vai tavš mazais būs glābts. Atbilde tev ir Kristus vārdi: "Laidiet bērniņus un neliedziet tiem pie Manis nākt, jo tādiem pieder Debesu valstība." Mat. 19:14 Atceries pravietojumu: "Tā saka [566] Tas Kungs: klau! Brēkšana dzirdama Rāmā, vaimanas un gauža raudāšana! Rahēle apraud savus bērnus, tā nav iepriecināma savu bērnu dēļ, jo to vairs nav!" Tomēr arī tā saka Tas Kungs: "Neļauj savai balsij izskanēt nemitīgās vaimanās un atradini savas acis no nepārtrauktām asarām! Jo ir vēl kāda cita atlīdzība par tavām pūlēm, tā saka Tas Kungs, patiesi tie pārnāks no ienaidnieku zemes! Tiešām, tev ir vēl nākotnes cerība, tā saka Tas Kungs, jo tavi bērni pārnāks atpakaļ savās robežās!" Jer. 31:15-17

Šis apsolījums ir tavš. Tu vari būt mierīga un uzticēties Kungam. Kungs man bieži ir norādījis, ka daudzi mazie tiks paņemti pirms bēdu laika. Mēs redzēsim atkal savus bērnus. Mēs viņus Debesu pagalmos satiksim un pazīsim. Uzticies Kungam un nebīsties!¹⁴

Ak, kāda brīnišķīga glābšana! Tik ilgi par to ir runāts, tik ilgi uz to ir cerēts, par to ir spriests. Tā karsti gaidīta, bet nekad nav bijusi pilnīgi saprasta.

"It piepeši acumirkli" tiek pārvērsti dzīvie taisnie. (1.Kor. 15:52) Tie tiek pagodināti, atskanot Dieva balsij; pēc tam viņi ir jau nemirstīgi un līdz ar uzmodinātajiem svētiem tiek pacelti gaisā pretī savam Kungam. Eņģeļi "sagrās Viņa izredzētos no četriem vējiem, no viena debess gala līdz otram". (Mat.

24:31) Svētie eņģeļi atnesīs mazos bērnus un ieliks tos mātēm rokās. Draugi, kurus ilgi šķīra nāve, atkal būs savienoti, lai nekad vairs nešķirtos, ar priecīgām dziesmām viņi kopīgi pacelsies pretī Dieva godībai.¹⁵

Ilgi gaidītā diena. Kopš tās dienas, kad pirmie cilvēki ar skumjām atstāja Ēdeni, uzticīgie Dieva bērni ir gaidījuši, kad nāks Mesija, [567] lai salauztu postītāja spēku un aizvestu viņus atpakaļ uz pazaudēto Paradīzi.¹⁶

Debesis ir pietiekami viegli aizsniedzamas, pat ja tās jāiegūst ciešot. (..) Kad es redzēju, kādiem mums jābūt, lai mantotu godību, un tad redzēju, cik daudz Jēzus izcietā, lai sagādātu mums tik bagātīgu mantojumu, es lūdzu, kaut mēs varētu būt kristīti Kristus ciešanās, lai mēs nevairītos no grūtībām, bet nestu tās ar pacietību un prieku, atzīstot, ka Jēzus ir cietis, lai mēs caur Viņa nabadzību un ciešanām kļūtu bagāti.¹⁷

Debesis ir visvērtīgākās! Debesis mums ir vairāk vērtas nekā jebkas cits. Šajā svarīgajā lietā mums nevajadzētu riskēt ne ar ko. Mēs neko nedrīkstam likt uz spēles. Mums jāzina, ka mūsu soļus vada Kungs. Lai Dievs mums palīdz lielajā uzvaras darbā! Tiem, kas uzvar, Viņš ir sagatavojis kroņus. Taisnajiem Viņš ir sagādājis baltas drēbes. Tiem, kas meklē nemirstību, patiesu godu un slavu, Viņš ir sagatavojis mūžīgu valstību. Katrs, kurš ieies Dieva pilsētā, ieies tajā kā uzvarētājs. Viņš neieies tajā kā notiesāts noziedznieks, bet kā Dieva Dēls. Un katrs, kas ieies Jaunajā Jeruzalemē, tiks apsveikts ar vārdiem: "Nāciet šurp jūs, Mana Tēva svētītie, iemantojiet Valstību, kas jums ir sataisīta no pasaules iesākuma." Mat. 25:34¹⁸

Kristus prieka līdzdalībnieki. Mēs redzam eņģeļu svītu vārtu abās pusēs, un, ieejot pa tiem, Jēzus saka: "Nāciet šurp, jūs Mana Tēva svētītie, iemantojiet Valstību, kas jums ir sataisīta no pasaules iesākuma." Seit Viņš liek mums dalīties Viņa priekā, un kas ir šis prieks? Tas ir prieks redzēt jūsu dvēseles izglābtas, tēvi. Tas ir prieks redzēt, ka jūsu pūles, mātes, ir atalgotas. Seit ir jūsu bērni; [568] dzīvības kroņi ir uz viņu galvām, un Dieva eņģeļi iemūžina to māšu vārdus, kuru pūles ir izglābušas viņu bērnus Jēzum Kristum.¹⁹

Krāšņā uzvaras diena. Tagad draudze ir cīnītāju draudze. Tagad mēs saduramies ar pasaules tumsību, gandrīz pilnīgi padoti elkdievībai. (..) Bet nāk diena, kad cīņa būs izcīnīta, uzvara iegūta. Dieva gribai jānotiek gan uz zemes, gan Debesīs. (..) Visi būs laimīgi, apvienotā ģimene būs tērpusies slavas un pateicības drēbēs – Kristus taisnības apģērbā. Visa daba savā izcilajā piemīlībā piensīs Dievam slavu un pielūgsmi. Pasaule tiks mazgāta Debesu gaismā. Mēness gaisma līdzināsies saules gaismai, un saules gaisma būs septiņkārt spožāka nekā tagad. Gadi paies priekā. Rīta zvaigznes kopā dziedās un Dieva dēli gavilēs no prieka, kamēr Dievs un Kristus apvienosies, sakot: "Lai nav vairs grēka, ne nāves."

Šīm nākotnes godības atklāsmēm, ainām, ko zīmējusi Dieva roka, vajadzētu būt dārgām Viņa bērniem. (..)

Mums vienmēr vajadzētu turēt acu priekšā šo neredzamo lietu atklāsni. Tādā veidā mums vajadzētu spēt pareizi novērtēt mūžīgo un laicīgo. Šīs atklāsmes dos mums spēku pamudināt citus izvēlēties augstāku dzīvi.²⁰

Vai Dievs sacīs: "Labi darīts!?" Stāvot lielā, baltā troņa priekšā, atklāsies, kāds jūsu darbs patiesībā ir. Grāmatas ir atvērtas, dzīves apraksts darīts zināms. Daudzi šajā milzīgajā pulkā nav gatavi šiem atklājumiem. Dažu ausīm [569] ar biedējošu noteiktību būs jādzird vārdi: "Svērts svaru kausā un atrasts par vieglu." Daudziem vecākiem Jēzus tajā dienā teiks: "Jums bija Mans Vārds, kas skaidri norādīja jūsu pienākumus. Kāpēc jūs nepaklausījāt tā mācībām? Vai jūs nezinājāt, ka tā ir Dieva balss? Vai Es jūs nelūdzu meklēt Rakstos, lai jūs nenomaldītos no ceļa? Jūs ne tikai esat iznīcinājuši savas dvēseles, bet ar savu dievbijības apliecību maldinā-jūši daudzus citus. Jums nav daļas ar Mani. Ejiet nost no Manis, ejiet nost!"²¹

Citi stāv bāli un dreboši, uzticoties Kristum, bet tomēr viņus nospiež savas bezvērtības izjūta. Viņi ar prieka un pateicības asarām uzklausa Meistara uzslavu. Baiļu un ciešanu, nepārtraukto pūļu un nastu nospiešanās dienas ir aizmirsušās, dzirdot balsi, kas saldāka nekā eņģeļu arfu mūzika, izsakām vārdus: "Labi, tu godīgais un uzticīgais kalps. (..) Ieej sava kunga priekā." Mat. 25:21 Seit stāv atpestīto pulks ar uzvaras palmu zariem rokās, kroņiem galvās. Se ir tie, kas ar uzticīgu, nopietnu darbu ir ieguvuši sagatavotību Debesīm. Viņu dzīves darbs uz zemes ir atzīts Debesu pagalmos kā labi darīts.

Ar neizsakāmu prieku vecāki redz, kā viņu bērniem iedod kroni, baltās drēbes, arfu. Cerību un baiļu

dienas ir beigušās. Ar asarām un lūgšanām dēstītā sēkla var likties iesēta veltīgi, tomēr galu galā tās raža nes prieku. Bērni ir atpestīti. Tēvi, mātes, vai jūsu bērnu balsis tajā dienā vienosies prieka dziesmā?²¹

1The Youth's Instructor, 1892. g. 21. jūlijs

2Liecības draudzei, 4. sēj., 424. lpp.

3Manuskripts 62, 1901. g.

4Liecības draudzei, 3. sēj., 568., 569. lpp.

5Vēstule 78, 1901. g.

6Liecības draudzei, 6. sēj., 429., 430. lpp.

7The Signs of the Times, 1875. g. 5. augusts

8Liecības draudzei, 1. sēj., 219. lpp.

9Vēstis jaunatnei, 330. lpp.

10Audzināšana, 305., 306. lpp.

11The Signs of the Times, 1881. g. 24. novembris

12Manuskripts 49, 1894. g.

13Review and Herald, 1906. g. 22. novembris

14Vēstule 196, 1899. g.

15Lielā cīņa, 636. lpp.

16Turpat, 299. lpp.

17Agrīnie raksti, 67. lpp.

18Kristīgā sātība un Bībeles higiēna, 149. lpp.

19Manuskripts 12, 1895. g.

20Dziednieciskā kalpošana, 504. – 508. lpp.

21The Signs of the Times, 1886. g. 1. jūlijs